

**GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK
K Ö Z G Y Ű L É S E**

9/2018. (XI. 08.)

J E G Y Z Ő K Ö N Y V

Készült: Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének **2018. november 08-án 13:00 órára** összehívott és **13:02 órakor** megkezdett ülésén.

Jelen vannak: Borkai Zsolt polgármester,
Dr. Somogyi Tivadar alpolgármester,
Dr. Fekete Dávid alpolgármester,
Radnóti Ákos alpolgármester,

Bárány István, Borsi Róbert, Diligens Tibor, Dr. Gancz Tamás, Glázer Tímea, Hajszán Gyula, Juhász István, Kalmár Ákos, Kovács Tamás, Laczkovits-Takács Tímea, dr. Neupor Zsolt, Pollreisz Balázs, Rózsavölgyi László, dr. Sik Sándor, Szabó Jenő, Szeles Szabolcs, Takács Krisztián, Varga Márk

Távolmaradását előzetesen nem jelezte: Dr. Dézsi Csaba András, Fodor Roland

Várható késését jelezte: Radnóti Ákos alpolgármester

Jelen vannak továbbá:

Dr. Lipovits Szilárd jegyző,
Dr. Csörgits Lajos aljegyző,
Szűcs Cintia, önkormányzati tanácsadó,
Szentgyörgyi Anna, sajtóreferens,
Nagyné dr. László Edit, a Hatósági Főosztály vezetője,
Panker Mihály, a Humánszolgáltatási Főosztály vezetője,
Mező Tímea, az Adóügyi Osztály vezetője,
Dr. Nagy Klára, az Ellenőrzési Osztály vezetője,
Hermann-né Gesztrich Nikoletta, a Kulturális Osztály vezetője,
Dr. Horváth Tamás, az Igazgatási Osztály vezetője,
Dr. Fülöp-Tóth Eszter, a Jogi és Önkormányzati Osztály vezetője,
Dr. Csele Balázs, a Munkaügyi Osztály vezetője,
Szabóné Vörös Ágnes, a Népjóléti Osztály vezetője,
Bodorné Mózes Ágota, az Intézményfenntartói Osztály vezetője,
Hoffmann Judit, a Sport Osztály vezetője,
Dr. Tóth Árpád, a Vagyonhasznosítási Osztály vezetője,
Rácz Annamária, a Városmarketing és Programszervezési Osztály vezetője,

Prédli Antal, Győr Megyei Jogú Város Útkezelő Szervezetének intézményvezetője,
Sárkány Péter, a Győri Térségfejlesztő és Projektmenedzsment Kft. ügyvezetője,
Beke Márton, vezető szakértő,
Pál Kálmán, a Karzat Színház Nonprofit Kft. ügyvezetője,
Borsa Kata, a Karzat Színház Nonprofit Kft. kulturális szakember,

a sajtó munkatársai, valamint 2 fő érdeklődő állampolgár.

Borkai Zsolt polgármester: Köszönti a Közgyűlés résztvevőit és az érdeklődő állampolgárokat.

Kéri, hogy a képviselők a létszám megállapítása érdekében gombnyomással jelezzék jelenlétüket. Megállapítja, hogy az ülésen 21 képviselő - a megválasztott képviselők több mint fele - megjelent, tehát a testület határozatképes, az ülést megnyitja.

Várható késését Radnóti Ákos alpolgármester úr jelentette be.

Borkai Zsolt polgármester: A mai ülés tervezett napirendjét a kiküldött meghívó tartalmazza. Ahogyan az a meghívóban is jelzésre került, az ülés előtt kapták kézhez képviselőtársai a **„Javaslat az Európa Kulturális Fővárosa 2023 cím elnyerésére benyújtandó, második körös pályázat elfogadására”** című előterjesztést, mely a 2. napirendi pont anyagát képezi.

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi 189. törvény 46. § (3) bekezdés c) pontja szerint a Közgyűlés zárt ülést rendelhet el a vagyonával való rendelkezés esetén, továbbá az általa kiírt pályázat feltételeinek meghatározásakor, a pályázat tárgyalásakor, ha a nyilvános tárgyalás az önkormányzat vagy más érintett üzleti érdekét sértené.

Javaslatot tesz ezért a **„Javaslat az Európa Kulturális Fővárosa 2023 cím elnyerésére benyújtandó, második körös pályázat elfogadására”** című előterjesztés zárt ülésen történő tárgyalására.

Kéri, hogy akinek a napirendi pontokkal kapcsolatban észrevétele vagy más javaslata van, jelezze!

Az ismertetett rendelkezés, valamint az SZMSZ 20. § (1) bekezdésének alkalmazásával szavazásra bocsátja a meghívóban 2. sorszámmal jelzett, a **„Javaslat az Európa Kulturális Fővárosa 2023 cím elnyerésére benyújtandó, második körös pályázat elfogadására”** című napirendi pont zárt ülésen történő tárgyalására vonatkozó javaslatot.

Kéri, hogy aki a zárt ülésen történő tárgyalással egyetért, szavazzon!

Megállapítja, hogy a Közgyűlés - melynek létszáma 21 fő - 21 igen, 0 nem, 0 tartózkodó szavazattal a meghívóban 2. sorszámmal jelölt **„Javaslat az Európa Kulturális Fővárosa 2023 cím elnyerésére benyújtandó, második körös pályázat elfogadására”** című előterjesztés zárt ülésen történő tárgyalására vonatkozó javaslatot elfogadta.

Kéri, hogy aki a javasolt napirendi pontokkal és azok sorrendjével egyetért, szavazzon!

Megállapítja, hogy a Közgyűlés - melynek létszáma 21 fő – 21 igen, 0 nem, 0 tartózkodó szavazattal a javasolt napirendet elfogadta.

181/2018. (XI. 08.) Kgy. határozat

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése az alábbiak szerint fogadja el a 2018. november 08-i ülésének napirendjét:

- 1. Javaslat Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2028-ig szóló Kreatív Győr Stratégiájának elfogadására**

Előterjesztő: Borkai Zsolt polgármester

2. Javaslat az Európa Kulturális Fővárosa 2023 cím elnyerésére benyújtandó, második körös pályázat elfogadására

Előterjesztő: Borkai Zsolt polgármester

(zárt ülés)

Felelős: polgármester

Határidő: azonnal

1. NAPIRENDI PONT:

**JAVASLAT GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA 2028-IG SZÓLÓ
KREATÍV GYŐR STRATÉGIÁJÁNAK ELFOGADÁSÁRA**

(Az előterjesztés a jegyzőkönyv mellékleteként kerül csatolásra.)

Dr. Fekete Dávid alpolgármester: Időről-időre a város átgondolja azt, hogy milyen irányba szeretne haladni, és ennek általában valamilyen stratégia, koncepció formájában hangot is ad. A Közgyűlés ezeknek a stratégiáknak, koncepcióknak az elfogadásával biztosítja azt, hogy hosszú távú tervezés valósulhasson meg Győr városában. Képviselőtársai a Kreatív Győr Stratégiát olvasva láthatták, hogy fontos jövőképet vázolnak fel a város gazdasági jövőjével és kulturális jövőképeivel kapcsolatban. Egy új stratégia megalkotásakor összevetik a korábbi stratégiákkal az új elképzeléseket. Ez most is így történt, így a Kreatív Győr Stratégia készítésekor figyelembe vették a Kulturális Stratégiát, az Integrált Településfejlesztési Stratégiát, a Településfejlesztési Koncepció legfontosabb megállapításait, az érvényben lévő gazdasági programot, továbbá figyelembe vették a helyi közösségfejlesztési stratégiát, a Civil Koncepciót és az idősügyi koncepciót is. A készülő ifjúsági stratégia és turisztikai stratégia pedig már tud meríteni a Kreatív Győr Stratégia egyes elemeiből. Ezzel a stratégiával az a céljuk, hogy tudatosítsák egyrészt magukban és a város polgáraiban azokat az elképzeléseket, hogy egy gazdasági központ akkor lehet igazán erős, ha nem egy lábon áll, hanem több gazdasági szektorban tud kiemelkedően alkotni. A gépípar, feldolgozóipar és a járműipar teljesítménye húzza ezt a várost, ezt a gazdasági térséget. Nagyon fontos szegmensről van szó, de ugyanígy el kell indulni más irányokba is. Az EYOF révén fogalmazták meg azt a sportgazdasági elképzelést, amely szintén egy ilyen lába lehet a városnak. Már több mint egy évtizede zajló idegenforgalmi építkezés következtében az idegenforgalom, turizmus és ezzel párhuzamosan már a kreatív gazdaság lehet az a másik ilyen láb, amely a város gazdaságát jelentősen tudja pörgetni a következő időszakban.

Négy pillérre építették fel a Kreatív Győr Stratégiát. Ez a négy: polgárság, közösség, kreativitás, kisugárzás. Az anyagban ezeket leírták, az a lényeg, hogy a fiatal, alkotni vágyó kreatív győri tehetségeket, energiákat minél inkább megfelelő gazdasági ökoszisztémával tudják fogadni Győr városában. A stratégia elkészítésében részt vevőknek megköszöni a részvételt. Köszöni a győri polgároknak a véleményezést.

(Radnóti Ákos alpolgármester úr megérkezik az ülésre, a Közgyűlés létszáma 22 főre módosul.)

Pollreisz Balázs képviselő: Örömmel látja, hogy a Stratégiában szerepel a közalkalmazottak bérének emelése, melyet frakciójuk már régóta szorgalmaz. Örül annak is, hogy az anyagban benne van egy ifjúsági közösségi tér létrehozása. Korábban a Petőfi Sándor Ifjúsági Ház megmaradásáért is küzdöttek. Úgy látja, hogy ténylegesen szükség van egy ilyen intézményre. A startup cégek támogatásának külön örül. Frakciója nevében elmondja, hogy a stratégiát támogatni fogják. Bíz benne, hogy a leírtak meg is valósulnak.

Borkai Zsolt polgármester: Egy kulturális stratégiáról beszélve elég szűk látókörűnek tűnik a hozzászólása. A kulturális stratégiában csak a közalkalmazottak béremelését vette észre. Reméli, hogy a kultúrában ennél többre gondol, és lát más elemeket is.

Dr. Neupor Zsolt képviselő: A Kreatív Győr Stratégia tekintetében kettő szegmensről beszéltek. Egyrészt a kultúráról definíció szerint, illetőleg a kreatív gazdaságról. A kultúrához való hozzáférés anyagrészt előremutató, jó anyagnak tartja. Mivel az iskolák állami kézben vannak a németországihoz hasonlóan, ahol az iskolák tartományi kézben vannak, az önkormányzatnak az iskolán túli nevelésben lehet szerepe. Az ifjúsági munka ne egy helyen, hanem több helyen jelenjen meg a városban. Ezt szolgálhatja az az ötlet, hogy pop-up jelleggel közösségi terek jöjjenek létre. A lakosság összetétele, korösszetétele dinamikusan változik. Vannak olyan területei Győrnek, ami kulturálisan ellátatlan, vagy nehezen megközelíthető. Ebből a szempontból jó megközelítésnek tartja, hogy a pop-up helyek lehetővé teszik azt, hogy a tényleges igényhez minél közelebb tudják vinni a szolgáltatásokat. A két pillér, a közösségépítés és a polgárság előremutató. Az anyaggal abban nem ért egyet, hogy a kreatív gazdaság nagyon könyvszagúan van felfogva. Azt gondolja, hogy városként maximum csak eszközöket tudnak adni, vagy adott esetben irányokat támogatni. Itt elsősorban a Széchenyi István Egyetemnek van nagyon komoly szerepe mind szellemiekben, mind egy startup vállalkozás támogatásában. Szerte a világban, ha megnézik a startup vállalkozásokat, vagy a kreatív vállalkozásokat, ezek nagyrészt egyetemek környékéhez kapcsolódnak. A fiatalok ott szerzik meg a tudást, ott kell őket a vállalkozásban támogatni. Győr nagyvárosok egyetemei keresztnetszetében van, mint Bécs, Pozsony, Budapest. Az anyag közösségi, kulturális és polgári része előremutató. A Kreatív Győr Stratégiát az utóbbi időszak legjobb anyagának tartja, egyedül a kreatív gazdaság tekintetben vannak fenntartásai. Jónak tartja, hogy foglalkoznak vele, de úgy gondolja, hogy ebben nem biztos, hogy az Önkormányzat domináns szereplő tudna lenni.

Borkai Zsolt polgármester: Mivel a napirendi ponthoz további kérdés, észrevétel nem érkezett, szavazásra bocsátja az előterjesztés szerinti határozati javaslatot. Megállapítja, hogy a Közgyűlés - melynek létszáma 22 fő - 22 igen, 0 nem, 0 tartózkodó szavazattal a határozatot elfogadta.

182/2018. (XI. 08.) Kgy. határozat

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának 2028-ig szóló Kreatív Győr Stratégiáját az 1. számú mellékletben foglalt tartalommal elfogadja.

Felelős: polgármester
Határidő: azonnal

(A határozat melléklete a jegyzőkönyv végén található)

Borkai Zsolt polgármester: A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 46. § (2) bekezdés c) pontja értelmében a Közgyűlés zárt ülést rendelhet el a vagyonával való rendelkezés esetén, továbbá az általa kiírt pályázat feltételeinek meghatározásakor, a pályázat tárgyalásakor, ha a nyilvános tárgyalás az önkormányzat vagy más érintett üzleti érdekét sértené.

Az ismertetett rendelkezésre, valamint a Közgyűlés döntésére tekintettel a „**Javaslat az Európa Kulturális Fővárosa 2023 cím elnyerésére benyújtandó, második körös pályázat elfogadására**” című napirendi pontok tárgyalására zárt ülést rendel el.

Megkéri a vendégeket, hogy az üléstermet szíveskedjenek elhagyni!

ZÁRT ÜLÉS UTÁN:

A Közgyűlés 13:40 órakor nyilvános üléssel folytatja munkáját.

Borkai Zsolt polgármester: Ismerteti a zárt ülésen hozott határozatot. Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése a melléklet szerint elfogadta az Európa Kulturális Fővárosa 2023 cím elnyerésére benyújtandó, második körös pályázatot.

183/2018. (XI. 08.) Kgy. határozat

1./ Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése úgy dönt, hogy az Európa Kulturális Fővárosa 2023 cím elnyerésére beadandó, második körös pályázatot az 1. melléklet szerinti tartalommal nyújtja be.

2./ Felhatalmazza a polgármestert a pályázattal és annak nyertessége esetén a megvalósítással kapcsolatban valamennyi szükséges eljárási cselekmény elvégzésére, szerződés aláírására, megállapodás megkötésére, nyilatkozat kiadására, kötelezettség vállalására.

Felelős: polgármester

Határidő: azonnal

(A határozat melléklete a jegyzőkönyv végén található)

Borkai Zsolt polgármester: Tisztelettel meghívja Képviselőtársait, továbbá valamennyi megjelent érdeklődőt az Európa Kulturális Fővárosa Győr 2023 pályázat beadásának ünnepélyes bejelentésére a Dunakapu térre, 2018. november 9-én, pénteken, 18 órai kezdettel.

Kérdezi képviselőtársait, hogy kíván-e valaki kérdést, illetve bejelentést tenni?

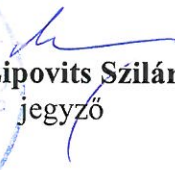
Tájékoztatja képviselőtársait, hogy a következő közgyűlés az elfogadott munkaterv szerint 2018. november 16-án (pénteken) 10.00-kor lesz.

Köszöni a képviselők munkáját, az érdeklődők figyelmét, a Közgyűlést 13:42 órakor bezárja.

K. m. f.

Borkai Zsolt
polgármester

Dr. Lipovits Szilárd
jegyző

Kreatív Győr

Győr Megyei Jogú Város kulturális és kreatív gazdasági stratégiája
(2019-2028)

Győr, 2018. november

Győr Megyei Jogú Város kulturális és kreatív gazdasági stratégiája

Közreműködők: Beke Márton (vezető szakértő), Karzat Színház Nonprofit Kft., KisRigós Kreatív Közösségi Szolgáltató Kft., Morvay Szabolcs, Nyugat-Pannon Nonprofit Kft., Varga Gyula

Tartalomjegyzék

1	Keretek.....	8
1.1	Indíttatás	8
1.2	Mandátum és lehatárolás	9
1.3	Megközelítések, fogalomértelmezések	9
1.3.1	Kultúra	9
1.3.2	Kreatív gazdaság.....	11
2	Helyzetelemzés	14
2.1	Nemzetközi kontextus	14
2.1.1	Európai trendek, európai uniós stratégiák.....	14
2.1.1.1	Társadalmi dimenzió	15
2.1.1.2	Gazdasági dimenzió.....	16
2.1.1.3	Digitalizáció.....	18
2.1.2	Nemzetközi jogyakorlatok	18
2.2	Magyarországi kontextus	23
2.2.1	Kulturális szakterületek	23
2.2.1.1	Stratégiai irányok.....	24
2.2.1.2	Kulturális közszolgáltatások.....	26
2.2.2	A kreatív gazdaság területe	29
2.2.2.1	Stratégiai irányok.....	31
2.2.2.2	Kreatív gazdaság helyzete Magyarországon	35
2.3	Győri kontextus.....	38
2.3.1	Győr korábban elfogadott stratégiai dokumentumainak kulturális és kreatív gazdasági vonatkozásai.....	38
2.3.1.1	Kulturális koncepció (2015-2020).....	38
2.3.1.2	Európa Kulturális Fővárosa pályázat.....	39
2.3.1.3	Településfejlesztési koncepció (2014-2030)	41
2.3.1.4	Integrált Településfejlesztési Stratégia (2014-2020).....	43
2.3.1.5	Gazdasági program 2015-2020.....	45
2.3.1.6	Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia.....	46

2.3.1.7	Civil koncepció (2018-2023).....	49
2.3.1.8	Helyi Esélyegyenlőségi Program (2018-2023).....	51
2.3.2	Győr társadalmi, kulturális és kreatív gazdasági helyzete	52
2.3.2.1	Győr társadalma.....	52
2.3.2.2	Győr kreatív gazdasága	61
2.3.3	Kulturális intézmény- és szervezetrendszer	65
2.3.3.1	Az önkormányzat kulturális közigazgatási tevékenysége	65
2.3.3.2	Önkormányzati fenntartású intézmények	66
2.3.3.3	Civil szervezetek, egyházak és vállalkozások által fenntartott kulturális intézmények	77
2.3.3.4	Oktatási intézmények	78
2.3.3.5	Öntevékeny művészeti közösségek	78
2.3.3.6	Nagyrendezvények, fesztiválok.....	80
2.3.3.7	Kulturális kapcsolatok	82
2.3.4	A kreatív gazdaság intézmény- és szervezetrendszere	83
2.4	SWOT elemzés.....	87
2.5	Következtetések	89
3	Jövőkép és célok	91
3.1	Jövőkép.....	91
3.2	Az átfogó cél	91
3.3	A specifikus célok	92
3.3.1	Polgárság.....	92
3.3.2	Közösség.....	92
3.3.3	Kreativitás	92
3.3.4	Kisugárzás.....	92
4	A stratégia megvalósításának eszközei	93
4.1	A stratégia felépítése	93
4.2	A stratégia cél- és intézkedésrendszere	95
5	A stratégia intézkedései	97
5.1	„Polgárság” pillér	97
5.1.1	„A jövő polgárai” intézkedéscsoport	97

5.1.1.1	Kultúrafelfedező és Művészeti Nevelési Program	98
5.1.1.2	Fiatal művészek alkotásainak bemutatása	100
5.1.1.3	Tehetséggondozási programok rendszerbe foglalása, kiterjesztése	100
5.1.1.4	Diák és ifjúsági összművészeti napok	100
5.1.1.5	Ifjúsági közösségek megalakulásának elősegítése, tevékenységük szakmai támogatása.....	101
5.1.1.6	Ifjúsági önkéntes program	101
5.1.1.7	Komplex szolgáltatásokat biztosító ifjúsági közösségi színtér.....	102
5.1.2	„Lokálpatriotizmus” intézkedéscsoport	103
5.1.2.1	„Győri hősök”.....	103
5.1.2.2	Kereskedelem- és ipartörténeti kiállítás	104
5.1.2.3	Történeti folyóiratok és kiadványok.....	104
5.1.2.4	Városnap.....	104
5.1.2.5	Bővülő lakosságú városrészek közösségek összetartozásának erősítése..	104
5.1.2.6	Program a Győrből elszármazottakkal való kapcsolattartásra.....	104
5.1.2.7	Társadalmi vállalkozások létrejöttének és megerősödésének támogatása	105
5.1.3	„A kulturális értékekhez való hozzáférés lehetőségének növelése” intézkedéscsoport.....	106
5.1.3.1	Kulturális intézmények munkatársainak kompetenciafejlesztése	106
5.1.3.2	Kulturális intézményekben az egyenlő esélyű hozzáférés minél teljesebb körű biztosítása	106
5.2	„Közösség” pillér	107
5.2.1	„Közös(ségi) helyek” intézkedéscsoport	107
5.2.1.1	Közösségi terek megújítása	108
5.2.1.2	Új találkozási pontok, pop-up közösségi helyek	108
5.2.1.3	Öntevékeny művészeti közösségek lehetőségeinek bővítése	109
5.2.2	„Közös(ségi) együttműködések” intézkedéscsoport.....	109
5.2.2.1	Közösségi tér funkciót is betöltő kulturális intézmények közösségfejlesztési célú szakmai kompetenciáinak bővítése	110
5.2.2.2	A közösségi tervezés alkalmazásának elterjesztése.....	110
5.2.2.3	Városfejlesztés kérdéseivel foglalkozó szakmaközi fórumok.....	111
5.2.2.4	Nemzetiségi közösségek városépítő szerepének erősítése	111

5.2.2.5	Az öntevékeny művészeti csoportok művészeti tevékenységének elismerése	112
5.2.2.6	Kulturális intézmények társadalmiasítása	112
5.3	„Kreativitás” pillér	112
5.3.1	„Kreativitás a kulturális értékteremtésben” intézkedéscsoport	112
5.3.1.1	Város-műhely – Tematikus, kreatív-kulturális városfejlesztési projektek	113
5.3.1.2	Új áramlatok – minőségi kulturális élmények	113
5.3.1.3	Előadó- és képzőművészeti mesterkurzusok, workshopok rendszerének fejlesztése	114
5.3.1.4	Fiatal művészek támogatása	114
5.3.1.5	Program fiatal hazai és külföldi előadók és alkotók meghívására	114
5.3.1.6	Alkotóterek	114
5.3.1.7	Multifunkcionális kulturális tér	115
5.3.2	„Kreativitás a gazdasági értékteremtésben” intézkedéscsoport	115
5.3.2.1	Helyi kreatívok és a győri gazdasági szereplők kapcsolatának erősítése	116
5.3.2.2	„Tervezz városi ajándékot!”	116
5.3.2.3	Design inkubációs központ	116
5.3.2.4	Startup Hét Győr	117
5.3.2.5	Startup inkubációs központ	117
5.3.2.6	Befektetésösztönzés	118
5.3.2.7	Ismered? – a győri kreatívok helyi ismertségének növelése	118
5.3.2.8	Makerspace	119
5.4	„Kisugárzás” pillér	119
5.4.1	„Győr értékeinek láthatóvá tétele” intézkedéscsoport	120
5.4.1.1	Győr előadó-művészeti értékei nemzetközi jelenlétének erősítése	120
5.4.1.2	Győr képzőművészeti értékei nemzetközi jelenlétének erősítése	121
5.4.1.3	Emblematikus fesztiválok	121
5.4.1.4	A város kulturális, közösségi és társadalmi adat- és programtára	122
5.4.1.5	Városi mobilapplikációk	122
5.4.2	„Hazai kapcsolódások erősítése” intézkedéscsoport	122
5.4.2.1	Megyei szintű együttműködés	123

5.4.2.2	Együttműködés a vonzáskörzet településeivel	123
5.4.3	„Nemzetközi kapcsolódások erősítése” intézkedéscsoport	124
5.4.3.1	Testvérvárosokkal való együttműködések bővítése, mélyítése	125
5.4.3.2	Nemzetközi Győri Művésztelep	125
5.4.3.3	Nemzetközi kiállításokra alkalmas kiállítási tér	125
5.4.3.4	Nemzetközi szakmai együttműködések erősítése.....	126
5.4.3.5	Csatlakozás az Európai Kulturális Útvonalak hálózatához	126
5.4.3.6	Csatlakozás az UNESCO Kreatív Városok Hálózatához.....	126
5.5	Összefoglalások.....	127
5.5.1	A kulturális intézmények számára meghatározott szakmai jellegű fejlesztési célok	127
5.5.1.1	Előadó-művészeti intézmények.....	127
5.5.1.2	Közösségi művelődési intézmények.....	128
5.5.1.3	Közgyűjtemények.....	129
5.5.2	Infrastrukturális fejlesztések összefoglalása	130
5.6	Forrástérkép.....	132
6	A stratégia monitoringrendszere	136
6.1	Együttműködési rendszerek kialakítása, működtetése	136
6.1.1	Kulturális intézmények közötti együttműködés erősítése.....	136
6.1.2	Többszereplős együttműködési rendszerek kialakítása	136
6.2	Eredmények vizsgálata.....	137
6.3	Hatások vizsgálata.....	137
7	Mellékletek	138
7.1	Önkormányzati fenntartású kulturális intézmények tevékenységének ismertetése és statisztikai adatokon alapuló bemutatása	138
7.1.1	Előadó-művészeti intézmények	138
7.1.1.1	Győri Balett	138
7.1.1.2	Győri Filharmonikus Zenekar	140
7.1.1.3	Győri Nemzeti Színház.....	142
7.1.1.4	Vaskakas Bábszínház	144
7.1.2	Közművelődési intézmények	147

7.1.2.1	Generációk Háza Művelődési Központ.....	147
7.1.2.2	Molnár Vid Bertalan Művelődési Központ	150
7.1.2.3	Ménfőcsanak-Gyirmóti Művelődési Központ.....	153
7.1.2.4	Újvárosi Művelődési Ház	156
7.1.2.5	Győri Művészeti, Fesztivál- és Művelődési Központ	160
7.1.2.6	Közösségi művelődési tevékenységeket is végző egyéb intézmények	162
7.1.2.6.1	József Attila Művelődési Ház.....	162
7.1.2.6.2	Rómer-ház	165
7.1.3	Közgyűjtemények	166
7.1.3.1	Rómer Flóris Művészeti és Történeti Múzeum	166
7.1.3.2	Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi tér.....	170
7.1.3.3	Győr Megyei Jogú Város Levéltára.....	173
7.1.4	Speciális jellegű intézmények.....	174
7.1.4.1	Xantus János Állatkert.....	174
7.1.4.2	Mobilis Interaktív Kiállítási Központ.....	175
7.1.4.3	Audi Aréna Győr	176
7.1.4.4	HÍD Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda.....	176
7.2	Nem önkormányzati fenntartású kulturális intézmények.....	177
7.2.1	Művészeti intézmények	177
7.2.1.1	Karzat Színház.....	177
7.2.1.2	Torula Műteremház	177
7.2.1.3	Menház Színpad	178
7.2.2	Közösségi művelődési intézmények	178
7.2.2.1	VOKE Arany János Művelődési Ház.....	178
7.2.3	Közgyűjtemények	179
7.2.3.1	Szent László Látogatóközpont.....	179
7.2.3.2	Magyar Nemzeti Levéltár Győr-Moson-Sopron Megye Győri Levéltára	180
7.2.3.3	Győri Egyházmegyei Levéltár.....	180
7.2.3.4	Ráth Mátyás Evangélikus Gyűjtemény Levéltára	181
7.2.3.5	Richter János Archivum Zenei Helytörténeti Gyűjtemény	181
7.3	Nemzetközi jogyakorlatok részletes ismertetése.....	182

7.3.1	Eindhoven	182
7.3.2	Ingolstadt.....	183
7.3.3	Kassa (Košice)	185
7.3.4	Linz	188
7.3.5	Lund	189
7.3.6	Poznań.....	192
7.4	Ábrajegyzék	195
7.5	Táblajegyzék	198

1 Keretek

1.1 Indíttatás

Győr Megyei Jogú Város kulturális és kreatív gazdasági stratégiájának (a továbbiakban: Kreatív Győr Stratégia vagy stratégia) megalkotása kettős indíttatásból ered.

Egyrészt a Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése által 2015-ben elfogadott és 2020-ig szóló Kulturális koncepció felülvizsgálatának szükségességéből. A dokumentum elfogadása óta eltelt időben ugyanis

- az abban foglalt szakmai célok túlnyomó része megvalósult,
- több, nagy jelentőségű kulturális célú infrastrukturális fejlesztésről született döntés, illetve előkészítés alatt áll vagy indult el a tervezési, megvalósítási folyamat (pl. a színház épületének teljes körű megújítása, új hangversenyerem, továbbá új kiállítási és konferenciaközpont megépítése), továbbá
- a város sikerrel szerepelt az „Európa Kulturális Fővárosa 2023” pályázat első fordulóján, amely eredmény eleddig szunnyadó közösségi és kulturális erőforrásokat hozott a felszínre.

E három tényező önmagában is szükségessé tette a koncepció felülvizsgálatát. További szempont azonban, hogy Győr 2021-ben ünnepli várossá nyilvánításának 750. évfordulóját és mihamarabb célszerű áttekinteni, szükség esetén újként meghatározni azokat a feladatokat, amelyek hozzájárulnak ahhoz, hogy Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) méltóképpen ünnepelje e jeles évfordulót.

A Kreatív Győr Stratégia megalkotását másrészt annak szükségessége indokolja, hogy Győr – a diverzifikáció eszközével – erősítse gazdasága változásokkal szembeni ellenálló képességét. A város gazdasági fejlődését és lehetőségeit jelenleg három ágazat határozza meg: az ipar és az azzal szoros kapcsolatban álló szolgáltató szektor, továbbá a turizmus. Habár mindhárom ágazatban a prosperitás jelei tapasztalhatók, Győr gazdaságának változásokkal szembeni ellenállóképességének erősítése érdekében szükséges továbbiak megerősítése is. A kreatív gazdaság mint megerősítendő ágazat melletti elköteleződést egyrészt az indokolja, hogy a világban zajló gazdasági tendenciák az innovációra, az alkotóerőre, a szellemi tulajdonra építő ágazatok megerősödését mutatják, mérvadó előrejelzések szerint húsz év múlva a gazdaság mintegy kétharmadát a kreatív (kreativitást igénylő) szektorok adják majd.¹ További szempont, hogy – a fogyasztói igények átalakulása okán – az ipari fejlesztésekben és termelésben is egyre hangsúlyosabban jelenik meg a design, a formatervezés, a praktikum mellett az esztétikai (művészeti) igényesség. A Győrben hangsúlyosan jelenlévő járműipar és a legnagyobb foglalkoztató, az Audi Hungaria tevékenysége, a hagyományosan erős alkotóművészeti alap- és középfokú képzés, az Széchenyi István Egyetem Művészeti

¹ Florida, Richard: The Rise of the Creative Class. And How It's Transforming Work, Leisure and Everyday Life, New York, 2002, Basic Books

Karának megerősítésére irányuló tervek és a város egyre erősödő design-iparága olyan egyedi, Győrrel jellemző együttállás, amelyből szervesen következik a kreatív ipar megerősítésének szándéka.

Mi indokolja azonban a két terület közös stratégiába foglalását? Elsődlegesen az a tény, hogy mindkét terület alapját, erőforrását az egyéni és közösségi képzelőerő, továbbá az aktív cselekvési képesség adja. Továbbá az az általános jellegű tendencia, miszerint a kulturális produktumok – azok önértéke mellett – egyre inkább tekinthetők terméknek, szolgáltatásnak is, amelyből eredően a kulturális intézmények, szervezetek, vállalkozások tevékenységének közcélú, értékteremtő jellege mellett egyre erősebben megjelenik azok gazdasági vonatkozása is.

Létezik tehát egy metszéspont, ahol összeérnek és ahol egymást erősíthetik a kulturális és a gazdasági értékteremtési folyamatok, és e metszéspontban – mint e két terület összekapcsolója – a képzelőerő, a kreativitás található.

1.2 Mandátum és lehatárolás

A stratégia önálló dokumentum, amely a kultúra és a kreatív gazdaság területeinek szinergiában megvalósuló fejlesztését szolgálja.

A stratégia elsősorban a kultúra és a kreatív gazdaság szellemi, nem tárgyasult területeire fókuszál. Ebből eredően az épített örökséggel kapcsolatos fejlesztések nem részei a stratégiának. Az örökségvédelemmel kapcsolatos előírásokat, javaslatokat Győr Megyei Jogú Város Településképi Arculati Kézikönyve rögzíti.

A Kreatív Győr Stratégia szorosan kapcsolódik egyéb humán közszolgáltatások (pl. szociális, köznevelés, felsőoktatás) fejlesztéséhez, ahogyan hatással van, illetve függ a településfejlesztési, gazdasági, turisztikai célú stratégiákban foglalt célok, fejlesztések megvalósulásától. Az összefüggések mellett azonban nem terjed ki e területek minden szempontjára, így e stratégiákat nem helyettesíti, nem lép azok helyébe.

1.3 Megközelítések, fogalomértelmezések

A stratégia megközelítése, témája szempontjából lényeges a kulturális és a kreatív gazdasági területek fogalmi körülhatárolása.

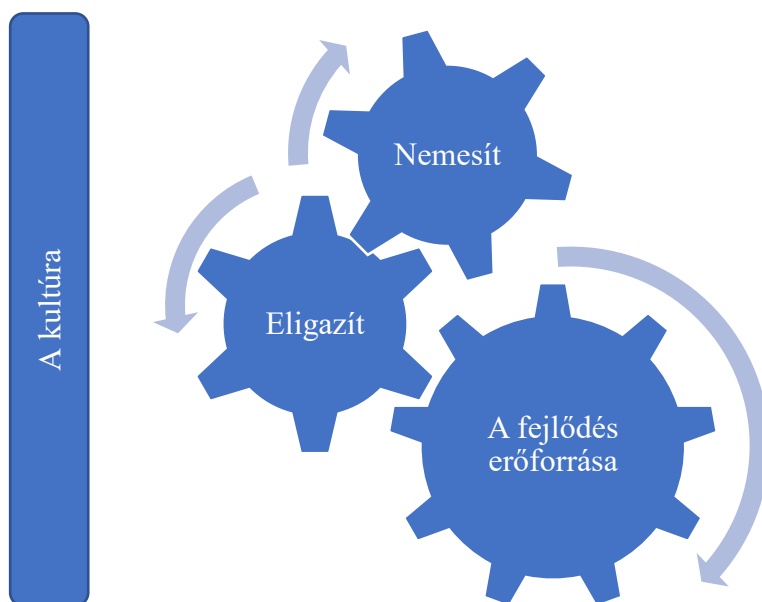
1.3.1 Kultúra

A kultúra fogalmával több tudományterület foglalkozik, melynek következtében számos meghatározás is született. Mindezek közül kettő megközelítés emelendő ki.

- A kultúra a szellemi és művészeti tevékenységek művelése és az abból származó alkotások összessége.² E megközelítés bár leszűkíti a kultúra fogalmát a (művészeti) alkotások körére és azok létrejöttének folyamatára, ez tekinthető az egyik leginkább közkeletű, legtöbbek által ismert és alkalmazott értelmezésnek. Leszűkítő jellege mellett azonban e megközelítés ragadja meg a kultúra azon összetevőit, amely az önkifejezéshez, a hétköznapiakon felülemelő katarzishoz, az eszményekhez, az eszményi szépséghez kapcsolódik.
- További jellemző megközelítése a fogalomnak, hogy a kultúra mindazon ismeretek, hiedelmek, szokások, szabályok stb. összessége, amely érthetővé teszi a világot³, amely segíti az egyént abban, hogy a környezetében előforduló problémákkal jobban megküzdhessen, mivel „válaszsémákat” nyújt e problémákra és a felmerülő kérdésekre.⁴ E megközelítés bár az egyénre fókuszál, központjában mégis a közösségek állnak. Hiszen a „válaszsémákat” biztosító ismeretek, hiedelmek, szokások, szabályok stb. mind egy adott közösségben alakulnak ki és szilárdulnak meg.

A stratégia a kultúra fogalmához kapcsolódó fejlesztési célok és intézkedések meghatározása során e két megközelítést veszi alapul. Azaz egyszerre fókuszál a kultúra „nemesítő” és világban való eligazodást segítő összetevőire.

A stratégia szemlélete szempontjából lényeges az a megközelítés is, hogy az Önkormányzat a – „nemesítő” és a világban való eligazodást segítő – kultúrára mint társadalom-, gazdaság- és településfejlesztési erőforrásra is tekint. Ennek alapja az az utóbbi két-három évtizedben megerősödött világtrend, amely a városfejlesztés eszközévé tette a kulturális (nagy)rendezvényeket, az azokra is épülő kulturális turizmust, továbbá a kulturális beruházásokat és az azok bázisán megvalósuló közösségi tevékenységeket, társadalomfejlesztési folyamatokat.⁵

² Williams, R: Kultúra. In: Wessely A. (szerk): A kultúra szociológiája. Budapest, 2003, Osiris-Láthatatlan Kollé-gium

³ Edward T. Hall: Rejtett dimenziók. Debrecen, 1987, Gondolat Kiadó

⁴ Jean-Claude Usunier és Julie Anne Lee: Marketing Across Culture. Essex. 2009, Pearson Education Limited

⁵ Morvay Szabolcs, PhD: A kultúra gazdasági és regionális hatásai (kézirat). Győr, 2018

Ez a megközelítés érhető tetten az ENSZ Emberi Települések Programja (UN-Habitat) által kiadott „A Város- és Területi Tervezés Nemzetközi Irányelvei” dokumentumban, amely az önkormányzatok számára ajánlásként fogalmazza meg: „ismerjék fel, hogy a városi kultúra és a társadalmi sokszínűség tisztelete része a társadalmi fejlődésnek és nagyon fontos térszerkezetbeli konzekvenciákkal jár, ezért támogassák mind a beltéri (múzeum, színház, mozi, koncert stb.), mind a kültéri (utcai művészeti események, zenés felvonulások stb.) kulturális tevékenységeket és kezdeményezéseket”.⁶

1.3.2 Kreatív gazdaság

A stratégia által a kreatív gazdaság fogalmával jelölt tevékenységek összességét a szakirodalom, de különösen a statisztikai adatgyűjtések jellemzően a kreatív ipar fogalmával jelölik. Habár a két fogalom lehatárolására folyamatosan születnek definíciós kísérletek, ezek alapvetően nem állják ki az idők próbáját. Annak oka, hogy a stratégia a kreatív gazdaság kifejezést használja elsődlegesen az, hogy a gazdaság három szektora – a mezőgazdaság, az ipar és a szolgáltatások – közül nem szűkíti le a fogalmat az ipar területére. Azaz bővebb értelmezésre ad lehetőséget, amely azért is lényeges, mert a kreatív tevékenységek jelentős része a szolgáltatások körébe tartozik.⁷

Arra vonatkozóan, hogy mely tevékenységek tartoznak a kreatív gazdaság körébe, számos megközelítés van érvényben.

- Az **UNESCO** értelmezése szerint e körbe tartozik a kulturális és természeti örökség, az előadó-művészet és a rendezvények, a vizuális művészetek, a könyv és a sajtó, az audiovizuális és interaktív média, a tervezés és a kreatív szolgáltatások.⁸
- Az **EUROSTAT** a következő kategóriákat alkalmazza: művészeti és műemlék örökség, levéltár, könyvtár, könyv és sajtó, vizuális művészetek, építészet, előadó-művészet, audiovizuális és multimédia.⁹
- Az **OECD** az előzőknél még tágabban határozza meg a kreatív gazdaság körébe tartozó tevékenységeket: reklám, művészeti és antik piac, tervezés, film és videó, zene, könyvkiadás, televízió, építészet, műtárgyak, divat, interaktív szórakoztató szoftverek, előadó-művészet, szoftver és számítógépes szolgáltatások és rádió.¹⁰
- Európa országai közül elsőként az Egyesült Királyság emelte be a kormányzati felelősség körébe a kreatív gazdaság fejlesztését és a témával kapcsolatos vezető szerepét máig megőrizte, amelyből eredően a nemzetközi szervezetek mellet

⁶ A Város- és Területi Tervezés Nemzetközi Irányelvei. Nairobi, Kenya, 2018, ENSZ-Habitat, 16. o. <https://unhabitat.org/books/a-varos-es-teruleti-tervezes-nemzetkozi-iranyelvei> (utolsó letöltés: 2018. július 2.)

⁷ A stratégia „2 Helyzetelemzés” fejezetében és a jelen fejezetben is vannak olyan idézetek, amelyek a „kreatív ipar” kifejezést használják. A szöveghűség okán ezekben az idézetekben a „kreatív ipar” kifejezés olvasható.

⁸ Gombos Szandra: Győr és vonzáskörzetének kulturális kínálata az intézmények szemszögéből. In: Dusek Tamás (szerk): A városi rendszer működése. Győr, 2014, Universitas-Győr Nonprofit Kft., 192. o.

⁹ uo.

¹⁰ Gombos Szandra (2014), 193. o.

irányadónak tekintendő az **Egyesült Királyság médiáért, sportért és kultúráért felelős minisztériuma (Department for Culture, Media and Sport)** által alkalmazott meghatározás is. Eszerint a következő ágazatok sorolhatók a kreatív gazdaság körébe: reklám és marketing; építészet; design (termékdesign, divat, tervezőgrafika); média (film, TV, videó, rádió, fotó); IT (szoftverek és számítógépes szolgáltatások); könyvkiadás; múzeumok, galériák és könyvtárak; zene, előadóművészet és képzőművészet.¹¹

- Más irányú – úgyszintén az **Egyesült Királyság médiáért, sportért és kultúráért felelős minisztériuma** által alkalmazott – az a megközelítés az a definíció, miszerint a kreatív gazdaság körébe mindazon tevékenységek tartoznak, amelyek gyökere az egyéni kreativitásban, képzettségben és képességekben rejlik, és amelyek képesek a szellemi tulajdon létrehozásán és felhasználásán keresztül jólétet és munkahelyeket teremteni.¹²

Az Önkormányzat a stratégiában a kreatív gazdasághoz kapcsolódó fejlesztési célok és intézkedések meghatározása során az utolsóként ismertetett meghatározást veszi alapul, azaz *a szellemi tulajdon létrejöttét eredményező kreatív folyamatokat sorolja a kreatív gazdaság körébe*. Mindezek közül kiemelten kezeli a design és az IT iparágakat, egyrészt arra tekintettel, hogy e területeken tapasztalható és várható a legdinamikusabb fejlődés¹³, másrészt azok, de különösen a design ipari fejlesztésekhez és termeléshez való – az „1.1 Indíttatás” fejezetben bemutatott – kapcsolódásuk okán.

Az Önkormányzat a startupokat is a kreatív gazdaság fogalmi körébe sorolja. Egyfelől az IT iparágakra vonatkozó kiemelt figyelem okán, de azért is, mivel a szellemi tulajdon létrejöttét eredményező kreatív folyamatoknak ez az egyik legjellemzőbb szervezeti formája. A startup tekintetében – hasonlóan a kultúrához és a kreatív gazdasághoz – nincs egységes, mindenki által irányadónak tekintett definíció. A számos meghatározás közös jellemzője, hogy a startupokat nagy növekedési potenciállal rendelkező, a globális piacra készülő, illetve ott értékesíthető terméket, szolgáltatást fejlesztő, külső befektetésre szoruló, méretüket tekintve jellemzően mikro- vagy kisvállalkozások. A startupok kiemelkedően fontos jellemzője a skálázhatóság: a vállalkozás az indulástól fogva számol a növekedés lehetőségével, azt rugalmasan és dinamikusán tudja követni, ehhez mérten alkotja meg és gondolja újra az üzleti

¹¹ Creative Industries Economic Estimates London, 2015, Department for Culture, Media and Sport https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/394668/Creative_Industries_Economic_Estimates_-_January_2015.pdf (utolsó letöltés: 2018. július 3.)

¹² Ács Zoltán: Designvállalkozások inkubációja: tapasztalatok és lehetőségek – A Design Terminál NKK inkubációs programjának 2014-es tapasztalatairól. Budapest, 2015, Design Terminál

¹³ Florida, Richard (2002) és Budapest az új Berlin? – a kreatív ipar lehetőségei Magyarországon. Európa Pont Blog (az Európai Bizottság információs és kulturális központjának blogja), 2016. október 27. https://europapont.blog.hu/2016/10/27/kreativ_ipar_magyarorszagon (utolsó letöltés: 2018. július 2.)

modelljét, amely alkalmassá teszi arra, hogy működőképes maradjon ugyanúgy a több millió, mint a kezdeti párszáz ügyfél mellett.¹⁴

¹⁴ Kutatás a hazai startup-okról – 1. rész. Insider Blog. http://insiderblog.hu/hazai-palya/2012/08/14/startup-kutatas_1resz (utolsó letöltés: 2018. július 2.)

2 Helyzetelemzés

A helyzetelemzés a kultúra és a kreatív gazdaság nemzetközi, magyarországi és győri kontextusának főbb szempontjait tekinti át, illetve összegzi.

2.1 Nemzetközi kontextus

2.1.1 Európai trendek, európai uniós stratégiák

Az Európai Tanács a 2018-as esztendőt a Kulturális Örökség Európai Événak nyilvánította. Ennek apropóján fogadta el az Európai Bizottság (a továbbiakban: Bizottság) az új kulturális menetrendről szóló közleményét¹⁵, amelyben áttekinti a kulturális és kreatív szektorok helyzetét és meghatározza az Európai Unió (a továbbiakban: EU) ezekkel kapcsolatos főbb fejlesztési irányait. A dokumentumban vázolt fejlesztési irányok egyrészt rámutatnak azokra a területekre, amelyeken a nemzetközi együttműködések élénkülése várható, másrészt előrevetítik, hogy Győr milyen jellegű kulturális és kreatív gazdasági programok, fejlesztési irányok esetén számíthat közvetlen európai uniós támogatásokra.

A stratégia megközelítése szempontjából lényeges, illetve megerősítő jellegű, hogy a dokumentum kijelenti „a kulturális és kreatív ágazatok is rendelkeznek azzal a potenciállal, hogy javítsák az életkörülményeket, átalakítsák a közösségeket, munkahelyeket teremtsenek, serkentsék a növekedést, és más gazdasági ágazatokra is átgyűrűzőn hatásuk”.¹⁶

Az új menetrendnek három – szociális, gazdasági és külső vonatkozású – stratégiai célkitűzése van:

- **társadalmi dimenzió** – a kultúrában és a kulturális sokszínűségben rejlő lehetőségek kiaknázása a társadalmi kohézió és a jólét érdekében,
- **gazdasági dimenzió** – a kultúrán alapuló kreativitás támogatása az oktatás és az innováció terén, valamint a munkahelyteremtés és a növekedés biztosítása érdekében,
- **külső dimenzió** – a nemzetközi kulturális kapcsolatok megerősítése.

A külső dimenzió alapvetően a kulturális diplomácia mint az EU kül- és biztonságpolitikájára vonatkozó globális stratégia megvalósításának fejlesztésére vonatkozó intézkedéseket határoz meg, amelyek megvalósítói jellemzően a Bizottság, az EU külügyi és biztonságpolitikai főképviselője és az Európai Külügyi Szolgálat. Ekként kevésbé tekinthető a Kreatív Győr Stratégia szempontjából referenciapontnak. A társadalmi és a gazdasági dimenzió azonban számos, a stratégia megvalósításának szolgálatába állítható intézkedést határoz meg, ahogyan az „5. Több területet érintő cselekvések” fejezetben szereplő, a digitalizációra vonatkozó javaslatok is.

¹⁵ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának az új kulturális menetrendről (COM(2018) 267 final)

¹⁶ COM(2018) 267 final, 1. o.

2.1.1.1 Társadalmi dimenzió

„A kulturális részvétel összehozza az embereket”¹⁷ – jelenti ki a dokumentum. Majd ekként folytatja: „a kultúra ideális eszköz a nyelvi akadályok nélküli kommunikációra, az emberek helyzetének erősítésére és a társadalmi kohézió megkönnyítésére (...)”.¹⁸ Habár e megállapítások a dokumentumban elsődlegesen az utóbbi évek migrációs folyamatai kapcsán szerepelnek, figyelembe véve, hogy Győrbe munkavállalási céllal, mind Magyarországról, mind idegen nyelvű területekről jelentős számban és folyamatosan érkeznek új lakosok, a kultúra „összehozó ereje” Győr esetében is kiaknázható, kiaknázandó erőforrás. Ezzel kapcsolatban a dokumentum arra hívja fel a figyelmet, hogy – a megértés, az emberek helyzetének erősítése és önbizalmuk növelése érdekében – az egyoldalú befogadásra építő kulturális programok mellett növelni szükséges a részvételi művészet eszközrendszerét alkalmazó programok, projektek, folyamatok számát.

A társadalmi összetartozást erősítő funkciója mellett a dokumentum arra is felhívja a figyelmet, hogy a kulturális részvétel a testi és a mentális egészségre is jótékony hatással van. Ennek kapcsán hivatkozik egy 2011-ben elvégzett kutatásra¹⁹, amely megerősíti, hogy „a kulturális javakhoz való hozzáférés a jó mentális közérzet második legfontosabb meghatározója, amelyet csak az egészség előz meg”.²⁰

A polgárok aktív kulturális részvétele kapcsán a Bizottság egy új, a kulturális alkotóképesseget középpontba helyező megközelítést javasol, amelynek lényege, hogy az egyoldalú, befogadásra épülő tevékenységek helyett a részvételre épülő kulturális tevékenységek széles körét kell elérhetővé tenni. Továbbá erősíteni kell a kultúra és az oktatás, a szociális ügyek, a várospolitikai, a kutatás és az innováció közötti kapcsolatokat.

A fentiek alapján a Bizottság három részcélt határoz meg:

- „valamennyi európai polgár kulturális alkotóképessegének előmozdítása a kulturális tevékenységek széles körének elérhetővé tétele és aktív szerepvállalási lehetőségek biztosítása révén,
- a kulturális és kreatív ágazatokban tevékenykedő szakemberek mobilitásának ösztönzése és a mobilitás akadályainak felszámolása,
- az európai kulturális örökség közös erőforrásként való védelme és népszerűsítése, közös történelmünk és értékeink tudatosítása, valamint a közös európai identitás érzésének megerősítése”.²¹

¹⁷ COM(2018) 267 final, 3. o.

¹⁸ uo.

¹⁹ Sacco et al., 2011., A kultúra, az egészség és a jó mentális közérzet közötti interakció: https://www.researchgate.net/publication/226193693_The_Interaction_Between_Culture_Health_and_Psychological_Well-Being_Project (utolsó letöltés: 2018. július 3.)

²⁰ uo.

²¹ COM(2018) 267 final, 2. o.

A célok teljesülése érdekében pedig az alábbi – a Kreatív Győr Stratégia megvalósításának szolgálatába is állítható – intézkedéseket rögzíti a dokumentum:

- a kultúra a különböző területekre, többek között az egészségre és a jólétre gyakorolt hatásának vizsgálatára irányuló kutatások támogatása,
- a kultúrán keresztüli társadalmi befogadást célzó konkrét intézkedések kidolgozása a Kreatív Európa²² és az Erasmus+²³ program révén,
- a „Kulturális és kreatív terek és városok” projekt²⁴ folytatása a Kreatív Európa program keretében a kulturális részvétel, valamint a társadalmi- és a városrehabilitáció előmozdítása érdekében,
- mobilitási program megvalósítása a kulturális és kreatív ágazatokban tevékenykedő szakemberek számára a Kreatív Európa program keretében.

2.1.1.2 Gazdasági dimenzió

A kultúra és a gazdaság összefüggései kapcsán a Bizottság új kulturális menetrendje az alábbi trendekre, kutatási eredményekre hívja fel a figyelmet:

- „Az uniós kulturális foglalkoztatás 2011 és 2016 között folyamatosan nőtt, elérve a 8,4 millió főt. A kulturális javak kereskedelmi többlete 8,7 milliárd EUR²⁵, a kulturális és kreatív ágazatok pedig becslések szerint 4,2%-kal járulnak hozzá az EU bruttó hazai termékéhez.”²⁶
- Az innovatív gazdasági ágazatok számára is elengedhetetlen a kreativitás versenyelőnyük fenntartásához. A városi és vidéki közösségek egyre inkább támaszkodnak a kultúrára annak érdekében, hogy vonzóbbá váljanak a munkáltatók, a diákok és a turisták számára. A Bizottság Közös Kutatóközpontja által kifejlesztett Kulturális és Kreatív Városok Figyelője (a továbbiakban: CCCM)²⁷ rámutatott arra, hogy a kultúrába befektető városok más, hasonló városokhoz képest jelentős előnyökre tehetnek szert.
- A kultúra, a művészetek, a kreativitás és a kreatív ágazatok kölcsönösen függenek egymástól. A kulturális és kreatív ágazatokra jellemző készségeknek a más ágazatokban szükséges készségekkel történő ötvözése innovatív megoldások

²² <http://www.kreativeuropa.hu> (utolsó letöltés: 2018. július 3.)

²³ <http://www.eplusifjusag.hu> (utolsó letöltés: 2018. július 3.)

²⁴ https://ec.europa.eu/culture/calls/2017-s23_en (utolsó letöltés: 2018. július 3.)

²⁵ Eurostat 2016 (kulturális statisztika: foglalkoztatás, vállalkozások, részvétel, kereskedelem, kiadások): <https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Category:Culture> (utolsó letöltés: 2018. július 3.)

²⁶ 2014-es Ernst & Young tanulmány „A kulturális és kreatív piacok felmérése az EU-ban”: https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/Measuring_cultural_and_creative_markets_in_the_EU/%24FILE/Creating-Growth.pdf (utolsó letöltés: 2018. július 3.)

²⁷ Kulturális és Kreatív Városok Figyelője (The Cultural and Creative Cities Monitor – CCCM): <https://composite-indicators.jrc.ec.europa.eu/cultural-creative-cities-monitor> (utolsó letöltés: 2018. július 3.)

létrejöttét segíti elő, többek között az információs és kommunikációs technológiák, az idegenforgalom, a feldolgozóipar, a szolgáltatások és a közszektor területén.”²⁸

A fenti adatokra és trendekre alapozva a Bizottság azt javasolja a tagállamoknak, hogy három területre összpontosítsanak: az oktatásra és képzésre, a városokra és régiókra, valamint magukra a kulturális és kreatív ágazatokra, hogy támogató környezetet teremtsenek a kultúrán alapuló innováció számára. Ennek kapcsán – többek között – arra hívja fel a figyelmet, hogy „tervezésre szükség van ugyan, de az innovációt alulról felfelé irányuló folyamatok, kreatív központok és inkubátorok által is lehetővé kell tenni, amelyek révén a szabadfoglalkozásúak és a kreatív ágazatban tevékenykedők egymás mellett dolgoznak és alkotnak”.²⁹

A fentiek alapján az Európai Bizottság három részcélt határoz meg:

- „a művészet, a kultúra és a kreatív gondolkodás támogatása a formális és a nem formális oktatás és képzés valamennyi szintjén és az egész életen át tartó tanulás során,
- kulturális és kreatív ágazatok szempontjából kedvező ökoszisztémák ösztönzése, a finanszírozáshoz és az innovációs kapacitáshoz való hozzáférés elősegítése, valamint a szerzők és alkotók méltányos díjazásának és az ágazatközi együttműködésnek az előmozdítása,
- a kulturális és kreatív ágazatok által megkívánt készségek – köztük a digitális, a vállalkozói, a hagyományos és a speciális készségek – előmozdítása”.³⁰

A célok teljesülése érdekében pedig az alábbi – a Kreatív Győr Stratégia megvalósításának szolgálatába is állítható – intézkedéseket rögzíti a dokumentum:

- a zene és a művészetek oktatás és képzés területén való népszerűsítése, többek között az Erasmus+ egyik kiemelt témájaként, valamint a művészeti, az információs és kommunikációs technológiák, a vállalkozói és üzleti készségek ötvöztetésére épülő, a kreativitás fejlesztését szolgáló interdiszciplináris modulok felsőoktatási intézményekben való kifejlesztésének támogatása,
- kreatív szakemberek és iparágak, valamint az európai inkubációs hálózatok közötti partnerségek támogatása a kreativitást, a művészetet és a formatervezést a csúcstechnológiával és a tudománnyal ötvöző, kreativitásvezérelt innováció érdekében,
- rendszeres párbeszédok szervezése a zenei ágazattal, valamint a „Music Moves Europe” (A zene mozgatja Európát) keretrendszer³¹ működtetése.

²⁸ COM(2018) 267 final, 4-5. o.

²⁹ COM(2018) 267 final, 5. o.

³⁰ COM(2018) 267 final, 4. o.

³¹ https://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/actions/music-moves-europe_en (utolsó letöltés: 2018. július 3.)

2.1.1.3 Digitalizáció

Az új menetrend legtöbb intézkedése elsősorban a három célkitűzés egyikéhez – társadalmi, gazdasági és nemzetközi kapcsolatok – járul hozzá. A digitalizációra vonatkozó uniós szintű szakpolitika azonban mindhárom célkitűzést szolgálja, ezért a dokumentum azt külön pontként tárgyalja.

A digitalizációval kapcsolatos intézkedéseket a Bizottság a következő trendekre alapozza: „a digitális forradalom a művészi alkotás új és innovatív formáit teszi lehetővé; szélesebb körű, demokratikusabb hozzáférést biztosít a kultúrához és a kulturális örökséghez; és a kulturális tartalom elérésének, fogyasztásának és értékesítésének új módjait teremti meg.”³² Ezek figyelembevételével a Bizottság meghirdeti a Digital4Culture stratégia elkészítését, megteremtve ezáltal az EU következő többéves pénzügyi keretén belül megvalósítandó jövőbeli fellépések alapját. A Bizottság új kulturális menetrendje értelmében a Digital4Culture stratégia az alábbi – a Kreatív Győr Stratégia megvalósításának szolgálatába is állítható – eszközöket tartalmazza majd:

- az EU-szerte működő kompetenciaközpontok hálózatának létrehozása annak érdekében, hogy széles körű digitalizáció révén a veszélyeztetett műemlékekkel kapcsolatos ismeretek hozzáférhetőek maradjanak,
- digitális kreatív és innovációs központok páneurópai hálózatának létrehozása a digitális átalakulás támogatása érdekében,
- kísérleti mentorálási programok indítása audiovizuális szakemberek – különösen nők – számára annak érdekében, hogy támogassa az új tehetségeket karrierlehetőségeik és képességeik fejlesztésében,
- az ipari és társadalmi szinteken megvalósuló fenntartható innováció érdekében a művészet és a technológia közötti összekapcsolódások és együttműködések ösztönzése.

2.1.2 Nemzetközi jógyakorlatok

A stratégia sikere és helyénvalósága, továbbá a nemzetközi kapcsolatépítés szempontjából is lényeges, hogy Európa városai milyen stratégiai irányokat követnek a kultúra és a kreatív gazdaság területein. A nemzetközi jógyakorlatok áttekintésének célja egyrészt a máshol már bevált megközelítések, módszerek feltérképezése az adaptálás szándékával, másrészt azoknak a kapcsolódási pontoknak a meghatározása, amelyek lehetőséget adnak – a stratégia sikerességét is növelő – nemzetközi kapcsolatok kialakítására, a meglévők megerősítésére és ezáltal Győr – a kultúra és a kreatív gazdaság területein való – nemzetközi pozicionálására.

³² COM(2018) 267 final, 10. o.

A fenti célok érdekében hat európai város kulturális, illetve kreatív gazdasági stratégiája került áttekintésre. Olyan mintavárosok kerültek kiválasztásra, amelyek helyzete, kihívásai egy vagy több fontos szempontból hasonlóak Győrhöz:

- a kreatív gazdaság a sikeres városfejlesztés egyik kulcsterülete és/vagy
- a várossal kapcsolatos képzettségszintek között az első helyeken szerepel az iparvárosi jelleg, amellyel kapcsolatban a cél, hogy azt lehetőség szerint váltsa fel, de legalább egészítse ki egy csalogatóbb, szerethetőbb asszociáció (mint pl. az „innováció városa”, a „kultúra városa” stb.) és/vagy
- közös, illetve hasonló a történelmi, kulturális háttér.

Lényeges szempont volt még, hogy a vizsgálandó városok között legyen testvérváros, illetve egykori EKF-nyertes település.

Mindezen szempontok alapján az alábbi városok kerültek kiválasztásra:

	Eindhoven	Ingolstadt	Kassa	Linz	Lund	Poznań
Kreatív gazdaság kulcsterület	x			x	x	
Iparvárosból átalakulás	x		x	x		
Kelet-Európa			x			x
Német nyelvterület	x	x		x		
Győr testvérvárosa		x				x
EKF-győztes			x	x		

1. táblázat: A nemzetközi jogyakorlatok feltérképezése során elemzett városok és ismérveik

*1. ábra: A nemzetközi jogyakorlatok feltérképezése során elemzett városok földrajzi elhelyezkedése
(Forrás: Google Maps, saját szerkesztés)*

Az alábbiak a városok kulturális, illetve kreatív gazdasági stratégiáinak közös pontjait tartalmazzák, az egyes városok bemutatása a mellékletek között, a „8.3 Nemzetközi jógyakorlatok részletes ismertetése” fejezetben olvasható.

- **Fiatalok a fókuszban:** több stratégia is (Ingolstadt, Kassa, Poznań) kiemelt célcsoportként határozza meg a fiatalokat. A korosztályt célzó kezdeményezések túllépnek a fiatalok kulturális intézményekbe való „bevonzásán”: aktivitásra, kulturális projektekben való részvételre buzdítják őket, illetve ilyen jellegű lehetőségeket kínálnak fel a számukra. Jellemző, hogy a fiatalok a városi élet kérdésköreit dolgozzák fel a művészetek eszközeivel, amely nem csak egyéni kompetenciáikat fejleszti, hanem mélységében ismerteti meg az adott várost a fiatalokkal, növelve ezáltal a településhez való kötődésüket.
- **Közösségfejlesztés és hálózatépítés:** Lund esetében a kultúra közösségi dimenziója, a polgárok aktív hálózatainak alakítása és fenntartása a munkaerőpiaci és az oktatásfejlesztési részstratégiában is megjelenik mint a polgárok e területeken való érvényesüléséhez szükséges kompetenciáik (pl.: vállalkozói, továbbá személyközi és állampolgári³³) egyik fejlesztési módja. Eindhoven a Smart City (okos város) koncepció továbbfejlesztéseként a Smart Society (intelligens társadalom) modell megvalósítását tűzte ki célul, amely esetében a modern technológiák alkalmazása nem célként, hanem eszközként jelenik meg a városi szintű együttműködési hálózatok, az offline térben is megvalósuló közösségi együttműködések kialakítása, fejlesztése érdekében.

³³ Az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciákat az Európai Parlament és a Tanács 2006. december 18-án elfogadott, 2006/962/EK számú ajánlása határozza meg: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=celex:32006H0962> (utolsó letöltés: 2018. július 4.)

- **Kulturális, művészeti innovációk:** az ipar és a kultúra találkozási pontjaként egyrészt a kortárs és az experimentális (kísérletező, megújító) művészeteket határozzák meg a vizsgált városok (Ingolstadt, Kassa, Linz), másrészt az egykor ipari épületek kulturális célú hasznosítása jelenik oly módon, hogy a leromlott, használaton kívüli épületek felmérését követően először – jelentősebb beruházás nélkül – új funkciókkal ruházzák fel azokat. Majd attól függően, hogy a tapasztalatok szerint mely funkció volt a leginkább sikeres, az annak megfelelő infrastrukturális átalakítást, felújítást valósítják meg (Linz, Poznań).
- **Kulturális sokszínűség:** Kassa a nemzetiségek, etnikumok, vallási kisebbségek kultúrájának bemutatása révén, Ingolstadt pedig a más (idegen) kultúrák megismerését, megismertetését, elfogadtatásának elősegítését szolgáló előadások, kiállítások megvalósításával mutatja be a helyi társadalom, illetve a világ kulturális sokszínűségét.
- **Kulturális alapú városmegújítás:** Kassa és Poznań a városközpontokat körülvevő, illetve a külvárosaikban található lakótelepekre jelentős figyelmet fordítottak, alapvetően két céllal: egyrészt a lakótelepek legyenek élhetőbbek, elsősorban építészeti állapotukat tekintve, másrészt az ott élők számára is legyenek elérhető közelségben kulturális, közösségi szolgáltatások, igényes kulturális programok. Mindkét célt a helyi közösségek bevonásával érték el: pl. a kassai SPOTs program keretében használaton kívül helyezett hőcseréközpontokat alakítottak át a helyiek által használható közösségi térré. A kultúra városmegújító funkciója emellett Linzben a Duna két partján, az egykori ipari épületekben, illetve azok alapjain kialakított kulturális központ formájában volt tetten érhető, Kassa városa pedig egy egykori laktanyát alakított át kulturális negyeddé és hozott létre új városi decentrumot. Megtalálható azonban ennek reciproka is: úgyszintén Linz a városi terek esetében a felújítás helyett a „hely szellemére”, a helyekhez-helyszínekhez kapcsolódó egykori és kortárs jelentésekre, illetőleg ezek értelmezésére helyezte a hangsúlyt oly módon, hogy a városi séták során a legkülönbébb településrészekben találkozhat a látogató aszfaltra fűjt, graffiti-szerű, rövid német és angol nyelvű szövegekkel, amelyek helyspecifikusan felidéznek egykori életeket, örömteli és tragikus történeteket.
- **Nyílt innovációs központok:** Eindhovenben a Brainport³⁴ és a High Tech Campus³⁵, Lundban az IDEON Science Park³⁶, Linzben a Hörstadt Linz-projekt³⁷, Kassán az EKF-évet követően létrehozott Creative Industry Kosice³⁸ adja a kreatív gazdasági fejlesztések intézményi kereteit. Habár a központok a lefedett szakterületek, iparágak, a tevékenységek és a méret szempontjából jelentősen

³⁴ <https://brainporteindhoven.com> (utolsó letöltés. 2018. július 4.)

³⁵ <https://www.hightechcampus.com> (utolsó letöltés. 2018. július 4.)

³⁶ <https://ideon.se> (utolsó letöltés. 2018. július 4.)

³⁷ <https://hoerstadt.at> (utolsó letöltés. 2018. július 4.)

³⁸ <http://www.cike.sk> (utolsó letöltés. 2018. július 4.)

eltérnek egymástól, rámutatnak annak szükségességére, hogy – a kreatív gazdaság hosszú távú fenntarthatósága érdekében – meg kell teremteni az innováció, a tudásmegosztás, a képzés nyílt, azaz az adott város minden polgára számára hozzáférhető intézményes kereteit.

- **Intézményesített, többszereplős együttműködési rendszerek:** a leginkább strukturált együttműködési rendszert Ingolstadt alakította ki azzal, hogy az innovációs törekvések megvalósítása érdekében a város, az egyetem és az üzleti-ipari szereplők ún. „tripla hélix” rendszerét³⁹ alakította ki. Linz és Poznań egyes projektjei kapcsán törekszik a többoldalú megközelítésekre: összekapcsolják a művészet, a tudomány és a gazdaság megközelítésmódjait, illetve az akadémiai és tudományos köröket is bevonják a város problémáinak megoldását célzó tervezési folyamatokba.
- **Hátország, széles társadalmi bázis:** a bemutatott példák mindegyike széles társadalmi-gazdasági együttműködésre alapozva valósítja meg céljait: a megvalósulás kulcsfeltétele minden esetben a közösség tagjainak felhatalmazott, aktív és önálló részvétele a tervezés, a kivitelezés és az újratervezés minden mozzanatában. Az elemzett dokumentumok több helyen kiemelik: ennek híján a stratégiák fenntarthatósága alapján sérülne, és a fő hajtóerőt jelentő közösségi energia nemhogy nem lenne kihasználható megfelelően, de további erőforrásokat igényelt volna a tehetetlenség, sőt az ellenállás kezelése is.
- **+1 EKF-szempon:** a két EKF-projektet megvalósító város (Kassa és Linz) példája is azt mutatja, hogy Európa kulturális fővárosának lenni nem egy egyéves projekt. A megelőző években fel kell készíteni a várost az EKF-évre kisebb rendezvényekkel, és különösen a település közösségét aktivizáló és az év iránt elkötelező, a polgárok aktív bevonására és részvételére építő projektekkel, folyamatokkal. Azaz nem csupán a beruházásokat kell időben megkezdeni és pl. a kulturális programok fellépőit időben meghívni, hanem – és ez a siker szempontjából azonos mértékben fontos – a helyi társadalmat is fel kell készíteni az év során felpezsdülő hétköznapiakra. Ez – azaz, hogy a város polgárai a sajátjuknak érezzék, és ne csak elfogadják, hanem meg is éljék az EKF-et – egyben az EKF eredményei fenntartásának egyik záloga is.

³⁹ A „Tripla hélix” vagy „Triple Helix” (Hármas Spirál) modell a(z) (ön)kormányzat, a tudomány és a gazdaság újszerű munkamegosztásának és koordinált együttműködésének fontosabb dimenzióit és alapelveit foglalja össze. Alapja a szereplők folyamatos kommunikációja, közös eredményeket az együttműködésre alapított közös projektek teremtik meg. A modell a tudásalapú gazdaság feltételeinek megteremtése érdekében szükségessé váló, egyenrangú együttműködésre és szerepvállalásra hívja fel a figyelmet. A koncepció kialakulását a társadalmi-gazdasági megújulási folyamatok felgyorsulása tette szükségessé és napjainkban való használatát is ez indokolja: az innovációs folyamatok szereplőinek ehhez a dinamikához igazodva kell együttműködéseiket és kapcsolati hálójukat megszervezni, kiterjeszteni és működtetni. További információ: The Triple Helix concept. Stanford University - Triple Helix Research Group: https://triplehelix.stanford.edu/3helix_concept (utolsó letöltés: 2018. július 4.)

2.2 Magyarországi kontextus

2.2.1 Kulturális szakterületek

A kultúrával kapcsolatos kormányzati felelősségek és hatáskörök túlnyomó többségének intézményi felelőse az **Emberi Erőforrások Minisztériuma** (a továbbiakban: EMMI), illetve annak **Kultúráért Felelős Államtitkársága**. Az EMMI kiterjedt intézményrendszert működtet, amelynek tagjai között egyaránt vannak kulturális tevékenységet végzők (pl. Nemzeti Színház) és szakmai-módszertani háttérintézményi feladatokat is ellátók (pl. Hagyományok Háza). Egyes szakterületeken a háttérintézményi feladatokat nem állami intézmények látják el, amelyekkel (pl. Művelődési Intézet) az EMMI közszolgáltatási szerződés keretében működik együtt.

Egyes kulturális feladatokért egyéb tárcák, szervezetek felelősek. Jelentős a szerepe pl. a **Külgazdasági és Külügyminisztérium** (a továbbiakban: KKM) **Kulturális Diplomáciáért Felelős Helyettes Államtitkárságának** és a KKM által felügyelt, a határon túli magyar kultúra magyarországi és az egyetemes magyar kultúra külföldi bemutatásáért felelős **Balassi Intézetnek**. Hasonlóan meghatározó szereplő az állami tulajdonú zrt-ként működő **Magyar Nemzeti Filmalap**, amely a moziforgalmazásra szánt egész estés játék-, dokumentum- és animációs filmek megvalósításához és terjesztéséhez nyújt támogatást, továbbá oktatási programokat valósít meg és működteti a Mafilmet, a Filmlabot és a Filmarchívumot.

A tárcák és (háttér)intézmények mellett a kulturális ágazat állami szereplőinek körébe tartozik a **Nemzeti Kulturális Alap** (a továbbiakban: NKA). A 2018-ben fennállásának 25. évfordulóját ünneplő szervezet a hazai és a határon túli magyar kulturális élet finanszírozásának legmeghatározóbb intézménye. Az Országgyűlés a nemzeti és egyetemes értékek létrehozásának, megőrzésének, valamint terjesztésének támogatása érdekében hozta létre, fő bevételi forrása jelenleg az ötöslottó szerencsejáték játékadójának 90 százaléka. A rendelkezésére álló pénzforrásokat döntő hányadában társadalmiasított kollégiumi rendszer működtetésével pályáztatja és juttatja el az arra érdemesített programok megvalósítóihoz. Az NKA az utóbbi években komplex, a pénzügyi mellett szakmai támogatást is biztosító programokat indított. Ezek közül kiemelendők a könnyűzenei területet támogató **Hangfoglaló Program**, a népzenei területet szolgáló **Halmos Béla Program**.

A támogatási rendszerek szereplője még **Kultúrpon t Iroda**, amelynek fő feladata az **Európai Unió Kreatív Európa programjának** magyarországi technikai koordinációja, valamint a program pályázataihoz kapcsolódó pályázati tanácsadás

A kormányzati intézmények mellett meghatározó a **Magyar Művészeti Akadémia**, amely köztestületként a „művészeti önigazgatás” szervezete és ekként a művészettel, továbbá a művészet elemzésével, támogatásával, oktatásával, hazai és nemzetközi bemutatásával, közkinccsé tételével és a magyar művészek képviselésével összefüggésben lát el országos közfeladatokat.

2.2.1.1 Stratégiai irányok

A kulturális területen jelenleg nincs egységes szakpolitikai stratégia. Ennek hiányában a kormányzati prioritások három forrásból szűrhetők le:

- a kulturális kormányzat elmúlt években megvalósított programjaiból, fejlesztéseiből,
- az utóbbi évek azon jogszabály-módosításaiból, amelyek az egyes kulturális szakterületek alapelveire vonatkoztak, továbbá
- a Széchenyi 2020 keretében megjelent azon pályázati felhívásokból (az ún. kiemelt programokból), amelyek szakpolitikai fejlesztéseket szolgálnak.

Mindezek alapján a kulturális kormányzat prioritásai az alábbiak.

A **kulturális szakterületek összessége** tekintetében az elmúlt évek kormányzati intézkedései elsődlegesen az ún. kulturális alapellátás kiterjesztését szolgálták. Ez alapvetően azt a célt foglalja össze, hogy a kulturális intézményrendszer minden tagja járuljon hozzá egyrészt a kulturális értékek minden polgárhoz való eljuttatásához, másrészt a kulturális értékteremtésben való részvétel minden polgár számára való lehetővé tételéhez. Meghatározó szakpolitikai irány továbbá a magyar-magyar kapcsolatok fejlesztése, egyre növekvő költségvetési források és bővülő intézményrendszer szolgálja továbbá a népi hagyományok átörökítését, az e területen dolgozó alkotók, szervezetek munkáját.

Az **előadó- és képzőművészeti intézmények** esetében a nemzeti önazonosság megerősítése, a hagyományok átörökítésének szolgálata, továbbá kortárs alkotók támogatása, művészetük bemutatása tekinthető kormányzati prioritásnak. Fontos szempont, hogy a kormányzati prioritások között egyszerre van jelen a nemzeti hagyományhoz való szilárd kötődés, továbbá a jelen és a jövő társadalmi-kulturális kihívásaira adható megújító, megújuló válaszok keresése. Ez a megközelítés érhető tetten az intézmények minősítési rendszerében: az előadó-művészeti szervezetek támogatásáról és sajátos foglalkoztatási szabályairól szóló 2008. évi XCIX. törvény (a továbbiakban: Emtv.) szerint azon intézményeket lehet nemzeti előadó-művészeti szervezetnek minősíteni, amelynek „a magyar előadó-művészeti életben betöltött szerepe, a művészeti tevékenysége a magyar nemzeti kulturális identitás és hagyományok őrzése, fejlesztése, a kulturális érték- és mintaközvetítés szempontjából kiemelkedő jelentőségű”.⁴⁰

A **közösségi művelődési intézmények** kapcsán két fő kormányzati prioritás határozható meg:

- A prioritások első köre a közösségfejlesztés és a társadalmiasítás fogalmaival írható le. Ennek kapcsán a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Kultv.) 2017. évi átfogó módosítása rögzítette, hogy a közösségi művelődési intézmény „működése a közösségek öntevékenységén alapul, és azt ösztönzi, tevékenységét a közösségek

⁴⁰ Emtv., 11. § (2) d)

érdeklődése, igényei és szükségletei alapján végzi, tevékenységének tervezésébe, értékelésébe a közösségeket bevonja”.⁴¹ Rögzítette továbbá, hogy a közösségi művelődési intézmény „együttműködik a civil, gazdasági és egyéb szervezetekkel, kulturális intézményekkel, más szakterületekhez tartozó intézményekkel”.⁴² Ez utóbbi, a széles együttműködési körre vonatkozó szabályozás – többek között – azt a célt szolgálja, hogy a közösségi művelődési intézmények meg tudjanak felelni a rendkívül széles – a közösségfejlesztéstől, a felnőttképzésen át, a kulturális alapú gazdaságfejlesztésig terjedő – feladataiknak.

- A közösségi művelődési intézmények esetében további kormányzati prioritás a felnőttképzésben való részvétel. Ennek eszközeként a kulturális kormányzat egyrészt a nemformális képzések rendszerét határozza meg (a polgárok munkaerőpiaci (re)integrációját is célként meghatározva), másrészt a népfőiskolai jellegű programok, népfőiskolai jellegű működés megvalósítását, amelyhez célként a helyi értékek megismerését, azok társadalom- és gazdaságfejlesztési erőforrásként való „hasznosítását” kapcsolja.

A **könyvtárak** esetében a kormányzati prioritások hármas rendszere állapítható meg.

- A könyvtárak legyenek szerethető, többfunkciós közösségi terek, azaz a polgárok a gyűjtemények mellett társakat, közösségeket is találjanak a könyvtárak falai között, amelyhez kapcsolva – nem a jogszabály, hanem a szakmafejlesztési eszközével – a kormányzat a társadalmiasított működési mód felé tereli a könyvtárakat is.
- Arra való tekintettel, hogy a robbanásszerűen növekvő mennyiségű és validitását tekintve egyre inkább megkérdőjelezhető minőségű információ van jelen minden polgár életében, a könyvtárakra mint hitelesítő és összegyűjtő-rendszerező központokra is tekint a kulturális kormányzat. E prioritáshoz kapcsolódva a gyűjtemények minél teljesebb mértékű digitalizálása is célként jelenik meg.
- A felnőttképzésben, a funkcionális analfabetizmus elleni küzdelemben és a digitális írástudás fejlesztésében is meghatározó szerepet szán a kormányzat a könyvtáraknak, amely kapcsán – egyébként a közösségi művelődési intézmények esetében is – a köznevelési intézményekkel való minél aktívabb együttműködések kialakítását szorgalmazza.

A **muzeális** intézmények esetében úgyszintén háromelemű a prioritásrendszer.

- Az egyik fő irány a múzeumpedagógiai tevékenység fejlesztése. Ezt azonban alapvetően eszköznek tekinti a kormányzat annak a célnak az elérése érdekében, miszerint a gyermekek és fiatalok tudják értelmezni a művészeti alkotásokat, tudják térben és időben elhelyezni a múzeum gyűjteményében fellelhető értékeket. Azaz a kiállítási tárgyakból váljanak a személyiséget fejlesztő, a világ megértéséhez hozzájáruló, belsővé váló kulturális kincsek.

⁴¹ Kultv., 77. § (3) b)

⁴² Kultv., 77. § (3) d)

- További prioritás az ún. közösségi részvételi múzeum megvalósítása. E koncepció lényege, hogy a múzeum a helyi polgárok és az ő helyi emlékezetük közös intézménye. És ekként a polgárok nem csak látogatóként vehetnek részt egy múzeum életében, hanem akár kiállítások összeállítójaként, vagy önkéntes tárlatvezetőként, rendezvények önkéntes szervezőjeként.
- Mindezekkel a kulturális kormányzat ahhoz kíván hozzájárulni, hogy a múzeumok olyan intézményekké váljanak, amelyek aktuális társadalmi kérdéseket is feldolgozva, a helyi polgárok aktivitására is építve, hozzájárulnak egy-egy település társadalmának fejlődéséhez, összetartozásának megerősödéséhez.

A **levéltárakra** – a közigazgatási jellegű feladataikon túl, amelyek egyéb szakpolitikai ágazatokhoz kapcsolódnak – a kulturális kormányzat alapvetően mint a helyi emlékezet hiteles forrására tekint. Másrészt olyan intézményként, amely – gyűjteményével és annak minél teljesebb körű, minél könnyebben való hozzáférhetővé tételével – elősegítheti a múlt tudatos megismerését, annak értelmezési képességét is magába foglaló aktív állampolgári attitűd kialakulását, megerősödését.

A fentiekben összefoglalt prioritási irányoknak megfelelő intézményi tevékenységek, fejlesztések esetén nagy valószínűséggel vonhatók be külső állami és EU-s források a Kreatív Győr Stratégia megvalósításának folyamatába.

2.2.1.2 Kulturális közszolgáltatások

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 13. § (1) bek. 7. pontja szerint a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok körébe tartozik a „kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása; filmszínház, előadó-művészeti szervezet támogatása, a kulturális örökség helyi védelme; a helyi közművelődési tevékenység támogatása”. Az ezekkel – és a kultúra egyéb területeivel – kapcsolatos önkormányzati feladatokat a helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény, továbbá a Kultv., az Emtv., a köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény és a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény szabályozza.

A Kreatív Győr Stratégia kompetenciakörébe tartozó kulturális intézmény- és szervezetrendszer országos viszonylatban rendkívül szerteágazó: a Központi Statisztikai Hivatal (a továbbiakban: KSH) településszisztematikai adatai és a Kulturális Statisztikai Rendszer adatai alapján közel 10 000 elemű hálózatról van szó. Minden tekintetben pontos számadat azonban nincs, amelynek oka, hogy a kulturális intézmények működtetése nem engedélyköteles (kivéve a muzeális intézményeket) és bár a statisztikai adatszolgáltatást jogszabály írja el, e kötelezettségnek számos intézmény, szervezet nem tesz eleget. Figyelembe véve tehát, hogy a kulturális szakterületek közül egyedül a muzeális rendelkezik

közhiteles nyilvántartással intézményeiről, a kulturális intézmény- és szervezetrendszer ennél is bővebb.

Az egyes intézményi körök esetében – a hivatkozott források 2016. évi adatai alapján – az alábbi számosságok állapíthatók meg:

- statisztikai adatot szolgáltató 53 **táncegyüttes** közül nemzeti minősítéssel 3 (ezek közül az egyik a Győri Balett), kiemelt minősítéssel 6 társulat rendelkezik,
- a **zenekarok** közül 51 szerepel a Kulturális Statisztikai Rendszerben, ezek közül nemzeti minősítéssel 8 (köztük a Győri Filharmonikus Zenekar), kiemelt minősítéssel 7 együttes rendelkezik,
- az állandó épülettel, játszóhellyel és társulattal rendelkező **színházak** közül 86 szolgáltatott statisztikai adatot, e körből 8 rendelkezik nemzeti minősítéssel (egyikük a Győri Nemzeti Színház), míg 41 (köztük a Vaskakas Bábszínház) kiemelt minősítésű,
- a **közösségi művelődési** tevékenységet végző intézmények és szervezetek száma 5 735,
- a **muzeális** intézmények köre 696 elemű,
- a települési **könyvtárak** (beleértve a fiókkönyvtárakat is) és szolgáltatóhelyek száma 3 967,
- a Magyar Nemzeti Levéltár hálózata mellett pedig mindösszesen 5 települési önkormányzat működtet városi **levéltárat**, ezek egyike Győr.

A rendkívüli számosság ellenére, illetve mellett a kulturális intézmény- és szervezetrendszer által biztosított közszolgáltatások elérhetőségében és hozzáférhetőségében jelentősek a területi különbségek. Egy, a Széchenyi István Egyetem Regionális- és Gazdaságtudományi Doktori Iskolája keretében elkészült kutatás⁴³ alapján Magyarország 10 000 fő feletti városai, az ott elérhető kulturális közszolgáltatások alapján négy klaszterbe (típusba) sorolhatók:

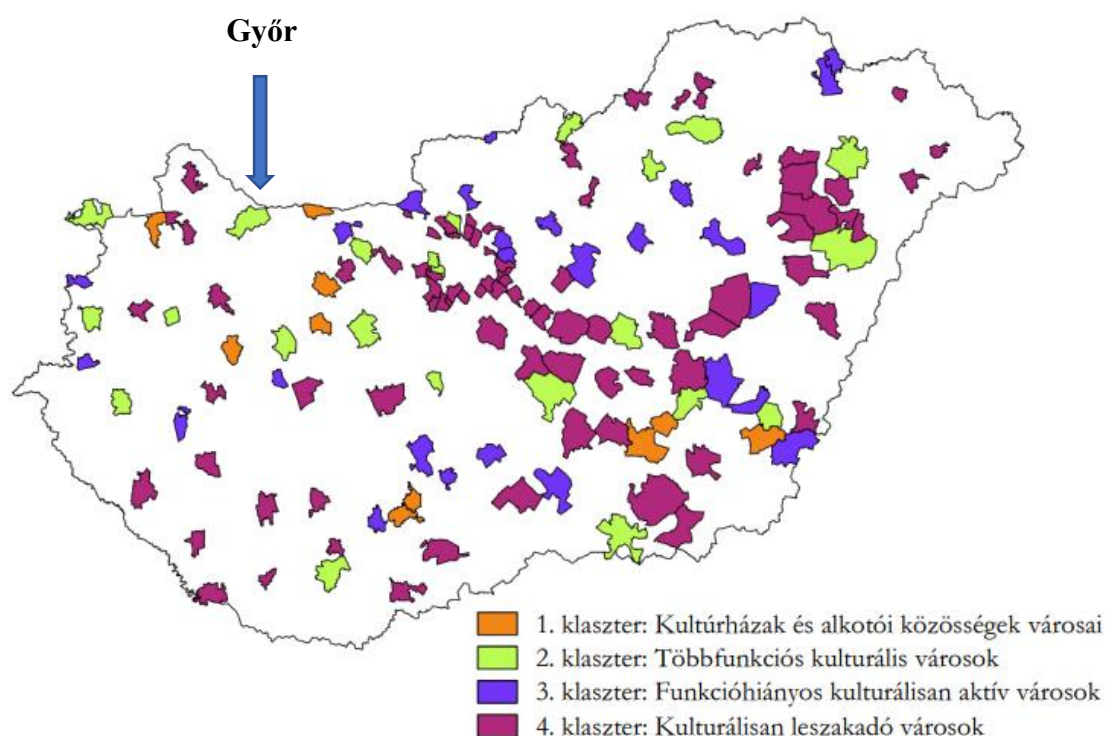
- kultúrházak és alkotói közösségek városai,
- többfunkciós kulturális városok,
- funkcióhiányos kulturálisan aktív városok és
- kulturálisan leszakadó városok.

A **kultúrházak és alkotói közösségek városaira** a közművelődési intézményekhez kötődő tevékenységek a leginkább jellemzők és intenzívek. „Az ebbe a klaszterbe tartozó városok legfőbb jellegzetessége, hogy az egész város kulturális élete egy adott kulturális központ, közművelődési intézmény köré szerveződik. Szinte az összes fesztivált, állami ünnepeket,

⁴³ Gombos Szandra: A kulturális szolgáltatások kínálata közötti különbségek a magyarországi tízezer fő feletti városokban. In.: Területi Statisztika. 2016. 56(5): 565–587. o.: <http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/terstat/2016/05/ts560504.pdf> (utolsó letöltés: 2018. július 5.)

koncerteket, színházi előadásokat és egyéb kulturális eseményt ezek a központok szervezik meg, és ernyő jelleggel összefogják őket.”⁴⁴

A **többfunkciós kulturális városok** nagy része az összes kulturális funkciót ellátja, a többi klaszterhez képest általában a színház- és mozikínálat a legkiemelkedőbb. A megyeszékhelyek, így Győr is e klaszterbe (típusba) tartozik. E városokban a kulturális élet szervezésével, fejlesztésével kapcsolatos feladatok számos szereplő között oszlik meg, szemben a kultúrházak és alkotói közösségek városaival nincs jellemzően domináns szakterületi, intézményi szereplő.

2. ábra: Városklaszterek a kulturális kínálat alapján
(Forrás: Gombos, 2016)

A **funkcióhiányos kulturálisan aktív városok** nem rendelkeznek minden funkcióval, „a könyvtári és a muzeális intézményekhez kapcsolódó tevékenységeket tekintve viszont a legaktívabbak. (...) Ezek a városok az előző klaszterhez képest kedvezőtlenebb helyzetben vannak, hiszen nem rendelkeznek központi szerepkörrel, mégis adottságaikat – főleg helyi sajátosságaikat – kihasználva pezsgő kulturális élet jellemzi őket. Ennek megfelelően azok a kulturális funkciók a legjelentősebbek, amelyek lokális jellegűek, mint például a fesztiválok, a múzeumok, a helyi építészeti örökségek és a műemlékek.”⁴⁵

⁴⁴ Gombos Szandra (2016), 576. o.

⁴⁵ Gombos Szandra (2016), 581. o.

A **kulturálisan leszakadó városok** „a legkevesebb kulturális funkcióval rendelkeznek, és szinte minden mutató tekintetében a legalacsonyabb értéket mutatják a többi kulturális várostípushoz képest”.⁴⁶ Ugyanakkor a fesztiválok és építészeti örökségek számában nincsenek az utolsó helyen. „Ennek oka, hogy a fesztiváloknak minden település kiemelkedési lehetőséget tulajdonít, és a nagyközönség szórakoztatásának is ez a legkedveltebb módja. Az építészeti örökségek pedig általában a régmúltból maradtak a városokra.”⁴⁷

Az idézett kutatásnak a Kreatív Győr Stratégia szempontjából lényeges megállapítása, hogy kultúrházak és alkotói közösségek városaiban, továbbá a funkcióhiányos kulturálisan aktív városokban a helyi polgárok közösségi aktivitása azonos mértékű, mint a többfunkciós kulturális városokban. Mindebből az a következtetési is levonható, hogy nincs egyértelmű összefüggés a városokban működő intézmények és tevékenységeik számossága és a polgárok kulturális-közösségi aktivitása között. Amelyből az is következik, hogy Győr polgárainak közösségi dinamizálása nem lehet egyedül a kulturális intézmények feladata, e cél érdekében a Kreatív Győr Stratégiának egyéb szereplőket is meg kell szólítania.

2.2.2 A kreatív gazdaság területe

Az Önkormányzat a stratégia szempontjából egyrészt a szellemi tulajdon létrejöttét eredményező kreatív folyamatokat sorolja a kreatív gazdaság körébe, kiemelten kezelve a design és az IT iparágakat, tekintettel arra, hogy e területeken tapasztalható és várható a legdinamikusabb fejlődés. Másrészt a startupokat is a kreatív gazdaság fogalmi körébe sorolja, egyfelől az IT iparágakra vonatkozó kiemelt figyelem okán, de azért is, mivel a szellemi tulajdon létrejöttét eredményező kreatív folyamatoknak ez az egyik legjellemzőbb szervezeti formája.⁴⁸

A fentiekben említettek (design, IT, startupok) közül a design iparággal kapcsolatos kormányzati felelősség számos szereplő között oszlik meg. Annak művészeti tartalma és felsőoktatási képzési rendszere kapcsán az **EMMI**, építészeti vonatkozásaiban a **Miniszerelnökség Építészeti és Építésügyi Helyettes Államtitkársága**, gazdaságfejlesztési kapcsolódásai (pl. az autóiparban betöltött szerepe) alapján pedig az **Innovációs és Technológiai Minisztérium** (a továbbiakban: ITM) jelölhető meg kormányzati felelősként.

A **design** területén az állami szereplők közül a **Magyar Alkotóművészeti Közhasznú Nonprofit Kft.** (a továbbiakban: MANK) tölt be szakmai támogató szerepet. A MANK alkotóházakat, művésztelepeket működtet, műteremlakásokat tart fenn és – az EMMI számos ösztöndíjpályázatának bonyolítójaként – felelős a Moholy-Nagy László formatervezési ösztöndíjjal kapcsolatos operatív háttérfeladatokért. A MANK mellett a design területének

⁴⁶ Uo.

⁴⁷ Uo.

⁴⁸ Lásd a stratégia fogalomértelmezését az „1.3.2 Kreatív gazdaság” fejezetben

meghatározó szereplője a **Design Terminál** (a továbbiakban: DT). A DT 2016-ig az EMMI háttérintézményeként működött, azóta – a központi hivatalok és a költségvetési szervi formában működő minisztériumi háttérintézmények átalakítása következtében – magántulajdonú piaci szervezetként működik. E formájában is ellát azonban kormányzati feladatokat: az EMMI közszolgáltatási szerződés keretében – többek között – tehetséggondozással és a kreatív gazdaság fejlesztésével kapcsolatos feladatokkal bízta meg a DT-t.

Az **IT iparág** fejlesztésének és a **startupok** számára kedvező piaci és szabályozási környezet kialakításának kormányzati felelőse az **ITM**. A mindkét területtel kapcsolatos szakmai-módszertani feladatokat egyrészt az ITM fenntartásában működő **Digitális Jólét Nonprofit Kft.** (a továbbiakban: DJ Nkft) látja el. A DJ Nkft keretei között működik a **Startup Hungary Koordinációs és Módszertani Központ**, mint a Magyarország Digitális Startup Stratégiájának (a továbbiakban: DSS) végrehajtásáért és koordinálásáért felelős szervezet. Feladata a startup ökoszisztéma fejlesztését célzó programok összehangolása, az állami programok, pályázati lehetőségek hatékonyabb kommunikációja, valamint a DSS monitoring rendszerének kialakítása és működtetése. További szakmai-módszertani szervezet – az úgyszintén az ITM által fenntartott – **Neumann János Nonprofit Közhasznú Kft.**, amely – többek között – az **Input Program** megvalósításával szolgálja a startup ökoszisztéma fejlesztését.⁴⁹ Az Input Program képzési lehetőségeket, személyre szabott mentorálást biztosít, továbbá a nemzetközi piacra jutásban nyújt támogatást az IT területen dolgozó startupok számára. Az Input Program mentorhálózata Győrben is elérhető.

Az ITM és háttérintézményei mellett meghatározó szereplő – a Magyar Fejlesztési Bank (a továbbiakban: MFB) által alapított – **Hiventures Kockázati Tőkealap-kezelő Zrt.** (a továbbiakban: Hiventures). A Hiventures fő célja az inkubációs, „magvető” és korai növekedési szakaszokra fókuszáló kockázati tőkeprogramok működtetése. A program segítségével alapítás előtt álló, esetleg fiatal, K+F+I tevékenységet végző vállalkozásokat támogat, tevékenységükhöz szakmai támaszt a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal, valamint a MFB nyújt. A vállalkozások támogatására 50 milliárd Ft áll rendelkezésükre, mely Európai Unió, illetve saját, MFB forrásból származik. Ekkora keretösszeg révén a Hiventures napjainkra Közép-Kelet-Európa egyik legnagyobb tőkebefektető társaságává vált. A Hiventures országos lefedettségű tevékenységét megyei-regionális szinten működő inkubátorházak egészítik ki. E hálózat Győr-Moson-Sopron megyei tagja a **Quantum Leap Innovációs és Iparfejlesztési Kft.** (a továbbiakban: Quantum Leap).

⁴⁹ Az Input Program támogatási hátterét a Széchenyi 2020 Program keretében meghirdetett „GINOP-3.1.3-15 - IKT startup cégek nemzetközi piacra lépését segítő szakértői, mentori hálózat kialakítása” pályázati forrás biztosítja

2.2.2.1 Stratégiai irányok

A kreatív gazdaság szerteágazó területei közül a Kreatív Győr Stratégia háromra fókuszál: a design és az IT iparágakra, továbbá a startupokra. A design területére vonatkozóan nem született kormányzati stratégiai, ahogyan a kreatív gazdaság egészére vonatkozóan sem. Az IT és a startupok vonatkozásában azonban – a Digitális Jólét Program keretében elkészült – DSS részletesen meghatározza a tervezett kormányzati intézkedések irányát.

A DSS az alábbiak szerint foglalja össze, hogy miért fontos a magyar startup ökoszisztéma fejlesztése. A DSS nemzetgazdasági szintre célzó megállapításai Győr tekintetében is relevánsak.

- A startupok világszerte, így Magyarországon is a vállalatok egyik leggyorsabban fejlődő csoportját jelentik, ami jelzi a (digitális) startupokban rejlő gazdasági növekedésösztönző potenciált.
- A technológiai vállalkozások nem csak a sajátjuk növekedését befolyásolják, hanem az összes hagyományos iparágat is átalakítják.
- A startup ökoszisztéma fejlesztése segít a hazai tehetségek kibontakozásában, abban, hogy a tehetségek itthon – azaz pl. Győrben – építsék fel vállalkozásaikat.
- Sok új résziparág csak mostanában alakul ki, ahogy a digitális gazdaság infrastruktúrája is most épül, fejlődik. Sok területen szinte minden ország, régió a startvonalról indul, nincs több évtizedes lemaradása Magyarországnak. A magyar ökoszisztéma jó rajtot vehet, megalapozva a jövő gazdasági növekedését.

A fentiekén túl a DSS azt is rögzíti, hogy „a világ minden országára igaz, hogy a jelentős startup ökoszisztémák nagyvárosokban alakulnak ki (...). Egy jól működő startup ökoszisztémában azonban óriási szerepet játszanak a vidéki egyetemek, kutatóbázisok és tehetségek is, nem létezik olyan sikeres startup város, mely nincs számtalan ponton összekapcsolódva ezekkel a vidéki egyetemi tudásközpontokkal.”⁵⁰

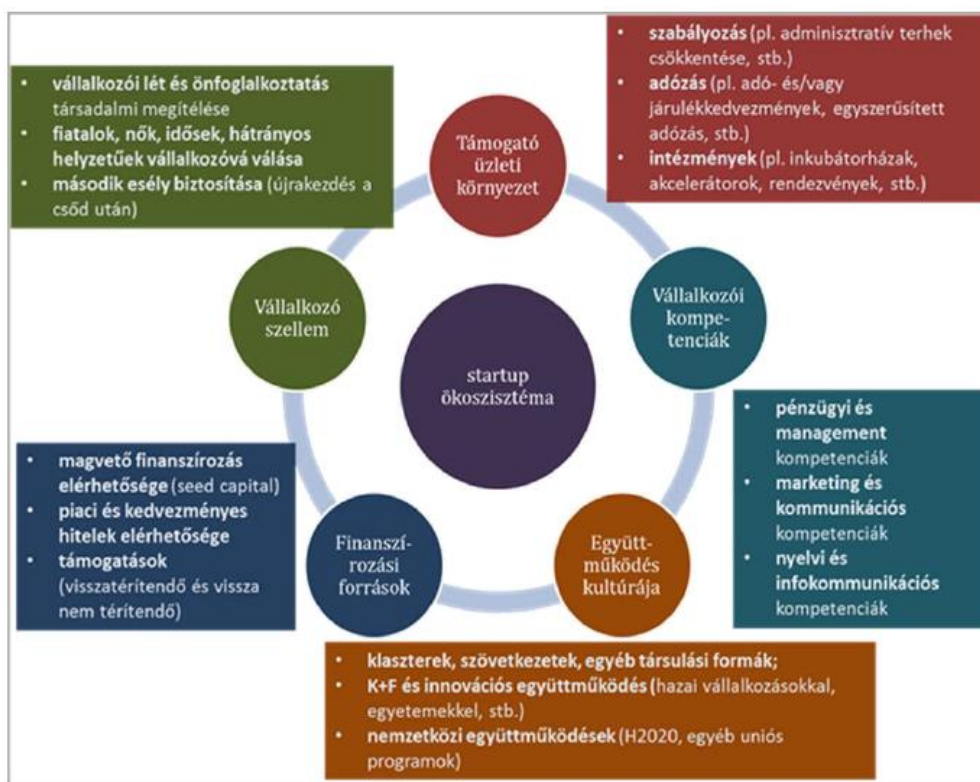
A startupok fejlesztésére vonatkozó célok, elvárások kapcsán a DSS leszögezi: „a sikeres startup cégek nemcsak gyorsan növekednek, hanem éppen ezért sérülékenyek is.”⁵¹ Ebből eredően „nem csak az a siker, ha több milliárd dolláros cégbirodalmak épülnek fel (...). Siker az is, ha egy gyorsan növekvő magyar startupot egy idő után egy nagyobb szereplő vásárol meg, és kialakul egy környezete iránt felelősséget érző, saját erejéből vagyont szerző új vállalkozói réteg, mely az új generáció példaképeként hozzájárul a vállalkozói kultúra fejlődéséhez. Az is fontos eredmény, ha néhány nagyon gyorsan növekvő startupból később megfontoltabban, de stabilan növekvő, munkahelyeket teremtő kis- és középvállalkozás válik.”⁵² E megközelítés rámutat a startupok és egyben a kreatív gazdaság fejlesztésével kapcsolatos önkormányzati szándékok lehetséges tovagyűrűző hatásaira, miszerint az e célt szolgáló intézkedések átfogóan fejleszthetik Győr társadalom- és gazdaságszerkezetét.

⁵⁰ DSS, 9. o.

⁵¹ DSS, 13. o.

⁵² DSS, 13-14.

A DSS pilléreit és intézkedéseit az alábbi ábrán foglalja össze.

3. ábra: A Magyar Digitális Startup Stratégia (DSS) pillérei és intézkedései #1
(Forrás: DSS)

A DSS-ben meghatározott intézkedések egy része csak nemzeti szinten végrehajtható, illetve csak közvetve lesz, lehet hatással a győri startup ökoszisztémára. Több intézkedés azonban olyan jellegű, hogy megvalósíthatók vagy elősegíthetők helyi, önkormányzati szinten is, illetve közvetlenül állíthatók majd a Kreatív Győr Stratégia megvalósításának szolgálatába. Az alábbiakban e második csoportba tartozó intézkedések kerülnek áttekintésre.

„Támogató üzleti környezet” pillér	
Átfogó cél: az üzleti környezet ne akadályozza, hanem célzottan támogassa a startup vállalkozások létrejöttét, piacra lépését és fejlődését	
Eszközök	Eszközök által elérni kívánt cél
Kezdő vállalkozók járulékkerheinek csökkentése	A teljes munkaidős vállalkozóvá válás ösztönzése a munkavállaláshoz kapcsolódó adó- és járulékkerhek csökkentésén keresztül.
Speciális Gazdasági Övezet (SEZ) létrehozása	A hosszabb kutatási-fejlesztési szakaszt igénylő, nagy növekedési potenciálú, ám kezdetben sérülékeny startupok számukra kedvező szabályozási környezetben fejlődjenek.

„Vállalkozói szellem” pillér	
Átfogó cél: vállalkozói lét társadalmi megítélésének javítása, a vállalkozói lét és az önfoglalkoztatás ismertségének növelése, reális alternatívaként való bemutatása	
Eszközök	Eszközök által elérni kívánt cél
Női startup vállalkozók/társalapítók támogatása	Legyen több célzott program, kampány, melyek segítik a nők vállalkozóvá válását, ennek eredményeképpen növekedjen a vállalkozók aránya a nők között (is).
Vállalkozói életforma vonzóvá tétele az oktatási rendszerben	A vállalkozói életforma bemutatására irányuló iskolai és iskolán kívüli programok megerősítése, a köznevelési, szakképzési, felsőoktatási és felnőttképzési rendszeren belül a vállalkozói szellemet erősítő képzések, témahetek stb. bevezetése.

„Vállalkozói kompetenciák” pillér	
Átfogó cél: a vállalkozói kompetenciák hiánya miatt egyetlen induló vállalkozás se szoruljon ki a startup ökoszisztémából	
Eszközök	Eszközök által elérni kívánt cél
E-training – Vállalkozói kompetenciafejlesztő program	Lehető leg szélesebb korcsoport és érdeklődői kör elérése és támogatása a megfelelő és szükséges kompetenciák fejlesztésének érdekében.
Entrepreneurship HUBs of Hungary⁵³	Országos szinten összekapcsolni és támogatást nyújtani a már létező vagy a jövőben kialakuló vállalkozói kompetencia fejlesztésével foglalkozó képzőközpontok számára.
National E-skill Development Tools⁵⁴	Ellenőrzött minőségű, szabadon felhasználható vállalkozói készségfejlesztő oktatóanyagok.
Vállalkozói kompetenciafejlesztési platform	Megfelelő platform megteremtése az önszerveződő, a vállalkozói kompetencia fejlesztésére legalkalmasabb gyakorlati módszert nyújtó csoportok számára.

„Együttműködés kultúrája” pillér	
Átfogó cél: minél több magyar vállalkozás ismerje fel, hogy a különböző együttműködési formák jelentős versenyképességi tartalékot jelentenek	
Eszközök	Eszközök által elérni kívánt cél
Ipar 4.0 startup – ökoszisztéma-fejlesztési program	A digitális innovációra érzékeny hazai ipari startup közösség megerősítése érdekében a globális hatókörű kiemelt hazai iparági területek nagyvállalati technológiai platform bázisán jöjjenek létre új üzleti modellek.

⁵³ Vállalkozói kompetencia fejlesztésével foglalkozó képzőközpontok hálózata Magyarországon (nem szó szerinti fordítás)

⁵⁴ Az infokommunikációs technológiák alkalmazásához szükséges képességeket fejlesztő eszközök gyűjteménye (nem szó szerinti fordítás)

„Együttműködés kultúrája” pillér	
Átfogó cél: minél több magyar vállalkozás ismerje fel, hogy a különböző együttműködési formák jelentős versenyképességi tartalékot jelentenek	
Eszközök	Eszközök által elérni kívánt cél
Spin-off⁵⁵ ösztönző program	Kkv-k és nagyvállalati szakmai teamek innovatív ötleteinek spinoff cégekbe szervezése.
Szilícium-völgybeli inspirációs program	Hazai startupok megismertetése a Szilícium-völgybeli startup ökoszisztémával, legjobb gyakorlatokkal és követelményekkel az ottani sikeresség megteremtése érdekében.
Szilícium-völgybeli jelenlétet támogató program	Hazai startupok Szilícium-völgybeli jelenlétének elősegítése, támogatása.

„Finanszírozási források” pillér	
Átfogó cél: a különböző életszakaszban lévő startup vállalkozások számára álljon rendelkezésre megfelelő finanszírozás	
Eszközök	Eszközök által elérni kívánt cél
Angyalbefektetések⁵⁶ ösztönzése adókedvezménnyel	Olyan szabályozás megalkotása szükséges, mely kellő ösztönző erőt nyújt ahhoz, hogy megsokszorozza az angyalbefektetések számát Magyarországon.
Co-investment séma⁵⁷ angyalbefektetések mellé	Az angyalbefektetések hatását multiplikálja, ha co-investment séma mentén a befektetést kiegészíti az állam.

4. ábra: A Magyar Digitális Startup Stratégia (DSS) pillérei és intézkedései #2
(Forrás: DSS)

A fentiek értelmében a startupok számára kedvező ökoszisztéma kialakítását célzó önkormányzati intézkedéseket erősíthetik az alábbi kormányzati intézkedések:

- járulékcsoökkentési intézkedések („Támogató üzleti környezet” pillér és „Angyalbefektetések ösztönzése adókedvezménnyel” eszköz),
- a vállalkozási kompetenciákat fejlesztő köznevelési és felnőttképzési képzési programok („Vállalkozói életforma vonzóvá tétele az oktatási rendszerben” és „E-training – Vállalkozói kompetenciafejlesztő program” eszközök).

⁵⁵ A spin-off egyetemi vagy közfinanszírozású (non-profit) kutatóhely fejlesztési eredményeinek piaci hasznosítására létrehozott vállalkozás

⁵⁶ Az üzleti angyal, vagy más néven angyalbefektető olyan kockázati tőkét befektető személy, aki nem pénzügyi szervezetként támogatja – jellemzően – startup vállalkozások indítását (pl. befektetéshez értő vagyonos emberek, családtagok, rokonok stb.)

⁵⁷ Két pénzügyi befektető együttműködésével megvalósuló kockázati tőkebefektetés

Továbbá a fenti célkitűzések alapján az Önkormányzat anyagi vagy szakmai jellegű kormányzati támogatás mellett, részletes igényfelmérést és előkészítést követően az alábbiak megvalósításában vállalhat részt:

- a női startup vállalkozók/társalapítók támogatását célzó programot,
- startup inkubációs központ létrehozása („Entrepreneurship HUBs of Hungary”, „Ipar 4.0 startup – ökoszisztéma-fejlesztési program”, „Spin-off ösztönző program”, Szilícium-völgybeli inspirációs program és Szilícium-völgybeli jelenlétet támogató program” eszközök),
- Győr-specifikus képzési és egyéb kompetenciafejlesztő programok („National E-skill Development Tools” és „Vállalkozói kompetencia-fejlesztési platform” eszközök),
- a Hiventures és a Quantum Leap befektetői tevékenységének kiegészítését célzó, további befektetők megjelenését célzó kezdeményezések („Co-investment séma angyalbefektetések mellé” eszközök).

2.2.2.2 Kreatív gazdaság helyzete Magyarországon

A kreatív gazdaság átfogó, a Kreatív Győr Stratégia tekintetében is releváns adatokat tartalmazó vizsgálatára legutóbb 2014-ben, a DT megbízásából került sor.⁵⁸

Ennek főbb megállapodásai az alábbiak.

- „A kreatívipar⁵⁹ a gyorsan növekvő ágazatok közé tartozik: a bruttó hozzáadott értéke 2008-2012 között a nemzetgazdasági bruttó hozzáadott érték növekedési ütemének 4,58-szeresének megfelelő ütemben bővült. A kreatívipar azonban igen különböző dinamikájú alágazatokból áll. Az ágazat globális piacú szegmensének növekedése több mint tízszerese a nemzetgazdaság átlagos növekedési ütemének, amit a hazai kereslet vezérelte szektor visszaesése ellensúlyoz.
- A szolgáltatásexport igen dinamikus, a termékexportot meghaladó mértékben növekszik. A szolgáltatásexport közel egynegyedét kitevő kreatív ágazati szolgáltatásexport az átlagot meghaladó mértékben, 53%-kal nőtt 2008 és 2012 között. A kreatív ágazatok által megvalósított szolgáltatásexport jelentős mértékben járult hozzá a hazai szolgáltatásexport dinamikus bővüléséhez. A jelentős dinamikát a globális piacú szektor exportnövekedése okozta.
- A kreatív foglalkozásúak között igen magas, az országos átlag kétszeresét teszi ki a vállalkozók (magánvállalkozók és társas vállalkozók) aránya.
- A kreatíviparban az átlagos vállalatméret alacsony, 1-6 fő közötti. A design alágazatban az egyfős vállalkozások jellemzők. A kreatívipari vállalkozások száma több mint 8500-zal nőtt 2008 és 2012 között, ami 43%-os bővülésnek felel meg.

⁵⁸ A vizsgálatot a Hétfa Kutatóintézet végezte, „A magyar kreatívipar társadalmi, gazdasági hatásai” címmel.

⁵⁹ A vizsgálat keretében használt „kreatív ipar” fogalom tartalma megegyezik a stratégia „kreatív gazdaság” fogalmával. Ezzel kapcsolatban lásd az „1.3 Megközelítések, fogalomértelmezések” fejezetben írtakat.

Ezzel az ágazati bruttó hozzáadott érték növekedésének ez a legfontosabb forrása. Mindezen statisztikák alapján elmondhatjuk, hogy az ágazatban jellemző a vállalkozói szemlélet, a siker útja a vállalkozóvá váláson keresztül érhető el.

- A kreatív tevékenység a fővárosban koncentrálódik. A kreatív foglalkozásúak között több mint kétszer annyian laknak a fővárosban, mint a teljes gazdaságra jellemző érték.
- A kreatív foglalkozásúak körében a bruttó átlagkereset majdnem kétszerese a nem kreatív foglalkozásúak bruttó átlagkeresetének, és 4 százalékponttal alacsonyabb a munkanélküliségi ráta. Ezek a különbségek a kreatív foglalkozásúak magasabb iskolai végzettségét tükrözik, közöttük 61% a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya, amíg ez az érték országosan 18%.
- Összefoglalva, a kreatív ágazat magas hozzáadott értékű, dinamikus növekedő ágazat, amelynek fejlődése vonzó pályát jelenthet, és így képessé válhat arra, hogy itthon tartsa a tehetséges fiatalokat.”⁶⁰

Az úgyszintén a DT műhelyében készült – a kreatív gazdaság fogalmának meghatározása kapcsán már hivatkozott – „Designvállalkozások inkubációja: tapasztalatok és lehetőségek” című dokumentum a fenti megállapításokat az alábbiakkal egészíti ki.

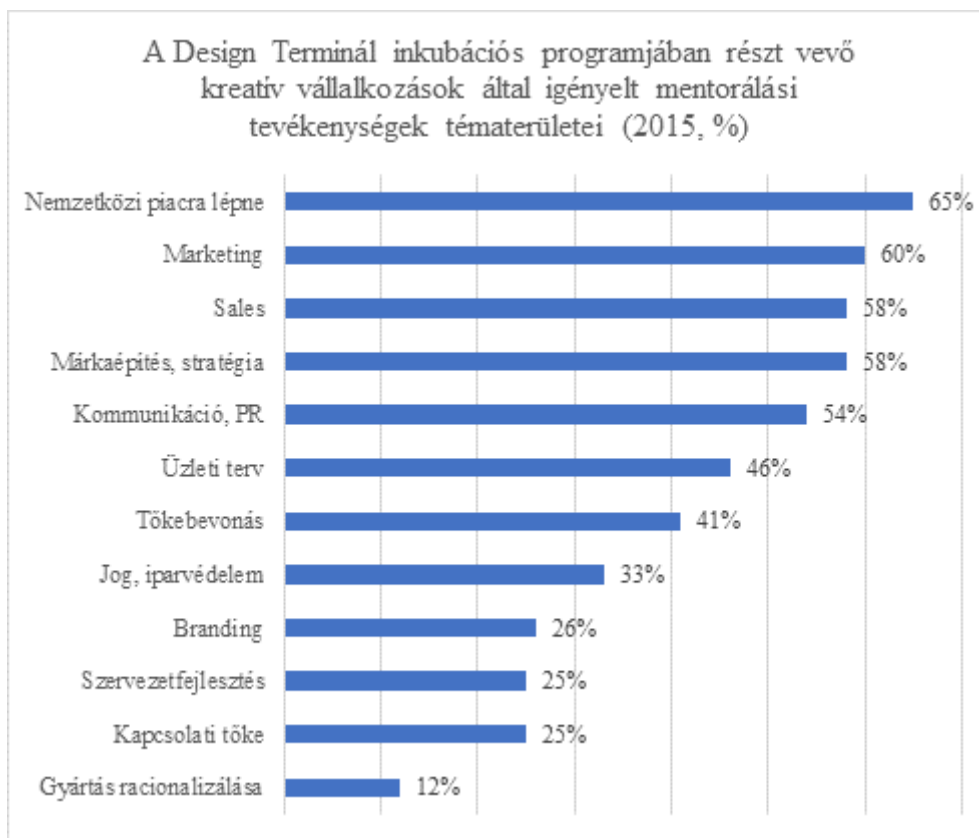
- „A közelmúltban számos elemzéssel és vállalati esettanulmánnyal találkozhattunk, melyek arra hívják fel a figyelmet, hogy a design vezette innováció lényegesen sikerebb, mint a tisztán technológiai motivációjú innováció. A gazdasági növekedés forrásai egyre inkább az új ötletek, az innovatív technológiák és az egyedi termékek. A gyártási technológiák automatizálásával a munkavállalók iránti igény csökken. A fiatalok – a klasszikus munkahelyek hiánya és a munkával kapcsolatos gondolkozásmódjuk miatt – a kreatív tevékenységek felé fordulnak.
- A legdinamikusabban növekvő kreatívipari terület 2008 és 2012 között a design, vagyis a tervezőgrafika, illetve a termék- és divattervezés ágazatok. Itt a bruttó hozzáadott érték közel háromszorosára, a vállalkozások száma pedig közel két és félszeresére nőtt.
- A nemzetközi piacokra fókuszáló cégek sikerét két tényező magyarázza:
 - o Magyarország önmagában olyan csekély felvevőpiaca a magas hozzáadott értékű termékeknek, szolgáltatásoknak, hogy kizárólag hazai piacra alapozva egy vállalatban nincs nagy növekedési potenciál,
 - o ezzel összefüggésben a csak magyar piacra termelő cégek nem kerülhetnek az intézményi befektetők látóterébe, a kockázati tőkebefektetők egyik legfontosabb szempontja ugyanis a skálázhatóság. Így a növekedés finanszírozása csak a globális piacra termelő cégeknél megoldott.”⁶¹

⁶⁰ Szepesi Balázs et al.: A magyar kreatívipar társadalmi, gazdasági hatásai. Budapest, 2014, Hétfa Kutatóintézet, 18-19. o.

⁶¹ Ács Zoltán (2015), 5-6. o.

A tanulmány összesíti továbbá a DT által mentorált vállalkozások egyes jellemzőit, többek között azt, hogy milyen jellegű szakmai támogatásra, mentorálásra tartottak igényt. Figyelembe véve, hogy a DT Magyarország első, kifejezetten a kreatív gazdaság fejlesztésével foglalkozó, inkubációs, szakmai támogató tevékenységet végző szervezete, az összesítés iránymutató a Kreatív Győr Stratégia számára is.

Az összesítésből látható, hogy elsődlegesen a nemzetközi piacra lépésben, továbbá az értékesítéssel és az azzal összefüggő marketig és kommunikációs tevékenységgel kapcsolatban kértek szakmai támogatást a vállalkozások. Feltételezhető ugyanakkor, hogy pl. a kapcsolati tőke tekintetében a jellemzően budapesti székhelyű vállalkozásoknak bővebb lehetőségeik vannak a Győrben működőknél. Ezt támasztja alá a Kreatív Győr Stratégia elkészítése keretében végzett interjúk⁶² tapasztalata is, miszerint nagy szükség van olyan jellegű eseményekre, amelyek lehetőséget biztosítanak a networking⁶³ tevékenységek megvalósítására.

5. ábra: A Design Terminál inkubációs programjában résztvevő kreatív vállalkozások által igényelt mentorálási tevékenységek téma területei

⁶² A stratégia elkészítése során közel 40 interjúra került sor, többek között a kulturális intézmények és a Széchenyi István Egyetem, továbbá civil szervezetek, vállalkozások vezetőivel, kutatókkal, alkotókkal, a kultúra területén meghatározó győri személyiségekkel stb.

⁶³ Üzleti kapcsolatok tudatos kialakítása, bővítése és alkalmazása a kapcsolatfelvétel pillanatában látható okokon túlmutató célok érdekében

(Forrás: Design Terminál, saját szerkesztés)

2.3 Győri kontextus

2.3.1 Győr korábban elfogadott stratégiai dokumentumainak kulturális és kreatív gazdasági vonatkozásai

Az Önkormányzat a kulturális intézmény- és tevékenységrendszer, továbbá a kreatív gazdaság számára kedvező ökoszisztéma fejlesztését már több stratégiai dokumentumában rögzítette. A Kreatív Győr Stratégia cél- és eszközrendszere, továbbá az egyéb dokumentumokban meghatározott célok és eszközök koherenciája érdekében fontos a korábban elfogadott stratégiák vonatkozó tartalmának számbavétele és a kapcsolódási pontok rögzítése.

2.3.1.1 Kulturális koncepció (2015-2020)⁶⁴

A Kulturális koncepció a Kreatív Győr Stratégia egyik alapidokumentuma: a stratégia egyrészt integrálja a koncepció cél- és eszközrendszerét, másrészt – az „1 Keretek” fejezetben ismertetett kultúra fogalomnak megfelelően – egy tágabb társadalom-, gazdaság- és településfejlesztési kontextusba helyezi azt.

A három évvel ezelőtt készült koncepció átfogó célként a következőt határozta meg: „az intézményrendszer kiegyensúlyozott működési feltételeinek biztosítása, a szakmai színvonal megőrzése és növelése, az infrastruktúra korszerűsítése, a város kulturális rangjához méltó technikai háttér kialakítása és az innovációs készség növelésének elősegítése”.⁶⁵ A Kulturális koncepció az átfogó cél megvalósítása érdekében számos intézményi célt és részcélt is megfogalmaz. Emellett kitér a város rendezvényeivel, fesztiváljaival kapcsolatos fejlesztési irányokat, továbbá kiemelt fejlesztési területként jelöli meg:

- a fiatalokat célzó tevékenységek, programok szolgáltatások mennyiségi és minőségi fejlesztését,
- a civil szervezetek, alkotóművészeti közösségek szakmai és pénzügyi támogatási rendszerének további működtetését,
- a kül- és belföldi, testvérvárosi és egyéb kapcsolatokban, együttműködésekben rejlő lehetőségek intenzívebb kiaknázását,
- a kulturális intézmény- és tevékenységrendszer magas mértékű önkormányzati finanszírozásának szinten tartása mellett, a szponzorációs és mecénási források arányának növelésének szorgalmazását,
- továbbá meghatároz számos infrastrukturális fejlesztést.

Az intézményi célok és részcélok, a rendezvényekkel összefüggő és a kiemelt fejlesztési területeken kijelölt fejlesztések, továbbá az infrastrukturális beruházások túlnyomó többsége

⁶⁴ http://onkormanyzat.gyor.hu/data/files/kozgyulesek/kulturlis_koncepci_gyr_2015_2020_vegl.pdf (utolsó letöltés: 2018. július 15.)

⁶⁵ Kulturális koncepció, 55. o.

az elmúlt években teljesült, illetve teljesítésük folyamatos – ez utóbbiak átemelésre kerültek a Kreatív Győr Stratégia „5 A stratégia intézkedései” fejezetébe.

2.3.1.2 Európa Kulturális Fővárosa pályázat⁶⁶

Az „Európa Kulturális Fővárosa 2023” felhívásra benyújtott első körös pályázat (a továbbiakban: EKF-pályázat) a Kreatív Győr Stratégia másik alapidokumentuma. A két dokumentum kapcsolatát az EKF-pályázat ekként rögzíti: „Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2018 év végéig hosszú távú, 2019 és 2028 közötti időszakra vonatkozó kulturális stratégiát dolgoz ki, melynek alapja az Európa Kulturális Fővárosa pályázat koncepciója, fejlesztései és beruházásai. A stratégia célja a végleges pályázati anyagban elfogadott fejlesztési tervek hosszú távú fenntarthatóságának biztosítása, és a 2023-as év elteltével annak eredményeinek leghatékonyabb megőrzésére irányuló tervek összegzése.”⁶⁷

Az EKF-pályázat központi témája az áramlás. „Úgy is, mint természeti jelenség, úgy is, mint az információ továbbadásának valós vagy virtuális lehetősége, és úgy is, mint a pozitív filozófia kulcsfogalma.”⁶⁸ Az áramlás gondolatára épül az EKF-pályázat közösségi szemlélete is, amely a megvalósítás egyik módszertani alapeleme. „Mert nem az a fontos, hogy mi, akik ezt a pályázati anyagot az összes összegyűjtött információ, ötlet és lehetőség felhasználásával most egy egységes szerkezetű formáltuk, mit gondolunk. Sokkal fontosabb, hogy ezt a szerkezetet együtt, Győr minden érdeklődő polgárával, legyen művész, tanár, gimnazista, óvoda vagy buszsofőr, közösen töltsük meg valós, kivitelezhető, és mindenki számára érdekes és élményt adó tartalommal.”⁶⁹ – olvasható az EKF-pályázatban.

Az EKF-pályázat programterve három témakörre épül: út, város és párbeszéd.

Az **Út témaköréhez** tartozó áramlás minden olyan folyamat, ami Európa újkori történetében jelentős szerepet játszott, és – szárazföldi vagy vízi utakon keresztezve Győrt – alakított vagy alakít a város történetén. Az Út programcsomag célja bemutatni a Győrt keresztező európai utakat és összegezni az úton szerzett tapasztalatokat. Ezek az utak Európa különböző pontjairól indulnak, valóságosan és virtuálisan is végigjárhatóak, és a tervek szerint Győrbe vezetnek majd 2023-ra a Kulturális Főváros Év (a továbbiakban: EKF-év) vendégeit is.

A csomag gerincét adó tematikus utak a legjobb ábrázolási módjai az áramlás tematikájának. Azokon keresztül ismerhetők meg, járhatóak végig a valóságban is azok a történelmi folyamatok, amelyek Győr és az egész térség alakulását befolyásolták. Az utak mint csatornák, különböző ismeretek áramlásának folyamatait mutatják be, turisztikai attrakcióként találva a laikus nézők elé.

A **Város programcsomag** Győr szunnyadó kreatív energiáit éleszti fel. Győrnek szüksége van a fiatalok jövőbe mutató városélénkítő ötleteire, hogy a gazdasági területen kamatoztatott

⁶⁶ http://2023gyor.hu/wp-content/uploads/2017/11/Gyor_2023_palyazat.pdf (utolsó letöltés: 2018. július 15.)

⁶⁷ EKF-pályázat, 11. o.

⁶⁸ EKF-pályázat, 6. o.

⁶⁹ EKF-pályázat, 19. o.

erő és a sportban sikereket hozó kitartás mellett a kreatív energiák kiaknázásával pezsgő kulturális színtér lehessen. A győri fiataloknak pedig szükségük van a támogató figyelemre és a lehetőségekre, hogy kreatív energiáikat a város érdekében sikeresen kamatoztathassák. A Város programcsomag egyrészt e célok megvalósulását szolgálja. Továbbá arra a folyamatra reagál, miszerint Győr fejlődési pályájának fontos következménye, hogy az elmúlt időszakban sokan telepedtek le a városban munkavállalás céljából. A Város programcsomag másrészt az ő győri identitásuk és emocionális kötődésük kialakítását és erősítését szolgálja.

A Város programcsomag megteremti a közös gondolkodás és eszmecsere lehetőségét olyan kreatív fórumokkal, feladatokkal és lehetőségekkel, amik a városban élő összes korosztályt, de hangsúlyosan a fiatalokat mozgatják meg. A programcsomag az urbánus kultúra, a városépítés és a városi fiatalok kreatív képességeinek kiaknázását szolgálja, lehetőséget teremt a kultúra még minőségibb és sokrétűbb befogadásához, új művészeti műhelyek létrejöttéhez, művészek győri kötődésének kialakításához, megerősítéséhez.

A **Párbeszéd programcsomag** a 2023-as évben, különböző művészeti ágakban és a kultúrpolitika területén generál eszmecserét, teremt kereteket és fórumot a beszélgetésre, és beruházásaival technikai háttérrel olyan európai utazó projektek befogadására, amik egy-egy művészeti ág körül generálnak nemzetközi diskurzust. A felvezető években viszont magának az Európa Kulturális Fővárosa programnak a győri megvalósítását készíti elő, olyan társadalmasítási folyamatokkal, amik főleg a helyi kreatív szektort, a győri művészeket és általában mindenkit és minden korosztályt ösztönöznek a programban való aktív részvételre. Ezért a Párbeszéd programcsomag indul el legelőször: ez lehet az alapja annak, hogy a kialakított programszerkezetet Győr polgárai közösen töltsék fel olyan tartalommal, amiben minden résztvevő magára ismerhet.

Az EKF pályázatnak számos olyan pontja van, amelyet az Önkormányzat abban az esetben is meg kíván valósítani, amennyiben 2023-ban nem Győr városa lesz Európa Kulturális Fővárosa. Ezért a Kreatív Győr Stratégia részét kell képezze

- Győr kulturális értékei és kreatív erőforrásai láthatóságának, azaz a város kisugárzásának erősítése és ezáltal a már most is szerteágazó nemzetközi együttműködések rendszerének további bővítése, a meglévő kapcsolatok elmélyítése,
- a polgárok közösen való gondolkodására és együtt való cselekvésére épülő elemének az előkészítése olyan folyamatokkal, amelyek felkészítik a polgárokat a közösségi tervezés és cselekvés sajátosságaira (egyéni igények megfogalmazásának és képviselésének szükségessége, az egyéni és közösségi szempontok összehangolása, prioritások meghatározása, kompromisszumok megkötése stb.),
- a fiatalok bátorítása kreatív gondolataik megosztására és az azokon alapuló kezdeményezéseik megvalósításának szakmai támogatása.

2.3.1.3 Településfejlesztési koncepció (2014-2030)⁷⁰

A Településfejlesztési koncepció (a továbbiakban: TK) négyelemű prioritásrendszere (társadalom; gazdaság; épített és természeti környezet; energiahatékonyság, klímavédelem) közül a társadalom és a gazdaság fejlesztésére vonatkozókat szükséges figyelembe venni a Kreatív Győr Stratégia cél- és eszközrendszerének meghatározásakor. E prioritások alapelveit a TK az alábbiak szerint határozza meg:

„A fenntartható városfejlődés **társadalmi szempontból** az emberek alapvető igényeinek a kielégítését, a mentális jólétet, a közösségi értékek megőrzését, a jó kormányzást (demokratikus döntéshozatalt, a döntés előkészítésben való közösségi részvételt, a konszenzusra való törekvést) jelenti. Nem nélkülözhető a döntések, döntési alternatívák mérlegelésénél a város közösségét összetartó szolidaritás, a változások terheinek és előnyeinek egyenlő vagy legalább igazságos elosztása – legyen szó akár szomszédos telkekről, tömbökről, városrészekről vagy településekről.

A fenntartható városfejlődés **gazdasági szempontból** olyan diverzifikált, a válságoknak ellenálló helyi gazdaságot jelent, melynek magas a termelékenysége és az innovációs szintje. Az innováció előfeltétele a minőségi oktatás, a kutatás és fejlesztés, az erős mikro, kis- és középvállalkozások, valamint a fenntartható fejlődés melletti elkötelezettség.”⁷¹

A fenti alapelvekre építve a TK az alábbi célokat tartalmazza.

- **Társadalom:** „Győr a már meglévő regionális szerepét tovább erősítve váljon határon átnyúló szellemi központtá, az oktatás, a kultúra és a sport kiemelkedő minőségére, értékteremtő hatásaira építve. A helyi társadalom – országos összehasonlításban is – legyen kiemelkedően aktív és egészséges, a városon belüli társadalmi különbségek maradjanak fenntartható és kezelhető mértékűek”.⁷²
- **Gazdaság:** „a hazai vidéki nagyvárosok átlagát meghaladó ütemben növekedjen a Győrben működő gazdasági szereplők által megtermelt hozzáadott érték, ezzel párhuzamosan erősödjön a gazdaság iparági diverzifikációja és erősödjön a gazdasági szereplők kapcsolatainak rendszere”.⁷³

A TK rész céljai és intézkedései közül az alábbiak sorolhatók a kultúra és a kreatív gazdaság témakörébe.

A „Társadalom” prioritáshoz kapcsolódva:

- Demokratikus helyi kormányzás
 - o **Hozzájárulás a civil szervezetek működési feltételeinek biztosításához:** „A civil szervezetek egyre jelentősebb szakmai háttérrel bíró kritikai tevékenysége

⁷⁰ http://innovacio.gyor.hu/data/files/varosfejlesztiosztaly/gymjv_tfk_jovahagyott_2014.09.12.pdf (utolsó letöltés: 2018. július 15.)

⁷¹ TK, 8. o.

⁷² TK, 10. o.

⁷³ uo.

segíti az önkormányzati döntéshozatalt is. Az önkormányzat célja, hogy az elmúlt évekhez hasonlóan aktívan hozzájáruljon a civil szervezetek működési feltételeinek biztosításához.”⁷⁴

- **Hozzájárulás az egyházak működési feltételeinek biztosításához:** „A város életében fontos szerepet töltenek be az egyházak mind híveik gondozásával, mind pedig vállalt társadalmi feladataik ellátásával. [...] Az önkormányzat fontos feladata, hogy a továbbiakban is segítse az egyházak társadalmi feladatainak ellátását.”⁷⁵
- Kulturált társadalom
 - **A város kulturális központ szerepének erősítése:** „A jövő feladata Győr kulturális kínálatának minőségi bővítése (pl. kiállítóközpont, galériák létesítése, kulturált szórakozóhelyek támogatása). Ezt a feladatot magánvállalkozásokkal, civil szervezetekkel együttműködve, azokat támogatva, partnerségben lehet megvalósítani. A kulturális központ szerepkör szükségessé teszi a Bécs–Pozsony–Győr kapcsolatok elmélyítését a képzés, a művészetek és a kutatás-fejlesztés területén.”⁷⁶
 - **Lakosság térségi kötődésének erősítése (helytörténet, helyi kultúra, hagyományok):** „Tovább kell erősíteni a helyi lakosság lokálpatriotizmusát, közelebb hozni hozzájuk a város történelmét, legendáit, értékeit. A „Szeretem és ismerem Győrt!” érzés kialakításával már gyerekkortól meg kell teremteni a Győrhöz való egész életen át tartó elköteleződést.”⁷⁷

A „Gazdaság” prioritáshoz kapcsolódva:

- Több lábon álló gazdaság
 - **Az idegenforgalom fejlesztése:** „Győr kiváló adottságokkal rendelkezik a turizmus fejlesztéséhez. [...] Ugyanakkor látni kell, hogy mind hazai, mind nemzetközi szinten igen kiélezett a verseny turisztikai területen, így a város idegenforgalmának, a vendégéjszakák számának növelése jelentős befektetéseket és az elmúlt évek tudatos stratégiáját továbbbépítő gondolkodást igényel.”⁷⁸ ennek részeként – többek között – szükséges „a kulturális események vonzerejének, egyediségének további növelése”.⁷⁹
 - **Kreatív iparágak fejlesztése:** „Az innovatív gazdaság fejlesztéséhez elengedhetetlen a kreativitás és a kultúra hasznosítása, az azokhoz kötődő iparágak felismerése és támogatása. A fejlődéshez újabb piacok kellenek, újabb szolgáltatások, amelyek tovább erősítik a város európai versenyképességét. A

⁷⁴ TK, 14-15. o.

⁷⁵ TK, 15. o.

⁷⁶ TK, 17. o.

⁷⁷ Uo.

⁷⁸ TK, 18. o.

⁷⁹ TK, 19. o.

kreatív iparágak (pl. médiaipar, formatervezés, iparművészet) fejlesztésével, az ilyen irányú tevékenységet folytató egyének és csoportok támogatásával erősödhet a város gazdaságának több lábon állása.”⁸⁰

- A gazdaságfejlesztés támogatása „soft” programokkal
 - o **Kiválóságokhoz kapcsolódó startup és spin-off cégek létrehozásának elősegítése:** „A gazdaság fejlesztéséhez gyakran nem csak a költséges beruházások, hanem az emberi erőforrások fejlesztését célzó, ún. „soft” programok is nagymértékben hozzájárulhatnak. Ilyenek például [...] a gazdasági potenciált hordozó, innovatív vállalkozások kiválóságainak beazonosítása és támogatása.”⁸¹

Az „1 Keretek” fejezetben ismertetett fogalommeghatározások alapján az Önkormányzat a kultúrát a településfejlesztés erőforrásának is tekinti. E szemlélet gyakorlati magvalósítására vonatkozóan a TK konkrét javaslatokat tartalmaz (a kulturális események vonzerejének, egyediségének további növelése, kulturális kínálat bővítése, lokálpatriotizmus erősítése stb.), amelyek a Kreatív Győr Stratégiába is beépítve szolgálják Győr koherens fejlesztését, fejlődését.

A Kreatív Győr Stratégia megalkotásának egyik fő indíttatása Győr gazdaságának iparági diverzifikációja, amellyel kapcsolatban már a TK is felveti a kreatív gazdaság fejlesztésének lehetőségét. Ennek kapcsán – többek között – célként határozza meg a gazdasági szereplők kapcsolatrendszerének bővítését. Figyelembe véve a kulturális események – azok közül inkább a kisebb létszámúak – közösségépítő és ekként networking-támogató szerepét, ilyen jellegű intézkedések is meghatározásra kerülnek a stratégiában.

2.3.1.4 Integrált Településfejlesztési Stratégia (2014-2020)⁸²

A TK-ra épülő, azt konkrét intézkedésekre lebontó Integrált Településfejlesztési Stratégia (a továbbiakban: ITS) projektjei közül az alábbiak sorolhatók a kultúra és a kreatív gazdaság témakörébe.⁸³

A „Társadalom” tematikus célon belül, a „Kulturális, közművelődési intézmények fejlesztése” projektcsoport részeként:

- **„Lüktető Belváros” – A Belváros kulturális infrastruktúrájának funkcióbővítő fejlesztése:** az Apátúr-ház komplex funkcióbővítő felújítása (folyamatban), a II. János Pál tér – Schweidel utca komplex funkcióbővítő rehabilitációja (folyamatban), a Bécsikapu tér felújítása és funkcióbővítő fejlesztése magánpartnerek bevonásával (a felújítás folyamatban, a funkcióbővítés tartalma a jelen stratégia részét képezi), a

⁸⁰ TK, 20. o.

⁸¹ Uo.

⁸² http://innovacio.gyor.hu/data/files/varosfejlesztesiosztaly/its/gymjv_its_jovahagyott_2014.09.12_javitott.pdf
(utolsó letöltés: 2018. július 15.)

⁸³ A projektek ismertetése keretében a már megvalósultak nem kerülnek említésre

Virágpiac és környezetének felújítása és funkcióbővítő fejlesztése, a Győri Nemzeti Színház belső felújítása (a teljes körű felújítás folyamatban), a Napóleon-ház felújítása és funkcióbővítő fejlesztése (a felújítás folyamatban), a Megyeház tér felújítása.

- **A Dr. Kovács Pál Megyei Könyvtár és Községi tér komplex funkcióbővítő felújítása:** a Könyvtár központi épülete korszerűsítésének, szakmai modernizálásának a célja, hogy az intézmény egyfajta szabadidős, turisztikai és információs ponttá, a kulturális találkozás színhelyévé váljon. Az átalakítások lehetővé teszik továbbá integrált kulturális szolgáltatások nyújtását (többek között: e-kávéház és art-mozi működtetését, felnőtt- és továbbképzések megtartását).

A „Gazdaság” tematikus célon belül, a „Gazdasági területek fejlesztéséhez kapcsolódó projektek és projektcsomagok” részeként **járműipari regionális innovációs és technológiai tudáscentrum** (a továbbiakban: RITC) létrehozása az alábbi funkciókkal:

- **„living-lab”:** specializált, a régió vállalkozásainak az igényeire alapozott, osztott használatú, nyitott laborok (pl. digitális gyár, „learning factory”, ipari robotizáció, mérés-technika),
- **menedzsment kampusz:** rövid ciklusidejű egyetemi és vállalati tréningek, továbbképzések- és szakmai workshopok, továbbá tudományos és szakmai konferenciák magas színvonalú lebonyolítását lehetővé tevő helyszín kialakítása,
- **inkubátorház és innovációs központ:** rugalmasan változtatható méretű irodák helyi KKV-k, nagyvállalati K+F+I részlegek, alumnik, egyetemi oktatók vállalkozásai, valamint hallgatói startup-ok számára, akik és amelyek kizárólag üzleti tervük megvalósítása érdekében kaphatnak kedvezményes bérleti díjú irodát 1-3 évre,
- **közösségi munkatér („co-working” tér):** lehetőséget biztosít a tudáscentrumban letelepült vállalkozások, egyetemi oktatók/kutatók és külső vállalkozások számára különböző projektmegbeszélésekre, íróasztalok, illetve tárgyalók pár órás, pár napos igénybevételére, ahol van büfé és étterem.

A RITC Felsőoktatási és Ipari Együttműködési Központ (a továbbiakban: FIEK) néven megvalósítás alatt áll.

Az ITS számos kulturális célú beruházás megvalósítását vetíti előre. A Kreatív Győr Stratégia keretében rögzítendő infrastrukturális fejlesztések ezekre figyelemmel kerülnek meghatározásra. A stratégia gazdaságfejlesztési fókuszai (design, IT, startup) – elkerülendő a párhuzamosságokat – a FIEK-et, illetve az abban megvalósítandó tevékenységrendszer egyaránt figyelembe veszi.

2.3.1.5 Gazdasági program 2015-2020⁸⁴

A Gazdasági program az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozóan bontja le feladatokra, illetve foglalja össze a Településfejlesztési koncepcióban és az ITS-ben meghatározott fejlesztési célokat, projekteket. Az alábbiakban csak azon feladatok kerülnek felsorolásra, amelyek az előbbi összefoglalásokban még nem vagy nem az alábbi részletezettséggel kerültek említésre.

A Gazdasági program célként határozza meg, hogy „a meglévő – és a távlatban is megmaradó – gazdasági területek fejlesztése elengedhetetlen annak érdekében, hogy a város és vonzáskörzete lakosságának megfelelő számú és minőségű munkahely álljon rendelkezésére. A fejlesztéseknek nem csupán a meglévő iparágakra, hanem a tudásigényes és kreatív iparágakra is ki kell terjednie (pl. környezetipar). A jelenlegi adottságok alapján ma már indokolt egy Győr központú „technológiai régió” létrehozásában gondolkodni, amelyet a Széchenyi István Egyetem, az Audi és az Önkormányzat is kiemelten támogat.”⁸⁵ Mindezzel összefüggésben – többek között – **Győr innovációs szolgáltató rendszerének fejlesztésével** kapcsolatban, továbbá az innovatív ötletek megosztásának és megvalósításának elősegítése érdekében határoz meg feladatokat:

- „technológiai transzfer és szabadalmi szolgáltatások nyújtása a kkv-k számára,
- technológia orientált startup és spin-off vállalkozások létrehozásának elősegítése,
- helybiztosítás a vállalati szakemberek és egyetemi kutatók együttműködéséhez,
- kapcsolódó képzések, kiemelt kutatási területeken projektek generálása,
- az innováció, kreativitás, megújulási képesség szemléletének, fontosságának terjesztése a városban,
- képzés és kompetenciafejlesztés a versenyképesebb munkaerő-állományért,
- a város gazdasági – innovációs kohézióját elősegítő hálózatfejlesztési tevékenységek,
- térségi innovációs szolgáltató rendszer kidolgozása és működtetése.”⁸⁶

A „**Smart City Győr**” program kapcsán a Gazdasági program leszögezi: „az ITS-ben megfogalmazott városi célkitűzés, hogy 2020-ra Győr egyértelműen vezető pozíciót szerezzen a magyarországi városok között a tudásra és az információs technológiák alkalmazására épülő szolgáltatások elterjedése terén, azaz Győr váljon a leginkább „intelligens” („smart”) magyar várossá. Ez biztosíthatja, hogy a helyi társadalom előnyben részesítse, kifejezetten igényelje és ösztönözze az intelligens és erőforrás kímélő megoldások támogatását a városi élet minden területén, azaz a Smart City Győr program egészének társadalmi és gazdasági fenntarthatósága és állandó továbbfejlődése biztosított legyen.”⁸⁷

⁸⁴ <http://innovacio.gyor.hu/getAttachement/940/45469/Gazdas%C3%A1lgi%20Program%202015-20> (utolsó le-töltés: 2018. július 15.)

⁸⁵ Gazdasági program, 66. o.

⁸⁶ Gazdasági program, 69. o.

⁸⁷ Gazdasági program, 75. o.

A Gazdasági program részletesen meghatározza a kulturális területtel kapcsolatos fejlesztéseket is. A stratégiai dokumentumok egymásra épülő rendszeréből eredően azonban ezek megegyeznek a Kulturális koncepcióban foglaltakkal, amelyek a „2.3.1.1 Kulturális koncepció” fejezetben már ismertetésre kerültek.

A Gazdasági program Győr innovációs szolgáltató rendszerének fejlesztésével kapcsolatban meghatározott intézkedései szintén kiindulópontjai a Kreatív Győr Stratégia kreatív gazdasággal kapcsolatos intézkedéseinek. A „Smart City Győr” program kapcsán meghatározott célokhoz pedig a nemzetközi jógyakorlatok között ismertetett eindhoveni példa adaptálásával járulhat hozzá a Kreatív Győr Stratégia: a modern technológiák alkalmazását nem célként, hanem eszközként megjelenítve, városi szintű együttműködési hálózatok, az offline térben is megvalósuló közösségi együttműködések kialakítását, fejlesztését feladatként meghatározva.

2.3.1.6 Helyi Községi Fejlesztési Stratégia⁸⁸

A Helyi Községi Fejlesztési Stratégia (a továbbiakban: HKFS) a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretében megjelent TOP-7.1.1-16 sorszámú, „Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése és helyi közösségfejlesztés a városi helyi stratégiákhoz kapcsolódva” című felhívásra benyújtott pályázat részeként került elkészítésre, majd – a pályázatról való pozitív támogatói döntést követően – 2017 szeptemberében megújításra. A HKFS és a jelen stratégia szoros összefüggésben áll egymással, tekintettel – a mind a kulturális, mind a kreatív gazdasági célok szempontjából jelentős – közösségfejlesztési célokra.

A győri polgárok közösségi szintű együttműködési készsége és képessége, illetve ezek fejlesztése szempontjából a HKFS az alábbi fejlesztési szükségleteket azonosítja.

- **Megélénkítendő városi emlékezet:** „a városi közösségek aktivitásának növelése, a közösségek közötti kapcsolatok élénkítése, a potenciális szinergiák kihasználása érdekében a helyi kötődést, az identitást meghatározó helyi értékek tudatosítására, a hagyományok élővé tételére, a közös városi emlékezet viszonyítási pontjainak megjelenítésére van szükség”.⁸⁹
- **Generációk, társadalmi csoportok aktivitásának fejlesztése:** „a fiatalokat minél több módon, minél több eszközzel be kell vonni a városi életbe, az egyetemi campusnak a városszövetbe illeszkedését kihasználva a közösségi bevonódás helyszíneit és alkalmait is meg kell teremteni. A városi közösségek fenntarthatósága – a nonprofit szektor személyfüggő jellegzetességei miatt – elképzelhetetlen az újabb generációk bevonása nélkül, amihez az önkéntesség formáinak erősítésére van

⁸⁸ http://clld.arrabona.eu/dokumentumok/hkfs/hkfs_gyor_vegleges_felulvizsgalat.pdf (utolsó letöltés: 2018. július 16.)

⁸⁹ HKFS, 28. o.

szükség. A város kulturális és turisztikai vonzerejét pedig tovább növelhetik a fiatalabb generációk aktív szerepvállalását biztosító rendezvények”.⁹⁰

- **Közösségek izolációjának csökkentése:** „a helyi identitás, a városi kötődés megerősítése érdekében szükséges az egyébként színvonalas kulturális, sport és közösségi tevékenységet folytató szereplők, szervezetek közötti együttműködés feltételeinek kialakítása. Az együttműködés nem kizárólag mennyiségi szempontból érdekes, hanem új minőségek kialakulása várható tőle, mivel a különböző érdeklődésű csoportok kooperációja egyben szinergikus hatásokat is generálhat. A legfontosabb szükséglet mégis a közös győri városi identitást meghatározó keretek kialakítására irányul”.⁹¹
- **Az erős lakossági belső vándorlás negatív hatásainak ellensúlyozása:** „a városi közösségek egészséges fejlődése érdekében pótolni szükséges az elvándorló elitet, másrészt segíteni kell a városba telepedő új lakosok akklimatizációját, beilleszkedését, inklúzióját, a közösségi életbe történő aktív szerepvállalását. Ehhez egy többlépcsős, a fokozatosságot és a különböző társadalmi csoportok eltérő érdekeit figyelembe vevő program megvalósítására van szükség, ami lehetővé teszi a győri identitás kialakulását és megerősödését, az aktív részvételre való igény megjelenését az újonnan betelepülők körében is”.⁹²
- **A multifunkcionális közösségi terek számának növelése:** „kiemelkedően jelentős szükségletként fogalmazódott meg, hogy az egyes városi terek (parkok, rendezvényterek, természetközeli területek stb.) infrastrukturális és szolgáltatási értelemben se legyenek közösségteremtési-fejlesztési szempontból funkcióhiányosak. Minél több komplex, közösségközpontú tér kialakítására lenne szükség, amelyek egyszerre szolgálhatnak szabadidős-rekreációs, sport, kulturális és kereskedelmi vendéglátási szerepköröket”.⁹³

A fenti szükségletek alapján a HKFS átfogó célja „a megerősített közös városi identitásra épülő, aktív közösségek megteremtése Győrben”,⁹⁴ amelyek az alábbi specifikus célokra bont:

- „közös városi és városrészi identitás erősítése a helyi értékek, hagyományok megjelenítésén, tudatosításán, népszerűsítésén keresztül,
- a lakosság közösségi aktivitásának erősítése a városi és városrészi közösségi kezdeményezések támogatásán keresztül,
- a közösségi tudások közötti szinergiák érvényre juttatása a közösségek közti együttműködésekén keresztül”.⁹⁵

⁹⁰ HKFS, 29. o.

⁹¹ uo.

⁹² uo.

⁹³ HKFS, 30. o.

⁹⁴ uo.

⁹⁵ uo.

A célok elérését négy – győri kulturális intézmények és egyéb helyi költségvetési szervek, köz- és felsőoktatási intézmények és diákjaik, (az egyes városrészekhez kötődő) non-profit szervezetek, egyházi szervezetek, vállalkozások és az Önkormányzat számára kiírt, illetve kiírandó – pályázati felhívás szolgálja⁹⁶:

- **„Ki lakik a városban? Élő emlékezet – élő közösségek – élő város”** felhívás, a helyi értékeket tudatosító, megjelenítő kezdeményezések megvalósítása érdekében: város(rész)i kulturális örökségekre építő programok, (mini)fesztiválok szervezése a helyi lakosság bevonásával; helytörténetet, kulturális sajátosságokat, a városi legendákat feldolgozó produkciók, kiállítások megrendezése; kiemelt kultikus, szakrális helyek rendezvényeinek támogatása; városi, városrészi kulturális, helytörténeti túrák szervezése; interaktív médiatár fejlesztése a múlt tárgyi és szellemi emlékeinek, értékeinek digitalizálásával.
- **„Mutasd meg magad!”** felhívás a közösségi részvételt és a befogadást segítő tevékenységek megvalósítását szolgálva: ma még akár informálisan működő, amatőr művészeti csoportok, alkotók színpadi és köztéri fellépéseinek támogatása (pl.: kulturális menedzsment szolgáltatás nyújtása és az ilyen jellegű tudás elterjesztése, produkciók, csoportok mentorálása, karrierjének támogatása); művészeti műhelyek megerősítése, célcsoportjának bővítése a város ma még passzív, peremre szorult tagjai felé; kreatív találkozási fórumok szervezése a ma még egymást nem ismerő győriek számára (pl.: városrészek közti vetélkedők, tematikus szomszédolások, szabadtéri piknikek szervezése produkciókkal, szektorok és generációk közti, meglepő és mulatságos találkozások, programsorozatok).
- **„Teret a közösségnek!”** felhívás közösségépítő terek kialakítására: közösségek befogadó tereinek fejlesztése, felújítása; az olvasótermek közösségi találkozóhellyé alakítása, a digitális-virtuális közösségek befogadása valós fizikai térben történő „valódi” találkozásokra; könyvtárak, művelődési házak tereinek igényalapú átszervezése co-working iroda és bemutatkozást segítő kiállítótér kialakítása; mobil közösségi befogadó tér kialakítása elsősorban a városközponttól távolabb lévő városrészekben; szabadtéri vízparti fellépő helyek, többfunkciós vízparti közösségi terek közösségi hasznosítása.
- **„Sokszínű közösségek”** felhívás szinergia generáló közös kezdeményezések megvalósítását támogatandó: önszerveződést, közösségi aktivitást támogató tevékenységek (pl.: közösségi finanszírozást és társadalmi felelősségvállalást ösztönző webes felület létrehozása a feltörekvő, új produkciók támogatására; applikációfejlesztés, honlap-készítés a közösségi és kulturális terek, programok virtuális elérhetőségének megteremtése érdekében); közösségek működését, szervezettségét támogató szolgáltatások fejlesztése; üresen álló helyiségek átmeneti, projekt alapú multikulturális hasznosítása maximum 24 hónap időtartamra (pl.: a

⁹⁶ Az egyes pályázatok kedvezményezetti körei eltérnek egymástól

HKFS-ben foglaltak megvalósításáért felelős Győri Helyi Akciócsoport⁹⁷ egyes pályázati felhívásaiban megvalósulási helyszínek hirdet meg konkrét, üres városi ingatlanokat, egyeztetést követően akár magántulajdont is, ahol közösségi projektek valósulhatnak meg); mozgás–kultúra (a sport- és művészeti, kulturális szervezetek crossover típusú együttműködésén alapuló programok kialakítása).

A „2.1.1 Európai trendek, európai uniós stratégiák” fejezetben ismertetett új kulturális menetrendről szóló közlemény kiemelt eszközként határozza meg a közösségi együttműködések fejlesztését mind a kulturális részvétel, mind pedig a kreatív gazdaság fejlesztésével összefüggésben. Ennek helyénvalóságát bizonyítja, hogy az áttekintett nemzetközi jogyakorlatok egyik közös pontja a közösségfejlesztés célként való meghatározása, illetve társadalom- és gazdaságfejlesztési módszertanként való alkalmazása. A Kreatív Győr Stratégia többek között ezekből eredően is tartalmaz közösségfejlesztési elemeket, amelyeket azonban – elkerülendő a párhuzamosságokat – a HKFS-ben szereplő intézkedésekre figyelemmel kell meghatározni.

2.3.1.7 Civil koncepció (2018-2023)⁹⁸

A Civil koncepció és a Kreatív Győr Stratégia közötti kapcsolat a győri polgárok kulturális és kreatív közösségei jelentik: amennyiben az – akár a műkedvelő szabadidő eltöltés, akár a hivatásszerű szakmai célok érdekében szerveződő – informális közösségek a formális szervezetté válás útját választják, azonnal alanyai, célcsoportjai lesznek a Civil koncepciónak. Ahogyan már most a Civil koncepció alanyai a – mind a kulturális, mind a kreatív gazdaság területén – jelentős számban működő, több esetben az önkormányzati közszolgáltatások tevékenységébe tevőlegesen is bekapcsolódó (feladatot átvállaló) egyesületek, alapítványok, nonprofit kft.-k.

A Civil koncepció az alábbi fejlesztési irányokat határozza meg:

- a városban tevékenykedő civil és nonprofit szervezetek stabilabb, hatékonyabb gazdálkodási feltételeinek megteremtése,
- a városban tevékenykedő civil és nonprofit szervezetek működési feltételeinek javítása,
- a városban tevékenykedő civil és nonprofit szervezetek szakmai ismereteinek bővítése,
- civil és nonprofit szervezetek bevonása a döntés-előkészítő munkába,
- a városban tevékenykedő civil és nonprofit szervezetek, valamint az Önkormányzat közötti együttműködés erősítése,
- a városban tevékenykedő civil és nonprofit szervezetek közötti együttműködés erősítése az információáramlás javításával,

⁹⁷ <http://cldd.arrabona.eu> (utolsó letöltés: 2018. július 16.)

⁹⁸ http://onkormanyzat.gyor.hu/data/files/jogiesonkormanyzatosztaly/kgyjegyzokonyv/1._mellklet_gyr_mj_vros_nkormnyzatnak_civil_koncepcija_2018_v6_1.docx (utolsó letöltés: 2018. július 16.)

- a városban tevékenykedő civil és nonprofit szervezetek kapcsolatainak és szakmai ismereteinek bővítése,
- a városban tevékenykedő civil és nonprofit szervezetek tevékenységének bemutatása, ismertségük javítása a lakosság körében.

Tekintettel a fentiekre, miszerint a civil szervezetek mind a kultúra, mind a kreatív gazdaság területén kiemelt szerepet töltenek be, a Kreatív Győr Stratégia integrálja és a területekre adaptálja a Civil koncepció céljait.

2.3.1.8 Helyi Esélyegyenlőségi Program (2018-2023)

A Helyi Esélyegyenlőségi Program (a továbbiakban: HEP) és a Kreatív Győr Stratégia kapcsolódását két tényező adja:

- a kulturális, azon belül különösen a művészeti tevékenységek, folyamatok sajátos eszközrendszere kiváló eszközei mind a hátrányos helyzetű egyének, mind csoportjaik társadalmi integrációjának,
- e lehetőség azonban sok esetben kiaknázatlan marad, mert jellemzően pont e csoportok azok, akikkel a kulturális intézmények nem vagy nem elégséges mértékben találhatnak egymásra.

Egyszerre szükséges tehát erősíteni a kulturális intézmények, szervezetek, közösségek részvételét a társadalmi összetartozást erősítő folyamatokban, és képessé tenni az intézményeket, szervezeteket, közösségeket, de elsődlegesen azok munkatársait, tagjait a leszakadókkaival való, őket is aktivizáló munkára. E kettős „közelítés” szükségességét a HEP alábbi megállapításai húzzák alá.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzetének, esélyegyenlőségének fejlesztési lehetőségeivel kapcsolatban:

- a HEP – többek között – rögzíti: „a szenvedélybetegségek kialakulásának megakadályozását is elősegíthetnék azon közösségi alkalmak számának növelésével, amelyek nemcsak a helyi közösség megerősödéséhez járulhatnak hozzá, de a közösség tagjainak egymáshoz és a többségi társadalom tagjaihoz fűződő kapcsolatán is sokat javíthatnának. Ezen programok közül ki kell emelni a fiatalabb korosztályokat is megszólító rendezvényeket, mivel jelenleg ez a csoport az, amelyik a leggyakrabban távol marad ezen eseményektől”⁹⁹,
- problémaként azonosítja továbbá a HEP, hogy „a kulturális különbségekből eredő eltérő látásmódok, szokások sok esetben akadályozzák a többségi társadalomhoz tartozó szakemberek által nyújtott szolgáltatásokhoz való hozzáférést”¹⁰⁰ és jelzi a városban működő és a célcsoportokkal kapcsolatban álló intézmények közötti információáramlás hiányosságait, amelyekkel kapcsolatban fejlesztési szükségletként határozza meg egyrészt a roma ügyfelekkel kapcsolatba kerülő szakemberek továbbképzését, másrészt az interprofesszionális jelzőrendszer működtetését, megerősítését.

A gyermekek helyzetének, esélyegyenlőségének fejlesztésével, a gyerekszegénység elleni küzdelemmel kapcsolatban a HEP megállapítja: „Győr városában sokféle szervezet nyújt széles spektrumban szabadidős, sport és közösségi programot, a gyermek és fiatal korosztály motivációja azonban kevés a folyamatos részvételt igénylő programokon való rendszeres megjelenésre. Ugyanakkor az is igaz, hogy a programokat nyújtó szervezetek, szolgáltatások

⁹⁹ HEP, 79. o.

¹⁰⁰ HEP, 80. o.

is fejlődésre szorulnak marketingben és a fiatalokat érdeklő tényezők (digitális eszközök, virtuális világ) megtalálásában”.¹⁰¹

A fogyatékkal élők esélyegyenlőségével összefüggésben a HEP az akadálymentesítés hiányosságaira hívja fel a figyelmet: a kulturális intézmények alapvetően a mozgáskorlátozottakban gondolkodnak, más fogyatékosági csoportokat jellemzően figyelmen kívül hagynak.

Figyelemmel a társadalmi összetartozás általános érvényű fontosságára, a Kreatív Győr Stratégia reagál a fenti megállapításokra: célrendszerébe, intézkedései körébe beépíti a sérülékeny társadalmi csoportok kulturális eszközökkel való társadalmi integrációját.

2.3.2 Győr társadalmi, kulturális és kreatív gazdasági helyzete

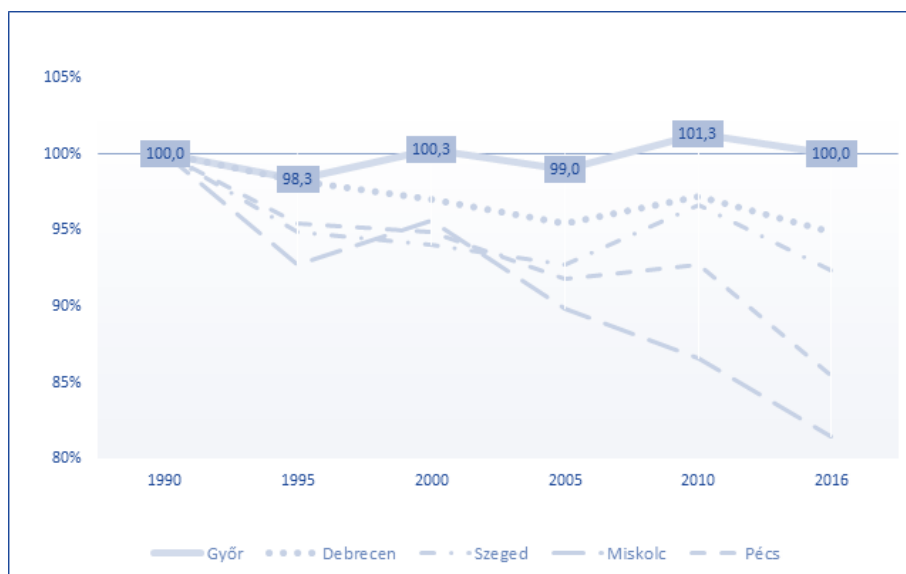
2.3.2.1 Győr társadalma

Az EU új kulturális menetrendje és az EMMI stratégiai célkitűzései is azt szorgalmazzák, hogy a kulturális intézmények és szervezetek a kultúráközvetítő tevékenységük mellett vállaljanak fel társadalomfejlesztési feladatokat is. A nemzetközi jógyakorlatok pedig arra mutattak rá, hogy mind a kulturális, mind a kreatív gazdasági fejlesztések sikerének egyik kulcsa a helyi társadalom közösségi kohéziójának, aktivitásának fejlesztése. Győr korábban elfogadott stratégiai dokumentumai is több esetben tartalmaznak mindezekkel összhangban lévő intézkedéseket. A Kreatív Győr Stratégia célrendszerének és intézkedéseinek meghatározása érdekében szükséges tehát áttekinteni Győr társadalmának helyzetét is.

A Győr társadalmára vonatkozó alapadatok tekintetében a stratégia a 2018 nyarán elfogadott HEP-ben foglaltakra támaszkodik. A HEP az alapadatok tekintetében az alábbiakat ismerteti.

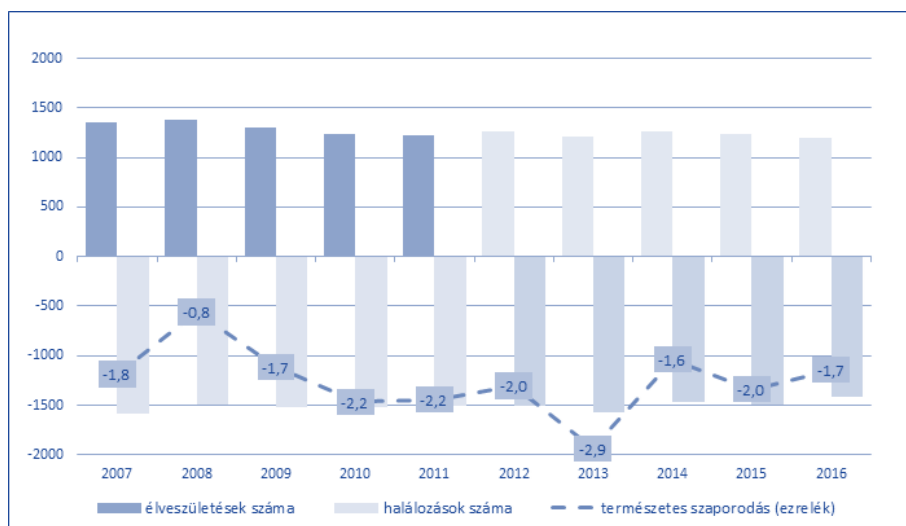
„Napjainkban Győr, Budapest után az ötödik legnépesebb magyar város Magyarországon. A város népessége az elmúlt három évtizedet tekintve alapvetően stagnáló tendenciát mutat, nem képez kivételt ez alól a 2012–2016 között eltelt időszak sem. A lakónépesség száma 2016-ban 129 301, az állandó népessége pedig 125 139 volt, előbbi 0,9%-os növekedést, utóbbi pedig hasonló mértékű csökkenést jelent 2011-hez képest. Mind a hosszú, több évtizedes trend, mind pedig az elmúlt fél évtized folyamatainak tekintetében kijelenthető, hogy a város népességszámának alakulása karakterisztikus eltéréseket mutat a többi hazai regionális központtal való összevetésben; a nagyvárosok jelentős ütemű népességcsökkenése Győr esetében nem mutatkozik meg.

¹⁰¹ HEP, 115. o.

6. ábra: Az öt legnagyobb vidéki nagyváros lakónépességének alakulása
(Forrás: Győr Megyei Jogú Város Helyi Esélyegyenlőségi Programja 2018-2023 (a továbbiakban: HEP)
KSH T-STAR alapján, az UNIVERSITAS-Győr Nonprofit Kft. szerkesztése, 1990=100%)

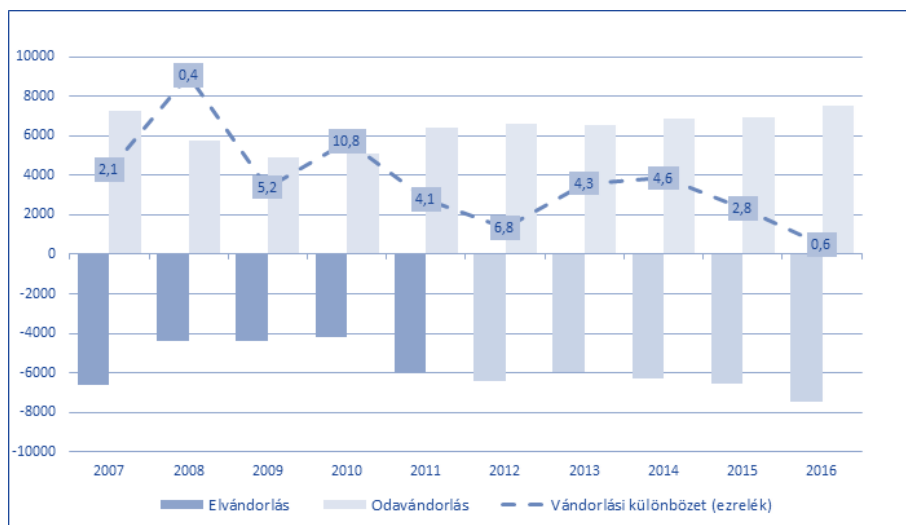
A természetes népmozgalom tekintetében elmondható, hogy az elmúlt évtized folyamatait figyelembe véve Győr esetében a természetes fogyás mutatói – követve ugyan az időbeli trendeket – némileg kedvezőbben alakulnak, mint az országos és a régiós adatok. A városra a természetes fogyás enyhébb mértéke jellemző, amely az elmúlt öt évet tekintve nem változott lényegesen a 2007–2011 közötti időszakhoz képest (a két ciklus éves átlaga 1,7, illetve 2 ezrelék). Rövid távon mind az élveszületési, mind pedig a halálozási arányszám stagnáló tendenciát mutat.

7. ábra: A természetes népmozgalom alapmutatóinak alakulása
(Forrás: HEP, KSH T-STAR alapján, az UNIVERSITAS-Győr Nonprofit Kft. szerkesztése)

A természetes fogyás hatásait a vándormozgalom kompenzálja. Győrben az ezredforduló időszakától állandónak, bár változó mértékűnek tekinthető a pozitív vándorlási egyenleg. Az elmúlt öt év tekintetében a vándorlási pozitívum korábbi időszaknál alacsonyabb mértékét

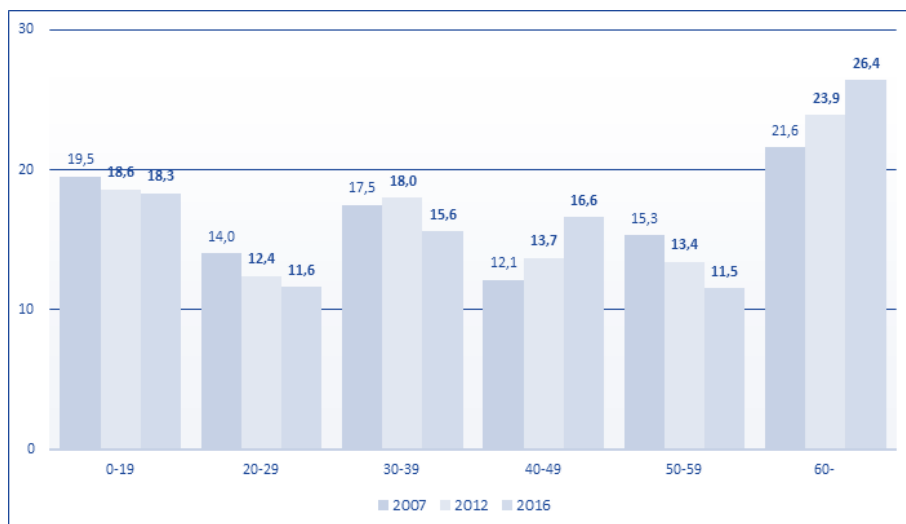
tapasztalhatjuk (az éves átlag 2007–2011 között 6,1 ezrelék, míg 2012–2016 között mindössze 2,8 ezrelék).

8. ábra: A vándormozgalom mutatóinak alakulása
(Forrás: HEP, KSH T-STAR alapján, az UNIVERSITAS-Győr Nonprofit Kft. szerkesztése)

Fontos megjegyezni azonban, hogy a győri agglomeráció településeinek népességszáma 3,1%-os növekedést mutat ugyanebben az időszakban, amely a kiemelkedően magas vándorlási pozitívumnak köszönhető (az éves átlag 11,1 ezrelék).

A népesség korszerkezetének alakulása tekintetében két erős tendencia mutatkozik meg az elmúlt időszakra vonatkozóan. Egyrészt az előregedés folyamatai az elmúlt évtizedet tekintve az országos trendeknél gyorsabb üteműek. 2016-ban mind a 60, mind pedig a 65 év feletti népesség aránya meghaladja az országos mutatót.

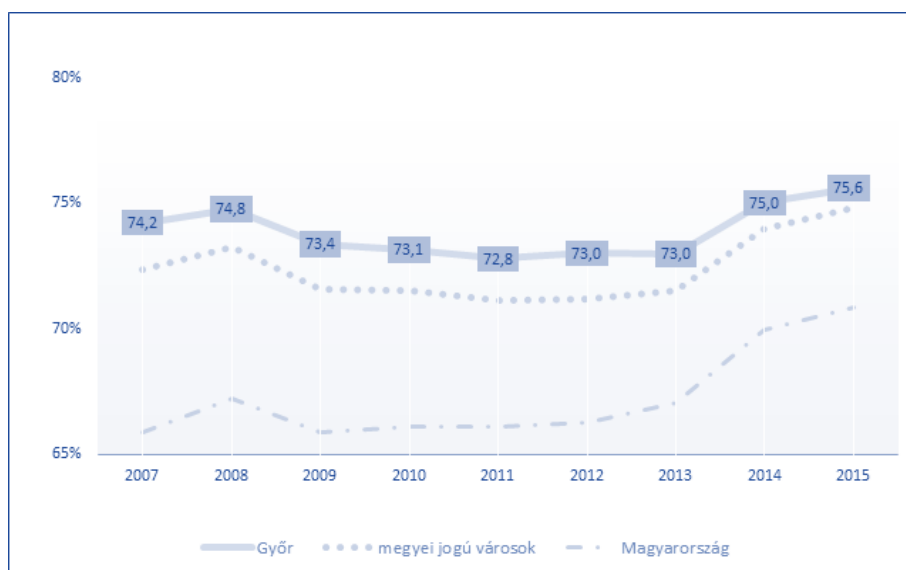
9. ábra: Győr népességének korcsoportok szerinti megoszlása (%)
(Forrás: HEP, KSH T-STAR alapján, az UNIVERSITAS-Győr Nonprofit Kft. szerkesztése)

Másrészt növekedés és többlet mutatkozik a legfiatalabb (0-9) éves, valamint a 30–44 éves korosztály esetében, amelynek elsődleges oka a vándormozgalom hatásaiban keresendő. A

pozitív vándorlási folyamatok érintettje elsősorban a fiatal aktív korosztály, közülük tevődik ki a városba költözők többsége; ez a trend középtávon érezteti a hatását a győri népesség korszerkezetének átalakulásában.

A népességszerkezet városon belüli polarizációja is jól érzékelhető tendencia az ezredfordulót követően. A belső lakóövezetek egy része (Belváros, Gyárváros, Nádorváros), valamint a lakótelepek esetében a népességszám stabil csökkenését, a külső lakóövezetek esetében pedig növekedést tapasztalhatunk. Ezek a folyamatok együtt járnak a korszerkezet látványos átalakulásával is; a belső lakóövezetek népessége az előregedés jelentős mértékét mutatja.

Országos összehasonlításban, illetve a többi megyei jogú város adataival összevetve a foglalkoztatás mértéke Győrben kiemelkedőnek tekinthető. Az aktivitási rátával kapcsolatos legutolsó pontos települési adatok a 2011-es népszámlálásról állnak rendelkezésre, ez alapján a foglalkoztatottság mértéke az aktív korosztályban Győrben 61,9% volt, amely jelentősen meghaladta az országos mutatót (55,4%). Az adófizetők aktív korú népességhez viszonyított aránya alapján becsülhető foglalkoztatási ráta segítségével vizsgálhatók az elmúlt évek tendenciái, melyek a magasabb aktivitási ráta tartós meglétét mutatják a 2011-et követő időszakban is.”¹⁰²

10. ábra: Adófizetők aránya az aktív korosztályon belül
(Forrás: HEP, KSH T-STAR alapján, az UNIVERSITAS-Győr Nonprofit Kft. szerkesztése)

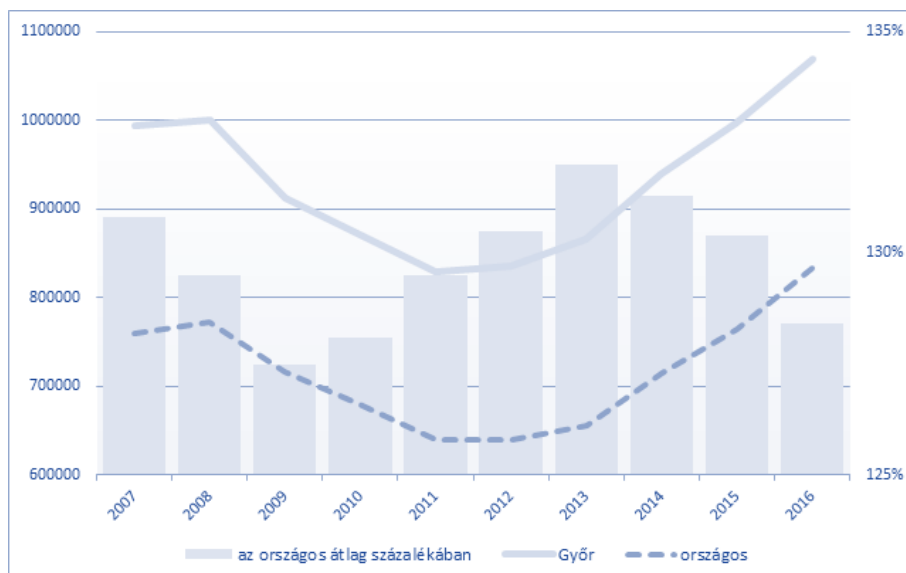
¹⁰² HEP, 6-10. o.

„A munkanélküliség tekintetében Győr az országos mutatónál jelentősen kedvezőbb adatokkal rendelkezik. A trendek követik az országosan tapasztalható tendenciákat, az elmúlt évtizedet tekintve elmondható, hogy az országos és a győri ráta közötti eltérés stabilnak mondható, 3 százalékpont körül alakul.

11. ábra: A munkanélküliségi ráta alakulása Magyarországon és Győrben
(Forrás: HEP, NGM és KSH T-STAR alapján, az UNIVERSITAS-Győr Nonprofit Kft. szerkesztése)

Az egy főre jutó jövedelem tekintetében Győr szignifikánsan az országos átlag feletti mutatókkal rendelkezik, az elmúlt tíz évet tekintve a jövedelemszint az országos mutató 130%-a körül alakul, a változási tendenciák az országos trendeket követik.

12. ábra: Az egy főre jutó belföldi jövedelem alakulása Győrben és Magyarországon
(az értékek 2007-es bázison a fogyasztói árindex változásával normálva)
(Forrás: HEP, NAV SZJA és KSH T-STAR alapján, az UNIVERSITAS-Győr Nonprofit Kft. szerkesztése)

A jövedelmi viszonyok belső megoszlásáról pontos, aktuális adatok nem állnak rendelkezésünkre, viszont a népszámlálási adatok, valamint egy 2013-ban a városban folytatott nagymintás kérdőíves vizsgálat eredményei azt támasztják alá, hogy a jövedelmi polarizáció mértéke az országosan tapasztalhatónál kisebb mértékű.”¹⁰³

A fenti adatokból, megállapításokból a Kreatív Győr Stratégia számára az alábbiak erednek.

- A vándorlási pozitívumból eredően magas azon győri polgárok száma, akik – legalábbis egy ideig – családi és szoros baráti kapcsolatok nélkül élnek a városban, illetve akik számára a „győriség”, a „hely szelleme” nem jelent alapvető orientációt. Győr társadalmának minél erősebb és fenntarthatóbb összetartozása érdekében célként határozható meg a polgárok e körének minél gyorsabb közösségi integrációja, a városhoz való kötődésük, lokálpatriotizmusuk kialakítása, erősítése. A kulturális intézmények és szervezetek tevékenységrendszere hatékonyan állítható e cél szolgálatába.
- Habár Győr társadalmára az előregedés a jellemző, a pozitív vándorlási folyamatoknak köszönhetően ebben középtávon változások várhatók. A Kreatív Győr Stratégiának tehát kiemelt célcsoportként kell tekintenie a gyermek és ifjúsági korosztályra.
- A kifejezetten kedvező aktivitási ráta és jövedelmi viszonyok egy valószínűsíthető negatív következménye, hogy az a vállalkozások alapításának szándéka ellen hathat. Hiszen az induló vállalkozás nehézségeivel való találkozás esetén bármikor esély van a biztonságosabb alkalmazotti lét választására. E lehetőség az egyes polgárok személyes egzisztenciájának biztonsága szempontjából természetesen pozitív, Győr társadalmi-gazdasági viszonyai tekintetében azonban szükségessé teszi a vállalkozói létformára való felkészítést, az azzal kapcsolatos pozitív attitűdök kialakulásának elősegítését.

Győr társadalmának fenti jellemzői mellett figyelemmel kell lenni egy – a kreatív gazdaság szempontjából kulcsfontosságú – kedvezőtlen sajátosságra. Jelesül a polgárok közötti kapcsolati háló gyenge kötéseinek (a rokoni és szoros baráti kapcsolatokon túli egyéb személyes ismeretségek) alacsony számára és a tagságaktivitás (bármilyen jellegű szervezetben, közösségben való szerepvállalás) csekély mértékére. A fentekben is hivatkozott, 2013-ban a városban folytatott nagymintás kérdőíves vizsgálat¹⁰⁴ mutatott rá arra a tényre, miszerint Győr lakosságának közel kétharmadát kitevő szakmunkások, betanított munkások, segédmunkások és inaktívak

- kifejezetten alacsony számú és intenzitású gyenge kötéssel rendelkeznek, illetve
- alig 10-15%-uk aktív legalább 2 különböző típusú szervezet, csoport életében.

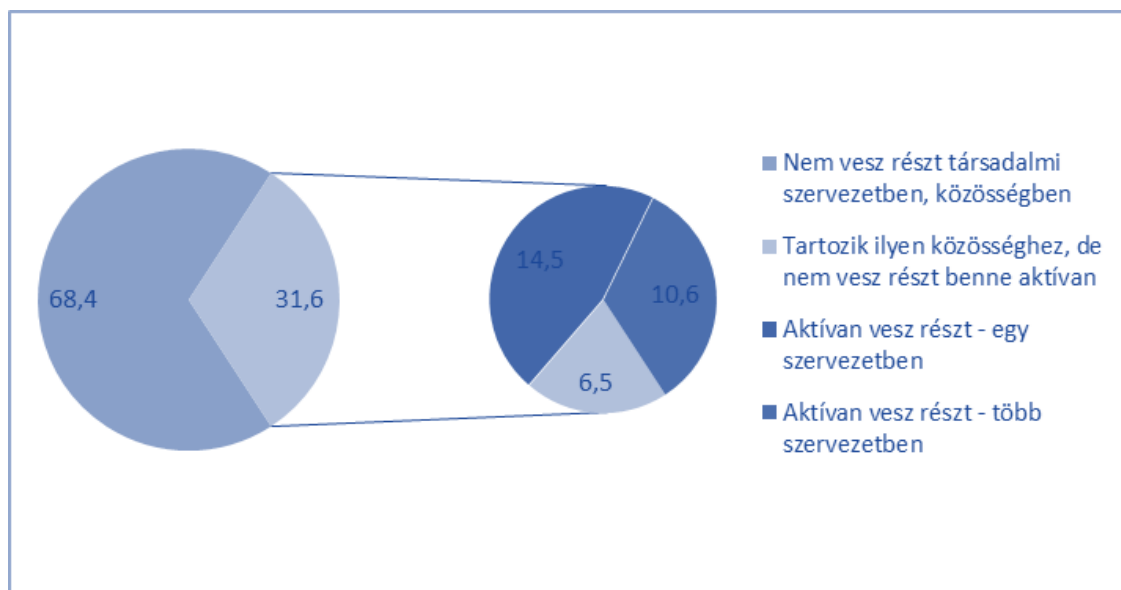
¹⁰³ HEP, 11-12.

¹⁰⁴ A „Győri Járműipari Körzet, mint a térségi fejlesztés új iránya és eszköze” kutatás: <http://gyik.sze.hu/fooldal> (utolsó letöltés: 2018. július 17.)

A gyenge kötések és a tagságaktivitás kreatív gazdaságban betöltött szerepe alapvetően a networking lehetőségének mértékében határozható meg: a gyenge kötések és a különböző közösségekben megszervezett ismeretségek magas száma, továbbá minél szerteágazóbb és sokrétűbb volta több erőforrás (ötlet, tanács, együttműködő partner, forrás) bevonását teszi lehetővé a vállalkozások elindítása, működtetése, az üzleti folyamatok nehézségei esetén szükséges korrigálás esetében.

Annak érdekében tehát, hogy a vállalkozások alapítása minél többek számára vonzó lehetőség legyen, tudatos lépésekre van szükség a gyenge kötések számának, illetve a tagságaktivitás intenzitásának növelése érdekében. E célok – többek között – a különböző társadalmi csoportok találkozására és személyes kapcsolatteremtésére, de elsődlegesen a közös cselekvésekre sarkalló, illetve arra lehetőséget adó közösségi alkalmakkal, folyamatokkal érhetők el.

A fenti állításokat támasztja alá a HEP-nek a győri polgárok társadalmi részvételére vonatkozó, úgyszintén a Győri Járműipari Körzet kutatásra (a továbbiakban: GYIK kutatás) támaszkodó elemzése. „A kutatás eredményei alapján elmondható, hogy a válaszadók többsége (68,4%) nem aktív a különböző társadalmi szervezetekben, közösségekben való részvételt illetően; összességében a megkérdezettek harmadáról mondható el, hogy tartoznak formális, azaz szervezett, bejegyzett közösség(ek)hez, elsősorban civil szervezetekhez, de 6,5%-uk tagsága passzív, aktívan nem vesznek részt az adott szervezet munkájában. Az egyes szervezet-, közösségformákat önállóan nézve a bekapcsolódók aránya külön-külön maximum a 10%-ot éri el (vallási közösségek), de az igazából aktívan tevékenykedők aránya ennél jóval alacsonyabb. [...] Az eredmények azt mutatják tehát, hogy a szervezett közösségek a győrieknek is – hasonlóan az országos jellemzőkhöz – csak kis részét tudják megszólítani, társadalmi integrációs szerepük az emberek többsége esetében nem tud érvényesülni.”

13. ábra: Társadalmi szervezetekben, közösségekben való részvételi aktivitás, N=3026 (%)

(Forrás: HEP, GYIK kutatás 2013, Nárai Márta: Humán szükségletek alakulása Győrben I. In.: Helyi társadalom és intézményrendszer Győrben (szerk.: Csizmadia Zoltán – Tóth Péter) Budapest, 2014, UNIVERSITAS-Győr Nonprofit Kft. Budapest, 180. p.)

A győri polgárok kulturális szokásait vizsgálva hat, jól elkülöníthető csoport határozható meg¹⁰⁵:

- **aktívak:** 25-40 év közöttiek, felsőfokú végzettséggel rendelkeznek, rendszeresen járnak koncertre, fesztiválokra, de más jellegű kulturális tevékenységekre is nyitottak,
- **aktív kultúrákedvelők:** 25-35 év közöttiek, felsőfokú végzettséggel vagy szakmával rendelkeznek, gyakran járnak színházba, koncertre, évente egy-egy alkalommal kiállításokra,
- **kalandos élménykedvelők:** jellemzően 20-35 év közöttiek, alapvetően a koncerteket, fesztiválokat részesítik előnyben,
- **sportrajongók:** nagyrészt az előző korcsoportba tartoznak, elsődlegesen a sportrendezvényeket látogatják, de gyakran megfordulnak éttermekben, a kulturális közszolgáltatások közül a mozit részesítik előnyben,
- **élményorientált otthonülők:** 45-60 évesek, nehezen mozdulnak ki lakásukból, évente pár alkalommal egy-egy nagyrendezvényre látogatnak el,
- **inaktívak:** többségük 55 év feletti, általános iskolát végeztek, nem érdeklődnek a kulturális programok, tevékenységek iránt, otthon töltik szabadidejüket vagy akkor is dolgoznak.

Az egyes csoportokba tartozó polgároknak a teljes népességen belüli arányát az alábbi diagram mutatja. Az arányokat csoportosítva látható, hogy a valamiféle kulturális jellegű közösségi aktivitás Győr polgárainak mindössze 28,6%-ára jellemző.

¹⁰⁵ Gombos Szandra: A kultúrafogyasztási szokások sajátosságai Győrben. In: Csizmadia Zoltán, TóthPéter szerk.: Helyi társadalom és intézményrendszer Győrben. Győr, 2014, Universitas-Győr Nonprofit Kft.

14. ábra: Győr polgárainak kulturális aktivitása
(Forrás: Gombos 2014, saját szerkesztés)

Az előbb hivatkozott tanulmány megállapításainak mélyebb elemzése¹⁰⁶ alapján megállapítható:

- Győr lakossága alapvetően az élményszerű, az egyoldalú befogadásra épülő kulturális programokat keresi. Mindamellett, hogy pl. a gasztronómiai és művészeti fesztiválok is magukban rejtik a találkozások lehetőségét, közösségi jellegük vagy a katarzist nyújtani képes művészeti értékük nem összehasonlítható pl. egy amatőr színjátszó csoport próbájával vagy egy előadói esttel.
- A csekély mértékű aktivitás mellett azonban a győri polgárok kifejezetten elégedettek a város nyújtotta kulturális lehetőségekkel, ugyanakkor – amint az a fentiekből kiolvasható – a polgároknak csak egy szűk köre él e lehetőségekkel.

Összevetve a gyenge kötésekkel, a tagságaktivitással és a kulturális részvétellel kapcsolatos eredményeket, arra a következtetésre kell jutni, hogy Győr polgárainak köre közösségi-kulturális szempontból kettészakadt és többségben vannak a mind közösségi, mind kulturális értelemben passzív(abb) polgárok. Mindez azonban nem győri sajátosság, hanem országos tendencia.

A megoldás viszont csak helyben, Győrben lelhető meg. Amely megoldás alapja egyrészt az elmúlt évek következetes építkezése, miszerint folyamatosan bővült, bővül a minőségi kulturális élményeket biztosító (nagy)rendezvények, események köre. A számos rendezvény, különösen a szabadtéri rendezvények ugyanis azon polgárokat is eléri, aktivizálják, akik egyébként – akár érdeklődési körük, akár anyagi lehetőségeik okán – nem érdeklődének vagy nem lehetnének részesei kulturális eseményeknek. Erre a széles bázisra építve lehet megkezdeni azt a folyamatot, amely a polgárok egyre szélesebb körét teszi motiválttá az egyoldalú befogadásra épülő élmények mellett a részvételi-közösségi jellegű kulturális tevékenységekbe történő bekapcsolódásra. Azaz lehetnek egyre többek a közönség tagjai mellett a közösségek tagjai is.

A megoldás alapja másrészt az e folyamat gördülékenységét és fenntarthatóságát biztosító, olyan intézményi, szervezeti szintű mechanizmusok kialakítása, amelyek lehetőséget biztosítanak a polgárok élethelyzetének és a kínált lehetőségektől való távolmaradásuk okainak megértésére, valamint a kulturális intézmény- és szervezetrendszer tevékenységének ennek alapján történő módosítására, finomhangolására. Ennek módszere a kulturális intézmények társadalmiasított, közösségi alapú működési gyakorlatának megerősítése lehet, azaz a polgárok részvételének biztosítása mindazon folyamatokban, amelyek keretében meghatározásra és értékelésre kerül az intézmények és szervezetek tevékenysége, az általuk kínált programok, események, szolgáltatások köre.

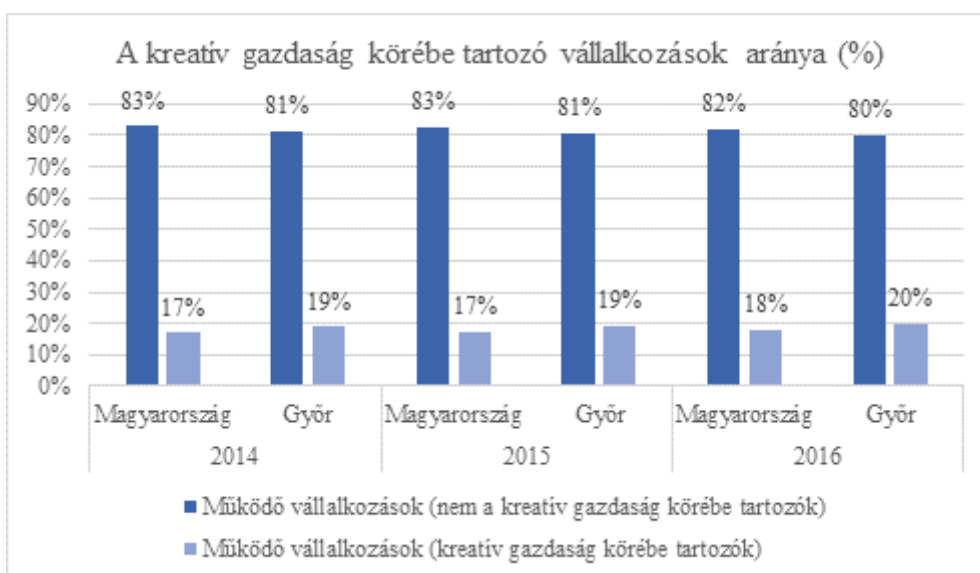
¹⁰⁶ Rechnitzer János: A területi tőke a városfejlődésben – A Győr kód. Budapest-Pécs, 2016, Dialóg Campus Kiadó, 188 o.

2.3.2.2 Győr kreatív gazdasága

A kreatív gazdaság szerteágazó, illetve a meghatározását tekintve eltérő megközelítésekben adódóan jelenleg nincs olyan statisztikai adat, amely tisztán az e körbe tartozó vállalkozásokra vonatkozna. Közelítőleg pontos eredményt ad azonban a vállalkozások nemzetgazdasági ágak szerint való besorolása, illetve a vállalkozások teljes körének és

- az információ, kommunikáció,
- a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység,
- az oktatás és
- a művészet, szórakoztatás, szabadidő

nemzetgazdasági ágakba sorolt vállalkozások részarányának meghatározása. Ezen arányszámok alapján Győr kreatív gazdaságának kiterjedtsége az országos átlagnak megfelelő.

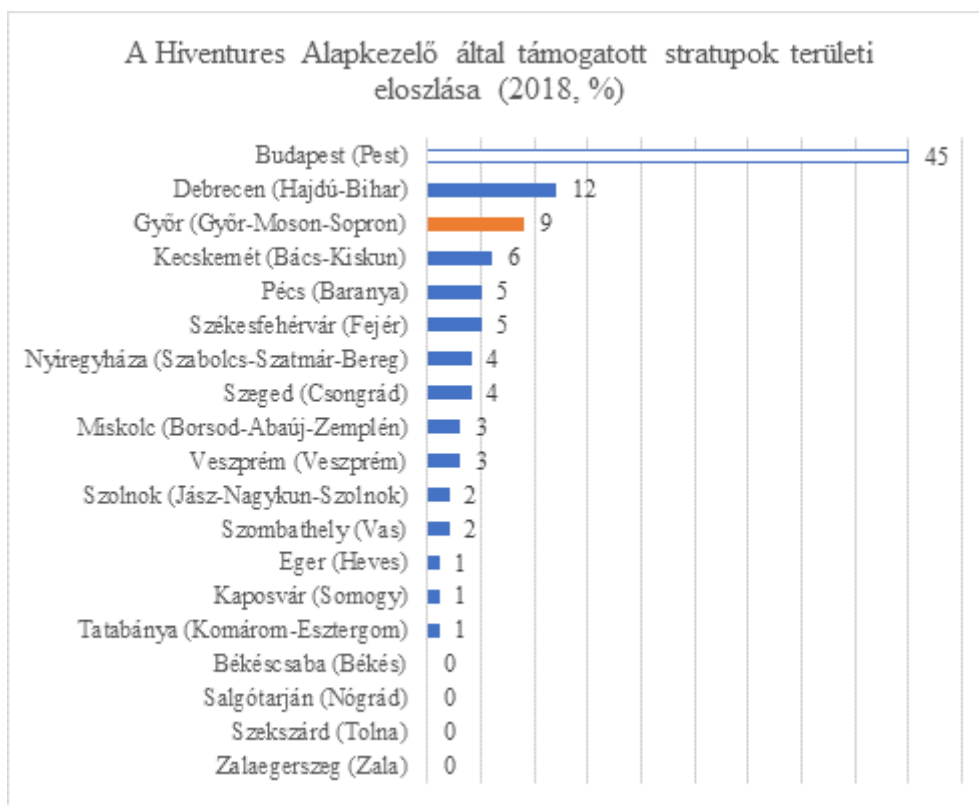
15. ábra: A kreatív gazdaság körébe tartozó vállalkozások aránya
(Forrás: KSH, saját szerkesztés)

A kreatív gazdaság Önkormányzat által kiemeltnek meghatározott három területe (design, IT, startup) kapcsán az alábbi városi helyzetkép vázolható fel.

A design területén az alkotók számossága legnagyobb pontossággal az iparági szereplőkkel való interjúk, illetve a különböző szakmai események résztvevőinek köre alapján határozható meg. Ezek alapján 18-20 országos, illetve nemzetközi szinten is jegyzett és megközelítőleg további 20, a design területén dolgozó, induló vagy már hosszabb ideje tevékenykedő alkotó, illetve vállalkozás működik Győrben. Ezt az alkotói-vállalkozói kört bővíti a Győrben alkotó 20-25, művészetét hivatásszerűen végző képző- és iparművészekről, akik közül bár nem sorolható mindenki tevékenysége a design területéhez, a művészeti ágaknak szoros a kapcsolódása, átjárása. Ezek a magas számok egyrészt a design iparág általános jellegű felértékelődésének, másrészt azonban a Győrben hagyományosan magas színvonalú általános- és középiskolai szintű képzőművészeti képzésnek köszönhető.

Az IT területen több száz vállalkozás működik, szűkebb azonban azon vállalkozások köre, amely megfelel az Önkormányzat által alkalmazott kreatív gazdasági definíció azon összetevőjének, miszerint tevékenysége keretében szellemi tulajdont hoz létre. Az informatikai területről rendelkezésre álló statisztika adatok e szempontot nem tartalmazzák, az e körbe tartozó vállalkozások száma legjobb közelítéssel az ilyen jellegű szakmai együttműködések, az azokban résztvevők számossága alapján határozható meg. Ezek alapján az e körbe tartozó vállalkozások száma 50-60-ra tehető.¹⁰⁷

A startupok területén az európai uniós forrásokat felhasználó kockázati tőkealapok által támogatott startupok területi eloszlása adhat támpontot. (a Széchenyi 2020 Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Programjának forrásaiból egyrészt a Hiventures Alapkezelő¹⁰⁸, másrészt 6 további inkubációs ház¹⁰⁹ biztosít szakmai mentorálást és forrást startupok indulásához, fejlesztéséhez).

16. ábra: A Hiventures Alapkezelő által támogatott startupok területi megoszlása (2018)
(Forrás: Hiventures Alapkezelő, saját szerkesztés)

¹⁰⁷ A Kereskedelmi és Iparkamara adatbázisa szerint a számítógépes programozás 205, a szoftverfejlesztés 131 vállalkozás esetében szerepel a tevékenységek között. Továbbá 29 olyan vállalkozás működik Győrben, amelynek az „informatika” és 33, amelynek a „weboldal” kifejezés szerepel a tevékenységei között. Ezen igen széles, több esetben átfedésben lévő szervezeti körbe tartozó vállalkozásoknak azonban csak egy szűkebb része hoz létre új szellemi terméket, jön létre szellemi tulajdon.

¹⁰⁸ <https://www.hiventures.hu> (utolsó letöltés: 2018. július 18.)

¹⁰⁹ <https://www.hiventures.hu/befektetesi-programjaink/inkubacios-befektetes/inkubatorhazak> (utolsó letöltés: 2018. július 18.)

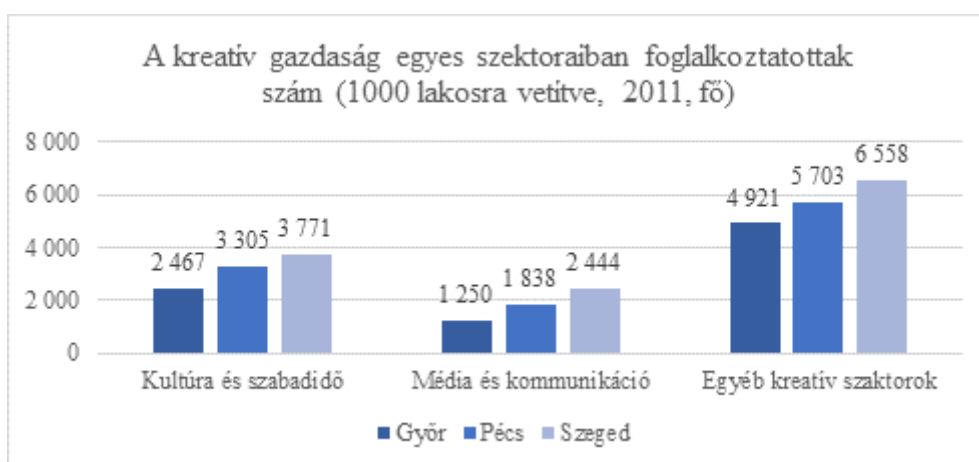
Az adatokból látható, hogy Győr a támogatásban részesült startupok száma tekintetében a harmadik helyet foglalja el az országban. Figyelembe véve, hogy a Budapestet magába foglaló központi régiót nem számítva Győr – Debrecen után – a második helyen szerepel, a helyezés kifejezetten méltónak tekinthető.

A Hiventures által támogatottak mellett négy további startup tevékenysége érte el azt a szintet, hogy a Quantum Leap – a szakmai támogatás mellett – kockázati tőkét is biztosít számukra.

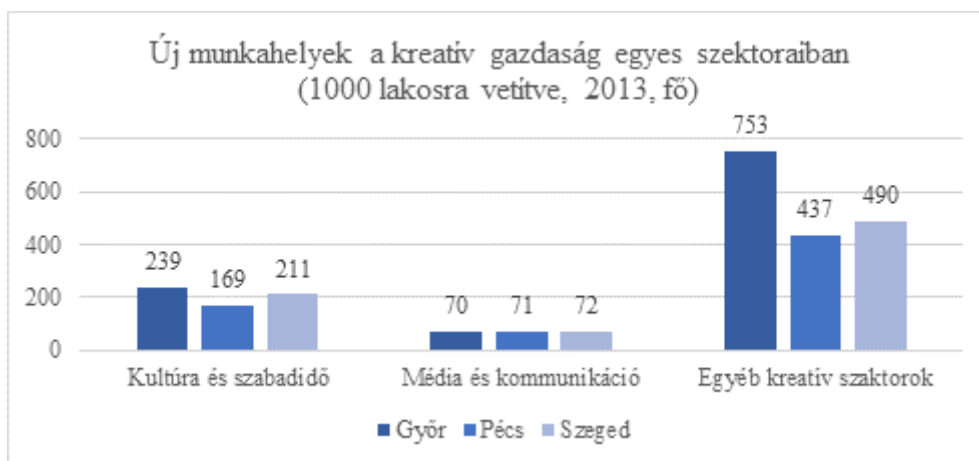
A startupok lakosságszámhoz viszonyított kifejezetten magas száma mögött több tényező együttes hatása állhat:

- egyrészt a Széchenyi István Egyetem léte és a kreativitást támogató képzési struktúrája, továbbá a hallgatók számára szervezett számos országos és nemzetközi megmérettetés,
- másrészt a startup ökoszisztéma fejlesztése érdekében együttműködő – a „2.3.4 A kreatív gazdaság szervezetrendszere” fejezetben ismertetésre kerülő – szervezetek egyenként is közös munkája,
- harmadrészt bizonyára közrejátszik a város kereskedő és ipari múltja, a helyi társadalmi gyakorlatot átszövő folyamatos megújulás és innováció.

A Győr kreatív gazdaságának helyzetéről képet ad továbbá a CCCM által gyűjtött adatok köre. A CCCM 29 indikátor mentén vizsgálja és hasonlítja össze 30 európai ország összesen 168 városának kulturális, közösségi és gazdasági jellemzőit. Magyarországról Budapest, Győr, Pécs és Szeged részese a vizsgálatnak. A CCCM adatai elsősorban a városok egymással való összehasonlítására alkalmasak, annyi megkötéssel, hogy egyrészt a kreatív gazdaságnak az Önkormányzat által alkalmazott definíciójától eltérő iparágakat vizsgál, másrészt az elemzett adatok többsége a 2011-2014 közötti időszakból származik.

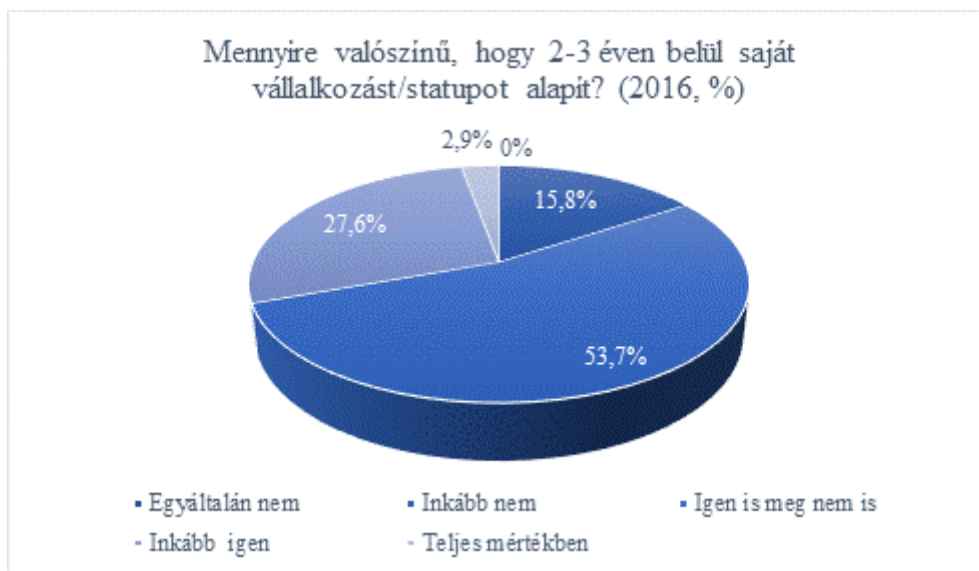
17. ábra: Munkahelyek a kreatív gazdaság egyes szektoraiban (1000 lakosra vetítve, 2011, fő)
(Forrás: CCCM, saját szerkesztés)

18. ábra: Új munkahelyek a kreatív gazdaság egyes szektoraiban (1000 lakosra vetítve, 2013, fő)
(Forrás: CCCM, saját szerkesztés)

A két diagram együttes elemzése rámutat: Pécshez és Szegedhez viszonyítva Győr kreatív gazdasága 2011-2013-ban ugyan kevesebb munkavállalót foglalkoztatott, de növekedésének üteme jelentősen meghaladta az említett két városét.

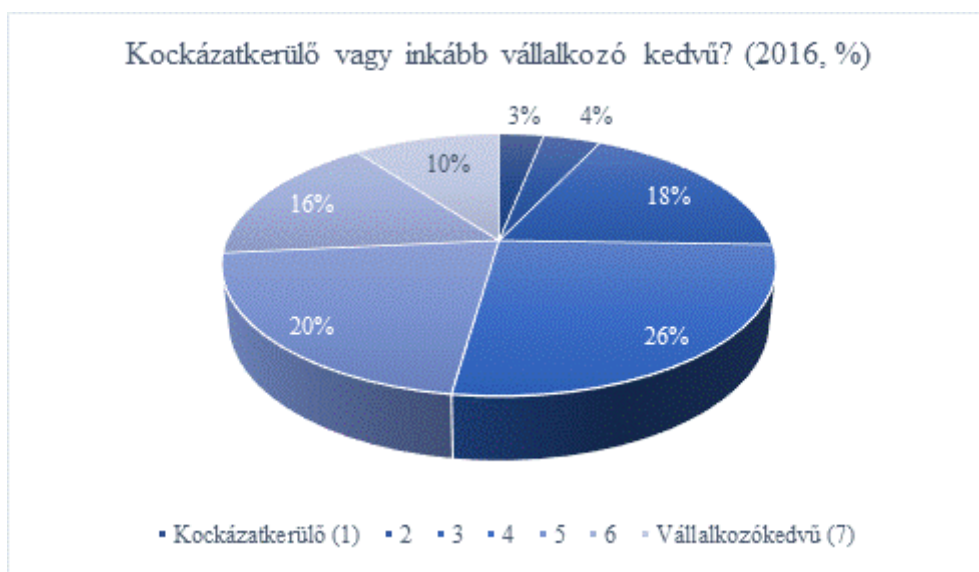
A kreatív gazdaság fejlesztésének kilátásai szempontjából lényeges kérdés, hogy miképpen gondolkodnak a fiatalok a vállalkozói létről és azon belül a startupok alapításáról. A négyévente megvalósuló, országos szintű – és egyben a külhoni területekre is kiterjedő – nagymintás ifjúságkutatás 2016-os adatfelvétele alapján a győri fiatalok több mint fele nem utasítja el, 30%-a azonban kifejezetten valószínűnek tartja, hogy 2-3 éven belül saját vállalkozást, illetve startupot alapít.

19. ábra: A győri fiatalok „Mennyire valószínű, hogy 2-3 éven belül saját vállalkozást/startupot alapít?” kérdésre adott válaszainak megoszlása
(Forrás: Ifjúság2016, saját szerkesztés)

A vállalkozói környezet hosszú távú fejlesztése szempontjából hasonlóan lényeges, sőt az előzőnél átfogóbb szempont, hogy a győri fiatalok milyen mértékben kockázatkerülők, illetve vállalkozó kedvűek. Az erre vonatkozó kérdésre adott válaszokból kitűnik: a győri fiatalok

alapvetően keresik a kihívásokat, illetve készek azokkal szembenézni és mindösszesen egyharmaduk tartotta magát alapvetően „biztonsági játékosnak”, azaz értékelte beállítottságát 1-3 közötti értékkel az adatfelvétel 7 elemű skáláján.

20. ábra: A győri fiatalok „Kockázatkerülő vagy inkább vállalkozókedvű?” kérdésre adott válaszainak megoszlása
(Forrás: Ifjúság2016, saját szerkesztés)

A kreatív gazdaság országos átlagot meghaladó jelenléte, a befektetői támogatásban részesített startupok lakosságszámhoz viszonyított magas száma, továbbá a fiatalok vállalkozásalapítással, kihívásokkal kapcsolatos pozitív attitűdje erős alapokat biztosítanak Győr kreatív gazdaságának fejlesztéséhez.

2.3.3 Kulturális intézmény- és szervezetrendszer

2.3.3.1 Az önkormányzat kulturális közigazgatási tevékenysége¹¹⁰

Az Önkormányzat Közgyűlése az Önkormányzat és a Polgármesteri Hivatal szervezeti és működési szabályzatában rögzíti azokat a jogköröket, melyek gyakorlóit a kötelező és az önként vállalt kulturális feladatok tekintetében jogosultak döntések meghozatalára, valamint irányítói jogkörükbe tartozó hivatali szervezeti egységek, intézmények és társaságok általi végrehajtására.

A kulturális közigazgatás legfőbb döntéshozó szerve a Közgyűlés, mely e jogkörét az Önkormányzat szervezeti és működési szabályzatában meghatározott bizottságára, valamint a polgármesterre átruházhatja, aki személyesen vagy kiadmányozási jogkörében a Polgármesteri Hivatal szakmailag illetékes szervezeti egysége vezetője által gyakorolhatja ezt a jogkörét.

¹¹⁰ Kulturális koncepció, 15. és 30. o.

A kulturális ágazati feladatok megvalósítására a Kulturális, Sport és Városmarketing Főosztály szervezetébe tartozó Kulturális Osztály hivatott elsődlegesen, szorosan együttműködve a Városmarketing és Programszervezési Osztállyal.

A Kulturális Osztály irányítását és a kulturális ügyek hivatali ügyintézésének felügyeletét a polgármester közvetlenül, személyesen látja el, egyben ellenőrzi a testületi és vezetői döntések, utasítások végrehajtását.

A Kulturális Osztály közreműködik a kulturális tevékenységek költségvetési támogatásának tervezésében, fejlesztési koncepciók kidolgozásában, segíti az intézmények pénzügyi-gazdasági munkáját, együttműködik civil és hitéleti kulturális szervezetekkel, közreműködik az ágazat támogatási forrásait bővítő pályázatok elkészítésében, lebonyolításában. Az Önkormányzat nevében közreműködik a hivatali adminisztratív feladatok ellátásában, a döntések előkészítésében és a feladatok végrehajtásában, a város kulturális életének kiemelt nagyrendezvényeinek megvalósításában, ennek során együttműködik fesztiválok, nemzeti és városi ünnepek, nemzetközi kulturális kapcsolatok programjainak és a kulturális turizmus rendezvényeinek szervezésében, valamint Győr kulturális életét reprezentáló kiadványok szerkesztésében.

Az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról rendelkező 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendeletben foglaltak alapján az Önkormányzat fenntartásában és irányítói jogkörében működő kulturális intézmények vonatkozásában – a fenntartó által jóváhagyott, a mindennapi együttműködés gyakorlatának és a jogszabályok változásainak megfelelően aktualizált – „Munkamegosztási megállapodásban” foglaltak szerint a Kulturális Pénzügyi-Gazdasági Szolgáltató Központ látja el a meghatározott gazdálkodási feladatokat.

2.3.3.2 Önkormányzati fenntartású intézmények

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata összesen 12 kulturális intézményt tart fenn, ezek közül

- négy előadó-művészeti intézmény,
- öt közösségi művelődési intézmény és
- három közgyűjtemény.

Az alábbiakban ezen intézményi körök összesített statisztikai adatai¹¹¹ kerülnek bemutatásra.¹¹²

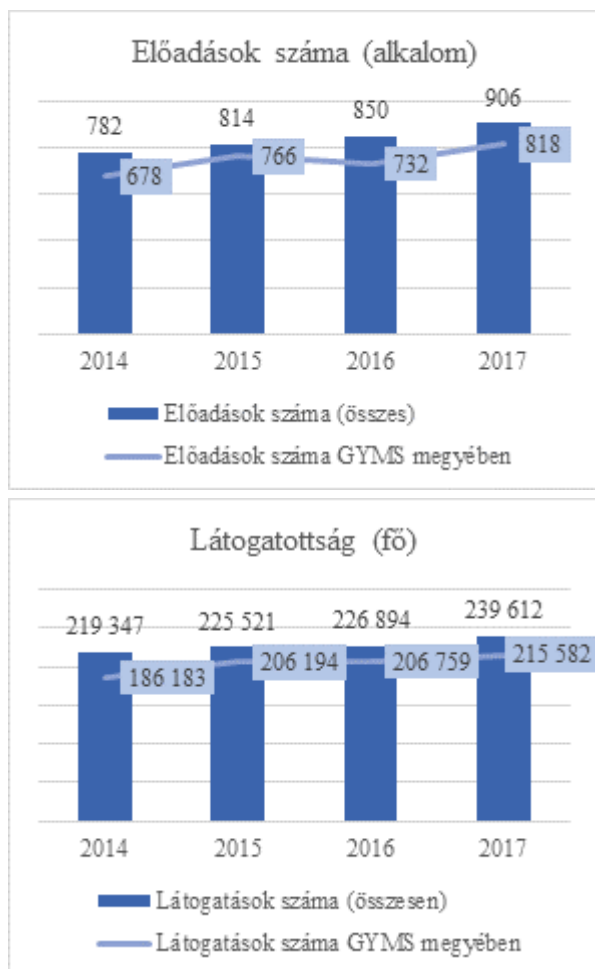
Az **előadó-művészeti** szervezetek körét a Győri Balett (a továbbiakban: Balett), a Győri Filharmonikus Zenekar (a továbbiakban: Zenekar), a Győri Nemzeti Színház (a

¹¹¹ A Kulturális statisztikai rendszerben minden év végéig az n-2. év adatai érhetők el. Ennek oka, hogy egy adott évről a következő év elejéig kötelesek adatot szolgáltatni az intézmények, amely adatok ellenőrzése és tisztítása több hónap időtartamot vesz igénybe. A jelen adatelemzés ezért a 2014-2016-os évek esetében a kulturális statisztika, a 2017. év esetében az intézmények által szolgáltatott adatokra épül.

¹¹² Az egyes intézmények tevékenységének ismertetését és adataik elemzését a mellékletek között, a „7.1 Önkormányzati fenntartású kulturális intézmények tevékenységének ismertetése és statisztikai adatokon alapuló bemutatása” fejezet tartalmazza.

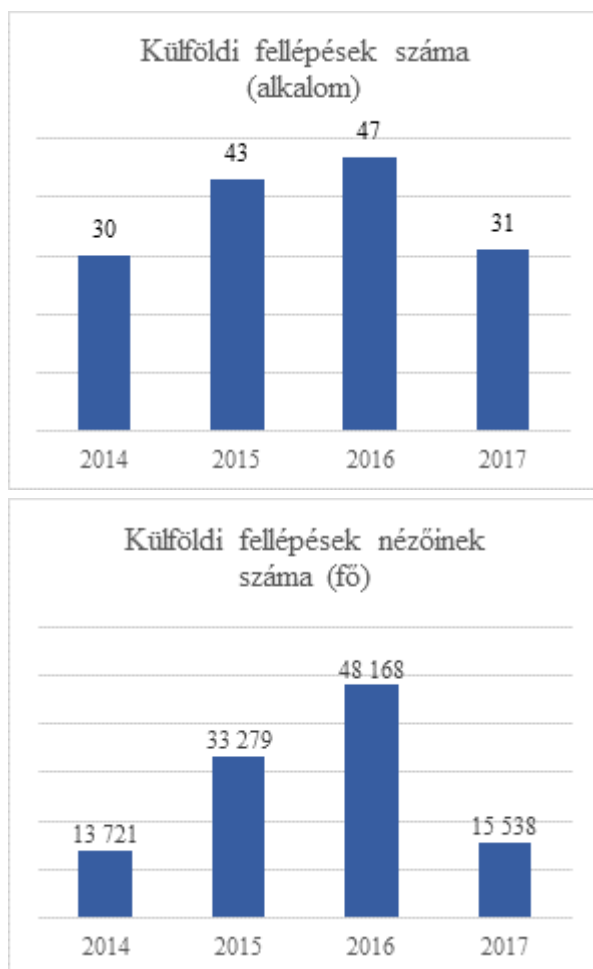
továbbiakban: Színház) és a Vaskakas Bábszínház (a továbbiakban: Bábszínház) jelenti. A társulatok közül a Balett, a Zenekar és a Színház az Emtv. szerinti nemzeti minősítéssel, míg a Bábszínház kiemelt minősítéssel rendelkezik.

Az intézmények előadásainak száma az elmúlt években folyamatosan emelkedett, ahogyan látogatottságuk is folyamatosan emelkedő tendenciát mutat.

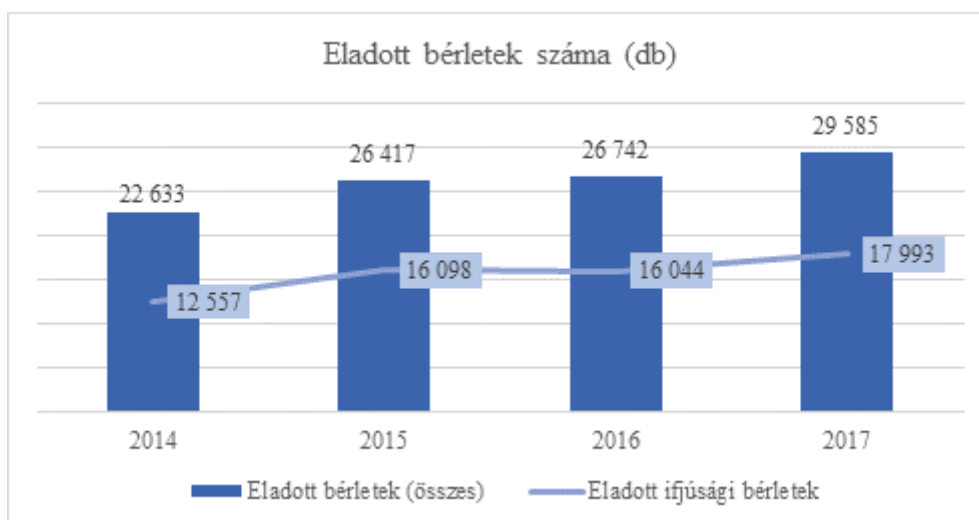
21. ábra: Az előadó-művészeti intézmények hazai előadásainak száma és látogatottsága
(Forrás: Kulturális Statisztikai Rendszer és intézményi adatszolgáltatás, saját szerkesztés)

A négy intézmény közül a Balett, a Zenekar és a Bábszínház vendégszerepel rendszeresen külföldön. 2014-2016 között összességében ezen értékek is emelkedő tendenciát mutattak. Figyelembe véve azon törekvéseket, hogy Győr kulturális értékei nemzetközi szinten is láthatók legyenek, az alábbi grafikonok által bemutatott számok kifejezetten kedvezők. Meghatározó szempont továbbá, hogy a magas számú nemzetközi fellépés egyben bizonyíték az előadó-művészeti szervezetek munkájának minőségére.

22. ábra: Az előadó-művészeti intézmények hazai előadásinak száma és látogatottsága
(Forrás: Kulturális Statisztikai Rendszer és intézményi adatszolgáltatás, saját szerkesztés)

Azt, hogy az intézmények előadásait hányan látogatják rendszeresen, az eladott bérletek számából állapítható meg legpontosabban: a tendencia úgyszintén kedvező.

23. ábra: Az előadó-művészeti intézmények által értékesített bérletek száma
(Forrás: Kulturális Statisztikai Rendszer és intézményi adatszolgáltatás, saját szerkesztés)

A négy előadó-művészeti intézmény közül a Zenekar, a Színház (az ötféle bérlet közül 3 bérlet 1-1 balettelőadást is tartalmaz) és a Bábszínház értékesít bérleteket, amelyek száma évről-évre emelkedik. Különösen kedvező, hogy a bérletek több mint 50%-a ifjúsági bérlet.¹¹³

Győr **közösségi művelődési** intézményrendszere kifejezetten összetett:

- **egyrészt az Önkormányzat öt, e szakterületbe tartozó intézményt tart fenn:** a Generációk Háza Művelődési Központot (a továbbiakban: Generációk Háza), a Molnár Vid Bertalan Művelődési Központot, a Ménfőcsanak-Gyirmóti Művelődési Központot, az Újvárosi Művelődési Házat és a Győri Művészeti, Fesztivál- és Művelődési Központot,
- **másrészt két közgyűjtemény működtet közösségi művelődési tevékenységet végző intézményegységet:** a Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér a József Attila Művelődési Házat és a Rómer Flóris Művészeti és Történeti Múzeum a Rómer-házat,
- **harmadrészt mindezek közül, illetve keretében összesen nyolc „tipikus művelődési ház” működik:** a Generációk Háza és a általa működtetett „Kazinczy utca 3.”, a Molnár Vid Bertalan Művelődési Központ és annak két további telephelye a Kossuth Lajos Művelődési Ház és a Likócsi Közösségi Ház, a Bezerédj-kastélyban működő Ménfőcsanaki Művelődési Ház és a Gyirmóti Művelődési Ház, továbbá az Újvárosi Művelődési Ház és annak telephelyeként a Pinnyédi Művelődési Ház és az Újvárosi Közösségi és Kiállítótér.

Az alábbi grafikonok a fenti felosztás harmadik csoportjának, a „tipikus művelődési házak” statisztikai számadatait mutatják be.

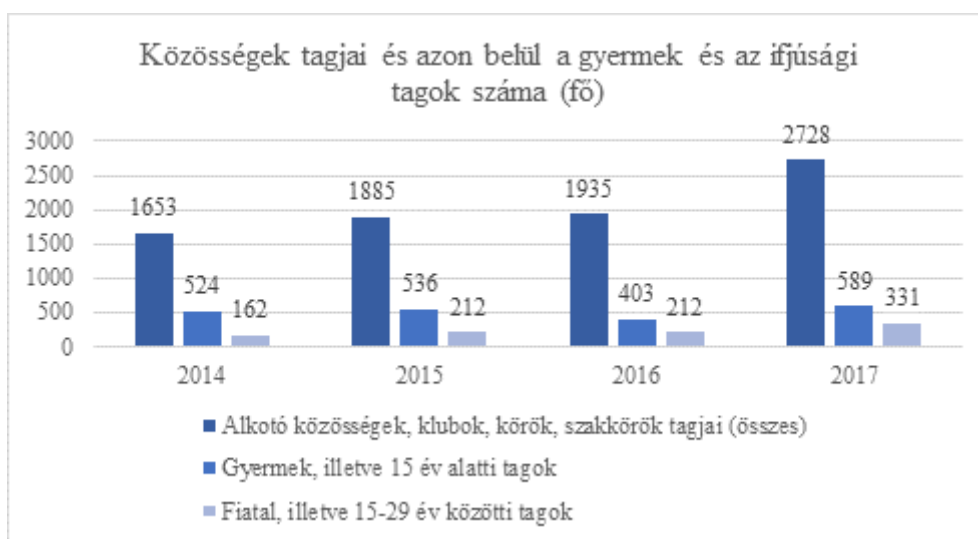
A művelődési házak keretében működő művelődő közösségek, klubok, körök száma folyamatosan növekvő tendenciát mutat. E kifejezetten pozitív helyzettel kapcsolatban további erőfeszítések szükségességére hívja fel a figyelmet a gyermek- és az ifjúsági csoportok aránya, különös tekintettel arra, hogy a fiatalok megszólításának, bevonásának nehézsége országos tendencia.

¹¹³ Még akkor is, ha a Bábszínház – célcsoportját tekintve adekvát módon – csak ifjúsági bérletet értékesít.

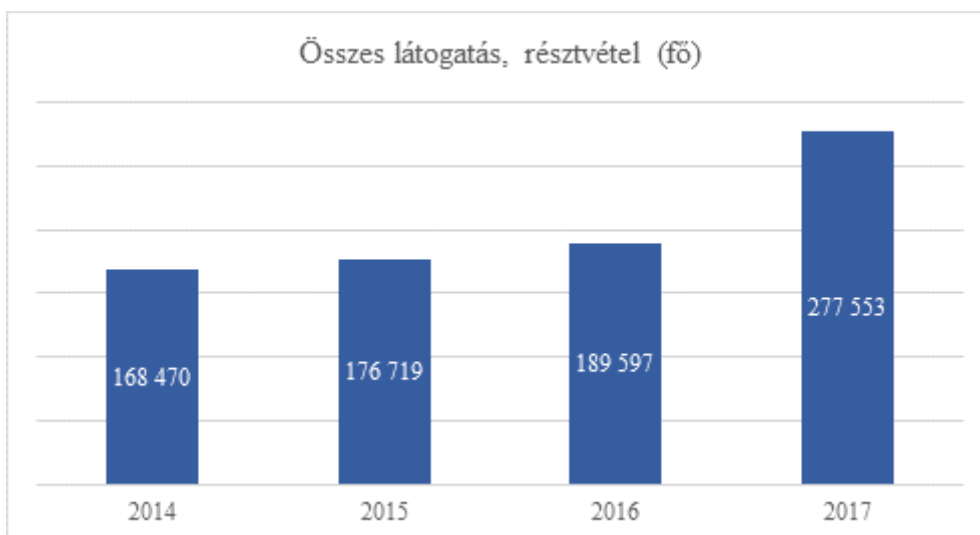
24. ábra: A művelődési házak keretei között működő közösségek száma
(Forrás: Kulturális Statisztikai Rendszer és intézményi adatszolgáltatás, saját szerkesztés)

A művelődő közösségek tagságát vizsgálva az előzőhöz hasonló – de ahhoz viszonyítva kedvezőbb – mintázat látható: a művelődési házak keretei között rendszeres közösségi aktivitásban résztvevők száma folyamatosan emelkedik és a közösségek tagjai között már közel 20-25% a gyermekkorú. Fontos jelzés azonban, hogy arányuk csökken, ahogyan a fiatalok esetében is ez a tendencia látható.

25. ábra: A művelődési házak keretei között működő közösségek tagjainak száma
(Forrás: Kulturális Statisztikai Rendszer és intézményi adatszolgáltatás, saját szerkesztés)

A művelődési házak azonban nem csupán közösségi jellegű tevékenységeket valósítanak meg: kereteik között ismeretterjesztő előadások, táborok, kiállítások, előadó-művészeti események, szórakoztató programok stb. is megvalósulnak. Mindezek eredményeként a művelődési házak az elmúlt években összesen, éves szinten több százszázalékos látogatottságot regisztráltak.

26. ábra: A művelődési házak látogatottsága
(Forrás: Kulturális Statisztikai Rendszer és intézményi adatszolgáltatás, saját szerkesztés)

A teljes látogatottság 2016. évi adatait vizsgálva¹¹⁴ megállapítható, hogy a művelődési házak látogatottságának közel felét a rendezvényeken, kiállításokon, műsorokon részt vevő polgárok jelentik.

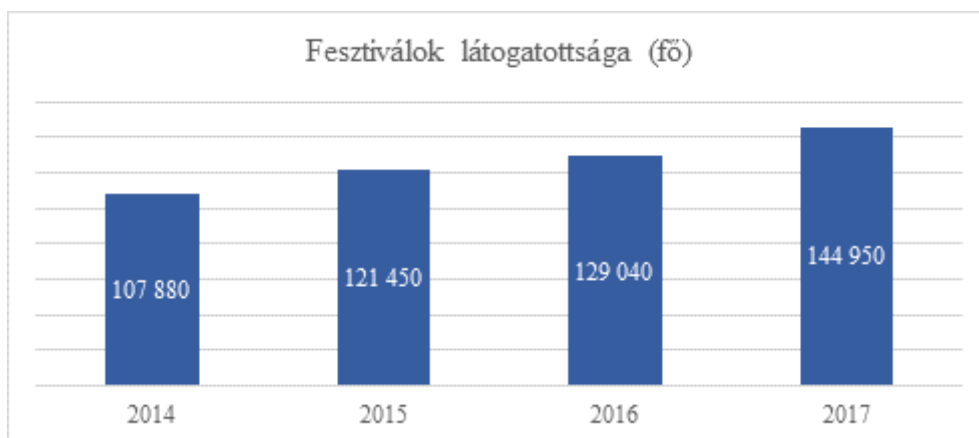

27. ábra: A művelődési házak tevékenységén részt vevők megoszlása
(Forrás: Kulturális Statisztikai Rendszer és intézményi adatszolgáltatás, saját szerkesztés)

Tovább elemezve a számadatokat, kimutatható a közösségi jellegű tevékenységek (rendszeres művelődési formák és táborok) résztvevői a teljes résztvevői kör mindösszesen 26%-át teszik ki.

¹¹⁴ A 2017. év dinamikája az előzőektől jelentősen eltért és csak a 2018. év adatainak fényében lesz látható, hogy az emelkedés ad hoc vagy tendencia jellegű. A tevékenységek aránya szempontjából való vizsgálat tehát a 2016. év adatai alapján hozhat érvényes eredményt.

Győr közösségi művelődési intézményrendszerének meghatározó tagja a Győri Művészeti, Fesztivál- és Művelődési Központ (a továbbiakban: Fesztiválközpont), amely az önkormányzati fesztiválok túlnyomó többségének szakmai felelőse és szervezője. A Fesztiválközpont kompetenciakörébe tartozó rendezvények látogatottsága – hasonlóan az eddig bemutatott intézményi adatokhoz – az elmúlt években emelkedő tendenciát mutat.¹¹⁵

28. ábra: A Fesztiválközpont által szervezett programok látogatottsága
(Forrás: Kulturális Statisztikai Rendszer és intézményi adatszolgáltatás, saját szerkesztés)

A város közösségi művelődési tevékenységrendszerének úgyszintén meghatározó tagja a programjaival a fiatalokat megcélzó Rómer-ház. Tekintettel arra, hogy tevékenységrendszere a „tipikus művelődési házaktól” jelentősen eltér, továbbá arra, hogy a közösségi művelődési tevékenységről csak 2016 óta szolgáltat statisztikai adatot, programjainak számadatai a fenti összesítésektől elkülönítve kerülnek bemutatásra.

	2016		2017	
	Alkalom	Látogatottság	Alkalom	Látogatottság
Művészeti csoportok	100	-	120	-
Filmvetítés	101	3 330	100	6 000
Könnyűzenei rendezvények	66	11 010	130	25 000
Kiállítások	4	120	3	7 661
Kézműves vásár	0	0	4	1 200
Összesen	271	14 460	357	39 861

2. táblázat: A Rómer-ház tevékenységeinek látogatottsága
(Forrás: Kulturális Statisztikai Rendszer és intézményi adatszolgáltatás, saját szerkesztés)

A város **közcgyűjteményi** intézményrendszerének tagjai a Rómer Flóris Művészeti és Történeti Múzeum (a továbbiakban: Múzeum), a Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér

¹¹⁵ A grafikonban szereplő számadatok csak a Fesztiválközpont által megvalósított rendezvények látogatottságát mutatják, az egyéb intézmények fesztiváljait adatait nem.

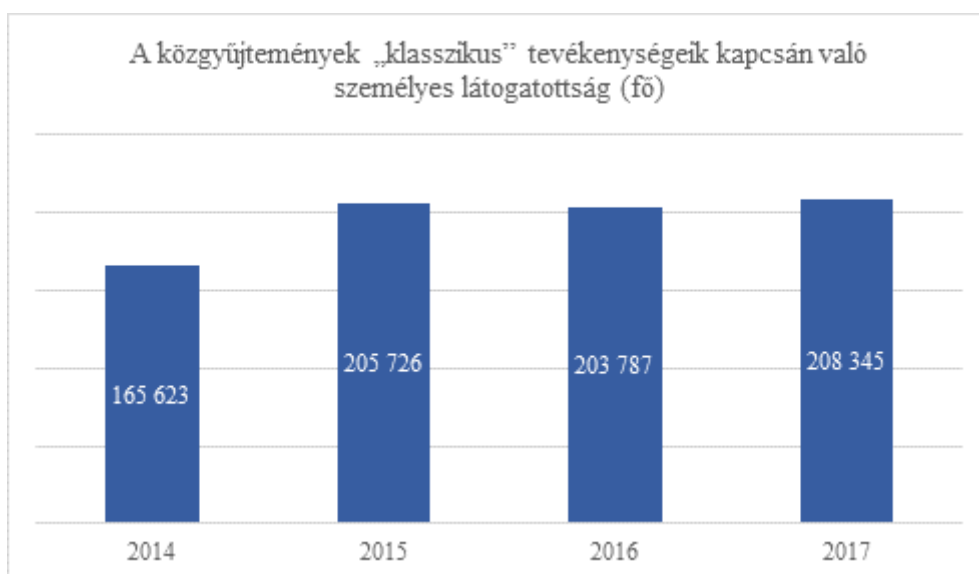
(a továbbiakban: Könyvtár) és a Győri Levéltár (a továbbiakban: Levéltár). A három intézmény gyakorlatilag behálózza a várost:

- a Múzeum 10 kiállítóhelyet, 1 közösségi művelődési centrumot és 2 képzőművészeti alkotóműhelyt működtet,
- a Könyvtár hálózata 2 jelentősebb méretű épületet és gyűjteményt (Központi Könyvtár és Kisfaludy Károly Könyvtár), továbbá 7 fiókkönyvtárat foglal magába,
- a Levéltár a központi épülete mellett 1 további (Műszaki Levéltár) tart fenn.

A közgyűjtemények feladatrendszere – összefoglaló jelleggel – három fő csoportra osztható:

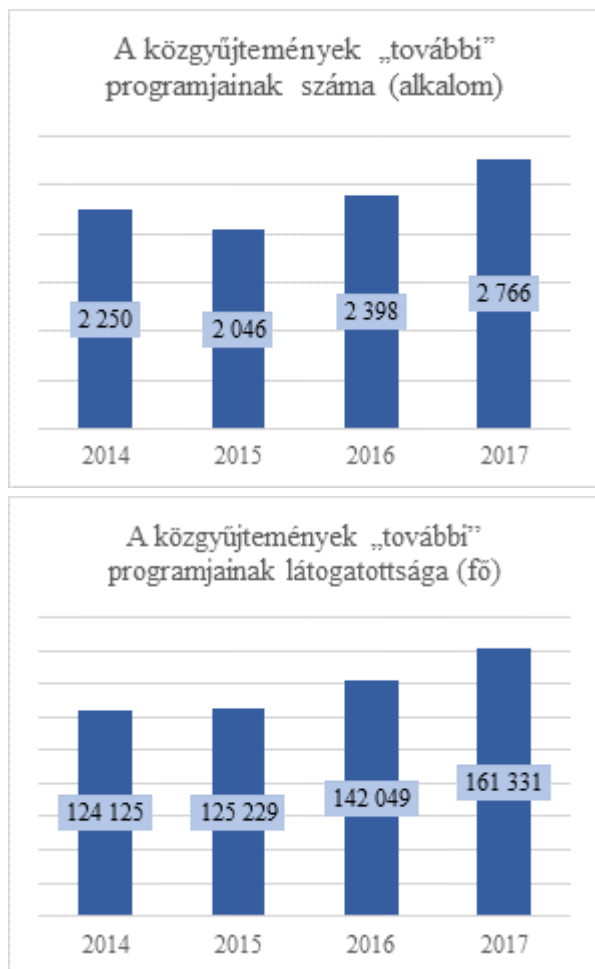
- **„klasszikus” közgyűjteményi tevékenységek:** a gyűjtemények bővítésével, gondozásával és hozzáférhetővé tételével kapcsolatos feladatok,
- **tudományos tevékenységek:** kutatási, publikálási, ismeretterjesztő, helytörténeti kutató és kiadványozási tevékenység, továbbá
- **közösségi jellegű programok, tevékenységek:** alapvetően a gyűjtemények mélyebb megismerését szolgálják (pl. múzeumpedagógiai programok), de részét képezik az adott intézmények közösségi térként való használatának biztosítása (pl. kulturális, közösségi rendezvények) is.

A város közgyűjteményei „klasszikus” tevékenységeinek látogatottsága az elmúlt években emelkedő tendenciát mutat.

29. ábra: A közgyűjtemények „klasszikus” tevékenységeik kapcsán való látogatottsága, használata
(Forrás: Kulturális Statisztikai Rendszer és intézményi adatszolgáltatás, saját szerkesztés)

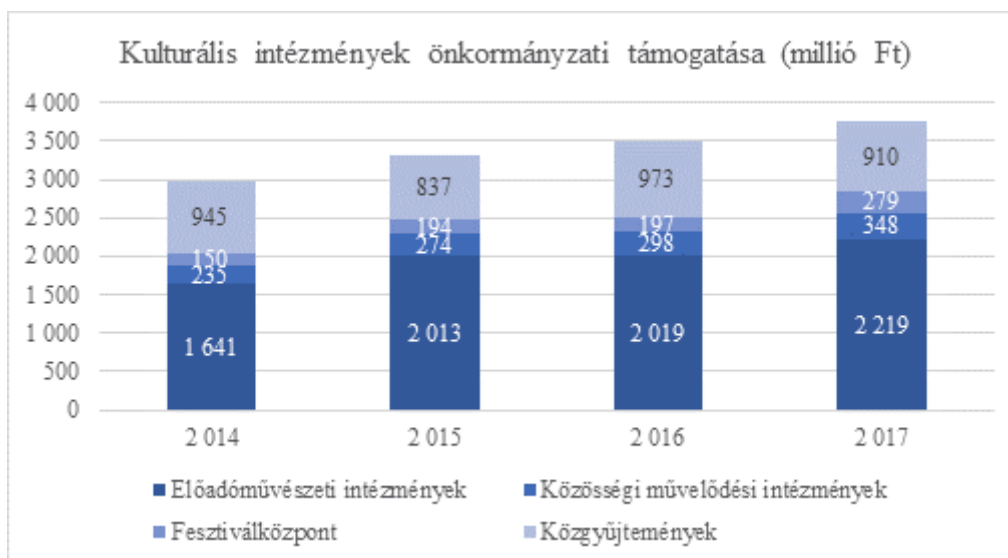
Hasonló a helyzet a „további” programok esetében is: mind a programok alkalmainak száma, mind az azokon részt vevők köre évről-évre bővül.

30. ábra: A közgyűjtemények „egyéb” tevékenységeinek száma és azok látogatottsága
(Forrás: Kulturális Statisztikai Rendszer és intézményi adatszolgáltatás, saját szerkesztés)

Az Önkormányzat által az intézmények számára biztosított évenkénti költségvetési támogatás úgyszintén emelkedő tendenciát mutat.¹¹⁶

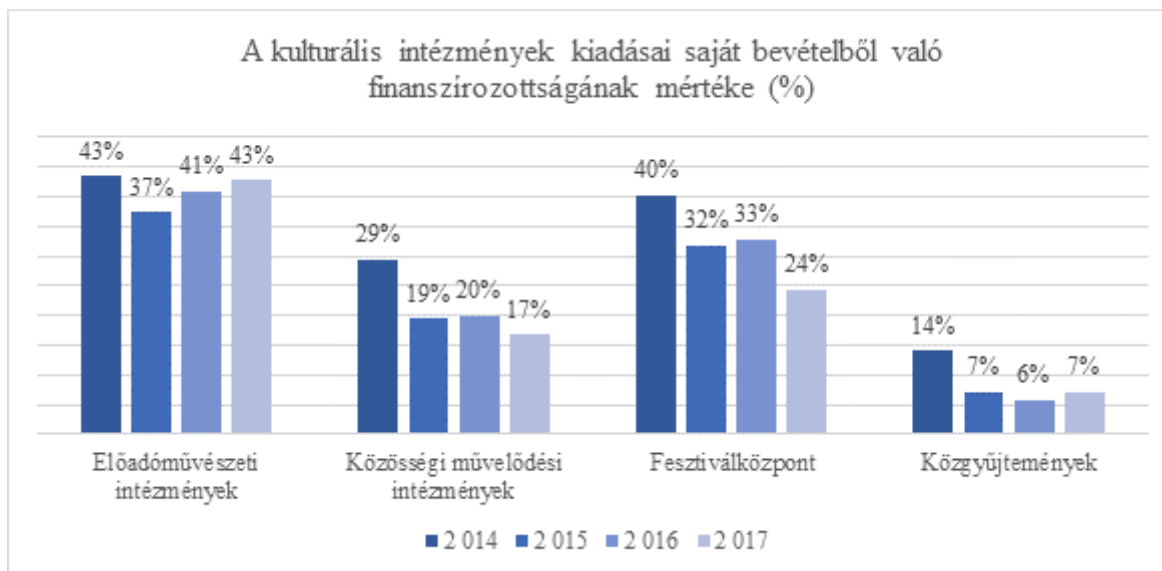
¹¹⁶ Az alábbi diagram adatai tartalmazzák az egyes intézmények számára az Önkormányzaton keresztül biztosított állami támogatás összegét is.

31. ábra: Kulturális intézmények önkormányzati támogatása
(Forrás: az Önkormányzat rendeletei a költségvetés végrehajtásáról 2015 – 2018, saját szerkesztés)

A támogatások összértéke 2014-2017 között az alábbiak szerint alakult: 2014: 2,97 milliárd Ft, 2015: 3,32 milliárd Ft, 2016: 3,49 milliárd Ft, 2017: 3,76 milliárd Ft.

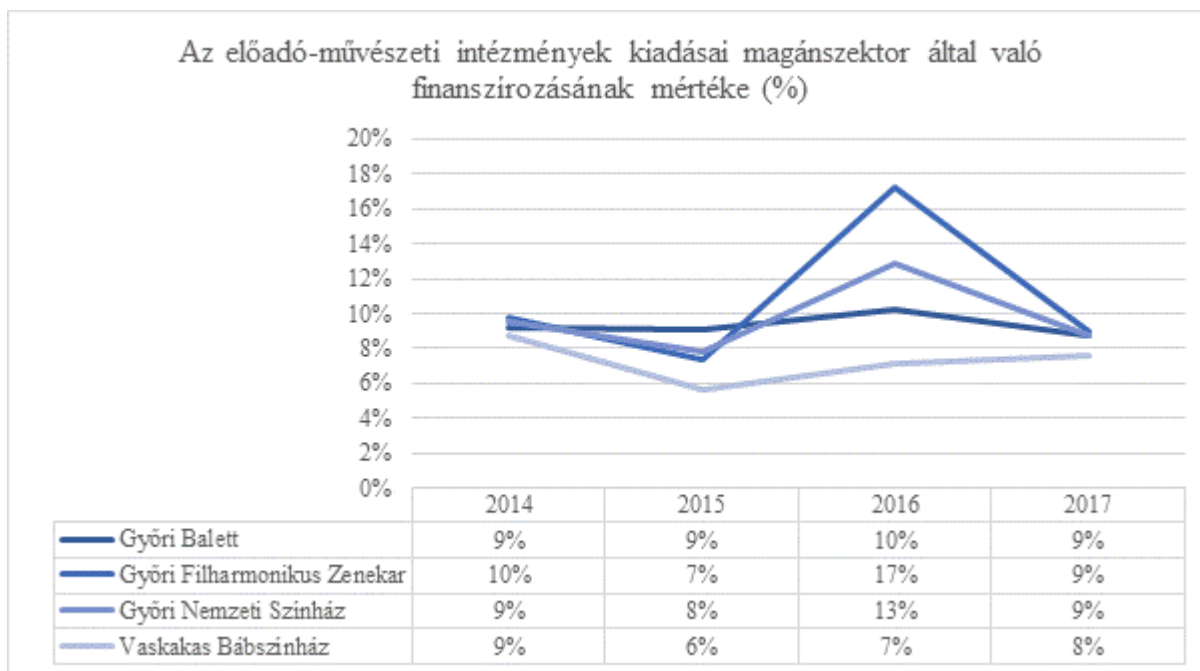
Az intézmények bevételei általában a belépőjegyekből, bérletekből, beiratkozásokból származik, továbbá meghatározók még a pályázati források is. Az előadó-művészeti intézmények esetében ezen túlmenően jelentős mértékű a magánszektorból érkező támogatás.

32. ábra: Kulturális intézmények saját bevételből való finanszírozottságának mértéke
(Forrás: az Önkormányzat rendeletei a költségvetés végrehajtásáról 2015 – 2018 és intézményi adatszolgáltatás, saját szerkesztés)

A közgűjtemények bevételi számai nem tartalmazzák a Múzeum régészeti bevételeit. Azokkal is számolva a Múzeum esetében a kiadások 65, 75, 62 és 71%-át finanszírozták a saját bevételek.

A magánszektor alapvetően az előadó-művészeti intézmények működéséhez, programjaihoz járul hozzá számottevő mértékben. E támogatások átlagosan az intézmények kiadásainak 8-10%-át fedezik.

33. ábra: Előadó-művészeti intézmények kiadása TAO támogatásból és egyéb szponzorációból való finanszírozottságának mértéke

(Forrás: az Önkormányzat rendeletei a költségvetés végrehajtásáról 2015 – 2018 és intézményi adatszolgáltatás, saját szerkesztés)

Az elmúlt évek tendenciája alapján magánszektorból érkező bevételek egyrészt emelik az intézmények gazdálkodása kiszámíthatóságának mértékét, másrészt jelzi a győri vállalkozások kultúra iránt való elköteleződését, amely jelentős erőforrás a jövőre nézve.

A magánszférából érkező támogatásokkal kapcsolatban – kitekintve a kulturális intézmények köréből – fontos rögzíteni: Győr vállalkozásai, vállalkozói alkotók munkájához, egyes közösségi-kulturális események, projektek megvalósulásához is egyre nagyobb számban és mértékben járulnak hozzá anyagi támogatással, illetve egyéb módokon. A művészek és mecénások egymásra találását szolgáló kezdeményezések is indultak már. Jógyakorlatként említhető ezen a téren az M5 Művészeti Szalon Baráti Kör és a Múzeum együttműködése keretében megvalósult „Maszkot vegyenek, mecénások legyenek” kiállítás és árverés¹¹⁷ vagy a Rotary Club Győr Rába által 2017-ben életre hívott Art Agora Projekt¹¹⁸.

¹¹⁷ <http://www.gyorisalon.hu/news/1770/66/Maszkot-vegyenek-mec%C3%A9n%C3%A1sok-legyenek> (utolsó letöltés: 2018. július 21.)

¹¹⁸ <http://www.art-agera.hu/rc-raba-art-agera-2018> (utolsó letöltés: 2018. július 21.)

2.3.3.3 Civil szervezetek, egyházak és vállalkozások által fenntartott kulturális intézmények

Az Önkormányzat által fenntartott intézményrendszer mellett civil, egyházi, vállalkozói és állami fenntartású kulturális intézmények is működnek a városban. Ennek főbb tagjai az alábbiak (bemutatásuk a mellékletek között, a „7.2 Nem önkormányzati fenntartású kulturális intézmények” fejezetben olvasható).

Szakterület	Intézmény
Művészeti intézmények	Karzat Színház
	Torula Műteremház
	Menház Színpad
Közösségi művelődési intézmények	VOKE Arany János Művelődési Ház
Közyűjtemények	Szent László Látogatóközpont
	Magyar Nemzeti Levéltár Győr-Moson-Sopron Megye Győri Levéltára
	Győri Egyházmegyei Levéltár
	Ráth Mátyás Evangélikus Gyűjtemény Levéltára
	Richter János Archivum Zenei Helytörténeti Gyűjtemény

3. táblázat: Győr főbb nem önkormányzati fenntartású kulturális intézményei

Az intézmények e köre az önkormányzati fenntartásúakhoz hasonló intenzitással végzi munkáját: összesítve évente több százezer nézőjük, résztvevőjük, látogatójuk, olvasójuk van, mind Győrből, mind egyéb településekről.¹¹⁹

Győr kulturális intézményrendszere azonban még a hivatkozott fejezetben bemutatott szervezeti körnél is jóval bővebb. Intézmények fenntartójaként ugyanúgy jelen van

- az állam pl. a köznevelési intézmények kulturális tevékenységével vagy a Széchenyi István Egyetem által működtetett Bridge Hallgatói és Oktatói Klubbal, ahogyan
- üzleti szereplők is mint pl. a Pedró Pékség által működtetett, a népművészet köré szerveződő Pajta, vagy a könnyűzenei együttesek számára próbalehetőséget, de emellett szakmai programokat is megvalósító Beton.

Meghatározó továbbá a bevett („történelmi”) egyházak szerepe. Körükből a **Római Katolikus Egyház**, a **Győri Evangélikus Egyházközség**, a **Győri Református Egyházközség**, a **Győri Görögkatolikus Egyházközség** és a **Zsidó Hitközség** győri

¹¹⁹ Esetükben a statisztikai adatokon alapuló bemutatás nem indokolt. Ennek oka, hogy az önkormányzati fenntartású intézmények esetében az adatok elemzésének célja a feladatok, intézményi fejlesztési irányok meghatározása volt, az Önkormányzat az intézmények e köre számára azonban feladatot nem határozhat meg.

templomai és intézményei, valamint a Pannonhalmi Főapátság történelmi épülete egyaránt hagyományosan méltó helyszínei a legszínvonalasabb és legigényesebb szellemiségű világi és egyházi művészeti alkotások bemutatásának. Az egyházak, az Önkormányzat és helyi civil kulturális szervezetek együttműködése páratlan lehetőséget teremtett Győrött az értékes művészeti alkotásoknak különleges élményt nyújtó környezetben történő bemutatására, életre keltésükre. Az együttműködés eredményességét jelzik többek közt az Öt Templom Fesztivál, az Öt Templom Advent, az Ars Sacra Fesztivál – Nyitott templomok napja, az orgonakoncert-sorozatok és tudományos konferenciák sikerei, országos elismertségük.

2.3.3.4 Oktatási intézmények

Győr kulturális életében, az előadó-művészeti intézmények társulatainak utánpótlásában, de a kreatív gazdaság design területének fejlesztésében is meghatározó szerepe van az oktatási intézményeknek.

A **Széchenyi István Egyetemen** megvalósuló zenei képzés már évtizedes múltra tekint vissza, egyéb szervezeti keretek között pedig 1966 óta folyik felsőfokú zenei képzés Győrben. A Művészeti Kar 2016-ban való megalakulásával azonban új dimenzióba lépett a győri művészeti képzés. Ennek alapját Zeneművészeti Intézet teremtette meg, amely hallgatói szakmai sikereivel, országosan elismert művészeti együttléseivel erős pozíciót szerzett a zenei felsőoktatásban. Az új művészeti képzési rendszer lehetőséget ad arra, hogy a művészet más területén is sikeres pályát fusson be a felsőfokú győri művészeti képzés. A Művészeti Kar célja, hogy oldja az aránytalanságot, amely a humán és a műszaki kultúra tanulói számarányában figyelhető meg. A reálterületeken országos, sőt nemzetközi hírű, XXI. századi műszaki háttérrel felszerelt Széchenyi István Egyetem bővítése egy korszerű, nemzetközi diskurzusra nyitott, innovatív alapokon álló Művészeti Karral az egész város számára meghatározó lehetőség.

Az előadó- és képzőművészetek magas színvonalú iskolarendszerű oktatásának intézményei a **Győri Tánc- és Képzőművészeti Általános Iskola, Szakközépiskola és Kollégium**, a **Richter János Zeneművészeti Szakgimnázium, Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium**, továbbá a **Kovács Margit Német Nyelvoktató Nemzetiségi Általános Iskola, Alapfokú Művészeti, Iparművészeti Szakközépiskola és Szakiskola**. Mindhárom oktatási intézményre igaz, hogy egyszerre végeznek országosan elismert módon magas színvonalú oktatási-nevelési tevékenységet és töltenek be meghatározó szerepet mind a kulturális programok terén, mind pedig a győri előadó- és képzőművész-társadalom utánpótlásában.

2.3.3.5 Öntevékeny művészeti közösségek

A kulturális intézmény- és szervezetrendszer harmadik nagy csoportja a civil szervezetek és azon belül kiemelten az öntevékeny művészeti közösségek.

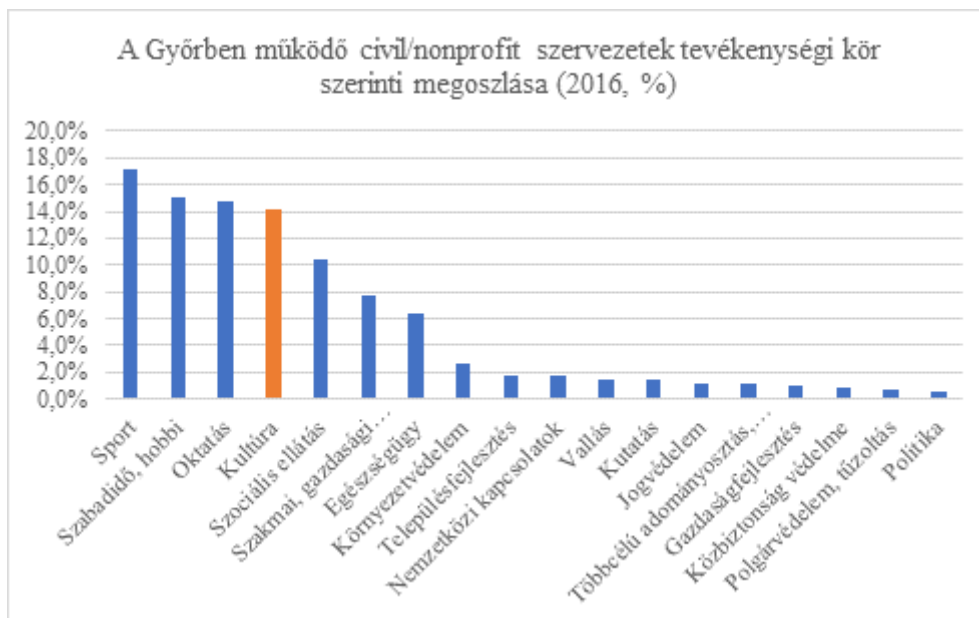
Győr civil társadalma aktív. A szervezetek számosságának alább bemutatott csökkenő tendenciája kevésbé a polgárok közösen való cselekvési szándékának csökkenésére, mint

inkább a szabályozási környezetre (pl. évtizedek óta nem működő, ún. alvó szervezetek kivétele a nyilvántartásokból) vezethető vissza.

Szervezettípus	2012	2013	2014	2015	2016	Változás 2012–2016, %
Alapítvány	279	274	275	266	259	-7,17
Közalapítvány	3	3	4	1	1	-33,3
Egyesület	450	453	454	439	419	-6,89
Szakmai, munkáltatói érdekképviselő	23	23	24	27	21	-6,89
Munkavállalói érdekképviselő	27	30	30	31	29	+7,40
Köztisztviselő	5	5	4	4	4	-20,00
Nonprofit gazdasági társaság	33	35	32	33	29	-12,12
Összesen	820	823s	823	801	763	-6,95

4. táblázat: A civil/nonprofit szervezetek számának alakulása az egyes szervezeti formák alapján 2012–2016 között
(Forrás: HEP KSH, az UNIVERSITAS-Győr Nonprofit Kft. szerkesztése)

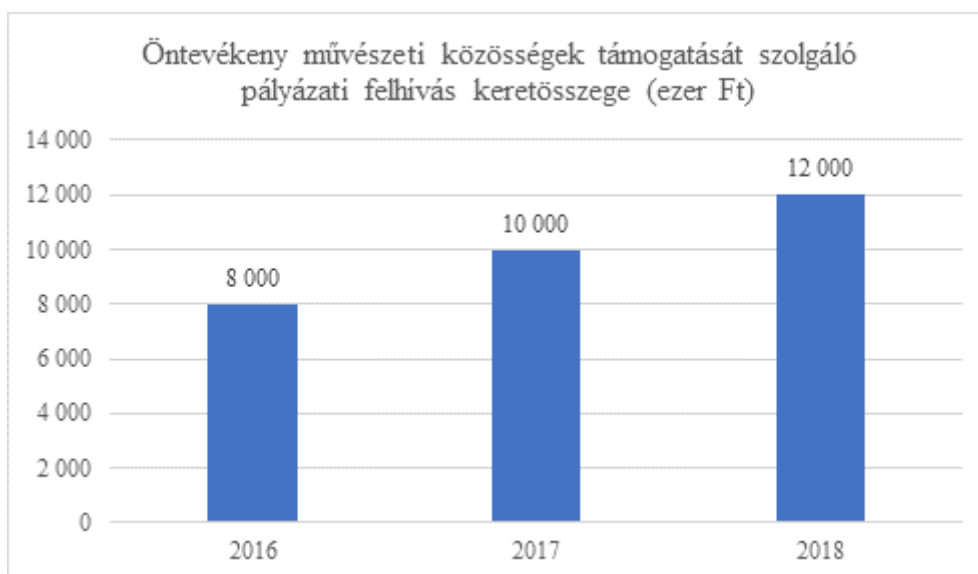
A széles civil palettán számosságukat tekintve a kulturális tevékenységet végző szervezetek a negyedik legnépesebb kört alkotják.

34. ábra: A Győrben működő civil/nonprofit szervezetek tevékenységi kör szerinti megoszlása (2016, %)
Forrás: HEP (KSH, az UNIVERSITAS-Győr Nonprofit Kft. szerkesztése)

Alapul véve a szervezeti kör számosságát, megközelítőleg 100-110 olyan civil szervezet működik Győrben, amelynek alaptevékenységének fókuszában a kultúra áll. Az öntevékeny művészeti közösségek részben e civil szervezeti körből kerülnek ki. Másrészt bázisukat jelenti a közösségi művelődési intézmények, amelyek 2017-ben összesen 48 előadó- és képzőművészeti alkotó közösségnek adtak otthont.

Tekintettel arra, hogy Győr közösségei között – a stratégia szemszögéből – kiemelt helyen szerepelnek az öntevékeny művészeti csoportok, az Önkormányzat pályázati úton támogatja tevékenységüket. Az e célt szolgáló pályázat keretösszege az utóbbi években dinamikusan emelkedett.

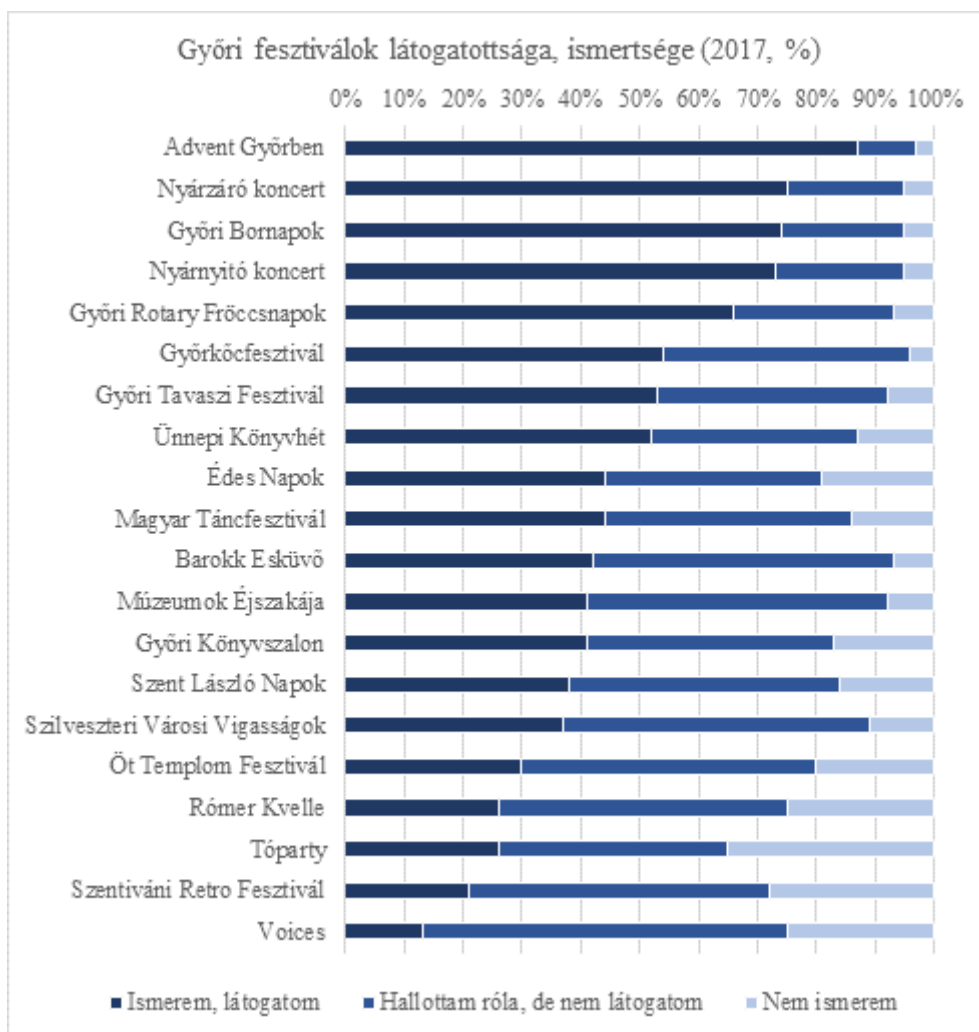

35. ábra: Öntevékeny művészeti közösségek támogatását szolgáló pályázati felhívás keretösszege (2016-2018, ezer Ft)

A növekvő keretösszegű pályázati felhívás növekvő számú szervezet támogatását tette lehetővé: míg 2016-ban 83 db, addig 2018-ban már 87 öntevékeny művészeti közösségnek nyújtott támogatást az Önkormányzat.

2.3.3.6 Nagyrendezvények, fesztiválok

Győrben a kulturális rendezvények rendkívül széles kínálata áll a polgárok rendelkezésére. Ezek látogatottságának és ismertségének az EKF-pályázat előkészítése keretében való vizsgálata is alátámasztotta, hogy a győri polgárok kulturális tevékenységrendszerében a nagyrendezvények, fesztiválok meghatározó helyen szerepelnek.

36. ábra: Győri fesztiválok látogatottsága, ismertsége (2017, %)

Forrás: EKF-előkészítő kutatás, saját szerkesztés

Az elmúlt években átalakulásnak indult Győr fesztiválstruktúrája: növekedett a műfaját, illetve célközönségét tekintve határozottan körülhatárolt művészeti-kulturális, és csökkent a mindkét szempont szerint széles merítésű, gasztronómiai jellegű rendezvények száma. A 2017-es adatfelvétel óta négy, a tervek szerint rendszeressé váló, új fesztivál indult útnak:

- a 31! összművészeti fesztivál a fiataloknak kínál egyszerre közösségi alkalmat és ad lehetőséget a művészetekkel való találkozásra,
- a Stílusos ART Piknik a magas színvonalú gasztroművészetet ötvözi a kortárs zenével, a designnal és a képzőművészettel,
- a Győri Filmnapok – a Magyar Nemzeti Filmarchívum által szervezett Budapesti Klasszikus Filmmaratonhoz is kapcsolódva – klasszikus magyar filmeket és kortárs alkotásokat mutat be, elsődlegesen szabadtéren, így téve még unikálisabbá a mozgóképekkel való találkozást,
- a korábbi Hagyományok Fesztiválja helyét átvéve a Világ- és népzenei fesztivál, amely egyszerre mutat be hazai és külföldi, autentikus és a népzenei dallamokat megújító művészeket.

A nagyrendezvényeket és fesztiválokat az Önkormányzat a Négy Évszak Fesztivál tematikája köré szervezi. Ennek fő üzenete, hogy Győr mindig, az év minden szakában várja és örömmel látja a város és kultúrája iránt érdeklődőket. A rendezvények számossága és látogatottsága alapján valószínűsíthető, hogy a város több nagyrendezvényt – különösen nyáron és a Belvárosban – már „nem bír el”.

Az utóbbi években kialakult gyakorlat szerint a fesztiválok megvalósítója jellemzően a Fesztiválközpont, az egyes művészeti ágakhoz kapcsolódó, illetve azt bemutató események gazdái pedig az adott művészeti ág tekintetében kompetens művészeti intézmények.

2.3.3.7 Kulturális kapcsolatok¹²⁰

Testvérvárosi együttműködések

Győr testvérvárosai a szerződések megkötése évének sorrendjében: Erfurt (Németország, 1971), Kuopio (Finnország, 1978), Sindelfingen (Németország, 1989), Brassó (Románia, 1993), Colmar (Franciaország, 1993), Nazareth-Ilit (Izrael, 1993), Wuhan (Kína, 1994), Ingolstadt (Németország, 2008), Poznań (Lengyelország, 2008), Nyizsnyij Novgorod (Oroszország, 2013).

A testvérvárosi megállapodások, bár alapvetően két várost kötnek össze, általuk azonban nem csupán kétoldalú együttműködések jönnek létre. Mivel az egyes városok további testvérvárosi kapcsolatokkal is rendelkeznek, ezáltal közvetve ezek az együttműködések olyan hálózatot alkotnak, mely elősegítheti valamennyi résztvevő város nemzetközi ismertségének növekedését.

A testvérvárosi kapcsolatok kulturális tartalma egykor hagyományosan a nemzeti és a helyi hagyományokra, többnyire folklór együttesek kölcsönös bemutatkozásaira korlátozódott. Az elmúlt időszakot a tartalmi bővülés jellemezte: a gazdaságfejlesztés, a művészetek, a társadalom- és természettudományok, a sport, a környezetvédelem, a közbiztonság, az egészségügy, az oktatás-nevelés és a települések mindennapi életét meghatározó feladatok egyaránt a testvérvárosi találkozók szakmai programjainak részét képezik.

Egyéb – nem együttműködési megállapodáson alapuló – kulturális kapcsolatok

A települések kulturális központ szerepét és jelentőségét a közigazgatási területén élők számára nyújtott közszolgáltatásain, támogatói és együttműködési rendszerein túl az agglomerációs és regionális környezetéhez fűződő kapcsolatai, valamint a hazai és nemzetközi kulturális életben betöltött szerepe, kötődései határozzák meg. E tekintetben az Önkormányzat és kulturális intézményrendszere főbb, székhelyen kívüli kapcsolatainak számbavétele – a teljesség igénye nélkül is – a helyzetelemzés lényeges információs eleme, mely alapját képezi a város hiteles kulturális önmeghatározásának és önértékelésének.

¹²⁰ Kulturális koncepció, 37-38. o.

- **Ír-Magyar Napok:** A két nép nemzeti történelmében számos párhuzamosság lelhető fel, melyeken túl Győrt különleges szakrális emlék, a győri Bazilikában őrzött Könnyező Szűzanya, az Ír Madonnakegykép is az ír nemzeti múlthoz kapcsolja. A kegyképet az írországi katolikusok üldöztetése elől elmenekült, és Győrött otthonra lett, 1663. július 14-én elhunyt Walter Lynch püspök hozta magával magyar földre. Az egyháztörténeti feljegyzések megőrkítették, hogy a Szűzanya kegyképe 1697. március 17-én, Írország védőszentjének ünnepén, 1697. március 17-én, Szent Patrik-napján, vérrel könnyezett, mely csodás esemény a két népet immár több mint három évszázados szakrális kapcsolattal köti össze. Walter Lynch püspök halála évfordulójára, az Ír Köztársaság diplomáciai képviselétével évente közösen kialakított fesztiválprogramok szakrális eseményeket és sajátosan egyedi, ír kulturális életet reprezentáló művészeti produkciókat tárnak a győri közönség elé.
- **Ilava (Szlovákia):** Baross Gábor (1848-1992), a „vasminiszter” Ilava városában született. Győr négyszer megválasztott országgyűlési képviselőjeként munkásságával máig hatóan hozzájárult Győr modern ipari, kereskedelmi, pénzügyi és kulturális nagyvárossá fejlődéséhez. Végső nyughelye az Ilava-Klobusicei temetőben található, mindkét ország által kegyeleti emlékhelyként tisztelt mauzóleum. Emlékét Ilaván utcanév és emlékmű őrzi, és méltóan gondozzák Baross Gábor mauzóleumi sírhelyét. Az elmúlt két évtizedben Győr és Ilava önkormányzatai, társadalmi szervezetei és intézményei között elmélyült kapcsolat alakult ki, mely a városok kulturális életének kölcsönös megismertetésére is kiterjed.
- **Szimő (Szlovákia):** Jedlik Ányos (1800-1895) a magyar-szlovák határ melletti Szimő faluban született. Nagy ívű tudományos kutatói, feltalálói és oktatói munkássága, valamint időskori élete sok éven át Győrhöz kötötte. Szülőfaluja évente koszorúzási és emlékünnepeket rendez a tudós paptanár tiszteletére, melyeken az Önkormányzat, valamint a Jedlik-iskola képviselői is részt vesznek. Szimői kezdeményezésre Jedlik Ányos életútjához kapcsolódó „kultúrturisztikai projekt” alakult, melynek programjához a győri szervezők a városban található Jedlik-emlékek és emlékhelyek idegenforgalmi megismertetésével, azok népszerűsítésével, kulturális és tudományos események közös szervezésével járulnak hozzá. Jedlik Ányos nyughelye a győri köztemetőben található.

2.3.4 A kreatív gazdaság intézmény- és szervezetrendszer

A kreatív gazdaság intézmény- és szervezetrendszerében egyszerre vannak jelen az intézményes és a nemformális keretek között működő szereplők, továbbá a köz- és a magánfinanszírozású kezdeményezések.

Amint a kulturális területen, a kreatív gazdaság tekintetében is meghatározó az Önkormányzat jelenléte, szerepvállalása. Az Önkormányzat 100%-os tulajdonú cége, a Győr-Szol Zrt. a tulajdonosa a **Győri Nemzetközi Ipari Park Kft.-nek** (a továbbiakban: Ipari

Park). Az Ipari Park területén jelenleg 104 magyar és multinacionális vállalat működik. Habár körükre jelenleg kevésbé jellemző a kreatív gazdasági tevékenység, maga az Ipari Park – úgyis, mint infrastruktúra és úgyis, mint együttműködési rendszer – a győri gazdaság egyik alapköve. Az Ipari Park területén, hasonló elven, de a kreatív gazdaság körébe már egyértelműen besorolható önkormányzati inkubátorházként működik az **Innonet Innovációs és Technológiai Központ** (a továbbiakban: Innonet, működtetője az Innonet Nonprofit Kft.). Az Innonet – amellet, hogy 18 vállalkozás számára biztosít infrastruktúrát – szakmai támogató tevékenységet is végez: hosszú távú célkitűzése az innovációs ötletek feltárása és megvalósítása, a tartós intenzív fejlődés elősegítése érdekében. A tevékenységek középpontjában az innovatív ötletek folyamatos felkutatása és fejlesztése, az innovatív, fejlődőképes, beszállítói tevékenységet végző kis- és közepes vállalkozások megerősítése, az innovációs és technológiai transzferrel kapcsolatos információk közvetítése, valamint a siker érdekében nemzetközi partnerkapcsolatok kiépítése és tapasztalatcsere áll.

Az infrastruktúrák és az inkubációs tevékenység biztosítása mellett az Önkormányzat kiemelendő eszköze a **helyi iparűzési adó** (a továbbiakban: HIPA) alacsony szinten való meghatározása: a lehetséges 2%-ról két lépcsőben 1,6%-ra csökkentette a HIPA mértékét az Önkormányzat. A HIPA alacsony mértéke a kreatív gazdaság támogatásának egyik hatékony eszköze, hiszen csökkenti a vállalkozásindítás pénzügyi kockázatait.

A terület meghatározó szereplője az innovációt, a kreativitást és a hallgatók együttműködését igénylő képzési struktúrájával a **Széchenyi István Egyetem** (röviden: Egyetem). Az Egyetem szerepvállalásának meghatározó eleme továbbá a hazai és nemzetközi szintű hallgatói versenyek széles palettája. Külön említendő továbbá Felsőoktatási és Ipari Együttműködési Központ, amely több szakterület szereplőinek együttműködésében létrejövő K+F+I eredmények gazdasági hasznosítását tűzte ki célul, kutatási és beruházási elemeket is magában foglalva. Hasonlóan fontos szerepvállalása az Egyetemnek az Önkormányzat által létrehozott **Mobilis Interaktív Kiállítási Központ** (a továbbiakban: Mobilis) Önkormányzattal közös működtetése, a Mobilis Közhasznú Nonprofit Kft.-n keresztül. A Mobilis 2012-ben nyitotta meg kapuit, amely egyrészt interaktív szabadidős programjaival a természettudományos és a műszaki ismeretterjesztést, nevelést és szórakoztatást a középpontba állító tematikus tudományos játszóház, másrészt pályaorientációs központ, amely tevékenysége keretében nem csak attraktív programokat, hanem szakmai tanácsadást is nyújt fiataloknak. A kreatív gazdaság fejlesztése szempontjából kiemelkedő jelentőségű továbbá az Egyetem, Pannonhalma Város Önkormányzata és a Pannonhalmi Bencés Főapátság együttműködésében megvalósuló Pannonhalma Campus, amelynek egy-egy hetes képzési programjai keretében az építészet, az urbanisztika, a műszaki tudományok, a képzőművészet, a filmművészet, a filozófia, a teológia, a közgazdaságtan, továbbá a marketing és kommunikáció területéről érkező hallgatók dolgoznak egy-egy komplex társadalmi, gazdasági, településfejlesztési kérdéskör megoldásán, egyrészt megismerve ezzel egymás szakterületét, másrészt kiaknázandó a különböző megközelítésekben rejlő lehetőségeket.

A design területének fontos városi szereplője a **Múzeum**. A többelemű szerepvállalásából kiemelendő a Rómer-házban havonta megrendezésre kerülő Design Workshop, amely – innovatív fiatal magyar iparművészek vezetésével – hiánypótló kreatív foglalkozásokat valósít meg. Évente két alkalommal, tavasszal és télen a Rómer Pop-Up designvásár várja magyar tervezőművészek design termékeinek széles kínálatával a designtárgyak és divatkiegészítők iránt rajongó vásárlókat.

Hasonlóan lényeges kezdeményezés, hogy Győr a harmadik vidéki város, ahol megrendezésre kerül a **Design Hét**. A TERASZ Csoport Egyesület szervezésében 2018-ban második alkalommal megrendezésre kerülő rendezvény egyrészt a kortárs, győri vagy győri kötődésű alkotók munkáinak kiállítása, másrészt kapcsolatépítést, a közös projektek megszületését szolgáló szakmai rendezvény.

Kialakulóban van továbbá a desigtermékek értékesítésének rendszere is. A Hefter Galéria győri bemutatóterme, a Minima Designbolt, a Miabaro, a Lemon és az Egypárcipő önmagukon túlmutató fontosságú szerepet töltenek be a kreatív gazdaság design területének fejlesztésében.

Alapvetően az Egyetemhez kapcsolódva, a Mobilis Interaktív Kiállítási Központban, de a város minden polgára számára is nyitottan működik a **Quantum Leap**, amelynek célja olyan innovációs programok és innovatív vállalkozási ötletek, startupok inkubálása és fejlesztése, amelyek révén mérvadó társadalmi fejlődés érhető el.¹²¹ A Quantum Leap számos inkubációs programot működtet¹²², amelyek közül – annak győri fókusza és az Egyetemen túlmutató célcsoportja okán – kiemelendő a Széchenyi 2020 Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Programja (a továbbiakban: GINOP) által finanszírozott projekt. Ennek keretében közel 600 millió Ft forrást helyeznek ki nagy piaci potenciállal, továbbá nemzetközi piaci és befektetési perspektívával bíró startupok számára. E programjukhoz szakmai támogatás, képzések, workshopok kapcsolódnak.

Úgyszintén a GINOP forrásaiból működik az **Input Program**.¹²³ A budapesti székhelyű, országos lefedettségű projekt ingyenes szolgáltatást, képzést és nemzetközi piacra jutási lehetőséget nyújt a startupok, ötletgazdák számára. Célcsoportjuk elsődlegesen az infokommunikációs területen dolgozó fiatalok.

A startup ökoszisztéma fejlesztésének meghatározó szereplője továbbá **StartITup Győr**. A 1,5 éve alulról szerveződő közösség mára megkerülhetetlen szereplőjévé vált a helyi startupéletnek, innovációs közösségnek. A tevékenységét nemformális szervezetenként megkezdő közösség nemrég egyesületté alakult, kiváló kapcsolatot alakított ki a helyi vállalkozástámogató szervezetekkel. Jelentőséget – tevékenysége mellett – az adja, hogy mind a nemzetközi, mind a hazai tapasztalatok azt mutatják: egy város startup ökoszisztémájának fejlesztésében elengedhetetlenek az alulról jövő kezdeményezések, ezek

¹²¹ <http://quantumleap.hu> (utolsó letöltés: 2018. július 22.)

¹²² <http://quantumleap.hu/inkub%C3%A1ci%C3%B3k.html> (utolsó letöltés: 2018. július 22.)

¹²³ <https://inputprogram.com> (utolsó letöltés: 2018. július 22.)

hiányában a kormányzati, önkormányzati szándékok nem tudnak valós fenntartható eredményeket elérni.

A StartITup Győr kezdeményezésére, illetve szervezésében valósulnak meg a havi rendszerességű, a szakmai tájékoztatást, jógyakorlatok bemutatását és a kapcsolatépítést is szolgáló Startup Szerdák. Úgyszintén e kör szervezte meg az Első Győri Ideathon¹²⁴, ahogyan az első TEDxGyőr rendezvény is – többek között – hozzájuk kötődik. Mindezen kezdeményezések, illetve az ilyen jellegű események – mind a nemzetközi, mind a hazai gyakorlat szerint – alapvető elemei egy helyi startup ökoszisztémának, egy jól működő helyi kreatív gazdaságnak.

Szereplője még a területnek a **Győr-Moson-Sopron Megyei Kereskedelmi és Iparkamara**, amely egyrészt helyi-megyei-országos kapcsolatrendszerével, másrészt infrastruktúrájával vállal részt a helyi szereplők közös munkájában.

¹²⁴ Az ideathon egy ötletverseny, melynek keretében csapatok mentorok segítségével dolgoznak egy ötlet prototípusának a kidolgozásán másfél napig, majdnem folyamatosan.

2.4 SWOT elemzés

Győr kulturális élete és kreatív gazdasága belső tulajdonságainak, továbbá az ezekre hatással lévő külső tényezőknek a SWOT elemzés eszközével való bemutatása.

	Erősségek	Gyengeségek
Belső tulajdonságok	- Évezredes múlt, máig élő történelmi, szakrális hagyományok - Fejlődő gazdaság - Gazdag természeti környezet (4 folyó találkozása) - Stabílan működő, felkészült kulturális intézményrendszer - Nemzetközi szinten is elismert társulatok - Gazdag kulturális-közösségi programkínálat - Erős branddel rendelkező fesztiválok - Intenzív, tudományos igényű helytörténet-kutatás - Kiváló munkát végző, minősített művészeti közösségek - Aktív civil, nemzetiségi és egyházi közösségek - Az önkormányzat pályázatok útján támogatja a civil és egyházi kezdeményezéseket, szervezeteket - A mecenatúra kultúrája erősödik - Magas minőségű alap- és középfokú művészeti képzések - Művészeti Kar, az Egyetem művészeti tanszékek körének kibővítése iránti elkötelezettsége - Győr iskolaváros, magas a gyermekek, fiatalok száma - A beköltözők (munkavállalók, egyetemisták) új impulzusokat hoznak a városba - A fiatalok vállalkozókedvűek, többségük indítana vállalkozást - Önkéntesség gyakorlatának terjedése, rendszeres időszakos önkéntes programok (pl. EYOF) - Az Egyetem kreatív gazdaság területén való aktivitása - Nemzetközileg is jegyzett alkotók a design területen - Befektetéseket elnyert startupok - Aktív és erősödő kapcsolat a startup-ökoszisztéma fejlesztése iránt elkötelezett szereplők között - Az Önkormányzatnak és a kulturális intézményeknek, szervezeteknek is széles a nemzetközi kapcsolatrendszere	- Nem elégséges eszköz szolgálja azt, hogy a beköltözők átéljék a „hely szellemét” - A városból való elköltözéssel jelentősen gyengül az Önkormányzat és a város (egykori) polgárainak kapcsolata - A gazdaság jelentős részben még mindig a járműiparra épül. - A kulturális intézmények közötti együttműködés ad hoc, nem stratégiai jellegű - Egyes kulturális intézmények infrastrukturális állapota fejlesztésre szorul - Kevés a réteggkulturális program - Nincs elég próbaterem-lehetősége az öntevékeny művészeti közösségeknek - A polgárok közötti ún. gyenge kötések száma rendkívül alacsony - Kevés a kulturális, a gazdasági és a társadalmi folyamatok összefüggéseiről szóló, kutatással alátámasztott adat - A kulturális és kreatív gazdasági területeken nem alakultak ki a civil javaslatok döntéshozókkal való közös megvitatásának keretei - Az egyetemi campus „kívül van” a városon, a campus innovációs és a város kulturális löktetése nem hat egymásra - Az Önkormányzatnak nincs közvetlen ráhatása az oktatási intézményekre, nehezebb a fiatalok Önkormányzat által való megszólítása - A fiatalok számához viszonyítva kevés az ifjúsági program - Kevés a kifejezetten ifjúsági, illetve az építészeti izgalmas közösségi színtér - Kevés a fizikai (munka)teret is biztosítani képes kreatív gazdasági inkubációs központ - A kreatív gazdaság szereplőinek a szükségesnél csekélyebb mértékű a vállalkozások működtetésével, menedzsmentjével kapcsolatos tudása, kompetenciája - A polgárok csekély számának van aktív idegennyelv-tudása

	Lehetőségek	Veszélyek
Külső tényezők	- Az EU „Európa Kulturális Fővárosa” programja: EKF pályázati folyamata rejtett egyéni és közösségi erőforrásokat mozgat meg, hoz felszínre (az EKF-pályázat eredményétől függetlenül is) - Sikeres EKF-pályázat esetén jelentősen megnövekvő nemzetközi érdeklődés - A magyarországi és nemzetközi gazdaság növekedési pályája - A kreativitásra, szellemi tulajdonra épülő gazdasági ágazatok erősödése - Az (jármű)ipari fejlesztések és termelés szempontjai között világszerte egyre hangsúlyosabban jelennek meg az esztétikai-, művészeti és design szempontok - A kultúrára mint társadalom- és gazdaságfejlesztési erőforrásra tekintő EU-stratégiák - Az ifjúsági (Erasmus+) és kutatási (Horizon) források előrevetített növekedése az EU költségvetésében - Startup megalakulását, elindulását támogató hazai és nemzetközi inkubációs és befektetési programok - Adaptálható jogyakorlatok az ipari múlt, kultúrára építő kulturális fejlesztésekre vonatkozóan (a testvérvárosok, az intézmények, civil szervezetek nemzetközi kapcsolatainak körében is) - Több kulturális intézmény és az Egyetem képzésének hazai és nemzetközi elismertsége - Budapest-Bécs-Pozsony közelsége: Győr lehet e városokban megvalósuló kulturális, kreatív gazdasági kezdeményezések találkozási pontja - Bekapcsolódás a művészcsere programok (artist in residence) nemzetközi hálózatába - A megye kulturális, természeti értékekben való gazdagsága, ebből is eredő vonzereje - A polgárokkal való kapcsolattartást, a közösségi aktivitást is támogatni képes új technológiák gyors fejlődése	- Az EU 2021-2027-es költségvetésének elfogadása vélhetően csúszik, nem látható, hogy mikor nyílnak meg az új források - A startup megalakulását, elindulását támogató hazai inkubációs és befektetési programok finanszírozása 2019-ig (esetleg 2020-ig) tart, folytatásuk nem bizonyos - Nem látható előre, hogy az EU 2014-2020-as és 2021-2027-es költségvetési ciklusai között milyen hazai források szolgálják majd a kulturális és kreatív gazdasági fejlesztéseket - A TAO-támogatások rendszerének megszűnése a kulturális intézményrendszerben jelentős bevételkiesést eredményez - Budapest-Bécs-Pozsony közelsége: a kreatív elméket „elszívják” Győrből a fővárosok - Azon városokban alapítanak családot a győri fiatalok, ahol tanulmányaikat folytatják - A közalkalmazotti bérek nem tartanak lépést a piaci bérek emelkedésével, még nehezebb lesz a jó szakemberek területen való megtartása, fluktuáció esetén jó szakemberek felvétele - Az új technológiák vonzerejével egyre nehezebben tudnak lépést tartani a kulturális intézmények, szervezetek, így az általuk kínált lehetőségekkel egyre kevésbé élnek a felnövekvő generációk tagjai

2.5 Következtetések

A helyzetelemzésben a kultúra és a kreatív gazdaság területeinek megannyi erőforrása és fejlesztendő területe került összegzésre. A fejlesztendő területek közül a közösség, a közösségi együttműködés az, amely a legtöbb erőforrást szabadíthatja fel. Erre a tényre mutat rá a civil szervezetek, illetve bármilyen jellegű közösség tevékenységében részt vevők alacsony száma is. És ennek fejlesztésére tesz javaslatot az EU új kulturális menetrendje, amikor a polgárok minél több kulturális értékekkel való találkozás érdekében nem a kulturális produkció, hanem az aktív, cselekvő részvétel lehetőségét biztosító kulturális tevékenységek számának növelését javasolja. Ezt igazolják vissza a nemzetközi jogyakorlatok és az EMMI ágazati prioritásai is, és ezért épít erre Győr EKF pályázata is.

Közösség azonban nincs egyének nélkül. Ahogyan egy fejlődő település pedig nem nélkülözheti az önmagáért és a közösségért is felelősséget érző lokálpatriótákat, a polgárokat.

A fentiek miatt a Kreatív Győr Stratégia első két pillére a polgárság és a (polgárok) közösség(e).

A kreativitás a meglévő ismeretek szintetizálásának és ennek eredményeként valami új minőség létrehozásának képessége. Ez szükséges a kulturális, de a piaci értékek létrehozásához is. Minőséget gyártani is érték. Magas piaci értéke azonban az új gondolatnak, az új gondolatot tartalmazó termékeknek van. Erre mutat rá Design Terminál tanulmánya is: „a gazdasági növekedés forrásai egyre inkább az új ötletek, az innovatív technológiák és az egyedi termékek”. Ezt erősíti meg Richard Florida is: húsz év múlva a gazdaság mintegy kétharmadát a kreatív (kreativitást igénylő) szektorok adják majd.

Ezért a Kreatív Győr Stratégia harmadik pillére a kreativitás.

„A városi és vidéki közösségek egyre inkább támaszkodnak a kultúrára annak érdekében, hogy vonzóbbá váljanak a munkáltatók, a diákok és a turisták számára” – írja az új kulturális menetrend. A Design Terminál kutatás szerint pedig a kreatív vállalkozások számára a legnehezebben megoldható feladat a nemzetközi piacra lépés. A nemzetközi kapcsolatok erősítése, a nemzetközi kontextusban is értelmezhető kulturális értékteremtés szükséges ahhoz, hogy Győr és polgárai kreativitása ne csak a városhatáron belül legyen érzékelhető.

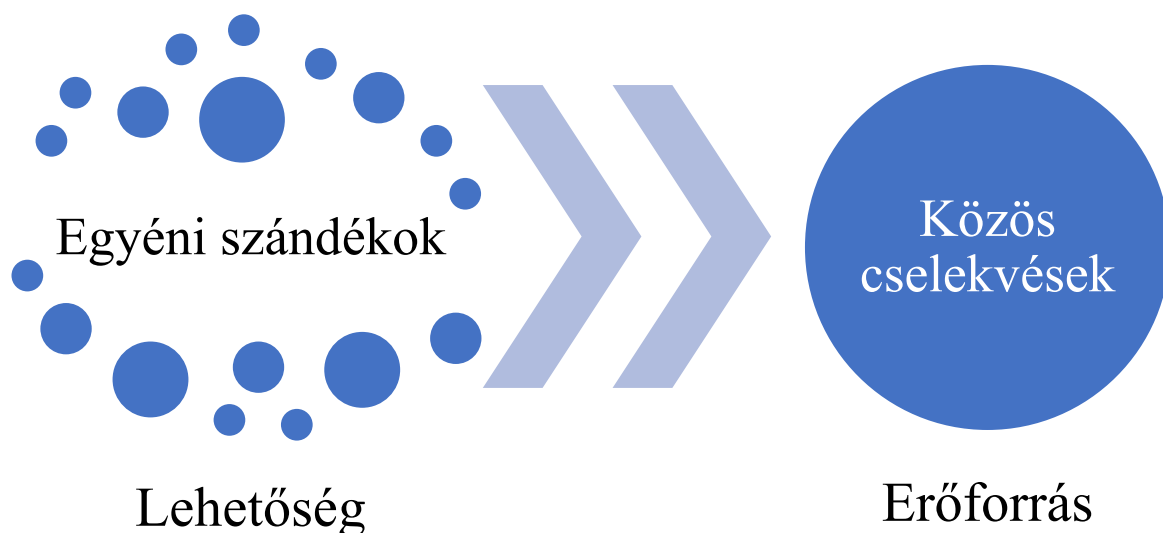
Így jelenik meg a Kreatív Győr Stratégia negyedik pilléréként a kisugárzás.

Győr „nemesítő” és világban való eligazodást segítő kulturális életének és kreatív gazdasága fejlesztése érdekében tehát az alábbiakra van szükség:

- az önmagáért és a közösségéért való felelősség és a világra való nyitottság, azaz a **polgárság** eszményének megszilárdítása,

- az együttműködés, a közös gondolkodás és cselekvés képességének és az ezek kereteit megteremtő **közösségek** megerősítése,
- a mind a kulturális, mind a gazdasági innovációnak az alapját jelentő **kreativitás fejlesztése**, úgy az egyének, mind a közösségek szintjén,
- az a képesség, hogy mindezt tudja a város a határain kívülre is **kisugározni** és ezáltal céljaihoz együttműködő partnereket hívni.

Így lesz az intézmények, a közösségek, aktív polgárok és felelős vállalkozások kreativitása Győr társadalmi és gazdasági fejlődésének kifogyhatatlan erőforrása.

3 Jövőkép és célok

A stratégia előkészítése keretében a kulturális intézmények vezetői, továbbá az öntevékeny művészeti közösségek vezetői és tagjai egy-egy szakmai műhely keretében tekintették át Győr kulturális és kreatív gazdasági helyzetét. A műhelyek célja az volt, hogy a két szakmai kör megalkossa Győr kulturális és kreatív gazdasági jövőképét. A műhelyek keretében az alábbi jövőképek kerültek megfogalmazásra.

- **A kulturális intézmények vezetői által megalkotott jövőkép:** Győr 2030-ban boldog, az impulzusokra nyitott, kreatív város. Regionális gazdasági és kulturális központ. Polgárai büszkéek innovatív városukra és felelősséget éreznek érte. A kulturális szereplők minőségi és aktív élményekkel, a részvétel lehetőségét biztosítva járulnak hozzá a város fejlődéséhez, növekvő számú lakosság összetartozásának erősítéséhez. Az Önkormányzat, intézményei, a civil és üzleti szereplők együttműködnek a közösség érdekében.
- **A művészeti közösségek által megalkotott jövőkép:** Győr 2030-ban a lehetőségek városa. Győr lakossága sokszínű, önrendelkező közösségei kooperatívak. Hagyományait átadja, innovatívan megújítja és megéli. Mindenki kiteljesíti alkotóképességét, tehetségét. Győr polgársága példamutató, kezdeményező, felelősséget érez, és szívesen hoz áldozatot egy értékes jövőt támogató kultúráért. Győr kulturális intézményei nyitottak, befogadják és támogatják a számtalan, pezsgő közösségi kezdeményezést. Győrben lenni jó.

A jövőképek alapján – figyelembe véve a helyzetelemzés eredményeit, az azokból levont következtetéseket és az ezek alapján meghatározott pilléreket – a Kreatív Győr Stratégia jövőképe és célrendszere az alábbi.

3.1 Jövőkép

Győr a világra nyitott, kreatív város, ahol a társadalom és a gazdaság egyensúlyban és szinergiában lévő megújulásának, fenntartható fejlődésének motorja a hagyományokra is építő kulturális és a szellemi tulajdonon alapuló üzleti innováció, továbbá a polgárok aktív kulturális, társadalmi és gazdasági részvétele.

3.2 Az átfogó cél

A kultúra és a kreatív gazdaság területein megfogalmazódó egyéni szándékok közös cselekvésekben való kiteljesedésének elősegítése, ezzel is szolgálva a folyamatos megújulást biztosító kreatív gondolatok áramlását.

3.3 A specifikus célok

3.3.1 *Polgárság*

A lokálpatrióta polgárság – az önmagáért és közösségért való, cselekvő, példát is mutató felelősségvállalás, továbbá a világra való nyitottság – eszményének megerősítése annak érdekében, hogy az hassa át Győr lakosságának mindennapjait és legyen azok vezérfonala.

3.3.2 *Közösség*

A polgárok találkozási lehetőségeinek és a közösen való gondolkodásuk, cselekvésük alkalmainak bővítése az egyéni és közösségi-szervezeti kreativitás kibontakoztatása, társadalmi-, gazdasági- és városfejlesztési erőforrásként való hasznosulása érdekében.

3.3.3 *Kreativitás*

A művészet és a kreatív gazdaság tereinek, kereteinek megteremtése, fejlesztése a művészeti és a gazdasági útkeresés és innováció egymásra hatásának, szinergiájának megteremtése érdekében.

3.3.4 *Kisugárzás*

Győr értékeinek láthatóvá tétele és a térségi, továbbá a nemzetközi kapcsolódások fejlesztése annak érdekében, hogy a városra a művészek, kreatív vállalkozók csomópontként, közös projektjeik megvalósítási helyszínként tekintsenek.

4 A stratégia megvalósításának eszközei

4.1 A stratégia felépítése

A stratégia megvalósításának eszközei az annak keretében megvalósítandó intézkedések. A céljaikat tekintve azonos intézkedések intézkedéscsoportokat alkotnak. Az egyes intézkedéseket csoportokba rendező közös célok a stratégia rész céljai.

A jövőkép és az átfogó cél, a pillérek és a specifikus célok, az intézkedéscsoportok és a rész célok, továbbá az intézkedések egymásra épülését az alábbi ábra szemlélteti.

Jövőkép															
Átfogó cél															
Pillér #1								Pillér #2							
Specifikus cél #1								Specifikus cél #2							
Intézkedéscsoport #1				Intézkedéscsoport #2				Intézkedéscsoport #3				Intézkedéscsoport #4			
Rész cél #1	Rész cél #2			Rész cél #3	Rész cél #4			Rész cél #5	Rész cél #6			Rész cél #7	Rész cél #8		
Intézkedés #1	Intézkedés #2	Intézkedés #3	Intézkedés #4	Intézkedés #5	Intézkedés #6	Intézkedés #7	Intézkedés #8	Intézkedés #9	Intézkedés #10	Intézkedés #11	Intézkedés #12	Intézkedés #13	Intézkedés #14	Intézkedés #15	Intézkedés #16

37. ábra: A Kreatív Győr Stratégia szerkezete

A stratégia intézkedéscsoportjait és azok rész céljait az alábbi táblázat foglalja össze.

Pillér	Intézkedéscsoportok	Rész célok
Polgárság	A jövő polgárai	Művészetek iránti fogékonyság erősítése
		Tehetségek kibontakoztatása
		Közösségi, társadalmi részvétel fejlesztése
		Vállalkozói kompetenciák bővítése
	Lokálpatriotizmus	Győr történelmének megismertetése
		Polgárok városhoz való kötődésének erősítése
		Győr közösségeiért való cselekvés elősegítése
	A kulturális értékekhez való hozzáférés lehetőségének növelése	Kulturális intézmények munkatársainak kompetenciafejlesztése
		Kulturális intézményekben az egyenlő esélyű hozzáférés minél teljesebb körű biztosítása

Pillér	Intézkedéscsoportok	Részcélok
Közösség	Közös(ségi) helyek	A közösségi alkalmak, a közösségekkel való találkozások lehetőségei infrastrukturális feltételeinek fejlesztése és bővítése
	Közös(ségi) cselekvések	Polgárok közösségi részvételét igénylő, ebbéli motivációjukat erősítő és kompetenciáikat fejlesztő alkalmak, lehetőségek bővítése
Kreativitás	Kreativitás a kulturális értékteremtésben	Legyen a hagyományaira büszke Győr az innovatív és kortárs művészet központja
	Kreativitás a gazdasági értékteremtésben	A design iparág lehetőségeinek bővítése
		A startupok számára kedvező ökoszisztéma megteremtése
Kisugárzás	Győr értékeinek láthatóvá tétele	Győr kulturális, történelmi, társadalmi és építészeti értékeinek nemzetközi és online térben való jelenlétének erősítése
	Hazai kapcsolódások erősítése	Megyei és térségi együttműködés
	Nemzetközi kapcsolódások erősítése	Győr kulturális és kreatív gazdasági szereplőinek nemzetközi együttműködésekben való részvételének erősítése

5. táblázat: A Kreatív Győr Stratégia intézkedéscsoportjait és azok rész céljai

Az egyes intézkedéscsoportokon belüli intézkedések az adott intézkedéscsoport rész céljának, rész céljainak megfelelően épülnek egymásra. Általánosságban azonban két stratégiai jellegű szakmai szempont szerint kerültek meghatározásra.

- Ahhoz, hogy a stratégia eredményei, hatásai fenntarthatók legyenek, alapvetően folyamatjellegű intézkedésekre van szükség, azaz szolgáltatásokra, több év hosszúságú projektekre, rendezvények esetén azok rendszerszerű megvalósítására. Az évente megrendezésre kerülő nagyrendezvények vagy a beruházások – azaz a „pontoszerű” intézkedések – a folyamatokat kell szolgálják, azaz nem került meghatározásra olyan nagyrendezvény vagy beruházás, amihez nem kapcsolódik, amelyet nem alapoz meg folyamatjellegű intézkedés.
- A kulturális vagy gazdasági területeken is akkor jöhetnek felszínre a rejtett erőforrások, fedezhetők fel a kiemelkedő tehetségek, születhetnek meg a minőségi értékek, ha megfelelő mennyiségű alkalom, lehetőség áll rendelkezésre – az akár tét nélküli – kísérletezésre, próbálkozásra, gyakorlásra és mindezen alkalmak, lehetőségek minél többek számára elérhetők. Azaz a minőség létrejöttének egyik alapja a sokaság megléte. A kiválóságok támogatását, bemutatkozását szolgáló intézkedéseket ezért a Győr minden polgárát megcélzó, mindenki által elérhető intézkedések alapozzák meg.

4.2 A stratégia cél- és intézkedésrendszere

A stratégia jövőképét, célrendszerét és – a továbbiakban kifejtésre kerülő – intézkedéseit az alábbi táblázatok foglalják össze.

Kreatív Győr – Győr Megyei Jogú Város Kulturális és Kreatív Gazdasági Stratégiája				
Jövőkép	Győr a világra nyitott, kreatív város, ahol a társadalom és a gazdaság egyensúlyban és szinergiában lévő megújulásának, fenntartható fejlődésének motorja a hagyományokra is építő kulturális és a szellemi tulajdonon alapuló üzleti innováció, továbbá a polgárok aktív kulturális, társadalmi és gazdasági részvétele.			
Átfogó cél	A kultúra és a kreatív gazdaság területein megfogalmazódó egyéni szándékok közös cselekvésekben való kiteljesedésének elősegítése, ezzel is szolgálva a folyamatos megújulást biztosító kreatív gondolatok áramlását.			
Pillérek	Polgárság	Közösség	Kreativitás	Kisugárzás
Specifikus célok	A lokálpatrióta polgárság – az önmagáért és közösségért való, cselekvő, példát is mutató felelősségvállalás, továbbá a világra való nyitottság – eszményének megerősítése annak érdekében, hogy az hassa át Győr lakosságának mindennapjait és legyen azok vezérfonala.	A polgárok találkozási lehetőségeinek és a közösen való gondolkodásuk, cselekvésük alkalmainak bővítése az egyéni és közösségi-szervezeti kreativitás kibontakoztatása, társadalmi-, gazdasági- és városfejlesztési erőforrásként való hasznosulása érdekében.	A művészet és a kreatív gazdaság tereinek, kereteinek megteremtése, fejlesztése a művészeti és a gazdasági útkeresés és innováció egymásra hatásának, szinergiájának megteremtése érdekében.	Győr értékeinek láthatóvá tétele és az intézményi, térségi, továbbá a nemzetközi kapcsolódások fejlesztése annak érdekében, hogy a városra a művészek, kreatív vállalkozók csomópontként, közös projektjeik megvalósítási helyszíneként tekintsenek.

6. táblázat: A Kreatív Győr Stratégia jövőképe, átfogó- és specifikus céljai

„Polgárság” pillér		
Specifikus cél	A lokálpatrióta polgárság – az önmagáért és közösségért való, cselekvő, példát is mutató felelősségvállalás, továbbá a világra való nyitottság – eszményének megerősítése annak érdekében, hogy az hassa át Győr lakosságának mindennapjait és legyen azok vezérfonala.	
Intézkedéscsoportok (részcélok és intézkedések)	A jövő polgárai	Művészetek iránti fogékonyság erősítése: Kultúrafelfedező és Művészeti Nevelési Program Fiatal művészek alkotásainak bemutatása Tehetségek kibontakoztatása: Tehetséggondozási programok rendszerbe foglalása, kiterjesztése Diák és ifjúsági összművészeti napok Közösségi, társadalmi részvétel fejlesztése: Ifjúsági közösségek megalakulásának elősegítése, tevékenységük szakmai támogatása Ifjúsági önkéntes program Mind a négy rész célra vonatkozó intézkedés: Komplex szolgáltatásokat biztosító ifjúsági közösségi szintér
	Lokálpatriotizmus	Győr történelmének megismertetése: „Győri hősök” Kereskedelem- és ipartörténeti kiállítás Történeti folyóiratok és kiadványok Polgárok városhoz való kötődésének erősítése: Városnap Bővülő lakosságú városrészek közösségek összetartozásának erősítése Program a Győrből elszármazottakkal való kapcsolattartásra Győr közösségeiért való cselekvés elősegítése: Társadalmi vállalkozások létrejöttének és megerősödésének támogatása
	A kulturális értékekhez való hozzáférés lehetőségének növelése	Kulturális intézmények munkatársainak kompetenciafejlesztése Kulturális intézményekben az egyenlő esélyű hozzáférés minél teljesebb körű biztosítása

7. táblázat: A Kreatív Győr Stratégia „Polgárság” pillérének specifikus célja, intézkedéscsoportjai és rész céljai, továbbá intézkedései

„Közösség” pillér		
Specifikus cél	A polgárok találkozási lehetőségeinek és a közösen való gondolkodásuk, cselekvésük alkalmainak bővítése az egyéni és közösségi-szervezeti kreativitás kibontakoztatása, társadalmi-, gazdasági- és városfejlesztési erőforrásként való hasznosulása érdekében.	
Intézkedéscsoportok (részcélok és intézkedések)	Közös(ségi) helyek	A közösségi alkalmak, a közösségekkel való találkozások lehetőségei infrastrukturális feltételeinek fejlesztése és bővítése: Közösségi terek megújítása Új találkozási pontok, pop-up közösségi helyek Öntevékeny művészeti közösségek lehetőségeinek bővítése
	Közös(ségi) cselekvések	Polgárok közösségi részvételét igénylő, ebbéli motivációjukat erősítő és kompetenciáikat fejlesztő alkalmak, lehetőségek bővítése: Közösségi tér funkciót is betöltő kulturális intézmények közösségfejlesztési célú szakmai kompetenciáinak bővítése A közösségi tervezés alkalmazásának elterjesztése A városfejlesztés kérdéseivel foglalkozó szakmaközi fórumok Nemzetiségek városépítő szerepének erősítése Az öntevékeny művészeti csoportok művészeti tevékenységének elismerése
	Mindkét rész célra vonatkozó intézkedés	Kulturális intézmények társadalmiasítása

8. táblázat: A Kreatív Győr Stratégia „Közösség” pillérének specifikus célja, intézkedéscsoportjai és rész céljai, továbbá intézkedései

„Kreativitás” pillér		
Specifikus cél	A művészet és a kreatív gazdaság tereinek, kereteinek megteremtése, fejlesztése a művészeti és a gazdasági útkeresés és innováció egymásra hatásának, szinergiájának megteremtése érdekében.	
Intézkedéscsoportok (részcélok és intézkedések)	Kreativitás a kulturális értékteremtésben	Legyen a hagyományaira büszke Győr az innovatív és kortárs művészet központja: Város-műhely – Tematikus városfejlesztési projektek fiatal művészekkel Új áramlatok – minőségi kulturális élmények Előadó- és képzőművészeti mesterkurzusok, workshopok rendszerének fejlesztése Fiatal művészek támogatása Program fiatal hazai és külföldi előadók és alkotók meghívásával Alkotóterek Multifunkcionális kulturális tér
	Kreativitás a gazdasági értékteremtésben	A design iparág lehetőségeinek bővítése: Helyi kreatívok és a győri gazdasági szereplők kapcsolatának erősítése „Tervezz városi ajándékot!” Design inkubációs központ A startupok számára kedvező ökoszisztéma megteremtése: Startup hét Győr Startup inkubációs központ Befektetésösztönzés Mindkét rész célra vonatkozó intézkedések: Ismered? – a győri kreatívok helyi ismertségének növelése Makerspace

9. táblázat: A Kreatív Győr Stratégia „Kreativitás” pillérének specifikus célja, intézkedéscsoportjai és rész céljai, továbbá intézkedései

„Kisugárzás” pillér		
Specifikus cél	Győr értékeinek láthatóvá tétele és az intézényi, a térségi, továbbá a nemzetközi kapcsolódások fejlesztése annak érdekében, hogy a városra a művészek, kreatív vállalkozók csomópontként, közös projektjeik megvalósítási helyszínéként tekintsenek.	
Intézkedéscsoportok (részcélok és intézkedések)	Győr értékeinek láthatóvá tétele	Győr kulturális, történelmi, társadalmi és építészeti értékeinek nemzetközi és online térben való jelenlétének erősítése: Győr előadó-művészeti értékei nemzetközi jelenlétének erősítése Győr képzőművészeti értékei nemzetközi jelenlétének erősítése Emblematikus fesztiválok A város kulturális, közösségi és társadalmi adat- és programtára Városi mobilapplikációk
	Hazai kapcsolódások erősítése	Megyei koordináció, térségi együttműködés, kiemelt partnerség Pannónhalmával: Megyei szintű koordináció Együttműködés a vonzáskörzet településeivel
	Nemzetközi kapcsolódások erősítése	Győr kulturális és kreatív gazdasági szereplőinek nemzetközi együttműködésekben való részvételének erősítése: Testvérvárosokkal való együttműködések bővítése, mélyítése Nemzetközi Győri Művésztelep Nemzetközi kiállításokra alkalmas kiállítási tér Nemzetközi szakmai szervezet munkájában való részvétel Csatlakozás az Európai Kulturális Utak hálózatához Csatlakozás az UNESCO Kreatív Városok Hálózatához

10. táblázat: A Kreatív Győr Stratégia „Kisugárzás” pillérének specifikus célja, intézkedéscsoportjai és rész céljai, továbbá intézkedései

5 A stratégia intézkedései

A Kreatív Győr Stratégia keretében meghatározott feladatok túlnyomó többsége besorolható a pillérek, specifikus célok, részcélok és intézkedéscsoportok rendszerébe. Vannak azonban olyan, nagyrészt már a Kulturális koncepció által is lefektetett célkitűzések, amelyek – általános jellegüknél fogva – kiemelendők e struktúra keretei közül. E fejlesztési területek az alábbiak:

- az önkormányzati kulturális intézmények és az öntevékeny művészeti közösségek, továbbá a nem önkormányzati fenntartású kulturális intézmények együttműködésének erősítése annak érdekében, hogy a magas színvonalú kulturális élmények Győr és térsége minél több polgára számára elérhetők és hozzáférhetők legyenek,
- az előadó-művészeti intézmények esetében az Emtv. szerinti nemzeti, illetve kiemelt minősítések megtartása,
- a közösségi művelődési intézmények tekintetében az egyéb humán közszolgáltatásokkal, elsődlegesen a köznevelési és szociális intézményekkel való szorosabb együttműködés kialakítása,
- a közgyűjtemények vonatkozásában a tevékenységük interaktivitásának erősítését szolgáló fejlesztések továbbvitele,
- a civil szervezetek, alkotóművészeti közösségek szakmai és pénzügyi támogatási rendszerének további működtetése és
- a kulturális intézmény- és tevékenységrendszer magas mértékű önkormányzati finanszírozásának szinten tartása mellett a piaci szereplőktől származó források arányának növelése.

5.1 „Polgárság” pillér

A „Polgárság” pillér specifikus célja: a lokálpatrióta polgárság – az önmagáért és közösségért való, cselekvő, példát is mutató felelősségvállalás, továbbá a világra való nyitottság – eszményének megerősítése annak érdekében, hogy az hassa át Győr lakosságának mindennapjait és legyen azok vezérfonala. A specifikus cél elérése érdekében az ifjúsági korosztályt középpontba helyező, a lokálpatriotizmust erősítő és a kulturális értékekhez való hozzáférést minden győri polgár számára biztosító intézkedések megvalósítása szükséges.

5.1.1 „A jövő polgárai” intézkedéscsoport

A fiatalok a kulturális intézmények és az Önkormányzat kultúra- és kreatív gazdaság támogatási tevékenységének kiemelt célcsoportja. Ez a garanciája ugyanis annak, hogy Győr lakosságának mindennapjait minél szélesebb körben, generációkat átívelő módon áthassa és egyben azok vezérfonala legyen a polgárság eszménye. A „Jövő polgárai” intézkedéscsoport keretében a fiatalok művészetek iránti fogékonyságának erősítését, tehetségük

kibontakoztatását, közösségi, társadalmi részvételének fejlesztését szolgáló intézkedések kerülnek megvalósításra.

Művészetek iránti fogékonyság erősítése	Tehetségek kibontakoztatása	Közösségi, társadalmi részvétel fejlesztése
Kultúrafelfedező és Művészeti Nevelési Program	Tehetséggondozási programok rendszerbe foglalása, kiterjesztése	Ifjúsági közösségek megalakulásának elősegítése, tevékenységük szakmai támogatása
Fiatal művészek alkotásainak bemutatása	Diák és ifjúsági összművészeti napok	Ifjúsági önkéntes program
Komplex szolgáltatásokat biztosító ifjúsági közösségi színtér		

11. táblázat: „A jövő polgárai” intézkedéscsoport rész céljai és intézkedései

5.1.1.1 Kultúrafelfedező és Művészeti Nevelési Program

Az intézkedés célja, hogy minél több győri fiatalnak mutassa meg az előadó- és alkotóművészet abbéli lényegét, hogy az hozzásegíti az embert önmaga és a körülötte lévő világ megértéséhez.

A fenti célt két eszközzel éri el a program:

- a kulturális intézmények ismeretterjesztő célú, „beavató” jellegű előadásokra, kiállításokra, szakköri vagy klubeseményekre várják a fiatalokat, továbbá
- lehetőséget biztosítanak az előadó- vagy alkotóművészet eszközrendszerait alkalmazó, közösségi alkotófolyamatban való részvételre.

A program tehát egyrészt biztosítja a „találkozás” mint kiindulási pont lehetőségét, többek között azon győri gyermekek és fiatalok számára is, akiknek erre anyagi vagy szociokulturális helyzetük okán nem lenne lehetősége.

Másrészt a program túllép a találkozás, a megismerés lehetőségének biztosításán. A közösségi alkotófolyamatok célja ugyanis, hogy a részt vevő fiatalok saját élményt szerezzenek azzal kapcsolatban, amikor valamely, számukra fontos kérdéskört, élethelyzetet a művészet eszközeivel dolgoznak fel, azaz éljék meg közről a „művészet működését”. Az e célt szolgáló közösségi alkotófolyamatok 1-2 hetes, esetenként hosszabb miniprojektek. Megvalósításukhoz egyrészt az önkormányzati fenntartású kulturális intézmények, másrészt a város nagyszámú öntevékeny alkotóközössége nyújt szakmai támogatást.

A kulturális intézményekkel való találkozás és a közösségi alkotófolyamat közelebb hozza a gyermekekhez és a fiatalokhoz a kulturális intézményeket, a művészeti alkotóközösségeket, újabb kapcsolódási pontot teremtve ezzel Győrhöz, erősítve ezzel a városhoz való kötődésüket.

A program része a Széchenyi István Egyetemen tanuló hallgatók kulturális részvételének fejlesztése is. Ezt az előbbiektől eltérő eszközökkel éri el a program:

- a Széchenyi Egyetemmel együttműködésben meg kívánja vizsgálni, hogy milyen művészeti ágak iránt mutatnak érdeklődést az egyetem hallgatói és ennek alapján
- szorgalmazni kívánja az egyetemi előadó- és alkotóközösségek megalakulását, továbbá a campuson belül megvalósuló művészeti előadások és kiállítások számát.

5.1.1.2 Fiatal művészek alkotásainak bemutatása

A fiatal alkotók, előadók – a korosztályi azonosság okán – több esetben érzékenyebbek a fiatalokat érintő, érdeklő kérdéskörök és azoknak a korosztály sajátosságaihoz igazodó bemutatási módja iránt. Továbbá esetükben – úgyszintén a korosztályi azonosság eredményeként – mélyebb lehet a nézői, látogató azonosulás mind művészetük, mind példaképet mutató életútjuk tekintetében. Az előbbiekből eredően az előadó-művészeti intézmények, különösen a Balett és a Színház évadjaiban, továbbá a Múzeum időszaki kiállításainak körében tovább kell erősíteni a fiatal művészek meghívását, bevonását. Ezen előadások, kiállítások promóciója során az ifjúsági korosztály elérésére kiemelt hangsúlyt kell fektetni.

5.1.1.3 Tehetséggondozási programok rendszerbe foglalása, kiterjesztése

Győrben számos, az előadó- és alkotóművészet területére kiterjedő tehetséggondozó program, a fiataloknak a kulturális részvétel lehetőségét biztosító előadó- vagy alkotóművészeti csoport működik. Egyrészt továbbiak létrejöttének elősegítése, másrészt a csoportokat vezető szakemberek tapasztalat-megosztás és egymástól való tanulása kereteinek megteremtése érdekében szükséges, hogy ezen programok, csoportok együttműködése strukturált és folyamatos legyen.

A jelenlegi tehetséggondozási programok rendszerbe foglalása és újak indítása a garanciája annak, hogy ne legyen olyan tehetség, aki felfedezetlen marad, azaz minden fiatalnak legyen lehetősége tehetségének kibontakoztatására.

5.1.1.4 Diák és ifjúsági összművészeti napok

A diák és ifjúsági összművészeti napok a városban működő tehetséggondozó és diák- vagy ifjúsági előadó- vagy alkotóművészeti csoportok seregszemléje.

Az évente megvalósítandó rendezvény keretében bemutatkoznak a város érdemi munkát végző diák- vagy ifjúsági művészeti közösségei. A rendezvény célja egyrészt, hogy a város polgárainak minél szélesebb köre számára láthatók legyenek a művészeti közösségek eredményei, megmutatva ezzel a felnövekvő generációkban rejlő erőforrásokat. Cél továbbá a fiatal művészek elismerése, többek között azzal, hogy a rendezvény előadásainak, kiállításainak helyszíneit a város kulturális intézményei, nagyrendezvényei adják. Az előadások, kiállítások mellett a rendezvény programjában művészeti workshop, nyitott műhelyek (azaz szakmai elemek) szerepelnek.

A diák és ifjúsági összművészeti napok megvalósítása kapcsán meg kell vizsgálni annak lehetőségét, hogy az miképpen illeszthető be valamely, már jelenleg is létező rendezvény szerkezetébe.

5.1.1.5 Ifjúsági közösségek megalakulásának elősegítése, tevékenységük szakmai támogatása

Bővíteni kell a kulturális intézmények, közülük elsődlegesen a közösségi térként is funkcionálók (művelődési központok, művelődési házak, Múzeum és Könyvtár) által elért és bevont fiatalok körét, szükséges továbbá, hogy növekedjen az ezen intézményekben működő ifjúsági közösségek száma, illetve a különböző alkotóközösségek, klubok, körök tagjai körében a fiatalok aránya. Mindezek érdekében az alábbiak megvalósítása szükséges:

- A korosztály által már jelenleg is nagyobb számban látogatott intézményeknek (Könyvtár, Generációk Háza, Rómer-ház) folytatniuk és lehetőség szerint bővíteniük kell a fiatalokat célzó tevékenységeiket, ezt elősegítendő szükséges az épületek felújítása, illetve a már megvalósult felújítási folyamatok teljessé tétele.
- A művelődési központok és a művelődési házak esetében törekedni kell ifjúsági klubhelyiségek kialakítására, a tervezés és a kialakítás folyamatába is bevonva a fiatalokat.
- A Bábszínháznak folytatnia kell azt a törekvését, hogy ifjúsági közösségi helyként is funkcionáljon.
- Fejleszteni kell az intézmények abbéli szakmai képességét, hogy ifjúsági korosztályokkal a bevonásra épülő, a személyközi és állampolgári kompetenciákat fejlesztő munkát végezzenek. Ennek érdekében a közösségi térként is funkcionáló intézményeknek törekedniük kell arra, hogy legalább 1-1 munkatársuk rendszeresen vegyen részt ifjúságsegítéssel, ifjúságfejlesztéssel kapcsolatos képzési és szakmai programokon.

5.1.1.6 Ifjúsági önkéntes program

Növelni szükséges a fiatalok társadalmi felelősségvállalását, azon belül kiemelten a leszakadó társadalmi csoportok élethelyzete iránti érzékenységet. Ennek – az iskolai közösségi szolgálat mellett – kiváló eszköze az önkéntesség. Győrben kettő, az önkéntesség országos hálózataihoz csatlakozó központ működik: a Magyar Máltai Szeretetszolgálat által működtetett Győr-Moson-Sopron Megyei Család Esélyteremtési és Önkéntes Ház¹²⁵ és a Győri Egyetemért Közhasznú Egyesület Önkéntes Pontja¹²⁶. Több humán közszolgáltatási intézményrendszer (pl. a WHO Egészséges Városok Program keretében működő „Beszélgetőhálózat”) és civil szervezet is aktív még ezen a területen, továbbá folyamatosan nő a jelentősége a teljes várost megmozgató eseményekhez (pl. EYOF) kapcsolódó önkéntes programoknak. Az önkéntesség területén aktív szervezetekkel, kezdeményezésekkel

¹²⁵ <http://eselyteremtesihazak.gov.hu/gyor-moson-sopron> (2018. július 28.)

¹²⁶ <http://onkentes.gyeke.hu> (2018. július 28.)

együttműködve el kell érni az önkéntesként tevékenykedő győri fiatalok számának további növekedését.

5.1.1.7 Komplex szolgáltatásokat biztosító ifjúsági közösségi színtér

A Kreatív Győr Stratégia helyzetelemzése és több stratégiai dokumentum (HKFS, HEP) is rámutatott az ifjúsági közösségi színterek bővítésének szükségességére. A stratégia erre egyrészt a közösségi térként is funkcionáló intézmények – „5.1.1.5 Ifjúsági közösségek megalakulásának elősegítése, tevékenységük szakmai támogatása” fejezetben ismertetett – szakmai és infrastrukturális fejlesztésével reagál. Mindezek mellett azonban szükséges megvizsgálni egy, egyszerre közösségi térként és ifjúságfejlesztési központként is működő színtér – lehetőség szerint külső forrás bevonásával történő – kialakításának lehetőségét. A színtér komplex szolgáltatásokat kell nyújtson:

- lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a fiatalok étel- és italfogyasztási kényszer nélkül találkozhassanak egymással és szervezhessenek közösségi programokat, eseményeket, továbbá
- elérhetővé kell tennie olyan személyes tanácsadásokat, amelyek segítséget, támpontokat adnak a fiataloknak élethelyzeteik megoldásában,
- szolgáltatásaival, programjaival, miliójével a fiatalok társadalmi integrációját kell szolgálja (azaz minden tekintetben túl kell mutasson egy szórakozóhely nyújtotta lehetőségeken) és
- mindezt az ifjúságfejlesztéshez és ifjúságsegítéshez professzionális módon értő szakmai stábbal kell megvalósítani, továbbá
- a központ feladatainak része a Kreatív Győr Stratégia „A jövő polgárai” intézkedéscsoportjának abbéli koordinálása, hogy az egyes intézkedések megvalósítói egymással egyeztetve, a lehetséges szinergiákat kiaknázva végezzék munkájukat.

A komplex szolgáltatásokat biztosító ifjúsági közösségi színtér helyszínét, kialakítását és működtetési koncepcióját részletes megalapozó vizsgálatnak kell alátámasztani.

5.1.2 „Lokálpatriotizmus” intézkedéscsoport

A HKFS megvalósításának részeként jelenik meg a helyi értékeket tudatosító, megjelenítő kezdeményezéseket támogató, „Ki lakik a városban? Élő emlékezet – élő közösségek – élő város” című pályázati felhívás, amelynek köszönhetően számos, a lokálpatriotizmus megerősödését szolgáló esemény és projekt valósul meg az elkövetkezendő években. E kezdeményezések támogatása mellett az alábbi intézkedések megvalósítása szükséges. A „Lokálpatriotizmus” intézkedéscsoport Győr történelmének megismertetését, a polgárok városhoz való kötődésének erősítését és közösségeiért való cselekvés elősegítését szolgáló intézkedéseket foglal magában.

Győr történelmének megismertetése	Polgárok városhoz való kötődésének erősítése	Győr közösségeiért való cselekvés elősegítése
„Győri hősök”	Városnap	Társadalmi vállalkozások létrejöttének és megerősödésének támogatása
Kereskedelem- és ipartörténeti kiállítás	Bővülő lakosságú városrészek közösségek összetartozásának erősítése	
Történeti folyóiratok és kiadványok	Program a Győrből elszármazottakkal való kapcsolattartásra	

12. táblázat: A „Lokálpatriotizmus” intézkedéscsoport rész céljai és intézkedései

5.1.2.1 „Győri hősök”

Győr történelme során több száz olyan polgár élt a városban, aki szakmai vagy személyes élettörténetével példakép lehet a ma embere számára. Közülük többeket ismernek a városban napjainkban élők, intézmények, utcák viselik nevüket. Jelentős azonban azon, egykor a városban élő, dolgozó iparosok, mérnökök, kereskedők, tanárok, tudósok, művészek, egyházi emberek, katonák, sportolók stb. köre, akik kevésbé vagy egyáltalán nem ismertek. Életútjuk ismertté tétele, a város aktív emlékezetébe való beemelése erősítheti Győr mai polgárainak lokálpatriotizmusát, növelheti a „büszke vagyok arra, hogy Győrben élek” érzést. E célt szolgálja a Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia keretében megvalósuló „Ki lakik a városban?” program, ahogyan a közgyűjtemények helytörténeti munkája is.

A „győri hősök” minél szélesebb körű megismertetése érdekében az Önkormányzat a lehető legtöbb médiumot fel kívánja használni az Önkormányzat (intézmények, nyomtatott és elektronikus sajtó, helyi TV-rádió, kiadványok stb.).

5.1.2.2 Kereskedelem- és ipartörténeti kiállítás

A Múzeum állandó kiállítási portfóliója rendkívül széles. Hiányzik azonban egy, Győr kereskedelem- és ipartörténetét bemutató, átfogó kiállítás. Ehhez kapcsolódó cél a várostörténeti kiállítás Apátúr-házban való újranyitása, amely megfelelő keretet biztosíthat Győr kereskedelem- és ipartörténetének korszerű megismertetésére.

5.1.2.3 Történeti folyóiratok és kiadványok

A Levéltár, a Múzeum és a Könyvtár bázisán rendkívül jelentős, Győr kultúr- és művészet-, továbbá gazdaságtörténetét részleteiben feldolgozó tudományos igényű kutatói és publikációs tevékenység valósul meg. E tevékenység egyik mérföldköve lesz a város – jelenleg előkészítés alatt lévő – monográfiájának megjelentetése.

A monográfia összeállítását és megjelentetését célzó nagy ívű munka mellett azonban az intézményeknek folytatniuk kell ebbéli tevékenységüket, kiemelt figyelmet fordítva a kutatási eredmények győri polgárokkal való – azok folyóiratokban, kiadványokban való publikálásán túlmutató – megismertetésére.

5.1.2.4 Városnap

Története során Győr sokat nyert az európai történelemben betöltött kapu szerepével, ugyanakkor nincs könnyű helyzetben akkor, amikor polgárai kötődését, a győriek identitását keresi. A Városnap lényege a város és közössége összegezze történelmét, számba vegye eredményeit. Szükség van egy kifejezetten erre szolgáló alkalomra, hogy a győriek együtt ünnepeljék „győriségüket”. Ennek a hagyománynak az elindításához megfelelő időpont lehet 2021, a városalapítás 750. évfordulója.

5.1.2.5 Bővülő lakosságú városrészek közösségek összetartozásának erősítése

A helyzetelemzés is rámutatott: Győr polgárainak köre folyamatos változásban, áramlásban van. A városrészek közül különösen Győrszentivánra és Ménfőcsanak-Gyirmótra jellemző egyrészt a győri belső migráció („kiköltözés”), másrészt – a győri munkaerőpiac erőteljes vonzása okán – e városrészek az országon belüli migráció célpontjai.

A beköltözők „győriségének”, a családok és azon belül különösen a gyermekek és a fiatalok városhoz való kötődésének erősítése érdekében az e városrészekben működő közösségi művelődési intézmények (a Molnár Vid Bertalan és a Ménfőcsanak-Gyirmóti művelődési központok) számára kiemelt feladat a városrészekbe beköltözők lokális integrációját szolgáló programok, folyamatok – a helyi közösségek, civil szervezetekkel együttműködésben, azok bevonásával történő – megvalósítása.

5.1.2.6 Program a Győrből elszármazottakkal való kapcsolattartásra

Győr társadalma folyamatos áramlásának két iránya van: egyre többek választják – akár végleges, akár ideiglenes – lakhelyüknek Győrt, de megfigyelhető az elvándorlás tendenciája is. Az egyébként természetes folyamat negatív összetevője, hogy – először csak a főiskolai,

egyetemi tanulmányok érdekében, majd több esetben véglegesen – fiatalok is elköltöznek Győrből. A folyamat mértékének csökkentését szolgáló eddigi erőfeszítések eredményességét hátráltatta, hogy – a közvetlen kapcsolat megszűnése okán – az Önkormányzat nehezen tudta megszólítani, elérni az elköltözött fiatalokat. Az intézkedés célja, hogy a város hatékony csatornákat építsen ki, amelyeken keresztül tarthatja a kapcsolatot a Győrből elszármazottakkal.

5.1.2.7 Társadalmi vállalkozások létrejöttének és megerősödésének támogatása

A társadalmi vállalkozások a gazdasági szereplők azon köre, amelyek olyan társadalmi és gazdasági értéket is képviselő termékeket, illetve szolgáltatásokat állítanak elő, amelyekkel a szűkebb vagy tágabb közösségük társadalmi, környezeti problémáira adnak választ. A társadalmi vállalkozások mindezt a profittermelés egyértelmű céljával, azaz jelentős mértékben piaci bevételekből, nem pedig pályázatokból, támogatásokból fenntartva és nem feltétlen nonprofit formában valósítják meg. A társadalmi vállalkozások további sajátossága, hogy működésükre az értékorientáltság, a társadalmi-környezeti etikai elvek következetes betartása, továbbá a profit társadalmi cél elérésébe való visszaforgatása a jellemző.

A társadalmi vállalkozások több szempontból hasonlítanak – a kreatív gazdaság egyik meghatározó piaci modelljéhez – a startupokhoz: egy létező – esetükben társadalmi – problémára adnak választ, hosszú távon csak közösségekre építve életképesek, működésük nem nélkülözheti a kreativitást. Üzleti modelljük azonban nem feltétlen skálázható, annak nem jellemzően része a nemzetközi porondra lépés – hiszen többnyire lokális probléma megoldására vállalkoznak – meghatározó eleme azonban az az értékelvűség, ami a startupok tekintetében nem kritérium. A társadalmi vállalkozások tehát – mind üzleti modelljük, mind működésüket tekintve – megtestesítik a polgárság eszményét.¹²⁷ Létrejöttük és megerősödésük támogatása ezért képezi a Kreatív Győr Stratégia részét. Ennek formái az alábbiak:

- a társadalmi vállalkozási forma megismertetését szolgáló szakmai és társadalmi események,
- az adott társadalmi küldetéshez kapcsolódó szakmai tanácsadás, illetve kapcsolatépítés,
- a szervezet és az üzleti modell kialakítását, fejlesztését szolgáló inkubációs tevékenység,
- támogatási lehetőségek felkutatása, forrástérkép készítése,
- a szakmai kapcsolatrendszer bővítését szolgáló networking események szervezése.

A társadalmi vállalkozások létrejöttét és megerősödését szolgáló tevékenységek ellátása egy startup vállalkozásokat támogató központ keretei között is elképzelhető, ami – a gazdasági

¹²⁷ A társadalmi vállalkozások köre nem azonos az – alapvetően a sérülékeny társadalmi csoportok munkaerő-piaci (re)integrációját célul kitűző – szociális vállalkozásokkal.

racionalitás mellett – a támogatott szervezetek tevékenysége közötti szinergiák kiaknázását is elősegítheti.

5.1.3 „A kulturális értékekhez való hozzáférés lehetőségének növelése” intézkedéscsoport

A Kreatív Győr Stratégia számos intézkedése szolgálja közvetlenül vagy közvetve azt a célt, miszerint a győri polgárok legszélesebb köre találkozhaszon kulturális értékekkel és vehessen részt a kulturális értékteremtésben.¹²⁸ Ezeket egészítik ki az alábbi általános jellegű intézkedések: a kulturális intézmények munkatársainak kompetenciafejlesztése és a kulturális intézmények komplex akadálymentesítése.

5.1.3.1 Kulturális intézmények munkatársainak kompetenciafejlesztése

A stratégia helyzetelemzése – a HEP-et idézve – orvosolandó helyzetként szól arról, hogy Győr roma polgárai esetében „a kulturális különbségekből eredő eltérő látásmódok, szokások sok esetben akadályozzák a többségi társadalomhoz tartozó szakemberek által nyújtott szolgáltatásokhoz való hozzáférést”¹²⁹ és fejlesztési szükségletként határozza meg a roma ügyfelekkel kapcsolatba kerülő szakemberek továbbképzését. További kihívás az intézmények számára pl. a fogyatékkal élők programokba, tevékenységekbe való integrációja: mi és milyen jellegű az adekvát segítségnyújtás, mi a szükséges és mi a már túlzó mértékű odafigyelés és óvatosság.

A roma polgárokkal való munkában a kulturális intézményrendszer tagjai közül az Újvárosi Művelődési Ház érintett leginkább, az esélyegyenlőségi szempontból kiemelt további társadalmi csoportokkal (pl.: fogyatékkal élők, mélyszegénységben élő) azonban az intézményrendszer minden tagjának munkatársa találkozik, találkozhat. Annak érdekében, hogy e társadalmi csoportokat az intézmények minél nagyobb mértékben és számukra minél megfelelőbb módon érhessek el, vonhassák be tevékenységeikbe, folytatni kell a korábbi években megkezdett érzékenyítő és szakmai kompetenciabővítő képzések sorozatát.

5.1.3.2 Kulturális intézményekben az egyenlő esélyű hozzáférés minél teljesebb körű biztosítása

Úgyszintén a HEP rögzíti: a kulturális intézmények alapvetően a mozgáskorlátozottakban gondolkodnak (valamennyi kulturális intézmény megközelíthető akadálymentesen), más fogyatékosági csoportokat jellemzően figyelmen kívül hagynak. A kulturális értékekhez való hozzáférés lehetőségeinek bővítése érdekében az infrastruktúra-felújításoknál külön figyelmet kell fordítani a kommunikációs akadálymentesítésre, ide értve az elmúlt években megkezdett digitalizációs tevékenység folytatását is, a távolról való hozzáférés biztosítása

¹²⁸ A kulturális értékekhez való hozzáférés lehetőségét bővíti pl. „A jövő polgárai” és a „Kreativitás a városfejlesztésben” intézkedéscsoportok több eleme vagy a „Közösség” pillér intézkedéseinek egy része.

¹²⁹ HEP, 81. o.

érdekében. Az új beruházások esetében pedig – hasonlóan az elmúlt évek gyakorlatához – az egyenlő esélyű hozzáférés minél teljesebb körű biztosítására kell törekedni.

5.2 „Közösség” pillér

A „Közösség” pillér specifikus célja: a polgárok találkozási lehetőségeinek és a közösen való gondolkodásuk, cselekvésük alkalmainak bővítése az egyéni és közösségi-szervezeti kreativitás kibontakoztatása, társadalmi, gazdasági és városfejlesztési erőforrásként való hasznosulása érdekében. A specifikus cél elérése érdekében a közösségi helyek számának növelése és a közösségi cselekvés lehetőségei bővítését szolgáló intézkedések megvalósítása szükséges.

Lehetőség a találkozásra Közös(ségi) helyek	Lehetőség a cselekvésre Közös(ségi) együttműködések
Közösségi terek megújítása	Közösségi tér funkciót is betöltő kulturális intézmények közösségfejlesztési célú szakmai kompetenciáinak bővítése
Új találkozási pontok, pop-up közösségi helyek	A közösségi tervezés alkalmazásának elterjesztése
Öntevékeny művészeti közösségek lehetőségeinek bővítése	A városfejlesztés kérdéseivel foglalkozó szakmaközi fórumok
	Nemzetiségi közösségek városépítő szerepének erősítése
	Az öntevékeny művészeti csoportok művészeti tevékenységének elismerése
Kulturális intézmények társadalmiasítása	

13. táblázat: A „Közösség” pillér intézkedéscsoportjai, rész céljai és intézkedései

5.2.1 „Közös(ségi) helyek” intézkedéscsoport

A HKFS megvalósításának részeként kiírásra kerül a közösségi terek kialakítását támogató „Teret a közösségnek! Közösségépítő terek kialakítása” című pályázati felhívás, amelynek köszönhetően a csoportok, egyesületek működését támogató terek megújításától, bővítésétől, városközponttól távolabb lévő városrészekben mobil közösségi befogadó tér kialakításán át, szabadtéri vízparti fellépő helyek kialakításáig számos fejlesztés valósul meg. E kezdeményezések támogatása mellett a közösségi alkalmak, a közösségekkel való találkozások lehetőségei infrastrukturális feltételeinek fejlesztését és bővítését szolgáló intézkedések továbbvitele célszerű.

5.2.1.1 Községi terek megújítása

A közösségi együttlétek infrastrukturális feltételeinek megteremtése érdekében – az „5.1.1.5 Ifjúsági közösségek megalakulásának elősegítése, tevékenységük szakmai támogatása” intézkedés részeként megvalósuló beruházások (Könyvtár, Generációk Háza, Rómer-ház), továbbá a már betervezett fejlesztések (Napóleon-ház, Apátúr-ház, a Könyvtár központi épülete, Színház) mellett – szükséges további fejlesztések megvalósítása is. Ennek keretében arra kell törekedni, hogy Győr közösségi térként is funkcionáló kulturális intézményei minden tekintetben méltó találkozási pontjai legyenek a közösségeknek.

5.2.1.2 Új találkozási pontok, pop-up közösségi helyek

Győr kulturális intézményei – de számos, egyéb ágazathoz kapcsolódók is – a közösségi találkozások ezernyi lehetőségét biztosítják, ahogyan erre lehetőséget ad a vendéglátóhelyek széles köre is. Hiány tapasztalható azonban az attraktív, napjaink urbanus közösségi kulturális trendjeit követő, építészeti kialakításában a fiatalok ízlésvilágát kiszolgáló helyekben. Az ilyen találkozási pontok, közösségi helyek jellemzője, hogy egyszerre biztosít lehetőséget

- fogyasztási kényszer nélkül az egyéni pihenésre és közösségek találkozására,
- kisléptékű kulturális – jellemzően zenei – programok megvalósítására, továbbá
- opcionálisan, amennyiben ehhez a finanszírozás és a fenntartható működtetés feltételei adottak: számítógéppel való munkavégzésre (wifi csatlakozás, kiállások), valamint étel- és italfogyasztásra.¹³⁰

További jellemzőjük – az igényes építészeti kialakítás mellett – az ideiglenesség: kora tavasztól késő ősziig működnek, adott esetben részben vagy teljes egészében elbontható és újra felépíthető módon.

A nemzetközi jógyakorlatok is igazolják: a kreatív gazdaság egyik meghatározó alapját jelentő kreatív fiatalok alapvető szükséglete az ilyen jellegű helyek léte. Továbbá közösségteremtő funkciójuk mellett a városfejlesztésnek is kiváló eszközei. A Kreatív Győr Stratégia ezért elsősorban az alábbi helyszíneken irányozza elő új találkozási pontok, pop-up közösségi helyek kialakítási lehetőségeinek vizsgálatát:

- lakótelepek: állandó és ideiglenes elemeket is tartalmazva, a közösségi találkozások lehetőségének biztosítása mellett a közösségfejlesztő és kulturális részvételt erősítő közszolgáltatások megjelenítésével,
- a folyópartok: egyrészt a partokat közösségi helyként használó, jellemzően ifjúsági közösségek számára, másrészt az elcsöndesedés, a pihenés, a város forgatagából való kiszakadás lehetőségét biztosítva,

¹³⁰ Az egyes helyeken opcionálisan kialakításra kerülő vendéglátási funkció ellátására – szakmai koncepció alapján – pályázat útján lesz lehetőség.

- parkok: egyszerre bővítve azok funkcióit és hozzájárulva a területek környezeti minőségének és közbiztonságának megőrzéséhez.

A pop-up terek évenkénti újratelepítése lehetőséget ad a polgárok megszólítására is: milyen funkció kerüljön ki, illetve mivel bővüljön az ideiglenes közösségi tér. A pop-up terek továbbá – a kereteik között megvalósuló közösségi tevékenységek kedveltségének és eredményességének vizsgálataival – távlatosan megalapozhatják egy-egy állandó közösségi színtér kialakítását.

5.2.1.3 Öntevékeny művészeti közösségek lehetőségeinek bővítése

Győr közösségei között – a stratégia szemszögéből – kiemelt helyen szerepelnek az öntevékeny művészeti csoportok. Tevékenységük kereteinek fejlesztése, lehetőségeik bővítése ezért prioritás, ez indokolja a kifejezetten e közösségeket célzó intézkedéseket.

A helyzetelemzés bemutatta: a közösségi művelődési intézmények tevékenységének is köszönhetően folyamatosan nő az előadó- és alkotóművészeti közösségek, csoportok száma. A kedvező – és a továbbiakban is erősítendő – tendencia azonban egy hiányt is eredményezett: növekszik azon művészeti közösség száma, amelyek számára a kulturális intézmények – telítettségük okán – nem tudnak (próba)helyet biztosítani.

Szükséges tehát megvizsgálni az öntevékeny művészeti közösségeket befogadni képes további infrastruktúra biztosításának lehetőségeit, elsősorban a meglévő intézmények épületeinek átalakításával.

5.2.2 „Közös(ségi) együttműködések” intézkedéscsoport

A Kreatív Győr Stratégia közösségek fejlesztését célzó intézkedéseit megalapozzák, illetve kiegészítik egyrészt a HKFS keretében a közösségi részvételt és a befogadást segítő tevékenységek megvalósítását támogató „Mutasd meg magad!” és a szinergiageneráló közös kezdeményezések megvalósításához forrást biztosító „Sokszínű közösségek” című pályázatok. Ezeknek köszönhetően számos közösség alakul, erősödik meg, illetve alakít ki szakmai együttműködést.

Hasonlóan meghatározó a Könyvtár közösségfejlesztési projektje¹³¹, amelynek keretében 2018-2022 között, a város 14 ún. akcióterületén valósulnak meg a közösségi részvételt és közösségi kezdeményezőkézséget fejlesztő folyamatok. A projekt eredményeként egyrészt megerősödik a Könyvtár összesen 9 helyszínének közösségi tevékenysége, másrészt olyan, az intézményen kívüli lakossági kezdeményezések indulnak, amelyeket a helyi polgárok kezdeményeznek és valósítanak meg.

¹³¹ A program a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program „Helyi identitás és kohézió erősítése” című, TOP-6.9.2-16 számú pályázati program forrásaiból valósul majd meg.

A fenti, jelentős forrásokból megvalósuló komplex projekteket egészítik ki az alábbi, a polgárok közösségi részvételét igénylő, ebbéli motivációjukat erősítő és kompetenciáikat fejlesztő alkalmak, lehetőségek bővítését szolgáló intézkedések.

5.2.2.1 Közösségi tér funkciót is betöltő kulturális intézmények közösségfejlesztési célú szakmai kompetenciáinak bővítése

A közösségfejlesztés egyszerre jelenti a stratégia egyik meghatározó célját, de egyben az egyének közötti együttműködés fejlesztésének széles tárházával rendelkező professzió is, és ekként a stratégia egyik meghatározó eszköze. A stratégia kulturális és kreatív gazdasági céljainak elérése érdekében biztosítani kell, hogy a közösségi tér funkciót is betöltő intézmények (művelődési központok, művelődési házak, a Könyvtár és a Múzeum) aktívan használja a közösségfejlesztés módszer- és eszköztárát, ezzel járulva hozzá a győri polgárok társadalmi tőkéjének bővüléséhez.

A fentiekben említett közösségfejlesztési célú projekt eredményeként a Könyvtár munkatársai szert tesznek a közösségfejlesztéshez, mint professzióhoz szükséges szakmai kompetenciákra. A Könyvtár mellett azonban az összes, közösségi tér funkciót is betöltő intézménynek képessé kell válnia a közösségfejlesztés módszer- és eszköztárának alkalmazására. Ennek érdekében a közösségi térként is funkcionáló intézményeknek törekedniük kell arra, hogy legalább 2-2 munkatársuk rendszeresen vegyen részt közösségfejlesztéssel kapcsolatos képzési és szakmai programokon.

Az Önkormányzat által fenntartott intézmények mellett számos, egyéb fenntartású közösségi szintér is működik a városban. A terek működtetőinek szakmai támogatása keretében – az önkormányzati intézményekkel közös – közösségfejlesztéssel kapcsolatos képzési programok szervezése szükséges.

5.2.2.2 A közösségi tervezés alkalmazásának elterjesztése

Az egyes beruházások (pl.: közparkok megújítása, játszóterek kialakítása, közintézmények megújítása) eredményességét jelentősen növelheti az adott terület, épület majdani használói igényeinek részletekbe menő ismerete. A tervezési folyamat közösségi alapokra helyezése egyrészt erre ad lehetőséget. Másrészt – a polgárok kreatív gondolatainak tervezési folyamatba való becsatornázásával – növelheti a tervek minőségét is. Harmadrészt a polgárok tervezési folyamatban való részvétele növeli az adott beruházással kapcsolatos „tulajdonosi érzületet”: a helyi közösség sajátjának tekinti a megépített, megújított infrastruktúrát, ekként maga is védi, oltalmazt azt. Mindezen előnyök kiaknázása érdekében – amennyiben az erre irányuló előzetes vizsgálat azt mutatja, hogy a közösségi tervezés az adott fejlesztés esetén eredményesen alkalmazható – törekedni kell arra, hogy a tervezési folyamat közösségi alapokon valósuljon meg.

A közösségi tervezési folyamatok akkor eredményesek, ha a számos igény, továbbá a kreatív gondolatok és a lehetőségek esetleges egymásnak feszülése esetén közmegegyezésnek örvendő és megvalósítható terv születik. Ennek kulcsa a folyamatra biztosított idő és az

abban résztvevők közös gondolkodása kereteit biztosító szakember(ek). Közösségi tervezési folyamatok esetében mindezeket az Önkormányzat és a tervezéssel megbízott vállalkozások közösen biztosítják.

E közösségi tervezési folyamatok felkészítik Győr polgárait és intézményeit arra is, hogy a stratégiába az EKF-pályázatból átemelt és a „5.3.1.1 Város-műhely – Tematikus városfejlesztési projektek fiatal művészekkel” intézkedés keretében ismertetett tervezési programelem sikerrel kerüljön megvalósításra.

5.2.2.3 Városfejlesztés kérdéseivel foglalkozó szakmaközi fórumok

Az infrastrukturális fejlesztések mellett egy város fejlődésében ezernyi más kérdés is felmerül: a jelen stratégia által tárgyalt témakörök vagy az EKF-pályázat sikere esetén az EKF-év megvalósításának és az arra való felkészülés mikéntje vagy pl. annak kérdése, hogy az Ipar 4.0-ra való felkészülésben miként támogassa az Önkormányzat a jövő munkavállalóit és a termelőket, szolgáltatókat, vagy milyen kihívásokat jelent az infokommunikáció rohamos fejlődése és miként lehet felkészülni annak lehetőségeinek kihasználására. Mind olyan kérdés, amely egyszerre igényli az Önkormányzat, a humán közszolgáltatások, a tudomány, a gazdaság és a civil társadalom ismereteit és szerepvállalását. A fórumok rendszere ezen szereplők különböző témákban való közös gondolkodásának, megoldáskeresésének és közös cselekvéseik meghatározásának kerete.

A fórumok rendszere céljaiban egyrészt szorosan illeszkedik a Kreatív Győr Stratégia „6.1.2 Többszereplős együttműködési rendszerek kialakítása” intézkedése keretében kialakítandó testületekhez, másrészt módszereit tekintve előkészíti és a szereplőket felkészíti az EKF-pályázat „Párbeszéd” programcsomagjának sikeres megvalósítására.

5.2.2.4 Nemzetiségi közösségek városépítő szerepének erősítése

Győr sokszínű társadalmának és kulturális életének meghatározó szereplői a nemzetiségi közösségek. A városban roma, lengyel, német és örmény nemzetiségű polgárok élnek jelentősebb számban, nemzetiségi identitásuk erősségét mutatja nemzetiségi önkormányzataik kulturális aktivitása. A nemzetiségek évszázados városépítő szerepének megőrzése és aktivizálása érdekében fontos a kulturális identitásörzésük, hagyományaik átörökítésének, értékeik bemutatásának – a nemzetiségi önkormányzatok szándékainak figyelembevételével történő – támogatása.

A nemzetiségekkel való kapcsolattartás stratégia szintre emelése erősíti a stratégia „Kisugárzás” pillére kapcsán meghatározott, a nemzetközi kapcsolatok, kapcsolódások erősítésére vonatkozó részcélt is.

5.2.2.5 Az öntevékeny művészeti csoportok művészeti tevékenységének elismerése

Figyelemmel arra, hogy Győr közösségei között – a stratégia szemszögéből – az öntevékeny művészeti csoportok kiemelt szerepet töltenek be, a támogatásukat szolgáló eszközök bővítése is részét kell képezze a stratégiának.

Az intézkedés célja az öntevékeny művészeti csoportok művészeti tevékenységének elismerése, a csoportok arra való motiválása, hogy vegyenek részt minősítő megmérettetéseken. E célból az Önkormányzat továbbra is biztosít fellépési lehetőséget azon művészeti csoportoknak, amelyek az adott évben szakáguk valamely országos szintű megmérettetési rendszerében minősítési eredményt érnek el.

5.2.2.6 Kulturális intézmények társadalmiasítása

A helyzetelemzés ismertette: a kulturális kormányzat egyik kiemelt fejlesztési célja, hogy minél több intézmény esetében kerüljön bevezetésre, illetve megerősítésre a társadalmiasított (közösségi alapú) működési mód, azaz annak gyakorlata, hogy a helyi polgárok aktív résztvevői az egyes intézmények tevékenysége kialakításának, megvalósításának és értékelésének.

Figyelembe véve a kormányzati prioritásokat, de alapvetően abból a meggyőződésből, hogy a társadalmiasított működési mód mind a polgárok közösségi aktivitását, mind a helyi kötődését, mind az intézmények tevékenységének a helyi igényekhez, szükségletekhez való igazodását elősegíti, stratégiai cél, hogy a közösségi művelődési intézmények, továbbá a múzeumok és könyvtárak esetében kerüljön bevezetésre, illetve megerősítésre a társadalmiasított működési mód, nem utolsósorban a helyi nyilvánosság minél szélesebb körében történő megjelenéssel erősítve helyi közösségi beágyazottságukat.

5.3 „Kreativitás” pillér

A „Kreativitás” pillér specifikus célja: a kortárs művészet és a kreatív gazdaság tereinek és kereteinek megteremtése, fejlesztése a művészeti és a gazdasági útkeresés és innováció egymásra hatásának, szinergiájának megteremtése érdekében. A specifikus cél elérése érdekében a kulturális és a gazdasági értékteremtésben való kreativitás kibontakozása feltételeinek a fejlesztése szükséges.

5.3.1 „Kreativitás a kulturális értékteremtésben” intézkedéscsoport

Győr kereskedő és iparvárosként mindig is nyitott volt az új impulzusokra: érzekelte, értékelte, majd – hagyományaihoz illesztve – befogadta azokat. E hatások városformáló szerepét foglalja össze az EKF-pályázat akként, hogy annak központi témája az áramlás. A győriek identitásának alapját jelentő, a társadalom DNS-ébe kódolt kereskedő és iparvárosi lét a kulturális tevékenységrendszerben úgy jeleníthető meg, hogy annak fejlesztési iránya is

a nyitottság és áramlás lesz. A „Kreativitás a kulturális értékteremtésben” intézkedéscsoport ezért tartalmaz olyan fejlesztéseket, amelyek célja, hogy Győr az innovatív és kortárs művészet központja legyen. E célok teljesülése ahhoz is hozzájárul, hogy Győrre egyre növekvő mértékben legyen jellemző az a vibráló és inspiráló kulturális élet, amely sajátja az erős kreatív gazdasággal rendelkező városoknak.

Legyen a hagyományaira büszke Győr az innovatív és kortárs művészet központja
Város-műhely – Tematikus városfejlesztési projektek fiatal művészekkel
Új áramlatok – minőségi kulturális élmények
Előadó- és képzőművészeti mesterkurzusok, workshopok rendszerének fejlesztése
Fiatal művészeket támogató ösztöndíjpályázat
Rezidensprogram fiatal hazai és külföldi előadók és alkotók meghívásával
Alkotóterek
Multifunkcionális kulturális tér

14. táblázat: A „Kreativitás a kulturális értékteremtésben” intézkedéscsoport rész célja és intézkedései

5.3.1.1 Város-műhely – Tematikus, kreatív-kulturális városfejlesztési projektek

A „Város-műhely egy elsősorban, de nem kizárólag a virtuális térben létező fórum, amely Felületet teremt a szabad ötleteknek, kötetlen beszélgetéseknek, ugyanakkor irányított projektjeivel, ötletpályázataival, kérdésfelvetéseivel segíti a kulturális városfejlesztési célok elérését.

A Város-műhely tervezett működési elve a következő: a virtuális térben felvetésre kerül egy probléma, amelyre a közösség megoldásokat javasol. A felvetett probléma érkezik a városvezetéstől, az intézményektől, Győr bármely polgárától. Amikor egy-egy kérdés a Város-műhely keretei között már eljut a konkrét megvalósítási javaslatokig, akkor – kilépve a virtuális térből – bemutatásra kerülhet a város minden lakója számára, pl. egy kiállítás, fórumbeszélgetés, bejárás alkalmával. Ilyen Város-műhely alkalmakat kezdeményezhet akár egy intézmény, egy alkotói csoport, városrész vagy maga az önkormányzat is. A Város-műhely koordinációját az Önkormányzat biztosítja.

5.3.1.2 Új áramlatok – minőségi kulturális élmények

A város kortárs művészeti központtá válását szolgálja az élvonalbeli művészek, produkciók rendszeres Győrbe hívása. E kulturális események esetében nem elsősorban a magas nézőszám a cél, hanem olyan miliók megteremtése, amelyek keretében a magas színvonalú kulturális produkció, az idő minőségi megélése mellett nyújt katarikus egyéni és közösségi élményt.

5.3.1.3 Előadó- és képzőművészeti mesterkurzusok, workshopok rendszerének fejlesztése

A Zenekar, a Balett és a Múzeum mesterkurzusok megvalósításával is hozzájárul a győri művészeti élet színvonalának emeléséhez. Egyrészt ezek kiemelkedő színvonalának megtartása és rendszeressé tétele, másrészt a mesterkurzusok és workshopok márkázott rendszerének kialakítása szükséges, annak érdekében, hogy azok Győr kulturális-művészeti védjegyeivé váljanak.

5.3.1.4 Fiatal művészek támogatása

A fiatal és tehetséges előadó- és alkotóművészek tevékenységét már jelenleg is számos eszközzel támogatja a város: tehetséggondozó programok, mesterkurzusok és workshopok – a fentiek szerint megerősítendő – rendszere, a Győri Művésztelep megszervezése, fellépési, kiállítási lehetőségek stb. Mindezeket a Kreatív Győr Stratégia továbbiakkal egészíti ki és teszi a támogatási rendszert teljessé.

A támogatások célja a kiemelkedően tehetséges fiatal előadó- és alkotóművészek továbbképzésének, felsőoktatási tanulmányaiknak, nemzetközi tapasztalatszerzésének és alkotótevékenységének támogatása.

5.3.1.5 Program fiatal hazai és külföldi előadók és alkotók meghívására

Az intézkedés keretében a város rövidebb-hosszabb időszakokra hív meg, illetve fogad művészeket. Az így hosszabb-rövidebb időre „győrivé váló” művészek új impulzusokat hoznak a városba, színesítve ezzel – többek között – a „Város-műhely” és az „Új áramlatok” alkotásait, produkcióit. Az intézkedés szorosan kapcsolódik a „Kisugárzás” pillérhez: a keretét adja – az ott tárgyalt – művészcsere programokhoz való csatlakozásnak.

Az intézkedés intézményi bázisát, szakmai és infrastrukturális hátterét az előadó-művészeti intézmények, a Múzeum és az annak keretei között működő Győri Grafikai Műhely, továbbá a Torula Műteremház és a soron következő „5.3.1.6 Alkotóterek” fejezetben ismertetett infrastruktúra adja.

5.3.1.6 Alkotóterek

A már működő kollektív alkotóterek újragondolása, korszerűsítése, szükség és igény esetén új terek létrehozása egyszerre segíti a várost még izgalmasabbá tevő művészeti alkotások megszületését, a „5.1.1.3 Tehetséggondozási programok rendszerbe foglalása, kiterjesztése” intézkedés eredményei fenntartását (legyen hol alkotnia a növekvő számú fiatal, tehetséges alkotóművésznek) és összességében annak a részcélnak a megvalósulását is, hogy Győr az innovatív és kortárs művészeti kezdeményezések, projektek központja legyen.

Az alkotóterek egyrészt a magas művészeti értéket képviselő alkotások megszületésének infrastrukturális keretei. Másrészt azonban inspirálnak, adott esetben közös alkotásokra, szakmai támogatásra adnak lehetőséget.

Az alkotóterek megteremtik annak lehetőségét is, hogy – akár a művészcsere programok keretében, akár azoktól függetlenül – Győr alkotási lehetőséget kínáljon a hazai és a külföldi művészvilág meghatározó egyéniségeinek.

5.3.1.7 Multifunkcionális kulturális tér

Győr széles kulturális intézményrendszerének tagjai egy-egy művészeti ág, kulturális tevékenység, szolgáltatás specializált otthonai. A közösségi térként funkcionáló intézménynek pedig – bár több művészeti ág öntevékeny művészeti közösségének helyet adnak – vagy elérték a közösségek, tevékenységek befogadása lehetőségeinek keretét, vagy nem cél az otthonosságot biztosító kisebb méretük kiterjesztése. Mindezekből azonban az ered, hogy jelenleg nem adottak az infrastrukturális feltételek a különböző előadó- és alkotóművészeti ágak egy helyszínen történő, rendszeres találkozásához. A multifunkcionális kulturális tér egyrészt ennek lehetőségét, feltételeit teremti meg, másrészt helyet biztosíthat hazai és európai fesztiváloknak, konferenciáknak, képzéseknek, műhelymunkáknak.

A multifunkcionális kulturális tér infrastruktúráját tekintve olyan nemzetközi szinten is megfelelő technikai és térbeli adottságú bel- és kültéri helyszínekkel kell, hogy rendelkezzen, amely a különböző események igényeihez rugalmasan szabható. Tevékenységrendszer és infrastruktúrája révén a multifunkcionális kulturális tér a város megújulásának, kreativitásának erőforrásközpontja lehet.

5.3.2 „Kreativitás a gazdasági értékteremtésben” intézkedéscsoport

Győr gazdaságának alapjait jelenleg az ipar és az arra épülő szolgáltató szektor, továbbá a turizmus biztosítja. A város fenntartható fejlődésének és gazdasági lehetőségeinek bővítése érdekében szükséges az alapok, a sikeres iparágak körének bővítése. Az erre irányuló szándékok akkor vezethetnek eredményre, ha azok egy szerves folyamat részei, maximálisan építenek a már meglévő helyi erőforrásokra és figyelembe veszik a világban zajló gazdasági-társadalmi tendenciákat. Győr iparában egyre hangsúlyosabb a K+F+I tevékenység, világtrendként értékelhető, hogy az ipari fejlesztések és termelés folyamataiban megerősödnek az esztétikai (design) szempontok, amelynek Győr esetében mind a képzés, mind a gyakorlat (működő vállalkozások) terén erős alapjai vannak. Hasonlóan erős, országos viszonylatban is kiemelkedő alapokkal rendelkezik a város az infokommunikációs technológiák és a startupok területén. A design iparág lehetőségeinek bővítése és a startupok számára még kedvezőbb ökoszisztéma megteremtése tehát egyszerre tekinthető egy szerves fejlesztési-fejlődési folyamat részének és várható ettől új impulzusok, „új színek” megjelenése az ipari fejlesztésben és termelésben.

A design iparág lehetőségeinek bővítése	A startupok számára kedvező ökoszisztéma megteremtése
Helyi kreatívak és a győri gazdasági	Startup hét Győr

szereplők kapcsolatának erősítése	
„Tervezz városi ajándékot!”	Startup inkubációs központ
Design inkubációs központ	Befektetésösztönzés
Ismered? – a győri kreatívok helyi ismertségének növelése	
Makerspace	

15. táblázat: A „Kreativitás a gazdasági értékkeremtésben” intézkedéscsoport rész céljai és intézkedései

5.3.2.1 Helyi kreatívok és a győri gazdasági szereplők kapcsolatának erősítése

Az intézkedés egyrészt a design iparág pénzügyi támogatásának egy speciális eszköze: a közvetlen anyagi támogatás helyett a lehetséges megrendelések körét bővíti. Másrészt a városban működő gazdasági szereplők fejlesztésének módszere oly módon, hogy elősegíti a – mind a termékfejlesztésben, mind a kommunikációban – szakmai támogatást biztosítani képes kreatív szolgáltatókkal való együttműködést. Az intézkedés elemei az alábbiak:

- a kreatív iparágban minőségi szolgáltatást nyújtani képes szakemberek folyamatosan bővülő online katalógusa,
- a gazdasági szereplők számára tartott workshop-sorozat, amely bemutatja a kreatív szolgáltatók által nyújtható szakmai támogatásokat, a kreatív eszközök termékfejlesztésben és kommunikációban való használatának előnyeit, továbbá felkészíti a vállalkozásokat a kreatív szakemberekkel való együttműködésre.

5.3.2.2 „Tervezz városi ajándékot!”

A „Tervezz városi ajándékot!” intézkedés egyszerre jelent egy, az „5.3.2.1 Helyi kreatívok és a győri gazdasági szereplők kapcsolatának erősítése” intézkedéshez hasonló indirekt támogatásformát és járul hozzá Győr turisztikai arculatához. Az intézkedés célja olyan ajándéktárgyak létrejötte, amelyek egyszerre jellemzők a városra és hordoznak magas művészeti értéket, továbbá alkalmasak a kiskereskedelmi forgalmazásra és az adott évben az Önkormányzat hivatalos, reprezentatív célú ajándékainak részét képezhetik.

5.3.2.3 Design inkubációs központ

A design iparág feltörekvő szereplőinek, vállalkozásinak piaci megerősödését két tényező hátráltatja: a jogi, könyvelési, adózási területek bonyolult szabályozásából eredő adminisztrációs problémák, továbbá a megfelelő értékesítési csatornák, lehetőségek hiánya, illetve megtalálásuk nehézsége. Ebből eredően a design inkubációs központ az alábbi feladatokat látja majd el:

- tanácsadás a cégalapítás, az iparág szellemi tulajdonra épüléséből következő speciális jellegű jogi, könyvelési kérdésekben,
- vállalkozási kompetenciák fejlesztése: üzleti terv készítés, menedzsment, marketing, brandépítés, tárgyalástechnika stb.,

- szakmai tanácsadás kiemelt figyelemmel az üzletileg rentábilis termékfejlesztésre,
- kapcsolatépítés a design és az egyéb iparágak szereplői között,
- exportirodai tevékenység, amelynek célja a „győri design” egységes megjelenítése hazai és nemzetközi vásárokon, kiállításokon, szakmai rendezvényeken, továbbá
- a központ koordinálhatja az „5.3.2.1 Helyi kreatívok és a győri gazdasági szereplők kapcsolatának erősítése” és az „5.3.2.2 Tervezz városi ajándékokat!” intézkedések megvalósítását.

A Design inkubációs központ létrehozásának első lépése a fenti funkciók, szolgáltatások elindítása, működtetése külső piaci források bevonásával. Második lépésként a szolgáltatások köre kiállítóteremmel, értékesítési helyszínnel, kedvezményesen bérelhető (akár co-working) irodákkal, műhelyekkel bővül – immáron egy, a szükséges forrás rendelkezésre állása esetében e célra megépített infrastruktúra keretében, a városfejlesztési célokra is figyelemmel nem feltétlenül a városközpontban. A Design inkubációs központ mindkét ütemének elindítását és működtetési koncepcióját részletes vizsgálatnak kell megalapoznia.

5.3.2.4 Startup Hét Győr

Az évente megrendezésre kerülő Startup Hét Győr rendezvény célja a helyi startupok fejlesztése, hazai és nemzetközi kapcsolatépítésük elősegítése. A rendezvény keretében szakmai előadásokra, workshopokra, tréningekre, befektetői bemutatkozásokra, továbbá kulturális eseményekre, könnyűzenei koncertekre kerül sor. A rendezvény távlatosan a Bécs-Budapest-Pozsony háromszögben működő startupok évenkénti találkozási, networking és üzleti eseménye.

A Startup hét megvalósítása kapcsán meg kell vizsgálni annak lehetőségét, hogy mely, már meglévő, hasonló tematikájú, illetve azonos célcsoportot célzó programok keretei között valósítható meg (pl. Techtogether, Techtogether Junior, Startup Campus, „Get in the Ring!”).

5.3.2.5 Startup inkubációs központ

A nemzetközi jógyakorlatok és a hazai példák is azt mutatják, hogy a startupok számára kedvező városi szintű ökoszisztémák megteremtésének elengedhetetlen feltétele egy, kifejezetten a startupokra fókuszáló inkubációs központ működtetése. A központ egyrészt a design inkubációs központ esetében is említett szolgáltatásokat látja el:

- tanácsadás a cégalapítás, az iparág szellemi tulajdonra épüléséből következő speciális jellegű jogi, könyvelési kérdésekben,
- vállalkozási kompetenciák fejlesztése: üzleti terv készítés, menedzsment, marketing, brandépítés, tárgyalástechnika stb.,
- szakmai tanácsadás, kiemelt figyelemmel az üzletileg rentábilis termékfejlesztésre,

- kapcsolatépítés a startupok az ipari szereplők között¹³².

Mindezek mellett tevékenységének ki kell terjednie az alábbi területekre:

- az inkubált statrupok közötti együttműködés kialakítása, fejlesztése,
- a városi szintű hálózatépítés, a startup-ökoszisztémákra jellemző közösségi és szakmai alkalmak generálása, adott esetben megszervezése,
- a startupperek városi szintű képzése,
- co-working jellegű irodai szolgáltatás, tárgyalásokhoz, képzésekhez szükséges infrastruktúra biztosítása (az inkubált startupok számára folyamatos jelleggel, az inkubáció részeként), továbbá
- a központ koordinálja a Startup Hét Győr rendezvény megvalósítását.

A Startup inkubációs központ funkciót jelenleg a Széchenyi István Egyetem keretében működő SZE-Győr Egyetemi Inkubátor biztosítja. A jövőben a tevékenységi kör szélesítése kapcsán szükséges megvizsgálni az Inkubátor bővítését és/vagy új, az egyetemi campuson kívüli telephelyek létrehozását egyaránt.

5.3.2.6 Befektetésösztönzés

A startupok elindulását, vállalkozások alapítását jelenleg több, a szakmai mellett pénzügyi támogatást is nyújtó program (jellemzően az Európai Unió, illetve a GINOP) támogatja.

Figyelembe véve, hogy a startupok elindulásának egyik alapfeltétele a vállalkozás megalapításának, a termék kifejlesztésének, sorozatgyártásának finanszírozása, az Önkormányzat prioritásként kezeli annak elősegítését (pl.: lehetséges befektetők felkutatása, győri vállalkozások ilyen irányú tevékenységének ösztönzése), hogy a GINOP forrásait követően is álljanak rendelkezésre a startupok elindulását szolgáló pénzügyi eszközök.

5.3.2.7 Ismered? – a győri kreatívok helyi ismertségének növelése

A designerek, startuppeker helyi szintű ismertsége növelésének elsődleges célja, hogy a város polgárainak legszélesebb köre számára váljon ismertté a tény: Győr a kreativitás városa. További cél a vállalkozói lét, mint az egzisztenciateremtés lehetséges útjának felmutatása és annak demonstrálása, hogy a képzelőerőre, a kreativitásra, a szellemi tulajdonra építve is létrehozható sikeres vállalkozás. E célok elérése érdekében a Győr+ és a város médiafelületein (TV, rádió, online és nyomtatott sajtó) továbbra is megjelenési lehetőséget biztosít e szakmai körök számára.

¹³² Külön szegmensét képezik a startup ökoszisztémának azok a startup vállalkozások, amelyek – akár a design, akár az infokommunikáció felől érkezve – a hagyományos iparágak megújításában, versenyképességének erősítésében, digitális transzformációjában játszanak meghatározó szerepet. (Forrás: DSS, 21. o.)

5.3.2.8 Makerspace

A makerspace-ek a jelen modern, jövőbemutató közösségi alkotóműhelyei, amelyek

- közvetlen gazdaságfejlesztési célokat is szolgálnak (pl. lehetőséget biztosítanak prototípusok legyártására),
- elsődleges céljuk azonban az egyéni és a közösségi kreativitás fejlesztése a modern és a klasszikus kisipari technológiák biztosításával, továbbá az azok alkalmazásához szükséges ismeretek átadása közösségi, nemformális képzési eszközökkel.

A makerspace-ek egyrészt professzionális minőségű és képességű, de „kisipari” jellegű CNC, 3D nyomtatási és lézervágási stb. technológiával, továbbá a fa-, fém-, textil és egyéb anyagok megmunkálására alkalmas gépekkel felszerelt, több alkotóhelyiségből álló műhelyek. Különlegességük azonban, hogy az – akár hobbi-, akár hivatásjellegű – alkotómunka közös terekben zajlik, azaz térkialakításukban is az együttműködést, az egymásnak való segítségnyújtást, a közös munkát szorgalmazzák. A térkialakítás mellett továbbá a – kidolgozott oktatási programra alapuló, a modern technológiák alkalmazását, pl. a programozást, a robotikát előtérbe helyező – szakkörök is a makerspace-ek szerves részét képezik.

A győri makerspace létrehozásának célja, hogy a győri polgárok minél szélesebb köre számára kézzelfogható közelségbe kerüljenek a XXI. századi technológiák, továbbá fejlődjön mind az egyéni kreativitásuk, mind a közösségben való együttműködési képességük.

A makerspace létrehozása kapcsán – a „Kreativitás a gazdaságfejlesztésben” intézkedéscsoport több intézkedéséhez hasonlóan – az Önkormányzat számít a kreatív gazdaság területén aktív civil, oktatási és piaci szervezetek szerepvállalására. A makerspace létrehozásának feltétele tehát a szükséges külső források és a működtetés kereteinek rendelkezésre állása.

5.4 „Kisugárzás” pillér

A „Kisugárzás” pillér specifikus célja Győr értékeinek láthatóvá tétele és a térségi, továbbá a nemzetközi kapcsolódások fejlesztése annak érdekében, hogy a városra a művészek, kreatív vállalkozók csomópontként, közös projektjeik megvalósítási helyszínként tekintsenek. A specifikus cél elérése érdekében Győr kulturális, történelmi, társadalmi és építészeti értékeinek nemzetközi és online térben való jelenlétének erősítése, továbbá Győr kulturális és kreatív gazdasági szereplőinek térségi és nemzetközi együttműködésekben való részvételének erősítése szükséges.

Győr értékeinek láthatóvá tétele	Hazai kapcsolódások erősítése	Nemzetközi kapcsolódások erősítése
Győr előadó-művészeti	Megyei szintű	Testvérvárosokkal való

Győr értékeinek láthatóvá tétele	Hazai kapcsolódások erősítése	Nemzetközi kapcsolódások erősítése
értékei nemzetközi jelenlétének erősítése	együttműködés	együttműködések bővítése, mélyítése
Győr képzőművészeti értékei nemzetközi jelenlétének erősítése	Együttműködés a vonzáskörzet településeivel	Nemzetközi Győri Művésztelep
Emblematikus fesztiválok		Nemzetközi kiállításokra alkalmas kiállítási tér
A város kulturális, közösségi és társadalmi adat- és programtára		Nemzetközi szakmai együttműködések erősítése
Városi mobil applikációk		Csatlakozás az Európai Kulturális Utak hálózatához
		Csatlakozás az UNESCO Kreatív Városok Hálózatához

16. táblázat: A „Kisugárzás” pillér intézkedéscsoportjai és intézkedései

5.4.1 „Győr értékeinek láthatóvá tétele” intézkedéscsoport

Győr ezernyi értéke elsődlegesen a város polgárai számára fontosak: ők teremtik meg ezeket, ők meríthetnek erőt belőlük. Arra való figyelemmel azonban, hogy Győr fejlődésének egyik záloga a kulturális és gazdasági hálózatokban való jelenléte, szükséges, hogy értékei mások számára is láthatók legyenek.

A Kreatív Győr Stratégia több intézkedése is szolgálja mind a város értékeinek láthatóvá tételét, mind a nemzetközi kapcsolódásainak erősítését (pl.: a Startup Hét Győr). Az alábbi intézkedések ezeket egészítik ki és teszik teljessé a város önmagáról, illetve kulturális életéről és kreatív gazdaságáról mutatott képét.

5.4.1.1 Győr előadó-művészeti értékei nemzetközi jelenlétének erősítése

Az előadó-művészeti intézmények Győr utazó nagykövetei: évente számos ország, összesen több tízezer polgára látja fellépéseiket.

Győr nemzetközi kulturális életben való jelenlétének erősítése érdekében egyrészt az előadó-művészeti intézményeknek folytatniuk kell a külföldi fellépéseik gyakorlatát, lehetőség szerint bővíteniük kell azok számát. Másrészt egyes, jelentősebb kulturális fesztivál esetében törekedni kell arra, hogy az adott esemény keretében vagy annak kísérőrendezvényeként több győri előadó-művészeti intézmény, öntevékeny művészeti csoport, szólista lépjen fel, így teremtve meg Győr hangsúlyosabb jelenlétét az adott eseményen, illetve az arról való híradásokban.

5.4.1.2 Győr képzőművészeti értékei nemzetközi jelenlétének erősítése

A Múzeum Magyarország az egyik legnagyobb gyűjteménnyel rendelkező muzeális intézménye, továbbá a város több polgára rendelkezik kiemelkedő színvonalú magán képzőművészeti gyűjteménnyel. E gyűjtemények külföldi kiállításokon való bemutatása úgyszintén erősíti Győr nemzetközi kulturális szintéren való megjelenését.

Győr képzőművészeti értékei nemzetközi jelenlétének erősítése érdekében szükséges feltérképezni azon lehetséges eszközöket, amelyekkel az Önkormányzat – építve a Múzeum e célt szolgáló jelenlegi tevékenységére – elősegítheti e gyűjtemények külföldi kiállításokon való bemutatását.

5.4.1.3 Emblematikus fesztiválok

Az intézmények működtetése mellett az Önkormányzat kultúra területén való tevékenységének kiemelten jelentős elemei a Négy Évszak Fesztivál keretében megvalósuló rendezvények.

Az elmúlt években átalakulásnak indult Győr fesztiválstruktúrája: növekedett a száma a műfaját, illetve célközönségét tekintve határozottan körülhatárolt művészeti-kulturális, és csökkent a mindkét szempont szerint széles merítésű, gasztronómiai jellegű rendezvények száma. E tendencia megtartása mellett az alábbi intézkedési szükségletek határozhatók meg.

- A fesztiválstruktúra fejlesztése kapcsán lényeges szempont, hogy folytatni szükséges azt a gyakorlatot is, miszerint egyes fesztiválok helyszínéként a történelmi belvároson kívüli helyszínek (pl. a Radó-sziget) is meghatározásra került. Fontos ugyanis egyrészt elkerülni a belváros fesztiválokkal való túlterhelését, másrészt bekapcsolni a város további részeit is a fesztivál-vérkeringésbe.
- A fesztivál, mint rendezvényforma újrapozicionálása és a helyszínek további differenciálása mellett lényeges az egyes fesztiválok egyediségének erősítése.

A fesztiválok rendszerének – az egyediséget középpontba állító – általános jellegű továbbfejlesztése mellett érdemes megvizsgálni egyes, emblematikus fesztiválok kiemelésének lehetőségét, elsődlegesen azok nemzetközi jellegének erősítésével. Ilyen lehet a Győrkőcfesztivál, a Táncfesztivál vagy Győr egyetlen EFFE Laureate díjas¹³³ fesztiválja, az Öt Templom Fesztivál, amely arra az – európai szinten is egyedülálló – kuriózumra épül, hogy a Kossuth utcában megtalálható mind az öt történelmi vallás egy-egy temploma.

Hasonlóan indokolt, hogy a Színház – folytatva pl. az István, a király 2018-as Audi Aréna Győrben való bemutatásának gyakorlatát – rendszeres időközönként valósítson meg, szabadtéren vagy stadionkörnyezetben, egy, legfeljebb két alkalommal bemutatásra kerülő, azaz az évből kiemelkedő „szuperprodukciót”.

¹³³ A fesztiválok európai szövetségének (Europe for Festivals, Festivals for Europe – EFFE) „nagydíja”.

5.4.1.4 A város kulturális, közösségi és társadalmi adat- és programtára

A közgyűjtemények közös projektje a város tárgyi és írott emlékeinek, értékeinek minél teljesebb körű, majd a múlt feldolgozását követően a jelenről való képi, tárgyi és szövegmélekek digitalizálása, egységes szempontrendszer szerint való kereshetővé tétele.

A közgyűjteményekben fellelhető értékek és a város egyéb intézményeiben fellelhető, az Önkormányzat tulajdonában lévő további műalkotások digitalizált összessége jelenti Győr kulturális, közösségi és társadalmi adat- és programtárának alapját, amely az előbb említetteken túl magában foglalja a városban megvalósuló programokat, turisztikai és építészettörténeti értékeket, társadalmi-gazdasági statisztikai adatokat. Az ekként létrejövő komplex adatbázis egyszerre járul hozzá a kulturális értékek hozzáférhetőségének növeléséhez, könnyíti meg a lakosok közcélú információkhoz való jutását, és szolgálhatja a közigazgatási, társadalom- és gazdaságfejlesztési célú döntés-előkészítő folyamatokat.

Az adat- és programtár létrehozása során különös figyelemmel kell lenni a szerzői jogokra, továbbá arra, hogy a képzőművészeti alkotások ekként való hozzáféréseinek biztosítása ne csökkentse, hanem növelje a művek személyes megtekintése iránti motivációt.

Az adat- és programtár alapját a közgyűjtemények digitalizációs tevékenysége adja, létrejöttéig, annak megalapozása érdekében a közgyűjteményeknek folytatniuk kell digitalizációs tevékenységüket, lehetőség szerint fokozva annak ütemét.

5.4.1.5 Városi mobilapplikációk

Győr kulturális, közösségi és társadalmi adat- és programtárának előkészítéseként – a „Smart City Győr” programhoz is kapcsolódva – egyrészt létre kell hozni mobilapplikációkat, másrészt elő kell segíteni azok létrejöttét. Az új technológiák egyrészt kommunikációs csatornát jelentenek a fiatalok felé, másrészt a lehetőségek széles tárházát rejtik magukban, a GPS alapú útikönyvektől, a városfejlesztéssel kapcsolatos közösségi véleménynyilvánításon át, cselekvő közösségek létrejöttének elősegítéséig.

5.4.2 „Hazai kapcsolódások erősítése” intézkedéscsoport

A térségi együttműködések fontossága három tényezőtől ered.

- A stratégia szemléletében meghatározó együttműködésből, amelynek nem csupán Győr polgárait és közösségeit és a Győrben működő civil és egyházi szervezeteket, oktatási és egyéb intézményeket, vállalkozásokat kell kiterjednie, hanem mindazon településekre is, amelyekkel Győr közös kulturális, társadalmi és gazdasági térséget alkot.
- Győr kisugárzásának, illetve annak fejlesztésének nemzetközi irányait a hazai kooperációk alapozzák meg. Hiszen Győr nem „ugorhatja át” a saját és az ország határai közötti – amellet, hogy földrajzi, egyben kulturális, társadalmi és gazdasági – teret.

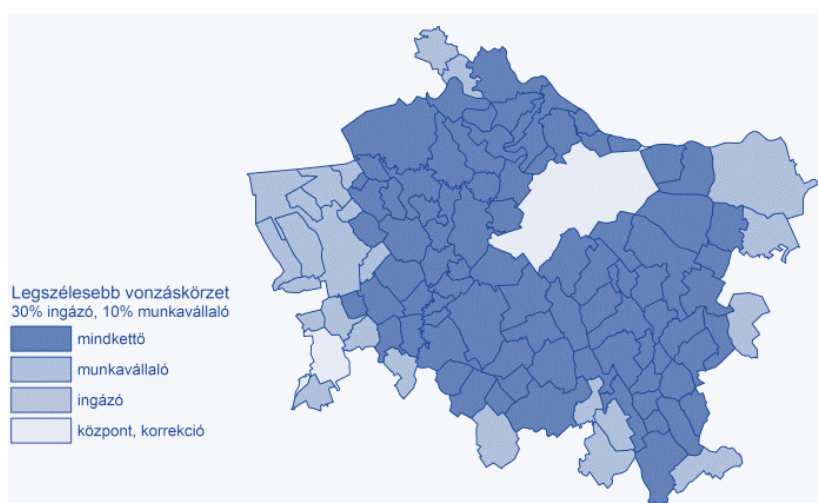
- Győrnek Győr-Moson-Sopron megyével és a szűkebb térség településeivel közösek a történelmi, kulturális hagyományai. A megye kisebb és nagyobb városaival, a környező világörökségi helyszínekkel, a Fertő-Hanság, a Szigetköz és Csallóköz településeivel való párbeszéd és a hosszabb távú együttműködés igénye a közös gyökerekből származik.

5.4.2.1 Megyei szintű együttműködés

Megyeszékhelyként Győr a kulturális és kreatív gazdasági folyamatok – a megyei önkormányzattal együttműködésben megvalósuló – koordinációjának meghatározó szereplője. A cél egy olyan együttműködési mechanizmus kialakítása – építve a már működő egyeztetési rendszerekre – amely egyszerre ad lehetőséget a stratégiai irányok egyeztetésére és az operatív együttműködésre.

5.4.2.2 Együttműködés a vonzáskörzet településeivel

Győr – Székesfehérvárral együtt – Magyarország egyik legnagyobb vonzáskörzettel rendelkező települése. „A városba naponta bejáró munkavállalók száma meghaladja a 30 000 főt. Ennek megfelelően az ingázási vonzáskörzet kiterjedtnek tekinthető; több mint 100 település sorolható abba a körbe, melynek elsődleges munkaerő-vonzásközpontja Győr”.¹³⁴

38. ábra: Győr elsődleges munkaerő-vonzáskörzete

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Helyi Esélyegyenlőségi Programja 2018-2023 (KSH Népszámlálás települési ingázási mátrix alapján, az UNIVERSITAS-Győr Nonprofit Kft. szerkesztése)

A vonzáskörzet nagyságából eredően a Győrben megvalósuló kulturális-közösségi fejlesztések, kreatív gazdasági folyamatok hatásai nem állnak meg Győr határainál, az – kisebb vagy nagyobb mértékben – befolyásolja a környező települések társadalmi és

¹³⁴ HEP, 11. o.

gazdasági szerkezetét is. A hatás azonban kölcsönös: az e településeken bekövetkező jelentősebb változások – térségi szintű tendencia esetében – hatást gyakorolnak Győrrre is.

Mindezekből eredően a stratégia intézkedéseit arra való figyelemmel kell megvalósítani, hogy annak a vonzáskörzet települései is nyertesei legyenek. Ennek érdekében – a megyei szintű együttműködés részeként – ki kell alakítani a településekkel való egyeztetés, együttműködés hatékony rendszerét.

5.4.3 „Nemzetközi kapcsolódások erősítése” intézkedéscsoport

A láthatóvá tett értékek a személyes kapcsolatok útján válnak belsővé, illetve az értékek láthatóvá tétele is azok révén éri el kultúra-, társadalom-, és gazdaságfejlesztő hatását. A város és polgárai, művészei, kulturális és kreatív gazdasági szakembereinek nemzetközi léptékű személyes kapcsolatainak fejlesztése érdekében az alábbi intézkedések szükségesek.

5.4.3.1 Testvérvárosokkal való együttműködések bővítése, mélyítése

Győr kiterjedt testvérvárosi kapcsolatokkal rendelkezik (lásd a „2.3.3.7 Kulturális kapcsolatok” fejezetet).

A kapcsolatok bővülése, az együttműködések számának és intenzitásának növelése érdekében az Önkormányzat egyrészt támogatja Győr és a testvérvárosok polgárainak, művészeinek, közösségeinek, intézményeinek és vállalkozásainak együttműködését. Továbbá új lehetőségeket teremthet a kapcsolatok szélesítésére, elmélyítésére a stratégiában bemutatott komplex szolgáltatásokat biztosító ifjúsági közösségi szinten, továbbá a Design- és a Startup inkubációs központokon keresztül.

Az együttműködésekben rejlő erőforrások minél teljesebb mértékű kiaknázása érdekében fontos, hogy az Önkormányzat a lehető legteljesebb mértékben átlássa a testvérvárosokkal való együttműködésekkel. A cél azonban az, hogy Győr polgárai, művészei, közösségei, intézményei és vállalkozásai önállóan, az Önkormányzat anyagi támogatása nélkül is keressenek és építsenek ki kapcsolatokat. Ez a garancia az együttműködések körének számottevő mértékű bővülésére, jelentős számú, erős szakmai és személyes kapcsolat kialakítására.

5.4.3.2 Nemzetközi Győri Művésztelep

A Győri Művésztelep 2018-ban immáron 50. alkalommal került megrendezésre. A magyar alkotótelepi mozgalom jelentős szereplője, az ország egyik legrégebbi nyári alkotótelepe hagyományainak megújítására kiváló lehetőséget teremt az annak bázisát jelentő Napóleon-ház infrastrukturális fejlesztése. A megújítás iránya egyrészt a művésztelep nemzetközi művészcsere programokban (Artist In Residence¹³⁵) való részvétele, valamint a fiatal, pályakezdő művészeket támogató művésztelepi alkotói ösztöndíj pályázati alapokra való helyezése lehet.

Mindez hozzájárulhat ahhoz, hogy a művésztelep újra Győr testvérvárosai, továbbá a Bécs-Budapest-Pozsony háromszög és az Artist In Residence program művészeinek találkozási pontja legyen.

5.4.3.3 Nemzetközi kiállításokra alkalmas kiállítási tér

Az alkotási folyamatok csomópontja mellett Győr az alkotások találkozási pontja is kíván lenni. Ennek feltétele, hogy a város rendelkezzen egy nagy ívű nemzetközi kiállítások méltó megrendezését lehetővé tevő kiállítási térrel. Ennek kialakítására a Múzeum jelenlegi épületei nem alkalmasak.

A kiállítási tér előkészítése során szükséges megvizsgálni, hogy megfelelő szinergiák esetén kialakítható és gazdaságosan üzemeltethető-e a tervezett Kiállítási és konferenciaközpont és/vagy a Multifunkcionális kulturális tér részeként.

¹³⁵ A művészcsere programok hálózatának oldala: <http://www.resartis.org> (2018. augusztus 2.)

5.4.3.4 Nemzetközi szakmai együttműködések erősítése

Az egyes művészeti ágak új áramlatainak, illetve az egyes a kulturális területek nemzetközi szakmai trendjeinek, máshol bevált új módszereinek ismerete a professzionális munkavégzés elengedhetetlen feltétele. Ennek biztosítása érdekében Győr valamennyi önkormányzati fenntartású kulturális intézményének erősítenie kell nemzetközi szintű szakmai együttműködéseit, amelynek egyik lehetséges eszköze valamely nemzetközi szakmai szervezetben való tagság, illetve a szervezet(ek) munkájában való aktív részvétel.

5.4.3.5 Csatlakozás az Európai Kulturális Útvonalak hálózatához

Győr egy fontos csomópont Európa térképén, amin utak futnak keresztül. Évszázados kapcsolódások, amelyek Győrt az európai kultúra áramlásának csomóponti részévé tették, legyen szó kereskedelemről, vasútról, hajózásról vagy a kereszténységről.

A kapcsolódások határokon átvívelő, kulturális-művészeti-turisztikai tartalmú utakká szervezhetők, amelyek közül kritériumoknak megfelelőket csatlakoztatni kell az Európai Kulturális Útvonalak¹³⁶ hálózatához.

5.4.3.6 Csatlakozás az UNESCO Kreatív Városok Hálózatához

Az UNESCO Kreatív Városok Hálózata¹³⁷ 2004-ben jött létre, azzal a céllal, hogy erősítse azon városok közötti együttműködést, amelyek a kreativitást a fenntartható fejlődés egyik stratégiai tényezőjének tekintik gazdasági, társadalmi, kulturális és környezeti szempontból egyaránt. Magyarországról jelenleg egyetlen város, Budapest tagja a hálózatnak.

A tagság – az elismerés mellett – a szakmai együttműködések széles körére adhat lehetőséget, hozzájárulva ezzel a város mind kulturális, mind kreatív gazdasági téren való fejlődéséhez. Győr sikeres EKF-pályázat esetén kezdeményezheti felvételét az UNESCO Kreatív Városok Hálózatába.

¹³⁶ <https://www.coe.int/en/web/cultural-routes> (utolsó letöltés: 2018. augusztus 8.)

¹³⁷ <https://en.unesco.org/creative-cities/home> (utolsó letöltés: 2018. augusztus 8.)

5.5 Összefoglalások

5.5.1 A kulturális intézmények számára meghatározott szakmai jellegű fejlesztési célok

A Kreatív Győr Stratégia egyik alapelve az együttműködés. Ezért intézkedései megvalósítása kapcsán egyszerre számít az önkormányzati, civil, egyházi és piaci szereplők által fenntartott intézményekre, szervezetekre, a győri polgárok aktív részvételére.

Másfelől azonban a stratégia céljainak megvalósításában az önkormányzati fenntartású kulturális intézményeknek kulcsszerepük van: feladatot meghatározni az Önkormányzat számukra tud, közintézményként tevékenységük nem lehet öncélú, azzal Győr átfogó társadalmi és gazdasági céljait, érdekeit kell szolgálják. Mindezek indokolják a stratégia által számukra meghatározott feladatok összesítését, kiemelését. (Az egyes intézményeket érintő infrastrukturális fejlesztéseket az „5.5.2 Infrastrukturális fejlesztések összefoglalása” fejezet összesíti.)

5.5.1.1 Előadó-művészeti intézmények

Az előadó-művészeti intézmények esetében a Kreatív Győr Stratégia egyes pillérei az alábbi célokat, szerepvállalásokat határozzák meg.

Pillér	Szerepvállalás
Polgárság	A művészeti nevelési programok folytatása, illetve újak indítása, közreműködés a Kultúrafelfedező és Művészeti Nevelési Program megvalósításában
	Közreműködés tehetséggondozási programok működtetésében, kiterjesztésében és a diák és ifjúsági összművészeti napok megvalósításában
	Fiatal művészek alkotásainak bemutatása
	A Bábszínház esetében: a Bábszínház közösségi helyként való továbbfejlesztése
	Munkatársaik leszakadó társadalmi csoportokkal való tevékenységekhez szükséges kompetenciáinak fejlesztése
Kreativitás	Közreműködés az „Új áramlatok – minőségi kulturális élmények” program megvalósításában
	Előadó-művészeti mesterkurzusok, workshopok rendszerének kialakítása
	Program fiatal hazai és külföldi előadók és alkotók meghívásával
	Közreműködés a multifunkcionális kulturális tér tartalmi működtetésében

Pillér	Szerepvállalás
Kisugárzás	Győr előadó-művészeti értékei nemzetközi jelenlétének erősítése Emblematikus fesztiválok: - a Balett esetében: a Táncfesztivál nemzetközi jellegének erősítése, a Gyermek Táncfesztivál és a FesztiválOn hármasának bázisán, - a Bábszínház esetében: a Györköc-fesztivál nemzetközi jellegének erősítése - a Színház esetében: évenkénti „szuperprodukció” bemutatása Nemzetközi szakmai együttműködések erősítése

17. táblázat: A Kreatív Győr Stratégia keretében az előadó-művészeti intézmények számára meghatározott feladatok

5.5.1.2 Közösségi művelődési intézmények

A közösségi művelődési intézmények esetében a Kreatív Győr Stratégia egyes pillérei az alábbi célokat, szerepvállalásokat határozzák meg.

Pillér	Szerepvállalás
Polgárság	Közreműködés a Kultúrafelfedező és Művészeti Nevelési Program megvalósításában Közreműködés tehetséggondozási programok működtetésében, kiterjesztésében és a diák és ifjúsági összművészeti napok megvalósításában Ifjúsági közösségek megalakulásának elősegítése, tevékenységük szakmai támogatása A bővülő lakosságú városrészek közösségek összetartozásának erősítése (a Molnár Vid Bertalan és a Ménfőcsanak-Gyirmóti művelődési központok esetében) Munkatársaik leszakadó társadalmi csoportokkal való tevékenységekhez szükséges kompetenciáinak fejlesztése
Közösség	Munkatársaik közösségfejlesztési folyamatok megvalósításához szükséges szakmai kompetenciáinak bővítése, közösségfejlesztési folyamatok megvalósítása Társadalmiasított működési mód továbbfejlesztése Közreműködés a közösségi tervezés alkalmazásának elterjesztésében
Kisugárzás	Nemzetközi szakmai együttműködések erősítése

18. táblázat: A Kreatív Győr Stratégia keretében a közösségi művelődési intézmények számára meghatározott feladatok

5.5.1.3 Közgyűjtemények

A közösségi művelődési intézmények esetében a Kreatív Győr Stratégia egyes pillérei az alábbi célokat, szerepvállalásokat határozzák meg.

Pillér	Szerepvállalás
Polgárság	Közreműködés a Kultúrafelfedező és Művészeti Nevelési Program megvalósításában Közreműködés tehetséggondozási programok működtetésében, kiterjesztésében és a diák és ifjúsági összművészeti napok megvalósításában Ifjúsági közösségek megalakulásának elősegítése, tevékenységük szakmai támogatása, munkatársak ebbéli szakmai kompetenciáinak bővítése (a Múzeum és a Könyvtár esetében) Közreműködés a „Győri hősök” program megvalósításában Kereskedelem- és ipartörténeti kiállítás (a Múzeum esetében) Történeti folyóiratok, kiadványok Munkatársaik leszakadó társadalmi csoportokkal való tevékenységekhez szükséges kompetenciáinak fejlesztése
Közösség	Munkatársaik közösségfejlesztési folyamatok megvalósításához szükséges szakmai kompetenciáinak bővítése, közösségfejlesztési folyamatok megvalósítása Társadalmiasított működési mód továbbfejlesztése
Kisugárzás	Győr képzőművészeti értékei nemzetközi jelenlétének erősítése (a Múzeum esetében) Nemzetközi szakmai együttműködések erősítése A város kulturális, közösségi és társadalmi adat- és programtára alapjainak megteremtése

19. táblázat: A Kreatív Győr Stratégia keretében a közgyűjtemények számára meghatározott feladatok

A stratégia fenti táblázatban nem szereplő intézkedései, illetve azok esetében, amelyeknél egy-egy intézményi kör közreműködőként szerepel, a megvalósításért első helyen felelős intézmény, szervezet a későbbiekben kerül meghatározásra.

5.5.2 Infrastrukturális fejlesztések összefoglalása

A Kreatív Győr Stratégia az alábbi infrastrukturális fejlesztéseket irányozza elő. A felújításokon túlmutató, átalakítás, bővítést vagy új infrastruktúra kialakítását igénylő beruházásokat **vastagított** betű jelöli. Az új infrastruktúrák kapcsán lényeges szempont, hogy azok működtetésének feladata vagy

- egy már működő intézményhez kerül telepítésre, vagy
- új intézmény kerül létrehozásra, vagy
- működtetésükkel az Önkormányzat – pályázat útján, a működtetéshez forrást is biztosítva – egyéb szervezeteket bíz meg, vagy
- megvalósításuk, működtetésük kapcsán egyéb szereplők közreműködésére számít.

Pillér	Infrastrukturális fejlesztés
Polgárság	Az ifjúsági korosztály által már jelenleg is nagy számban látogatott intézmények fejlesztése (Könyvtár, Generációk Háza, Rómer-ház) A művelődési központok és a művelődési házak esetében ifjúsági klubhelyiségek kialakítása Komplex szolgáltatások biztosító ifjúsági közösségi szintér kialakítása Kulturális intézményekben az egyenlő esélyű hozzáférés minél teljesebb körű biztosítása
Közösség	Közösségi terek megújítása Új találkozási pontok, pop-up közösségi helyek kialakítása lakótelepeken, folyópartokon és a város parkjaiban Művészeti közösségek lehetőségeinek bővítése
Kreativitás	Alkotóterek kialakítása Multifunkcionális kulturális tér Design inkubációs központ Startup inkubációs központ Makerspace

20. táblázat: A Kreatív Győr Stratégia által előirányzott infrastrukturális fejlesztések

A fenti infrastrukturális fejlesztések mellett számos további, kulturális célú, illetve a kreatív gazdaságot is szolgáló beruházás valósul meg Győrben. Ezeket az alábbi táblázat foglalja össze.

Infrastrukturális fejlesztés	A fejlesztés forrása
------------------------------	----------------------

Infrastrukturális fejlesztés	A fejlesztés forrása
A Győri Nemzeti Színház megújítása, a II. János Pál tér rehabilitációja a parkolási helyzet rendezésével	Modern Városok Program ¹³⁸
Új hangversenyerem építése	Modern Városok Program
Új kiállítási és konferenciaközpont építése	Modern Városok Program
Apátúr-ház	Önkormányzati saját forrás
Városi rendezvénypark	Önkormányzati saját forrás
Napóleon-ház	Önkormányzati saját forrás
Digitális Fejlesztési Központ (Egyetem)	Modern Városok Program
Teret a közösségnek – közösségépítő terek kialakítása	Széchenyi 2020 (Helyi Községi Fejlesztési Stratégia)
Zöld város kialakítása I-II.	Széchenyi 2020 (TOP)
Kulturális rendezvények kapacitásbővítése Győrben	Széchenyi 2020 (TOP)
Győr–Pannonhalma kerékpárút megépítése	Modern Városok Program

21. táblázat: A Kreatív Győr Stratégia által előirányzott infrastrukturális fejlesztések melletti további beruházások

A beruházások kapcsán fontos szempont, hogy az egyes fejlesztések nem feltétlen jelentenek külön-külön beruházásokat, azaz egyes funkciók közös infrastruktúra keretében is megvalósulhatnak. Meghatározó irányelv továbbá, hogy a fejlesztések – még akkor is, ha valamely funkció külön épületben kap helyet – ne „vegytisztán” valósuljon meg: mindegyik esetben fontos a közösségi tér, a találkozások, de ugyanúgy az önálló elmélyülés lehetőségének biztosítása. Kiemelt figyelmet szükséges továbbá fordítani a gyermekekre, a fiatal családokra: legyenek ezek a terek olyanok, ahová kisgyermekkel is el lehet látogatni.

Azt, hogy mely funkciók valósulnak meg közös infrastruktúrában és melyek önállóan, továbbá, hogy e beruházások helyszíne pontosan hol lesz, a város átfogó fejlesztési (urbanisztikai) szempontjainak figyelembevételével kell meghatározni. Így szolgálhatják a beruházások – a kulturális és kreatív gazdasági célok mellett – egy-egy városrész, decentrum komplex fejlesztését is.

¹³⁸ A Győrben állami forrásból megvalósuló számos, kiemelt jelentőségű beruházásról a Magyarország Kormánya és Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata közötti együttműködési megállapodás végrehajtásával összefüggő feladatokról szóló 1387/2017. (VI. 27.) Korm. határozat rendelkezik.

5.6 Forrástérkép

A stratégia megvalósításához – az Önkormányzat saját forrásainak biztosítása mellett – aktív forrásteremtő tevékenység szükséges. A lehetséges források körét az alábbi táblázat foglalja össze.

A forrástérkép összeállítása során az alábbi szempontok kerültek mérlegelésre.

- A – jelenleg elérhető információk alapján – pályázati forrásból reálisan finanszírozható tevékenységek esetén az elsődleges cél a külső (pályázati) forrásból történő megvalósítás. Önkormányzati saját forrás csak a finanszírozhatóság megszűnése, illetve sikertelen forrásbevonás esetén fordítandó az adott tevékenység megvalósítására.
- Az önkormányzati fenntartású intézmények által folyamatosan megvalósítandó intézkedések nem függhetnek pályázati forrásoktól, így azok megvalósításának plusz forrásigényét az intézmények költségvetésébe szükséges beépíteni.
- A 2021-2027-es időszak európai uniós forrásai (EU – ESZA/ERFA forrás) jelenleg csak nagyvonalakban láthatók, azok hazai elosztású, operatív programokra bontott elemei pedig várhatóan a 2021-2022-es években rajzolódnak csak ki. Ez a stratégia rugalmas, az adott körülményekhez folyamatosan hozzáigazított megvalósítását követeli.

A feltüntetett források mellett az Önkormányzat továbbra is számít a győri vállalkozók, vállalkozások mecénási vagy szponzori szerepvállalására. Annak meghatározása azonban, hogy e szerepvállalásukat mely intézkedések esetében kívánják betölteni, nem az Önkormányzat kompetenciája, ezért a mecénási, szponzori forrásokat az alábbi táblázat nem tartalmazza.

Pillér	Ics ¹³⁹	Intézkedés	Megvalósítás elsődleges forrásai
Polgárság	A jövő polgárai	Kultúrafelfedező és Művészeti Nevelési Program	NKA ¹⁴⁰ , EU – ESZA forrás
		Fiatal művészek alkotásainak bemutatása	NKA, piaci forrás
		Tehetséggondozási programok rendszerbe foglalása, kiterjesztése	Rendszerbe foglalás: saját forrás Kiterjesztés: NTP ¹⁴¹
		Diák és ifjúsági összművészeti napok	Saját forrás, NKA, NPT
		Ifjúsági közösségek megalakulásának elősegítése, tevékenységük szakmai	Saját forrás (intézményi költségvetésekbe építve)

¹³⁹ Intézkedéscsoport

¹⁴⁰ Nemzeti Kulturális Alap: <http://www.nka.hu> (utolsó letöltés: 2018. augusztus 10.)

¹⁴¹ Nemzeti Tehetség Program: <http://tehetsegprogram.tehetseg.hu> (utolsó letöltés: 2018. augusztus 10.)

Pillér	Ics ¹³⁹	Intézkedés	Megvalósítás elsődleges forrásai
Polgárság		támogatása	
		Ifjúsági önkéntes program	Később határozható meg ¹⁴²
		Komplex szolgáltatásokat biztosító ifjúsági közösségi színtér	Saját forrás EU – ERFA forrás (CBC ¹⁴³)
	Lokálpatriotizmus	„Győri hősök”	NKA, saját forrás
		Kereskedelem- és ipartörténeti kiállítás	Saját forrás NKA
		Történeti folyóiratok, kiadványok	Saját forrás (intézményi költségvetésekbe építve) NKA
		Városnap	Saját forrás NKA
		Bővülő lakosságú városrészek közösségek összetartozásának erősítése	Saját forrás (intézményi költségvetésekbe építve) EU – ESZA forrás
		Program a Győrből elszármazottakkal való kapcsolattartásra	Saját forrás
		Társadalmi vállalkozások létrejöttének és megerősödésének támogatása	Szakmai támogatás: saját forrás EU – ESZA forrás
	Hozzájárás	Kulturális intézmények munkatársainak kompetenciafejlesztése	Saját forrás EU – ESZA forrás
		Kulturális intézményekben az egyenlő esélyű hozzáférés minél teljesebb körű biztosítása	Saját forrás EU – ESZA forrás
Közösség	Közös(ségi) helyek	Közösségi terek megújítása	Saját forrás
		Új találkozási pontok, pop-up közösségi helyek	Saját forrás, EU-ERFA forrás, piaci szereplők saját forrásai
		Öntevékeny művészeti közösségek lehetőségeinek bővítése	Saját forrás EU – ERFA forrás
	(ségi) együtt működő	Közösségi tér funkciót is betöltő kulturális intézmények közösségfejlesztési célú szakmai kompetenciáinak bővítése	Saját forrás (intézményi költségvetésekbe építve) EU – ESZA forrás

¹⁴² Az intézkedés megvalósításában közreműködő szervezetekkel közösen, később határozható meg

¹⁴³ Határmenti együttműködések (cross-border cooperation – CBC) keretében megvalósuló fejlesztések: <http://www.interreg-athu.eu/hu>, <http://www.skhu.eu/?lang=hu> (utolsó letöltés: 2018. augusztus 10.)

Pillér	Ics ¹³⁹	Intézkedés	Megvalósítás elsődleges forrásai
Kreativitás		A közösségi tervezés alkalmazásának elterjesztése	Nem igényel jelentős plusz forrást
		A városfejlesztés kérdéseivel foglalkozó szakmaközi fórumok	Nem igényel jelentős plusz forrást
		Nemzetiségi közösségek városépítő szerepének erősítése	Saját forrás
		Kulturális intézmények társadalmiasítása	Nem igényel jelentős plusz forrást
	Kreativitás a kulturális értéktérben	Város-műhely – Tematikus városfejlesztési projektek fiatal művészekkel	Saját forrás
		Új áramlatok – minőségi kulturális élmények	NKA, KEP ¹⁴⁴ , saját forrás, piaci forrás
		Előadó- és képzőművészeti mesterkurzusok, workshopok rendszerének fejlesztése	NKA, KEP
		Fiatal művészek támogatása	Saját forrás
		Program fiatal hazai és külföldi előadók és alkotók meghívásával	NKA, KEP, piaci forrás
		Alkotóterek	Saját forrás, EU – ERFA forrás
		Multifunkcionális kulturális tér	Saját forrás
	Kreativitás a gazdasági értéktérben	Helyi kreatívok és a győri gazdasági szereplők kapcsolatának erősítése	Saját forrás, piaci forrás
		„Tervezz városi ajándékot!”	Saját forrás
		Design inkubációs központ	Első fázis: saját forrás Második fázis: állami forrás, EU – ERFA forrás, saját forrás, piaci forrás
		Startup Hét Győr	Saját forrás, piaci forrás
		Startup inkubációs központ	Első fázis: saját forrás, EU-ESZA forrás Második fázis: EU – ERFA forrás, saját forrás, piaci forrás
		Befektetésösztönzés	EU – ERFA forrás Piaci szereplők saját forrásai

¹⁴⁴ Kreatív Európa Program: <http://www.kreativeuropa.hu> (utolsó letöltés: 2018. augusztus 10.)

Pillér	Ics ¹³⁹	Intézkedés	Megvalósítás elsődleges forrásai
		Ismered? – a győri kreatívok helyi ismertségének növelése	Saját forrás
		Makerspace	EU – ERFA forrás, saját forrás, piaci forrás
Kisugárzás	Győr értékeinek láthatóvá tétele	Győr előadó-művészeti értékei nemzetközi jelenlétének erősítése	KEP
		Győr képzőművészeti értékei nemzetközi jelenlétének erősítése	KEP
		Emblematikus fesztiválok	Saját forrás, piaci forrás NKA, KEP
		A város kulturális, közösségi és társadalmi adat- és programtára	Saját forrás EU – ESZA forrás KEP
		Városi mobil applikációk	EU – ESZA forrás Piaci szereplők saját forrásai
	Hazai kapcsolódások	Megyei szintű koordináció	Nem igényel jelentős plusz forrást
		Együttműködés a vonzáskörzet településeivel	Nem igényel jelentős plusz forrást
	Nemzetközi kapcsolódások	Testvérvárosokkal való együttműködések bővítése, mélyítése	Saját forrás
		Nemzetközi Győri Művésztelep	KEP
		Nemzetközi kiállításokra alkalmas kiállítási tér	Saját forrás
		Nemzetközi szakmai együttműködések erősítése	Saját forrás (intézményi költségvetésekbe építve)
		Csatlakozás az Európai Kulturális Útvonalak hálózatához	Elő kutatások, előtanulmányok: NKA, saját forrás
		Csatlakozás az UNESCO Kreatív Városok Hálózatához	Nem igényel jelentős plusz forrást

22. táblázat: A Kreatív Győr Stratégia forrástérképe

6 A stratégia monitoringrendszere

A stratégia monitoringrendszere az eredmények és a hatások egymásra épülő vizsgálatának rendszerére épül. A megvalósítás folyamata és az esetleges korrekciók ezek alapján kerülnek meghatározásra. A monitoringrendszer eleme továbbá azoknak együttműködési-egyeztetési rendszereknek kialakítása, amelyek működtetésének célja egyrészt a stratégia megvalósulásának nyomon követése, másrészt a további javaslatok felvetése, a megvalósításukkal kapcsolatos egyeztetés keretének megteremtése.

6.1 Együttműködési rendszerek kialakítása, működtetése

A stratégia megvalósítása sikerességének és a monitoringfolyamat eredményességének egyik alapfeltétele az egyes intézkedésekért szereplőinek folyamatos együttműködése.

6.1.1 Kulturális intézmények közötti együttműködés erősítése

A koordináció operatív eszköze – a bemutatók, előadások, programok tervezett időpontjait rögzítő közös online felület – már adott, szükséges azonban annak kiegészítése rendszeres, személyes jellegű, a stratégiai és operatív szintű feladatok összehangolását biztosító intézményvezetői egyeztetések rendszerével.

6.1.2 Többszereplős együttműködési rendszerek kialakítása

Az intézményi koordináció mellett fontos megteremteni a kulturális és kreatív gazdasági folyamatok, fejlesztések társadalmiasításának intézményes kereteit. Ennek fontosságát három tényező adja:

- a stratégia legtöbb intézkedésére igaz, hogy eredményes és hatékony megvalósítása csak több szereplő folyamatos együttműködésével lehetséges,
- Győr rendkívül gazdag a kultúra és kreatív gazdaság témakörében megvalósuló civil, egyházi és piaci kezdeményezésekben, amely erőforrások közös célok érdekében való koordinációja és így azok eredményességének és hatékonyságának növelése az Önkormányzat, de adott eseten az egyéb szereplőknek is elemi érdeke,
- egy átlátható, rendszeres és kiszámítható egyeztetési és együttműködési rendszer strukturálhatóvá teszi a javaslatok felvetését és megvitatását, a közös cselekvéseket igénylő fejlesztések, projektek, programok, események kapcsán való feladategyeztetéseket.

Jelenleg az előadó- és alkotóművészet, a közösségfejlesztés és a kreatív gazdaság területeivel kapcsolatos egyeztetési rendszerek kialakításának szükségessége látható. Mindhárom esetben olyan rendszert szükséges és érdemes kialakítani, amelyben több ágazat (pl. kulturális, köznevelési, felsőoktatási, szociális) és szektor (önkormányzati, állami, civil, egyházi és piaci) gondolkodik és cselekszik közösen.

Az együttműködési rendszerek kapcsán fontos szempont, hogy azok nem (érdek)egyeztetési struktúrák, hanem a célok és a közösen megvalósítandó feladatok meghatározásának és azok megvalósulása nyomon követésének keretei.

6.2 Eredmények vizsgálata

Az eredmények vizsgálata a CCCM indikátorai, illetve jelentései alapján, kétévenkénti gyakorisággal történik.

Az eredmények vizsgálata, illetve a CCCM jelentéseinek teljeskörűségének biztosítása érdekében azon adatok és komplex indikátorok esetében, amelyeket az eddigi CCCM-jelentések hiányzóként jeleznek, illetve a jelenleg rendelkezésre állók tévesnek tekinthetők¹⁴⁵, az Önkormányzat saját adatgyűjtést végez. Ezen adatokat az Önkormányzat a CCCM és az általa feldolgozott adatokat előállító szervezetek számára is átadja.

6.3 Hatások vizsgálata

A Kreatív Győr Stratégia eredményeinek fenntarthatósága érdekében szükséges megteremteni annak feltételeit, hogy rendelkezésre álljanak egyrészt

- a társadalmi-, kulturális és gazdasági folyamatokat, azok tendenciáit és összefüggéseit bemutatni képes, városrészekre is reprezentatív adatok, másrészt
- az egyes intézkedések, illetve azok összességének a társadalmi, kulturális és gazdasági folyamatokra gyakorolt hatásai is mérhetők legyenek.

Ezek teremtik meg annak lehetőségét is, hogy a vártnál csekélyebb mértékű eredmény, illetve hatás esetén az intézkedések korrekciója a szükséges időben megvalósuljon. A stratégia komplex monitoringrendszerének, ezért az egyik meghatározó eleme e kutatási programok elindítása.

¹⁴⁵ Adatok: történelmi, kulturális, turisztikai látnivalók száma, filmszínházak ülőhelyeinek és látogatóinak száma, koncertek és előadások száma, infokommunikációs szabadalmi bejelentések száma
Komplex indikátorok: kulturális létesítményekkel való elégedettség, külföldiekkel kapcsolatos tolerancia, külföldiek integrációja, emberekben való bizalom.

7 Mellékletek

7.1 Önkormányzati fenntartású kulturális intézmények tevékenységének ismertetése és statisztikai adatokon alapuló bemutatása

7.1.1 Előadó-művészeti intézmények

7.1.1.1 Győri Balett

Székhely: Győr, Czuczor Gergely utca 7.

Honlap: <http://gyoribalett.hu>

A Balett története 1979-re datálódik, amikor a Magyar Állami Balettintézet végzős osztálya Győrbe jött és együtt társulatot alapított. Az alakuló társulat tagjai az intézmény élére – az akkor Belgiumban dolgozó – Markó Ivánt hívták haza, akinek vezetésével és igazgatása alatt meghonosodott Győrben a műfaj, és rövid idő alatt egy táncot értő és szerető színházlátogatói kör, egy határokon átnyúló balett-törzsközönség alakult ki.

A székhelyi előadásait jelenleg a Színházzal közös bérletben és épületében tartó Balett a táncművészet számos vonulatát felöleli a táncszínháztól a gyermekprodukciókig, ötvözve a klasszikus balett és a modern tánc formanyelvét. Fennállásának közel 40 esztendeje alatt bemutatkozott többek között a New York-i Joyce Theatre-ben, a londoni Queen Elizabeth Hall-ban, a milánói Scala-ban, mindemellett pedig a hazai kulturális fesztiváloknak – Budapesti Tavaszi Fesztivál, Zsidó Nyári Fesztivál, Szegedi Szabadtéri Játékok, Miskolci Operafesztivál, Keszthelyi Táncpanoráma, Pécsi Nemzetközi Tánctalálkozó – is gyakori fellépői.

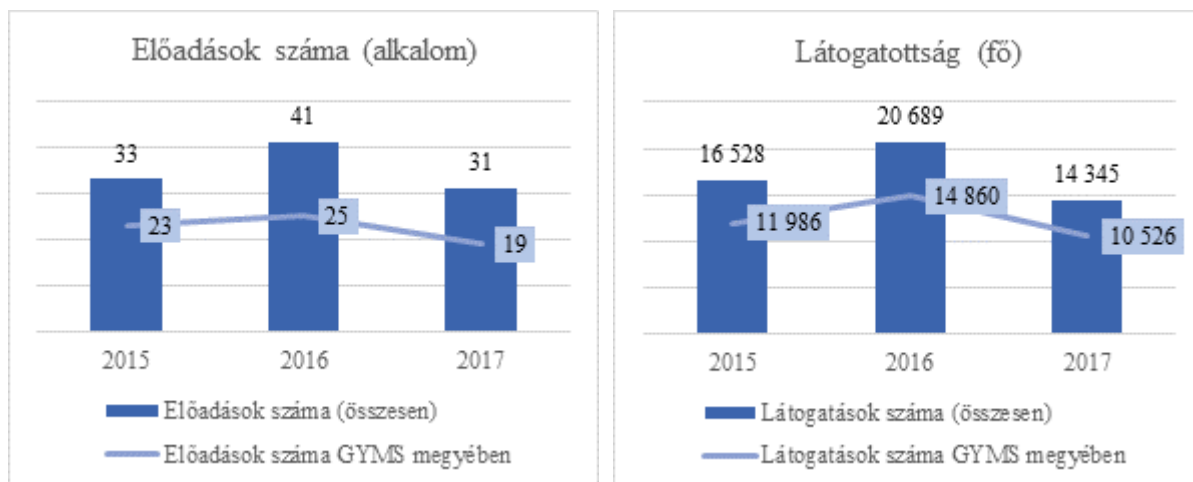
1998-ban Győrben rendezték meg először a Magyar Táncfesztivált, melyet 2006-tól kezdődően a Balett önállóan szervez. A 2018 júniusában 14. alkalommal megrendezett fesztivál a műfaj széles palettája mutatkozott be a klasszikus és kortárs stílusoktól kezdve a néptánc, a társas- és élménytáncokon át, a városi folklorig. 2015 óta a Táncfesztivállal párhuzamosan kerül megrendezésre az egyedülálló Gyermek Táncfesztivál, 2017 óta pedig a fesztivál kísérőrendezvénye a FesztiválOn, amelynek előadásai kizárólag online, az e célra használható mobil applikációval tekinthetők meg egy adott napon, 0-24 óra között. A 2018. évben a FesztiválOn produkciói előre rögzítettek voltak, amelyeket Győr Európa Kulturális Főváros pályázata fő témája, az „áramlás” köré építettek az alkotók. A Táncfesztivál a magyar táncművészet egyik legnagyobb ünnepének számít, jelentősége messze túlmutat a város határain.

A társulat 2012-ben „Fiatalok a fiatalokért” névvel művészeti nevelési programot hozott létre, melynek keretében a gyermek- és ifjúsági korosztály számára készítenek táncműveket, összetett céllal. Egyrészt céljuk, hogy felkeltsék az említett korosztályok érdeklődését a művészetek, a táncművészet iránt, másrészt pedig az előadások által az ifjúsági korosztály problémáira rámutatva, egyfajta diskurzust kívánnak generálni ezekben a fontos – esetenként tabuként kezelt – témákban. Ezen program keretében születtek meg a Forgósél, avagy a

képzelet csodája, A vaskakas, a Ne bánts!, valamint a Szegény Dzsoni és Árnika című táncjátékok.

A társulat életében jelentős változást hoz majd a Színház épületének – a Modern Városok Program keretében tervezett – felújítása, valamint új próbatermék megépítése az Árpád út – Teleki László utca által behatárolt területen megvalósuló parkolóház épületében, amely az Önkormányzat saját forrásából valósul meg 2018-2019-ben és évtizedes hiányt pótol a társulat életében.

A Balett előadásainak és látogatóinak számát alapvetően befolyásolja, hogy a Balett produkciós színházként működik: fellépésekre a színházépület szabad kapacitásának, továbbá bel- és külföldi meghívások esetén van lehetősége. Az ezek fényében megvalósult fellépéseket és azok látogatottságát az alábbi diagramok szemléltetik. Állandó tendencia, hogy a látogatók fele-kétharmada a Győr-Moson-Sopron megyei¹⁴⁶ előadásokon jelenik meg.

39. ábra: A Balett előadásainak és látogatottságának adatai
(Forrás: Kulturális Statisztikai Rendszer és intézményi adatszolgáltatás, saját szerkesztés)

Magyarországon kívül több országban is szerepeltek vendégként, nevezetesen Ausztriában, Izraelben, Németországban, Olaszországban, Oroszországban, Szlovéniában és Szlovákiában. A vendégszereplések látogatottsága a következőképpen alakult.

Év	Külföldi előadások száma (vendégszereplés)	Nézők száma
2014	10	3 663
2015	34	29 275
2016	15	9 902
2017	16	7 365

23. táblázat: A Balett külföldi előadásainak és azok látogatóinak száma
(Forrás: Kulturális Statisztikai Rendszer és intézményi adatszolgáltatás, saját szerkesztés)

¹⁴⁶ A Kulturális Statisztikai Rendszer adatlapjai a látogatók számát megyei szinten rögzíti.

Az adatokból látható: a 2015-ös év a külföldi vendégszereplések éve volt, mindamellett, hogy a győri fellépések mellett az együttes életében folyamatosan jelen vannak a hazai és a külföldi vendégszereplések.

7.1.1.2 Győri Filharmonikus Zenekar

Székhely: Győr, Aradi vértanúk u. 16.

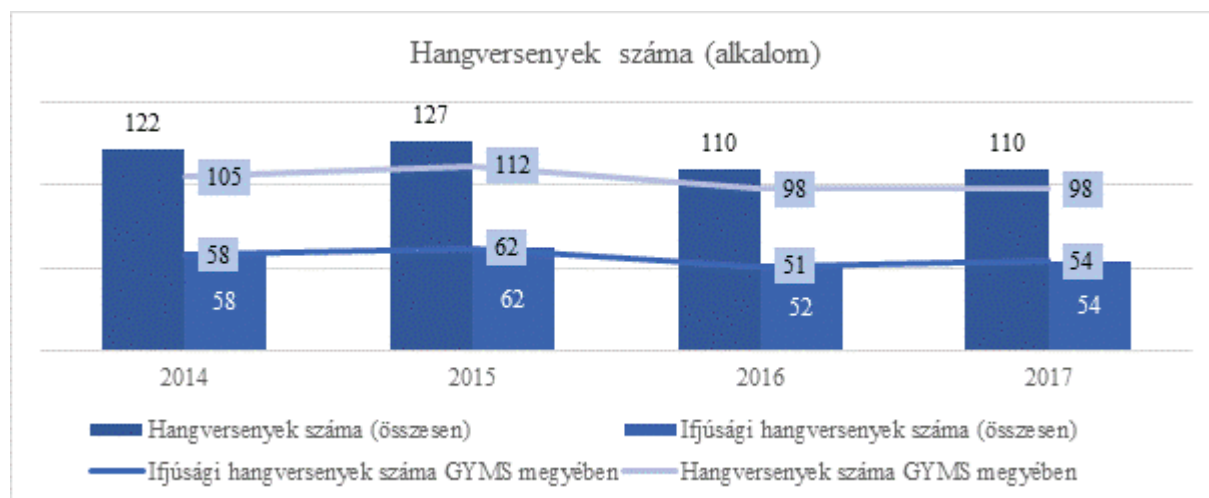
Honlap: <https://gyfz.hu/hu>

A világhírű győri születésű karmester, Richter János édesapja, Richter Antal 1846-ban alapította meg a Győri Férfidalegyletet, ami az 1848-49-es szabadságharc következtében megszűnt ugyan, de az 1862-es alapítású Győri Ének- és Zeneegyletben is az alapító elképzelései éltek tovább. Tulajdonképpen ez utóbbi tekinthető a Zenekar jogelődjének (a másik, a Zenekarhoz kötődő világhírű karmester Nikisch Artur, aki több nagynevű európai és amerikai zenekar alapítója).

Az együttes 1894-ben vált városi zenekarrá, majd 1968-ban professzionális koncertzenekarrá alakult át az addig félhivatásosként való működés után. Napjainkra a professzionalizmus, az innovatív megoldások és a nemzetközi színvonal jellemzi a Zenekar munkáját.

Európa szinte valamennyi országában, de a kontinensen kívül is sikerekkel vendégszerepelt, és az elmúlt évtizedek során világhírű zenei együttesekkel és szólistákkal, valamint karmesterekkel együttműködve gazdagította a város komolyzenei életét. Repertoárjuk nem csak a klasszikus, tradicionális művekre terjed ki: a Színházhoz és a Baletthoz hasonló módon nemzeti minősítésű előadó-művészeti szervezetnek számító Zenekar egyszerre tölti be a klasszikus-tradicionális nagyzenekar, a crossover filmzenekar, a szabadtéri- vagy gálazenekar, a kisebb vagy nagyobb kamarazenekar és esetleg a koncert-fúvószenekar szerepét is.

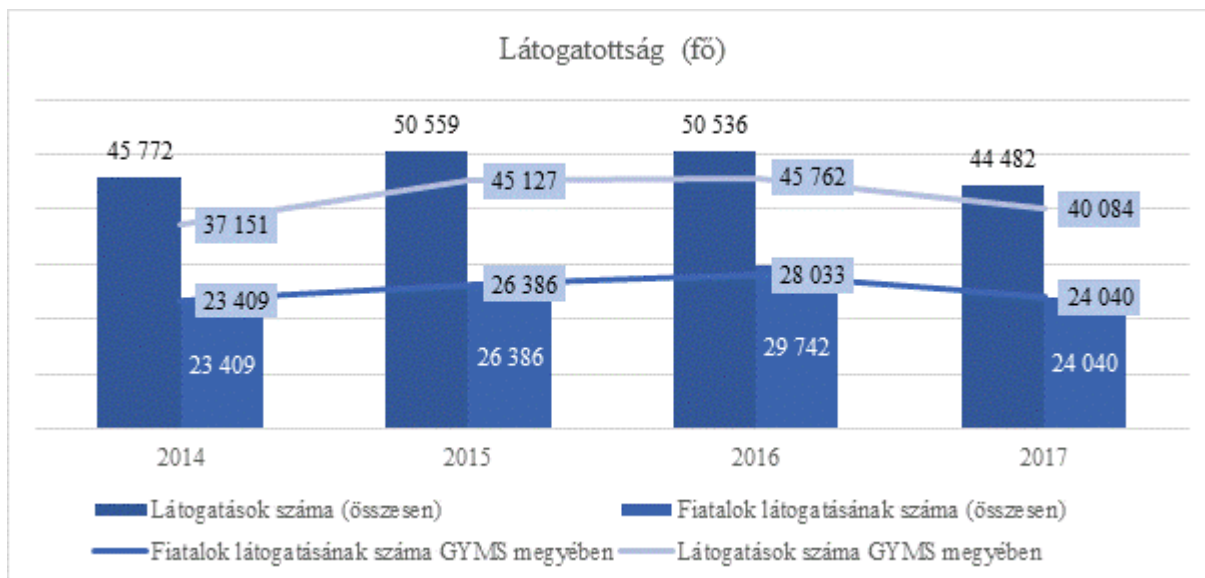
A Zenekar nagy hangsúlyt fektet a felnövekvő generációk zenei nevelésére, amelyet jól mutat, hogy a hangversenyek (közel) fele jellemzően ifjúsági hangverseny.

40. ábra: A Zenekar hangversenyeinek száma

(Forrás: Kulturális Statisztikai Rendszer és intézményi adatszolgáltatás, saját szerkesztés)

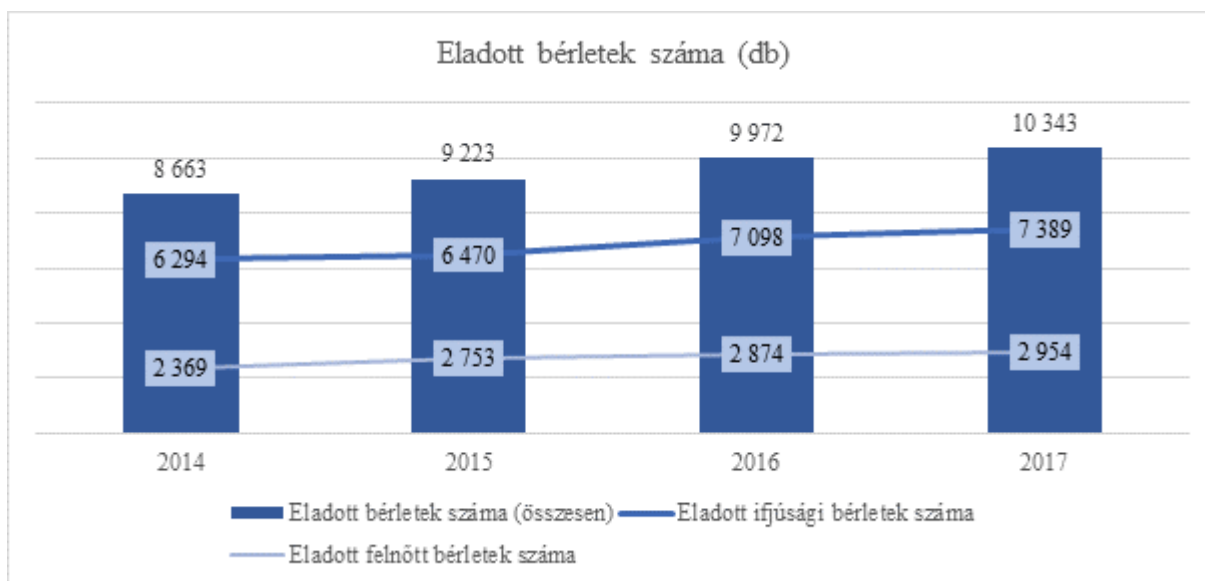
A Zenekar látogatottsága – kisebb ingadozásokkal – állandóan magas számokat mutat. A stratégia szempontjából lényeges, hogy a számok mögött nem csak a külföldi vagy Magyarország egyéb vidékein való vendégszereplések állnak, hanem a megyében, illetve a városban is jelentős a Zenekar jelenléte. Lényeges továbbá, hogy az ifjúsági látogatók aránya stabilan magas: a látogatók több mint fele ebbe a korosztályba tartozik.

41. ábra: A Zenekar látogatottsága

(Forrás: Kulturális Statisztikai Rendszer és intézményi adatszolgáltatás, saját szerkesztés)

A társulat látogatói számának növekedésével párhuzamosan a bérlettel rendelkezők száma is növekedett. A bérletek tekintetében külön kiemelendő, hogy azok túlnyomó többsége ifjúsági bérlet.

42. ábra: A Zenekar bérletszámának alakulása

(Forrás: Kulturális Statisztikai Rendszer és intézményi adatszolgáltatás, saját szerkesztés)

A fentiekben jelzett látogatottsági növekedés is indokolja, hogy a Zenekar a közeljövőben új otthont kapjon: a jelenlegi 499 férőhelyes nézőtérrel és egy 130 m²-es színpaddal rendelkező, eredetileg mozinak épült belvárosi ingatlant válthatja majd ki a Modern Városok Program keretében tervezett megépülő új hangversenyerem.

Év	Külföldi előadások száma (vendégszereplés)	Nézők száma
2014	18	9 936
2015	8	3 354
2016	28	37 687
2017	11	7 923

24. táblázat: A Zenekar külföldi előadásainak és azok látogatóinak száma
(Forrás: Kulturális Statisztikai Rendszer és intézményi adatszolgáltatás, saját szerkesztés)

A Zenekar külföldön (Ausztria, Kína, Németország, Japán, Szlovákia) is kedvelt társulat, míg 2015-ben 8 előadást tartott, addig 2016-ban már 28-at, 37.687 nézővel. A Zenekar – a Balettel együtt – Győr nagyköveinek is mondhatók: 2015-ben közel 33.000 fő, 2016-ban pedig már közel 48.000 fő láthatta a két együttest.

7.1.1.3 Győri Nemzeti Színház

Székhely: Győr, Czuczor Gergely utca 7.

Honlap: <http://www.gyoriszinhaz.hu>

1975-ben határozott a város vezetése arról, hogy felépíti új színházát. A jellegzetes épület 1978-ban készült el. A korábbi társulat létszáma megduplázódott, zenészek, táncosok, énekesek szerződtek Győrbe. Az első előadást 1978. november 4-én tartották az új színházban: Illyés Gyula Fáklyaláng című háromfelvonásos drámáját Meczner János rendezte.¹⁴⁷

Az akkor Kisfaludy Színházként működő intézmény 1991-től kezdődően viseli a Győri Nemzeti Színház nevet. A Színház három tagozattal működik. A társulat prózai és zenés darabokat mutat be széles műfaji skálán, a repertoárban megtalálható többek között a musical, opera, operett, dráma, színmű, vígjáték, komédia és tragikomédia is.

A társulat a következőképpen fogalmazza meg ars poeticáját: „Napjainkban a színháznak új kihívások elé kell néznie. Nem elég csupán önmagát reprodukálnia, egy új évadban új ruhába öltöznie, hanem válaszolnia kell arra az alapvető kérdésre, hogy miért is létezik tulajdonképpen. A Győri Nemzeti Színház egyik legnagyobb értéke: a közönsége. Nem

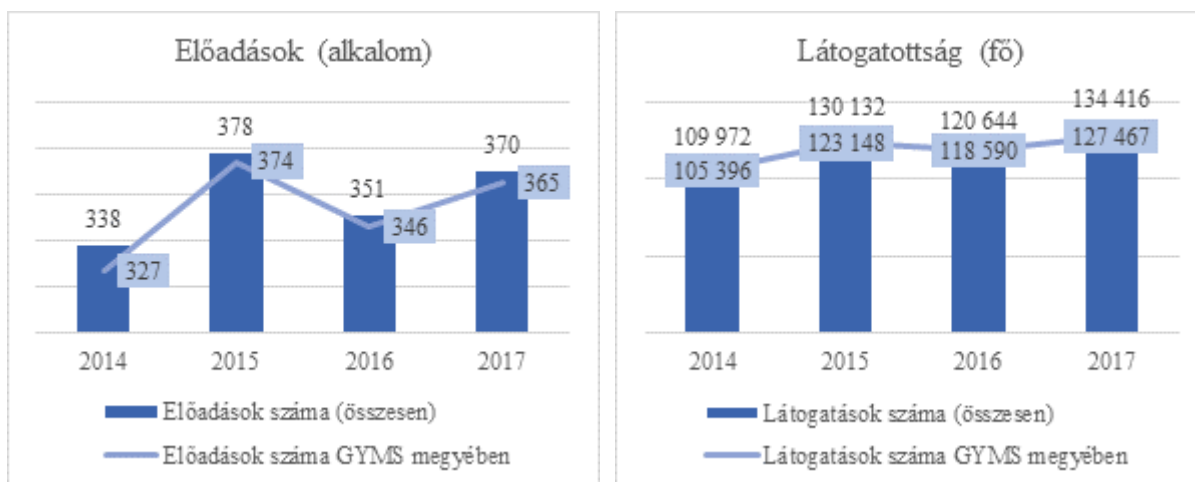
¹⁴⁷ A színjátszás története a XVIII. században kezdődött Győrben. A társulatok megjelenését követően – Magyarországon harmadikként – az első kőszínház 1798-ban épült fel, Reinpacher József kezdeményezésére és támogatásával.

hiszünk abban a színházban, amely kevesekhez szól. Shakespeare és Molière színházában a halaskofától a művelt arisztokratáig mindenki megtalálta azt az élményt, amiért kifizette a belépő árát. A polgárok azért építettek színházakat a városokban szerte Európában, hogy művelődjenek, hogy nemzeti irodalmukat és nyelvüket ápolják, hogy be tudják fogadni azokat az eszméket, ideákat, amelyek gazdagították, nevelték, tanították az egymást követő nemzedékeket. A Színház közönsége nem csupán szórakozni szeretne, hanem vágyik az értékekre. Vágyik arra, hogy a színház élményt, megrendülést, megtisztulást, egyszerűen katarzist adjon a számára.”¹⁴⁸

A stratégia kiemelt célcsoportját jelentő fiatalok szempontjából lényeges a Színház köznevelési intézményekkel való kapcsolata, amelynek keretében – többek között – a színészek premerek előtt látogatásokat tesznek a köznevelési intézményekben, és a diákokkal beszélgetnek a bemutatásra kerülő darabokról. A Színház ekként való „közelhozása” jól szolgálja az intézmény és művészetének a tizenévesekkel való megismertetését.

A Színház épületének nagyszínpada 663 néző, míg a kamaraterem 120 fő befogadását teszi lehetővé. A Színház és a Balett közösen használja az épületet. A Színház épülete és környezete komplex rekonstrukciójának pénzügyi alapjait a Modern Városok Program adja. A felújítása a 2018-19-es évad befejezése után veszi kezdetét és a tervek szerint 2021-ben fejeződik be. A beruházás során az épület teljes építészeti, belsőépítészeti és gépészeti felújításon esik át, emellett a projekt része a parkolás helyzetének megoldása is, valamint a színházépület előtti tér átalakítása korszerű fogadó- és rendezvényterré. Ez nemcsak a már meglévő, Színházhoz kötődő rendezvények és fesztiválok korszerűbb kiszolgálását teszi lehetővé a jövőben, de a Dunakapu tér és a Széchenyi tér közelségében egy harmadik, kisebb rendezvényteret is biztosít a város több helyszínes nagyredezvényeinek kiszolgálására.

A Színház előadás- és látogatottsági adatai imponálók: évek óta gyakorlatilag naponta játszik a társulat és látogatottsága folyamatosan 110-120 ezer körül helyezkedett el.

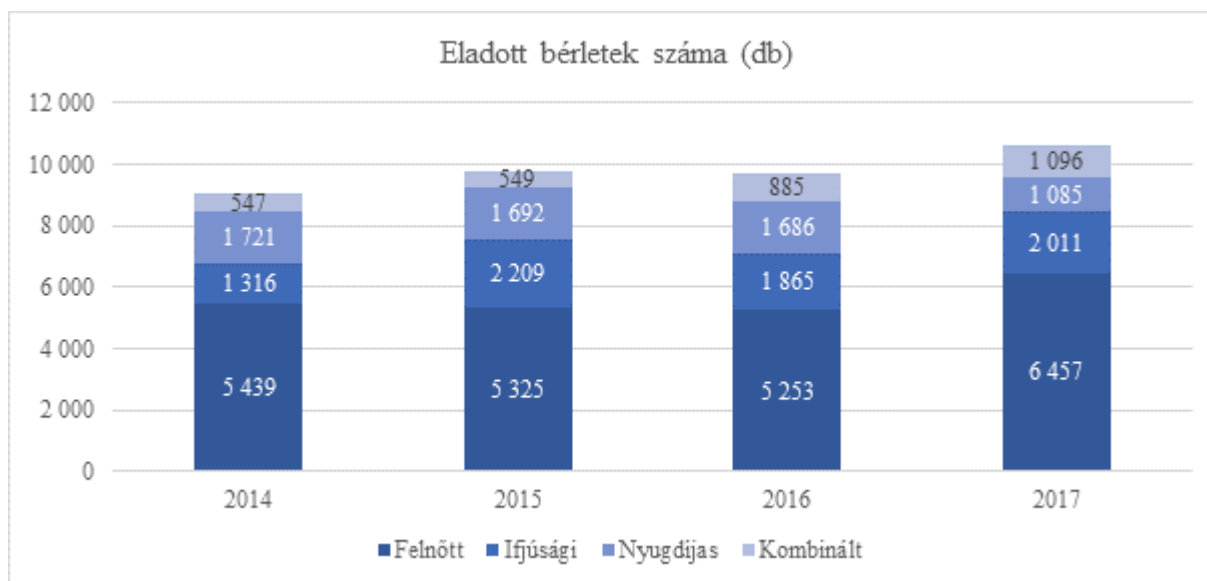

¹⁴⁸ <http://www.gyoriszhaz.hu/a-szhaz/a-sz%C3%ADnh%C3%A1z-t%C3%B6rt%C3%A9nete> / A színház / A színház története / A XXI. században, színház az értékek mentén (utolsó letöltés: 2018. augusztus 15.)

43. ábra: A Győri Nemzeti Színház előadásainak és látogatottságának adatai
(Forrás: Kulturális Statisztikai Rendszer és intézményi adatszolgáltatás, saját szerkesztés)

A tendencia 2014-2015 között növekvő, 2015-2016 között – habár elenyésző mértékben – csökkenő volt. Szemben a Balettel vagy a Zenekarral – amelyeknek jelentős számú külföldi fellépése van – a Színház előadásainak túlnyomó többsége Győr-Moson-Sopron megyében, azon belül természetesen Győrben kerül bemutatásra.

A bérleteladások számának alakulása megegyezik az előadások és látogatottság tendenciáival. A bérletek eladási adatai alapján a Színházat elsődlegesen a felnőtt (középkorú) korosztály látogatja, a fiatalok kevésbé.

44. ábra: A Győri Nemzeti Színház bérletszámának alakulása
(Forrás: Kulturális Statisztikai Rendszer és intézményi adatszolgáltatás, saját szerkesztés)

7.1.1.4 Vaskakas Bábszínház

Székhely: Győr, Czuczor Gergely utca 17.

Honlap: <http://vaskakas.hu>

A Bábszínház 1991-ben alakult, évtizedekig a Generációk Házával (egykor Gyermek Ház) közös épületben működött. Mivel az utóbbi években mindkét szervezet tevékenysége jelentősen fejlődött, kettejük számára szűk lett az épület. A Bábszínház 2015. augusztus 1-től a korábbi Bartók Béla Megyei Művelődési Központ épületébe költözött, és vette át annak üzemeltetését. Az épület a Bábszínház tevékenységén túl más programoknak is helyszínül szolgál, egyfajta ifjúsági kulturális találkozóhely, kulturális centrum szerepét kívánja betölteni:

- a 60 fős „Aprók termében” heti rendszerességgel kerül sor a 0-4 éves korosztályt megcélzó, csecsemőszínházi előadásokra,

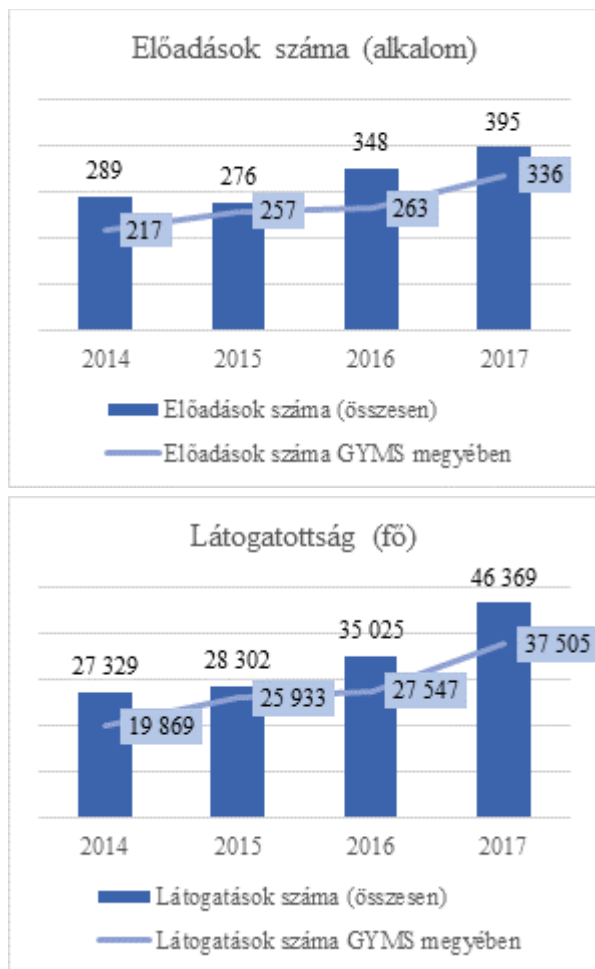

- a 130 fős Kamarateremben az óvodásokat, a kisiskolásokat, a fiatalokat és az idősebbeket egyaránt megszólító produkciók kerülnek megrendezésre, míg
- a legszélesebb kínálat a 430 fő befogadására alkalmas Bartók teremben várja a látogatókat, ahol a Bábszínház saját előadásai mellett – változatos műfaji kínálattal – számottevő mennyiségű vendégprogram lebonyolítására kerül sor.

A Bábszínház szakmailag a legmagasabban jegyzettek egyike az országban: 2002-ben a magyar társulatok közül elsőik között kapta meg a Nemzetközi Bábművész Szövetség, az UNIMA nagydiplomáját, hazai kapcsolatrendszere az összes honi bábszínházra kiterjed. Szakmai elismertségét jól kifejezik a közös alkotómunkában testet öltő belföldi koprodukciós együttműködések és előadáscserék, a számos külföldi vendégszereplés (Kínától az Amerikai Egyesült Államokig) és nemzetközi elismerés.

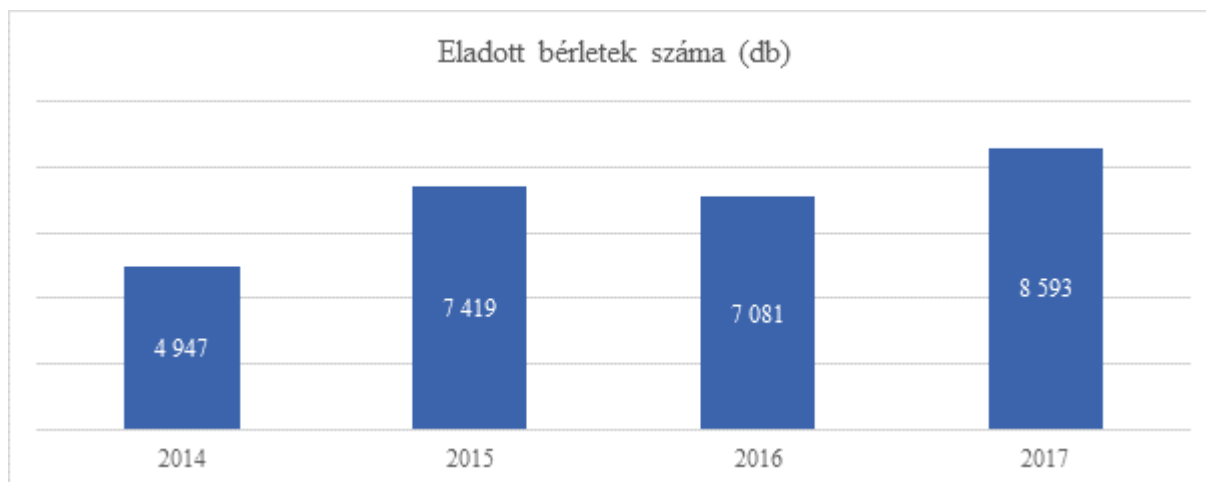
A Bábszínház hívta életre 2008-ban – és szervezi azóta is – a Győrköcfesztivált, mely mára Győr kulturális és turisztikai vonzerejének egyik legfontosabb elemévé vált. A 2018 nyarán 11. alkalommal megrendezett kerülő fesztivál az évről-évre megújuló, kreatív programkínálatával egy olyan család- és gyermekközpontú kulturális rendezvény, mely országos jelentőségűnek számít, és évi mintegy ötvenezer látogatójával nemcsak Magyarország, hanem Közép-Európa egyik legnagyobb gyermekfesztiváljának minősül.

A Bábszínház előadásainak száma és látogatottsága – különösen az új épületbe való költözést követően – folyamatosan növekszik.

45. ábra: A Bábszínház előadásainak és látogatottságának adatai
(Forrás: Kulturális Statisztikai Rendszer és intézményi adatszolgáltatás, saját szerkesztés)

A bérletet váltók száma is növekszik, habár 2015 és 2016 között némileg visszaesett a kizárólag ifjúsági bérletek értékesítése.

46. ábra: A Bábszínház bérletszámának alakulása
(Forrás: Kulturális Statisztikai Rendszer és intézményi adatszolgáltatás, saját szerkesztés)

A Bábszínház is viszi Győr városának jó hírét az egyre növekvő számú külföldi vendégszereplése által. 2015-ben a nézők száma volt kiemelkedő, míg 2016-ban az előadások száma nőtt meg.

Év	Külföldi előadások száma (vendégszereplés)	Nézők száma
2014	2	122
2015	1	650
2016	4	579
2017	4	250

25. táblázat: A Bábszínház külföldi előadásainak és azok látogatóinak száma
(Forrás: Kulturális Statisztikai Rendszer és intézményi adatszolgáltatás, saját szerkesztés)

7.1.2 Közművelődési intézmények

7.1.2.1 Generációk Háza Művelődési Központ

Székhely: Győr, Aradi vértanúk útja 23.

Honlap: <http://www.generaciokhaza.hu>

A korábban a Bábszínházzal közös épületet használó intézmény számára az ingatlanhelyzet konszolidációja (a Bábszínház új épületbe költözött) új perspektívát jelentett. Az így felszabaduló terek és azok felújítása, korszerűsítése megteremtették a Gyermek Ház Generációk Házává válásának lehetőségét. A névváltoztatás jól kifejezi azon tartalmi változásokat, melyeket az intézmény maga elé célul tűzött ki: a város valamennyi korosztálya számára sokrétű, korszerű és magas színvonalú művelődési lehetőségek nyújtása, közösségi tér biztosítása a testi és szellemi képességeik kibontakoztatásához, a kreativitás fejlesztéséhez. Célkitűzés, hogy az intézmény olyan művelődési színtérként nyújtsa szolgáltatásait, mely a múltban meghatározó 6-14 éves korosztályon túli korcsoportok tagjait is megszólítja és befogadja, és minél szélesebb réteget von be aktív módon a helyi kulturális életbe.

Ennek megfelelően a Generációk Háza széles spektrumban kínálja programjait az összes generáció számára, melyekkel a hagyományörzésre, az egymást, a környezetet, a kultúrát értő és szerető gyerekek, fiatalok és felnőttek nevelésére, segítésére helyezi a fókuszot. A kisbábok már pár hónapos kortól részt vehetnek baba-mama foglalkozásokon, ugyanakkor a szülők számára is adott a lehetőség a különböző programokon való részvételre, mindezek mellett pedig kifejezetten nyugdíjasoknak szóló rendezvények is szerepelnek a kínálati palettán. Programjaik hét nagy téma köré szerveződnek: képzőművészet, kézművesség, tánc, zene, színjátszás, természet- és környezetvédelem, társadalom- és önismeret. Az ifjúsági korosztály számára közösségi teret biztosítanak, a nekik szóló programok mellett bemutatkozási lehetőséget adnak zenekarok, és egyéb amatőr csoportok számára. Az intézmény számos

állandó csoportot – klubokat, alkotóköroket – működtet, ezen túl pedig hétvégi és szünidei programokat, kiállításokat, tanfolyamokat, vetélkedőket, előadássorozatokot, ismeretterjesztő rendezvényeket szervez, mindezt oly módon, hogy a fogyatékkal élő gyerekek integrációjára is figyelemmel vannak.

A nyári időszakban különböző tematikus táborok megvalósítására kerül sor, melyek közül ki kell emelni az „Építő Játsszóter” című napközis tábor, ahol a részt vevő gyerekek egy-egy tematika mentén maguk építik fel a tábori élet objektumait. A három hetes tábor 2014 óta kerül megszervezésre, évente 300-nál is több gyermek részvételével. Kiemelendő továbbá az Arrabona Diákszínpaddal¹⁴⁹ való együttműködés, amelynek – a diákszínpad folyamatos működése mellett – egyik kiemelt területe a kisgyermekeket is bevonó színházpedagógiai tevékenység.

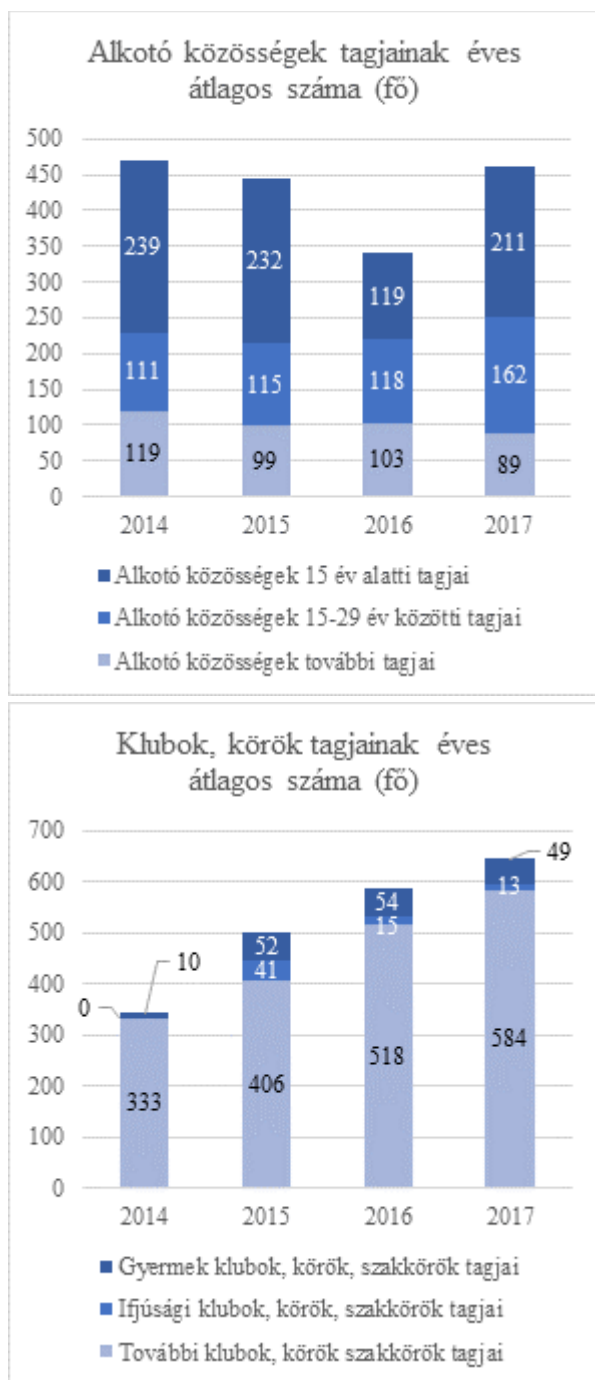
Az intézmény közösségeinek, csoportjainak száma évről-évre változik, összességében azonban folyamatosan növekszik. Jelentősebb változás 2014-2015 között, a gyermek- és ifjúsági klubok esetében volt, míg 2015-től az idősebb korosztályok klubjainak száma nő folyamatos jelleggel.

	2014	2015	2016	2017
Művészeti csoportok	12	12	12	11
Népi előadó-művészeti csoportok	8	8	7	7
Tárgyalkotó népművészeti csoportok	2	2	2	2
Gyermek klubok, körök, szakkörök	2	5	4	6
Ifjúsági klubok, körök, szakkörök	0	4	2	2
További klubok, körök, szakkörök	17	22	35	37
Összesen	41	53	62	65

26. táblázat: A Generációk Háza közösségeinek száma
(Forrás: Kulturális Statisztikai Rendszer és intézményi adatszolgáltatás, saját szerkesztés)

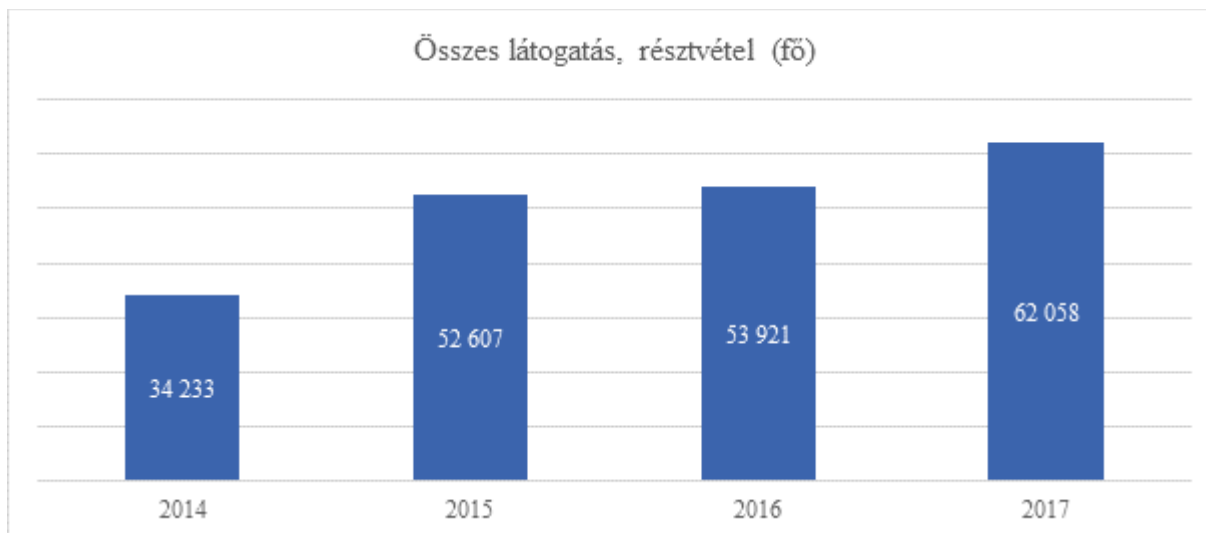
A különböző művelődési formákban részt vevő polgárok száma összességében emelkedő tendenciát mutat: az alkotóközösségek tagjainak száma kismértékben csökkent, míg a klubok, körök tagjainak száma jelentősebb mértékben nőtt. A résztvevők korosztályi megoszlásának, illetve annak változásainak vizsgálata alátámasztja, hogy megalapozott döntés volt az intézmény nevének és profiljának átalakítása.

¹⁴⁹ A csoportok tagjai győri általános és középiskolás fiatalok. Produkcióik minden évben képviseltetik magukat megyei és országos versenyeken, rendezvényeken. A diákszínpad jelenleg három külön csoportban működik, melyeknek tagjai 8 és 18 éves kor között vannak.

47. ábra: A Generációk Háza közösségei tagjainak száma
(Forrás: Kulturális Statisztikai Rendszer és intézményi adatszolgáltatás, saját szerkesztés)

A folyamatosan működő közösségek mellett a Generációk Háza számos egyéb tevékenységet is végez: kiállításokat szervez, képzéseket tart, különböző szolgáltatások biztosít. Mindezek eredményeként látogatottsága igen jelentős: az utóbbi két évben évente több, mint 50.000 látogatás, illetve részvétel volt regisztrálható az intézmény tevékenységével kapcsolatban. Kiemelendő, hogy e számosságot kifejezetten nagy rendezvény (pl. fesztivál) megszervezése nélkül érte el a Generációk Háza.

48. ábra: A Generációk Háza tevékenységén való részvételek, látogatások
(Forrás: Kulturális Statisztikai Rendszer és intézményi adatszolgáltatás, saját szerkesztés)

7.1.2.2 Molnár Vid Bertalan Művelődési Központ

Székhely: Győr, Váci Mihály u. 3.

Honlap: <http://www.mvbm.k.hu>

Az intézmény elsődlegesen Győrszentiván és Likócs településrészek polgárait szolgálja. A hazai, sokműfajú könnyűzenei élet legjobbjait felvonultató élőzenei koncertjeivel, továbbá helyi hagyományápoló és -teremtő rendezvényeivel (pl.: Szent Iván-éji varázslatok, Cserók Pünkösdi Nemzetközi Néptáncfesztivál, Szentiváni Szüreti Nap) azonban az egész város kulturális kínálata tekintetében is hiánypótló tevékenységet folytat. Az intézmény – vagy, ahogyan a köznyelv hívja: a Molnár Vid – e programjai az egész város, valamint a környező települések lakosságának nagyfokú érdeklődése mellett zajlanak.

A művelődési központ épülete alapvetően egy többfunkciós sportcsarnok, így a mindennapokban elsődlegesen sportolási célra tudják igénybe venni a helyi polgárok és közösségeik. A központi épület a szomszédos általános iskolával egybeépített, átjárható, ezáltal a létesítmény napi használatot biztosít az oktatási-nevelési feladatok ellátásához is. Az intézmény 4 telephellyel rendelkezik:

- Kossuth Lajos Művelődési Ház: ez elsődlegesen a nyugdíjas klubok otthona, de itt működnek a művészeti csoportok is,
- Likócsi Községi Ház: az alapvetően előregedőben lévő településrész mindennapi közösségi igényeit elégíti ki: keretei között ugyanúgy működik gyógytorna, ahogyan pl. dalkör, citerakör,
- Duna Filmszínház: amelynek 200 m²-es, 130 néző befogadására alkalmas előadóterét (színpad és nézőtér) és előterét alapvetően bérbeadásra kínálja az intézmény, mert jelenlegi állapotában rendszeres művelődési tevékenységre nem alkalmas,

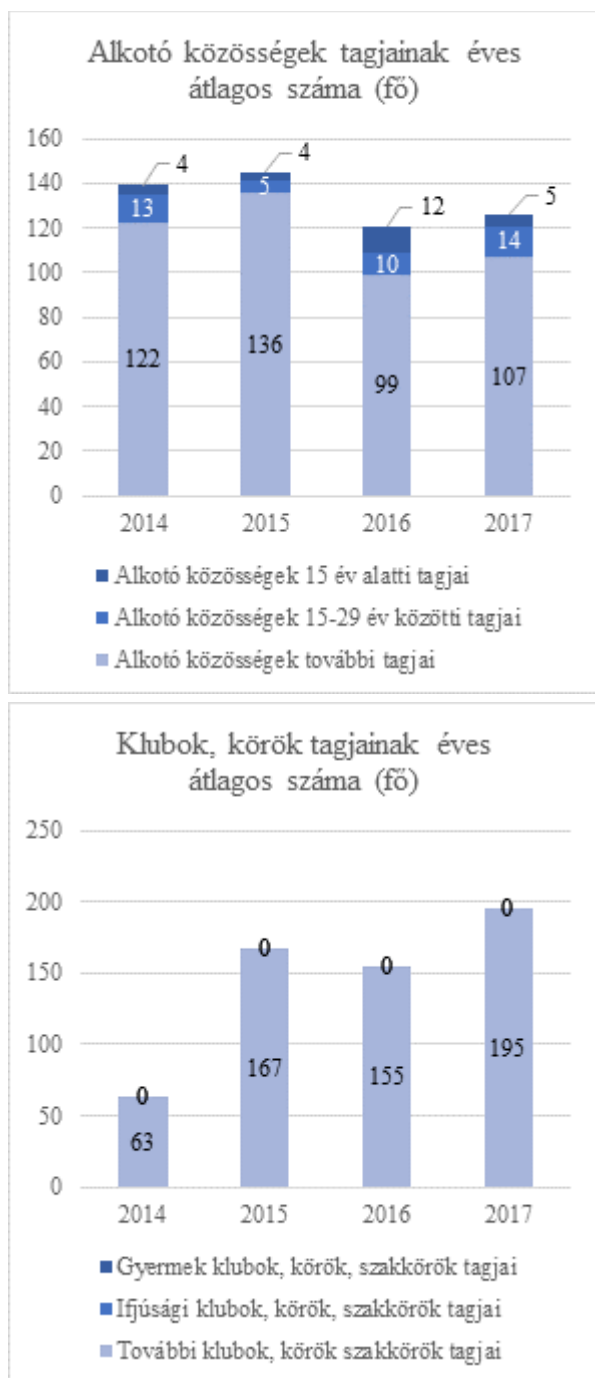
- Klubház: nemrég került az intézményhez, jelenleg közösségi, művelődési célokat nem szolgál, az intézmény szándéka, hogy ifjúsági klubként működjön a jövőben.

A Molnár Vid közösségeinek száma alapvetően állandóságot mutatnak: 1-1 közösség alakul, szűnik meg évente. Az a tény, hogy egykor (2013-ban) működtek, napjainkban azonban – a sportcsapatokon, az edzéseken kívül – nincsenek ifjúsági klubok, körök az intézmény mellett, aláhúzza a Klubház ifjúsági közösségi térként való működtetésének fontosságát. (Hiszen fiatalok továbbra is vannak a településrészen, azaz nem ők, hanem a számukra megfelelő intézményi kínálat tűnhetett el.) A „további klubok, körök” jellemzőn nyugdíjas közösségek.

	2014	2015	2016	2017
Művészeti csoportok	4	4	4	4
Népi előadó-művészeti csoportok	2	2	2	2
Tárgyalkotó népművészeti csoportok	1	1	1	1
Gyermek klubok, körök, szakkörök	0	0	0	0
Ifjúsági klubok, körök, szakkörök	0	0	0	0
További klubok, körök, szakkörök	4	4	5	4
Összesen	11	11	12	11

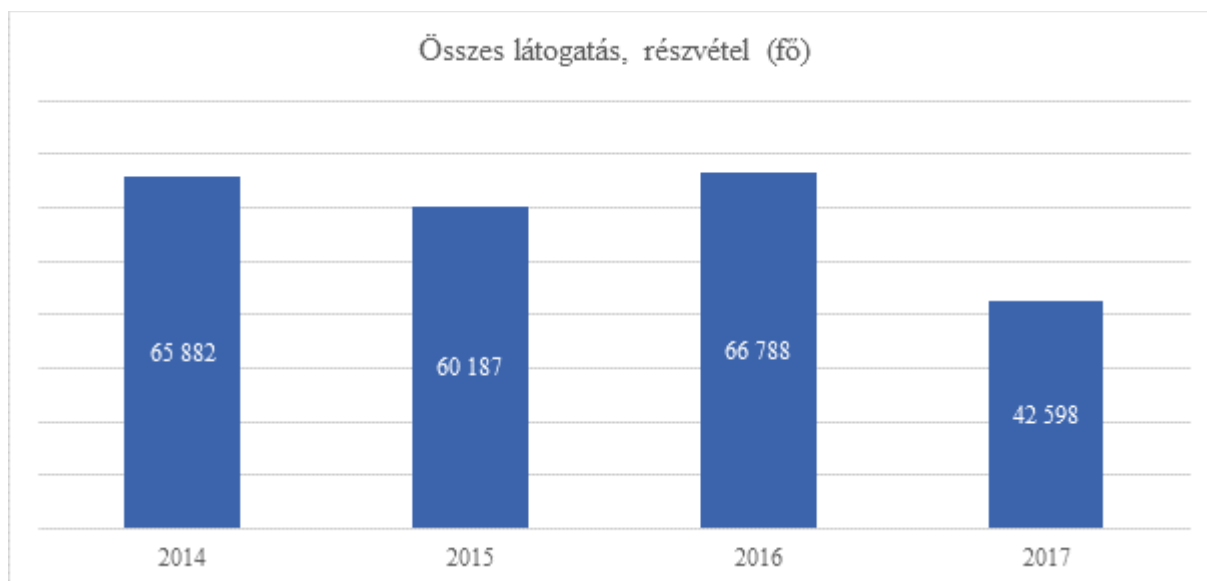
27. táblázat: A Molnár Vid Bertalan Művelődési Központ közösségeinek száma
(Forrás: Kulturális Statisztikai Rendszer és intézményi adatszolgáltatás, saját szerkesztés)

A táblázatban látható korosztályi mintával megegyezik diagramok tartalma: az intézmény közösségi tevékenysége a fiatalokat csak nagyon kis számban éri el, illetve vonja be.

49. ábra: A Molnár Vid Bertalan Művelődési Központ közösségei tagjainak száma
(Forrás: Kulturális Statisztikai Rendszer és intézményi adatszolgáltatás, saját szerkesztés)

A relatíve csekélyebb számú közösség és azok tagsága mellett éveken keresztül több, mint 60 ezres látogatottságot ért el az intézmény. Ez elsődlegesen a kiemelkedően magas számú sportaktivitásnak és a magas színvonalú, Győrszentivánon túlról is látogatókat vonzó koncerteknek, előadói esteknek és nagyrendezvényeknek köszönhető.

50. ábra: A Molnár Vid Bertalan Művelődési Központ tevékenységén való részvételek, látogatások
(Forrás: Kulturális Statisztikai Rendszer és intézményi adatszolgáltatás, saját szerkesztés)

7.1.2.3 Ménfőcsanak-Gyirmóti Művelődési Központ

Székhely: Győr, Győri út 90.

Honlap: <http://www.bezeredj-kastely.hu>

Az intézmény a Ménfőcsanaki Művelődési Házat, valamint a Gyirmóti Művelődési Házat fogja össze, és így látja el Győr legdélebbi településrészeiben a kulturális élet szervezésével kapcsolatos feladatokat.

Ménfőcsanakon a több évszázados múltra visszatekintő Bezerédj-kastély ad otthont az intézménynek, ami állami tulajdonba kerülését (1955), majd későbbi felújítását követően 1988-tól bír közösségi művelődési funkcióval. Itt kap helyet a Dr. Kovács Pál Könyvtár és Községi Tér fiókkönyvtára, valamint 1991-től a Galgóczi Erzsébet Emlékszoba. A Kossuth-díjas író életét és munkásságát bemutató, halálának második évfordulóján megnyíló emlékszoba, és a 2011-ben létrehozott – szintén az épületben található – Sulyok Vince Emlékhely gyűjteményi anyaga az Önkormányzat tulajdonát képezi, és a művelődési ház nyitvatartási idejében látogatható.

A művelődési központhoz tartozó mindkét művelődési ház lehetőséget és helyszínt biztosít különböző alkalmi és állandó foglalkozások megtartására, melyek között találhatók korszecifikus csoportok és tematikus jellegűek is. Az egy-egy korosztályt megcélzó klubok (Csecsemők Klubja, Baba-Mama Klub, Baba-Zene-Szó, Ifjúsági Klub, Nyugdíjas Klub) közül – a létszám tekintetében – kiemelkedik a Nyugdíjas Klub, mely 70 fő feletti összlétszámmal, és 40-50 fő rendszeres résztvevővel működik. Az intézmény kínálatában szerepel modellező, kreatív, alkotó és történeti tematikájú foglalkozás is.

Az intézmény prioritásként tekint a közszolgáltatások terén elért eredmények megőrzésére, a helyi kulturális értékek közvetítésére, a hagyományok, valamint a helyi és nemzeti ünnepek

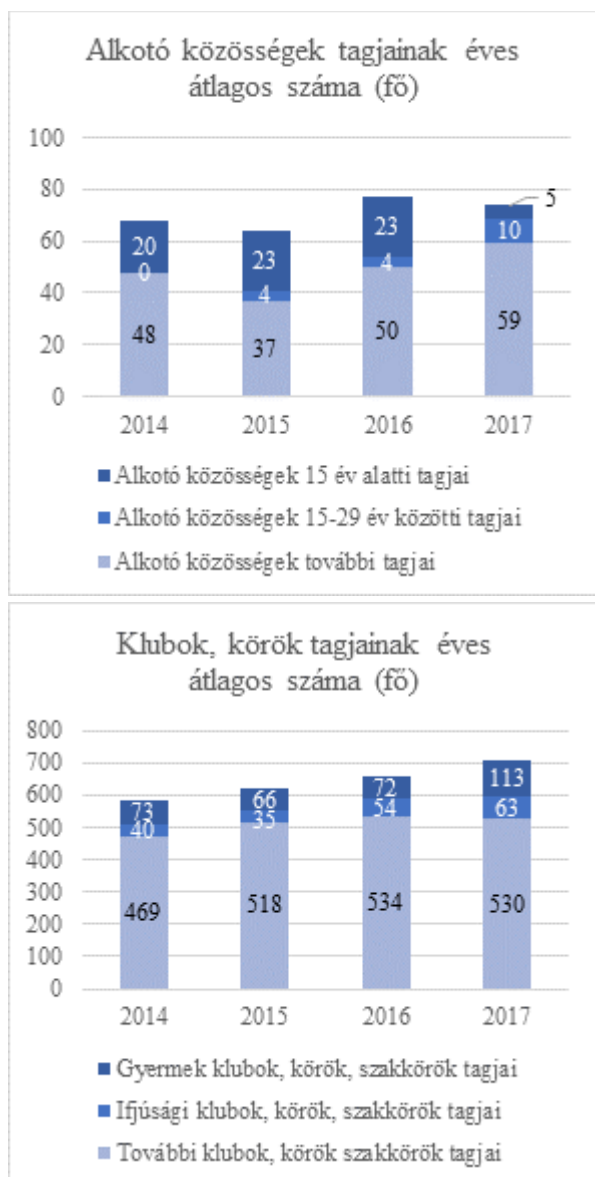

ápolására. Ezeken túl pedig a különböző művészeti tevékenységeken keresztül, tudatos, környezeti és társadalmi nevelésre, és egy összetartó, kreatív helyi társadalom megformálására és fejlődésének segítésére, továbbá valamennyi korosztály kulturális igényének kiszolgálására fókuszál.

Az intézmény statisztikai számait vizsgálva kitűnik, hogy a Ménfőcsanak-Gyirmóti Művelődési Központ erőssége a klubok-körök világa: mind a közösségek, mind azok tagjainak számát tekintve magasabbak az értékek, mint az alkotó- és előadó-művészeti csoportok esetében.

	2014	2015	2016	2017
Művészeti csoportok	2	2	2	2
Népi előadó-művészeti csoportok	2	2	2	2
Tárgyalkotó népművészeti csoportok	0	0	0	0
Gyermek klubok, körök, szakkörök	2	1	2	3
Ifjúsági klubok, körök, szakkörök	1	1	1	1
További klubok, körök, szakkörök	16	16	16	18
Összesen	23	22	23	26

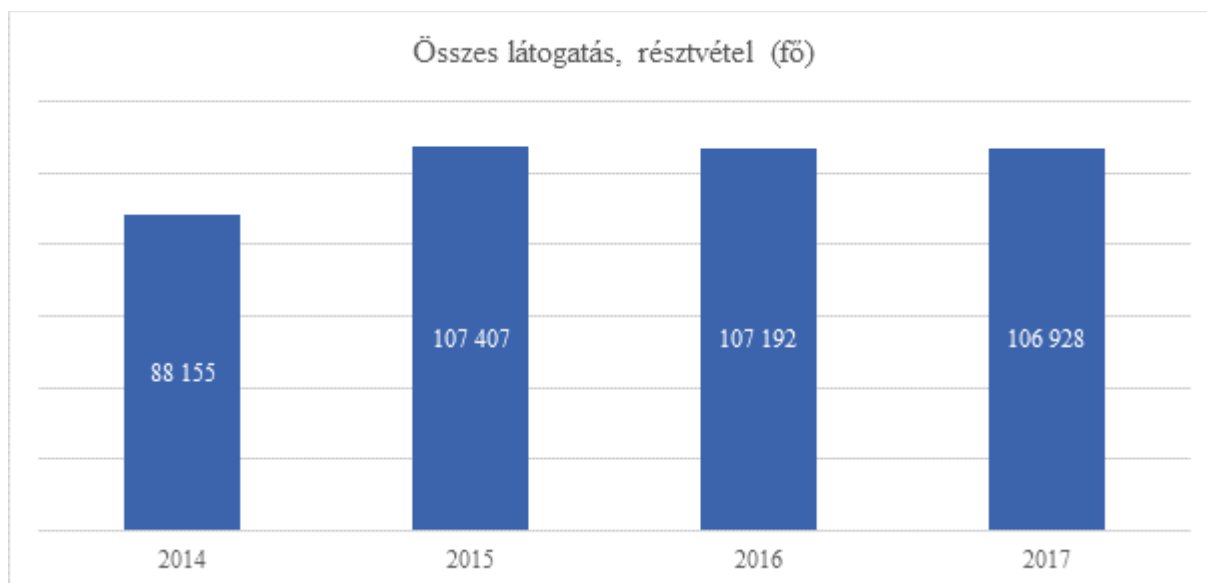
28. táblázat. A Ménfőcsanak-Gyirmóti Művelődési Központ közösségeinek száma
(Forrás: Kulturális Statisztikai Rendszer és intézményi adatszolgáltatás, saját szerkesztés)

51. ábra: A Ménfőcsanak-Gyirmót Művelődési Központ közösségei tagjainak száma
(Forrás: Kulturális Statisztikai Rendszer és intézményi adatszolgáltatás, saját szerkesztés)

A folyamatosan működő közösségek mellett a művelődési központ számos egyéb tevékenységet is végez: kiállításokat szervez, ismeretterjesztő előadások tart, ünnepségeket, egyéb nagyrendezvényeket szervez. Ennek köszönhetően éves szinten az összes látogatás, illetve részvétel száma igen jelentős.¹⁵⁰

¹⁵⁰ Az „Összes látogatás, részvétel” többi közösségi művelődési intézményhez viszonyított magas száma a kiállításokból ered: az egyes rendezvényekre érkezők az intézmény tereiben rendezett kiállításokat is megtekintik, így ők egyszerre egy-egy rendezvény résztvevői és az adott kiállítások látogatói is.

52. ábra: A Ménfőcsanak-Gyirmóti Művelődési Központ tevékenységén való részvételek, látogatások
(Forrás: Kulturális Statisztikai Rendszer és intézményi adatszolgáltatás, saját szerkesztés)

7.1.2.4 Újvárosi Művelődési Ház

Székhely: Győr, Liget u. 55.

Honlap: <http://www.ujvarosiportal.hu>

Újváros városrész patinás épített örökséggel rendelkezik, ugyanakkor a terület társadalom- és városfejlesztési szempontból is fontos akcióterületnek számít.

Az Újvárosi Művelődési Ház tevékenységrendszerében az első helyen a heti rendszerességgű kiscsoportok programjai állnak, ezek jelentik az intézmény pezsgését, áramlását. Meghatározók továbbá a – többek között az ünnepekhez kötődő – művelődési, közösségi alkalmak. Az intézmény számos öntevékeny művészeti csoportot működtet és fogad be. Kiemelendő közülük – az arany minősítésű – Győri Lippentő Táncegyüttes. A művelődési ház helyszínt biztosít több egyesület számára is, amelyek itt tartják összejöveteleiket és esetleges egyéb programjaikat is. Az állandó programjaik mellett számos szezonális rendezvény, a nyári időszakban pedig táborok helyszíne az intézmény. Programjaik közül mindenképpen kiemelendő a csaknem egy évtizedes hagyományokra visszatekintő „Újvárosi Esték” rendezvénysorozat. Ennek keretében – a nyári időszakot leszámítva – havi rendszerességgel, nagy érdeklődésre számot tartó, több művészeti ágazathoz kapcsolódó, változatos műfaji kínálattal futó kamaraesteket tartanak. Céljuk a könnyen elérhető, Győrbe az adott időszakban más intézményben fel nem lépő előadók meghívása, a művészettel való találkozás megfizethető keretek között való biztosítása.

A városrészen intenzív településfejlesztési program valósul meg: a Bercsényi liget és az egykori piactér rehabilitációja után a terület városi, illetve városrészi szintű szabadtéri kulturális rendezvények megtartására jelentős mértékben alkalmasabbá vált. Az Újvárosi Művelődési Ház már a városrészi rehabilitáció előtt is számos szabadtéri rendezvényt

valósított meg, a megújított infrastruktúra méltóbb környezetet teremt az intézmény – immáron hagyománnyá vált, a helyi közösségek találkozását, egymás jobb megismerését is biztosító – rendezvényeihez.

2014. január 1. óta a Rábca túlszárnyaló fekvő Pinnyéd településrész művelődési háza is az intézményhez tartozik. A Pinnyédi Művelődési Házban a szabadterei környezet fokozottabb kihasználása, valamint a létesítmény adottságai miatt lehetőség nyílik újabb művelődési tartalmak meghonosítására, ezzel párhuzamosan ugyanakkor a városrész hagyományos, helyi rendezvényeinek továbbélése, azok programjainak gazdagítása, a művelődési közösségek animálása is fontos szempontot jelentenek.

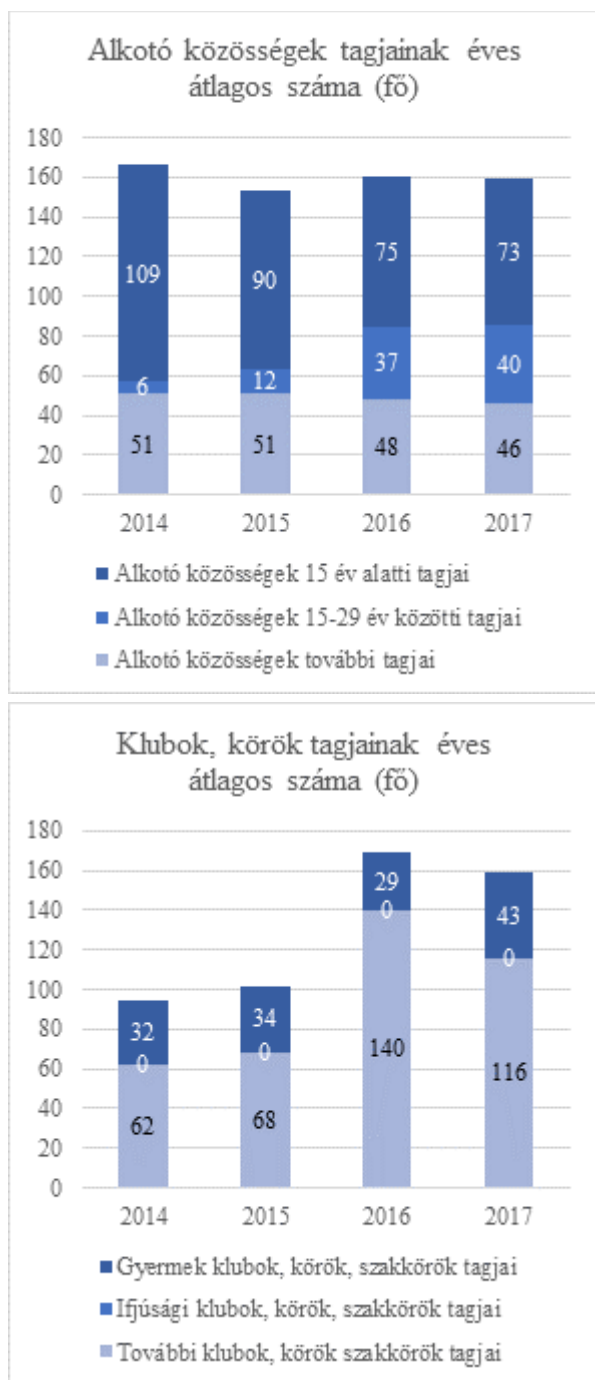
Mindkét házat előszeretettel bérlik a helyi lakosok családi, baráti rendezvények megtartására, ekkor gyakorlatilag az intézmény teljes infrastruktúrája a rendelkezésükre áll.

Az intézmény keretei között működő közösség-típusok közül alapvetően a nyugdíjas klubok, valamint a nem elsősorban korosztály, hanem érdeklődés alapján létrejövő klubok, körök, csoportok száma nőtt az utóbbi években.

	2014	2015	2016	2017
Művészeti csoportok	1	1	1	1
Népi előadó-művészeti csoportok	2	2	2	2
Tárgyalkotó népművészeti csoportok	1	1	1	1
Gyermekek klubok, körök, szakkörök	3	3	3	4
Ifjúsági klubok, körök, szakkörök	0	0	0	0
További klubok, körök, szakkörök	5	7	10	11
Összesen	12	14	17	19

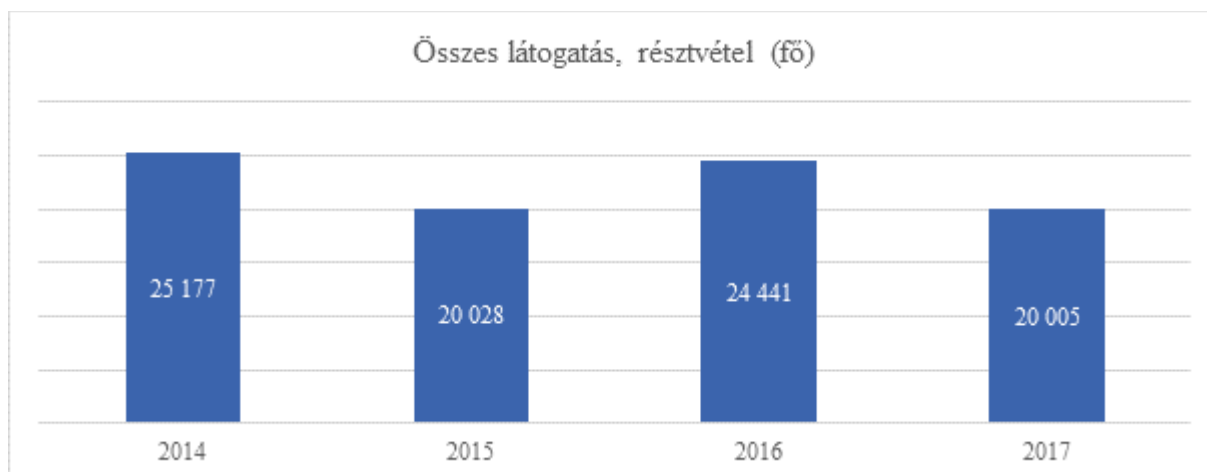
29. táblázat: Az Újvárosi Művelődési Ház közösségeinek száma
(Forrás: Kulturális Statisztikai Rendszer és intézményi adatszolgáltatás, saját szerkesztés)

A tagok száma esetében már más, a stratégia ifjúsági fókuszszempontjából kedvező dinamika tapasztalható: az alkotó közösségek esetében az ifjúsági korosztályba tartozó, a klubok, körök tekintetében pedig a gyermekkorú tagok száma bővült.

53. ábra: Az Újvárosi Művelődési Ház közösségei tagjainak száma
(Forrás: Kulturális Statisztikai Rendszer és intézményi adatszolgáltatás, saját szerkesztés)

Hasonlóan a többi közösségi művelődési intézményhez, az Újvárosi Művelődési Ház is számos, a rendszeres művelődési alkalmakon túlmutató tevékenységet végez: táborok, kiállítások, színházi előadások és egyéb rendezvények valósulnak meg falai között. Mindezeknek köszönhetően az intézménybe való összes látogatás minden esetben elérte, de inkább meghaladta a 20 ezer alkalmat.

54. ábra: Az Újvárosi Művelődési Ház tevékenységén való részvételek, látogatások
(Forrás: Kulturális Statisztikai Rendszer és intézményi adatszolgáltatás, saját szerkesztés)

7.1.2.5 Győri Művészeti, Fesztivál- és Művelődési Központ

Székhely: Győr, Liszt Ferenc u. 20.

Honlap: <http://www.mufegyor.hu>

Az intézmény 2009. év októberében jött létre a Győri Fesztivál- és Rendezvényszervező Iroda és a Családi Intézet összevonásával. Előbbi a városi nagyrendezvények és fesztiválok szervezésével és lebonyolításával kapcsolatos feladatokat látta el, utóbbinak pedig az esküvőszervezés mellett közösségi művelődési feladatai is voltak a város barokk kultúrtörténetének bemutatása révén (tematikus programok, fesztiválok). Az összevonással ezen feladatkörök megmaradtak, de egy intézmény hatáskörében egyesültek, így ma a Fesztiválközpont szerteágazó tevékenységi – és feladatkörrel rendelkezik.

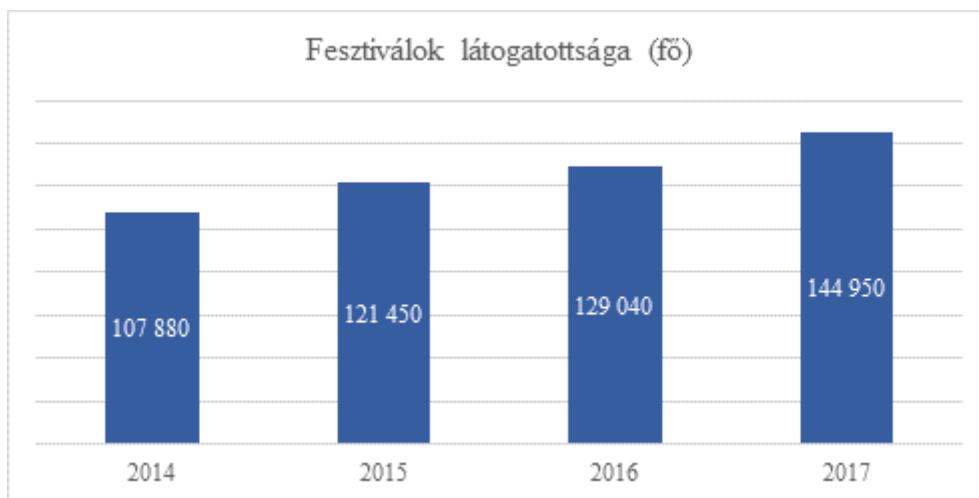
Az intézmény legfőbb feladata a győri fesztiválok és egyéb kulturális programok, művészeti bemutatók és kiállítások szervezése. Az intézmény által szervezett számos fesztivál, rendezvény és kiállítás közül kiemelendők az alábbiak.

- A farsang idején a – 2018-ban 26. alkalommal megrendezett – Barokk Bál, amelynek keretében barokk és rokokó ruhákba öltözött vendégek, korabeli muzsika fogadja az igényes szórakozást kedvelő közönséget.
- A március-április folyamán – 2018-ban immáron 22. alkalommal megrendezett – több helyszínen zajló, színházi és irodalmi előadásokat, koncerteket, kiállításokat és még megannyi egyéb programot magába foglaló Győri Tavaszi Fesztivál.
- A Szent László Napok az egykori lovagkirály nagysága előtt tiszteleg: lovagkort idéző hangulat, kézműves forgatag, mesterség bemutatók, korhű jelmezes felvonulás, jurták, lovagi táborok, harci tornák, játszóházak, koncertek várják a vendégeket.
- A 2018-ban első alkalommal, Győr három folyójának találkozásához közeli Radó-szigeten megrendezett „31!” összművészeti fesztivál, amelynek három napja során – kifejezetten a fiatalokat célozva – különböző művészeti ágak jeles képviselői kapnak bemutatkozási lehetőséget, igazi közösségi élményeket teremtve a látogatóknak.
- Az országosan egyedülálló Barokk Esküvő három napja igazi időutazásra hívja a látogatókat. Jelmezesek, pantomimesek, zenészek, táncosok járják a belvárost, az igazán nagy látványosság a másik nap felvonulása a Belváros utcáin és a XVII. századi erdélyi főúri szokásokat felidéző Barokk Esküvő ceremóniája, amelynek főszereplője egy valódi jegyespár, akinek igazi házasságkötésén jelmezben ünnepelnek együtt szülei, rokonai és a város lakói.
- Az augusztus végi Győri Bornapokon, Bor-, Borlovag és Gasztronómiai Fesztiválon Magyarország vezető borászai, meghatározó borvidékei képviseltetik magukat, a borkultúra és a minőségi borfogyasztás népszerűsítésére. A gasztronómiai élményeket kulturális programok színesítik, melynek tetőpontja a nyárzáró megakoncert a Városház téren.

- A szeptember közepére időzített Nép- és Világzenei Fesztivál új rendezvény. A három nap során az autentikus népzene képviselőin kívül a népzene legnemesebb hagyományait továbbgondoló és újraértelmező zenekarok mutatkoznak be, valamint a ízelítőt kap a közönség a világzene sokféleségéből is. A nagyszínpadon a néptáncbemutatókat követően táncházakban folytatódhat a mulatság. A zenei produkciók mellett interaktív találkozokat, bemutatókat is megrendeznek, igazi kapcsolat alakulhat ki a rendezvény közönség és előadók között.
- Az Adventi Fesztivál az egész évet végigkövető fesztiválok záró akkordjaként impozáns díszkivilágítással, látványos fényjátékkal, adventi vásárral, forralt borral, kulináris kínálattal teszi hangulatossá az adventi időszakot Győr városában.

A jelentős számú résztvevőt, látogatót vonzó nagyrendezvények mellett a Fesztiválközpont szervezi továbbá a Műhely folyóirat estjeit és a Győri Polgári Szalon rendezvényeit, továbbá a „Védd a helyit, vedd a kisalföldit” helyi termék piacot. Mindezek mellett a Zichy-palotában (Győr hivatalos házasságkötő terme) megrendezésre kerülő házassági ceremóniák szervezése szintúgy tevékenységi körük részét képezi, az ehhez szorosan kapcsolódó Esküvői Kiállítás megszervezésével együtt, ahogyan üzleti rendezvények lebonyolítását is vállalják.

Az intézmény által rendezett fesztiválok résztvevőinek száma az elmúlt években folyamatosan növekedett.

55. ábra: A Fesztiválközpont által szervezett fesztiválok látogatottsága
(Forrás: Kulturális Statisztikai Rendszer és intézményi adatszolgáltatás, saját szerkesztés)

7.1.2.6 Közösségi művelődési tevékenységeket is végző egyéb intézmények

7.1.2.6.1 József Attila Művelődési Ház

Székhely: Győr, Móra Ferenc tér 1.

Honlap: <https://www.gyorikonyvtar.hu/jozsef-attila-muvelodesi-haz>

A József Attila Művelődési Ház a Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér telephelyeként működik. Az évekig üresen álló épület 1998-ban – egy jelentős felújítást követően – nyerte vissza eredeti funkcióját.

Az intézmény Szabadhegy városrész egyetlen közösségi tere. Programkínálatát ezért a közelben élők igényeihez alkalmazkodva, adottságait maximálisan kihasználva állítja össze. Az intézmény számára az az elsődleges, hogy a szabadhegyi családok minden tagja találjon itt a maga számára vonzó programot.

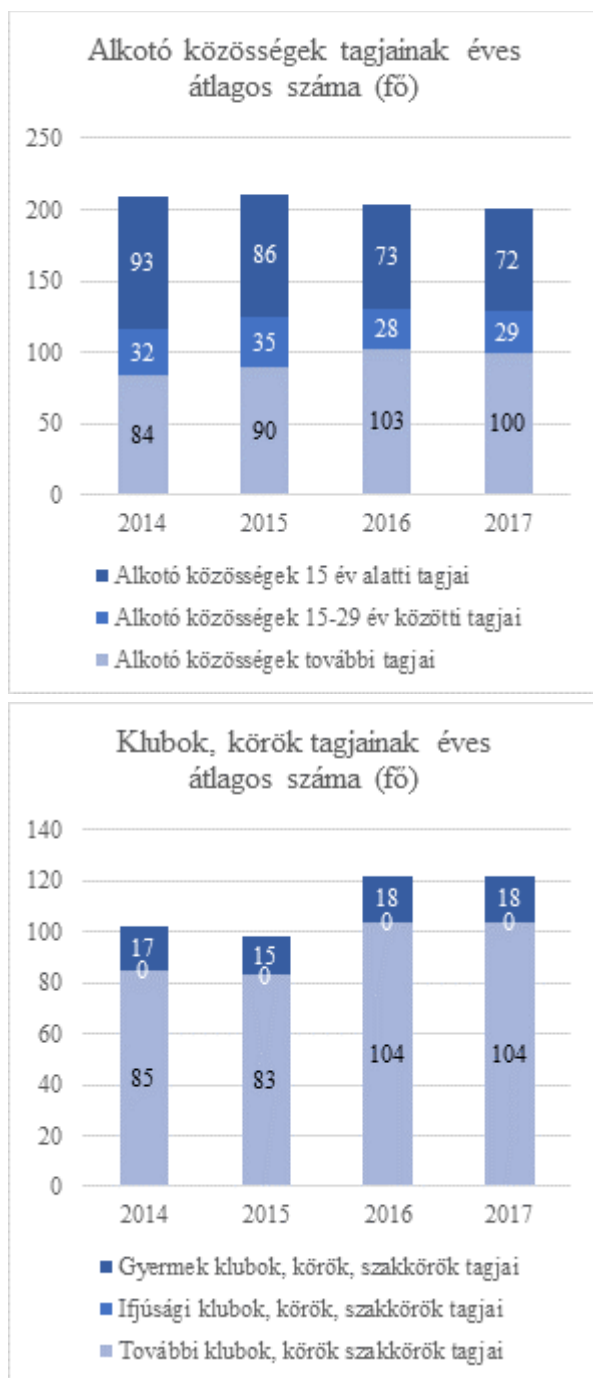
A park, ahol a ház áll, szabadtéri rendezvények, táborok helyszíne. A ház kisebb termei szűk körű összejövetelekre és kiállítások megtartására is alkalmasak. Hamarosan pedig Digitális Jólét Program Pont létesül az intézményben, számos közösségi programmal. A színházteremben rendszeresek az előadások. S amit az intézmény is a legfontosabbnak tart: a művelődési ház számtalan kisközösség, szakkör, klub otthonául szolgál.

Az előbb idézett intézményi cél teljesülését támasztják alá a számok is: a tárgyalókat leszámítva minden típusú közösség működik az intézmény falai között. Az intézmény erőssége a művészeti csoportok, amelyekből – a Generációk Házát követően – a legtöbb ezen közösségi művelődési intézményben működik.

	2014	2015	2016	2017
Művészeti csoportok	10	11	11	11
Népi előadó-művészeti csoportok	3	3	2	2
Tárgyaló népművészeti csoportok	0	0	0	0
Gyermek klubok, körök, szakkörök	1	1	1	1
Ifjúsági klubok, körök, szakkörök	0	0	0	0
További klubok, körök, szakkörök	4	4	5	4
Összesen	18	19	19	18

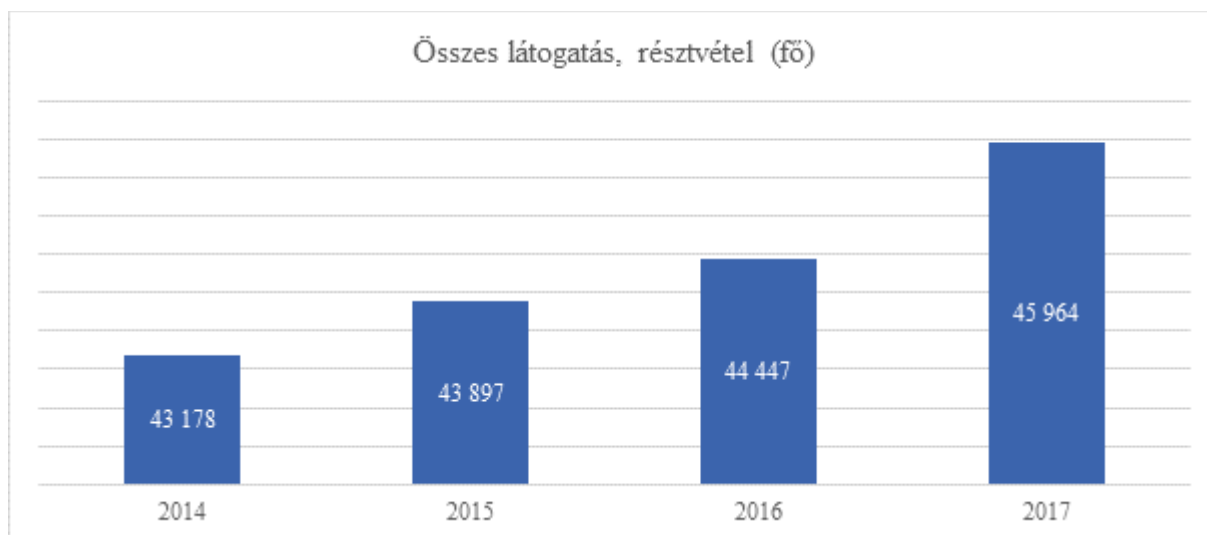
30. táblázat: A József Attila Művelődési Ház közösségeinek száma
(Forrás: Kulturális Statisztikai Rendszer és intézményi adatszolgáltatás, saját szerkesztés)

A résztvevői adatokat elemezve pedig kiviláglik: Szabadhegyen a gyermekek és a fiatalok a művészeti csoportokat részesítik előnyben, a klubok, körök elsődlegesen az idősebb korosztály számára teremtenek közösségi alkalmakat.

56. ábra: A József Attila Művelődési Ház közösségei tagjainak száma
(Forrás: Kulturális Statisztikai Rendszer és intézményi adatszolgáltatás, saját szerkesztés)

Hasonlóan a többi közösségi művelődési intézményhez, a József Attila Művelődési Házban is számos, a rendszeres művelődési alkalmakon túlmutató aktivitás valósul meg: ismeretterjesztő előadásokat, kiállításokat, táborokat és egyéb rendezvényeket valósít meg az intézmény. Mindezen tevékenységek évente 40 ezer alkalomnál magasabb látogatottságot eredményeztek.

57. ábra: A József Attila Művelődési Ház tevékenységén való részvételek, látogatások
(Forrás: Kulturális Statisztikai Rendszer és intézményi adatszolgáltatás, saját szerkesztés)

7.1.2.6.2 Rómer-ház

Székhely: Győr, Teleki László utca 21.

Honlap: <https://www.facebook.com/romerhaz>

A Rómer-ház a város egyetlen, tudatosan és elsődlegesen a 16 éven felüli korosztályt megszólító közintézménye. 2013-ban való újraindulása mind a megcélzott korosztály, mind a programkínálat szempontjából hiánypótló volt. Napjainkra az „alternatív” művészetek, az ifjúsági szubkultúrák aktív találkozási pontjává vált.

Az intézmény alapvetően négy művészeti műfaj köré szervezi tevékenységét.

- Az improvizációs és részvételi színházi programokat az Import Impro Egyesület és annak két társulata az Import Impro és a RÉV Színházi és Nevelési társulat szervezi. Az Import Impro Társulat esetében az intézmény egyben a próbák helyszíne is (a RÉV elsődlegesen iskolákban, az intézményekkel való szakmai együttműködés keretében végzi tevékenységét). A Rómer-házban megvalósuló színházi programok közül kiemelendő az egyesület által 2011 óta szervezett Győri Improvizációs Fesztivál, amely napjainkra az ország egyik meghatározó improvizációs színházi eseményévé nőtte ki magát.
- A kortárs és klasszikus mozifilmek vetítésének keretét az „I love mozi” klub adja. A klub kiemelendő sajátossága, hogy a filmvetítések majd minden esetben közönségtalálkozókkal és egyéb kísérőprogramokkal is kiegészülnek. A klub a Rómer-házban való rendszeres vetítés mellett a Könyvtárban és több vidéki helyszínen is szervez – kísérőprogramokkal színesített – vetítéseket.
- Az elsősorban hazai előadókat felvonultató, igényes, a jazz, az elektronikus és a világzenei produkciókat is magába foglaló könnyűzenei kínálat a Rómer Kvelle csapatának szervezésében van jelen az intézmény programstruktúrájában. A könnyűzenei események közül kiemelendő a műfaji közhelyektől mentes, vezető hazai zenekarokat felleltető Rómer Kvelle Fesztivál. Az egyedülálló, nemzetközi színvonalú rendezvénysorozat helyszíne a Rómer-ház, valamint a mellette lévő Nefelejcs közben felállított szabadtéri színpad.
- A Rómer-ház ad otthont havi egy alkalommal a Design Workshop-nak, amely – innovatív fiatal magyar iparművészek vezetésével – hiánypótló kreatív foglalkozásokat valósít meg. Évente két alkalommal, tavasszal és télen a Rómer Pop-Up designvásár várja magyar tervezőművészek design termékeinek széles kínálatával az időszerű tárgyak és divatkiegészítők iránt rajongó vásárlókat.

A közösségi jellegű tevékenységekre vonatkozó, a többi közösségi művelődési intézménnyel – részben – összehasonlítható adatok a Rómer-ház esetében a 2016. évtől állnak rendelkezésre. Az alábbi táblázat művészeti csoportként az Import Impro és a RÉV Színházi és Nevelési társulatok adatait (próbák száma) tartalmazza. További – a statisztikai adatok között feltüntetethető – csoportok, illetve körök, klubok nem működnek az intézményben. A mozifilmek bemutatása és a könnyűzenei programok a kulturális statisztika azon adatain

keresztül kerülnek bemutatásra, amelyeket a többi intézmény esetében az „Összes részvétel, látogatás (alkalom)” diagramok összesítenek.

	2016		2017	
	Alkalom	Látogatottság	Alkalom	Látogatottság
Művészeti csoportok	100	-	120	-
Filmvetítés	101	3 330	100	6 000
Könnyűzenei rendezvények	66	11 010	130	25 000
Kiállítások	4	120	3	7 661
Kézműves vásár	0	0	4	1 200
Összesen	271	14 460	357	39 861

31. táblázat: A Rómer-ház tevékenységeinek és az azokon résztvevők száma
(Forrás: Kulturális Statisztikai Rendszer és intézményi adatszolgáltatás, saját szerkesztés)

A csekélyebb számú aktivitásokkal együtt az intézményben látogatottsága 2016-ban 18 065 fő, míg 2017-ben 42 116 fő volt.

7.1.3 Közgyűjtemények

Az Önkormányzat három közgyűjteményt működtet: a Rómer Flóris Művészeti és Történeti Múzeumot, a Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Teret, továbbá Győr Megyei Jogú Város Levéltárát.

7.1.3.1 Rómer Flóris Művészeti és Történeti Múzeum

Székhely: Győr, Király u. 17.

Honlap: <http://romer.hu>

Rómer Flóris, győri bencés szerzetes kezdeményezésére 1859-ben jött létre múzeum a városban, ami napjainkig számos átalakuláson ment keresztül, a helyszín is többször változott, illetve a gyűjtemény, és a kiállítóhelyek száma is jelentősen gyarapodott. A Városi Művészeti Múzeum és a Xántus János Múzeum egyesülésével, 2013. február 1-én jött létre megyei hatókörű városi múzeumként, régi-új névvel, a 10 kiállító-helyet magában foglaló Rómer Flóris Művészeti és Történeti Múzeum.

Az intézmény elsődleges feladata a meglévő helyi kulturális értékek gyűjtése és megőrzése, a klasszikus és kortárs művészeti értékek bemutatása, az egyetemes és magyar kultúra széles körű közvetítése, a Győrben élő alkotóművészek és közösségeik szakmai segítése és új alkotások létrehozására inspirálásuk, valamint a hagyományápolás.

Az intézmény régészeti feladatokat is ellát: területileg illetékes megyei múzeumként gyűjtőterületére kiterjedően régészeti szaktevékenységeket folytat, nyilvántartja a régészeti lelőhelyeket, azokról adatokat szolgáltat. Gyűjtőkörében szakmai tanácsadást folytat a muzeális intézmények szakmai együttműködése, valamint az egyéb kulturális javak védelme

érdekében, szakmailag támogatja a szellemi kulturális örökség védelmével kapcsolatos helyi tevékenységek koordinálását, továbbá muzeológiai, múzeumpedagógiai, képzési és restaurálási szakmai-módszertani központként működik.

A Múzeum kiállítóhelyei és gyűjteményei:

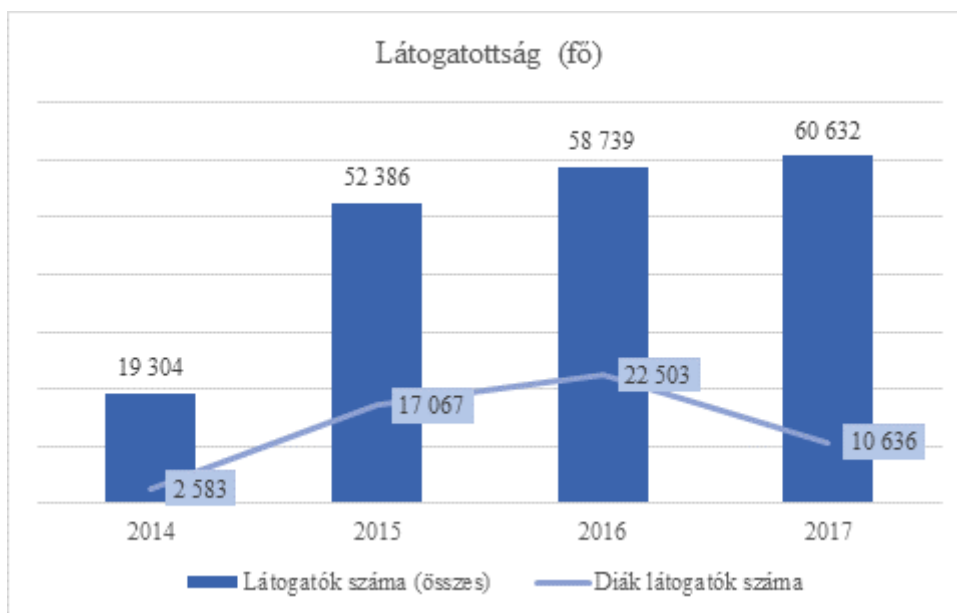
- Esterházy-palota (9021 Győr, Király u. 17.): Radnai gyűjtemény. Két világháború közötti festészeti, szobrászati és grafikai alkotások
- Magyar Ispita (9022 Győr, Nefelejcs köz 3.): Váczy Péter-gyűjtemény: XVI–XVIII. századból származó nyugat-európai és magyar bútortárgy, képzőművészeti alkotások
- Püspöki udvarbíróság (9021 Győr, Apor Vilmos püspök tere 2.): Borsos Miklós Állandó Kiállítás: a modern magyar szobrász életmű-kiállítása. Gyermekmúzeum; Csikóca Művészeti Műhely és Kiállítótér: interaktív művészeti műhely
- Kreszta-ház (9021 Győr, Apáca u. 1.): Kovács Margit Állandó Kiállítás: a győri születésű keramikus és szobrász életmű-kiállítása
- Egyetemi Hangversenyterem (Zsinagóga): (9025 Győr, Kossuth L. u. 5.): Vasilescu-gyűjtemény. A város Újváros településrészén található, XIX. században épült zsinagóga 2006-os felújítását követően a Széchenyi István Egyetem működtetésébe került és az Egyetemi Hangversenyterem nevet kapta. Többfunkciós helyszín: múzeumi kiállítóhely, kulturális rendezvények és komolyzenei koncertek helyszíne.
- Fruhmann-ház (9022 Győr, Kiss János u. 9.): Cserépkályha-történeti kiállítás, Fruhmann Antal, győri kályhásmester által összegyűjtött kályhakollekció
- Vastuskós ház (9022 Győr, Széchenyi tér 4.): Patkó Imre-gyűjtemény: képzőművészeti alkotások, Afrikából, Kelet-Ázsiából, Ausztráliából és Óceániából származó elemekből álló néprajzi gyűjtemény
- Apátúr-ház (9022 Győr, Széchenyi tér 5.): a műemlék épület jelenleg zajló felújítása várhatóan 2020-ra fejeződik be, ahova ezt követően visszakerül a város helytörténeti gyűjteménye. Petz család hagyatéka (orvostörténeti, képző- és iparművészeti kiállítás); Abád-Hauser család magángyűjteménye; Madách Imre gyűjtemény.
- Várkazamata – Kőtár (9022 Győr, Bécsi kapu tér 5.): római kori kőtár / koraújkori kőtár / Horváth József téglagyűjteménye
- Napóleon-ház (9021 Győr, Király u. 4.): Győri Grafikai Műhely és Kiállítótér: időszaki kiállítóhely (az Apátúr-ház mellett e helyszín is megújul, az előtte lévő Bécsi kapu térrel egyetemben).

A kiállítóhelyek mellett a Múzeum működteti a Rómer-házat: elsődlegesen a fiatal korosztályokat szolgáló közösségi művelődési centrum, amely több műfaj (képző-, film-, táncművészet, zene, irodalom stb.) alkotásait is befogadja, bemutatja.

A Múzeum tevékenysége a „tipikus” gyűjteményi és régészeti feladatoknál jóval bővebb. Kiemelendő – többek között – az a múzeumpedagógiai tevékenység és az annak keretében megvalósuló múzeumi órák és komplex foglalkozások, amelyek révén a diákok – egyszerre élménydús és elmélyült – időt töltenek a Múzeum különböző tereiben és értik meg

mélyebben a művészet és a történelem történet tárgyiasult világát. A gyerekekhez a művészetet, a kultúrát közel hozó tevékenységrendszer része még – többek között – a művészeti szakkörök, a Csikóca Művészeti Műhely, továbbá a nyári táborok. Hasonlóan kiemelendő a Győri Grafikai Műhely, amelynek keretében a győri művészek, a Győri Művésztelep, a Grafikai Műhely Egyesület grafikus tagjai és a Győri Tánc-és Képzőművészeti Iskola grafikát tanuló diákjai dolgozhatnak. A Műhelyhez kapcsolódik a 2018-ban 50. alkalommal megrendezett Győri Művésztelep, amelynek keretében a Múzeum által meghívott fiatal és neves képző- és iparművészek dolgoznak három héten keresztül, egy térben készíthetve alkotásaikat, amelyek a művésztelep végén kiállítás keretében kerülnek bemutatásra. Kiemelendő továbbá a Múzeumok Éjszakája, amely Győr esetében már bőven túlmutat azon, hogy formabontó időben van mód a kiállítások megtekintésére: 2018-ban összesen az intézmény 11 helyszínén 111 program (élvonalbeli hazai fellépők könnyűzenei koncertjei, gyermek- és családi programok, a helyszíneket összekötő Food Truck Show stb.) valósult meg. A győri Múzeumok Éjszakája 2018-ban a vidéki helyszínek közül a második legtöbb, 8100 múzeumlátogatót vonzott, amely mellett a kísérendezvényeken többtízezren vettek részt. A rendezvény keretein belül megrendezett Food Truck Show Győr programmal együtt azonban már az ország leglátogatottabb Múzeumok Éjszakája rendezvényét valósította meg a Múzeum, 28.200 fő részvételével.

A Múzeum 19 állandó kiállítása mellett számos időszaki kiállítást is rendez: 2014-ben 40, 2015-ben 26, 2016-ban 32, 2017-ben pedig 33 alkalommal. Mindezen kiállítások látogatottsága évről évre növekszik.

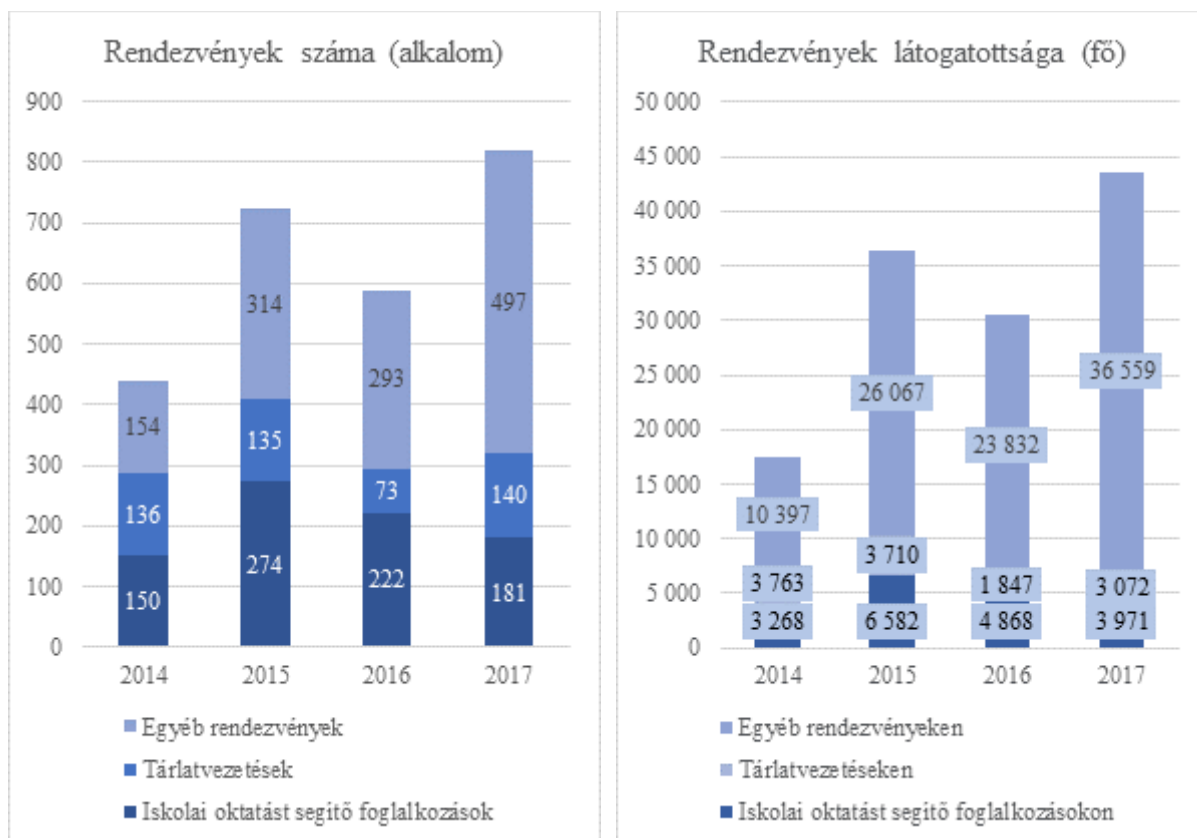
58. ábra: A Múzeum kiállításainak látogatottsága

(Forrás: Kulturális Statisztikai Rendszer és intézményi adatszolgáltatás, saját szerkesztés)

A stratégia kulturális értékekhez való hozzáférés lehetőségeinek bővítésével összefüggő céljai szempontjából kiemelendő, hogy a közönség és a külső látogatók számára digitálisan

feldolgozott műtárgyak száma is növekedett: míg 2015-ben 2000 db, addigra 2016-ban már 4023 db műtárgy volt elérhető az interneten.

A Múzeum „tipikus” gyűjteményi és régészeti feladatai mellett egyéb – a fentiekben részben bemutatott – közösségi jellegű tevékenységét a kulturális statisztika három csoportba sorolja: előadások, konferenciák; iskolai oktatást segítő foglalkozások, továbbá szabadidős gyermek- és felnőtt foglalkozások. Ezek számossága az elmúlt években ingadozott, látogatottságuk azonban összességében emelkedő tendenciát mutat.

59. ábra: A Múzeum különböző, közösségi jellegű tevékenységeinek és az azokon résztvevők száma #1.
(Forrás: Kulturális Statisztikai Rendszer és intézményi adatszolgáltatás, saját szerkesztés)

A fenti grafikonban bemutatott, jelentősebb látogatottságú események mellett a Múzeumban az alább, jellemzően csekélyebb résztvevői számmal megvalósuló események, programok valósultak meg.

	2014		2015		2016		2017	
	Alkalm	Résztvevő	Alkalm	Résztvevő	Alkalm	Résztvevő	Alkalm	Résztvevő
Diáktáborok	4	210	5	99	4	90	5	106
Múzeumi baráti kör rendezvényei	5	155	3	77	3	80	6	203
Összesen	9	365	8	176	7	170	11	309

32. táblázat: A Múzeum különböző, közösségi jellegű tevékenységeinek és az azokon résztvevők száma #2.
(Forrás: Kulturális Statisztikai Rendszer és intézményi adatszolgáltatás, saját szerkesztés)

7.1.3.2 Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi tér

Székhely: Győr, Herman Ottó u. 22.

Honlap: <https://www.gyorikonyvtar.hu/>

A városban működő általános gyűjtőkörű, nyilvános közkönyvtár 2017-től viseli a Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér elnevezést. Az intézmény megyei hatókörű városi könyvtárként nyújt nyilvános könyvtári ellátást és biztosítja a könyvtári közszolgáltatásokat, amibe beletartoznak a hagyományos és a digitális szolgáltatások is. Feladata továbbá az előbb említett közfeladatok ellátáshoz kapcsolódóan közgyűjteményi és közösségi művelődési tevékenység (pl. ismeretterjesztés, kiadványok készítése stb.) végzése is. Mindezt pedig az információs szolgáltatások, a digitális szolgáltatások és a közösségi lét iránti igényeknek való – minél nagyobb fokú – megfelelés szándékával kívánja végrehajtani.

A Központi Könyvtár mellett nyolc különböző ponton, kihelyezett részlegek, illetve fiókkönyvtárak formájában biztosítja, hogy a város lakossága minél szélesebb körben, és minél egyszerűbben hozzáférhessen szolgáltatásaihoz. A helyszínek az alábbiak:

- Kisfaludy Károly Könyvtár: 9021 Győr, Baross Gábor u. 4.,
- József Attila Művelődési Ház: 9028 Győr, Móra Ferenc tér 1. és az azzal egy épületben működő
- Szabadhegyi Fiókkönyvtár: 9028 Győr, Móra park 1.,
- Marcalvárosi Fiókkönyvtár: 9024 Győr, Lajta u. 27/a.,
- Ménfőcsanak Fiókkönyvtár: 9012 Győr, Győri u. 90.,
- Szigeti Fiókkönyvtár: 9025 Győr, Köztelek u. 4-10.,
- Győrszentiváni Fiókkönyvtár: 9011 Győr, Ősi u. 1.,
- Gyárvárosi Fiókkönyvtár: 9027 Győr, Külső Árpád u. 6-8.

Fentiek mellett két külső raktári helyszín és egy kötetstet áll rendelkezésre.

Az intézmény két kiemelt szolgáltatási helyszínének az Ady-városi Központi Könyvtár, valamint a Kisfaludy Károly Könyvtár tekinthető. Előbbiben található a város egyetlen gyermekkönyvtára, mely az olvasnivalókon kívül különböző programokkal (játsszóház, kézműves foglalkozások, szünidei programok stb.) várja a gyermekeket. Az épületben egy nagyobb területű klubhelyiség, közösségi tér került kialakításra, ami néhány éve – állandó tárlatként – az Olimpiatörténeti Kiállításnak is helyt ad, ami az olimpiák győri vonatkozásaira fókuszál. A Kisfaludy Károly Könyvtár a belvárosban nyújtja szolgáltatásait, mellette pedig különböző rendezvényekkel is várja látogatóit.

Mivel a Könyvtár az Országos Dokumentumellátó Rendszer szolgáltató könyvtára, így az ezzel kapcsolatos, speciális igények kielégítése is a feladatai részét képezi. Itt található a helyismereti gyűjtemény, valamint az intézmény Muzeális gyűjteménye, ami az 1850 előtt kiadott könyveket, folyóiratokat, térképeket, és az 1850 utáni, de muzeálissá minősített darabokat tartalmazza. Második emeleti rendezvénytermében a szépirodalmi estéktől kezdve,

a filmklubokon át a koncertekig, változatos kínálattal várják az érdeklődőket. Több fiókkönyvtár a könyvtári szolgáltatásokon túl klubok és szakkörök helyszíneként segíti a helyi közösségek kulturális életét.

Az intézmény nagy hangsúlyt helyez a digitális szolgáltatások bővítésére. Számos funkció online is elérhető, a Könyvtár több, saját fejlesztésű adatbázisa hozzáférhető interneten keresztül, valamint filmek és hangoskönyvek kölcsönzése is lehetséges ilyen módon. A Könyvtár online térben való jelenlétét erősíti a Győri Szalon című internetes kulturális magazin¹⁵¹, amely az egyetlen ilyen magazin a kulturális intézmények világában. A magazin napi olvasottsága átlagosan 2000 alkalom.

A Könyvtár kiemelt programja a 2001 óta minden évben megrendezett Győri Könyvszalon. A rendezvény az elmúlt 17 év alatt a város emblematikus rendezvényévé vált. A könyv, az olvasás valódi ünnepe, amelynek keretében könyvbemutatók, pódiumbeszélgetések, gyermek- és családi programok, színházi és zenei programok várják az érdeklődőket. 2015 óta része a programoknak – a Színház rendezésében – a Kortársasjáték című drámaíró verseny. A meghívott szerzők a helyszínen, alig egy nap leforgása alatt írják meg színpadi műveiket. A drámaírók a Könyvszalon hivatalos megnyitóján ismerik meg a témát, melyet a Kisalföld megyei napilap aznapi szalagcímei közül húznak ki. A legjobb előadásról a közönség dönt: a harmadik előadás után színházjegyük megfelelő urnába dobásával szavaznak kedvenc produkciójukra.

Az intézmény meghatározó innovációja továbbá – a Győr Projekt Kft.-vel közösen üzemeltetett – Lokálpatrióta Könyvesbolt. A könyvesboltban egy helyen lehet hozzájutni a Győrrel, győriekről szóló könyvekhez, albumokhoz, tanulmánykötetekhez, továbbá a Könyvtár és a helyi kiadók válogatott anyagaihoz, a győri szerzők munkásságaként megjelent kiadványokhoz. A könyvesbolt ekként a Győrrel való információk, ismeretek gyűjtő- és lelőhelye. A könyvesbolt léte, illetve a Könyvtár – részben a könyvesboltban kicsúcsosodó – helytörténeti tevékenysége az egyik alapja a stratégia „Polgárság” címszó köré szervezett céljainak eléréséhez.

A Könyvtár lesz a megvalósítója továbbá annak – a stratégiában meghatározott célok szempontjából kulcsfontosságú – közösségfejlesztési projektnek¹⁵², amelynek keretében 4 éven keresztül, a város 14 akcióterületén valósulnak meg a közösségi részvételt és közösségi kezdeményezőkézséget fejlesztő folyamatok. A projekt eredményeként egyrészt megerősödik a Könyvtár összesen 9 helyszínének közösségi tevékenysége, másrészt olyan, az intézményen kívüli lakossági kezdeményezések valósulnak meg, amelyeket a helyi polgárok kezdeményeznek és valósítanak meg.

¹⁵¹ <https://gyoriszalon.hu> (utolsó letöltés: 2018. augusztus 21.)

¹⁵² A program a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program „Helyi identitás és kohézió erősítése” című, TOP-6.9.2-16 számú pályázati program forrásaiból valósul majd meg.

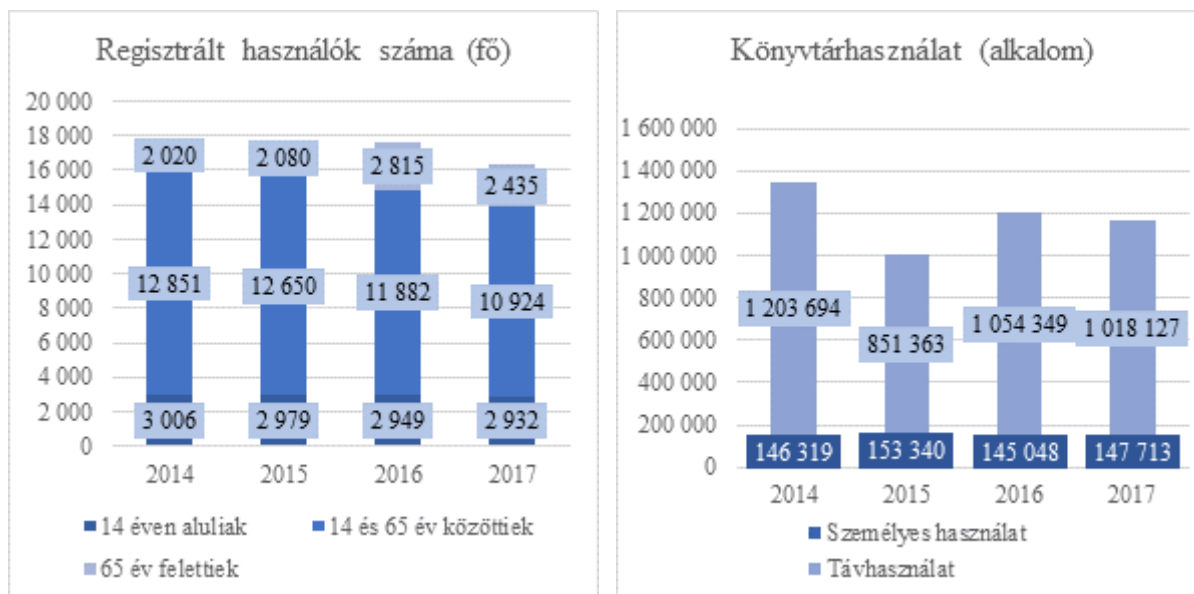
A Könyvtárban elérhető dokumentumok száma az elmúlt években folyamatosan majd 600 000 db feletti (2014: 686 316 db, 2015: 693 133 db, 2016: 686 860 db, 2017: 628 739 db).¹⁵³ A Könyvtár közgyűjteményi tevékenységének különösen kiemelendő eleme a digitalizálás. A digitalizált dokumentumok a <http://edok.gyorikonyvtar.hu> oldalon érhetőek el, az elmúlt években az alábbi számú dokumentumoldalak digitalizálását végezte el az intézmény.

	2014	2015	2016	2017
Digitalizált és online elérhető dokumentumok száma (oldalszám)	21 195	30 687	60 780	43 349

33. táblázat: A Könyvtár által 2014-2017 között, adott években digitalizált dokumentumoldalak száma
(Forrás: intézményi adatszolgáltatás, saját szerkesztés)

A Könyvtár regisztrált felhasználóinak száma az elmúlt években alapvetően állandó, a 2017. évi csekély visszaesés a Kisfaludy Károly Könyvtár 3 hónapos – leltár miatti – zárva tartásának tudható be. Figyelembe véve a korosztály elsődlegesen online tartalmak iránt való érdeklődését, kifejezetten kedvező, hogy a 14 évesnél fiatalabb regisztrált felhasználók száma gyakorlatilag állandónak tekinthető.

A könyvtárhasználat folyamatosam 1 millió alkalom fölött van, ebben kiemelkedő szerepe van a távhasználatnak, a Könyvtár digitalizációs tevékenységének.

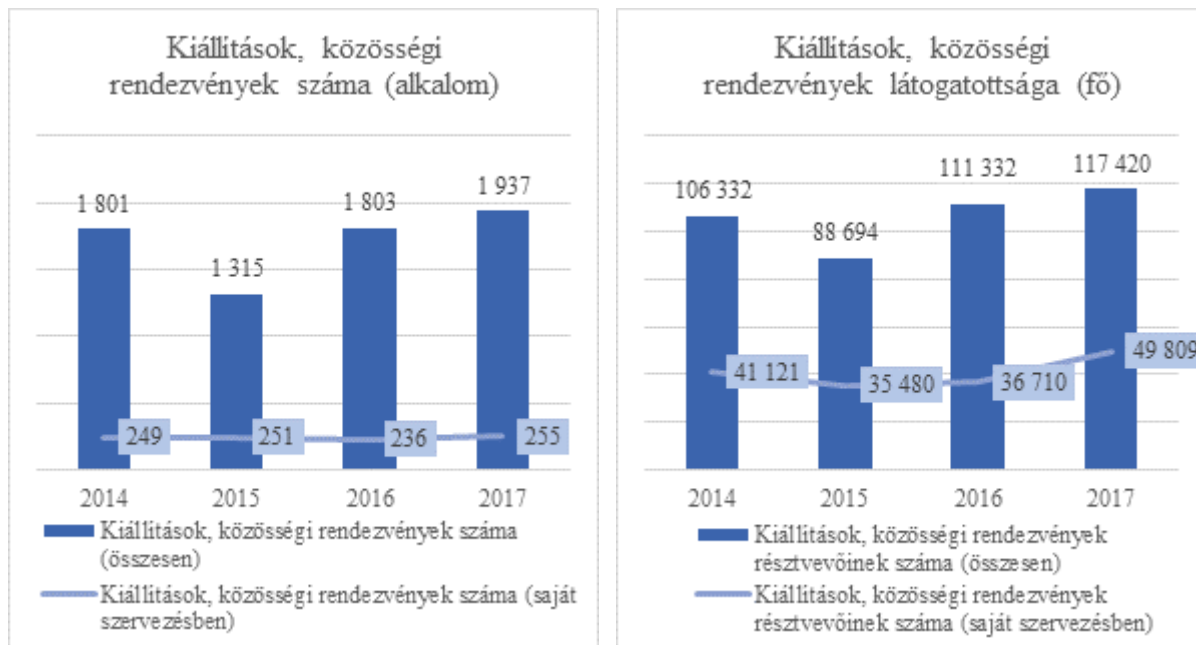

60. ábra: A Könyvtár használatára beiratkozottak száma és a Könyvtár használatának adatai
(Forrás: Kulturális Statisztikai Rendszer és intézményi adatszolgáltatás, saját szerkesztés)

Kiemelendő továbbá, hogy a Könyvtár sikeresen lép fel a világot átszövő digitalizációból eredő kihívásokkal szemben: a személyes könyvtárhasználat nagyságrendje évek óta gyakorlatilag változatlan.

¹⁵³ A dokumentumok számát az évente 20-25.000 elemű beszerzések mellett a folyamatos selejtezés befolyásolja.

A Könyvtár közösségi jellegű tevékenységeinek számadatai több év viszonylatában emelkedő tendenciát mutatnak. Látható továbbá, hogy a Könyvtár saját szervezésű kiállításai, közösségi rendezvényei mellett helyt ad számos további (külsős) rendezvénynek, kiállításnak, klubok, körök, szakkörök, csoportok összejöveteleinek.

61. ábra: A Könyvtár közösségi jellegű tevékenységeinek és az azokon résztvevők száma
(Forrás: Kulturális Statisztikai Rendszer és intézményi adatszolgáltatás, saját szerkesztés)

7.1.3.3 Győr Megyei Jogú Város Levéltára

Székhely: Győr, Rákóczi Ferenc u. 1.

Honlap: <https://gyorileveletar.hu>

A város levéltárának intézményesülése a XIX. század közepéhez köthető, 1950-ben beolvasztásra került a megye állami levéltárba (de anyagait akkor is külön kezelték és gyűjtötték), majd szervezeti önállóságát 1993-ban nyerte vissza. Ezzel – a Budapesti Levéltárral együtt – az ország öt, helyi önkormányzat által fenntartott levéltárának egyike. A régi-új intézmény a régi városháza épületében kapott helyet, ahol 1994. március 1-jétől működik. Kutatóterme a hét négy napján biztosít kutatási lehetőséget, míg a műszaki dokumentumok archívuma, a különálló helyszínen (9024 Győr, Baross út 61-63.) működő Műszaki Levéltári Részleg heti két napon áll az érdeklődők rendelkezésére. Az intézmény abban a tekintetben speciálisnak tekinthető, hogy kulturális-helytörténeti funkciója mellett közigazgatási feladatokat is ellát. E kettős feladatrendszernek – illetve a levéltári törvényben meghatározott iratörzési szabályoknak – köszönhetően a helyi emlékezet egyik kiemelkedő intézménye.

A Levéltár komplex, közigazgatási és kulturális tevékenységrendszeréből – a stratégia szemszögéből – kiemelendő a tudományos tevékenység, amely elsősorban a város történetére

vonatkozó kiadványok elkészítésében, megjelentetésében ölt testet. A város tudományos szemléje, a Győri Tanulmányok 1995-től kötődik a Levéltárhoz, emellett jelennek meg a Győri Tanulmányok Füzetek és a Levéltári Füzetek sorozatok. Tudományos tevékenysége keretében a Levéltár aktív pl. az I. és a II. világháború iratanyagainak feltárásában, digitalizálásában és publikálásában és a kisebbségekre – különösen a Győrben meghatározó szerepet játszó zsidóságra, valamint a cigányságra – vonatkozó kutatásokban, publikálásokban. A Levéltár bekapcsolódik, és szakmai támogatást biztosít a mások által kiadott várostörténeti kiadványok előkészítéséhez és kivitelezéséhez is (pl.: Újvárosi Krónika).

A Levéltár együttműködik és közreműködik Győr várostörténeti monográfiájának elkészítésében. A Mária Terézia királynő szabad királyi kiváltságlevele kiadásának 250. évfordulóra jelent meg a 13. Győri Tanulmányok különszáma, amely már kísérletet tett egyfajta átfogó várostörténetre, egyben felhívta a figyelmet a hiányzó monográfiára. Győr városa 2017-ben határozott arról, hogy 2021-re kiadja 5 kötetre tervezett városi monográfiáját. A Levéltár kiemelten kezeli ezt az ügyet: a Könyvtárral együttműködve konferenciákat szervez a témában, támogatja az alap kutatásokat és külön csoportot hozott létre az intézményen belül, amelynek feladata monográfia megvalósításának elősegítése lesz.

A Levéltár abban is egyedülálló, hogy a Győrben működő összes különböző fenntartású levéltárral egy napon tartja meg a Győri Levéltári Napot. A Levéltár kincseinek, értékeinek polgárokkal való megismertetését szolgálja az utóbbi időszakban kibontakozó Nyitott Levéltárak programsorozathoz való csatlakozás is, amely szorosan kötődik a komoly látogatottságot eredményező Múzeumok Éjszakája rendezvényeihez. Mindezek mellett kiállítások, csoportos levéltári látogatások és levéltári órák útján viszi közelebb tevékenységét a polgárokhoz, a felnövekvő generáció tagjaihoz.

A Levéltárnak otthont adó épületben működik továbbá a „Műhely” című kulturális folyóirat szerkesztősége is.¹⁵⁴

7.1.4 Speciális jellegű intézmények

7.1.4.1 Xantus János Állatkert

Székhely: Győr, Kiskútliget

Honlap: <http://www.zoogyor.com>

Az állatkert 40. születésnapjára, 2007-re fejeződött be a régi területek korszerűsítése, melynek köszönhetően az összes állat új kifutóba költözhetett. Az állatkert ebben az időben

¹⁵⁴ A „Műhely” kulturális folyóirat negyedévente megjelenő periodika. Társadalomtudományi, közművelődési folyóiratként 1978-ban indult útjára. Folyamatosan törekszik a műfaji változatosságra, esszék, napló- és leírásrészek, interjúk, tanulmányok, versek és novellák egyaránt helyet kapnak a számokban, győri és megyei szerzőknek lehetőséget biztosítva a megjelenésre, de a szerzők köre túllép a helyi kereteken, és még az országhatárokon is.

váltott nevet is: 2009. május 1-től Xantus János Állatkert Közhasznú Nonprofit Kft. néven (a továbbiakban: Állatkert) működik. Küldetése, hogy az élővilág értékeinek bemutatásán túl, szemléletformáló hatást is kifejtсен és elősegítse egy természetet védő közösség kialakítását oly módon, hogy közben kellemes kikapcsolódást és családi programot biztosít. A természetvédelemre irányuló tevékenysége nem merül ki a bemutatásban és oktatásban, hanem természetvédelmi mentőközpontként is funkcionál, mely nagy számban fogad be minden évben hazai vadfajokat. Az állatok többsége sérülten kerül be a mentőközpontba, de vannak közöttük elárvult kölykök, fiókák, ahogyan megfordulnak a központban engedély nélkül tartott és a hatóságok által elkobzott állatok is.

Az Állatkert kulturális és sportrendezvények helyszíne és az oktató-nevelő tevékenység színtere is egyben, oktató-bemutató terme időszakos kiállítások és oktatási rendezvények számára biztosít ideális helyszínt. A nyári időszakban 9 héten át tartó, a 6-14 éves korosztályt megcélzó „Zoo-tábor”-t szerveznek, melynek során a részt vevő gyermekek a szabadidő hasznos eltöltésén túl számtalan új ismerettel gazdagodhatnak, az állatok körül eltöltött időn kívül ismeretterjesztő előadásokon, vetélkedőkön és kézműves foglalkozásokon vehetnek részt. Az Állatkerthez tartozik a belvárosban található, XVI. századi Füles bástya (9022 Győr, Pálffy u. 4/B.) is, ahol az intézmény a trópusi élővilágot mutatja be a látogatóknak.

Az Állatkert tevékenységeinek, szolgáltatásainak kiteljesítése szempontjából kiemelt jelentőségű az Állatkert – Modern Városok Program keretében megvalósuló – infrastrukturális fejlesztése. A beruházás révén az Állatkert egy európai színvonalú, egész évben használható családbarát állatkertté és szabadidő-központtá fejlődik. A tervek szerint 2020-ig különleges új főbejárat és fogadóépület, zsiráfház fejlesztés, emberszabású-majomház és kifutó, Közép-Ázsia bemutató, foka és pingvinbemutató, elefánt-ház, valamint Állategészségügyi Központ is létesül.¹⁵⁵

7.1.4.2 Mobilis Interaktív Kiállítási Központ

Székhely: Győr, Vásárhelyi Pál u. 66.

Honlap: <http://mobilis-gyor.hu>

Az intézmény 2012-ben nyitotta meg kapuit. Egyrészt tematikus tudományos játszóház, mely interaktív szabadidős programjaival a természettudományos és a műszaki ismeretterjesztést, nevelést és szórakoztatást állítja a középpontba. Ennek mentén célja és küldetése, hogy kísérleti bemutatókkal és csoportos foglalkozásokkal mutassa be a természettudományos jelenségeket, szórakoztatva felfedezésre készítessen, népszerűsítse a műszaki hivatásokat. Másrészt pályaaorientációs központ, amely tevékenysége keretében nem csak attraktív programokat, hanem szakmai tanácsadást is nyújt fiataloknak. Tevékenységrendszere ezen eleménél fogva vett a Széchenyi István Egyetem üzletrészt, az alapításkor csak az Önkormányzat tulajdonában álló nonprofit kft.-ben.

¹⁵⁵ <http://www.zoogyor.com/index.php/hu/hirek/525-megkezdodtek-a-fejlesztési-munkalatok> (utolsó letöltés: 2018. augusztus 24.)

Az egész évben működő foglalkozások, bemutatók, szakkörök, valamint az iskolai szünetek idején zajló, interaktív módon és játszva tanító tábori foglalkozások mellett az intézmény 2018-ban ötödik alkalommal rendezte meg a „Kísérletbazár” rendezvényét. Az esemény során az ország egész területéről érkező diákcsoportok a magyarországi science centerek és innovatív vállalkozások jelenlétében mutatják be saját fejlesztésű eszközeiket, iskoláik természettudományos projektjeit.

A központ a Széchenyi Egyetemmel közösen szervezi a Győri Gyerekegyetemet, ahol az egy hetes program alatt a 10-13 éves gyerekek különböző tudományterületekkel ismerkedhetnek meg, valamelyest betekintést nyerhetnek az egyetemi hallgatók életébe és játékos formában ismerkedhetnek meg az előttük álló tanulási és pályaválasztási lehetőségekkel. A Mobilis rendszeresen bekapcsolódik a városi nagyrendezvényekbe (pl. Győrkőcfesztivál, Európai Mobilitási Hét stb.), 74 interaktív játékkal, látványos és szórakoztató kísérleti bemutatókkal, valamint tudományos játékbolttal várja a látogatókat.

A Mobilis mindemellett a győri kreatív gazdaság fejlesztésének egyik központja is: itt érhető el a startup-inkubációs tevékenységet végző Quantum Leap, továbbá a Mobilis ad helyet számos, a témában rendezett konferenciának, workshopnak.

7.1.4.3 Audi Aréna Győr

Székhely: Győr, Tóth László utca 1.

Honlap: <http://www.audiarena.hu>

A 2014 novemberében megnyílt 5500 férőhelyes központ, egyrészt a Győri Audi ETO KC otthona, másrészt könnyű- és komolyzenei koncertek, színházi előadások, előadói estek, konferenciák, kiállítások, továbbá hazai és nemzetközi sportesemények helyszíne.

Az új, változtatható befogadóképességű Aréna egybeépült a meglévő Magvassy Mihály Sportcsarnokkal, így egy olyan rendezvényközpont jött létre, melynek összes alapterülete 16 ezer négyzetméter. Az 5500 férőhelyes Aréna lelátójának egy része mozgatható, így az adott esemény követelményeinek megfelelően szükség esetén könnyen növelhető a küzdő- vagy előadói tér. A küzdőtéren 1700 szék egyidejű elhelyezése mellett egy 30x10 méteres színpad felállítása is lehetséges. A rendezvények szervezői számára komplett hangosítás- és fénytechnika, minden igényt kielégítő televíziós és vizuális rendszer áll rendelkezésre.

Az Audi Aréna Győr mindezen lehetőségekkel világszínvonalú produkciók Győrben való bemutatását teszi lehetővé.

7.1.4.4 HÍD Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda

Székhely: Győr, Aradi vértanúk útja 19.

Honlap: <https://www.facebook.com/hid.iroda>

Az egykori közművelődési intézmény 2004 óta a győri Családsegítő Szolgálat szervezetében működik. Az Iroda a szolgálat egyik központjaként látja el kulturális szolgáltató és humán segítő munkáját. Az ifjúsági tanácsadás és információnyújtás az intézmény feladatkörében speciális szolgáltatásként jelenik meg. Az intézményegység alapfeladata és főbb tevékenységei

köre, hogy az Irodát felkereső fiatalok számára a munka- és iskolaválasztási, lakhatási, utazási, szabadidő-eltöltési, pályázati, jogi és bármilyen egyéb közérdekű kérdésben, segítséget, felvilágosítást és tanácsadást nyújtson, személyre szólóan közvetítsen. Az irodában lehetőség van helyben olvasásra, internetezésre, számítógépek és szoftverek használatára, kötetlen beszélgetésre stb. A munkatársak szerepet vállalnak az ifjúság körében felmerülő problémák feltárásában, azoknak a társadalmi szervezetek és az Önkormányzat felé történő visszacsatolásában is.

7.2 Nem önkormányzati fenntartású kulturális intézmények

7.2.1 Művészeti intézmények

7.2.1.1 Karzat Színház

Székhely: Győr, Budai Nagy Antal utca 11.

Honlap: <http://karzat.hu>

A Karzat Színház Nonprofit Kft. közhasznú művészeti szervezet. Vezetői jegyzik Győr 2010-es Európa Kulturális Fővárosa második forduló pályázatának kulturális koncepcióját és végleges pályázati dokumentációját is. A Pécs 2010 Európa Kulturális Fővárosa kiemelt programjaként megvalósult Cirkusz és Utcaszínház Fesztivál társszervezője és lebonyolítója. Szintén 2010-ben, az EU Trio soros elnökség rendezvényének programgazdája. 2011-ben a Hungarofesttel közösen szervezője és lebonyolítója Brüsszelben az EU soros elnökség hivatalos záró rendezvényének. Szervezője és lebonyolítója a Sziget nemzetközi utcaszínházi és magyar hagyományörző programjainak. Saját utcaszínházi programjaival hazai és nemzetközi együttműködésekben vesz részt, hazai és európai ifjúsági nagyfesztiválokon. Kulturális szakértőként működött közre többek között Újváros városrész rehabilitációs pályázatánál és a beruházás előkészítésénél, valamint Győr CLLD pályázatának előkészítő csoportjában. Győri rendezvényei az Öt Templom Fesztivál és az Öt Templom Advent, előbbi Magyarország egyetlen „EFFE Laureate Festival” címmel kitüntetett fesztiválja.

7.2.1.2 Torula Műteremház

Székhely: Győr, Budai út 7.

Honlap: <https://www.facebook.com/torula.muveszter>

A Torula Műteremházat működtető Concilium Arts Alapítvány története egy, a Győri Szeszgyár területén lévő üresen álló ipari épület újrahasznosítási terveivel kezdődött. Céljuk a régió fiatal művészeinek, kulturális életének serkentése. Olyan projektek, alkotóterek és közösségek létrehozása, amelyek képesek az Alapítvánnyal összhangban és önállóan is értékeket teremteni. Továbbá egy regionális kulturális központ és közösség kialakítása, melyben szubjektív és objektív kiválasztási szempontrendszer alapján válogatott pályakezdő, feltörekvő művészek alkotó-, kiállító- és a bemutatkozásukat segítő közösségi térhez jutnak. Az így kialakuló kulturális platformon megvalósuló egyéni és közös együttműködésből

keletkező projektek hozzájárulnak a Győr környéki kulturális élet további fejlődéséhez is. Terveik között szerepel tudományos, ismeretterjesztő, művészeti előadások, konferenciák, találkozók, kiállítások megszervezése, illetve olyan tevékenységek indítása, melyek ösztönzik a fenntartható, környezettudatos gondolkodás terjedését.

A Torula Műteremház a művészek számára – pályázat útján elérhető – alkotótereket biztosít, amelyekben egyénileg, vagy közösen alkothatnak. Lehetőségük van rendszeresen kiállítani, fellépni és bemutatkozni. Támogatják őket alapanyagokkal, kellékekkel. Alkalmat adnak rá, hogy megismerkedjenek a kulturális és gazdasági elit tagjaival, illetve részt vegyenek jótékonysági árveréseken.

7.2.1.3 Menház Színpad

Székhely: Győr, Kossuth Lajos utca 24.

Honlap: <http://menhazszinpad.hu>

A Menház Színpad Gáti Oszkár, Jászai Mari-díjas színművész magánszínháza. A színház 2014-ben, a Kossuth Lajos utca 24. szám alatt található, egykori zsidó menház épületének jobb szárnyában kezdte meg működését. Az épület felújítását és többfunkciós kulturális központtá alakítását a tulajdonos Győri Zsidó Hitközség 2012-ben, az Öt Templom Fesztivált szervező Karzat Színházzal együttműködve kezdte el. A nyolcvan férőhelyes nézőtérből és 15 négyzetméteres színpadból álló színházterem a hozzá tartozó helyiségekkel minden igényben megfelelt 2-3 fős produkciók befogadására. 2018 nyarán a színház a kiköltözött a Menházból, az új helyszín a stratégia elfogadásakor még nem ismert.

A Menház Színpad küldetése, hogy elhozza Győrbe az ország legnevesebb művészeit. Befogadószínházként, az évad idején közel napi rendszerességgel az ország, de elsődlegesen Budapest kőszínházainak néhány fős, vezető darabjait mutatja be.

7.2.2 Közösségi művelődési intézmények

7.2.2.1 VOKE Arany János Művelődési Ház

Székhely: Győr, Révai utca 5-10.

Honlap: <http://www.voke.hu/content/voke-arany-janos-muvelodesi-haz-gyor>

Az 1993-ban alakult Vasutas Országos Közművelődési és Szabadidő Egyesület (VOKE) közhasznú szervezetként lát el szakmai, munkahelyi közösségi művelődési, kulturális, szabadidős és oktatási tevékenységet. Országosan 15 intézményével ápolja a vasutas kulturális hagyományokat és segítséget nyújt az országos vasutas rendezvények szervezésében, regionális helyszínei pedig – így a győri is – szűkebb földrajzi teret szolgálnak ki, és számos művészeti együtttest, csoportot, közösséget tartanak fenn. Programjai a vasutas alkalmazottak köre mellett a város nem vasutas lakói számára is szólnak, melyek kialakításánál nagy hangsúlyt fektetnek a hagyományörzésre, színvonalas ismeretterjesztő előadások szervezésére, a helyi és országos képzőművészeti tevékenységek bemutatására. Az

intézményben a következő csoportok, klubok, szakkörök működnek: Pedagógus Nyugdíjas Klub, Vasutas Nyugdíjas klub, Győri Vasutas Sakk Klub, Győri Vasutas Természetjáró Egyesület, Paletta Vizuális Műhely, Eszperantó Klub, Bibliaolvasó Kör, Bibliai Szabadegyetem.

7.2.3 Közgyűjtemények

7.2.3.1 Szent László Látogatóközpont

Székhely: több helyszínen, lásd a szövegben

Honlap: <http://www.kaptalandomb.hu>

A 2012-ben megnyílt Szent László Látogatóközpont hat helyszínt foglal magában, melyek közül az alább részletezett öt Győrben található, hatodik eleme pedig a lébenyi Szent Jakab Látogatóközpont.

A Bazilika Múzeumban (9021 Győr, Káptalandomb 1.) látható hazánk – a Szent Korona és a Szent Jobb után – harmadik kiemelt nemzeti ereklyéje, a Szent László-herma, valamint szintén itt tekinthető meg a Könnyező Szűzanya-kegykép és Boldog Apor Vilmos püspök sírja. A múzeum alsó szintje a Bazilika építésének történetét és legjelentősebb művészeti emlékeit mutatja be. A felső szinten Szent László tudományos arcreekonstrukciója látható.

A Káptalanház (9021, Győr, Káptalandomb 11.) a Győri Egyházmegye templomi építészetét, a XVII-XVIII. századi búcsújárás emlékeit, a XX. századi vértanúpapok élettörténetét, valamint II. János Pál pápa győri látogatásának momentumait tárja a látogatók elé.

A Püspökvár (9021 Győr, Káptalandomb 1.) a Bazilika mellett Győr egyik legjelentősebb műemléke, a püspökök mindenkor lakóhelye, ma is a győri püspökség székhelye, mai arculatát gróf Zichy Ferenc püspök idejében (1743-1783) nyerte el. A vár épületében a Szent Korona, a Szent Jobb és a Szent László-herma győri kultuszának történetével ismerkedhetnek meg a látogatók, ereklyeterme pedig a magyar és európai szenteknek állít emléket. A Szentek tornyában a püspökvár építésének története, győri püspökök portréi és címerei kaptak helyet, teteje pedig kilátóként funkcionál. A palota pincehelyiségei 2004 óta Boldog Apor Vilmos életének, tevékenységének és vértanúságának emléket állító állandó kiállításnak adnak otthont. A tárlat azon a helyszínen tekinthető meg, ahol a püspök asszonyoknak és gyermekeknek nyújtott menedéket, amikor 1945 húsvét nagypéntekén vértanúhalált halt.

A Győri Egyházmegyei Kincstár és Könyvtár (9021 Győr, Káptalandomb 26.) döntően liturgikus tárgyakat tartalmaz. A XV-XVI. században főként magyar munkák, a XVIII. századtól a XX. század elejéig – az erős osztrák kapcsolatok miatt – többnyire bécsi darabokkal gyarapodott a gyűjtemény. Az évszázadok során többször, több okból megfogyatkozó kincstári gyűjtemény a XVIII. században, Zichy Ferenc püspök alatt indult újra gyarapodásnak, mikor a székesegyház felújításra, átépítésre került. Nagyszámú ajándékával az elszegényedett kincstárat és a templom belső berendezését is újjávarázsolta, maradandó liturgikus felszerelést készíttetett, illetve számos dolgot Bécsből hozatott. Ez a

tendencia az őt követő püspökök (Simor János és Zalka János) idejében, a XIX. század második felében is folytatódott, akik a kincstárat régebbi tárgyak felújításával gazdagították, valamint új, a századvég stílusában készült darabokat adományoztak a székesegyháznak. Az első világháború kitörésekor a templomi javak megmentése érdekében az egyházmegyében több vidéki templom beadta értékeit, kegytárgyait a püspökségre, melyek tovább gyarapították a gyűjteményt. A könyvtár dokumentumai között kódexek, ősnymtatványok, régi magyar könyvek találhatók, kiemelkedő értéknek pedig a Mátyás király könyvtárából származó Korvina, és Magyarország legnagyobb kódexe, a Zalka-antifonálé minősül.

A Múzeumház (9021 Győr, Bécsi kapu tér 4.) földszintjén teázó található, emeletei pedig kiállítások és előadások helyszínéül szolgálnak.

7.2.3.2 Magyar Nemzeti Levéltár Győr-Moson-Sopron Megye Győri Levéltára

Székhely: Győr, Liszt Ferenc u. 13.

Honlap: <http://mnl.gov.hu/gymsmgyl>

A Magyar Nemzeti Levéltár Győr-Moson-Sopron Megye Győri Levéltárának törzsanyaga Győr és Moson vármegyék, valamint Magyaróvár mezőváros levéltárait foglalja magában.

A Győr Vármegyéhez kapcsolódó archívum önálló intézményként való működése 1805-re datálható, mikor a főispán Schedius Kristófot nevezte ki levéltárnokká, aki aztán komoly rendszerezést hajtott végre az iratanyagban. 1924-től Győr-Moson-Pozsony közigazgatásilag egyelőre egyesített vármegye levéltáraként működött az intézmény, mai anyagának törzse pedig 1950 és 1960 között, valamint az 1990-es és a 2000-es években lezajlott iratátvételeket követően alakult ki.

A levéltár jelenleg több mint 7500 iratfolyóméternyi anyagot őriz, ebből hozzávetőleg 5000 a győri központban, 2500 pedig az intézmény mosonmagyaróvári fióklevéltárában található. A győri archívum legrégebbi irata egy II. Miksa által kibocsátott adományozó levél, míg legértékesebb darabjainak Győr vármegye nemesi közgyűlésének jegyzőkönyvei és iratai számítanak.

7.2.3.3 Győri Egyházmegyei Levéltár

Székhely: Győr, Káptalandomb 5/A.

Honlap: <https://gyelevevtar.hu>

Jelen formájában 2000-ban alakult meg az intézmény és foglalta el jelenlegi helyét a győri Püspökvárban. A levéltár két nyilvános magánlevéltár, a Győri Püspöki és Káptalani Levéltár, valamint a Soproni Társaskáptalan Levéltára összevonásával jött létre, iratanyaga folyamatosan bővül letétekkel, hagyatékokkal, valamint az egyházmegye, annak iskolái és a plébániák irataival. A három raktárhelyiséggel rendelkező épületben jelenleg hozzávetőlegesen 1000-1100 iratfolyóméternyi anyagot őriznek, melynek mintegy fele már rendezett, dobozolt, számítógépes segédlettel ellátott formában érhető el. A személyes kutatás mellett lehetőség van e-kutatásra is. A levéltár évről-évre növekvő kutatói érdeklődés mellett, heti két nap nyitva tartással várja a kutatókat, jelenleg évi 300-400 látogatást regisztrálnak. A

gyűjtemény munkatársai szoros szakmai kapcsolatot ápolnak a városban működő két önkormányzati levéltárral, mely leglátványosabb formában a Győri Levéltári Napok rendezvényében ölt testet. A levéltár európai uniós források felhasználásával egy kiállítóteret alakított ki, melyben változó tematikával rendez be ingyenesen látogatható, időszaki kiállításokat.

7.2.3.4 Ráth Mátyás Evangélikus Gyűjtemény Levéltára

Székhely: Győr, Ráth Mátyás tér 2.

Honlap: <https://gyor.lutheran.hu/index.php/intezmenyeink/leveltar>

A Győri Evangélikus Egyházközség létrejötté a XVI. századra tehető, rendszeres levéltári munka azonban csak a XVIII. század közepétől folyik, de ennél korábbi anyakönyveket is őriznek a levéltárban, míg a testületi jegyzőkönyvek (és azok mellékletei) 1763-tól maradtak fenn. A levéltári anyag rendezésére 1970-ben került sor az első fond- és állagjegyzék elkészültével. Az egyházközség hivatalában és intézményeiben termelődő iratanyag mellett az Evangélikus Hittudományi Egyetem kihelyezett tagozataként működő, győri hitoktatói szakának iratanyaga is itt kerül megőrzésre. A gyűjtemény mai, hivatalos nevét 2011-től viseli, jelenlegi helyén 2017 óta működik.

A hozzávetőlegesen 8-10 ezer kötetet számláló könyvtár állományában tudatos gyarapítás nem történt az idők folyamán, a gyűjtemény főként lelkeszi és gyülekezeti tagi ajándékozások és hagyatékok révén tudott gyarapodni, s időben a XVI. századtól napjainkig tartó időszakot öleli fel. A nem nyilvános könyvtár gyűjteményében a teológiai és valláspedagógiai könyvek mellett a történelem, a földrajz, a szépirodalom, a nyelvtudomány, a jog, a politika, a természettudomány és az orvostudomány könyvei is jelen vannak, és a XX. század első felének evangélikus kiadványai, a „Harangszó” folyóirat és a Harangszó nyomda nyomtatványai szintűgy megtalálhatók. A könyvtár különgyűjteményként kezeli a védetté nyilvánított muzeális értékű dokumentumokat, valamint Schulek Tibor evangélikus lelkesz hagyatékát, aminek törzsét énekeskönyv-gyűjteménye jelenti.

7.2.3.5 Richter János Archívum Zenei Helytörténeti Gyűjtemény

Székhely: Győr, Káptalandomb 5.

1995-ben Győr nemzetközileg ismert karmester szülötte emlékének ápolására négy alapítóval (Richter János Zeneművészeti Szakközépiskola, Egyházmegyei Hivatal, Xántus János Múzeum és a Győri Városi Levéltár) és Solti György, világhírű karmester elnöklétével megalakult Alapítvány gondozója a mintegy ezer darabból álló, a németországi Richter-leszármazottak által adományozott páratlan zenetörténeti kincseket magába foglaló gyűjteménynek.

A nyilvánosan látogatható és kutatható archívumban híres zeneszerzők, zenészek és karmesterek – többek között Edvard Grieg, Ruggiero Leoncavallo, Bartók Béla, Jules Massenet, Nikisch Artúr, Richter Antal, Alexander Glazunov – kottái, levelezései, személyes

iratai, műsorlapok és számos további nagy jelentőségű művészhez kötődő tárgyi emlék található.

Az archívum gyűjteményét képezi továbbá a Győri Székesegyház világhírű kottatára, a Richter János édesapja, Richter Antal székesegyházi karnagy által 1862-ben megalapított Győri Ének- és Zeneegylet (a Győri Filharmonikus Zenekar elődje) fennmaradt kottatára és Halmos László zeneszerző, Győr díszpolgára teljes életműve, alkotómunkájának szellemi, művészeti emlékei is.

7.3 Nemzetközi jógyakorlatok részletes ismertetése

7.3.1 *Eindhoven*

Eindhoven Hollandia ötödik legnagyobb városa, Észak-Brabant legnagyobb települése. 225 000 lakosával európai léptékben kis-középváros méretű, ám a holland településszerkezet sajátosságai miatt gyakorlatilag így is egy kétmillió metropolisztérség (Brabantse Stedenrij – „Brabanti Város-sor”) része, amely hasonló és kisebb városok összeépüléséből alakult ki.

A város fejlődése egészen az 1980-as évekig gyakorlatilag töretlen volt, a város klasszikus „vállalatvárossá” vált a Philips és a DAF szárnyai alatt. Ekkor azonban a két nagy cég egyszerre élt át komoly válságot, aminek eredményeképp nagyon mély és komoly átalakításon mentek át. Jelentős elbocsátások mellett önálló cégekké kiszerveztek Eindhovenbe több, addig vállalaton belül működtetett kutatási platformot, amelyek így függetlenként váltak szakterületük vezető vállalkozásaivá.

A város a több tízezer fős leépítési hullámra azzal reagált, hogy tudatosan elkezdte leválasztani gazdaságát a két nagyvállalatról, és háromirányú együttműködő partnerségi viszonyt (triple helix) kiépíteni a város és lakossága, az egyetemek és más tudásközpontok, valamint a gazdasági szereplők közt. Létrehozta az ennek működtetésére szolgáló köztes intézményeket, mint a Brainport vagy a High Tech Campus, és ekkor született meg a „Technológia – Design – Tudás” hármas jelszava is. Az átstrukturálás és a vállalkozói környezet átalakítása olyan eredményes volt, hogy mára a város a nyílt innovációs paradigma zászlóvivője, Észak-Brabant az innovációalapú gazdaság mintapéldája, és Eindhoven stabilan vezeti a CCCM kis- és középvárosi listáját.

Eindhoven kultúrája a jövőorientáltságra, dinamikára, kreativitásra épülő, nyitott urbánus kultúrák iskolapéldája. A gazdasági versenyképesség a történet során mindvégig elsődleges cél maradt, ám a város felismerte, hogy a megfelelő minőségű vállalkozói réteg és munkaerő bevonásához és megtartásához szükség van az élhető, aktív kulturális környezetre. Különösen igaz ez akkor, ha mint Eindhoven esetében is, a fókuszban lévő gazdasági ágazat mindinkább elfordul az innováció-vezérelt, tudásintenzív, kreatív, magas hozzáadott értékű irányba.

Ez a logika következtethető ki abból a tényből is, hogy online hozzáférhető sok anyag a Brainportról¹⁵⁶ és általában az innovációs ökoszisztéma fejlesztéséről¹⁵⁷, az egyetemekről, városmarketingről¹⁵⁸ és egyes kulturális eseményekről, ám a város általános kulturális hozzáállásáról annál kevesebb. Az azonban még a kulturális rendezvények jellegéből is egyértelmű, hogy a legritkább esetben szólnak a múlt egyszerű reprodukálásáról, hanem a XXI. századi ember világszemléletén, a mind komplexebb környezet értelmezésének kísérletén van a hangsúly.

A lakosság bevonását a Smart City továbbfejlesztéséből kinőtt Smart Society, Intelligens Társadalom koncepció keretében képzelik el – ez azonban nem, vagy nem kizárólag a technológia intelligenciáját, hanem a működő, nyílt közösségi hálózatok dinamikáját jelenti. Alapvetésnek tekintik a legkorszerűbb infokommunikációs technológiák kihasználását, de mindenek felett egy részvétel alapú, széles merítésű kvázi-mozgalmat értenek alatta, amely a sokszínű város minden lakosát bevonja a közösségépítésbe, a „tartalomfejlesztésbe”, és lazán összefüggő, rugalmas hálózatok hálózataivá igyekeznek alakítani a várost lakótelepeivel, gyáraival, kutatóintézeteivel és 35 000 egyetemi hallgatójával együtt. A hálózati rendszer a kreativitáson, reciprocitáson, transzparencián és személyes felelősségen alapul, a technológia pedig infrastruktúráként és inspirációként jelenik meg, nem pedig feltételként és célként.

A kreatív gazdaság mutatóinál érdemes megfigyelni, hogy mennyire más Eindhoven, és például a másik kiválasztott példaváros, Lund dinamikája. Míg Eindhoven a kulturális élet pezsgése és sokszínűsége témában (3.) és a kreatív gazdaság területén (2.) végzett kimagasló helyen, addig Lund a kreatív gazdaság mellett az életkörnyezet tekintetében zárt kiemelkedően. Mindkét város esetében kulcsfontosságú azonban, hogy ezek a pozíciók nem egyszeri csúcspontok, hanem folyamatos, konzisztens beavatkozások fenntartható eredményei. A kreatív gazdaság, annak bármelyik területe folyamatosan változó, rugalmas megközelítést, de nagyon stabil elvi alapokat igényel, és ez az, amelyet mindkét város biztosítani tud.

A recept sikerességét jelzi a számos díj és elismerés, amelyet a város kapott, legutóbb az arculatváltás konzekvens végigviteléért 2018-ban a nemzetközi Városmarketing díjat. Városmarketing-stratégiájuk valóban figyelemreméltó, egységben képes kezelni, és világosan priorizálva megcélózni a kiválasztott célcsoportokat: 1. „Bright Talent” – 2. „Tech Starter” – 3. „Urban Explorer”. Számukra szegmentált és célzott, vonzó és igényes üzeneteket fogalmaznak meg, amelyeket azután a társintézmények programjai hatékonyan támasztanak alá tapasztalatokkal.

7.3.2 Ingolstadt

Ingolstadt 134 000 lakosú település, Németország egyik legdinamikusabban fejlődő városa. München után a második legnagyobb város Felső-Bajorországban, valamint München,

¹⁵⁶ <https://brainporteindhoven.com> (utolsó letöltés: 2018. augusztus 6.)

¹⁵⁷ <http://urbact.eu/eindhoven-company-town-world-class-innovation-hub> (utolsó letöltés: 2018. augusztus 6.)

¹⁵⁸ https://www.eindhoven365.nl/_asset/public/Documenten/Strategy-2016-2020.pdf (utolsó letöltés: 2018. augusztus 6.)

Nürnberg, Augsburg és Regensburg után az ötödik legnagyobb Bajorországban. Győr egyik legaktívabban ápolott testvérvárosi kapcsolata.

A várost az autóipar és a gépgyártás uralja. Itt található az AUDI gyár, valamint a Museum Mobile¹⁵⁹ autóközlekedési múzeum, ugyanakkor felsőoktatása nem jelentős, csupán egy 2000 hallgatót képző műszaki főiskola van a városban.

„Ingolstadt fénylik – nemcsak dinamikus fejlődése és jó gazdasága miatt. Ingolstadt kulturálisan is ragyog.” olvasható a „Kulturbericht Ingolstadt 2014” című dokumentumban.¹⁶⁰ „Vision für Ingolstadt” – A víziók Ingolstadt városfejlesztési tervezésében teljesen új utakat nyitottak meg.

Az Agenda 21-ben¹⁶¹ meghatározott célokat alapul véve a város az ökológiai, a gazdasági és a társadalmi szempontok integrációjára törekszik és ebben a rendszerben a történelmet és a kultúrát, mint az identitás meghatározó tényezőit tekinti. Ezt figyelembe véve a várostervezés céljai között szerepelt egy kiválósági központ létrehozása, melyből az Audi (ipar) és a tudományos intézmények képesek kulturális és gazdasági szempontból felhasználható potenciálokat létrehozni és előmozdítani. A közösségi és kulturális centrum létrehozásának célja a városrész fejlesztése, illetve a polgárok körében lokális identitás megerősítése. A – többek között – ezért is döntött e fejlesztési irány mellett, mert látják: a kulturális intézmények elfogadását/felkeresését, a kulturális tudatosság (kulturális önazonosság) kialakítását, megerősítését napjainkban számos társadalmi hatás gátolja, állít kihívásokat e célok elérése elé.

A már idézett dokumentum így fogalmaz: „Ingolstadt az élő és változatos kultúra városa, amely ösztönzi az embereket a képzelőerő és a kreativitás iránt.” Ingolstadt célja a kulturális kínálat fejlesztése, a város múltjának, kulturális örökségének védelme, új kortárs művészet és más (idegen) kultúrák megismerésének, megismertetésének, elfogadtatásának elősegítése. Ez arra is ösztönzi a város polgárait, hogy aktívan, tudatosan és fantáziadús módon foglalkozzanak környezetükkel, történelmükkel, kultúrájukkal. Ugyanakkor a város vezetőségének fontos az is, hogy a lakosság a városfejlesztés különböző területeivel is foglalkozzon, abban részt vegyen.

A fejlesztéseknek három fő irányát jelölik ki a dokumentumok:

- Kulturális kínálat fejlesztése és bővítése, melynek célja elsősorban a turizmus és a vállalkozások közötti kulturális szinergiahatás elősegítése. A kulturális beavatkozások, tevékenységek célcsoportjai nem csupán a felnőttek, hanem a fiatalok is. A város számára fontos a fiatalok kultúra iránti érdeklődésének, aktivitásának növelése, ösztönzése. Pl. drámapedagógusok alkalmazása révén a

¹⁵⁹ [https://hu.wikipedia.org/wiki/Museum_Mobile_\(Audi_Forum\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Museum_Mobile_(Audi_Forum)) (utolsó letöltés: 2018. augusztus 6.)

¹⁶⁰ <https://www.ingolstadt.de/sessionnet/vo0050.php?kvonr=7237> (utolsó letöltés: 2018. augusztus 6.)

¹⁶¹ Az Agenda 21 nevű akció program az ENSZ 1992-ben Rio de Janeiro-ban megtartott „Környezet és Fejlődés” konferenciája alkotta meg. A program egy olyan cselekvési modellt ajánl, amely gazdaságilag hatékony, társadalmi szempontból igazságos, felelősségteljes, a környezet tekintetében pedig egészséges. További információk itt érhetők el: <https://sustainabledevelopment.un.org/outcomedocuments/agenda21> (utolsó letöltés: 2018. augusztus 6.)

gyermeket és a fiatalokat olyan színházi darabok megalkotásának folyamatába vonják be, amelyek tartalma, témája művészi okokból vagy a témák tabujellege miatt egyébiránt nehezen hozzáférhető számukra.

- Kulturális rendezvényprogram továbbfejlesztése: nagyobb rendezvények létrehozásával olyan kulturális események kerülnek megrendezésre, melyekre korábban nem volt példa a városban. Az elmúlt években Ingolstadtban széleskörű és országos szintű imázsalkotó rendezvénysorozat fejlődött ki.
- Kulturális- oktatási intézmények megerősítése: városi könyvtár, a múzeumok, a színház, továbbá az ének- és zeneiskola számára a város a kulturális nevelést határozta meg elsődleges célként: elsőrendű feladatuk a polgárok igényeinek felkeltése és fejlesztése. Cél, hogy a lakosság, a kulturális csoportok és klubok egyre nagyobb mértékben vegyenek részt Ingolstadt kulturális életében. Ugyanakkor cél az is, hogy a lakosság származástól függetlenül érdeklődjön mások kultúrája és történelme iránt. Ez alapvető fontosságú olyan környezetben, ahol sok kultúra találkozik. Fontos olyan események és kiállítások szervezése, amelyek tájékoztatják a nyilvánosságot és ezáltal ellensúlyozzák a más kultúrákról alkotott előítéleteket, félreértéseket.

A kreatív gazdaság a város jövőképében csak áttételesen jelenik meg. Az innováció, illetve a város, az egyetem és a vállalkozói réteg „tripla hélix” rendszerének kiépítése és fenntartása nagy jelentőséget kap, de ezt sokkal inkább a kulturális tudatosság (önazonosság) és a kulturális részvétel, továbbá azon keresztül az élhető és fenntartható környezeti célok, mintsem a kreatív területek fejlesztése érdekében működtetik.

7.3.3 Kassa (Košice)¹⁶²

Kassa Szlovákia második legnagyobb városa, 240 000 fős állandó lakosságával régiós székhely (a környező térséggel együtt a lakosságszám körülbelül 360 000 fő körül alakul). Szlovákia délkeleti részén fekszik, közel a magyar (valamint az ukrán és a lengyel) határhoz, a középkor óta kereskedelmi utak középpontja. Jelentős történelmi múlttal rendelkezik, ugyanakkor modern kori szerepét és arculatát alapvetően – a XIX. század közepétől végbemenő erőteljes industrializációs folyamatoknak köszönhetően – az ipar erőteljes és nagyarányú jelenléte határozza meg: a nehézipar és a vaskohászat, az egyik legnagyobb foglalkoztató a mai napig az U. S. Steel Košice, s. r. o. kohászati vállalat, bár a gépészeti és élelmiszeripari szektorok is jelentősek. Püspöki székhely és iskolaváros: számos alap és középfokú oktatási intézmény mellett három egyetem is található a városban, az itt tanulók diákok száma közel 35 000 fő.

Kassa 2013-ban volt Európa Kulturális Fővárosa. Európai szinten kevésbé ismert városként azzal a céllal vágott bele sikeres pályázata megvalósításába, hogy átkonvertálják magukat iparvárosból ún. „kreatív várossá”, összhangban a gazdaságban is végbemenő változásokkal,

¹⁶² Ex-post evaluation of the 2013 European Capitals of Culture (Final report for the European Commission DG Education and Culture 2014 Creative Spillovers for Innovation - Local Action Plan Košice)

hiszen a kreatív gazdaság megjelenése az infokommunikációs szektor erősödése is jellemző. Céljuk volt továbbá, hogy történelmi és kulturális örökségük erőteljes hangsúlyozása mellett, arra alapozva, új ideák, jogyakorlatok, együttműködések „bevonása” révén új arculatot kapjon a város: legyen modern, pezsgő, innovatív a kultúrában és a gazdaságban is. Cél volt ezen felül, természetesen, hogy felhelyezzék Kassát a turisztikai térképre, fontos szempont volt a kassai és a kelet-szlovák régió minden szinten történő népszerűsítése, ezáltal az ideérkező turisták számának növelése hosszú távon is. Pályázatukban az „INTERFÉSZ” volt a hívószó, ez volt hivatott kifejezni azt a támogató környezetet, mely biztos háttérrel ad azoknak az egyes szektorok, intézmények, csoportok és személyek között létrejövő interakcióknak, melyek nagyszámú innovatív projektötletben öltenek majd testet.

Bár Kassa nagyszámú kulturális intézménnyel rendelkezik, több színház (köztük magyar és Európában is egyedülálló módon roma színház), bábszínház, opera, balett, filharmonikusok, számos múzeum és kiállítótér található a városban, és a művészeti, valamint az amatőr csoportok száma is jelentős, ezek – az EKF-pályázat benyújtását megelőzően – összességében mégsem tudták elérni azt a „kritikus tömeget”, hogy Kassára, mint az európai kultúra jelentős fellegvárára tekintsen a világ. Az EKF-pályázat kapcsán idelátogató európai szakértők hiányosságként rótták fel a tervezés, a közép és hosszú távú kulturális stratégia hiányát, kevés volt a kultúrával foglalkozó szakember, a kulturális szektorban rendelkezésre álló pozíció. Előrelépést vártak még a kultúra állami támogatástól való függésének leépítése (magánszektor erőteljesebb bevonása a kulturális intézmények/események finanszírozásában), helyi független művészek felkarolása terén.

A kassai EKF projektben jelentős volt a beruházási programelem, a programon belül az infrastrukturális beruházások túlsúlya a jellemző (78 M €, míg programokra összességében 23 M €-t költöttek). A városközpontban található laktanyát és katonai raktárépületeket több mint 26 millió euróért többfunkciós kulturális központtá alakították át, miáltal új kulturális-művészeti negyed (Kultúrpark) jött létre. Emellett több jelentős felújításra, illetve új programhelyszín létrehozására is sor került (összesen 20 új épületet adtak át).

Bár európai összehasonlításban relatíve kevés volt az EKF projekthez köthető programok, események száma: az előkészítő évekkkel együttesen (már a felkészülési években is voltak EKF-hez köthető események, mely addig nem volt szokásos európai gyakorlat) számolva összesen 25 kulcsesemény (nemzetközi szintű), 40 fontos esemény, 300 kisebb kísérőprogram (szakmai konferenciák, támogató tevékenységek) valósult meg, az utólagos értékelésben kiemelték, hogy több program esetében is elkötelezett Kassa azok fenntartására (évente ismétlődő fesztiválok pl. Use the City, Nuit Blanche, Triennial, City in the Park). Ezáltal is sikerült azt hangsúlyozni, hogy az EKF projekt alapvetően egy hosszú távú koncepció egyik pillére, nem pedig egy-egy évre korlátozódó nagy esemény. A programok esetében szintén pozitív európai visszhangot kapott a nemzetiségek, valamint az etnikumok, vallási kisebbségek erőteljes megjelenítése (Mazal Tov! fesztivál, Márai programsorozat, roma művészek bevonásával zajló programrészek). Szintén nagy hangsúlyt kapott a független

és az alternatív művészeti irányzatok felkarolása, amatőr művészeti csoportok felkutatása és patronálása.

Többben is kiemelik – mint a kassai EKF projekt egyik leginnovatívabb elemét – az ún. SPOTs programot. A programelem a helyi lakosság – és ezen belül is a „kultúrafogyasztás” szempontjából kevésbé reprezentált lakótelepeken élő polgárok – mozgósítását, a kulturális fővároshoz programsorozatban történő minél nagyobb arányú részvételét, valamint nem utolsósorban a kulturális életbe történő hosszú távú bevonásukat célozza meg. Széleskörű tervezési, egyeztetési folyamat eredményeképpen a belvárost körülvevő lakótelepeken kijelöltek hat használaton kívüli (táv)hőcserélő állomást, melyeket közösségi művelődési helyekké alakítottak. Az infrastrukturális beruházáson túl része volt a folyamatnak az igényfelmérés (hogyan a lakótelepeken élők milyen művészeti/kézműves/sport stb. programokat látnának szívesen), az önszerveződő csoportok felkutatása és bevonása, a hely működtetését, valamint a programok szervezését vállaló, arra alkalmas „helyiek” (értsd: adott városrészen élők) felkutatása és megbízása. Ezáltal szélesítették a kulturális aktivitásokhoz való kapcsolódási lehetőségeket, és mintegy decentralizálták azt.

A kassai EKF projektről készült összefoglalók, jelentések kiemelik: a költségvetés alultervezett volt, a megvalósítás során közel 20 M €-s hiány keletkezett, mely részben annak is betudható, hogy a magánszféra bevonása a projekt finanszírozásába nem az elvárásoknak megfelelően alakult. (A hiányzó összeget a központi költségvetés fedezte.) Nem sikerült tehát a magánszféra elvárt szintű mozgósítása, a kultúra finanszírozásába történő beléptetése, mely téren történő előrelépés Kassa egyik hosszú távú célja és feladata. Az utólagos jegybevételek sem az elvárásoknak megfelelően alakultak. A forráshiány egyes infrastrukturális projektek elkészülte-átadása terén késéseket eredményezett, ami pedig a helyi/országos/nemzetközi sajtóban negatív visszhangokat keltett.

Összességében azonban – a nemzetközi konzekvenciák alapján is – az EKF Kassa kulturális (és turisztikai) életében jelentős pezsgést hozott, megalapozta a kultúra területén is a stratégiai tervezést (ezt követően az EKF projekt tanulságaira, az eredmények fenntartására alapozva létrejött Kassa hosszú távú kulturális stratégiája), dinamizálta az intézményrendszert, a megújult infrastruktúra mellett az új kapcsolatokat, újító, innovatív gondolkodásmód városban való intenzív jelenléte révén is jelentős lépés volt a kreatív várossá válás folyamatában. Mindezekre az eredményekre, azok hosszú távú fenntartására építve a kulturális stratégia (Košice Cultural Strategy 2014-2018: A Vision for Culture) Kassát 2019-re, mint vibráló és innovatív kulturális fővárost definiálja. A stratégia fő elemei:

- partnerség a város kulturális életének fenntartásában és fejlesztésében,
- a fiatalok bátorítása a kultúrához való mindennemű kapcsolódás (kulturális eseményekben való részvételen túl a kultúra alakításában való részvétel) terén,
- nemzetközi kapcsolatok és
- az EKF évben kialakult városprofil fenntartása, fejlesztése saját finanszírozás arányának növelése.

7.3.4 Linz

Linz Felső-Ausztria tartományának székhelye, lakossága megközelítőleg 200 000 fő. Linz a köznyelvben acélvárosként terjedt el, melyet a legnagyobb foglalkoztató vállalatnak, a Voestalpine AG acélművének köszönhet. Az elmúlt években számos környezetvédelmi és kulturális kezdeményezés született annak érdekében, hogy kulturális város lehessen. Az intézkedések következtében Linz 2009-ben elnyerte az Európa kulturális főváros címet.

A fenntarthatóság fontos szerepet játszott az Európai Kulturális Főváros projekt megvitatásában. A kulturális programban az új művészeti elemek összekötésre kerültek a város történelmével és jövőjével, a helyi és európai témákkal. Közel 3,5 millió ember látogatta meg a „Linz09” több mint 7 700 eseményét, kiállítását, fesztiválját, akcióját és projektjét – ezek a számok meghaladták az elvárásokat. Az alapvető téma a városi identitás volt. 220 projekt mutatta be a várost, a múltját, a jelenét és jövőjét. Az első projekt 2006-ban indult, 2007-ben pedig már nagyméretű trendmeghatározó projektek zajlottak. Ekkor kezdődött az EUROPA TOUR, egy egész Európára kiterjedő projekt, amely nagy figyelmet kapott.

A „Linz09” számos úttörő fejlesztést indított el, a legjobb példa a linzi Charta¹⁶³, amelyet egy önszabályozó előírás-gyűjtemény és amelyek helyi politikusok és civilek közösen kezdeményeztek azzal a céllal, hogy rögzítsék a közterek kívánatos akusztikai szerkezetét, a használat főbb szabályait. A dokumentumhoz szabadon csatlakozhatnak a problémát fontosnak tartó városok. A „Linz09” meghatározó szempontja továbbá, hogy az EKF projekt eredményességét nem csak a helyi kulturális eseményekhez való hozzájárulással kell mérni; figyelmet szenteltek olyan projekteknek is, amelyek lehetővé tették a helyi és regionális események Európával való összekapcsolását. Linz része az UNESCO Kreatív Városok Hálózatának, amely 72 ország 180 városára terjed ki.

Linz, mint kulturális főváros hangsúlyozta az ipar, a kultúra és a természet közötti kapcsolatot: ipari és kulturális város, amelynek iparvárosként a kultúra ugyanolyan fontos, ugyanarra a szintre akarja azt emelni. E gondolat azonban már évtizedekkel ezelőtt, 1979-ben megfogalmazódott: Linz iparvárosi jelenéhez és terhelt nemzetiszocialista múltjához kapcsolódó imázsán úgy kívánt javítani, ha a város egy új területen – a digitális kultúra, a kortárs művészet – pozicionálja újra magát. Ezt a célt évtizedeken keresztül követte, melynek köszönhetően számos városépítészeti változások is történtek:

- Linz létrehozott egy Európában sok szempontból egyedülálló, nemzetközileg jegyzett kutatási-fejlesztési központ,
- archívuma, digitális művészettel foglalkozó gyűjteménye a legnagyobbak közé tartozik a világon, és
- projektjeiben összekapcsolja a művészet, a tudomány és a gazdaság megközelítésmódjait, ugyanakkor

¹⁶³ <http://www.linz.gv.at/leben/84684.asp> (utolsó letöltés: 2018. augusztus 10.)

- a késő nyáron, kora ősszel megrendezett éves fesztiváljai már a város turisztikailag is jövedelmező rendezvényei közé tartoznak, továbbá
- a 2009-es EKF-év Linz városképét, mind az egyes közterek vizuális megjelenését, mind a városszerkezet egészét, alaposan átformálta.

A nagyobb mértékű változások nem a történelmi városközpontban zajlottak, hanem az addig inkább az ipari területnek tekintett (kikötőknek, gyáraknak helyet adó), a város szerkezetében, vizuális megjelenésében központi szerepet betöltő Duna-parton. Az utóbbi évtized kulturális-művészeti épületei a folyó két partján, az 1940-ben létesített Niebelung- és a vasúti híd közötti területen kaptak helyet, felhasználva a víz által nyújtott lehetőségeket. Heikki Siren finn építész által tervezett és 1974-ben átadott, a város híres szülöttéről Bruckner-háznak elnevezett modernista koncertterem állt ezen a területen, 2003-ban pedig a szomszédságában megépült a Lentos kortárs művészeti múzeum, melyet a másik parton az Ars Electronica Center követett, amely már hajó alakú formájánál fogva is szervesen kapcsolódik a folyóhoz.

Az új kulturális létesítményeknek ugyanakkor két fontos, a köztér-használatot is befolyásoló következményük volt. Egyrészt módosították a történetileg adott városszerkezetet, létrehoztak egy új, modern városközpontot a meglévő mellett, amely tematikailag, látványát, funkcióját tekintve meglehetősen egységes. Számos projekt foglalkozik a város történelmének újra olvashatóvá tételével, vagyis azzal, hogy milyen kulturális technikák segítségével lehet „rávenni” az elnémult/elnémitott épületeket, tereket arra, hogy elmondják saját múltjuk és jelenük történeteit. A városközpontban a beavatkozások során, nem új épületek létesítéséről, közterek átépítéséről volt szó, hanem helyekhez-helyszínekhez kapcsolódó szövegekre, egykori és kortárs jelentésekre, illetőleg ezek értelmezésére helyeződött a hangsúly. A látogatók a városi séták során a legkülönbözőbb településrészekben találkozhatnak ezekkel az aszfaltra fűjt, graffiti-szerű, rövid német és angol nyelvű szövegekkel, amelyek helyspecifikusan felidéznek egykori életeteket, tragikus történeteket.

A harmadik, jellegzetes köztér-átalakítás kiindulópontja Linzben régóta jelenlévő tradíció, amely elsősorban a zenére épül. A köztér és a zene közötti szerves kapcsolatot, illetőleg a városi élet akusztikai dimenziója iránti érdeklődést használja ki a Hörstadt Linz-projekt.¹⁶⁴

7.3.5 Lund¹⁶⁵

Lund Svédország Skåne régiójában, Malmöhöz közel, gyakorlatilag a nagy-koppenhágai metropolisztérség peremén fekszik. A városnak 89 000 fős lakossága van, de ez a szám dinamikusan növekszik, az önkormányzat területén összesen közel 120 000-en élnek. Történelme 1000 körülig nyúlik vissza, hagyományosan fejlődését sokáig az itt alapított, és egész Skandináviáért és Grönlandért felelős római katolikus érseki székhely határozta meg. A

¹⁶⁴ <https://hoerstadt.at> (utolsó letöltés: augusztus 12.)

¹⁶⁵ The Open Skåne 2030 - Skåne's regional development strategy https://utveckling.skane.se/siteassets/publikationer_dokument/rus_slutdokument_210x275_eng.pdf (utolsó letöltés: augusztus 13.)

város mai arculatát és lehetőségeit ma az 1666-ban alapított, 42 000 hallgatót képző egyetem dominálja, amely aktívan részt vesz az egész régió jövőjének alakításában.

A város része a határon átnyúló Öresund régiónak, szoros stratégiai kapcsolatot ápol a nála valamivel nagyobb, de gyökeresen más adottságokkal rendelkező Malmövel, és tevékeny résztvevője a régiónak. Skåne régió szerepe a város jövője szempontjából szintén kiemelendő. Svédországban, akárcsak Magyarországon, a megyei/regionális szint felel elsősorban a területi fejlesztésért. Skåne 2030-as stratégiájában nem kisebb célt tűzött ki, mint hogy addigra a világ leginnovatívabb régiójává váljanak – és az ehhez szükséges minden erőforrást igyekeznek is megmozgatni. A térség egyik jellemzője, hogy – Koppenhága közvetlen szomszédsága mellett – nincs domináns nagyvárosa, viszont nyolc kis-középváros közel egyenrangú hálózatára épül. A regionális fejlesztés ezt maradéktalanul ki is aknázza, önkormányzatai közép-hosszú távú stratégiáikat egyértelműen a regionális együttműködésnek rendelik alá, a legnagyobb helyi szereplők tervei sem értelmezhetőek ezen kívül.

Gazdasági-innovációs adottságait tekintve pozíciója szinte egyedülálló, az egyetem mellett több ipari (Medicon Village) és tudáspark (IDEON) is működik az önkormányzat területén, olyan multinacionális óriások regionális vagy globális központjaival, mint a Sony Mobile, az Ericsson, a Microsoft, és a Tetra Pak. A 2010-es években két nagy európai projekt is itt került megvalósításra, a MAX IV a világ legnagyobb szinkrotronos anyagkutató központja, illetve az Európai Neutronkutató Központ (European Spallation Source, ESS). Ez a háttér, illetve az ezzel való hatékony gazdálkodás teszi lehetővé, hogy Lund évről évre a kreatívipari városrangsorok első tíz helyének valamelyikén található.

A régió és Lund terveiben a kultúra horizontális tételként jelenik meg: sehol nem kap kiemelt szerepet, de minden területet átszö, minden terület megvalósításához hozzájárul. Lund város (egyik) jelmondata: „Lund – az ötletek városa – olyan hely, ahol a tudás, az üzlet, a kultúra és a természet egymástól kerékpározható távolságban virágzik.”¹⁶⁶ E négy terület organikus összeshívását közelíti meg másik oldalról a „Nyílt Skåne 2030” stratégia is, amelynek prioritásai között a „kultúra” szó nem szerepel ugyan, ám mindegyik stratégiai fő célnak van olyan részstratégiája, amely kimondottan a kultúra-közösség-kreativitás gondolatkör erősítésével foglalkozik. A „Nyílt Skåne 2030” stratégia az alábbi célterületeket jelöli ki.

- Optimizmus és életminőség: a cél jellegénél fogva több releváns területet érint (egyéni szellem és szabadság, mint a közösségben való részvétel alapja, élethosszig való tanulás, vállalkozói attitűd, kreativitás) ám kiemelendő az részstratégia, amely a kultúrát a fejlődés támogatójaként nevesíti (1.5). Ezen a téren határozottan hangsúlyozza ugyanazokat a dinamikákat, amelyek a győri stratégiában is megjelennek:

¹⁶⁶ EcoMobility SHIFT – City of Lund esettanulmány <https://ecomobility.org/wpdm-package/city-of-lund-sweden-shift-case-study> (utolsó letöltés: 2018. augusztus 14.)

- erős kulturális intézmények és fenntartható, igényes társadalmi közeg egyensúlya és megtermékenyítő kölcsönhatása,
 - a széles együttműködés a kultúrához való általános hozzáférés és a kulturális alapú vállalkozásfejlesztés feltétele,
 - ifjúság, mint kiemelt célcsoport,
 - a kultúra a fizikai környezet, az általános egészségi állapot, az élethosszig tartó tanulás, az innovatív üzleti klíma, valamint intenzív nemzetközi és kultúráközi kapcsolatok fejlesztésének motorja.
- Erős, fenntartható növekedés: a célterület alapvetően a vállalkozási környezet fejlesztésével foglalkozik, de a kultúra közösségi dimenziója, a polgárok aktív szellemi hálózatainak alakítása és fenntartása megjelenik a munkaerőpiaci részstratégiában és az oktatásfejlesztési részstratégiában is. Természetesen az innováció, a kreativitás gondolköre is hangsúlyosan jelenik meg a fejezetben végig.
 - Policentrikus városhálózat: a városhálózat szorosabb összekötésének fizikai aspektusain túl megemlítendő, hogy a távlati célok közt a lakhatás, foglalkoztatás és közszolgáltatások elérése mellett hangsúlyosan jelenik meg a kultúra áramlása, az ahhoz való szabad hozzáférés biztosítása. Kiemelendő, hogy a skandináv modellhez híven külön részstratégiát kap a térségi együttműködés megerősítése úgy önkormányzati, mint szervezeti és lakossági szinten.
 - A jövő közösségi szolgáltatásai: a célterület jellemzően nem, vagy csak igen lazán kapcsolódik a kultúra gondolköréhez, ugyanakkor lényeges, hogy motívumként ennek ellenére felbukkan, és mind a társadalmi-üzleti változások közös kezelésében, közös innovációban, mind pedig a közoktatási rendszerhez való egyenlő hozzáférés feltételrendszerében szempontként kerül említésre.
 - Globális vonzerő: a régió a kulturális adottságokat természetesen idegenforgalmi vonzerőként ismeri fel, és fejleszteni, fenntarthatóságukat biztosítani kívánja. Emellett azonban a vonzerő fogalmát tágabban, üzleti-munkaerőpiaci értelemben is tekinti, és aktívan visszahivatkozik a többi stratégiai célra, legelső sorban is az életminőségre, amelyek mind hatással vannak a vonzerő, mint végső cél növekedésére.

A stratégiai áttekintés mellett érdemes megvizsgálni a megvalósuló helyzetet is. A CCCM rangsorában Lund elsősorban a nagyon magas kreatívipari eredménye (3. hely) és kiváló életkörnyezete (8. hely) miatt kerül az élbolyba, a kulturális élet sokszínűsége tekintetében 21. helyével a középmezőnyt vezeti.

A kulturális élet jelentős része a hagyományokhoz és az egyetemhez kötődik úgy a kínálati, mint a keresleti oldalon. A sokféle irodalmi, színházi és zenei program mellett két területet érdemes külön kiemelni.

- A karnevált (Lundkarnevalen), amely közel 170 éve négýévente kerül megrendezésre, és az utóbbi időben már több, mint 5500 önkéntest mozgató meg,

miközben továbbra is szigorúan amatőr rendezvény. Összművészeti és kevésbé tematizált azon túl, hogy jellemzően dominálja a könnyedség, a satíra, a groteszk és az „általános örület”.

- A múzeumi kínálat, és az iránta való érdeklődés is jóval magasabb az átlagosnál, ez utóbbi CCCM-mutató tekintetében a kategória első 5 helye között végzett a város. Országos jelentőségű a Kultúren, a világ második legrégebbi skanzenja, és az egyetem zoológiai gyűjteménye, amely Svédországban egyedülálló.

A kreatív gazdaság ezzel szemben – amint fentebb is látható volt – globálisan is versenyképes. A tudományos kutatást, az egészségipart és high-tech ipart kiszolgáló szoftverfejlesztés, média és design jelenti ennek gazdasági húzóerejét, a szektorban dolgozók aránya, illetve a város innovációs, szellemi tulajdonfejlesztési mutatói kiugróak. Ez a dominancia azonban távolról sem jelent kizárólagosságot: komoly egyetemi hagyománya van az építészetnek és a kulturális fejlesztéseknek, vállalkozásoknak is. Fontos megjegyezni, hogy az adottságok minél jobb kiaknázása érdekében megvalósul a városvezetés, a lakosság, a kutatás és az ipar/szolgáltatások intenzív együttműködése, amely a primer fejlődésen túl komoly identitásképző erővel is bír.

7.3.6 Poznań¹⁶⁷

Poznań Lengyelország ötödik legnagyobb városa (mintegy 570 000 fős népességszámmal), gazdag történelmi múlttal rendelkező, egyik legrégebbi lengyel város. Fontos ipari, kulturális és egyetemi központ. Poznań Győr testvérvárosa.

Városfejlesztési stratégiájának központjában az európai nagyvárosok közösségéhez tartozás (illetve ebben a körben elért pozícióinak) erősítése, a nagyvárosi lét hangsúlyozása, igazi, élhető, európai metropolisszá válás elősegítése áll.

2030-ra a város az alábbi víziót fogalmazta meg: „Poznań a tudástőkén alapuló európai nagyváros erős gazdasággal, és lakóinak számára biztosított magas életszínvonallal”. Poznań gazdasága a magas hozzáadott értéket képviselő szolgáltatószelektorra épül (az alkalmazottak 70%-a dolgozik a szolgáltatószelektorban, és körülbelül 70% hozzáadott érték jön létre a városban.) Vezető akadémiái és kutató központ és fontos európai tudományos központ, melyet főleg egyetemvárosi hátterére támaszkodva kíván elérni – összesen hét állami és további két nem állami felsőoktatási intézménynek ad helyet a város, melyekben a tudományok széles körét oktatják: műszaki, közgazdasági, mezőgazdasági, orvosi és művészeti képzés is megtalálható. Fontosnak tartják továbbá az elsősorban magas hozzáadott értékű iparágak és kezdeményezések városba vonzását, melyekhez megfelelő hátteret nyújt a város gazdag kulturális élete, valamint széleskörű sport és rekreációs lehetőségei. Az ezeréves történelmi múlt – különösen a „reneszánsz aranykor dicsősége”, valamint a 19. századi iparosodás kora – eredményezték azt a kezdeményező attitűdöt, és magasszintű,

¹⁶⁷ Strategy for the City of Poznań 2030 <http://www.poznan.pl/mim/wos/development-strategy-for-the-city-of-poznan-to-2030.doc,1017,20002/> (utolsó letöltés: 2018. augusztus 18.)

fejlett munkakultúrát (utóbbit számos alkalommal hangsúlyozzák, mint értéket), mely jellemző a város polgáira.

A városfejlesztési koncepció második stratégiai célkitűzése fogalmazza meg a kultúrával kapcsolatos elvárásokat: „a város kulturális, turisztikai, sport és tudásközpont szerepének erősítése” (melyen belül a tudásközpont szerepkör elérése a leghangsúlyosabb). A megfelelő tudással rendelkező, kreatív, dinamikus és magasan kvalifikált emberek városba vonzásának, „itt tartásának” egyik szükséges és fontos háttere a sokszínű és magas színvonalú kulturális közeg. Kulturális szempontból Poznań úgy definiálja önmagát, mint olyan város, amely ugyan figyelemreméltó kulturális potenciállal rendelkezik, de ez a létező potenciál a jelenben nem teljesen kiaknázott. Néhány nemzetközileg ismert és elismert kulturális rendezvény szervezésével, kulturális intézmények külföldi/más országbeli kapcsolatainak kiépítésével és erősítésével jelentős lépések tehetők kulturális szintén is a vágyott európai pozíciók elérésében. Ebbe a koncepcióba illeszkedik az Európa Kulturális Fővárosa cím is, melyre 2016-ban pályázott a város (Wrocław nyert). Fontosnak tartják továbbá a kulturális és konferenciaturizmus erősítését, amely területeken a város szintén rendelkezik még tartalékokkal.

Poznań kulturális életét jelenleg néhány nagyobb, nemzetközi hírű esemény határozza meg, mint például Malta Fesztivál¹⁶⁸, mely egész Lengyelország legnagyobb színházi seregszemléje, a Dancing Poznań, mely 17 éves hagyománnyal rendelkezik, és melyre a világ minden tájáról érkeznek táncosok, valamint a „Made in Chicago” Fesztivál, mely a Chicago Jazz School (zenei irányzat) egyetlen európai fesztiválja. Ezt a kínálatot egészíti ki néhány kisebb, ugyanakkor egyre bővülő résztvevő és nézőszámot vonzó esemény, mint például az Animator Festival (a legnagyobb animációs film fesztivál Lengyelországban), az Ethno Port Festival (mely kivívta a helyet magának a világ 25 legjobb világzenei fesztiváljainak körében), valamint a Transatlantic elnevezésű filmes seregszemle. A városfejlesztési stratégia ezt a kulturális kínálatot úgy értékeli, mint amelyik egy szűkebb réteget vonz, és célul tűzi ki a lakosság nagyobb arányú bevonását a kulturális életbe.

A városfejlesztési stratégia a négy nagy stratégiai célkitűzést (melyhez összesen további 16 alcélt rendel), részstratégiákra bontja, melyek közül a kulturális területet tekintve az alábbiak a kiemelendők:

- „Cultural Poznań” (Kultúr-Poznań): a program célja, hogy biztosítsa mindenki számára a kulturális kínálatához való kapcsolódást, különös tekintettel a városlakók és az itt tanuló diákok aktív részvételére a kulturális életben és eseményekben és ezáltal erősíteni a városhoz fűződő kötelékeket és identitást mind az itt lakókban, mind pedig az itt tanulóknak. Szükséges növelni a kulturális intézmények szerepét, a nagy tömegeket, szélesebb közönséget vonzó események számát elsősorban új

¹⁶⁸ Malta egy tó és park elnevezése a történelmi városközpontban

események létrehozásával, hangsúlyozni Poznań, és a környező Wielkopolska régió kulturális és történelmi örökségét, ezzel formálva a város imázsát és arculatát. Intézményi szinten fontosnak tartják egy regionális szervezet létrehozását, mely a kultúra fejlesztésében koordináló szerepkört látna el, illetve beruházásokat a kulturális infrastruktúrába: új kulturális terek, helyszínek létrehozását, illetve a meglévők modernizálását.

- „Poznań Modernist Housing Estates” (Poznań Modern Lakótelepei): a lakótelepek élhetőbbé, emberközelibbé tételét, állagromlásuk megakadályozását tűzi ki célul. Ebben számít a lakóközösségek aktív részvételére, valamint a várostervezési szempontok hangsúlyos megjelenésére, továbbá a komplex szemlélet (lakóházak és környezetük, ideértve a zöldterületek, parkolók, közvilágítás együttes rekonstrukciója) alkalmazására, elsősorban a modernista stílus érvényesülése által.
- „Academic és Scientific Poznań” (Akadémiai és Tudományos Poznań): a magasan kvalifikált „humán tőke” városba vonzása (és itt tartása) a tudásalapú gazdaság alapja, így az alprogramok a városban tanuló diákok, illetve a kutatók számának növelését jelöli meg célként. A számos tervezett intézkedés közül az ösztöndíjprogramok alapítását, az akadémiai és tudományos körök város problémáinak megoldásába történő bevonását érdemes megemlíteni.
- Több alprogramhoz is kapcsolódik a leromlott, használaton kívüli épületek felmérése, új funkciókkal történő felruházása, és ennek megfelelő infrastrukturális átalakítása, felújítása. Elsősorban a régi ipari, jelenleg elhagyottan álló épületek száma jelentős Poznańban: a stratégia elsősorban a gázgyárak (gasworks), vágóhidak, nyomdák kallódó épületeit említi.

Fenti célok megvalósulása, a kihívásokra adott professzionális válaszok, valamint hatékony intézkedések által válhat Poznań a döntéshozók szándéka szerint az alábbi szlogen beteljesítőjévé: „Poznań as a City of Work and a City of Play”.¹⁶⁹

¹⁶⁹ <http://www.poznan.pl/mim/omiescie/en/-,p,20892.html>

7.4 Ábrajegyzék

1. ábra: A nemzetközi jógyakorlatok feltérképezése során elemzett városok földrajzi elhelyezkedése	20
2. ábra: Városklaszterek a kulturális kínálat alapján	28
3. ábra: A Magyar Digitális Startup Stratégia (DSS) pillérei és intézkedései #1	32
4. ábra: A Magyar Digitális Startup Stratégia (DSS) pillérei és intézkedései #2	34
5. ábra: A Design Terminál inkubációs programjában résztvevő kreatív vállalkozások által igényelt mentorálási tevékenységek tématerületei.....	37
6. ábra: Az öt legnagyobb vidéki nagyváros lakónépességének alakulása.....	53
7. ábra: A természetes népmozgalom alapmutatóinak alakulása.....	53
8. ábra: A vándormozgalom mutatóinak alakulása.....	54
9. ábra: Győr népességének korcsoportok szerinti megoszlása (%).....	54
10. ábra: Adófizetők aránya az aktív korosztályon belül.....	55
11. ábra: A munkanélküliségi ráta alakulása Magyarországon és Győrben	56
12. ábra: Az egy főre jutó belföldi jövedelem alakulása Győrben és Magyarországon	56
13. ábra: Társadalmi szervezetekben, közösségekben való részvételi aktivitás, N=3026 (%)	58
14. ábra: Győr polgárainak kulturális aktivitása	60
15. ábra: A kreatív gazdaság körébe tartozó vállalkozások aránya	61
16. ábra: A Hiventures Alapkezelő által támogatott startupok területi megoszlása (2018).....	62
17. ábra: Munkahelyek a kreatív gazdaság egyes szektoraiban (1000 lakosra vetítve, 2011, fő)	63
18. ábra: Új munkahelyek a kreatív gazdaság egyes szektoraiban (1000 lakosra vetítve, 2013, fő).....	64
19. ábra: A győri fiatalok „Mennyire valószínű, hogy 2-3 éven belül saját vállalkozást/startupot alapít?” kérdésre adott válaszainak megoszlása	64
20. ábra: A győri fiatalok „Kockázatkerülő vagy inkább vállalkozókedvű?” kérdésre adott válaszainak megoszlása	65
21. ábra: Az előadó-művészeti intézmények hazai előadásinak száma és látogatottsága	67
22. ábra: Az előadó-művészeti intézmények hazai előadásinak száma és látogatottsága	68
23. ábra: Az előadó-művészeti intézmények által értékesített bérletek száma.....	68
24. ábra: A művelődési házak keretei között működő közösségek száma	70
25. ábra: A művelődési házak keretei között működő közösségek tagjainak száma.....	70

26. ábra: A művelődési házak látogatottsága.....	71
27. ábra: A művelődési házak tevékenységén részt vevők megoszlása	71
28. ábra: A Fesztiválközpont által szervezett programok látogatottsága.....	72
29. ábra: A közgyűjtemények „klasszikus” tevékenységeik kapcsán való látogatottsága, használata.....	73
30. ábra: A közgyűjtemények „egyéb” tevékenységeinek száma és azok látogatottsága.....	74
31. ábra: Kulturális intézmények önkormányzati támogatása	75
32. ábra: Kulturális intézmények saját bevételből való finanszírozottságának mértéke	75
33. ábra: Előadó-művészeti intézmények kiadása TAO támogatásból és egyéb szponzorációból való finanszírozottságának mértéke.....	76
34. ábra: A Győrben működő civil/nonprofit szervezetek tevékenységi kör szerinti megoszlása (2016, %).....	79
35. ábra: Öntevékeny művészeti közösségek támogatását szolgáló pályázati felhívás keretösszege (2016-2018, ezer Ft)	80
36. ábra: Győri fesztiválok látogatottsága, ismertsége (2017, %)	81
37. ábra: A Kreatív Győr Stratégia szerkezete.....	93
38. ábra: Győr elsődleges munkaerő-vonzáskörzete	123
39. ábra: A Balett előadásainak és látogatottságának adatai.....	139
40. ábra: A Zenekar hangversenyeinek száma.....	140
41. ábra: A Zenekar látogatottsága	141
42. ábra: A Zenekar bérletszámának alakulása.....	141
43. ábra: A Győri Nemzeti Színház előadásainak és látogatottságának adatai.....	144
44. ábra: A Győri Nemzeti Színház bérletszámának alakulása	144
45. ábra: A Bábszínház előadásainak és látogatottságának adatai.....	146
46. ábra: A Bábszínház bérletszámának alakulása	146
47. ábra: A Generációk Háza közösségei tagjainak száma.....	149
48. ábra: A Generációk Háza tevékenységén való részvételek, látogatások	150
49. ábra: A Molnár Vid Bertalan Művelődési Központ közösségei tagjainak száma	152
50. ábra: A Molnár Vid Bertalan Művelődési Központ tevékenységén való részvételek, látogatások	153
51. ábra: A Ménfőcsanak-Gyirmót Művelődési Központ közösségei tagjainak száma	155

52. ábra: A Ménfőcsanak-Gyirmóti Művelődési Központ tevékenységén való részvételek, látogatások	156
53. ábra: Az Újvárosi Művelődési Ház közösségei tagjainak száma.....	158
54. ábra: Az Újvárosi Művelődési Ház tevékenységén való részvételek, látogatások	159
55. ábra: A Fesztiválközpont által szervezett fesztiválok látogatottsága.....	161
56. ábra: A József Attila Művelődési Ház közösségei tagjainak száma	163
57. ábra: A József Attila Művelődési Ház tevékenységén való részvételek, látogatások.....	164
58. ábra: A Múzeum kiállításainak látogatottsága	168
59. ábra: A Múzeum különböző, közösségi jellegű tevékenységeinek és az azokon résztvevők száma #1.....	169
60. ábra: A Könyvtár használatára beiratkozottak száma és a Könyvtár használatának adatai	172
61. ábra: A Könyvtár közösségi jellegű tevékenységeinek és az azokon résztvevők száma.	173

7.5 Táblajegyzék

1. táblázat: A nemzetközi jógyakorlatok feltérképezése során elemzett városok és ismérveik	19
2. táblázat: A Rómer-ház tevékenységeinek látogatottsága.....	72
3. táblázat: Győr főbb nem önkormányzati fenntartású kulturális intézményei	77
4. táblázat: A civil/nonprofit szervezetek számának alakulása az egyes szervezeti formák alapján 2012–2016 között	79
5. táblázat: A Kreatív Győr Stratégia intézkedéscsoportjait és azok rész céljai	94
6. táblázat: A Kreatív Győr Stratégia jövőképe, átfogó- és specifikus céljai	95
7. táblázat: A Kreatív Győr Stratégia „Polgárság” pillérének specifikus célja, intézkedéscsoportjai és rész céljai, továbbá intézkedései	95
8. táblázat: A Kreatív Győr Stratégia „Közösség” pillérének specifikus célja, intézkedéscsoportjai és rész céljai, továbbá intézkedései	96
9. táblázat: A Kreatív Győr Stratégia „Kreativitás” pillérének specifikus célja, intézkedéscsoportjai és rész céljai, továbbá intézkedései	96
10. táblázat: A Kreatív Győr Stratégia „Kisugárzás” pillérének specifikus célja, intézkedéscsoportjai és rész céljai, továbbá intézkedései	96
11. táblázat: „A jövő polgárai” intézkedéscsoport rész céljai és intézkedései	98
12. táblázat: A „Lokálpatriotizmus” intézkedéscsoport rész céljai és intézkedései	103
13. táblázat: A „Közösség” pillér intézkedéscsoportjai, rész céljai és intézkedései.....	107
14. táblázat: A „Kreativitás a kulturális értékteremtésben” intézkedéscsoport rész célja és intézkedései.....	113
15. táblázat: A „Kreativitás a gazdasági értékteremtésben” intézkedéscsoport rész céljai és intézkedései.....	116
16. táblázat: A „Kisugárzás” pillér intézkedéscsoportjai és intézkedései.....	120
17. táblázat: A Kreatív Győr Stratégia keretében az előadó-művészeti intézmények számára meghatározott feladatok.....	128
18. táblázat: A Kreatív Győr Stratégia keretében a közösségi művelődési intézmények számára meghatározott feladatok.....	128
19. táblázat: A Kreatív Győr Stratégia keretében a közgyűjtemények számára meghatározott feladatok.....	129
20. táblázat: A Kreatív Győr Stratégia által előírányzott infrastrukturális fejlesztések	130

21. táblázat: A Kreatív Győr Stratégia által előirányzott infrastrukturális fejlesztések melletti további beruházások.....	131
22. táblázat: A Kreatív Győr Stratégia forrástérképe.....	135
23. táblázat: A Balett külföldi előadásainak és azok látogatóinak száma.....	139
24. táblázat: A Zenekar külföldi előadásainak és azok látogatóinak száma	142
25. táblázat: A Bábszínház külföldi előadásainak és azok látogatóinak száma.....	147
26. táblázat: A Generációk Háza közösségeinek száma	148
27. táblázat: A Molnár Vid Bertalan Művelődési Központ közösségeinek száma.....	151
28. táblázat: A Ménfőcsanak-Gyirmóti Művelődési Központ közösségeinek száma.....	154
29. táblázat: Az Újvárosi Művelődési Ház közösségeinek száma	157
30. táblázat: A József Attila Művelődési Ház közösségeinek száma	162
31. táblázat: A Rómer-ház tevékenységeinek és az azokon résztvevők száma	166
32. táblázat: A Múzeum különböző, közösségi jellegű tevékenységeinek és az azokon résztvevők száma #2.	169
33. táblázat: A Könyvtár által 2014-2017 között, adott években digitalizált dokumentumoldalak száma.....	172

GYŐR 2023

**EURÓPA KULTURÁLIS FŐVÁROSA 2023 PÁLYÁZAT
VÉGSŐ KIVÁLASZTÁSI SZAKASZ**

PÁLYÁZÓ:

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata
Borkai Zsolt polgármester

KULTURÁLIS KONCEPCIÓ ÉS MŰVÉSZETI TARTALOM:

Karzat Színház Nonprofit Kft.

Borsa Kata - Pál Kálmán

Közreműködött: Juhász Tekla, Kovács Vanda, Petrányi Barna

Nemzetközi közreműködők: Adrian Schwarzstein, Husam Abed, Matija Solce,
Sergey Korsakov, Szép Fruzsina, Zoltan Kunckel

PÉNZÜGYEK, SZERVEZETI STRUKTÚRA, VÉSZHELYZETI TERVEZÉS:

Győri Térségfejlesztési és Projektmenedzsment Kft.

Sárkány Péter

Közreműködött: Czakó Lajos János, Németh Tamás Zoltán,
Nyáriné Sulyok Renáta, Szvoboda-Major Anikó

KÖZREMŰKÖDTEK TOVÁBBÁ:

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata

Dr. Fekete Dávid alpolgármester

Dr. Csörgits Lajos aljegyző

Kulturális, Sport és Városmarketing Főosztály

Hermann-né Gesztrich Nikoletta, Jakab Petra, Pápai Nikolett, Rácz Annamária

Győr 2023 pályázat előkészítő testülete

Győri Művészeti, Fesztivál és Művelődési Központ

Tóthné dr. Kardos Krisztina

Győr Megyei Jogú Város művészeti és kulturális intézményei

Szakértők: Beke Márton, Morvay Szabolcs, Polgári István, Varga Gyula

Felelős kiadó

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata, Borkai Zsolt polgármester

Grafika

Csermák Zsuzsanna, Ilyés Zoltán, Tóth András

Korrektor

Silnicki Beáta

Fordítás

Fejérvári Boldizsár, Mecséri Olivér

Fotók

Marcali Gábor, O. Jakócs Péter, Streer Dániel

Nyomda

Palatia Nyomda és Kiadó Kft.

Győr város hivatalos oldala: www.gyor.hu

Győr 2023 hivatalos oldala: www.2023gyor.hu

Facebook: <https://www.facebook.com/gyor2023ekf/>

Instagram: #Gyor2023EKF

Bevezetés – Általános szempontok

■ Miért kíván a város részt venni az Európa Kulturális Fővárosa cím kapcsán megrendezett pályázaton?

„A legjobb pillanatok általában akkor következnek be, amikor egy ember teste és tudata önként vállalt erőfeszítésben végső határáig megfeszült, hogy valami nehezet és érdemlegeset alkosson.”

Csíkszentmihályi Mihály

Győr a nagy európai kelet-nyugati közlekedőút fontos kapuja, állomása, pihenője már hosszú-hosszú ideje. Ahol a hegyekből lezúduló Duna a síkságra érve szétterül, ott varázslatos természeti környezetben építettek az évszázadok során a magyarokkal itt élő németek, rácok, zsidók, horvátok, olaszok, szlovákok egy várost, a mi közös otthonunkat, Győrt. Tíz győriből négyet az élet sodort a városba, amit ma már otthonának tart, és folyamatosan érkeznek újabb vándorok, akik a síkságra érve megpihennek, letelepszene itt. Mindannyian az áramlás részesei vagyunk, kicsit olyanok, mint amikor a folyó az áradásakor összehordja a mindenhol összesodort faágakat, amikről már senki sem tudja, hogy hol maradtak el a gyökereik. A folyóban összekapaszkodnak, hol sodródni, hol küzdeni az árral együtt egymásra utalva. Azután ebből a nagy küzdésből lesz egy kis hordaléksziget, amihez egyre több és több minden kapaszkodik, és miközben a folyó áramlik tovább, a megfelelő helyen egy igazi sziget jön létre a testében, amin árnyas fák nőnek. És az a sziget már visszahat a folyóra, tereli a vizét, mert a kis faágak együtt az idő múlásával létrehoztak valami nagyot. Mi, győriek úgy érezzük, most van itt a mi időnk.

Az Európa Kulturális Fővárosa (röviden: EKF) pályázat lehetőség számunkra, hogy az áramlásban szerzett évszázados tapasztalatainkat összegezzük, és megosszuk Európával azokat egy olyan korban, amikor az áramlás kérdése több területen is égetően aktuális. Ugyanakkor lehetőség önmagunk számára is, hogy emlékeink feltárásával, történetünk összegzésével és annak európai kontextusba helyezésével megismerjük közösségünket, és jövőnket saját áramlás-hagyományainkra építsük. Szükségünk van egy erős, önmagát megtartó közösségre, egy városra, amiben nemcsak lakni, de élni is varázslatos, és ahhoz, hogy az életünket jobbra tegyük, az élményeinket kell jobbra tennünk.

■ A városra vonatkozó terv magában foglalja-e a környező térséget is? Ismertesse a döntés okait.

Igen. Győr pályázati koncepcióját saját régióján túl európai utak hálózatára építi. Régiós partnereinket egyes programelemek közös megszervezésére hívtuk és hívjuk meg. Földrajzi helyzetünkből adódóan ugyanakkor ezek a regionális projektpartnerségek három országot fognak át, és két szomszédos ország fővárosának közelségére is építhetünk.

A világörökségi helyszín, a Magyar Bencés Kongregáció Pannonhalmi Főapátság (röviden: Pannonhalmi Főapátság) és Győr ezer éve a magyarság sikeres európai integrációjának jelképe. A Pannonhalmi Főapátság napjainkban is a kultúra, az oktatás, a gazdálkodás, az elfogadás kiemelkedően jó példája. A környezettudatos életszemlélet elvéhez igazodó gazdálkodás és életmód európai értékrendjének alkalmazása nagyon korszerű üzenet. Győr és a Pannonhalmi

Főapátság együttműködése számos vonatkozásban fontos, ugyanakkor korunk diktálta követelmény is. Az EKF projekt kapcsolódási pontjai a szakrális örökség, a műemlékgondozás, -felújítás, -hasznosítás, az oktatás, a környezettudatosság köré rendeződnek.

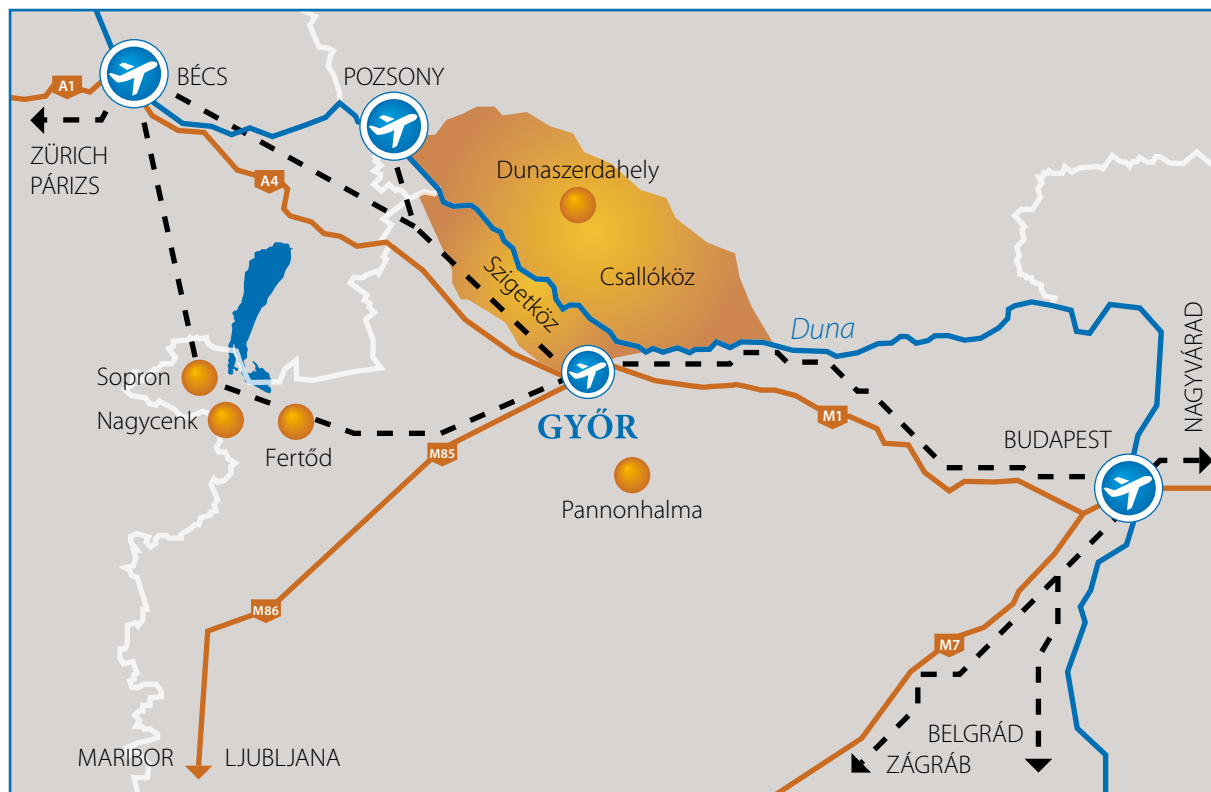
A fertői Esterházy-kastély épületegyüttese és megtervezett természeti környezete európai érték, akárcsak szerteágazó szellemi öröksége. A kastély színházát fénykorában Pozsonyból, Bécsből látogatták, bábszínházának csodájára jártak, kerti ünnepesein Közép-Európa akkori elitje ámuldozott Haydn muzsikáját hallgatva. Ez a komplex örökség szervesen kapcsolódik pályázatunkhoz, hasonlóan a nagycenki (H), galántai (SK) és kismartoni (A) kastélyok és kastélykertek fejlesztési terveihez.

A Szigetköz és a Csallóköz vidéke Győr természetes régiós övezete, melyben több Natura 2000-es terület található, folyói az áramlás folyamatosságának szimbólumai. A Szlovákia és Magyarország területén együtt lüktető tájegység különleges környezeti érték, tanulságos és figyelmeztető példája a Föld csodás élni akarásának és sérülékenységének. Megőrzése országokon, történelmi korszakokon átívelő kötelesség.

A csallóközi Dunaszerdahellyel az együttműködés alapjait a földrajzi és a történelmi lehetőségek jelentik. A Szlovákiához tartozó város sok szempontból kötődik Győrhöz, pályázatunkban a környezeti örökségünkhöz kapcsolódó projektek mellett urbanizációs téren is összehangoljuk, illetve együtt haladva valósítjuk meg terveinket.

Megyénk második legnagyobb városa, Sopron nemcsak földrajzilag, de történetileg is kötődik Győrhöz és az áramláshoz. Sopron határában, az Európa Örökség díjas Páneurópai Piknik Emlékpark helyén léphettek át nyugatra az 1989-ben Magyarországon keresztül menekülő keletnémetek. Céhes hagyományainak gazdag tárgyi emlékeire, Liszt Ferenc kultuszára tematikus útjainknál építünk.

Partnereink mindegyike része koncepciónknak, és saját áramlástörténetével járul hozzá annak kibontásához.

■ Röviden ismertesse a város kulturális profilját.

A város jelenlegi kulturális profilja szervesen épül gazdag történeti és közösségi tradícióira, tárgyi emlékeire. A történelmi belváros (Győr, Magyarország műemlékekben harmadik leggazdagabb városa, a főváros után második Sopron, pályázatunk partnere) legszebb épületei városi vagy egyházi tulajdonban szolgálnak kulturális, illetve turisztikai célokat. Felújításuk, fejlesztésük a tulajdonosok által összehangoltan történik, az értékek megőrzése mellett szem előtt tartva azt a közös célt is, hogy Győr mint kulturális turisztikai attrakció világszerte versenybe szállhasson az utazók figyelméért.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata (röviden: Önkormányzat) összesen 12 kulturális intézményt tart fenn, ezek közül négy előadó-művészeti intézmény, öt közösségi művelődési intézmény és három közgyűjtemény. Az előadó-művészeti szervezetek közül a Győri Balett, a Győri Filharmonikus Zenekar, a Győri Nemzeti Színház az előadó-művészeti törvény szerinti nemzeti minősítéssel, a Vaskakas Bábszínház kiemelt minősítéssel rendelkezik. Az intézmények előadásainak száma és látogatottságuk az elmúlt években folyamatosan emelkedő tendenciát mutat, ahogy a társulatok külföldi vendégszerepléseinek száma is. Az egyre növekvő bérleteladások több mint 50%-a ifjúsági bérlet, ez jelentős erőforrás mind a Kreatív Győr Stratégia, mind pedig az EKF pályázat szempontjából, figyelembe véve, hogy mindkettő kiemelt célcsoportként tekint a fiatalokra.

Győr kifejezetten összetett közösségi művelődési intézményrendszere öt intézményre (Generációk Háza Művelődési Központ, Molnár Vid Bertalan Művelődési Központ, Ménfőcsanak–Gyirmóti Művelődési Központ, Újvárosi Művelődési Ház, Győri Művészeti, Fesztivál- és Művelődési Központ) és azok fiókéntézményeire épül. A művelődési házak keretében működő közösségek, klubok, körök száma folyamatosan bővül. A teljes látogatottság 2016. évi adatait vizsgálva megállapítható, hogy a művelődési házak látogatottságának közel felét a rendezvényeken, kiállításokon, műsorokon részt vevő polgárok jelentik.

Győr közösségi művelődési intézményrendszerének meghatározó tagja a Győri Művészeti, Fesztivál- és Művelődési Központ, amely az önkormányzati fesztiválok túlnyomó többségének szakmai felelőse és szervezője. A Fesztiválközpont kompetenciakörébe tartozó rendezvények látogatottsága az elmúlt években emelkedő tendenciát mutat.

A város gazdag történeti és művészeti gyűjteményeit a három közgyűjteményi intézmény, a Rómer Flóris Művészeti és Történeti Múzeum, a Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér és Győr Megyei Jogú Város Levéltára gondozza.

Az önkormányzati intézmények működésének alapvető forrása az emelkedő tendenciájú önkormányzati támogatás, amit kiegészít az intézmények saját bevétele, illetve a pályázati források. A magánszektor az előadó-művészeti intézmények működéséhez, illetve a városi fesztiválok költségeihez is hozzájárul, ezzel biztosítva az intézmények kiadásainak 8-10%-át. A mérték jól minősíti a győri vállalkozások kultúra iránti elkötelezettségét, amely jelentős erőforrás a jövőre nézve is.

Győr stabil kulturális és művészeti intézményrendszerén túl gazdag civil szereplői közreműködésre és az egyházakkal ápolta hagyományosan erős kulturális kapcsolataira is épít. Az öntevékeny alkotói csoportok és civil körök legfőbb infrastrukturális bázisai a fent leírt intézmények. A közeljövő egyik legfontosabb közös feladata, hogy a dinamikusan fejlődő civil közösségek kibontakozásához még több teret és még hatékonyabb, kimondottan civil fókuszú intézményi, infrastrukturális háttérrel tudjunk biztosítani. Az Önkormányzat évente hirdet támogatói pályázatot, aminek segítségével a nonprofit és vallási szervezetek kulturális programjaikat megvalósíthatják. A Kreatív Győr Stratégia külön kiemeli a fenti szereplők és az önkormányzati fenntartású intézmények közötti szinergia további erősítését.

■ Ismertesse az Európa Kulturális Fővárosa cím odaítélése esetén végrehajtandó program koncepcióját.

Győr pályázatának központi témája az ÁRAMLÁS. Úgy is mint természeti jelenség, úgy is mint az információ továbbadásának lehetősége, és úgy is mint a pozitív filozófia kulcsfogalma.

A TERMÉSZET ÁRAMLÁSA

Győr a folyók városa. Szűkebb, tágabb környezetén, de még a belvárosán is folyók áramlanak keresztül, Európa folyói, közöttük a legtöbb népet összekötő Duna. Több évtizedre elég kulturális tartalmat adhatna nekünk maga a Duna is, hiszen évszázadok óta gyűjti, szállítja, áramoltatja hullámain Európa országokon átívelő történetét. De a természet áramlásának vizsgálatakor foglalkozhatunk a széllel, az energiával és minden olyan élő organizmussal, ami a jövőnket meghatározó természeti környezet része.

A TERMÉSZET ÁRAMLÁSÁNAK LEHETŐSÉGE

Győrnek újra fel kell fedeznie és élettel kell megtöltenie a vízpartjait, ki kell használnia azt a kivételes lehetőséget, hogy a szívében áramolnak a folyók, és közvetlen közelében olyan különleges természeti terület van, mint a Szigetköz-Csallóköz térsége a Duna és holtágainak rendszerével. Ezek az adottságok számtalan kiaknázatlan (öko és kulturális) erőforrást és a jövőnk szempontjából fontos környezeti tanulságokat rejtnek. Ugyanakkor fontos, hogy ezt az áramlást ne csak térben, de időben is értelmezzük. Gondolnunk kell rá, hogy a ma elültetett fa a holnap termését hordozza magában, és mindaz, amit ma tehetünk a környezetünkért, az unokáink életét fogja megkönnyíteni.

AZ INFORMÁCIÓ ÁRAMLÁSA

Győr földrajzi fekvéséből adódóan az újkori kultúra történetében az átjáró szerepét töltötte be Európa keleti és nyugati fele között. A második világháború és a rendszerváltás közötti időszakot leszámítva Győr nyitott kapu volt, amin különböző apropóval vagy súlyos okkal, egyéni ambíciótól vezérelve vagy mások által kényszerítve áramoltak át utazók, kereskedők, iparosok, hadseregek, uralkodók, hódítók és menekülők.

Hosszú ideig az információk a valós térben terjedhettek csupán, szekéren, hajón, vonaton, lóháton keresztezve a várost. Napjainkra, a Gutenberg-galaxis végére azonban az információk áramlásának lehetősége a Győrt átszelő európai kocsutakról áttevődött a virtuális térbe. Ez a világrengető változás alapjaiban kérdőjelezi meg a lineáris folyamatok létjogosultságát, az A-ból B-be vezető utak egyenességét és a kultúra fogyasztásának olyan alappilléreit, mint a könyv vagy a múzeum.

AZ INFORMÁCIÓ ÁRAMLÁSÁNAK LEHETŐSÉGE

Győr áramlási csomópontokban fekszik, így történetével önmaga mutathat példát Európában, hogy az áramlást kísérő kulturális ingerek segítségével hogyan építkezett pozitívan a múltban, hogyan használja az információ áramlását a jelenben, és milyen lehetőségeket lát a jövőre nézve az áramlásban. Győr saját történelmére épülő, kulturális identitását és jövőjét megalapozó lehetősége, hogy az Európa Kulturális Fővárosa pályázatában összegezze, újrapozicionálja és megőrizze az utókornak az áramlásban rejlő tapasztalatainak és hagyományának üzenetét. Ugyanakkor ezek a vizsgálatok segíthetnek nekünk is, hogy az áramlásban, illetve a város földrajzi helyzetében rejlő lehetőségeket még jobban kihasználhassuk.

AZ EMBEREK EURÓPAI ÁRAMLÁSA

A különböző kényszerek okán Győrön keresztülhaladók témakörével, akár napjainkra vetítve is, fontos foglalkoznunk. A 20. század világegései bőven szolgáltatnak példát, de a menekülés témakörének Győrhöz kötődő vizsgálatát ennél sokkal régebben kell kezdenünk. Walter Lynch író püspök hányatott életének utolsó állomása Győr volt, szülővárosa pedig Galway, a 2020-as év Európa Kulturális Fővárosa. 1944 nyarán és őszén munkaszolgálatosok és deportáltak halálmenetei haladtak keresztül a városon. 1947–48-ban a felvidéki magyarságot Győrön, Komáromon keresztül telepítették át Csehszlovákiából Magyarországra. 1956 októberében magyar fiatalok, egész családok és családjaikat hátrahagyók menekültek itt nyugatra a szovjet tankok és az kommunista diktatúra börtönei elől. 1989-ben NDK-s rendszámú Trabantok indultak a határ felé, hogy fél Európát megkerülve, Magyarországon, Győrön, Sopronon keresztül juthassanak haza Berlinbe, ugyanannak a falnak a másik oldalára.

AZ EMBEREK EURÓPAI ÁRAMLÁSÁNAK LEHETŐSÉGE

Az emberek európai áramlása napjainkban égetőbb kérdés, mint valaha, és Győr ugyanannak az útnak egy állomása ma is. Szinte mindenki áthaladt Győrön, aki gyalogosan, autóval vagy vonattal érte el a Balkánról Ausztriát, Németországot. A 21. századi áramlás sodráspontjában, a 20. század áramlásainak tapasztalatával, beszélnünk kell az emberek legújabb kori vándorlásáról. Mi az út mellett élők tapasztalatait mondhatjuk el, és bemutathatjuk több száz éves sikeres betelepüléstörténeteinket, hogy azokra építve vonhassunk le a jövő számára hasznos következtetéseket. Az újonnan érkezők betelepülési nehézségei érintenek minket is, és ezek a problémák részben függetlenek attól, hogy egy város új polgárai mennyire messziről indultak el.

A POZITÍV FILOZÓFIA ÁRAMLÁSA

Az áramlás nemcsak Európa Kulturális Fővárosa programunk témáját határozza meg, de egyben olyan attitűdöt is, aminek mentén a pozitív filozófia segítségével minden tevékenységünk további töltetet kap. Tervünk alapja, hogy ne csak passzív kulturális élményeket nyújtsunk, hanem sokkal inkább közös áramlat-élményt idézzünk elő. Azt szeretnénk, hogy 2023 után az emberek ne csak az Európa Kulturális Fővárosa év programjaira és eredményeire emlékezzenek, hanem a boldogság aktív megélésének egyéni és közösségi titkára is.

A POZITÍV FILOZÓFIA ÁRAMLÁSÁNAK LEHETŐSÉGE

Napjainkban könnyű megváltoztatni a munkahelyet és a lakóhelyet. A felmérések azt mutatják, hogy a városlakók jelentős része Győrben is friss betelepülő. Nem kötődnek kellőképpen a városhoz, ahol élnek. Ha a városnak nincs igazi közössége, olyan lesz, mint egy vasútállomás, ahol szinte minden ember csak átutazó. Szükségünk van a közösségépítő aktív áramlat-élményekre, a gyökereink megismerésére és a lehetőségeink feltérképezésére, hogy az otthonunknak érezzük a várost, ahol élünk.

Tematikánk az áramlásra épül, a minket körülvevő környezetre, a városunkon áthaladó utakra, emberekre, a pozitív filozófia lehetőségére és a bennünk élő áramlásra, mindarra a tapasztalatra és lehetőségre, amit az áramlás kapcsán az elmúlt századok alatt összegyűjtöttünk és most megoszthatunk. Az áramlás minden esetben változás, és a változás megismerése egyben lehetőség, hogy jobbra tehessek magunkat és a világot, amiben élünk.

1. Hosszú távú stratégiához való hozzájárulás

■ **Ismertesse a városban a pályázat benyújtásának időpontjában követett kulturális stratégiát, valamint a városnak a kulturális és kreatív szektorok kapacitásbővítésére irányuló terveit – ideértve az előbbi szektorok, valamint a város gazdasági és szociális szektorai közötti hosszú távú kapcsolatok fejlesztését. Milyen tervekkel rendelkezik város a kulturális tevékenységeknek a cím viselésének éve utáni időszakban történő fenntartására?**

Az Önkormányzat Közgyűlése a 154/2017. (X. 27.) Kgy. határozatával kifejezte szándékát az Emberi Erőforrások Minisztériuma által az EKF 2023 cím elnyerésére szóló pályázaton való részvételre.

Az első fordulóban beadott pályázati könyvünkben vállaltuk egy 2019–2028 közötti időszakra szóló kulturális stratégia kidolgozását és elfogadását, melynek alapja az EKF pályázat koncepciója, fejlesztései és beruházásai. A stratégia egyik célja a végleges pályázati anyagban elfogadott fejlesztési tervek hosszú távú fenntarthatóságának biztosítása, és a 2023-as év elteltével annak eredményeinek leghatékonyabb megőrzésére irányuló tervek összegzése.

Az EKF pályázat második forduló pályázati könyvével párhuzamosan készült el a Kreatív Győr Stratégia 2019–2028-as időszakra vonatkozóan, ami a pályázati anyag és a stratégia kérdéseinek párhuzamos, egymásra épülő, egymást támogató véglegesítését tette lehetővé.

A Kreatív Győr Stratégiát az Önkormányzat Közgyűlése 2018. november 8-án, a 182/2018. (XI. 8.) számú határozatában, a pályázati anyagot a 183/2018. (XI. 8.) számú határozatában fogadta el. A Kreatív Győr Stratégia legfőbb fejlesztési fókuszaként az alábbiakat fogalmazza meg: fiatalok a fókuszban; közösségfejlesztés és hálózatépítés; kulturális, művészeti innovációk; kulturális sokszínűség; kulturális alapú városmegújítás; nyílt innovációs központok; intézményesített, többszereplős együttműködési rendszerek; háttország, széles társadalmi bázis.

Külön szempontként határozza meg a pályázathoz kapcsolódó feladatokat:

Európa kulturális fővárosának lenni nem egy egyéves projekt, hanem a megelőző években fel kell készíteni a várost az EKF évre kisebb rendezvényekkel, különösen a település közösségét aktivizáló és az év iránt elkötelező, a polgárok aktív bevonására és részvételére építő projektekkel, folyamatokkal. Azaz nem csupán a beruházásokat kell időben megkezdeni és pl. a kulturális programok fellépőit időben meghívni, hanem – és ez a siker szempontjából azonos mértékben fontos – a helyi társadalmat is fel kell készíteni az év során felpezsdülő hétköznapiakra. Ez – azaz, hogy a város polgárai a sajátjuknak érezzék és ne csak elfogadják, hanem meg is éljék az EKF-et – egyben az EKF eredményei fenntartásának egyik záloga is.

Kreatív Győr Stratégiánkkal a kreatív gazdaság fejlesztése mellett tesszük le a voksunkat. Olyan városban szeretnénk élni, ahol a kreativitás és az innováció mindennapjaink része, és nemcsak prosperáló gazdaságunkat, fejlett iparunkat támogatja, de oktatási, szociális, kulturális és művészeti intézményeinket, közösségünk mindennapjait, gyermekeink jövőjét is. Stratégiánkban rögzített legfontosabb feladatunk annak a lehetőségteremtő környezetnek a kialakítása, ami struktúrájában, szolgáltatásaiban és közösségi szemléletében is alapot teremt az alkotáshoz, ide vonzza a kreatív gazdaság szereplőit, kulturális pezsgést és prosperáló turizmust teremt és hosszú évtizedekre fejlődési perspektívát jelent számunkra egy új területen. Céljaink elérésére négy pillér mentén határoztuk meg jövőbeni feladatainkat.

POLGÁRSÁG	Az önmagáért és közösségért való, cselekvő, példát is mutató, a világra nyitott felelős polgárság eszményének megerősítése annak érdekében, hogy az hassa át Győr lakosságának mindennapjait.	- Művészetek iránti fogékonyság erősítése - Tehetségek kibontakoztatása - Közösségi, társadalmi részvétel fejlesztése
KÖZÖSSÉG	A polgárok találkozási lehetőségeinek és a közös gondolkodásra és cselekvésre irányuló alkalmak bővítése az egyéni és közösségi-szervezeti kreativitás kibontakoztatása, társadalmi, gazdasági és városfejlesztési erőforrásként való hasznosulása érdekében.	- A közösségi alkalmak, találkozások lehetőségeinek, infrastrukturális feltételeinek fejlesztése és bővítése - Polgárok közösségi részvételét igénylő, ebbéli motivációjukat erősítő és kompetenciáikat fejlesztő alkalmak, lehetőségek bővítése
KREATIVITÁS	A művészet és a kreatív gazdaság tereinek, kereteinek megteremtése, fejlesztése a művészeti és a gazdasági útkeresés és innováció egymásra hatásának, szinergiájának megteremtése érdekében.	- Kreativitás a gazdasági értékteremtésben - A design iparág lehetőségeinek bővítése - A startupok számára kedvező ökoszisztéma megteremtése
KISUGÁRZÁS	Győr értékeinek láthatóvá tétele, az intézményi, térségi, továbbá nemzetközi kapcsolódások fejlesztése annak érdekében, hogy a városra a művészek, kreatív vállalkozók csomópontként, közös projektjeik megvalósítási helyszíneként tekintsenek.	- Győr kulturális, történelmi, társadalmi és építészeti értékeinek nemzetközi és online térben való jelenlétének erősítése - Győr kulturális és kreatív gazdasági szereplőinek nemzetközi együttműködésekben való részvételének erősítése

A fenti feladatok végrehajtása, valamint a Széchenyi István Egyetem művészeti képzésének összehangolása a 2023-as év programjainak megvalósításával jelentősen megnöveli kapacitásainkat és közösségi igényeinket is arra, hogy az EKF év kulturális fejlesztéseit, legyenek azok beruházások, szolgáltatások vagy rendezvények, a jövőben is megtartsuk, és az új lehetőségek között felnövő generációk segítségével megőrizzük és továbbfejlesszük.

■ Hogyan jelenik meg az Európa Kulturális Fővárosa kezdeményezés ebben a stratégiában?

A Kreatív Győr Stratégia alapidokumentumaként határozza meg a város az „Európa Kulturális Fővárosa 2023” felhívásra benyújtott első körös pályázati anyagát: Az EKF pályázat tehát – habár ezt az „Európa Kulturális Fővárosa 2023” felhívás nem követelte meg – stratégiai szemlélettel készült, és ekként a Kreatív Győr Stratégia megalapozó dokumentuma. A dokumentum a továbbiakban rögzíti az Áramlás koncepciót és az Út, Város, Párbeszéd programcsomagok rendszerét és tartalmát, és a következők szerint határozza meg a két dokumentum kapcsolatát:

Az EKF év eredményeinek megőrzése, továbbá az arra való felkészülést szolgálva a Kreatív Győr Stratégiának része:

- Győr kulturális értékei és kreatív erőforrásai láthatóságának, azaz a város kisugárzásának erősítése és ezáltal a már most is szerteágazó nemzetközi együttműködések rendszerének további bővítése, a meglévő kapcsolatok elmélyítése;
- az EKF év és a felkészülési időszaka megannyi, a polgárokkal közös gondolkodására és együttes cselekvésére épülő elemének előkészítése olyan folyamatokkal, amelyek felkészítik a polgárokat a közösségi tervezés és cselekvés sajátosságaira;
- a fiatalok bátorítása a kreatív gondolataik megosztására és az azokon alapuló kezdeményezéseik megvalósításának szakmai támogatása.

■ Amennyiben a város elnyerné az Európa Kulturális Fővárosa címet, akkor véleménye szerint annak milyen hosszú távú kulturális, szociális és gazdasági hatásai lennének (városfejlesztési szempontból is)?

Az EKF címmel a rendelkezésünkre álló erőforrások mellé olyan közösségi jövőképet rendelhetünk, aminek elérése összekovácsol és megerősít minket.

Szükségünk van a kultúra pezsdítő erejére, hogy gazdasági tartalékainkat egy közös távlati cél érdekében mozgósítsuk, és a kultúrát a közösség érzelmi jólétének szolgálatába állítsuk. Elsősorban nem gazdasági, sokkal inkább szociális, kulturális és városépítő hatást várunk a lehetőségtől, ami végső soron visszahat a gazdaságra is.

A pályázatunkat támogató gazdasági szereplőknek fontos, hogy egyre növekvő fejlesztéseikhez megtalálják a megfelelő számú munkaerőt. Szükségük van egy városra, ahol jó élni, és Győr egy ilyen város, de a verseny erős. Nemcsak jó lakhatási, iskolai és szociális körülményeket kell teremtenünk, de kell még valami plusz. Egy közös cél, aminek eléréseért mindannyian együtt dolgozhatunk. Aminek megvalósításához mindenkire szükség van. Ami egy közösséggé kovácsolja a régi győrieket az újonnan érkezőkkel, a vendégeket az itt lakókkal, és összeköt minket Európával.

A 2000-es évek elején Győr az ország egyik legjelentősebb iparvárosa volt, elsősorban a lakosságát kiszolgáló kulturális lehetőségekkel, kiemelkedő sportsikerekkel és nagyszabású fejlesztési tervekkel. Azt mondtuk, a jövő Győrben épül, hogy az innováció, a technológia és a kultúra városa vagyunk. Most már azt is mondjuk: Mi vagyunk az áramlás!

Az EKF pályázatnak már a folyamata is katalizátorként hatott a megkezdett kulturális és turisztikai fejlesztésekre. A cím elnyerése pótolhatatlan lehetőség Győrnek, hogy a kultúra területén megfogalmazza bátorságát és sikerként élhesse meg annak megvalósult vállalásait. Új kreatív színtereket teremthetünk a valóságban, konstruktív európai fórumokat a virtuális térben, és mindezek eredményeként olyan közösségi élményeket, amik összekapcsolják a győri embereket. Győrre irányítjuk a kulturális és kreatív szektor figyelmét Európa legkülönbözőbb régióiból, és platformot ajánlunk számukra, hogy kezdeményezéseiket velünk közösen, itt Győrben valósítsák meg. Ezekkel a programokkal nemcsak idevonzzuk a kultúra erőit, de kreatív gondolkodásra, aktív részvételre inspiráljuk a felnövekvő nemzedékeket is. Az ő későbbi hozzáállásuk határozza meg Győr kulturális életének alakulását. Egy sikeres EKF évből még évtizedekig építkezhetünk, erőként felhasználva a belőle merített bátorságot a jövő tervezésekor a kultúra és a közösségépítés területén.

A turisztikai ágazat keresi az érdekes, új, aktuális helyszíneket, a fővárosokon túl az úgynevezett második városokat. Egyre több kisebb európai város van, ami érdekes kulturális kínálatával be tud állni ebbe a sorba. A nagy klasszikusok mellett olyan újoncok is, amelyek innovatív turisztikai fejlesztéseikkel lepik meg a piacot. Az utazó nem csak arra összpontosít, amit már tud, az utazó kíváncsi, és szeretne új dolgokat felfedezni. A turizmus még inkább a virtuális térben fejlődik tovább, és a jövőben még nagyobb súllyal esnek latba a választáskor az emocionális hatások, az újszerű és meglepő ajánlatok, a kivételes lehetőségek. Az EKF év kivételes lehetőség, hogy egy izgalmas ajánlattal és az EKF címmel a környező fővárosok (Budapest, Bécs, Pozsony) közé ékelődve azonos rangú második város lehessünk hosszú távon a turisztikai palettán, egy jól előkészített, érdekes ajánlattal. A cím egy évre szól ugyan, de az előkészítés időszakában van módunk tanulni az előtünk járóktól, például Linztől, hogy felkészülhessünk az elért eredmények hosszú távú megőrzésére és továbbfejlesztésére is.

■ **Ismertesse a cím által a jelölt városra gyakorolt hatás nyomon követésére és értékelésére, valamint az értékelés eredményeinek terjesztésére szóló terveit. Különösképp térjen ki az alábbi kérdésekre:**

- **Ki végzi az értékelést?**
- **A címre való kijelölés és a cím viselésének éve között meghatározásra kerülnek konkrét célok és mérföldkövek a város értékelési tervében?**
- **Milyen alaptanulmányokat és -felméréseket kíván alkalmazni – ha vannak ilyenek?**
- **Milyen típusú információkat tervez követni és figyelemmel kísérni?**
- **Hogyan határozná meg a „sikert”?**
- **Milyen időkeretben és milyen gyakorisággal történik majd értékelés?**

A turizmus és a kultúra területén tett erőfeszítéseink elismeréseként éljük meg, hogy Győr, a magyarországi EKF pályázók közül egyedül, felkerült az Európai Bizottság The Cultural and Creative Cities Monitor (CCCM), azaz a „Kulturális és Kreatív Városok Figyelője”-ként jegyzett 168 európai várost felvonultató listájára. A 2017. év nyarán közzétett tanulmány nagy segítség volt pályázatunk első fordulójának készítésekor, és az abban megfogalmazott hiányosságokat elemezve, azok fejlesztését összehangoltuk pályázati céljainkkal, valamint a város Kreatív Győr Stratégiájával, ami a pályázat eredményétől függetlenül meghatározza a kultúrával és a kreatív gazdasággal kapcsolatos terveinket az elkövetkező években.

EKF programunk eredményeinek nyomon követésénél nagy figyelmet fordítunk a The Cultural and Creative Cities Monitor (CCCM) kétévente készített elemzéseire. Programunk legfőbb, végső monitorjai maguk a CCCM által készített mérések és beszámolók lesznek.

Célunk, hogy az EKF pályázat programjai és a Kreatív Győr Stratégiában megfogalmazott intézkedések hosszú távon ösztönözzék és segítsék a kreatív gazdaságot, és fokozzák a kulturális pezsgést.

Az értékelés a megvalósítással párhuzamosan, folyamatosan zajlik. A címre való kijelölés és a cím viselésének éve között saját mérési rendszerünk végső kialakításakor törekszünk arra, hogy az a CCCM mérési módszereivel összehangban maradjon. Mérföldköveinek ütemezését igazítjuk a rendszer kétévenkénti értékeléséhez, ugyanakkor saját méréseink segítségével folyamatosan nyomon követjük eredményeinket, és azokról számot adunk mind a saját fórumainkon, mind a CCCM által működtetett online felületen.

A két értékelési folyamat minél pontosabb összehangolásának érdekében felvettük a kapcsolatot Valentina Montaltoval, aki a Kulturális és Kreatív Városok szakértőjeként, az Európai Bizottság kutatóközpontjának munkatársaként vett részt a kulturális és kreatív városok monitoring rendszerének kidolgozásában. Valentina Montalto november végén kétnapos szakmai találkozóra érkezik Győrbe.

Az értékelés főbb tényezői:

- Kulturális hozzáférés és részvétel
- Kulturális élénkítés/pezsgés (transznacionális együttműködés), lehetőségteremtő környezet (kulturális ágazat kapacitásfejlesztése) és fenntarthatóság
- Kép és észlelés (Város/térség nemzetközi bemutatása a médián és a kultúrán keresztül)
- Gazdaságra gyakorolt hatások (kiemelten: kreatív gazdaság, turisztikai mutatószámok, foglalkoztatási adatok, kreatív gazdasághoz kapcsolódó iparágak és összképi gazdasági adatok elemzése)
- Irányítás/menedzsment és környezetre gyakorolt hatások (közép- és hosszú távú célok elérésének elemzése)

Az értékelés többszintű és független, annak érdekében, hogy folyamatosan pontos kép álljon rendelkezésre mind a megvalósítók, mind a bizottság számára. A féléves gyakoriságú értékelést a megvalósítást végigkötő Értékelő Testület végzi. Az Értékelő Testület közvetlenül a Stratégiai Testület felé terjeszti elő megállapításait.

Az Értékelő Testület éves gyakorisággal egy független Nemzetközi értékelői körnek is bemutatja a projekt közvetlen és közvetett eredményeit. E nemzetközi csoport a beszámolót értékeli, és a saját szakmai tapasztalataik alapján további javaslatokat tesz.

Értékelő Testület: 3–5 fős csoport, akik a folyamatosan nyomon követik a projektet, és készítik el a fentiek szerinti beszámolóikat. Tagjai: Önkormányzat delegáltja, oktatási és szociális szektor delegáltja, a szponzorációban részt vállaló gazdasági szereplők delegáltja, valamint független, az értékelés előkészítéséhez szükséges méréseket végző szakemberek.

Nemzetközi értékelői kör: Háromfős csoport, melynek tagjai EKF városhoz köthetőek, és részt vettek EKF projektekben. A tagok közül két fő már megvalósított EKF projekttapasztalattal rendelkezik, egy fő 2023 utáni EKF projekthez köthető.

Az Értékelői Testület által készített félévenkénti jelentés elsősorban a korábbiakban megjelölt tényezőkre fókuszál, melyhez saját adatgyűjtést is végez (művészeti hallgatósámszám, új művészeti kurzusok száma – egyetemről történő adatbekérés; kulturális szakemberek által betölthető üres munkahelyek száma – Kormányhivatal; a látogatószám és a programszínvonal növekedése – kulturális intézményektől beszámolók kérése, valamint saját kutatás, elemzés, elégedettségi mutatók, szakmai díjak és visszajelzések).

Az értékeléshez összegyűjtésre kerül a CCCM 29 mutatójának értéke, mely objektíven mutatja be, milyen pályát jár be a város. Ennek a CCCM rendszerétől független, de annak mérési paramétereit alkalmazó saját monitorozásnak az eredményeit két évente lehetőségünk lesz összevetni az Európai Bizottság által készített kutatások eredményeivel. Így nemcsak az általunk mért mutatók kapnak egy objektív külső kontrollt, de az eredmények mérése, a CCCM rendszerének jóvoltából ugyanazon paraméterekkel folytatódhat tovább az EKF év nyomon követésének lezárása után is egészen addig, amíg Győrt eredményei feljogosítják rá, hogy szerepeljen a Kulturális és Kreatív Városok Figyelőjében. A város kulturális és kreatív életének folyamatos értékelése mellett külön vizsgáljuk az együttműködésen alapuló megvalósítási eszközrendszert, valamint a lakosság EKF évére történő felkészültségét.

Így teljesen átláthatóan nyomon követhető lesz a projekt megvalósítása és annak vizsgálata, hogy meghatározott céljaink elérésében sikerrel jártunk-e.

Sikernek azt tekintjük és egyben célunk is az, hogy a programszerkezetben meghatározott programelemek Győr lakosságát és az európai polgárságot bevonva közösen valósítsuk meg, elérve az áramlás üzenetével egész Európát.

Fő mérföldkövek és célok:

- Mérföldkőként értelmezhető a 2019-es, 2021-es és 2023-as, sőt a 2025-ös év, mely években az értékelési rendszer eredményei a független CCCM monitoring értékelés eredményeivel kerülnek összevetésre, melynek célja a város kulturális és kreatív ipari fejlődésének nyomon követése.
- 2021 – Városév. Győr városi rangjának 750 éves jubileumát egy egész éven át tartó programsorozattal ünnepeljük, célunk a programmegvalósítási készség tesztelése.
- 2022 – Helyi identitás, közösségben való együttműködés és önkéntesség fejlesztésének eredménymérése Győr lakosságának körében, melynek célja a lakosság EKF évre történő felkészítésének vizsgálata.

2. Európai dimenzió

■ Részletezze a tevékenységek hatókörét és minőségét:

- **Az európai kulturális sokszínűség, a kultúrák közötti párbeszéd és az európai polgárok nagyobb kölcsönös megértésének előmozdítása;**
- **Az európai kultúrák, a kulturális örökség és történelem közös vonásainak kiemelése, valamint az európai integráció és az aktuális európai témák megvilágítása;**

Győr a különböző európai jövőképek földrajzi és politikai ütközőzónájában pályázik a 2023-as EKF program megrendezésére. Elemi érdekünk, hogy az Áramlás tematikáját kibontva keressük a megoldást az európai integráció mélyítésére és kiszélesítésére. Úgy látjuk, hogy a párbeszéd elégséges feltétele a nyitottság. Győr példája az európai kultúrák és vallások közötti párbeszédre, az épített kulturális örökség tiszteletteljes és mégis jövőbe mutató felhasználására az Öt Templom Fesztivál, amit 2017-ben az Európai Fesztivál Szövetség Magyarországon ez idáig egyedülálló EFFE Laureate elismeréssel díjazott, beválogatva a fesztivált a 26 legelismertebb európai művészeti fesztivál közé.

Győr ezzel bizonyította, hogy a kultúra területén folytatott párbeszéd hatása identitásformáló, városépítő lehetőség. Az öt templom utcájának öröksége, a zsidó-keresztény kultúra és ennek megismerése a fesztivál által, elég nyitottá tett minket, hogy mások kultúrájának megismeréséről beszélhessünk, és a fesztiválhoz kapcsolódó vallásközi párbeszéd programok már nem csak a két európai vallásról szólnak.

Győrnek kötelessége, hogy európai utak metszéspontjában, saját tapasztalatairól beszéljen, és diskurzust kezdeményezzen az európai áramlások történetéről. A Menekülők és települők programsávon egyrészt saját tapasztalatainkat osztjuk meg, másrészt a témában érintett művészeket kérünk arra, hogy a rajtuk keresztülhaladó áramlásokat a saját történeteik bemutatásával, művészi eszközeikkel fogalmazzák meg. A két narratíva között húzódó párhuzamok kiemelésére, esetleges ellentmondások feloldására olyan közösségi alkalmakat generálunk, ahol az ismeretek összegzése folytán konszenzus és megbékélés alakulhat.

- **Az európai művészek bevonása, továbbá különböző országok szereplői vagy városai közötti együttműködés, valamint a nemzetközi partnerségek igénybe vétele. Nevezzen meg néhány európai és nemzetközi művészt, gazdasági szereplőt és várost, amelyekkel együttműködést tervez, valamint részletezze a kapcsolat jellegét. Nevezze meg azokat a nemzetközi partnerségeket, amelyeket a város már létesített, illetve létesíteni tervez.**

Pályázatunk nemzetközi partnerei elsősorban művészeti programunk partnerei. Az egyes programokhoz tematikai alapon felkért és kapcsolódó intézmények – például a Corvinák útjának partnerei azok az európai könyvtárak és levéltárak, ahol Mátyás Corvináit őrzik – vagy olyan szervezetek, amelyek az adott terület ismerői, és hasonló programok megvalósításában európai léptékű partnerségi tapasztalattal rendelkeznek, mint a Duna-projektek partnerei. A művészeti intézményeink által felkért európai művészeti társintézmények, mint a Richter János zeneszerző életútját bemutató tematikus útnál a Győri Filharmonikus Zenekar partnerszervezetei, illetve olyan több szervezetet összefogó, egy egész programhelyszín bázisát adó nemzetközi

ernyőszervezetek, mint a Fesztivál Fogadó stratégiai partnere, a YOUROPE – The European Festival Association.

A Kulturális és Művészeti tartalom fejezetben felsorolt partnerek listája természetesen még nem teljes. Különösen nem az a 2023-ban fellépő művészek tekintetében. Kiválasztásuknál támaszkodhatunk nemzetközi főtanácsadónk, művészeti tanácsadóink és szakmai mentoraink kapcsolatrendszerére (részletek a Kulturális és Művészeti tartalom fejezetben). 2023-as művészeti programunk irányát ugyanakkor fémjelzik a programunkat már támogató alábbi karizmatikus művészek:

Sasha Waltz táncos, koreográfus, a berlini székhelyű, az Európai Unió által „Az Európai Unió kulturális nagykövete” címmel kitüntetett Sasha Waltz & Guests társulat alapító vezetője, 2019-től a Berlini Balett művészeti vezetője. Művészeti programjának középpontjában a kultúrák és a különböző műfajok közötti párbeszéd áll.

Fetsum Sebhat a Berlinben élő eritreai származású énekes, dalszerző, a PXP Embassy és a PXP Festival alapítója. Jótékonyági akcióival a háború, az erőszak és a szélsőséges szegénység elkerülése érdekében világszerte több millió gyermeknek segít.

Transe Express Company, a Brigitte Burdin táncos, koreográfus és Gilles Rhode szobrász által 1982-ben alapított utcaszínházi társulat jelenleg 110 művésszel és 25 technikussal dolgozik, olyan nagyszabású események művészeti programjain, mint az Albertville olimpiai játékok vagy a Val-d’Isère-i sívilágbajnokság megnyitója.

A konkrét programok partnerei mellett a nyilvánosság elérésében számítunk testvérvárosaink (Erfurt, Kuopio, Sindelfingen, Colmar, Brassó, Nazaret-Illit, Nyizsnij-Novgorod, Wuhan, Poznan, Ingolstadt) támogatására, különösen Ingolstadt és Erfurt városok és művészeti szereplőinek közreműködésére.

Pályázatunk írásakor és programunk megvalósításakor szakmai mentorunkként és kiemelt partnerként tekintünk Linzre, Európa 2009-es kulturális fővárosára. Linz példája fontos minta számunkra, hogy az ipari fókuszról milyen jó lépésekkel juthatunk el oda, hogy egy sikeres EKF év után hosszú távon is egy kulturálisan és turisztikailag is kiemelt vonzású város maradhassunk. Összeköt minket a Duna, a barokk, az ipari múlt, és reményeink szerint hamarosan a testvérvárosi kötelék is.

■ **Hogyan tudja ismertetni a szélesebb európai és a nemzetközi nyilvánosság érdeklődésének felkeltésére kidolgozott stratégiát?**

Kiemelt programelemeink az egész Európát behálózó Tematikus utak, amik már a felfeztető években elindulnak, egyrészt Áramlás tematikánk részeként, másrészt a nemzetközi nyilvánosság felkeltésére kidolgozott stratégiaként is. A különböző útvonalak Győrbe vezetnek az érdeklődőket, felhívják a figyelmet 2023-as programokra és az adott település és Győr közötti kapcsolatra. Az Európa különböző pontjain (programunkban részletezett helyeken és formákban) megjelenő szabadtéri installációk, mobilapplikációk, kiállítások így egyben meghívók is.

A tematikus utak és egyes nemzetközi vonatkozású események kiegészítéseként, valamint a győri EKF projekt népszerűsítésének érdekében művészeti akciócsoportokat hozunk létre. Az éves menetrend szerint dolgozó, az előző év tapasztalataira építő és egyben a következő év programját előkészítő turnézó miniprojektjeink elemeit és közreműködőit pályázati úton, elsősorban fiatal győri alkotók köréből választjuk ki. A megtervezett, négy-nyolc állomásos, egy-három hetes útvonalakat három-öt fős csoportok járják végig produkciójukkal, állomásaikon naponta több rövid előadást tartva. A szabadtéren vagy alternatív helyszíneken tartott bemutatók időnként keresztezik a tematikus utakat

programjait, vagy erősítik Győr EKF promócióját testvérvárosokban, partnereink eseményein. Az akciócsoporthoz utazásuk során igyekeznek aktív kapcsolatokat kialakítani a győri EKF projekt iránt érdeklődőkkel, megismerkedni a fogadó helyszínek kulturális kínálatával, és útjuk közben szerzett élményeikről nemcsak hazatérve, de online felületeken már utazásuk közben is beszámolnak.

A tematikus utak és az utazó akciócsoporthoz mellett installációs egységeket készítünk. Ezek a digitális felületekkel felszerelt oszlopok a győri EKF programok információs bázisaként, időszakosan kerülnek kihelyezésre Európa-szerte. A személyes hangvétel, ugyanakkor tárgyilagos és aktuális információkat tartalmazó installációkon keresztül, a számítástechnika legmodernebb eszközeinek felhasználásával kíséreljük meg a kapcsolatteremtést.

A nemzetközi nyilvánosság érdeklődésének felkeltésében a győri társulatok és kulturális csoportok aktivitására is szervezeten, tervezeten számítunk. Külföldi utazásaik, vendégszerepléseik kiváló alkalmat és lehetőséget teremtenek 2023-as programjaink szélesebb európai megismertetéséhez.

A lakossági aktivitás is fontos eszköze a 2023-as EKF évünknek, személyes kapcsolatunk segítségével szintén minél szélesebb körben szeretnénk vendégségbe hívni az európai embereket, mert Győr polgársága tradicionálisan nagy utazó.

■ Milyen mértékben tervez kapcsolatot kialakítani a város kulturális programjai és az Európa Kulturális Fővárosa címet viselő más városok kulturális programjai között?

Törekszünk rá, hogy partnereink az előző és a leendő kulturális fővárosok képviselői közül is, konkrét programok valós partnerei legyenek. Duna-projekteken dolgozunk Linz és Újvidék városok szervezőivel. Galway városával közös örökségünk a Könnyező Szűzanya-kegykép, amire külön program épül. Rijeka és Győr között szoros egyetemi kapcsolatokra alapozva épül partnerség, Valletta és Linz a barokkhoz kapcsolódó programjaink szervezésénél ajánlotta fel segítségét. Leeuwarden tapasztalataira a Kert program elemeinél és általában a közösségépítés terén számítunk. Materával áramlástörténetük megismerése érdekében jövőre tervezzük az intenzív kapcsolatfelvételt.

Fontosnak tartjuk hangsúlyozni, hogy az EKF program egy olyan lehetőség, amiben az egyes országok egymásnak adják át a stafétát, egymás megismerésére építik kulturális programjaikat, és szervezési tapasztalataikkal is egymás hasznára lehetnek. Az ellenőrzési rendszerünk egyik eleme, hogy már volt és leendő kulturális fővárosok szervezőit kérjük fel, hogy közösen értékeljék majd a győri program megvalósulását. Azt szeretnénk, ha az előttünk jövők saját tapasztalataikkal segítenének minket, és hogy ezzel a fórummal mi is segíthetnénk az utánunk következőnek.

Ennek a gondolatnak a kifejezésére közös nyitó és záró eseményt tervezünk tartani az előttünk és az utánunk jövő városokkal, aminek pontos részleteit közösen kell kidolgoznunk. Éppen ezért programévünk terve nem tartalmazza ezeket az eseményeket. A 2022-es év fővárosai, a litván Kaunas és a luxemburgi Esch viszonylag nagy távolságra vannak tőlünk, de a virtuális tér lehetőséget ad arra, hogy záró programjaikhoz kapcsolódjunk. Az utánunk következő észt és osztrák kulturális fővárosokkal a 2023-2024-es pályázatok lezárulta után tudunk a megvalósításról egyeztetni.

A pályázni kívánó Sankt Pöltenhez közös testvérvárosunkon, Wuhanon keresztül már több kulturális szállal is kötődünk. Mindkettőnk sikere esetén örömmel adnánk át nekik a stafétát egy közös, a Dunára és a két balett-társulatra építő produkcióval.

3. Kulturális és művészeti tartalom

■ Milyen művészeti tervet és stratégiát dolgozott ki az adott év kulturális programjaira vonatkozóan?

Művészeti programunkat három programcsomagba, azokat további programsávokba rendeztük, hogy a szerkezet és az egyes tematikák átláthatóságát elősegítsük. A programcsomagok mindegyike tartalmaz programelemeket a felvezető évekre is, megalapozva ezzel a 2023-as programév megrendezésének sikerét. Az első pályázati fordulóra kialakított szerkezetünkön és tematikánkon nem módosítottunk.

ÚT (A-K): Az ÚT témaköréhez tartozó áramlasként tekintünk minden olyan folyamatra, ami Európa újkori történetében jelentős szerepet játszott, és szárazföldi vagy vízi utakon keresztezve Győrt alakított, alakít vagy alakíthat a város történetén. Az ÚT programcsomag célja bemutatni a Győrt keresztező európai utakat és összegezni az úton szerzett tapasztalatainkat. Ezek a számunkra fontos utak Európa különböző pontjairól indulnak, valóságosan és virtuálisan is végigjárhatóak, és terveink szerint hozzánk vezetnek majd 2023-ra Kulturális Főváros évünk vendégeit is. A csomag gerincét adó Tematikus utak a legjobb ábrázolási módjai az áramlás tematikájának. Rajtuk keresztül ismerhetők meg, járhatók végig a valóságban is azok a történelmi folyamatok, amelyek Győr és az egész térség alakulását befolyásolták és befolyásolják ma is. Az utak mint csatornák különböző ismeretek áramlásának folyamatait mutatják be szemléletesen és turisztikai attrakcióként tálalva az érdeklődők elé. A szövetükből épülő térben és időben tagolt rendszer EKF projektünk egész Európát behálózó váza.

VÁROS (L-P): A VÁROS programcsomaggal Győr szunnyadó kreatív energiáit élesztjük fel. Győrnek szüksége van a fiatalok jövőbe mutató városélénkítő ötleteire, hogy a gazdasági területen kamatoztatott erő, és a sportban sikereket hozó kitartás mellett, a kreatív energiák kiaknázásával, pezsgő kulturális színtér lehessen. A győri fiataloknak pedig szükségük van a támogató figyelemre és a lehetőségekre, hogy kreatív energiáikat a város érdekében sikeresen kamatoztathassák. A VÁROS programcsomag célja a közös gondolkodás és eszmecsere segítése olyan kreatív fórumokkal, feladatokkal és lehetőségekkel, amik a városban élő összes korosztályt, de hangsúlyosan a fiatalokat mozgatják meg. A programcsomag az urbánus kultúra, a városépítés és a városi fiatalok kreatív képességeinek kiaknázását célozza, lehetőséget teremt a kultúra még minőségibb és sokrétűbb befogadásához, új művészeti műhelyek létrejöttéhez, művészek győri kötődésének kialakításához, megerősítéséhez.

PÁRBESZÉD (Q-W): Az európai kultúra bármely területén folytatott diskurzus, legyen szó kályhacsempék díszítésének európai módozatairól vagy a kortárs tánc aktuális helyzetéről, lehetőség arra, hogy egymás kultúráját megismerve közelebb juthassunk közös európai kultúránk megértéséhez, mert a párbeszéd nem más, mint ismeretek áramlása. A PÁRBESZÉD programcsomag a 2023-as évben különböző művészeti ágakban és általában a kultúra területén generál eszmecserét, teremt kereteket és fórumot a beszélgetésre. A felvezető években viszont magának az EKF programnak a győri megvalósítását készíti elő, olyan társadalmasítási folyamatokkal, amik főleg a helyi kreatív szektort, a győri művészeket és általában mindenkit és minden korosztályt ösztönöznék a programban való aktív részvételre.

Az áramlás kérdése nemcsak a programok kiválasztásakor, hanem a megvalósítás stratégiájának kidolgozásakor is foglalkoztatott minket. Ennek a stratégiának két alappillére van. Egyrészt a Csíkszentmihályi Mihály magyar professzor nevéhez kötődő pozitív filozófiai irányzat, a FLOW (áramlás) mint attitűd alkalmazása a program megvalósításakor, másrészt az egyes partnerekkel létrejövő, a tematikához kapcsolódóan irányított párbeszéd, és az erre a párbeszédre épülő jövőbeni együttműködések dinamikájának folyamatos felülvizsgálata.

Filozófia: Csíkszentmihályi definíciója szerint a flow-élmény az elme működésének olyan állapota, melynek során az ember teljesen elmerül abban, amit éppen csinál, örömmel töltődik fel, teljesen feloldódik és bármi áron folytatni törekszik azt. Az áramlat-élmény egyik legbiztosabb jele, hogy ösztönösen akár kitörő örömet érzünk, miközben egy adott feladatot oldunk meg, mintha egy áramlás részesei lennénk, együtt lebegve a feladattal a boldogságot adó sikeres megoldás felé. Programszerkezetünk egyes elemeinek kidolgozásakor törekszünk rá, hogy az áramlat-élményéhez segítsük közönségünket azzal, hogy a folyamatok aktív részesévé válhatnak.

Partnerség: Az első forduló óta eltelt időszak tapasztalatai arra vezettek minket, hogy a pályázat megvalósításával kapcsolatos stratégiánkat egy második, éppen a tematikánk gondolatiságából adódó tapasztalattal egészítsük ki. Ha úgy tekintünk az egész folyamatra, mint egy közös áramlásra, akkor el kell fogadnunk, és használnunk kell a víz áramlásának fizikai szabályszerűségeiből levonható tapasztalatot, miszerint a folyás irányát a víz útjába kerülő akadályok képesek némiképp megváltoztatni, de mindez nincs lényegi befolyással arra, hogy a víz mégiscsak áramlik.

■ Ismertesse a kulturális program felépítését – ideértve az évet meghatározó tevékenységek/főbb események hatókörét és változatosságát.

Mindegyikhez egyenként mellékelje az alábbi információkat: időpont és helyszín / projektpartnerek / finanszírozás. (Az időpont és helyszín / projektpartnerek / finanszírozás meghatározása az előzetes kiválasztási szakaszban opcionális)

Programszerkezetünk maga az áramlás, így nem merev statika, hanem rugalmas struktúra jellemzi. Egyfelől befogadó: szeretné helyzetbe hozni azokat az európai kreatív alkotókat, közösségeket, akiket vonzáskörünkbe tudunk szólítani, másfelől kitárulkozó: a legteljesebb mértékben szeretnénk experimentális módokon megmutatni városunk jövőbe mutató lehetőségeit, értékeit az egész kontinensnek. Minden kiválasztott programunk alázatosan szolgálja a fenti célokat, mert egy jó ötlet nem mehet a koncepció rovására. A végső megvalósításnak ez a befogadó, kitárulkozó módszere jellemzi a kárpát-medencei programokat is, hiszen a térségi közönségre hatás, a programok sikeres megvalósulása esetén úgy működhetnek, mint a középkorban számos nagy hírű piac vagy vásár: ahonnan a kalandos úton, messziről érkezők nem várt értékes áruval megrakodva térhetnek haza. A befogadás, kitárulkozás dinamikája pedig maga az áramlás.

Az alábbiakban részletezett kulturális programunk szerkezeti áttekinthetőségét szolgálja a következő oldalon található programtábla. Az egyes programsávok költségkereteit, valamint azok időrendi ütemezését a fejezet végén található táblázatban jelöltük.

A Programleírásban kiemelve jelöltük azokat a partnereket, akikkel a pályázati szöveg véglegesítésekor már van a konkrét programra vonatkozó együttműködési megállapodásunk. Az anyagban nevesített további partnerekkel kezdeményezzük a kapcsolatfelvételt, és folyamatosan törekszünk rá, hogy további partnerek bevonásával erősítsük 2023-as programunkat. A partnerek kiválasztásakor és a partnerség elmélyítésekor a fent leírt elveket alkalmazzuk.

PROGRAMCSOMAGOK		PROGRAMSÁVOK		KIÁLLÍTÁS									FESZTIVÁL																	
				TÖRTÉNELMI			TUDOMÁNYOS			MŰVÉSZETI			KULTURÁLIS			MŰVÉSZETI			ZENEI			SZÍNHÁZI			VEGYES			SPORT		
				Utcai	Vándor	Beltéri	Utcai	Vándor	Beltéri	Utcai	Vándor	Beltéri	Utcai	Vándor	Beltéri	Utcai	Vándor	Beltéri	Utcai	Vándor	Beltéri	Utcai	Vándor	Beltéri	Utcai	Vándor	Beltéri	Utcai	Vándor	Beltéri
ÚT	TEMATIKUS UTAK	Kereskedelmi tengely	A	1			1			1	1		1	1																
		Céhlegény tengely	B	1	1	1																								
		Hajózási tengely	C	1	1	1			1	1																				
		A Kereszténység útja	D		1			1			1	2	1						1		1									
		Vasúti tengely	E		1			1			1																			
		Muzsikuskok útja	F	1 2 3	2	1			2 3	2	3																			
		Corvinák útja	G	1		1			1	1		1																		
		Menekülők és települők útjai	H	1	4	5	5	4	5	8 2	6	1 6								7	6	6 7	5							
		Duna-projektek	I						1	2				2		4			2	2	2	4	2				3			
		Kert program	J	1 5	1	1			3	1 5			2			4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5	4			
	Úton Utca-fesztivál	K	1	1	1							1			1					1	1	1	1							
VÁROS	Ki lakik a városban?	L	1		1 2													2												
	Jelek a városban	M	2 3		2				1 2																					
	Város-műhely	N						2 4	2 3				4									2	2	2						
	Legyen a Te helyed	O	1		1			1	1										1		1									
	Városnap	P	1		1	1		1	1	1	1		1	1		1						1			1					
PÁRBESZÉD	Párbeszéd a barokkról	Q	2 4 3	2	2 4 3	2	2	1	2 4	2	1 4 3			5 6		6	6		6	6	6	6	5 6		6					
	Párbeszéd a táncról	R		1						1	1		1	1		1	1		1	1		1	1		1	1	1			
	Párbeszéd a zenéről	S			2					2			2		2		1 2	1 2	1 2			3								
	Generációk párbeszéde	T						1	1	1				1	1	1	1			1		1			1					
	Vallásközi párbeszéd	U	1	1	1	1			1	1	1			1	1	1	1	1	1	1		1	1		1					
	Párbeszéd a képzőművészetben	V	1 3		1 3				1 3		1 2 3																			
	Fesztivál Fogadó	W	1		1	1		1	1		1	1		1	1		1	1		1	1		1	1		1	1			

■ ELŐKÉSZÍTŐ ÉVEK ■ ELŐKÉSZÍTŐ ÉVEK + EKF ÉV ■ EKF ÉV

UTAZÓ PROJEKT					PÁLYÁZAT												KONFERENCIA										SPORT					EGYÉB
GYŐRBE		GYŐRBŐL															BELFÖLDI					NEMZETKÖZI										
Közúti	Vasúti	Folyami	Gyalogos	Egyéb	Közúti	Vasúti	Folyami	Gyalogos	Egyéb	Nemzetközi	Művészeti	Tudományos	Építészeti	Városi	Iskolai	Egyéb	Kulturális	Művészeti	Tudományos	Egyéb	Sport	Kulturális	Művészeti	Tudományos	Egyéb	Sport	Versenysport	Tömegsport	Performansz	Egyéb		
1	1			1	1	1			1	1								1							1							
1			1		1			1							1				1						1						1	
		1					1			1		1	3	3	3				1						2	2						
1	2		1		1			1											1						1	2						
	1					1													1					1	1							
1	2		3		1	2		3			2	2			2			2	2						1	2		3			1	
1					1												1	1					1	1	1							
2	3		9	3	2	3		9	3	9	2 3 9			4	4 8				1 5						1	5	6				6 8	
		2					2			1	1 2 5		1		1	5							3	4	1	4	3	3	3	3	1	
													3	1	1	3							1								5 2 3	
										1	1				1								1									
											2			1	1	1															2	
										2	1		2	1	1	1				3												
											1		1	1	4	1 3										4				4	1 2 4	
														1	1																	
										1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1								1			1	
										3 4	3 4					5	1	1			1	1	1	1	1	1		2		5	3 2 1	
																	1	1	1				1	1	1							
														1	1	1							2									
											1			1	1	1							1								1	
										1	1		1	1		1	1						1								1	
										1	1				1		2	2 3					2	2 3								
										1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1					1	

■ ELŐKÉSZÍTŐ ÉVEK ■ ELŐKÉSZÍTŐ ÉVEK + EKF ÉV ■ EKF ÉV

ÚT PROGRAMCSOMAG (A–K)

TEMATIKUS UTAK PROGRAMTÍPUSAI:

Hatókör (minden Tematikus útnál): európai

Helyszín (minden Tematikus útnál): Egész Európában, az egyes programelemeknél megadott útvonalak mentén és Győrben

Egész Európát behálózó útjaink nemcsak az áramlás tematika legszemléletesebb bemutatási lehetőségét adják, de alkalmat teremtenek arra is, hogy az előkészítő években felhívják a figyelmet Győr 2023-as programjaira, köztük az egyes témautak záró, összegző eseményeire. A kiválasztott témautak mindegyike lehetőséget nyújt, hogy az áramlás európai történetével foglalkozva felhívjuk a figyelmet annak kontinensalakító szerepére és jövőformáló jelentőségére, minden esetben Győr földrajzi fekvéséből adódó történeti tapasztalatainak összegzését kínálva fel vitaindító alapként.

A Tematikus utak egyes programelemeinek kidolgozásakor úgy alkalmazzuk az alábbi megvalósítási formákat, hogy az adott téma megismerése az egyes európai helyszíneken se csak passzív szemlélődést, hanem az áramlás aktív élményének megtapasztalását adja. Az így kialakuló emocionális hidak a programban szereplő városok művészeti, tudományos szereplői, polgárai és Győr között, reményeink szerint aktív marketingeszközként is működnek majd 2023-ban, de sokkal fontosabb, hogy általuk könnyebben megérthetővé válnak azok a kontinens sorsát alakító folyamatok, amelyek révén a múltban is megkerülhetetlen hatással lehettünk egymás sorsára.

Áramlás kiállítások: Utazó történeti kiállításaink szerkezeti alapjául magát az áramlást vettük. Azt a módot, ahogy a patak egyre növekedve, a keresztezett vízgyűjtő területekből építkezik, magával víve mindazt, amit az adott terület ad. Az értékek összeadódnak és magasabb értéket hoznak létre, akár az erdei fákat kerülgető csermelyek egyesülése, melyekből uszályokat hordó, vízierőműveket működtető hatalmas folyók válnak.

A kiállítások nem mindegyike indul Győrből, és érkezik Győrbe, de mindegyike Győrön át halad, és a kiállítási anyag minden újabb helyszínen bővül az adott város témához kapcsolódó szakmai anyagaival. *(Az egyes útvonalak tervezett állomásai a programsávkoknál olvashatóak.)* A vándorkiállítások helyszínei az európai partnerek által biztosított városi kiállítóterek. Minden ilyen kiállításmegnyitó a felvezető években egy-egy jó alkalom arra is, hogy a 2023-as győri projektről az adott város elismert művészeti, kulturális színterén beszélhessünk.

A Hortobágy legelőin hízott szürkemarhák európai útja a nagy német vágóhidak felé csak áthaladt Győrön, ezért a tematikához kapcsolódó kiállítást Debrecenből indítanánk, debreceni, hortobágyi partnerek, szakemberek segítségét kérve. A kezdetben a fajta történetét, tartási körülményeit bemutató anyag útközben kiegészül a váci levéltár a marhahajtáshoz kapcsolódó vámfizetést bemutató dokumentumaival, a bécsi múzeumokban őrzött, a magyar hajdúk kihágásait bemutató feljegyzésekkel, a „csárdakultúrával”, a magyarok hírhedt csárdáinak osztrák és német ábrázolásaival, hogy mire Nürnbergbe, a Pegnitz partjára ér, az egész útvonal tapasztalatait összegezze.

A Győrben született Richter János életútját bemutató, Győrből induló tematikus kiállítás, végigjárva a karmester életének legfontosabb európai állomásait, alkalmanként gyarapodik a vendéglátó város muzeológusai, levéltárosai, zenészei, zenetörténészei által kiegészített információkkal, tárgyi emlékekkel. 2023-ra teljes egészében visszatér Győrbe, egyrészt

egy itt létesítendő állandó kiállítás alapjául szolgál, másrészt a témához kapcsolódó EKF év kísérőprogramja, megteremtve a lehetőséget mind a győriek, mind a vendégek, mind a szakma számára az egész anyag megtekintésére.

Csoportos vizuális-művészeti projektek: Az egyes útvonalak állomásain egyszerre megjelenő művészeti projektek lényege az, hogy az adott témára irányított művészi reflexiót az utazás, áramlás lehetőségét használva juttassuk el a művész(ek) üzenetét a lehető legszélesebb, földrajzi értelemben véve érintett közösségekhez, akik a győriekhez hasonlóan egy adott áramlat útvonalának metszéspontjában élnek Európában.

A Debrecen–Nürnberg Kereskedelmi Tengely útvonal mentén elhelyezett életnagyságú műgyanta szürkemarhákat az általunk felkért európai képzőművészek mint egy-egy térbeli vásznat használhatják mondanivalójuk kifejezési felületeként. Az alkotások együtt csak a virtuális térben, illetve 2023-ban Győrben, a Kereskedelmi tengelyhez kapcsolódó tudományos konferenciák kísérő programjaként lesznek láthatóak. A cél minden esetben éppen az, hogy a művész azonos kiindulópontból, de szabad gondolattársításon át juthasson el a kész műalkotásig, hogy ugyanarra a kérdésre mindenki megkötés nélkül adhassa a saját válaszát a saját tapasztalatai és élményei szerint. Az így születő vélemények összessége egy adott témában közös európai konklúziót hoz létre úgy, hogy az egyéni alkotó szabadsága mégis megmarad.

Az európai munkatáborokba, haláltáborokba induló vonatok 1944 nyarán és őszén Győrben ugyanazon az állomáson haladtak keresztül, ahol most arra készülünk, hogy 2023-ban Európa Kulturális Fővárosának vendégeit fogadjuk. Egész Európában rengeteg ilyen állomás van. A szégyenletes tényeket feldolgozó számtalan történeti kiállítás után mi most a művészet eszközeivel emlékezünk ráirányítva a figyelmet azokra is, akik a pokolba vezető út mellett élve voltak tanúi a halálmeneteknek.

A kiállítások összegzése, kiteljesedése mindig a virtuális térben történik. Egyrészt lehetővé téve ezzel azoknak a bekapcsolódását is a művészeti élménybe, akik személyesen nem, vagy nem minden alkotást láthatnak eredeti helyszínén, másrészt új kontextusban hozva létre egy virtuális, összeurópai tárlatot. A kurátor úgy használja kiállításai terekeit Európát, mintha klasszikus esetben egy múzeumi kiállítóteret használna. Az európai városok köztereire kihelyezett alkotások aktuális közegükben már nemcsak a művész, de a kurátor munkája nyomán, a környezettel kialakított kontextusban nyernek új jelentésrétegeket. Az így születő együttthadásokat nem láthatja az sem, aki 2023-ban a győri összegző kiállításokat megnézi egy-egy témában. Ezek az európai üzenetek csak a virtuális térben kerülhetnek egymás mellé, akár úgy, hogy a műalkotások mindegyike helyi fotóművészek által dokumentálásra kerül, akár úgy, hogy webkamerán figyelhetjük egyszerre mindegyiküket.

Utazó művészeti projektek: Az egyes alkotók (vagy alkotói csoportok) által készített rendhagyó kiállítások célja, hogy végigjárva az adott tematikus út állomásait, a témára reflektáló művészi asszociációt eljuttassák az útvonal mentén élő, az adott kérdésben érintett városok lakóihoz, így erősítve meg közös európai identitásukat.

Ilyen például Menekülők és települők programsávjában, a projekt szakmai mentorának, Zoltan Kunckelnek és Pál Kálmánnak közös, az 1989-es hegyeshalmi határnyitás napjára és végső soron a berlini fal leomlásához és Németország újraegyesítéséhez kapcsolódó, egészen személyes élményekre és korabeli filmdokumentumokra építő projektje. A kiállítás egy Wartburg kombiban, az 1989-es eseményeket napra pontosan követve indul Budapestről, a zugligeti Szent Család plébániatemplom udvaráról, ahol Boeselager Csilla és Kozma Imre atya megnyitotta azt a menekülttábor, amely közel 30 000 németnek nyújtott segítséget azon a

nyáron, és végső soron megalapozta a Magyar Máltai Szeretetszolgálatot. Az autó augusztus 19-re, a határnyitás napjára ér Sopronba, és indul tovább, hogy 2023. november 9-én, azon a napon, amikor a berlini fal – amelynek első tégláját Helmut Kohl kancellár szerint a magyarok üttették ki – végleg leomlott, már Berlinben legyen.

Applikációk vándoroknak: Az applikációk a témákban jártas útitársként kísérik a gyalogos, esetleg kerékpáros túrázókat a megadott útvonalakon. A programelem középpontjában mégsem a széles körű turisztikai tájékoztatás áll, sokkal inkább az útvonal során mindig a megfelelő helyen meghallgatható szövegek: személyes visszaemlékezések, történelmi alapú irodalmi adaptációk az egyes témákról. A Céhlegények úthoz kapcsolódó túrázók irodalmi naplóadaptációkat, eredeti leveleket, a Szent László nyomában járók a lovagkirály legendáit, a Menekülők és települők útjai között a Felvidékről, Csehszlovákiából, a kitelepítés előtt a Csallóközön, majd a Szigetközön át menekülő magyarok visszaemlékezéseit olvashatják.

Az egyes applikációk elérhetőek egy fotelban ülve is, de az élmény teljességéhez elengedhetetlen az aktív közreműködés. A fizikai kihívással és az érintett útvonal bejárásával párosuló aktív részvétel egyfajta zárandokút is, személyes tisztelgés az egykori üldözött, menekülő vagy utazó előtt. A szövegek kiválasztásának alapja a történelmi hitelesség és az irodalmi minőség. A program előkészítése közben nemcsak kutatjuk a felhasználható irodalmat, de biztatjuk is a kortárs szerzőket, fordítókat az aktív részvételre, akár 21. századi történetek írására is, például a Menekülők és települők útjai programsáv nemzetközi pályázatán.

Kiállítások utazóknak: A repülővel, vonattal, hajóval, autóval érkezőknek az utazási eszközökön, illetve a reptereken, benzinkutakon installált, elsősorban rövid történelmi áttekintést adó kiállításokkal készülünk, az utazások alatti időt kihasználva a közönség elérésére. A kiállítások nem tartalmaznak műtárgyakat, drága megoldásokat, azok meglepő arculattal, sokszorosító technikával, több példányban készülnek (vasúti kocsik felmatricázása, turistahajók előtereiben, benzinkutakon kihelyezett kartoninstallációk), és párhuzamosan több helyre kerülnek kihelyezésre. A lényeg a figyelem felhívása és lehetőség a továbblépésre, elmélyedésre az érdeklődőknek kapcsolódó online felületekkel és programajánlókval.

Az alapvetés itt is az egykori és a jelenkori utazó közötti emocionális kapcsolat megteremtése annak a ténynek a fókuszba emelésével, hogy egyazon úton járnak.

Szakmai konferenciák és összegző kiállítások Győrben: A felfeztető években elinduló tematikus útjaink előkészítésének feltétele európai dimenziójú szakmai kapcsolatok kialakítása, a meglévők aktívabbá tétele mellett. Az EKF program megfelelő hívószó, hogy az általunk felvetett tematikák helyi kutatását kérjük európai partnereinktől. A kiválasztott témák mindegyike a Győrön keresztüli európai áramlás példája, így saját történetünk feldolgozásául szolgál, de ezek a történetek az áramlás természetéből adódóan európai történetek is, így esetenként ugyanilyen fontosak más városok szereplőnek is. A közös szakmai munka összegzéseként, az összegyűjtött információk és tapasztalatok feldolgozását segítő eszmecserére hívjuk 2023-ra partnereinket, akik közös rendezésű kiállításainkat is itt láthatják egyben először, hiszen 2023-ra Győrbe érnek az európai útjukon folyamatosan bővülő Áramlás-kiállítások is. Esetenként a konferenciák és szakmai kiállítások kísérőprogramjaként megrendezésre kerülnek művészeti kiállítások is – például a 2023-ra Győrbe visszaérő csoportos vizuális-művészeti projekt szarvasmarhái – az azonos tematikájú szakmai konferenciákkal egy időben, utcai tárlatként lepik el a belvárost, felhívva a figyelmet a szakmai programokra is.

TEMATIKUS UTAK PROGRAMLEÍRÁSAI:

DEBRECEN–NÜRNBERG KERESKEDELMI TENGELY (A/1)

Gecse Balázs Gergő emlékére

(Debrecen, Pest-Buda, Vác, Győr, Bécs, Pozsony, Salzburg, Regensburg, Erfurt, Augsburg, Nürnberg)

Partnerek: Hajdúsági Múzeum – Hajdúböszörmény, Hortobágyi Nemzeti Park, Magyar Szürke Szarvasmarhát Tartók Egyesülete, Magyar Nemzeti Múzeum – Budapest, **Fränkischen Freilandmuseums des Bezirk Mittelfranken – Bad Windsheim, The Austrian Open-Air Museum Stuebing – Stübing, Gastronomy Museum Prague**

Szakmai mentor: Dr. Sári Zsolt

Nagyszabású Áramlás-kiállításunk szimbolikusan képviseli a magyar élelmiszerek és termékek fontos szerepét Európában, mindössze egyetlen példa a magyar szürkemarkarha útját követve. Kutatásunk óhatatlanul keresztezi majd más áruk, technológiák európai útját, amiket oldalágként emelünk majd fő témánk mellé, illetve a gabonakereskedelemmel a Hajózási tengely keretében foglalkozunk.

Kiállításunk előkészítésekor a lehető legszélesebb körben dolgozzuk fel a kapcsolódó kultúrtörténeti szálakat. Bemutatjuk a Bécs alatt a városból kitiltott, szilaj, de jól fizető hajtóknak épített vendégfogadók, csárdák történetét, a magyar hajdúk európai szemnek oly idegen, de mégis oly fenséges táncát éppúgy, mint a hajtókat kísérő kuvaszok irigylet bátorságának továbbélését az abruzzói és pireneusi hegyi kutyák génállományában. Sorba vesszük a szürkemarkarha húsa, bőre, szaruja, csontja által éltetett magyar mesterségeket, bemutatjuk a fajta történetét, a Hortobágy közepén bújtatott állomány kalandos fennmaradását és a napjainkra egyre gyarapodó, újbóli európai és világsikereit.

A számtalan kultúrtörténeti érdekességet ígérő, utazó kiállítással párhuzamosan nemzetközi képzőművészeti projektet indítunk Európa terein 2023 nyarán, ami nemcsak ezt a programsávot, de az egész EKF programunkat hirdeti majd. A két kiállítás 2023-ban kora ősszel ér Győrbe, ahol egy a hazai múzeumok gyűjteményéből válogató szürkemarkarha-ábrázolásokat bemutató kamarakiállítás is várja. Ezzel egy időben nemzetközi konferenciát szervezünk egyrészt a területet kutató európai szakemberek, muzeológusok előadásainak teret adva, másrészt a mai korszerű húsfeldolgozást, az újra reneszánszát élő szürkemarkarhatermesztést bemutató. A konferencia szakmai vendégei esténként a Győri Nép- és Világzenei Fesztivál programjai között ismerhetik meg a hajdúk táncát és a szürkemarkarhához kapcsolható kézműves remekeket.

Pályázatunk írásakor kaptuk a szomorú hírt, hogy Gecse Balázs Gergő, az utolsó magyar vándor, aki Szlovénián és Olaszországon keresztül, két szürkemarkarha húzta kocsija mellett, gyalogosan tartott Normandia felé, amikor Franciaországban halálos autóbalesetben elhunyt. A magyar szürkemarkarhák európai útját bemutató programunkat az ő emlékének ajánljuk.

PEST-BUDA – DREZDA CÉHLEGÉNY TENGELY (B/1)

(Budapest, Győr, Pozsony, Prága, Berlin, Lipcse, Drezda, Chemnitz, Linz, Erfurt)

Partnerek: **Fränkischen Freilandmuseums des Bezirk Mittelfranken – Bad Windsheim, The Austrian Open-Air Museum Stuebing – Stübing,** Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum – Budapest, **Soproni Múzeum,** Magyar Néprajzi Múzeum – Budapest

Szakmai mentor: Dr. Sári Zsolt

A 17–19. századi Európa iparostanoncai keresztül-kasul járva a kontinensen igyekeztek a lehető legtöbb tudást összeszedni, és a kitanult ifjak, technológiai ismeretek, motívumok és új szerszámok mellett, Győrön keresztül hazatérve, magukkal hozták Európa aktuális kulturális áramlatainak hírét is. A hazai múzeumokban fellelhető céhes tárgyi emlékek gyakorta tanúskodnak az európai tanulmányutakról, de Európa ipartörténeti gyűjteményeiben is találunk a magyar céhlegényekre utaló feljegyzéseket. Számtalan személyes történet, napló, családi levelezés őrzi ezeknek az utazásoknak az emlékét és az egyénekre, a családokra és a társadalom egészére gyakorolt hatásait.

Programsávunkban ezekre a személyes történetekre szeretnénk fókuszálni, és szubjektív, követhető mintaként állítani az egykori történeteket a mai fiatalok elé. Minden rekonstruálható út, amit egy akkori tizen-huszoneves inas megtett, egy-egy példa a mai pályakezdőknek a tanulmányutak lehetőségeiről és fontosságáról. A programsávhoz tartozó utazó kiállítások – akár a valós, akár a virtuális térben is követjük azokat – egészen röviden, szinte személyes üdvözlőlappokként jelenítik meg az egyes történeteket, a források megjelölésével további elmélyülési lehetőséget adva a téma iránt érdeklődőknek. Az utazó kiállítások szakmai anyagát, elsősorban a győri céhes emlékekre fókuszálva 2021-ben, a Városévben, belföldi szakmai konferenciával és városi és iskolai helytörténeti pályázatokkal kísért, történelmi kiállításokon mutatjuk be Győrben. A céhes szokások megidézése nemcsak egy kalandos alternatíva azoknak, akik 2023-ban Győrbe igyekeznek majd, de jó példa lehet a fiataloknak, hogy európai tanulmányútjaikon gyarapított ismereteiket hogyan kamatoztathatják szülőhazájukba visszatérve.

Célunk a győri fiatalok aktív kapcsolódása az európai tanulmányutak valós lehetőségeihez, az áramlat-élmények személyes megéléséhez. A program részeként már működő képzési, ösztöndíj-lehetőségeket kötünk össze a potenciális résztvevőkkel. Az így létrehozott széles spektrumú információs bázis a szakiskolásokat kereső helyi vállalatok gyakornoki lehetőségeit, a középiskolás korosztálynak szóló csereprogramokat, az egyetemistáknak hirdetett európai ösztöndíjprogramokat gyűjti össze, és közben az EKF program részeként újabb lehetőségeket keres, teremt és generál. Az online felület és információs rendszer működtetőinek feladata lesz a létező lehetőségek felkutatása mellett a győri és európai szereplők összekötése a fiatalokkal, új „céhlegény modellek” fejlesztésével. A program népszerűsítését olyan események segítik, mint a Deák Ferenc Közgazdasági Szakgimnázium Nemzetközi Tanirodai Versenye vagy a Szabóky Adolf Szakiskola országos alkotói pályázata, a Szakiskolák Országos Kulturális Fesztiválja, a Szakmák Éjszakája vagy a Műszaki Pályaválasztó Fesztivál.

Dr. Sári Zsolt, a fenti két programsomag szakmai mentora a Szabadtéri Néprajzi Múzeum általános főigazgató-helyettese, a „CANEPAL: THE EUROPEAN HERITAGE OF SHEEP FARMING AND PASTORAL LIFE”, a „CULT-RURAL Promotion of a Cultural Area Common to European Rural Communities” és a „ReActive! Grundtvig” programok nemzetközi projektvezetője, a Szabadtéri Múzeumok Európai Szövetségének (AEOM) tagja. Fő kutatási területei: Életmódváltozások a 20. században (gazdaság- és társadalomnéprajz), Ünnepi szokások és tárgyi világa, Gasztronómatörténet, táplálkozáskultúra, Az európai juhtartás és pásztorkodás hagyományainak, mai helyzetének széles körű kutatása, bemutatása, kiállítás szervezése, és kiadványok kiadása nemzetközi hálózatban.

DUNA – MAJNA – RAJNA HAJÓZÁSI TENGELY (C/1-3)

(Constanca, Belgrád, Budapest, Győr, Sankt Pölten, Linz, Passau, Regensburg, Ulm)

Partnerek: a Duna-projekteknel leírt partnereken túl kiválasztás alatt

Két programsávunknak is központi témája a Duna. A szétválasztás oka a tematikai különbözőség. Míg itt, a Hajózási tengelynél a folyóval mint turisztikai lehetőséggel és annak kultúrtörténetével

foglalkozunk témautak, történelmi és művészeti kiállítások és konferenciák keretei között, addig a Duna-projektek a folyóhoz kapcsolódó kortárs művészeti akcióinkat gyűjtik egybe, és európai partnerségben teremtik meg a lehetőségét a közös áramlásnak és szabad alkotásnak.

Dunai útvonalak (C/1): A Dunához kapcsolódó utazási ajánlataink célja nemcsak annak a lehetőségnek a propagálása, hogy 2023-ban Győrbe Európa számos országából valóban el lehet már jutni hajóval is. Szeretnénk, ha a hozzánk érkezők olyan kultúrtörténeti háttéranyagokat érhetnének el útjuk során, amiknek segítségével megismerhetik a Duna szerepét Győr történetében. Ennek érdekében felvesszük a kapcsolatot a Dunán hajózó utasszállító társaságokkal, és velük egyeztetve alakítjuk majd ki ennek a hozzáférésnek a lehetőségeit.

Duna és Turizmus Konferencia (C/2): A dunai hajózás története, jelentősége, a mellékfolyók mint szárnyvonalak bekapcsolódásának lehetőségei, a vízi turizmus ezernyi formája, a Duna mint az európai kultúrákat összekötő legnagyobb természeti főút, a jövő lehetőségei és céljai, környezetvédelem, a víz tisztasága, a folyó és környezetének természetvédelme. Megannyi téma, amivel foglalkozhatunk egy Dunáról szóló európai konferencián. 2023-ban Győrben megteremtjük a lehetőségét annak, hogy a téma szakértői találkozassanak.

Vízimalom projekt (C/3): Győr gazdagságát a 19. században a gabona raktározása, szállítása és a kapcsolódó malomipar biztosította. Ahogy a szállítás, úgy az őrlés is a víz áramlását használta erőforrásként. A napjainkra teljesen eltűnt hajómalmok sora egykor a városkép természetes része volt. A projekt célja egy vízimalomhajó elkészítése, ami külső megjelenésében hű mása a korabeli szerkezeteknek, a belső tere azonban közösségi térként kerül kialakításra. A 2022-re elkészülő hajó az utolsó előkészítő évben a GYŐR2023 program utazó folyami reklámjaként látogatja végig a Duna menti városokat. Belső tere kulturális, turisztikai információs pontként működik, megteremtve a lehetőségét a városi reprezentációnak, prezentációknak, kiállításoknak, turisztikai csomagok, belépőjegyek értékesítésnek. 2023-ban hasonló funkcióval horgonyoz majd Győr belvárosában az egykori hajómalmok helyén. A 2023 utáni években épül be a hajótestbe a malomtörténeti rekonstrukció, a város ipartörténeti kiállításának alternatív kiállítótereként hasznosulva és bemutatva az egykori győri gabonakereskedelmet.

A tervezési fázisban a Széchenyi István Egyetem Építész Műteremháza által gondozott program egyetemi témahéttel, tudományos előadásokkal indul. A végleges forma megtalálására nemzetközi hallgatói ötletpályázat kerül kiírásra, akik később nyári műhely formájában magában az építésben is részt vehetnek. Az építészeti, vízügyi tervezés egyébként is összetett folyamatát tetézzük azzal a kísérlettel, hogy egy nap-, szél- és vízen energiával hajtott önellátó hajót próbálunk meg létrehozni, megmozgatva ezzel a feladattal az egyetem más területeken tanuló mérnökhallgatóit is.

A KERESZTÉNYSÉG ÚTJA (D/1-2)

Szent László-út (D/1)

(Győr, Székesfehérvár, Veszprém, Tihany, Somogyvár, Vác, Zágráb, Kerlés, Nagyvárad)

Partnerek: Győri Püspökség, Egyházmegyei Kincstár és Könyvtár – Győr, Szent László Látogatóközpont – Győr, Szent László Látogatóközpont – Somogyvár, Egyházmegyei Múzeum – Székesfehérvár, Nagyvárad Püspökség, Szent Emerám-székesegyház – Nyitra, Mária Mennybemenetele székesegyház – Zágráb

Szakmai mentor: Kiss Tamás – Győri Egyházmegyei Kincstár és Könyvtár igazgatója

Szent László-út (D/1): az Árpád-házi uralkodó az akkori Európa két legkorszerűbb szellemi áramlatát követve stabilizálta a szakrális nyugati kereszténységet és megteremtette a világi lovagkultuszt a Kárpát-medencében. Ennek a maga korában roppant sikeres folyamatnak a földrajzi leképeződése a tematikus út.

A király életének egyik emblemikus epizódja a kerlési csata, melyben legyőzi az országba törő kunok (besenyők) egyik harcosát. A magyar történelmi tudatnak ez a kezdete a kunokkal kapcsolatban, és ezt a legendát tekintí pályázatunk a középkor talán legjelentősebb migrációs folyamatának kezdeteként. A kunok magyarországi letelepítése és több évszázados asszimilációs története, a folyamat korszerű elemzése közös európai jövőnk számára számtalan fontos tanulsággal szolgál. A lovagkirály regionális kultusza egyben jó bevezetése a középkor talán legnagyobb és mégis alig ismert migrációs jelenségének nemzetközi szintű tudományos elemzésére. Szent László kultuszával a Menekülők és települők programsáv konferencián foglalkozunk. A 2021-es Városév programjai között egy önálló konferenciával és egy a lovagkirály közép-európai ereklyéit összegyűjtő kiállítás keretei között is foglalkozunk, melynek hatóköre a Kárpát-medencére fókuszál és inkább technikai, mint gondolati előkészítése a 2023-as év európai léptékű konferenciáinak. Ugyanígy egészítik majd ki a Szent László Napokhoz kapcsolódó kulturális fesztivál programjait 2023-ban a középkori Európa misztériumjátékait templomterekben bemutató nemzetközi színházi programok.

A Könnyező Szűzanya-kegykép útja (D/2)

(Loughrea, Galway, Inishbofin, Brüsszel, Bécs, Győr, Dublin, Fahy, Ringelai, Budapest, Debrecen, Pannonhalma, Celldömölk, Hédervár)

Partnerek: Győri Egyházmegye, Diocese of Galway, St. Nicholas Church – Galway, City Council of Galway, Diocese of Clonfert, Parish of the St. Brendan Cathedral – Clonfert, Diocesan Museum – Clonfert, Parish of the Our Lady of Consolation Church – Donnycarney, Dublin, Gemeindeverwaltung – Ringelai, Pfarramt St. Michaelkirche – Ringelai, Parish of St. Stephen Church – Toledo, Ohio, USA

Szakmai mentor: Kiss Tamás – Győri Egyházmegyei Kincstár és Könyvtár igazgatója

A Könnyező Szűzanya-kegykép útja (D/2): Walter Lynch katolikus író püspök hányatott életének utolsó állomása Győr volt, szülővárosa pedig Galway, a 2020-as év Európa Kulturális Fővárosa. A püspök 1652-ben, angol protestánsok üldöztetése elől kényszerült hazájából menekülni, magával hozva egy, a gyermek Jézus fölé hajolva imádkozó Szűzanyát ábrázoló képet. Három viszontagságos év után Bécsben találkozott Püsky János győri püspökkel, aki Győrbe invitálta és kanonokká nevezte ki. Lynch halála után a kegykép Győr főtemplomába került, ahol 1697. március 17-én, Szent Patrízus püspök, Írország apostolának ünnepén, a reggeli imádság alatt vérrel könnyezett, megteremtve ezzel Galway és Győr között a máig aktívan működő zárandokutat.

Erre a történetre és a két püspökség máig élő kapcsolatára épít a Könnyező szűzanya-kegykép útja, rekonstruálva a menekülő püspök és a festmény történetét. A 2020-ban Galwayból induló szabadtéri kiállítás 2023-ra ér Győrbe, éppen annyi idő alatt, mint egykor a püspök, minden rekonstruálható állomáson ugyanannyi időt töltve el. Az apró kápolnára emlékeztető installáció belsejében a kegykép másolata mellett a menekülés három évének történetét és a két várost egyidejűleg mutatjuk be. Az installáció külső falán a kegykép Galway előtti és Győr utáni regényes élete kerül feldolgozásra, bemutatva a számtalan másolatot és azok keletkezésének körülményeit, okát és további életét. Az anyag 2023 után ezekre a helyszínekre indul tovább. Ez a szövevényes és számtalan máig élő kapcsolatot

és érvényes tanulságot hordozó történet csak egyetlen kép története, de jól példázza azt a folyamatot, amit az európai kultúra szüntelen áramlásaként pályázatunk középpontjába emeltünk, és amihez hasonlóak végtelen számban levezethetők lennének más festmények esetében is.

2023-ban, a kiállítás Győrbe érkezésével egy időben nemzetközi konferenciára várjuk a történet egykori szereplőinek és a kegyképmásolatok mai őrzőinek képviselőit egy nagyobb lélegzetű, eredeti műtárgyakat, köztük magát a kegyképet bemutató kiállítással egybekötve, aminek utcai rekláminstallációja maga az Európát megjáró kiállítás lesz.

NAGYVÁRAD / NAGYBÁNYA – PÁRIZS VASÚTI TENGELY (E/1)

(Nagybánya, Nagyvárád, Debrecen, Budapest, Győr, Bécs, Sankt Pölten, Salzburg, München, Zürich, Párizs)

Partnerek: kiválasztás alatt

Párizs maga volt a pezsgés az 1900-as évek elején, és mágnesként vonzotta magához Európa bohém ifjúságát. Mindenki Párizsba sietett, írók, költők, festők, szobrászok, és mind azt remélték, a fény városában megtalálják azt, ami kivételes művésszé teheti őket. Közben pedig ők együtt, Európa fiatal művészei tették kivételes várossá Párizst.

Párizsból hazatérve, az európai kulturális áramlatoktól átítatva, a magyar nyugatos költők célja az volt, hogy a magyar irodalmat a nagy nyugati, angol, francia irodalom szintjére emeljék. Ezzel szinte egy időben, a költőóriás Ady, pályatársaival megalapítja a Holnap irodalmi társaságot, és a budapesti Nyugat mintájára saját lap szerkesztésébe fog Váradon, a Pece-parti Párizsban.

A naturalizmusáról ismert Nagybányai Művésztelepre visszatérő fiatal képzőművészek (Czóbel Béla, Ziffer Sándor, Tihanyi Lajos, Dénes Valéria) a Párizsban, Henri Matisse köréhez tartozó festők színes, harsány festésmódját követve alakították meg a neoimpresszionisták, röviden neósok körét.

Párizs szabad levegője megfűszerezte az egész korabeli Európát, színes, könnyed mesevilággá változtatva a háború felé sodródó kontinens termékeny művészeti műhelyeit és nagyvárosait. Mi lehet ez a pezsgés? Honnan ered, és mitől erősödik fel az áramlás, ami időről időre megemeli egyet-egyét Európa nagyvárosai közül? *„Bécsnek és Münchennek már letűnt a csillaga régen. Gyorsan fut át rajtuk a párizsi expresszvonat, és ide röpti egyenesen a vágyó fiatalembereket. Jönnek ölelni Párizst, melynek művészei mindig fiatalok. Szabadabbak leszünk és fejlettebbek, ha egyenesen és közvetlenül kapcsolódunk bele a francia kultúrába.”* – írta Bölöni György 1906-ban, a Magyarország című lap párizsi tudósítójaként, és mi éppen ezt a pezsgést keressük, az inspiráló, befogadó és felemelő kulturális közeg titkát.

Vizsgálódásunk összegző eredményeit pedig nemcsak a Párizs felé még mindig robogó expresszvonatokon kihelyezett installációkon, és az utazás közben is elérhető, történeti érdekességeket és a korabeli irodalmat feldolgozó online felületen tesszük közzé, de várjuk a szakma képviselőit, a korszak kutatóit mind az irodalom, mind a képzőművészet területéről, hazai és nemzetközi tanácskozásokra. Ezek elsődleges célja ennek a vonzásnak a megértése, az áramlás természetének, hatásainak vizsgálata, a feltárt és bemutatott történeti dokumentumok és műalkotások elemzésével.

MUZSIKUSOK ÚTJA (F/1–3)

Richter János – Liszt Ferenc – Joseph Haydn

(a konkrét útvonalak kidolgozás alatt)

Szakmai partnerek: Széchenyi István Egyetem – Győr, Soproni Egyetem, Győri Műszaki SZC Hild József Építőipari Szakgimnázium, Győri Műszaki SZC Pattantyús-Ábrahám Géza Ipari Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája, Boydell & Brewer Ltd – Suffolk, Magyar Állami Operaház – Budapest, Bayreuter Festspiele – Bayreuth, Hallé Orchestra – Manchester, London Symphony Orchestra

A muzsikások útja azoknak a Győr térségében élt vagy alkotott nagy zeneszerzőknek, előadóművészeknek – elsősorban Richter Jánosnak, Liszt Ferencnek és Joseph Haydnnek – állít emléket, akik életükkel és munkásságukkal már a saját korukban példái voltak az európai művész fogalmának.

Richter János (F/1): A győri születésű karmester, zenész szüleitől kiváló zenei képzést és német neveltetést kapott. Tanulmányait már Bécsben fejezte be, de Győrben lépett először közönség elé mint karmester, és innen indult Európa nagy hangversenytermeit és operaházait meghódító útjára.

A Győri Filharmonikus Zenekar a hangversenytermük névadója előtt tisztelegve (akinek édesapja egyben a zenekar elődjének alapítója is volt) indítja útjára Győrből a fent leírt Áramlás-kiállítást, amelynek utolsó állomásaként újra Győrben, már a teljes európai ívű életút dokumentumai kerülnek a közönség és a szakma elé 2023-ban, az EKF év után törzsanyagul szolgálva az új hangversenyteremben megnyíló állandó Richter-kiállításához. A programcsomagot kiegészíti 2023-ban az a nemzetközi konferencia, aminek résztvevői és előadói többek között az Áramlás-kiállításban közreműködő európai szakemberek lesznek. A Győri Filharmonikus Zenekar már felvette a kapcsolatot a suffolki Boydell & Brewer könyvkiadóval Christopher Fifield: Hans Richter című, a közelmúltban megjelent életrajzi könyvének magyar kiadásával kapcsolatban. Terveink szerint a magyar változat megjelenésére 2021-ben, a Városév programjai között kerülne sor. A könyvbemutató után indulna európai útjára az addigra előkészített kiállítás.

Liszt Ferenc (F/2): Magyar zeneszerző, zongoraművész, karmester és zenetanár. Minden idők egyik legnagyobb zongoraművésze, korának ünnevelt zeneszerzője – aki a Győrtől 100 km-re fekvő Doborjánban született –, Magyarország egyik első előadóművész idolja. Európai, modern és mélyen emberi élete, szemlélete, aktivitása ma is példaértékű. Mondhatjuk, zseni volt, sokszorosan zseni, aki már akkor unióként, egyetlen nagy koncertteremként tekintett Európára.

Liszt kortársai több helyütt tesznek említést két egyedi gyártású turnékocsiról, amelyeket a művész saját tervei alapján készíttetett azért, hogy koncertkörútjain Párizstól Szentpétervárig a megfelelő kényelemben utazhasson és gyakorolhasson. A kocsik eredeti rajza, későbbi sorsa jelenleg még nem ismert. Projektünk megvalósulásánál ezért két végeredmény lehetséges. Ha megtaláljuk a kocsik eredeti rajzát, abból kiindulva, ha nem, akkor a korabeli utazókocsik mintájára készítünk el egy utazásra valóban alkalmas lovas batárt.

Liszt kocsija többszörös szimbólumként indul útra Európában, bejárva a művész által egykor felkeresett jelentős koncerthelyszíneket. Egyrészt jelképezi az utazó művészt, aki saját mobilitásának feltételét teremtette meg a korabeli Európában. Másrészt azt a győri pályázatban több helyütt is megjelenő párbeszédet, ami a mecénatúra, az ipar és a művészek közötti kapcsolat erősítésén alapul, és teremt új lehetőségeket.

A kocsik a győri és soproni egyetemek hallgatói, valamint a győri Hild József Építőipari Szakközépiskola és a Pattantyús-Ábrahám Géza Ipari Szakgimnázium és Szakközépiskola aktív közreműködésével, a győri járműipari és alkatrészgyártó cégek anyagi és technikai támogatásával valósul meg.

Az installáció egyrészt egyedi kiállítótérként, reklámhordozóként jelenik meg Európa nagyvárosaiban, volt vagy leendő EKF városokban, Győr testvérvárosaiban, másrészt a beépített digitális zongorának köszönhetően rögzíti, összegyűjti és 2023-ra visszahozza Győrbe az egyes állomások zongoraművészeinek játékát.

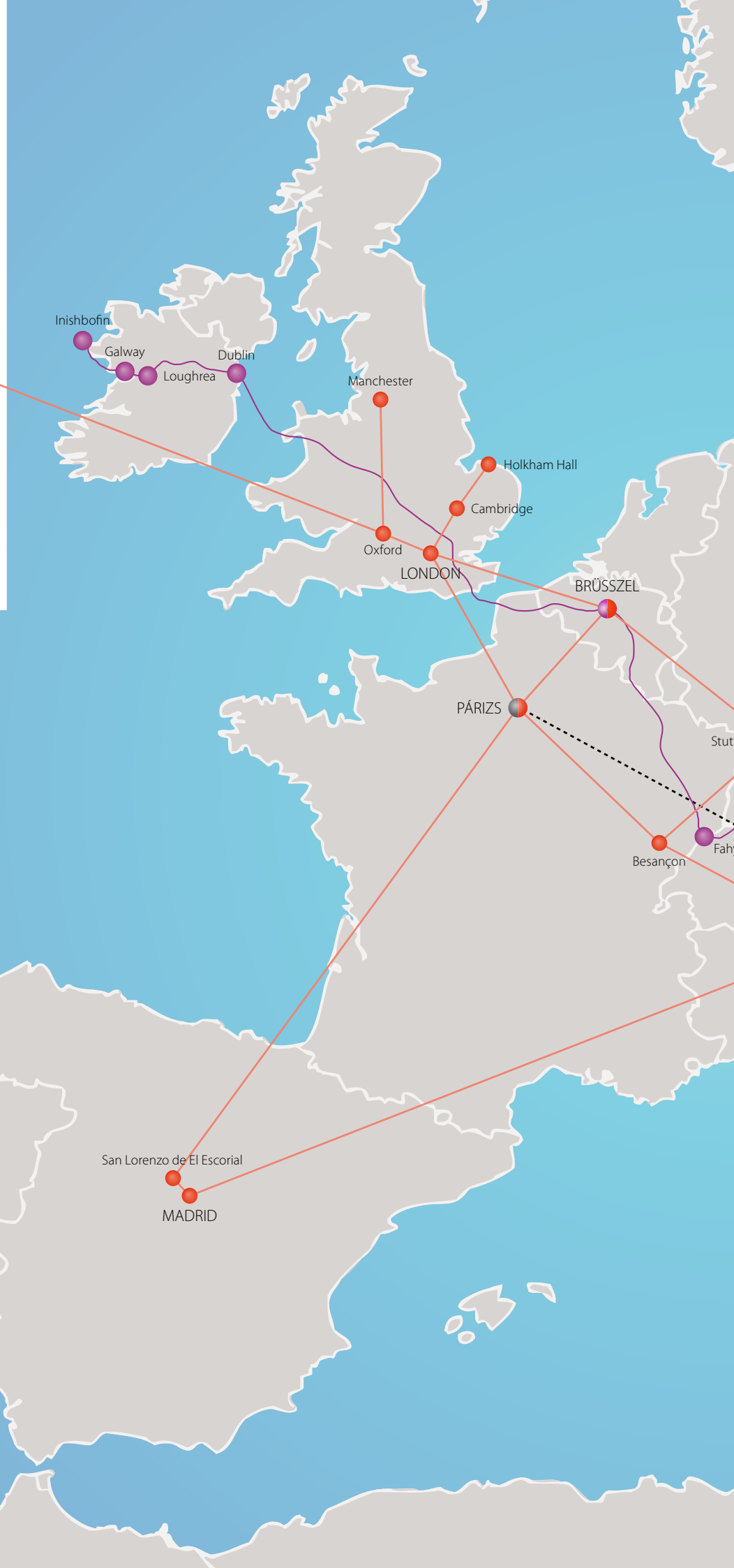
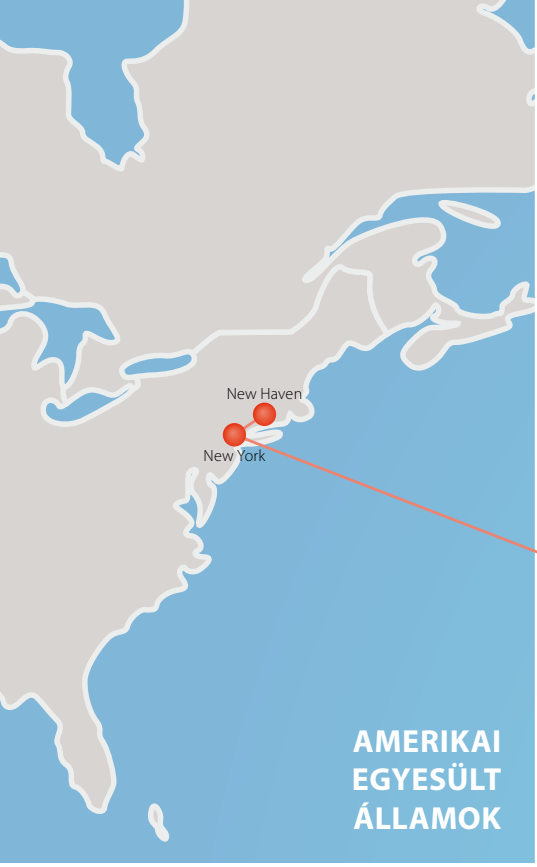
Joseph Haydn (F/3): Osztrák zeneszerző, karmester, operaimpresszárió. Hainburgi, majd bécsi zenei tanulmányok után másodkarnagyként került az Esterházy-udvarhoz, ahol a pompát és a művészetet tisztelő Esterházy Miklós udvari zeneszerzőjeként, udvari operaházának igazgatójaként jobbára Eszterháza (mai nevén Fertőd), a herceg közelében élt 58 éves koráig. Világhírnevét a barokk korszaknak és a kottanyomtatás elterjedésének köszönhette, miközben ő maga szinte ki se mozdult az eszterházi birtokokról, zenéje bejárta Európát.

A kis hatókörű, a művész életének egykori helyszíneit Magyarországon és Ausztriában végigjáró tematikus út, és a hozzá kapcsolódó koncertprogramok arra hívják fel a figyelmet, hogy nem feltétlen a világ valós bejárása segíti hozzá a művészt a maradandó életmű megalkotásához. Haydn az Esterházy-birtokokon túl szinte alig koncertezett, életútja mégis máig a szabadság és az önmagát dicsőítő művészet szimbóluma. Az általa kitalált vonósnegyes formáció az első olyan zenei műfaj, ami nem az uralkodó vagy az istenek dicsőítésére, pusztán a közönség szórakoztatására, a művészet önmagáért való dicsőségének hirdetésére született. Élete klasszikus példája a mecénás és a művész termékeny kapcsolatának is.

CORVINÁK ÚTJA (G/1)

Partnerek: Országos Széchényi Könyvtár – Budapest, Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára – Budapest, ELTE Egyetemi Könyvtár – Budapest, Főszékesegyházi Könyvtár – Esztergom, **Biblioteca Medicea-Laurenziana – Firenze, Biblioteca Estense – Modena,** Biblioteca Trivulziana – Milánó, Biblioteca Nazionale – Nápoly, Biblioteca Palatina – Parma, Biblioteca Casanatense – Róma, Biblioteca Apostolica Vaticana – Róma, Biblioteca Nazionale – Velence, Biblioteca Capitolare – Verona, Biblioteca Guarnacci – Volterra, **Stiftsbibliothek – Melk,** Universitätsbibliothek – Salzburg, **Österreichische Nationalbibliothek – Wien, Staatsbibliothek – Berlin,** Sächsische Landesbibliothek – Drezda, **Universitätsbibliothek – Erlangen-Nürnberg, Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek – Göttingen,** Universitätsbibliothek – Jéna, Universitätsbibliothek – Lipcse, **Bayerische Staatsbibliothek – München,** Stadtbibliothek – Nürnberg, Württembergische Landesbibliothek – Stuttgart, **Herzog August Bibliothek – Wolfenbüttel, Universitätsbibliothek – Würzburg,** Bibliothèque royale de Belgique – Brüsszel, **Nacionalna i Sveučilna Biblioteka – Zágráb, Statni Knihovna – Prága, Bibliothèque Municipale – Besancon, Bibliothèque Nationale – Párizs,** Biblioteka Czartoryskich – Krakkó, **Biblioteka Jagellonska – Krakkó, Biblioteka Kopernika – Torun, Biblioteka Uniwersytecka – Wroclaw,** Real Biblioteca del Monasterio de San Lorenzo de El Escorial – Madrid, **Biblioteca Nacional – Madrid, Universitetsbibliothek – Uppsala, Topkapi Sarayı – Isztambul, Trinity College Library – Cambridge, British Library – London, Chetham’s Library – Manchester,** Bodleian Library – Oxford, **Holkham Hall – Norfolk,** Yale University Library – New Haven, Public Library – New York, **Pierpont Morgan Library – New York**

Szakmai mentor: Kiss Tamás – Győri Egyházmegyei Kincstár és Könyvtár igazgatója

JELMAGYARÁZAT

Debreceen–Nürnberg kereskedelmi tengely

Pest–Buda–Drezda céhlegénytengely

Duna–Majna–Rajna hajózási tengely

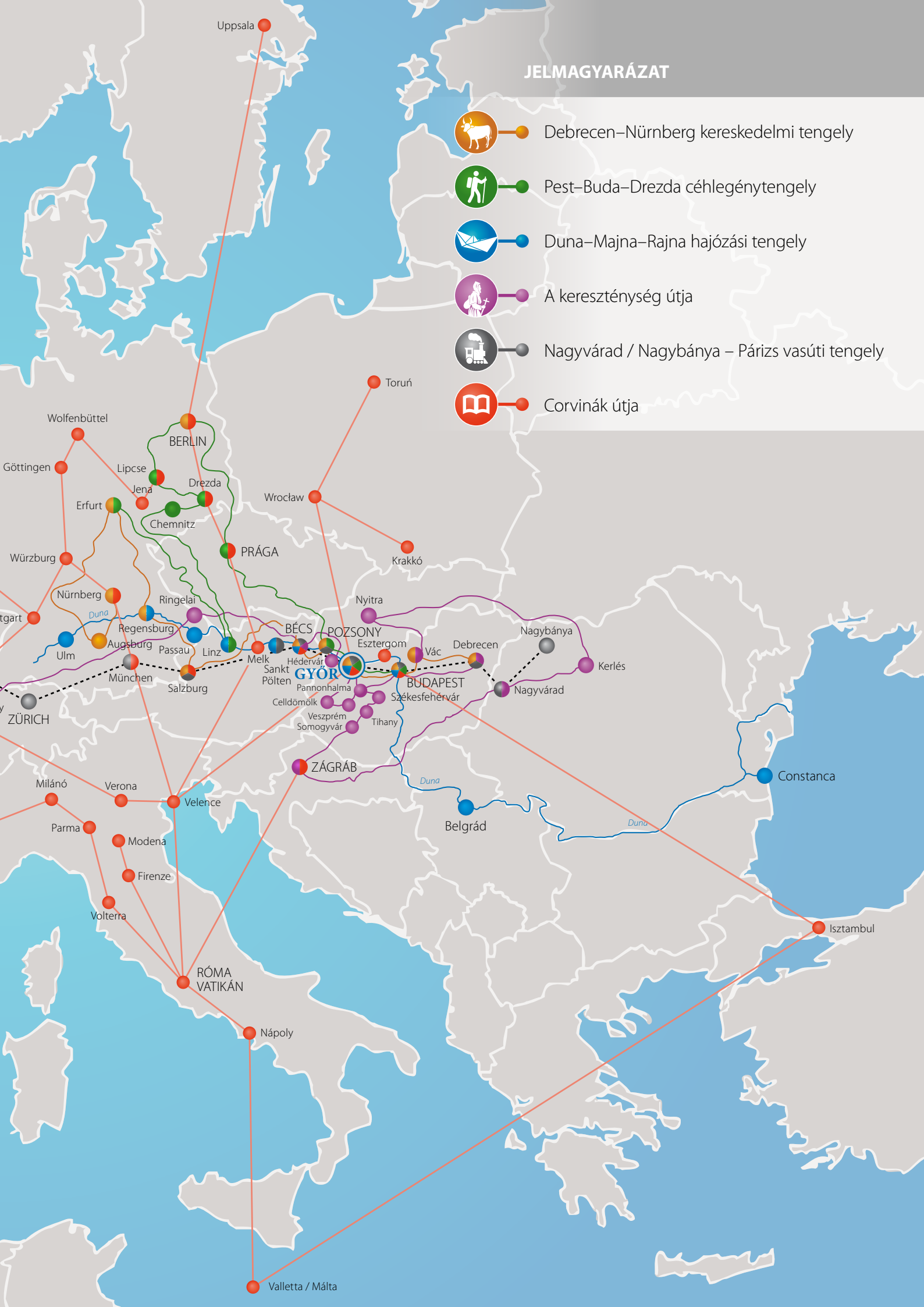
A kereszténység útja

Nagyvárad / Nagybánya – Párizs vasúti tengely

Corvinák útja

Hunyadi Mátyás magyar uralkodó az 1460-as években alapította híres reneszánsz könyvtárát, a Bibliotheca Corvinianát. Házassága révén és harci zsákmányként is kerültek kötetek a híres könyvtárba, amit a Taddeo Ugoletti irányítása alatt Budán dolgozó másolók, fordítók, könyvkötők és a beszerzők nemzetközi hálózata gyarapított a Vatikáni Apostoli Könyvtár utáni legnagyobb, Európa egyik legjelentősebb könyvtárává. A Corvinák száma elérte a 2500-at a budai várban, és további megrendelt darabok ragadtak Firenzében Mátyás halálakor.

A német tudós, Brassicanus egyike volt az utolsóknak, aki még egyben látta a gyűjteményt a király halála után pár évvel: *„Megtekintettem az összes könyveket. Mit is mondok: könyveket? Mindegyik könyvet kincsnek mondhatnám. Számtalan latin, görög és héber könyv állott előttem, a miket Mátyás óriási pénzen Hellász belsejéből hozatott. Láttam az apostoli kánonoknak egy megbecsülhetlen példányát, a cyrenaei Theodoretus teljes zsoltár-magyarozatát, Aranyszájú szent János, Athanasius, Cyrillus, Nazianzi Gergely, Nagy Basilius műveit. A költőket, szónokokat, bölcsészeket és történetírókat, kiknek munkái tömegesen állottak előttem, nem is emlitem.”*

Az európai humanizmus legnagyobb világi könyvtára, az akkor elérhető műveltség egyik legteljesebb tárháza, a magyar reneszánsz kultúra legnagyszerűbb alkotása, aminek egyes darabjai még ma is az adott téma legfőbb dokumentumai, ezerfelé szórattak szét a világban. Szerencsésebb példányai, amik nagyköveti ajándékként vagy hadizsákmányként túléltek a háborúk, fosztogatások, rablások viszontagságait, máig megbecsült darabjai Európa legnagyobb könyvtárainak.

Az egykor 2500 kötetet számláló Bibliotheca Corviniana ma ismert 216 Corvinája úgy szerepel 2005-től az UNESCO világemlékezete programjának listáján, egy könyvgyűjteményként, hogy fellelhető példányai a világ jelentős könyvtárait ékesítik külön-külön. Az Osztrák Nemzeti Könyvtár 39 kötetet, különböző olasz könyvtárak 49-et őriznek. További 7 francia, 8 német, angol, török és amerikai gyűjtemények tulajdona. Magyarországon mindössze 53 található, ebből 50 Budapesten, kettő Esztergomban és egyetlenegy, Flavius Blondus *„Roma instaurata...”* című munkája Győrben.

A digitalizáció technikai lehetőséget nyújt számunkra, hogy Mátyás híres könyvtárát legalább a virtuális térben újraegyesítsük. Az összegyűjtés, digitalizálás, egységesítés hatalmas feladatához háttérrel ad számunkra az EKF pályázat. Megkerestük az összes Corvinát őrző könyvtárat és gyűjteményt, és a partnerek között vastaggal szedettektől már vissza is érkezett a támogatói nyilatkozat, saját példányaik rendelkezésre bocsátásával segítik nagyszabású tervünk megvalósulását.

A Corvinák útja, ami Áramlás-Kiállításaink között várhatóan az egyik legnagyobb lesz, Győrből indul és Győrbe tér vissza 2023-ra. A győri Corvina digitalizált változatát 2022-ben engedjük útjára. Az utazó kiállítás terveink szerint minden Corvinát őrző európai városba eljut, és útja során minden állomáson bővül, hogy 2023-ra visszatérjen Győrbe, összegyűjtve Mátyás kivételes könyvtárát. A visszaérkező, Corvinák útja Áramlás-kiállítás virtuális anyagát egyrészt kiegészíti egy a győri Corvinából és esetlegesen több eredeti könyvből álló, Mátyás korát és a könyvtárat bemutató történeti kiállítás. Másrészt kapcsolódik egy a rendelkezésre álló vetítéstechnikai megoldásokat maximálisan kihasználó interaktív virtuális tér, ahol a látogatók szinte belesétálva a lapok közé, valóban közel kerülhetnek az összegyűjtött kivételes anyaghoz. A kiállítások megnyitásával egy időben nemzetközi szakmai konferenciára hívjuk a többéves folyamatban partner európai könyvtárak és gyűjtemények szakembereit, a téma kutatóit. A reményeink szerint 2023-ra teljes, virtuális Bibliotheca Corviniana az online térben bárhol a világon elérhető lesz azon a Győri Egyházmegyei Kincstár és Könyvtár által működtetett, Győr EKF évében elinduló felületen, aminek otthona a megújuló gyűjteményi kiállítás könyvtárszobája lesz.

MENEKÜLŐK ÉS TELEPÜLŐK ÚTJAI (H/1-9)

Hatókör: európai

Helyszín: Győr, Sopron, a Tematikus utakhoz kapcsolódó programoknál Európa

Partnerek: ERIAC, The European Roma Institute for Arts and Culture – Berlin, Stiftung Denkmal für die ermordeten Juden Europas „Gedenkstättenportal zu Orten der Erinnerung in Europa” – Berlin, Lockkunst e.V., – Berlin, Trickmisch–das Mobile Sprachlabor – Berlin, Toi Toi Toi Program – Berlin, Dafa Puppet theatre – Prága, Divadlo Continuo – Malovice, Hazaart – Prága, Divadlo Poton – Bát, Moment – Maribor, Teatro Matita – Szlovénia, Indifinite articles – Egyesült Királyság, Babu Association – Csíkszereda, Maazen Muna – Bécs, Nicola Bremer – Drezda, Marek Turosik – Szlovákia, Zeina Qanavati – Damaszkusz

Szakmai mentorok: Zoltan Kunckel, Husam Abed

Az utazók vizsgálatáról folytatott európai kulturális elemzésünk nem lehet teljes a történelem kényszerétől hajtott menekülők, kitelepítettek, elhurcoltak történetének vizsgálata nélkül. A különböző kényszerek okán Győrön keresztülhaladók témakörével, akár napjainkra vetítve is, fontos foglalkoznunk. A múlt korszerű értelmezése és jövőbe mutató konstruktív kérdések és válaszkísérletek kidolgozása nyomán a történelem tanulságai az üldözökről és az üldözöttekről a jövő megoldásait kínálhatják. A múltat és jövőt egyszerre kutató program kiemelt központi témája az utazó (múlt) és az egy adott helyen élő ember (jelen) találkozásának (jövő) problémaköre.

A Menekülők és települők útjai programsáv emberek sorsának állít emléket konferenciák, rekonstruált utak, experimentális utazó kiállítások, tudományos kutatások és művészeti workshopok keretei között. A művészet eszközt használja ott, ahol a történelem tényei nem lehetnek elegendőek a probléma emocionális megértéséhez, de minden esetben támaszkodik a történelmi hitelességre.

A programsáv egyes elemeinek hitelességére a legfontosabb garancia a végső program összeállításáért felelős szakmai mentorok személye. Zoltan Kunckel 1975-ben született Caracasban, Venezuelában. Felsőfokú művészeti tanulmányokat folytatott a budapesti és a berlini művészeti akadémián. Jelenleg Berlinben él, és menekültek beilleszkedését segítő művészeti programokat vezet, részben a német kormány, részben Berlin városa megbízásából. Ingázik Budapest, Berlin és Caracas között. A caracasi magyar közösség aktív tagjaként ismeri, kutatja és segíti a caracasi magyar menekültek sorsát. Édesanyja és annak testvére, Boeselager Csilla, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat egyik alapítója mellett aktív részese volt a budapesti és soproni 1989-es eseményeknek. Projektjeiben a művészet erejét használja traumák feldolgozására, integráció segítésére és a menekültek sorsának dokumentálásra és bemutatására. Husam Abed 1980-ban született Jordániában, 18 éves koráig Baqaa-n, menekülttáborban élt. Diplomáját Prágában szerezte alternatív és bábszínházi rendezés szakon. Alapítója és művészeti vezetője a Dáfá Bábszínháznak. 2007 óta vezet bábos és mesemondó műhelyeket, projekteket gyermekek és fiatalok számára, különösen menekülttáborokban és hátrányos helyzetű területeken. Alapító tagja az Amman Színház Laboratóriumnak, Hazaart cseh egyesületnek. Tagja az Arab Bábszínház Alapítványnak és az UNIMA-nak.

Újkori áramlások konferencia (H/1): A történelemkutatók viszonylag kevés figyelmet fordítottak arra, hogy az Újvilág felfedezése miként változtatta meg Kelet-Közép-Európa és Nyugat-Európa viszonyát, milyen mértékű szakadást idézett elő a földrajzi felfedezés és milyen láncreakciókat indított el mindez a téma fókuszában: Kelet-Közép-Európában. Az információk és a kereskedelem áramlásának megszokott irányait teljesen felborító folyamat egyben a modern Európa születésének csírája is. A napjainkra is jelentősen kiható folyamatokat talán még sosem

elemezhetők ki tárgyilagosan, célra vezető alapossággal a szakemberek, ez a konferencia egyik fő célja. A konferencia mellékága a láncreakció közvetlen hatása Győrre, a régióra (a centrumban lezajló áramlás hatása a periférián).

- 1500-as 1600-as évek: német zsoldosok a győri várban, horvátok betelepülése a Szigetközbe, a rácok, délszlávok betelepülése Győrbe.
- 1700-as évek: sváb-német betelepítés hullámai a történelmi Magyarország területén.
- A 19–20. századi kivándorlási hullámok Amerikába, amerikai magyarok, zsidó betelepülők az I. világháború után.
- 1944. Deportáltak, munkaszolgálatosok útjai.
- 1947–48. Kitelepítések.
- Menekülthullám az 1956-os forradalom hatására.
- 1989-es határnyitás Sopronban.

Utazó művészeti projektek (H/2): A Tematikus utak programjai között leírt, a Menekülők és települők programsávhoz kapcsolódó utazó projektek mindegyike személyes, emocionális élményekre, emlékekre építő szubjektív művészi reflexió. A szakmai mentor attitűdje Magyarországon kívülre helyezi a hangsúlyt, hiszen őt a meneküléshez köthető személyes emlékei külföldiként érték. Így helyeződik európai kontextusba a magyar menekültek sorsa, európai fókuszú művészeti és történeti programokká transzformálva a történeteket. Kutatásaink középpontjában a menekülő és az útját keresztezők sorsa áll. Győr vonatkozásában tehát a Győrön keresztül menekülők és a győriek sorsa különböző történelmi korokban és eseményekben egészen napjainkig. Így a már ismertetett 1989-es soproni határnyitás eseményeit követő autós kiállítás mellett személyes sorsok és meneküléstörténetek művészi reflexiójaként mutatunk be a holokauszthoz, az 1956-os forradalom utáni menekültválsághoz, az 1970-es–80-as évek disszidálásaihoz és a közelmúlt menekülthullámához kapcsolódó projekteket. Preferálja az egyedi, szabadtéri megoldásokat, de a személyesen is érintett, vagy személyes visszaemlékezésekből dolgozó alkotók szabad választására bízta a művészi eszközöket.

Csoportos vizuális-művészeti projektek (H/3): A holokauszt drámáját megjelenítő kiállítás egymástól függetlenül tevékenykedő európai művészek egyedi reflexiói a témára. Az európai vasútállomásokon megjelenő alkotások a második világháború eseményeit hozzák kontextusba a művészet eszközével az eredeti helyszíneken, Európa érintett vasútállomásain a mai utazókkal. Hasonló kuratori modell mentén keressük az 1956-os magyarok európai megérkezés pontjait és a megérkezéseket, a magyar menekülteket befogadó közösségekben feldolgozó európai vagy akár Európán túli alkotókat. Az így születő tematikus művek a virtuális térben állnak össze egy kiállítássá, de minden helyszínen egyéni alkotásként élnek abban a közösségben, amiről szólnak. A projekt segítségével kutatjuk az egyéni utak közösségi tanulságait.

Pályázatok, kiállítások helytörténeti témákban (H/4): A városi és iskolai pályázatok és a hozzá kapcsolódó történeti kiállítások célja a helyiek érzékenyítése a téma iránt. A kiállítótermeken túl, iskolákban és az utcán zajló kiállítások a Győrön keresztül menekülő emberek sorsát mutatják be a történelem során, személyes történetek feldolgozásával, egyedi installációs megoldások alkalmazásával képezve emocionális hidat az egykori és mai győriek sorsa között.

Páneurópai Piknik – Sopron (H/5): Sopron közelében, közvetlenül a magyar-osztrák határ mellett, Sopronkőhidát a burgenlandi St. Margarethen településsel összekötő közút mentén található az Európai Bizottság Európai Örökség címével kitüntetett Páneurópai Piknik

Emlékpark, amely szűkebb értelemben az 1989. augusztus 19-én tartott békedemonstrációnak és a rendezvény hírére a területre érkező, a határon áttörő 600 keletnémet állampolgár nyugatra menekülésének állít emléket. A páneurópai piknik emlékét őrző park területe az Európa ideológiai és gazdasági kettéosztottságát fizikai elszigeteltséggé merevítő vasfüggöny lebontásának, ezzel a határok nélküli közös Európa eszméjének szimbolikus helyszínévé vált, és mint ilyen fontos szimbóluma Áramlás tematikájú programunknak is. A 2023. augusztus 19-ére Sopronkőhidára érő Áramlás-kiállítás mellett európai diskurzusra hívjuk az egykori történet szereplőit, komplex tudományos kiállításokon mutatva be az eseményeket, a soproni kerítésáttörését összekötve a berlini fal leomlásával. Hangsúlyozni szeretnénk annak a feltartóztathatatlan áramlásnak a történelmi jelentőségét, ami a budapesti templomkertből indulva, Sopron után Nyugat-Németországig sodorta a szabadság lehetőségének lendületét.

Láthatatlan Győr (H/6): Minden város más. Minden városnak saját élete, saját szelleme van, ami sokszor éppen azok számára láthatatlan, akik nap mint nap benne élnek. Mi történik, ha megpróbáljuk megszerezni ezt a szellemet? Láthatjuk-e élesen, hogyan hat a város a benne élő emberek lelkére, hogy mit vinnének magukkal belőle tovább, ha vándorok vagy menekülők lennének? Nemcsak az emberek élnek egy városban, hanem a város is él az emberekben. Hogyan adaptálják az utazók a saját történeteiket ahhoz a helyhez, ahova érkeznek? Milyen belső szabadságot, erőt ad, vagy milyen falakat emel körénk a város, ami bennünk él? Ezekre a kérdésekre keresi a választ Husam Abed Prágában, egy csipet Damaszkusszal a szívében.

A projekt Győr és Damaszkusz város érintett művészeinek és helyi lakosainak személyes anyagain (történetek, emlékek, mesék, fotók, dalok) dolgozik, az utak által keresztezett város gondolatának művészi elemzésével, a báb-, az objekt- és a fizikai színház esztétikáját, a helyszínspecifikus megoldásokat és a történetmesélést felhasználva a többretegű, többlépcsős alkotói folyamataihoz. A programban közreműködő művészek Európa több pontján élnek, lelkükben egy-egy olyan várossal, amit valamiért elhagyni kényszerültek egykor.

A projekt első fázisában előkészítő képzésen, műhelymunkákon, kutatásokon és próbákon keresztül dolgozza fel az aktív közreműködő csapat Győr történetét, majd az eredményeket nyilvános előadás, kiállítás és konferencia, valamint a projekt dokumentálásával mutatja be. A program elsősorban győri művészeti középiskolásoknak, helyi művészeknek szól, közös gondolkodásra hívva őket a láthatatlan városról, amiben élnek.

Kamchatka projektek (H/7): A Kamchatka elsősorban egy különleges, térspecifikus utcaszínházi előadás, ami nyolc olyan emberről szól, akik elvesztek egy városban. Nyolc utazó nyolc bőrönddel, akikről nem lehet tudni, hogy turisták vagy menekültek. Naivak, kíváncsiak és nem ismerik a szabályokat. A játék, amit játszanak, a valóságról szól, és az előadás ott alakul párbeszéddé, ahol a néző önszántából a kísérlet részesévé válik, mert ott indul el a kapcsolat az utazó és az útja mentén élő ember között, ahol mindketten akarják azt. A Kamchatka társulata által vezetett projektek célja generálni a párbeszédet az utazók és a város között, a menekülő és a befogadó, az üldözött és az üldöző között olyan intenzív, beavató színházi élményekkel, mint a Habitaculum, a Fugit vagy a Migrar workshop, ahol a közönség saját, életre szóló intenzív élményeket szerezhet valami olyanról, amit remélhetőleg soha nem kell személyesen megtapasztalnia.

Áramlás mintaműhely (H/8): A mintaműhely helyi, illetve magyar pedagógusok, múzeumpedagógusok, elsődlegesen művészetpedagógiai képzésére helyezi a hangsúlyt. Zoltan Kunckel és Husam Abed számtalan olyan programban vett részt Európa-, sőt világszerte, ahol a különböző háttérű gyermekek integrációját, traumakezelését tüzték ki a művészeti projektek

elsődleges céljával. Az ő szakmai tapasztalatuk segítségével, és az általuk meghívott szakemberek közreműködésével olyan szakmai továbbképzést és művészeti mintaoktatásokat, kiállításokat szervezünk, ahol a pedagógusok saját helyzetükre adaptálható programokat ismerhetnek meg.

Applikációk vándoroknak (H/9): Az egyik applikáció követői a zsidó származású magyar költő, Radnóti Miklós utolsó verseit és az utolsó napjairól szóló visszaemlékezéseket hallgathatnak, képzeletben végigjárva a Győrön áthaladó deportáltak gyalogmenetét 1944 novemberében, elkísérve halálának helyszínéig, a Győr melletti ártéri erdőig. Hasonló felületeken dolgozzuk fel a kitelepítettek és más menekülők visszaemlékezéseit is.

DUNA-PROJEKTEK (I/1-5)

Hatókör: európai

Helyszín: Duna menti települések Európában és Győr

Partnerek: **Gerald Herring (Rowing for Europe) – Linz, Die Fabrikanten – Linz, Cogo Ahoi – Németország, Die Urbonauten – Urbonauten (Isarlust projekt), David Benjamin – München, Drops of breath – Görögország, Y. East Festival – Budapest, Kulturanova – Újvidék, Udruga Plantaza – Eszék, Elias Canetti House – Ruse, Process Festival – Lomea, Flussbad Berlin – Berlin, Terasz Csoport – Győr, Budapesti Történeti Múzeum, Margó Irodalmi Fesztivál – Budapest**

Szakmai mentor: Petrányi Barna

A Dunához kapcsolódó művészeti projektjeink legfontosabb vállalása, hogy azokkal a nemzetközi művészeti csoportokkal, szervezetekkel szeretnénk együtt dolgozni, akik a Dunával mint az európai kultúra hordozójával foglalkoznak. A programsáv szakmai mentorául ezért választottuk Petrányi Barnát, aki a Pro Progressione alapítójaként 2010 óta foglalkozik nemzetközi művészeti programok – köztük EKF programok (Temesvár, Elefsina) – szervezésével és megvalósításával is. Az elmúlt években több nagyszabású, Creative Europe által támogatott programot is vezetett, a RIVE – Rivers of Europe program megalkotójaként művészeti programjaival 2014-ben végigutazta a Dunát Regensburgtól Zimiceáig, közvetlen kapcsolatokat alakítva ki a régió művészeti szereplőivel, amit azóta is több hasonló európai program keretében ápol. A Pro Progressione-t a The New York Times „Ambassadors of Cultures” jelzővel tisztelte meg.

Parthasználat, közösségi építkezés (I/1): A fauszodák a 19. század végén, a 20. század elején szervesen hozzátartoztak a folyóparti városok látképéhez. Még az 1970-es években is működött Győrben dunai közösségi úszómedence. Az ezredfordulóra azonban a városok – köztük Győr – kapcsolata megszakadt a folyóval, így ezek az installációk fokozatosan eltűntek. Az elmúlt években ismét megjelentek Európa folyóin a közösségi vízhasználat új formái: Zürichből Berlinig közösségi kezdeményezések jó példái járnak előttünk, amelyekből inspirációt nyerve, együtt elkezdhetjük újragondolni a győri folyópartok közösségi hasznosítását. Az elkövetkező években a közösségi kezdeményezéseket, a művészi ötleteket és a megvalósítást összehangolva, fokozatos építkezéssel jutunk majd el odáig, hogy 2023-ban Győr hagyományaihoz méltóan elérhető és használható folyópartok fogadják az Áramlás jegyében zajló EKF évet.

2019 januárjában a Danube Strategic Project Fund már elnyert támogatásával workshopra hívjuk a helyi és nemzetközi partnereket, amelyen megvitatjuk a megvalósíthatóság különböző lehetőségeit múltbéli és nemzetközi példák, tervek bemutatásán keresztül.

Már 2019-ben a Budapesti Történeti Múzeum és a győri Rómer Flóris Művészeti és Történeti

Múzeum együttműködésében kiállítás mutatja be a hazai példákat Győr és Budapest közösségének. A kiállítás később a nemzetközi partnerek bevonásával utazó tárlatként járja be Európát, kiegészülve a nemzetközi példákból nyert ötletekkel, tervekkel és inspirációkkal. A Terasz Csoport 2015-ben létrehozta Győr jelenleg egyetlen úszó strandját. A következő időszakban minden évben workshopok keretén belül népesítjük be a belvárosi folyószakaszokat, a folyóhasználatot segítő installációkkal és művészeti alkotásokkal, aminek megfelelő technikai alapot ad és állandó vízszintet biztosít a Mosoni-Duna torkolati szakaszának 2021-re befejeződő vízszint-rehabilitációja. Az évek során meghívott hazai és külföldi művészek, közösségi építésszek bevonásának köszönhetően a workshopok léptéke egyre növekszik, így 2022-re lehetőségünk lesz egy nagyméretű úszó-strand és fauszoda létrehozására. A program egyben a DunaHack, a Budapesten elindult kezdeményezés győri folytatása is.

Utazó előadások (I/2): A Duna a történelem során hol összekötő, hol határ szerepben tűnt fel. Hatása a régió történelmére, az őt övező történetek, mítoszok és azok művészeti interpretációi már 2014-ben életre hívták a RIVE – Rivers of Europe programot. A nemzetközi művészeti együttműködés azóta is élő célja, hogy a Dunára mint művészeti helyszínre tekintsünk, így egy közös dunai művészetet létrehozva. Ezen örökséget folytatva 2019–2023 között növekvő intenzitással készülnek a Duna teljes vonalán, Ulmtól (Donau Festival) Ruséig (Elias Canetti House) végighaladó művészeti programok, amelyek előadásokat, workshopokat és kiállításokat, művészeti installációkat egyaránt jelentenek, ezzel Győr mellett további 40 városban megjelenítve a GYŐR2023 programot.

2019–2020-ban nemzetközi felhívással 5-5 művésznak adunk lehetőséget egy különleges dunai rezidenciára. A résztvevők két hónap alatt hajózzák végig a Dunát, meglátogatva a partnereket s inspirációkat gyűjtve a következő évek utazó programjaihoz.

2020-ban és 2021-ben két kisebb méretű művészeti programmal készülünk a nemzetközi csapattal: egy immerzív, azaz egyszerre 2-3 fő részére a hajón megtekinthető installációval és egy, a hajót bázisként használó, a Duna partjait térspecifikusan bevonó előadással.

2022-re és 2023-ra egy nagyobb méretű előadást készítünk, amely egy speciális úszó színpadon látogatja végig a Duna 40 települését. Az előadás a Győri Balett és Győri Filharmonikus Zenekar, valamint a Duna-menti nemzetközi partnereik által életre hívott, nagyszabású szabadtéri programsorozat koprodukciójában valósul meg, egyben előzetes reklámként kapcsolódva a Győri Filharmonikus Zenekar 2023-ban Győrben megrendezendő Zenélő Duna Fesztiváljához.

Sport és a Duna (I/3): Győrt többek között a Duna teszi a sport egyik, nemzetközi viszonylatban is meghatározó városává. A folyó a sportolásnak és a szabadidős tevékenységeknek széles tárházát kínálja. A művészeti szervezetek az elmúlt időszakban kutatni kezdték a sport és a művészet összekapcsolásának lehetőségeit. Már itthon is készült olyan előadás, amelyben a közönség sportolással egybekötve vehetett részt művészeti programon. Győr a sport tekintetében számos kimagasló eredménnyel büszkélkedő város, így a győri EKF program jó lehetőséget ad rá, hogy ezt a kísérletezést folytassuk, és évente megújuló együttműködéssel hozzuk közelebb egymáshoz a sportot és a művészetet. Az egyes években különböző sportágakat vonunk be, az EKF évig a futás, az evezés, a biciklizés és a triatlon kerül terítékre. A felvezető évek tapasztalatait felhasználva 2023-ban Sport és Művészet fesztivált szervezünk, ahol a különböző sportágak és művészeti ágak szimbiózisait mutatjuk be, meghívva a nemzetközi szintén jó példákkal előálló szervezeteket is. A fesztivál zárásaként szakmai konferenciára kerül sor, első alkalommal ültetve vezető sport-, kulturális és művészeti szakembereket egy asztalhoz.

Térspecifikus performanszok (I/4): Olyan a Dunát és környezetét felhasználó előadásokat készítünk, amelyek a közönséget nem hagyományos, frontális szerepben szólítják meg, hanem lehetőséget adnak rá, hogy az érdeklődők szervesen az események részévé váljanak. Felkérjük a közösség tagjait, hogy tekintsenek sajátjukként a város tereire és kulturális termékeire, vegyenek részt az őket érintő kérdésekben, hogy közösen alakíthassuk ki azokat a tereket, amelyekben élünk. Az EKF évet megelőző időszakban minden évben újabb előadástípussal kísérletezünk, alkotunk.

2019-ben sétalószínházi előadás készül a Szent Iván-éj tematikájára, amelyet a Duna és a holtágak partján éjszaka mutatunk be. 2020-ban a linzi székhelyű Die Fabrikanten együttműködésében 6 nemzetközi csapatot hívunk meg, hogy a Spottertrip elnevezésű programot folytassuk, amely során a révre helyezünk el egyszerre 3-4 járművet, amelyekben különleges, kifejezetten a felkérésünkre készült darabokat mutatunk be. 2021-ben egy kisméretű dunai hajót alakítunk át művészeti helyszínné, amelyen, a Margó Fesztivállal együttműködve, egy felkért magyar drámaíró kifejezetten erre a speciális térre készült darabját mutatjuk be. 2022-ben a Drops of breath alkotócsapatával együttműködve egy víz alatti koreográfia készül, amelyet a közönség a vízből és a partról (kivetítőkön keresztül) egyaránt meg tud tekinteni. Az előadás az új győri vízi élményparban és partnerünknel, a felújított dunaszerdahelyi strandon is bemutatásra kerül. A négy év előkészítés célja, hogy az EKF évre a Duna teljes környezete művészeti térré változhasson, annak minden elemét fel tudjuk használni. Ezt a tapasztalatot és példát egy konferencián és szimpóziumon szeretnénk megosztani nemzetközi alkotókkal és művészeti szervezetekkel, az EKF évében megtartva a térspecifikus és színházi kalandjátékok első nemzetközi konferenciáját (TAG – Theatre Adventure Game) Győrben, a tervek szerint hagyományteremtő jelleggel.

A konferencia programjában külön szekciót alkot a győri születésű Gyurkovics Attila nevéhez kötődő ParaPark játékok üzemeltetőinek európai seregszemléje. A mára Európa és Ausztrália 20 városában a győri franchise alapján működő szabadulójátékok tematikai alapja Csíkszentmihályi Flow-elmélete. A áramlat-élmény eléréséhez a kihívás nehézsége egyensúlyban kell hogy legyen a csapat képességeivel, ezenkívül szükséges egy világos cél és folyamatos visszacsatolás a csapatnak arról, hogy a játékban egyre közelebb kerül az adott célhoz.

Rezidenciák (I/5): Ahhoz, hogy Győrrel, a helyi művészekkel és intézményekkel a fent bemutatott művészeti programok valóban szimbiózisban lehessenek, elengedhetetlen, hogy a közönség számára szervezett alkalmak mellett lehetőséget adjunk a művészeknek a szabad alkotásra az egymás közötti eszmecserére a folyamatos pályázati lehetőségekre épülő programban.

A város olyan különleges rezidenciáknak adhat helyszínt, amely során az alkotók vagy közvetlenül a Duna, illetve a győri folyók közelében tudnak alkotni (ld. Elias Canetti House, Ruse vagy a Process Festival, Lomea), vagy a Duna egészét beutazva jutnak inspirációhoz (Rowing for Europe vagy Cogo Ahoi). Utazó rezidenciánkon 2020-tól minden nyáron nyílt felhívással 5-6 nemzetközi művész számára biztosítjuk a lehetőséget, hogy a Dunán vagy a Duna mentén utazva, a Duna mentén élőkkal és partnereinkkel való találkozás révén szülessenek meg alkotások (pl. képzőművészet) vagy inspirációk (pl. előadóművészet), amelyeket aztán a fent bemutatott programokba be tudunk építeni.

KERT PROGRAM (J/1-5)

Hatókör: regionális (határon átnyúló)

Helyszín: kastélyok és kolostorok kertjei a régióban, Szigetköz és Csallóköz

Partnerek: **Eszterháza Kulturális, Kutató- és Fesztiválközpont Közhasznú Nonprofit Kft. – Fertőd, Sopron Megyei Jogú Város, Soproni Egyetem, Széchenyi István Egyetem – Győr, Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság, Pannonhalmi Főapátság Gyógynövénykertje, Metteni kolostorkert Nieder-Bayern, a Melki Apátság kertje, Einsiedelni-apátság kertje, Heinz Gerbl, Klaus-Jürgen Bauer**

Megújuló kertek (J/1): A Nagycenken, Sopronban, Fertődön és Mosonmagyaróváron kormányzati támogatásból 2020 közepéig megvalósuló kastély- és várrekonstrukciók mindenütt tartalmazzák a kapcsolódó parkok történelmi hűségű megújítását is. A közelmúltban esett át felújításon hazánk legrégebbi közparkja, a soproni Erzsébet-kert, és hamarosan megújul a Soproni Egyetem közel 110 éves botanikus kertje, a Ligneum Látogatóközpont, turisztikai fejlesztésben bővül a Pannonhalmi Főapátság Gyógynövénykertje. A felújításokkal párhuzamosan, az európai kertek kultúrtörténetének megismerésével a park- és kerttervezés és az európai humanizmus, az emberléptékű művészeti irányzatok kölcsönhatását fedezhetjük fel. A végső cél a nagy barokk kertek, a közparkok és a magánkertek tudatos harmóniájának minél szélesebb körű megvalósítása régiókban. A kertek megújításával párhuzamosan állandó kerttörténeti kiállítás nyílik Nagycenken, a Pannonhalmi Főapátság konferenciával egybekötött időszak kiállításában foglalkozik az európai kolostorkertekkel 2023-ban.

A kertkultusz hangsúlyos megjelenése a pályázatban és a projektek megvalósulásának szekunder célja, hogy a lakosság minél szélesebb körének figyelmét felhívja a mesterséges és természetes környezetre és a kertkultúra hangsúlyos jelenlétével növelje a társadalmi igényességet a környezetével szemben. Ennek érdekében számtalan regionális kis kiállítást és előadást valósítunk meg, szaktanácsadással egybekötve, városi és iskolai pályázatokkal kiegészítve.

Városkert program (J/2): A magyar kertkultúrát a második világháború utáni évtizedek elszorvasztották, pedig ennek a mikrokörnyezeti kultúrának fontos szerepe van a személyiség fejlődésben. A lakókörnyezeti igényesség fontos üzenete a mentális harmóniának. A kertkultúra visszatelepítése a városi lakosság hétköznapijaiba leginkább közös városi kertek megvalósításával lehetséges. Kísérletünk a városi polgár személyes kertélményhez juttatására már az óvodás, általános iskolás korosztálynál kezdődik. Az EKF programban megjelenő Városkert programunk a már működő „Virágos Városunk Győr” helyi környezetszépítő programra épül. Az intézményi és városrészi közös kertek programját nemcsak egy közös online felület koordinálja, de olyan közösségi akciók is, mint a közös termés megünneplésére szolgáló kertünnepek. A közösségi kertek üzemeltetésének városi alapja egy a saját kertek és erkélyek szépítésére már létező, de a program során jelentős fejlesztéssel és önálló online felülettel kiegészülő, eszközöket és palántákat biztosító városi pályázat, és egyéb támogatói felajánlások, amiknek koordinálása szintén a Városkert online felületen történik.

Szigetköz–Csallóköz projekt (J/3): A Szigetköz és Csallóköz térsége Magyarország és Szlovákia legnagyobb szigete, európai kuriózum, egy tenger nélküli deltatorokolat. A folyamszabályozások előtt átjárhatatlanul zezzugos, folyamatosan változó, alakuló, folyók szabdalta vidék, a 19–20. századi emberi beavatkozások ellenére is számtalan holtágának, élővilágának, növényzetének köszönhetően Európa páratlan és különleges tájegysége. Győrrel olyannyira egybeolvad földrajzilag, hogy egyes városrészei tulajdonképpen a Szigetközben alakultak ki. A város lakosságát mégsem éri el emocionálisan ez a lehetőség, és

nem érez kellő felelősséget sem a természeti környezet megóvása iránt. A Szigetköz projekt célja sokrétű: egyrészt a pusztuló ökológiai egyensúly, a táj és a környezet rehabilitációja, a Szigetköz nemzetközi különlegességének helyi felismerése és a városi köztudatba építése, és ezzel együtt a regionális lakosság környezettudatosságának fejlesztése. Győr lakosságának korszerű turisztikai orientációja, a lehetőségek és a feltételek megteremtése. A vízi és gyalogos, kerékpáros turizmus fejlesztésével párhuzamosan (számos ilyen projekt kerül átadásra a közeljövőben pályázatunktól függetlenül) egy közösségi kivitelezésű ökológiai látogatóközpont építését tűztük ki célul. Pályázatunk stratégiai partnere, a Fertő-Hanság Nemzeti Park, a terület egyik fő gondozója biztos szakmai alapot ad az ökológiai és építészeti kísérletünkhöz, de a megvalósításhoz szükségünk lesz a győriek aktív közreműködésére is. A közös építés reményeink szerint sokkal szorosabb emocionális kapocs lesz nemcsak a készülő központtal, de az egész Szigetközzel, mint azok a beruházások, amiket készen kapnak használatra a kirándulók. Az elkészült központ a Szigetköz föld- és vízrajzát, élővilágát, néprajzát, történetét mutatja be szemléletes, interaktív formában, elsősorban iskolai osztályokat és családokat buzdítva a kirándulásra. A központ megközelítéséhez ugyanis mindenképpen kirándulni kell, oda autót csak a kiszolgáláshoz vezet, nincsenek közvetlen parkolók, a helyszín szárazföldi vagy vízi tanösvényen, gyalogosan, kerékpárral vagy evezve lesz elérhető. Energiaellátása is alternatív energiák hasznosításával történik. A működtetésben pedig társadalmi aktivistáink segítségére számítunk.

Az épülő központ architektonikus megoldásait is az alternatív építőanyagok felhasználásával tervezzük. A Szigetköz ökológiai egyensúlyának fenntartásában komoly feladat az eliszaposodás megakadályozása. A kitermelt iszap mint veszélyes hulladék jelentős további költségterhet jelent a környezetvédelemnek. Újrahasznosítása nemcsak költséghatékony, de további lehetőségeket is rejt. A győri és a soproni egyetem segítségével, a Fertő-Hanság Nemzeti Park támogatásával 2019-ben kísérletet indítunk vályogtéglá előállítására a kitermelt iszap felhasználásával. A vályog a magyar építészet tradicionális alkotóeleme. Sikeres megvalósulás esetén a tervezett látogatóközpont építőanyaga lehet, és a technológia valóban alkalmat ad a közösségi építkezésre. A 2019 nyarán egyetemistákkal zajló vályogkísérlet után indulhat a látogatóközpont, valamint az abba kerülő interaktív kiállítás pályázati tervezése. A kész tervek birtokában már a lakosság segítségével indul a közös építkezés, reményeink szerint az új technológiával immár közösen gyártott téglából.

Összművészeti Kertfesztivál az Esterházy-kastélyban, Mária Terézia látogatásának emlékére (J/4): 1773. szeptember 1-jén és 2-án Mária Terézia meglátogatta Esterházy Miklóst a kastélyában. A herceg az uralkodónő tiszteletére Európában is párját ritkító ünnepséget rendezett. Az esemény hosszú ideig izgalmas témája volt a kontinens uralkodóinak, arisztokratáinak és a korabeli újságoknak. A fogadás nem csupán a fényűzése miatt lett híres, hanem a kreativitása miatt is. A szabadtéri események lélegzetelállító sorának megtervezésén kiváló nemzetközi színházi szakemberek dolgoztak (Girolamo Bon, Pietro Travaglia), a zenei színvonalat pedig Joseph Haydn személye biztosította. Esterházy Miklós kiváló művészi ízlése példamutató mecénási tulajdonsággal párosult, különlegességek iránti vonzalma pedig extravaganciával és merész kreativitással. A kétnapos ünnepség korának legjelentősebb összművészeti eseménye volt, ami aprólékos dokumentációjának köszönhetően 250 év múlva szinte rekonstruálható, tisztelegve a herceg, a barokk kertkultúra és Haydn előtt.

A 2023. szeptember 1-jén és 2-án, az Esterházy-kastély parkjában megrendezendő nemzetközi összművészeti fesztivál mégsem csak rekonstrukció. Esterházy Miklós nyomdokain járva, preferálva az experimentális előadókat és mellőzve a közepszerű, reprodukív előadásokat, a

cél egy európai szempontból is színvonalas, útkereső projekt létrehozása. Abban a szellemben és azzal a céllal kell megvalósítanunk a programot, amivel Esterházy Miklós is tette, hogy elkápráztasson, életre szóló élményt szerezve vendégeinek.

Mobil kert és Buxus Bál (J/5): A történelmi kertek tervezésében és kivitelezésében a program során szerzett tapasztalatainkat összegezve győri kertészek segítségével egy olyan mobil történelmi kertet alakítunk ki, ami különböző változatokban lehet a 2023-as, illetve a későbbi szabadtéri városi rendezvények dekorációja. A mobil kert első bemutatkozási alkalma a 2021-es Városév nyári barokk rendezvényei. Az itt szerzett tapasztalatok felhasználásával a kert 2023-ra tovább bővíthető, fejleszthető, illetve kiegészíthető olyan alkalmi elemekkel, mint az előszobor-kiállítás vagy a Buxus Bál.

A Buxus Bál projekt 2019 tavaszán indul, amikor már az EKF cím birtokosaként olyan egyforma díszbokorcserejéket osztunk ki a pályázatunkra jelentkezők között, amik kellő gondozás és ápolás mellett 2023-ra a többszörösükre nőnek. A növények leendő gondozóitól azt kérjük, hogy szeretettel neveljék és tetszőleges formára nyírják saját buxusaikat, és 2023 nyarán hozzák el őket a Barokk Esküvővel egy időben rendezendő Buxus Bálba, ami nem lesz más, mint Mobil kert projektünk növénytoborzókkal ékesített bemutatkozása.

ÚTON – TEMATIKUS UTCAFESZTIVÁL (K/1)

Hatókör: európai

Időpont: 2023. július

Helyszín: Győr

Partnerek: **La Strada – Graz,** La Strada das Festival der Straßenkünstler – Augsburg, La Strada Festival – Brescia, La Strada Internationales Festival der Straßenkünste – Bréma, Le festival LA RUE DES ARTISTES – Saint-Chamond, Festival Chalon dans la Rue, **Gagy – Krennize,** **Cirkulart – Pozsony**

Az ÚTON nemcsak a győri EKF év áramlás tematikájának évközi összegzése, de egyben egy határokon átívelő fórum lehetősége is, ami az emberek európai áramlásának problematikáját, a művészet eszközeivel megfogalmazott kérdések összegyűjtésével igyekszik értelmezni. Az ingyenesen elérhető szabadtéri programok a legjobb lehetőségei a kultúra legszélesebb körű terjesztésének, és a közönség aktív részvételével számoló, nyelvi korlátoktól lehetőségek szerint mentes utcaszínházi előadások az európai közösség erejét hirdelve válhatnak igazi áramlat-élménnyé.

Az ÚTON egyike azoknak a nagyrendezvényeknek, amik az EKF év grandiózus szimbólumai lehetnek. Nem hagyományteremtő kezdeményezés egyszeri és megismételhetetlen, éppen így válik annak a kivételes lehetőségnek a szimbólumává, amit az EKF egy város életében és jövője szempontjából jelenthet.

Az esemény témája és a produkciók válogatási fókuszja az utazás, az élet az úton. Nemcsak olyan előadásokat keresünk, amelyek az utazás, menekülés témáját dolgozzák fel a művészet eszközeivel, és a témához kapcsolódó kérdéseket vetnek fel, hanem meghívjuk Európa „La Strada” fesztiváljait is, hogy közös útjainkról gondolkozhassunk.

A fesztivál pontos programját és a meghívott fellépők körét, az említett tematikai szűrő figyelembevételével Adrian Schwarzstein, az ÚT programcsomag nemzetközi művészeti vezetője állítja össze 2022-ben. Az esemény pontos időpontját, a veszprémi Utcazene Fesztivál szervezőivel egyeztetve jelöljük ki, így a két program egyidejűsége alkalmat teremt a közönség áramlására a dunántúli régióban.

VÁROS PROGRAMCSOMAG (L-P)

KI LAKIK A VÁROSBAN? (L/1-2)

Hatókör: városi

Helyszín: Győr

Partnerek: Városi művészeti, kulturális, oktatási és szociális intézmények, civil szereplők, ERIAC, The European Roma Institute for Arts and Culture, Roby Lakatos Alapítvány, 100 Tagú Cigányzenekar – Menuhin foundation, Watermael-Boitsfort

A programsáv elemei a győriekekről, a győriekeknek szólnak, mindenkiről és mindenkihez, aki a városban lakik. Azoknak, akik ezt a várost együtt élik, nemcsak egyes városrészek lakóinak, hanem a fiataloknak vagy az időseknek, az aktív sportolóknak, a kultúra iránt elkötelezetteknek, a hajléktalanoknak, a tanulási nehézségekkel küzdőknek, a helyüket kereső friss betelepülőknek, a visszatérőknek, a többségnek, a kisebbségeknek, a segíteni akaróknak és a segítségre szorulóknak. Mi így együtt vagyunk a város, és Győrnek, ha Európa Kulturális Fővárosa szeretne lenni, tudnia kell, hogy ki lakik a városban.

Élő emlékezet, élő közösségek, élő város (L/1): A program a felvezető években ad szakmai (múzeumi, levéltári, iskolai) segítséget és pályázati forrásból anyagi támogatást egy-egy városrész lakóközösségének, hogy a saját környezetük fejlődését, áramlástörténetét megismerjék. A helytörténeti csoportokban, alkalmi közösségekben, iskolai vetélkedőkön, városismereti kvízeken, városrészenként születő, a városrészek különböző történetéből adódóan akár eltérő megoldások a helyi lakosok lokálpatrióta érzületének fejlődését, az újonnan betelepülők kötődésének kialakulását szolgálják, és egyben felkészítik a városlakókat az EKF év vendégeinek fogadására. Pályázati támogatással arra biztatjuk a városrészek közösségeit, hogy találják meg saját megoldásaikat környezetük és múltjuk feltérképezésére és közös emlékeik összegyűjtésére.

A projekt alatt születő megoldások a városrészek, és ezen keresztül az egész város személyes kötődésszövetévé állnak össze. A program kutatási eredményeit városrészi kiállításokon mutatjuk be, tanulságai kiadványokban és online felületeken válnak könnyen hozzáférhetővé később is. Ez a személyes történetekből formálódó szubjektív helytörténeti gyűjtemény alapul szolgál a Városév programjainak előkészítésekor is, és legérdekesebb történeteiből 2023-ban szabadtéri, városrészi installációk készülhetnek.

Roby Lakatos mentorprogram (L/2): A mentorprogram célja a névadó hitvallásával azonos: segíteni és támogatni kívánja azokat a tehetséges gyermekeket, fiatal zenészeket, akiknek a zene jelenti az önmegvalósítást úgy, ahogy Roby Lakatos is segítette Yehudi Menuhin. A mentorprogram célja ugyanakkor minden fejlődni vágyó fiatal tanulási lehetőséghez és pozitív mintához juttatása. A névadó Roby Lakatos és az együttműködő partner 100 tagú Cigányzenekar zenészei Győrben, a Lakatos család szülővárosában indítják útjára azt a mintaprogramot, ami kapcsolódva az EKF programhoz, kellő publicitást kap a példamutatásra is. A sikeres, elismert cigányzenészek az alapítványi támogatás mellett személyes példával szeretnék erősíteni a program sikerét. Ennek érdekében Győrben egy közvetlen mentor-mentorált kapcsolatra épülő programot kívánnak elindítani, ami tehetséggondozó, közösségépítő programjaival, a hátrányos helyzetű gyermekek Győrben történő fejlesztésével járul hozzá az EKF évre való felkészüléshez. A programot kiegészíti Újvárosban, egy a városrészben élt muzsikus cigányok, köztük a Lakatos család emlékeinek feltárása, és az ebből születő anyag kiállításának rendezése. Az így születő tárlat nemcsak a helyi cigányzenészek történetét dolgozza fel, de alapot teremt az európai híru magyar muzsikus cigányok történetének feldolgozására is.

JELEK A VÁROSBAN (M/1–3)

Hatókör: városi

Helyszín: Győr

Partnerek: Városi művészeti, kulturális, oktatási és szociális intézmények, civil szereplők

A program arra tesz kísérletet, hogy különböző műhelyek és pályázatok formájában olyan jelképek megszületését katalizálja, amik megfelelnek annak az elvárásnak, hogy Győr 2023-as évének emléket állítsanak. Az EKF programév legfontosabb emlékét a szívünkben és a közösségeinkben őrizzük majd 2023 után, de fontosnak tartjuk tárgyasult emlékpontok létrehozását is. Különféle emléktáblák elhelyezésénél sokkal személyesebbnek és maradandóbbnak gondoljuk az emberek, a városi tér és a gondolat találkozásából születő jeleket, amik örökíthető üzeneteket és ezzel új hagyományokat hordoznak. A jelek megszületését megelőzi az a közös gondolkodás, ami egyrészt a Ki lakik a városban? program eredményeit összegzi, másrészt pályázatok, műhelymunkák, lakossági meghallgatások mentén jut el a megvalósulásig.

Zászló-projekt (M/1): A szimbólumalkotás kézenfekvő eszköze a zászló. Ebben a témakörben több művészeti pályázatot írunk ki, és a születő zászlókat nemcsak az egész programév, de az egyes programelemek reklámozására is használjuk 2023-ban. A különböző típusú zászlókból alkotott rendszer segít jelölni az egyes programelemeket, programtípusokat és az egyes programokhoz tartozó aktuális helyszíneket azok számára is, akik még nem ismerősek Győrben.

Torony-projekt (M/2): A fehérvári kapu és tornya sok évtizeden át Győr látványának talán leghangsúlyosabb eleme volt. 1793-ban készült el és 1895-ös lebontásáig a város központi eleme, találkozópontra volt. Az emblemikus torony születésnapjának 230. évfordulójára a művészet és a 21. századi vetítéstechnika segítségét igénybe véve újjáélesztjük azt az eredeti helyén. A fehérvári kapu és tornyának virtuális felélesztése jó alkalom arra, hogy Győrre mint Európa kapujára emlékezzünk.

Sétány-projekt (M/3): A Ki lakik a városban? program a felvezető években lajstromba veszi a város híres szülöttait, lakóit, vendégeit. A programban résztvevők közösen döntenek majd el, hogy kiket tartanak a városfejlődés meghatározó alakjainak. Az emlékpontokkal szegélyezett folyóparti sétány az ő emlékükre készül. Az emlékpontok interaktív megoldásokkal történő összekötésével a sétány kiindulópontja lehet egy tematikus városismereti túrának, ami elsősorban az általános iskolás korosztály helyismereti oktatásában használható a későbbiekben.

VÁROS-MŰHELY (N/1–4)

Hatókör: városi

Helyszín: Győr

Partnerek: Urban Nation Museum For Urban Contemporary Art – Berlin, **Thrift Festival – Egyesült Királyság, Hebden Bridge Handmade Parade – Egyesült Királyság, Kartonkamsk, Cardboard Town – Perm, Polytech Festival – Moszkva**

Város-műhely a virtuális térben (N/1): A Város-műhely egy elsősorban a virtuális térben létező fórum. Lehetőség a fiatal alkotóknak, hogy a Győrre formálódó gondolataikat egymással megoszthassák. Felületet teremt a szabad ötleteknek, kötetlen beszélgetéseknek,

ugyanakkor irányított projektjeivel, ötletpályázataival, kérdésfelvetéseivel az EKF program felé vezető mederben tartva azokat. A virtuális tér önmagában szűrő, hogy ez a programelem kizárólag azokhoz jusson el, akik érzékenyen reagálnak a jövő technikai kihívásaira, innovatívan gondolkodnak a közösségépítésről, és végső soron szabad ötleteik jegyzésével közösen formálják a várost. A születő végeredmény mindenkié, de a fejlesztés lehetősége csak a virtuális térben hozzáférhető.

A programcsomag szakmai alapját a győri építészképzés, valamint az ipari formatervezés, várostervezés, belsőépítészet, design, iparművészet területén tanuló, alkotó fiatalok összegyűjtése adja. Ugyanakkor a rendszer lehetővé teszi, hogy a formális oktatáson kívülről is becsatlakozhasson bárki. Az egyes közreműködőket nem az iskolai végzettségük, szakmai referenciáik alapján ítéli meg a közösség, hanem az ötleteik és terveik alapján.

A Város-műhely a virtuális térben felvet egy problémát, amelyre a közösség megoldásokat javasol. A felvetett probléma kiindulhat az EKF évet megvalósító csapattól, a városvezetéstől, intézményektől, de akár egy általános iskolás tanulótól is.

Város-műhely programok (N/2): A Város-műhely a virtuális téren túl lehetőség a valós térben szerveződő tevékenységekre is. Tulajdonképpen egy megpályázható márkavédjegy. Azt szeretnénk, ha a városban dolgozó fiatal alkotók láncreakciónak maguk találjanak ki Város-műhelyeket, és valósítanák meg ötleteiket. Lehet workshopokat szervezni designstúdiókba, kávézókba, közösségi terekbe illetve Város-műhely túrákat tartani. Ilyen Város-műhely alkalmakat kezdeményezhet akár egy városrészi közösség, akár az Önkormányzat egy új beruházás terveinek véglegesítése előtt, de maguk az EKF programokat szervezők is. Az ilyen nagyobb műhelyek szakmai koordinálása már az EKF program feladata.

A Város-műhely tulajdonképpen egy intézményesített biztatás, hogy mindenki bátran álljon elő az őt foglalkoztató városi problémával, hogy arra bárki válaszolhasson, megoldást kínáljon.

Város-műhely Klub (N/3): Az első forduló pályázati eredményének kihirdetése után két héttel megalakult Győrben a fiatal, kreatív civileket, nonprofit szervezeteket, a kultúra vagy a kreatív gazdaság területén dolgozó vállalkozókat, cégeket tömörítő beszélgetőkörünk, az EKF Klub. Az indulása óta közel változatlan körben kéthetente zajló beszélgetések befolyásolták jelen pályázatunk és a Kreatív Győr Stratégiánk civileket, kreatívokat érintő részeit, és megalapozták azt a csapatot, akik nemcsak a program helyi beágyazottságát és majdani megvalósítását fogják segíteni, de ötleteikkel és támogatásukkal a felkészülési időszak egész folyamatát inspirálták. Az EKF Klub az elmúlt fél év alatt a Város-műhely szellemében, annak feladatait előkészítve dolgozott. Ígérete szerint ezt a civil kontrollt és támogatást fogja nyújtani a jövőben is, hogy a 2023-as győri EKF program ne csak Európának, de Győrnek is saját, jövőbe mutató inspirációval szolgálhasson, és közvetlen tapasztalatokkal vértessze fel azokat, akik örökségül kapják majd, hogy 2024 után Áramlás programunk eredményeit tovább építsék.

Cardboardia Győr (N/4): A Cardboardia olyan kutatási projekt, ami a játékosság, a kreativitás fejlesztése, közösségi alkotómunka közben feltárja a helyi szociális kérdéseket egy város vagy közösség életében. A Cardboardia győri laboratóriumának megnyitásával egy az Egyesült Királyságban, Oroszországban, Lengyelországban, Dániában, Tajvanon, Finnországban és Szlovákiában már működő kreatív program részesei lehetünk.

A projektben részt vállaló emberek a közösségépítés új formáit kereshetik, amelyek nemcsak bizonyos területekre vagy érdekekre épülnek, hanem az integráció és a közösség új formáira is. A közösségi áramlat-élmény nemcsak erőforrásainkat tárja fel, de szemléletünket is

megváltoztathatja. A Város programcsomag művészeti tanácsadójának, Sergey Korsakovnak a vezetésével 2007-ben Moszkvában életre hívott Cardboardia lehetőséget kínál a találkozásra, kapcsolatépítésre a művészet és a kreativitás között, ezáltal alternatív együttműködési platformokat alakítva ki a közreműködők és a foglalkozást vezető művészek között. Megosztja ötleteit, technikai tudását, módszertanát a helyi közösségekkel, és segíti őket abban, hogy megteremtsék vagy újból megteremtsék az együttműködés feltételeit a helyi közösség erősítésére, ünneplésére és megőrzésére is. A foglalkozások olyan egyszerű anyagokkal és eszközökkel dolgoznak, mint a kartonpapír, a festék, különböző vágó és ragasztó eszközök. A közös tervezési, alkotási folyamat résztvevői nemcsak látványos kellékeket, jelmezeket alkotnak saját közös kiállításuk vagy felvonulásuk megrendezéséhez, de a közösségi alkotás élményének hosszú távú hatását is megtapasztalják.

A Cardboardia Győr program célja a kreatív gazdaság támogatása, olyan lehetőségteremtő környezet biztosítása, ahol a játék és a közösségi gondolkodás mint a problémamegoldás lehetséges módszere hosszú távra beépül a közösség eszköztárába. A programokon való aktív közreműködés segíti a résztvevőket, hogy hasonló gondolkodásmódot használva megváltoztassák munkájukat, környezetüket, vagy akár saját kreatív vállalkozásba kezdhesse. Bárki, aki aktív részese kíván lenni az áramlásnak, képes új és interaktív módon megtapasztalni a különböző művészeti formákat, a színházat, a zenét, a képzőművészetet és az építészetet, és mindezek mellett azt az aktív közösségi élményt, ami nem csak az egyén, de a város társadalmára is építő hatással bír.

A Cardboardia Győr program tervezett elemei a következők:

Programindító Cardboardia műhely: Elsősorban kreatív alkotóknak, képzőművészeknek, művészeti oktatóknak, tanároknak, építész és művészeti egyetemistáknak, a program részletes megismerésére, és egy aktív, a későbbi programok megvalósítását segítő, közreműködői csapat kiválasztására.

Városi Cardboardia műhely: A közös programnap célja, hogy az előzetesen kiválasztott témában (a város 750 éves évfordulójának közös megünneplése) a közösség, a helyi önkéntes segítők együttműködésével elkészítse saját kellékeit, jelmezeit egy nagy közös parádé megvalósításához.

Iskolai, városrészi Cardboardia műhely: Egy-egy konkrét feladat, téma feldolgozására, kisebb, az adott témában érintett közösségek részvételével zajló közösségi tervezés, építkezés (Fesztiválfogadó területének közösségi feltérképezése, igényfelmérése).

Konferencia és kiállítás: A felvezető években dokumentált közösségi alkotás eredményét 2023-ban, a Fesztivál Fogadóban megrendezésre kerülő nemzetközi konferencia keretei között fotó- és installációs kiállításon, valamint prezentációkon mutatjuk be a téma iránt elkötelezett nemzetközi fórumok (IETM, European Seminar for the Development of Street Arts, Fresh Street by Circostrada, Tandem) meghívása mellett. Az európai tapasztalatcsere lehetőséget ad többéves tapasztalataink összegzésére és megosztására, fórumot teremt a hasonló nemzetközi programok között és alkalmat ad a helyi művészeknek is a nemzetközi bemutatkozásra.

LEGYEN A TE HELYED! (O/1)

(Legyen a Te színházad! / Legyen a Te hangversenytermed! / Legyen a Te múzeumod!)

Hatókör: helyi

Helyszín: Győr

Partnerek: Művészeti és kulturális intézmények, Győr testvérvárosai

A színház felújítása, az új hangversenyterem, kiállítóterem építése lehetőséget ad arra, hogy az egyes épületekről ne csak az érintett intézmények vezetői, a városvezetés és az építész

szakma tartson konzultációkat, de ezzel párhuzamosan szervezzünk közösségi műhelyeket a későbbi tartalomról, a közönség elvárásairól és a megújulás lehetőségeiről is. Így az épületek megújulása nemcsak fizikai, de szellemi folyamat is lesz egyben.

A Legyen a te helyed nem az építészeti megoldásokra fókuszál, hanem a már megvalósítási szakaszba lépett projekteket veszi sorra, és segíti azok új tartalommal való megtöltését. Az első ilyen beruházás a színház felújítása lesz. A kiköltözés évének tavaszán kétnapos minifesztivál keretében megvalósuló búcsú nemcsak elköszönés a régi épülettől, de egyúttal az új köszöntése, megismerésének kezdete is. A rendezvény keretei között már helyet kap a Legyen a Te helyed! sorozat első alkalma is, bemutatva a nézőknek a kezdődő kétéves beruházás műszaki részleteit.

A 2023-as évet megelőző nagyberuházások a megvalósulás időpontja szerint egymásnak adják át a stafétát és a tapasztalatokat a Legyen a Te helyed! program megvalósításában.

VÁROSNAP (P/1)

Hatókör: városi

Helyszín: Győr

Partnerek: Művészeti és kulturális intézmények, Győr gazdasági és stratégiai partnerei, testvérvárosai

A Városnap elsősorban helyi esemény, fontos eszköze a lokálpatrióta érzület felébresztésének, nem a világnak szól, sokkal inkább magunknak. Ugyanakkor nagyon fontos alapja annak, hogy 2023-ra önmagunkat ismerő, vendégszerető házigazdákka válhassunk.

Győr amennyire sokat nyert az európai történelemben betöltött kapu szerepével, annyira nagy nehézségekkel kell szembenéznie, amikor polgárai kötődését, generációk győri történetét keresi. A Városnap lényege közös történetünk összegzése, eredményeink számbavétele. Lehetőség a várossal kapcsolatos díjak átadására, művészeti csoportok, közösségek bemutatkozására. Kitűzött dátuma több programunkat 2023-ban is kiszolgáló beruházás ünnepélyes átadásának.

A programcsomag részeként jelölt elemek a felvezető években mind a 2021-es Városév – elsősorban helyi és regionális – programjai, amikor egy egész éves programsorral emlékezünk Győr városi rangra emelésének 750. évfordulójára. Megtervezésük, megvalósításuk sikere ugyanakkor tapasztalatokkal vértéz fel minket, hogy 2023-ban egész Európa házigazdája lehessünk. A programok összetettsége, egész éves eloszlása megelőlegezi a két évvel később ránk váró feladatokat, lehetőséget teremtve a 2023-as programsor kivitelezésének további pontosítására.

2021 után, az egész éves ünnep emlékére, a Városnapot minden évben megrendezzük, egyetlen napos megemlékezésbe sűrítve a jubileumi programok esszenciáját. A 2021-es Városévet az EKF főpróbájának tartjuk.

PÁRBESZÉD PROGRAMCSOMAG (Q-W)

PÁRBESZÉD A BAROKKRÓL (Q/1-6)

Hatókör: európai

Helyszín: Győr

Partnerek: Kiválasztás alatt

EKF pályázatunkban a barokkról nem csak mint történelmi korszakról és az építészeti emlékekben rejlő turisztikai lehetőségekről gondolkozunk. A barokk egész Európát behálózó

hatására alapozva indítunk a kontinens különböző irányában nemzetközi párbeszédet. A barokk a szellemi áramlatok nagy korszaka. A felvilágosodás eszméjének elterjesztésével a modern kori Európa alapjait teremtette meg. Technikai vívmányai, a könyv-, kotta-, kép-, újságy nyomtatás fejlődése és a közlekedés fejlődésével összefüggő egyszerűsödő terjesztésük robbanásszerű változást okoztak az információ közvetítésben, ami a kultúra áramlásának új távlatait nyitotta meg Európában. A művészet elérhetőségének átstrukturálódása kiegészülve az általános gyártástechnológiai fejlődéssel, felértékelte a divatot, megteremtette a házimuzsikát, középpontba állította az otthon, melybe beemelte a család fogalmát. Ez a kulturális, társadalmi és művészeti robbanás példa és tanulság lehet a 21. század informatikai robbanásában is, ezért a barokkról folytatott párbeszédünk középpontjában nem csak a művészeti stílus, sokkal inkább a technika fejlődéséből adódó művészeti és társadalomformáló lehetőségek állnak. Az áramlás lehetőségének átstrukturálódása a technikai vívmányoknak köszönhetően ma is aktuális, és érdekes eredményekre vezethet minket, ha a barokkot nem elsősorban mint művészeti stílust, hanem mint felszabadító új struktúrát értelmezzük.

Barokk szalonkonferenciák (Q/1): Témánk megalapozásának és elemzésének legfőbb fórumai azok a konferenciák, amiket 2021-ben és 2022-ben hazai, 2023-ban nemzetközi szakemberek közreműködésével, esetenként történeti vagy művészeti minikiállítások terébe helyezve indítunk. A szalonkonferenciák a barokkban kialakult szalonok mintájára ötvözik a tudományos, művészeti és társadalmi életet, látványos külsőségekkel, változatos helyszíneken, és egyedi megoldásokkal alakítva ki az egyes programok egyedi hangulatát.

A barokk által kínált változatos témák között éppúgy megtaláljuk a barokk kor technikai-információs forradalmának vizsgálatát szellemi és technikai szempontból, kiegészülve helyi emlékeket bemutató ipartörténeti kiállítással, mint a barokk időbeli és térbeli lehatárolásának kérdését a kontinentális határok, a neo stílusok tartalmi vonatkozásai tekintetében, vagy a kortárs képzőművészet formai és tartalmi barokk megnyilvánulásait, a barokk életérzést és annak hatását napjainkra. Órakiállítás keretei között kerül terítékre az idő mérésének forradalma, tárgyi megjelenése és tudatformáló hatása az emberiségre, történelmi portrék között a barokk gondolkodás és kihatása napjainkra, a barokk karakter: Casanovától Potyemkinig, valamint történeti kiállítás díszletében a barokk mulatságok mint a modern fesztiválok előképei.

Barokk kertek túra (Q/2): A Kert program és a Párbeszéd a barokkról programsávok keresztezéseként jön létre a barokk kertjeiről folytatott diskurzus és az azt megalapozó történeti mobil kiállítások, aminek anyagát a régió kertjeinek történeti feldolgozásából, stratégiai partnereink együttműködésében valósítunk meg, és amik az előadásokkal együtt közös kirándulások formájában érhetők el a régió neves kertjeinek sorra látogatásával. A kiállítások témái a következők: A barokk szakrális, egyházi kertek barokk világi, főúri, nemesi kertek, kultikus kertek, szabadkőműves jegyek a kertekben, a korabeli keleti kertkultúra, Amerika hatása a kertkultúrára.

Divat a barokkban, barokk a divatban (Q/3): Történeti bemutatók, kiállítások, szakmatörténeti előadások és pályázatok a barokk cipősaroktól a parókáig mindenről, amit a barokk szele elért. A túlárado pompa és játékosság korszelleme és hatása napjainkra, a játék és a kísérlet maga, szabad asszociációs tér-idő ugrás, fiatal tervezőknek és alkotóknak. A program kiteljesedéseként a sikeres pályázók szakmai időutazás keretei között zajló, bentlakásos műhelymunkán dolgozhatnak saját barokk darabjaikon, miközben megismerik, megélik és megértik a barokk kort egy barokk kastély falai között vendégeskedve.

Barokk képzőművészeti tematikus pályázatok és kiállítások (Q/4): A barokk témájához különböző területeken kapcsolódó, évenkénti képzőművészeti kiállítások a sokrétű műfaj változatos kortárs művészeti adaptációit adják. Minden kiállítás pályázati anyagának alapja egy-egy kiáltvány, manifesztum, ami speciális karaktert és hangulatot ad a megfogalmazásnak. Voltaire „Candide” című klasszikus művének szabad asszociációs kiállítását a mű születésének 260. évfordulójának tiszteletére hirdetjük meg 2019-ben, és 2020-ban állítjuk ki a legjobb pályamunkákat, amire a klasszikus mű ideológiai alapján hagyományos és elvonatkoztatott alkotásokat egyaránt fogadunk. 2021-ben a „Kert” tematikus kiállításra nem naturalista ábrázolásokat és „plein-air” alkotásokat várunk, hanem a szabadon értelmezett asszociatív műveket preferáljuk. 2022-ben kerül bemutatásra a „Paróka” tematikus kiállítás és performance, ami a pályázati felhívásban megfogalmazott manifesztum szerint a barokk parókától a mai modern parókáig bármilyen művészértelmezést elfogad.

Gyaloghintó-futóverseny (Q/5): A barokk belváros utcáin rendezzük meg barokk hordszékversenyünket. A versenyre bárki jelentkezhet, aki megfelel az előzetes kiírásoknak, amik részleteiben évről évre változnak. A saját készítésű jármű utasa egy barokk korabeli ismert személyiség nemcsak formai, hanem szellemi hasonmása is kell hogy legyen.

BAROCK (Q/6): A BAROCK egy barokk szellemiségű és látványvilágú rockfesztivál, ami az újító korszellem áramlatával és tobzódó külsőségeivel teremti meg kivételes és egyedi modern barokk karakterét. Célunk, hogy a fiatalok számára a barokkot kiszabadítsuk a kiüresedett kultúrhistóriák mumifikálódott állapotából. A barokk a folytonos megújulás, a kiszámíthatatlan, sokszor ellentmondásos, olykor kegyetlen, de mégis varázslatos élet, a fény és az árnyék folytonos harca. A szabadtéri fesztivál az alternatív látványelemeket, színpadképeket és általában a vizuális megjelenést barokk külsőségeiben megfogalmazó egyedi arculatú zenei, ifjúsági nagyrendezvény kiegészítve olyan formabontó összművészeti produkciókkal, mint a Musica Fugit, ahol a klasszikus zene találkozik az utcaszínházzal, vagy olyan barokk külsőségekre építő, gigantikus utcaszínházi produkciókkal, mint a Transe Express előadásai.

PÁRBESZÉD A TÁNCRÓL – MAGYAR TÁNCFESTIVÁL (R/1)

Hatókör: európai

Helyszín: Győr / online tér

Partnerek: Europaballet – Sankt Pölten, Deutsches Tanzfilminstitut – Bréma, Sopron Balett

A táncfilm programok szakmai mentora: Heide-Marie Härtel, Kiss János – a Győri Balett igazgatója

A Győri Balett által szervezett Magyar Táncfesztivál évről évre erősebben nyit a nemzetközi szereplők, de nemcsak produkciók, hanem szakújságírók, szakmai szervezetek meghívása felé is. Ennek a kitekintésnek adott új távlatot az EKF év programjainak előkészítése. A 2017-ben indult Fesztiválon online táncfesztivál 2018-ban már az EKF jegyében, az Áramlás tematika kibontására kért fel fiatal koreográfusokat. Az így született táncprodukciókkal a közönség egy telefonos applikáció segítségével találkozhatott Győrben. Ez a folyamat az online térben a következő években tovább erősödik, és 2023-ra egy egész Európa táncszakmai szereplőit elérő hálózattá szélesedik. Így a 2023-as Magyar Táncfesztivállal egy időben a Győri Balett európai partnereinek helyszínei előtt (operaházak, színházak, táncstúdiók, próbatermek) is elérhetőek lesznek azok a kortárs táncfilmek, amik a 2023. évi felkérésre születnek majd. Ezzel párhuzamosan Győrben a Magyar Táncfesztivál nemzetközi szakmai konferenciával

egészül ki, aminek résztvevői a táncszakma aktuális (2023-ban aktuális) európai kérdéseinek megvitatására gyűlnek össze. Hívó szavak az új technikai fejlesztések, az online tér használata, a 21. századi gondolkodásmód és a tradíciók lesznek. A szakmai és művészeti kiállításokkal kiegészített konferencia mottója „Áramlás Európa táncszínpadain”, hangsúlyozva annak a fontosságát, hogy 2023-ban Győrben, Európa Kulturális Fővárosában az európai táncszakma lehetősége, hogy a jövő megoldásairól együtt beszélhessenek.

2023-ban először – szintén a Magyar Táncfesztivál kísérő eseményeként – kerül megrendezésre az a Táncfilm Fesztivál, aminek mentora a brémai Deutsches Tanzfilminstitut művészeti vezetője, Heide-Marie Härtel. A fesztivál a vetítéstechnika rohamos fejlődését kihasználva táncfilmekbe öltözteti Győr belvárosát. A különböző technikákkal és felületekre vetített táncfilmek megsokszorozzák a táncfesztivál befogadóképességét, hiszen a helyszínek (Győri Nemzeti Színház és a Vaskakas Művészeti Központ) klasszikus értelemben vett nézőtéri befogadóképessége véges. Az új megoldásokat alkalmazó, esetenként térspecifikus szabadtéri vetítések mellett a belváros vetítőtermi kapacitásait (Rómer Ház, Szent László Látogatóközpont) kihasználva klasszikus táncfilmek beltéri vetítése is zajlik.

PÁRBESZÉD A ZENÉRŐL (S/1–3)

Hatókör: Duna régió

Helyszín: Győr, Pannonhalma, Sopron

Partnerek: Philharmonia Chor Wien, Magyar Rádió Művészeti Együttese – Budapest, Slovak Radio Symphony Orchestra, Georgisches Kammerorchester – Ingolstadt

Zenélő Duna Fesztivál (S/1): A Győri Filharmonikus Zenekar nemcsak világszínvonalú együttes, hanem egy mára jól kiépült, kiválóan működő művészeti egység is. Az előadói bázis alapja a közép- és felsőfokú képzést biztosító oktatási rendszer, amely egyfelől kineveli a kiváló előadóművészeket, másfelől megteremti az értő közönséget is. A világszínvonalú zenekar számára folyamatban van egy korszerű, minden művészi igényt kiszolgáló, és a közönség kényelmére egyaránt figyelő új otthon megépítése, ami a Modern Városok Program keretei között meg is valósul, megteremtve a technikai feltételeit egy nemzetközi zenei fesztiválnak. A Duna mint zenei ihlető jelenség, valamint a Duna mint zenei kultúrtörténeti folyam az alapja a „Zenélő Duna” munkacímű, a Győri Filharmonikus Zenekar által tervezett fesztiválnak, ami a zene nemzetközi nyelvén teremt párbeszédet az európai alkotók között, 2023-ban a Duna és a győri folyók hullámain.

Arcus Temporum Pannonhalmi Művészeti Fesztivál (S/2): A Pannonhalmi Főapátság nagy múltú kortárs művészeti fesztiválja kapcsolatokat, íveket tár fel és hoz létre – nemcsak zenék és zeneszerzők, hanem művészeti és kulturális ágak között is. A fesztivál 3 napja alatt a főapátság közel 11 000 négyzetméternyi egybefüggő tetőfelülete alatt párbeszédbe lép a zene, az irodalom, a képzőművészet és a spiritualitás, egyedülálló alkalmat teremtve arra, hogy több kulturális-művészeti terület metszéspontjába kerülhessünk.

A koncertekre és programokra a Pannonhalmi Főapátság reprezentatív kulturális tereiben kerül sor – a kortárs koncertteremben, a főkönyvtár lenyűgöző 19. századi dísztermében, a Boldogasszony-kápolna intim barokk atmoszférájában, valamint a bazilikában. A 20. és a 21. század jelentős alkotóinak művei segítségével mutatva be, hogy egy szerzetesközösség és monostor hogyan egyesít istenkeresést és kultúrát, művészetet és emberszolgálatot, elcsendesedést és játékot.

Fertőrákosi Kőfejtő és Barlangszínház (S/3): A Sopron város kezelésében álló barlangszínház egyedülálló helyszínéül szolgálhat 2023-ban a zene és a természet párbeszédét bemutató programoknak. A színház a határon átnyúló Fertő tó világörökségi térségben található, amit egyedi természeti értékei miatt az UNESCO bioszféra-rezervátummá nyilvánított.

GENERÁCIÓK PÁRBESZÉDE – GYŐRKŐCFESZTIVÁL (T/1)

Hatókör: Regionális

Helyszín: Győr belvárosa

Partnerek: Mokka Alkotóműhely – Győr, Kisalföldi Erdőgazdaság Zrt. – Győr, Szent László Látogatóközpont – Győr, Pannonhalmi Főapátság, MÁV-START Zrt. - GYSEV – Sopron, Xantus János Állatkert ZOO Győr, Rómer Flóris Művészeti és Történeti Múzeum – Győr, Vidám Kölykök Egyesület – Győr, Gézengúz Alapítvány – Győr, Mobilis – Győr, Játékos Tudomány – Kazincbarcika, Élményműhely – Pécs, Vojtina Bábszínház – Debrecen, Bóbita Bábszínház – Pécs, Mesebolt Bábszínház – Szombathely

A fesztivált több mint tíz éve szervezi, rendezi a győri Vaskakas Bábszínház. A kezdetben regionális esemény országos fesztivállá nőtt, mérete és fejlődése indokolja a program nemzetközivé válását. Az EKF cím lehetősége felgyorsítja ezt a folyamatot és irányba állítja a PÁRBESZÉD programcsomag részeként, hiszen ez a fesztivál most igaz párbeszéd a hazai generációk között. Terveink szerint 2023-ban a nemzetközi fontosságú és hírű, akkor már tizenhat éves fesztivál az európai családok nemzetközi eseménye lesz. Győr a rendezvényen a különböző nemzetek gyermekeit, felnőttjeit, családait hívja közös együttlétre, ismerkedésre, a generációkon átívelő közös játék és alkotás élményén keresztül családi áramlat-élményét létrehozva. 2025-ben a fesztivál „nagykorúvá” válására visszavárja az első felnőtté vált generációt, ezzel hagyományteremtő új programcsomagot létrehozva.

A fesztivállal párhuzamosan az EKF évben szakmai konferenciára hívjuk Magyarországot és a régió hasonló tematikájú gyermekrendezvényeinek szervezőit, hogy a speciális közönség igényeiről, a témában és a korosztályban rejlő lehetőségekről és kihívásokról beszéljünk. Célunk, hogy a Fesztivál Fogadóban egész évben zajló nemzetközi fesztivál szakmai műhely vérkeringésébe bekapcsoljuk a speciálisan gyermekközönségnek szóló fesztiválokat, diskurzusra hívva szervezőiket azokban a témákban, amik Európa jövője szempontjából fontosak. Hiszen ezek az események ugyanúgy csatornák, és az általuk elért célközönség maga a jövő. A fesztivált hagyományosan is kiegészítő pályázatok, kiállítások száma és hatóköre 2023-hoz közeledve folyamatosan nő. Ezek a felhívások nem csupán a gyermek korosztályt szólítják meg, hanem olyan fesztiváltechnikai kérdéseket is felvetnek, fiatal nemzetközi szakembereket szólítva meg, amik a speciális közönségigényhez igazodó válaszokat hozhatnak. A program megvalósításába bekapcsolódik partnerünk, Sopron város Tündérfesztiválja is.

VALLÁSKÖZI PÁRBESZÉD – ÖT TEMPLOM FESZTIVÁL – ÖT TEMPLOM ADVENT – ÖT TEMPLOM UTCÁJA (U/1)

Hatókör: európai

Helyszín: Győr

Partnerek: Győri Evangélikus Egyházközség, Győri Zsidó Hitközség, Győri Református Egyházközség, Győri Görögkatolikus Egyházközség, Győr-Újvárosi Plébánia

Az Öt Templom Fesztivál 2006-os indulásakor az európai zsidó-keresztény kultúrát mint az európai identitás alapját, a kultúrák és vallások közötti párbeszéd fontosságát emelte fesztivál-konceptiójának középpontjába, felhívva a figyelmet az épített örökségben meghúzódó emberi

értékek fontosságára. A szervezők az európai ateizmust is e kultúrkörhöz tartozónak tartják, európai kultúrhistóriánk és közös jövőnk fontos részeként.

Az elmúlt évtizedben igazi városmárkává váló közösségi összefogás, és az ezzel párhuzamosan meginduló, kulturális fókuszú városrész-rehabilitáció olyan közösségi fejlesztéseknek adott helyet, amik nemcsak a fesztiválnak teremtettek új helyszíneket, de kulturális és közösségi téren megerősödő gyülekezeteinek is. Így mára elmondhatjuk, hogy Győr, saját történelmi hagyományaira építve, a vallásközi párbeszéd olyan mintáját tudja megmutatni Európának, ahol az egymás mellett élő, különböző vallású közösségek aktív együttműködésben dolgoznak, és saját szilárd közösségi alapjaikra támaszkodva nyitottan fogadják más vallások és kultúrák képviselőit, olyan különleges diskurzusoknak adva teret, mint Parvathy Baul tavaszi hindu szertartása a zsinagógában. A cél 2023-ra egy olyan megnövekedett európai kulturális turizmusra felkészített helyszín és programstruktúra kiépítése, ahol a két fesztivál időszakán túl is, egész évben a vallásközi párbeszéd jegyében zajlanak programok, tekinthetők meg kiállítások, és vehetők igénybe turisztikai szolgáltatások, megteremtve a technikai alapját az üzenet legszélesebb körben való bemutatásának.

Öt Templom Túra: A fesztivál házigazda templomaiba vezetett Öt Templom Túrák a templomok művészet- és kultúrtörténeti bemutatása mellett a legszemléletesebb módon ábrázolják az egymás mellett élő vallási közösségek kuriózumát, és kínálják az európai történelmi vallások megismerésének kompakt lehetőségét. A fellevezető években ezt a programot kiemeljük a fesztiválidőszakokból, és elérhetővé tesszük egész évben előbb a győriek, később osztálykirándulások és turistacsoportok számára is. 2023-ban lehetőséget teremtünk a program nemzetközi szintű megismerésére, a metódus után érdeklődő szakemberek számára is.

Történeti kiállítások és múzeumpedagógiai programok: Az öt templom utcájának házigazda gyülekezetei a közelmúltban zajlott és a következő évekre tervezett saját fejlesztéseiknél – figyelemmel a fesztivál technikai igényeire és üzenetére – több közösségi teret és kiállítást alakítottak ki, illetve terveznek kialakítani. A Győri Zsidó Hitközség az egykori Menház épületét újra közösségi funkcióba állítva, állandó Zsidó Vallás- és Helytörténeti Kiállítást hozott létre, ezt egészíti ki a pincében jelenleg zajló beruházás, a holokauszt történetét bemutató tárlat és foglalkoztató helyiségek kialakítása. Az evangélikus konvent épületegyüttesében most zárul a kamaratermi, kiállítóhelyi beruházásokat is tartalmazó komplex tömbrehabilitáció. A görögkatolikus és református közösségek hasonló felújítások és bővítések küszöbén állnak. Az így kialakuló, részben infrastrukturális, részben szellemi közeg helyszíne lesz 2023-ban a Menekülők és települők programsáv egyes programjainak és pedagógusképzéseinek is.

Zenei programok: A fesztiválok leghangsúlyosabb elemei a zenei programok, klasszikus egyházi és világi koncertek, a tradicionális szakrális népzene, világzene. A fesztivál szervezői támogatják a kortárs, kísérleti produkciók létrehozását, a zeneiskolák növendékhangversenyeit és rockzenekarok egyedi, templomi koncertjeit is. A templomi térben – akár vallási szertartások részeként zajló zenei programok – minden esetben tiszteletben tartják a befogadó és a befogadott vallás hagyományait, előírásait, és közben keresik a közös pontokat, így ezek az alkalmak mind lehetőséget adnak a párbeszédre, a közönség, a közreműködők és a szervezők részére egyaránt. A vallásközi párbeszéd szélesítésének jegyében a következő években tervezett programok: örmény egyházzene, az isztambuli tradicionális ortodox közösség bemutatása, istentisztelet Afrikában (Zimbabwe, Zambia), istentiszteletek Indiában, vendégünk az iszlám.

Szagrális színházi programok: A szagrális színház, mint a színház legősibb formájának bemutatására és a tradíció legszélesebb értelemben vett, kortárs példákat is hozó tágítására a produkciók templomtereken túl a városrészi épített környezet legkülönbözőbb helyszínein kerülnek bemutatásra: pincében, konyhában, üres boltokban, utcákon, parkokban, közösségi közlekedési járművön, tudatosan keresve a tradicionális mellett az alternatív tereket, belakva az egész városrészt a fesztivál szellemiségével. A szervezők lehetőséget teremtve generálják új előadások létrejöttét, illetve nemzetközi színházi műhelyekben az alkotás közbeni párbeszéd kialakulását. Erre példa a prágai DAMU-val, illetve Peter Schumann utcaszínházi szakemberrel megvalósított több műhely is. A programnak új lendületet adna a 2023-as évre való felkészülés, közös alkotó munkára hívva Európa művészeit és művészeti iskoláit.

Képzőművészeti, építészeti kiállítások és workshopok: A szervezők rendszeresen hirdetnek alkotói tervpályázatot az ország építész hallgatói számára, szerveznek szakmai konferenciákat a fesztivál gondolati köre, illetve a városrész vonatkozásában. A képzőművészeti projekteknél a határokat kereső kortárs alkotók, alkotások bemutatására és új művek megszületésére helyezik a hangsúlyt. A szakralitást a vizualitás, illetve a téralkotás legmodernebb formáiban kereső programok 2023-ig, illetve 2023-ban is folytatódnak, kiszélesítve a párbeszédet a zsidó-keresztény hagyományokon túlra is.

Az Öt Templom Fesztivál és az Öt Templom Advent fesztiválok hagyománya és a házigazda gyülekezetek stabil, támogató kapcsolata biztos alapja lehet annak a diskurzusnak, ami az EKF program fényében még hangsúlyosabb európai dimenzióban indulhat meg, és jóval túlmutat a zsidó-keresztény vallási alapokon. Európának, és ezen belül Magyarországnak is meg kell ismernie azokat a más vallásokat és ezen vallások közösségeit, akikkel Európa jövőjét közösen fogjuk alakítani.

PÁRBESZÉD A KÉPZŐMŰVÉSZETBEN (V/1-3)

Hatókör: európai

Helyszín: Győr

Partnerek: Albertina – Bécs, **Belvedere Museum Wien, Wien Museum,** Leopold Museum – Bécs, **Bröhan Museum – Berlin, Landesmuseum für Jugendstil, Art Deco und Funktionalismus – Berlin,** Egon Schiele Geburtshaus – Tulln, Egon Schiele Art Centrum – Český Krumlov, Kunstmuseum – Bázél, The Metropolitan Museum – New York, The J. Paul Getty Museum – Los Angeles, Szépművészeti Múzeum – Budapest, Nemzeti Galéria – Budapest, Lentos Museum – Linz, győri fémipari vállalkozások, **Museum für Konkrete Kunst – Ingolstadt,** MOME – Budapest, Metropolitan Egyetem – Budapest, **KIBLA Multimedijski Center – Maribor,** Ars Electronica – Linz

A győri Rómer Flóris Művészeti és Történeti Múzeum mint a Párbeszéd a képzőművészetben programsáv szakmai megvalósítója, kapcsolódva az Áramlás tematikához, az EKF év kiemelt programjaként a művészek és mecénások párbeszédével, annak győri tradícióival és napjainkban aktuális európai kérdéseivel foglalkozik. A programsáv legjelentősebb eleme a Művészek és mecénások kiállítás, ami európai múzeumok összefogásával mutat be egy igazán győri, ugyanakkor Európa-szerte sajnos igazán tipikus történetet. A kiállítás és a hozzá kapcsolódó szakmai programok nemcsak a nagy gyűjtők szerepére, egy-egy városra, régióra gyakorolt, felbecsülhetetlen értékű hatásukra hívják fel a figyelmet, de arra a minden pillanatban valós veszélyre is, ahogy egy ilyen fantasztikus gyűjtemény az önkény és a diktatúra ereje által megsemmisülhet.

Győr jelentős képző- és iparművészeti gyűjteményeinek alapját más, kevésbé tragikus sorsú magángyűjtemények adják, sikeres példákat mutatva a gyűjtemények továbbélésére a gyűjtő halála után. A programcsomag része a mai gyűjtők és a múzeumok párbeszéde a gyűjtemények sorsáról, szerveződéséről. Reményeink szerint egy ilyen párbeszéd felhívja a figyelmet a kérdés fontosságára, és pozitív példát állít a gazdaság szereplői elé a gyűjtés, mecénássá válás lehetőségeiről. A második világháborúval megszakadt, előtte generációról generációra hagyományozott, gyűjtői kultúra újraéledésére elszigetelt példák vannak a kelet-közép-európai régióban, de sokkal több nyilvánosságra és párbeszédre van szükség, hogy az elvágott szálakat összeköthessük. Ez a programcsomag többéves komplex lehetőség, hogy a témáról európai példákat is hozva beszélhessünk.

Rezidencia programok (V/1): A programcsomag részeként 2019 tavaszától elindul a művészeket és az alkotói folyamatokat támogató helyi vállalkozások kapcsolatának szorosabbá tétele a múzeumon mint közvetítő közegen keresztül. A művészi alkotás folyamatát a pénzen túl a lehetőségteremtő környezet biztosításával is támogathatjuk. A Kreatív Győr Stratégiában is megfogalmazott cél, hogy a jövőben termékeny alkotói légkör megteremtésével segítse a fiatal művészeket és alkotásaik születését. Győrben 50 éve működik nemzetközi művésztelep, és több mint 40 éve ad lehetőséget a város a kortárs grafikusművészek számára, hogy technikai felszereltségét tekintve unikális grafikai műhelyében a mély, a magas és a sík nyomás területén képgrafikai alkotásokat hozzanak létre. E hiánypótló kezdeményezés tette a Rómer Múzeum fenntartásában működő műhelyt szabadon látogatható alkotóhellyé, képzőművészeti szakgimnáziumi és egyetemi gyakorlati helyszínné.

A megújuló Napóleon-ház a grafikai műhely és a kiállítótér lehetősége mellett a tetőtérben olyan stúdiólakásokkal bővül, ahol megteremtődik a feltétele a huzamosabb idejű rezidens programok elindításának is. A győri grafikai műhely és a hozzá tartozó festőműtermek használatával az AIR Győr (Artist in Residence) program lehetőséget szeretne teremteni az alábbi területeken új, nemzetközi kortárs képzőművészeti programok, egyes esetekben csereprogramok megvalósítására. Győri vállalkozások támogatásával az 1970-es években sikeresen működő fémszobrászati művésztelep jó hagyományának felélesztésével fémszobrászati workshopok létrehozását kezdeményezzük és segítjük az alkotók és a műhelyek kapcsolatát. A régi győri fotóműtermek és Carl Zeiss egykori győri lencsegyárának hagyományaira építve fotóművészeti és „Camera less” workshopokat, előadásokat indítunk és kiállítást szervezünk a MOME és a Metropolitan Egyetem tanárainak közreműködésével. Párbeszédet generálunk a fotogram és a „photochemical paintings” technikák, avagy Moholy-Nagy László öröksége és a legújabb technikai kihívások között. Nemzetközi térgrafikai workshopokon és streetart projekteken keresztül, a képgrafika 3D-s kihívásait használva, győri fiatal grafikusművészek és meghívott európai alkotók közreműködésével vizsgáljuk a várost, fókuszba állítva a múlt emlékeire épülő innovatív jövőképunket.

Kortárs gyűjtői konferencia és kiállítás (V/2): A 2019-től folyamatosan zajló rezidens programok reményeink szerint aktivizálják a győri gazdaság és a Győrben alkotó művészek kapcsolatát, és a szorosabbra fűzött szálak mentén generálják a gyűjtői folyamatokat is. A támogató környezet 2023-ra stabil, a kortárs alkotóművészet iránt érdeklődő közeget teremt egy kortárs gyűjtői konferenciasorozat megszervezéséhez, ahova már az EKF év programjaként várjuk a hazai és nemzetközi érdeklődőket és szakembereket is. A konferencia idején, 2023 tavaszán a városban két kiállítást láthatnak majd az érdeklődők: egyrészt a Művészek és mecénások kiállítást, ami a háború előtti időszak gyűjtői légkörét mutatja be, másrészt Gerendai Károly gyűjteményének átfogó kiállítását, ami a megújuló Napóleon-ház

400 négyzetméteres kiállítóterében kerül installálásra, soha nem látott spektrumban mutatva be az üzletember, gyűjtő kortárs gyűjteményét.

A szakmai konferenciasorozat programjai is két szalon futnak: egyrészt a kortárs gyűjtemények és gyűjtés kérdéskörét körüljárva beszélünk a gyűjtői tudatosságról, a művészek, művészettörténészek, kurátorok és gyűjtők kapcsolatáról és szerepéről a kortárs gyűjtemények létrejötté, valamint megmaradása körül, másrészt a megsemmisült Lederer-gyűjtemény kapcsán az utókor felelősségéről, továbbá a múzeumi szakma korlátozott lehetőségeiről az eltűnt műtárgyak felkutatásával, gyűjtemények újraegyesítésével kapcsolatban.

Művészek és mecénások. Klimt, Schiele és a Lederer-örökség (V/3): A 19. és 20. század fordulóján üzleti vállalkozásainak köszönhetően Győrben élt az európai műgyűjtés egyik legjelentősebb mecénásának tartott Lederer-család. A Böhmisch-Leipa és Jungbunzlau vidékéről származó August Lederer a gyáripáros lét felelősségteljes atyai örökségével érkezett városunkba, ahol újabb és újabb befektetések várták. A Lederer-imperium jövedelmező vállalkozásai és felesége, Serena Pulitzer jelentős hozománya révén lehetősége adódott arra, hogy a rajongásig szeretett itáliai reneszánsz festészeti és szobrászati alkotásait kollekcijába emelje, megismerve a műgyűjtő életforma lehetőségeit és kihívásait. A bécsi Bartensteingasse 8. sz. alatt álló házukban a „reneszánsz szalon” mellett egy önálló szobát szenteltek a bécsi szecesszió kiemelkedő festőművészenek, Gustav Klimtnak. Klimt nagy hatású portrén, fehér ruhában örököltette meg a bécsi társasági élet kedvelt személyiségének tartott Serena Lederert. A családi barátként tisztelt festő ajánlotta Ledererék figyelmébe fiatal kollégáját, Egon Schielét, aki August és Serena fiának, Erich Lederernek a rajztanára és jó barátja lett. Schiele győri emlékét a városról készített festménye és a Lederer család tagjairól rajzolt számos portréja őrzi. Az 1930-as évek közepétől kezdődően megváltozott politikai helyzetben a zsidó származású család üldözötté, a műgyűjtemény a náci műkincsablás áldozatává vált, egy részét a tűz pusztította el, más darabjai szétszóródtak a világban. A Lederer család történetét bemutató kiállítás nemzetközi szakértők és múzeumok bevonásával, valamint külföldi és magyar magángyűjtemények közreműködésével valósul meg, bemutatva a mecénások és a művészek kapcsolatának egymást segítő párbeszédét egy európai ívű, győri aktualitású példán, aminek nagyszerűségére árnyékként vetülnek a 20. század borzalmai.

FESZTIVÁL FOGADÓ – A PÁRBESZÉD HÁZA (W/1)

Hatókör: európai

Helyszín: Győr

Partnerek: **YOUROPE – The European Festival Association – EU, The Festival Academy, EFFE European Festivals Association – EU, Piranha Arts AG, WOMEX – Berlin, Magyar Fesztivál Szövetség – Budapest, PxP Embassy e.V., PXP Festival – Berlin, Open Air St. Gallen – Svájc, Exit Festival– Szerbia, Pohoda – Szlovákia, Open'er – Lengyelország, ARTmania Festival Sibiu – Románia, Lollapalooza Berlin – Németország, Northside – Dánia, Oya Festivalen – Norvégia, Paléo Festival Nyon – Svájc, Roskilde – Dánia, Woodstock – Lengyelország, Wacken Open Air – Németország, Haldern Pop – Németország, Colors of Ostrava – Csehország, Sziget Fesztivál – Budapest, Ruisrock – Finnország, Way Out West – Svédország, Das Fest – Németország, Nova Rock – Ausztria, Pinkpop – Hollandia, Pukkelpop – Belgium, Rock for People – Csehország, Lowlands – Hollandia, Eurosonic Noorderslag – Hollandia, MaMA Paris – Franciaország, Popakademie Baden – Württemberg (University of Popular Music and Music Business), FH Kufstein Tirol (University of Applied Sciences)**

A Fesztivál Fogadó programsáv a fesztiválok szervezésével, előkészítésével foglalkozó szakmai programokat gyűjti, diskurzusra hívva össze az európai fesztiválszakma képviselőit, irányító és érdekvédelmi szervezeteit. A Fesztivál Fogadó nem csupán egy helyszín, ahol fesztiválokat rendezhetünk, hanem valós és szimbolikus központja az európai fesztiválok párbeszédének és a párbeszédben rejlő kultúráközvetítő erőnek.

A fesztivál mint közösségi ünnep az egységesség érzésének áramlat-élményét adja a résztvevőinek, növelve ezzel az élmény megélése közben szerzett információk és ingerek hosszú távú hatását. Az Európa sorsát érintő társadalmi problémákról a fiatalok bevonásával folytatott kulturális párbeszédnek fókuszában a fesztiválok mint a közvetítés leghatékonyabb modernkori csatornái állnak. A lehetőséget felismerő társadalmi szervezetek egyre többször hallatják hangjukat fesztiválok keretei között, és a fesztiválszakma felismerve a lehetőségében rejlő felelősségét, egyre gyakrabban áll olyan ügyek mellé, amik Európa vagy a világ sorsának jobbítását segíthetik elő, legyen szó a nélkülözők támogatásáról vagy az ökológiai katasztrófák veszélyeiről.

A Fesztivál Fogadó valós és virtuális fóruma kíván lenni ezeknek a kezdeményezéseknek 2023-ban, kiállítások, konferenciák, képzések szervezésével támogatva a párbeszédet a szereplők között, valamint helyszínt biztosítva már működő, utazó platformok megvalósításához. 2023 novemberében Győrben kerül megrendezésre a The European Festival Conference a YOUROPE szervezésében, valamint az év elején az EFFE European Festival Association által szervezett The Festival Academy, Atelier for Young Festival Managers kurzusa. A már konfirmált programok mellett további nemzetközi szakmai programok megrendezésére pályázunk, ezek közül az egyik legjelentősebb a WOMEX.

Célunk, hogy felhívjuk a figyelmet a fesztiválok társadalmi felelősségvállalásának fontosságára, és ezt a feladatot egy erős szakmai programév lezárása után továbbadjuk a 2024-es EKF programok szervezőinek is.

A Fesztivál Fogadó az EKF évében egyedülálló lehetőség a fesztiválszakma hazai képviselőinek is, különböző szintű és hatókörű eszmecserék folytatására. 2023-ban meghívjuk az országot, illetve a határon túli magyar lakta területek tizenkét legjobb fesztiválját, hogy mutassák be rendezvényeiket és kapcsolódjanak a helyszínen zajló nemzetközi diskurzusba. A hazai és határon túli fesztiválok kiválasztása az aktualitások figyelembevételével, 2021 után pályázati rendszerben történik.

A Fesztivál Fogadó nemzetközi programjainak koordinátora Szép Fruzsina, EKF programunk Nemzetközi Főtanácsadója.

A Fesztivál Fogadó kiemelt szakmai partnere a YOUROPE. Az 1998-ban alapított szervezet az Európai Fesztiválok legfontosabb szövetsége, amellyel, hogy megvitatja a kereskedelmi témákat és megosztja a legjobb gyakorlatokat a 100 tagfesztiválja és társult tagjai között.

2017-ben a YOUROPE létrehozta a TAKE A STAND nevű mozgalmat, a tolerancia, a tisztelet, a béke és a társadalmi megértés iránti figyelem felkeltésére a globális fesztiválközösség, az európai zeneipar és az európai fesztiválok látogatóinak millióinál. A YOUROPE és tagjai elkötelezettek az európai fesztiválszintér fejlesztése szempontjából: a munkakörülmények, az egészségügyi és biztonsági kérdések, a környezettudatosság, a tudás és az információcsere, az élő zenei tehetségek határokon átnyúló cseréjének előmozdítása mellett Európában, valamint az emberi és társadalmi párbeszéd és tolerancia előmozdítására.

■ Milyen módon kerülnek kiválasztásra az adott év kulturális programját alkotó események és tevékenységek? (Ez a kérdés az előzetes kiválasztási szakaszban opcionális.)

A 2023-as év kulturális programjának összeállítása a művészeti vezető és a vele dolgozó szakmai stáb feladata. A konkrét programok kiválasztásának alapja a pontos szerkezet, ami minden programot köt az Áramlás tematikához. Az egyes művészeti programok kiválasztása, konkrét művészek és produkciók meghívása a fent leírt szerkezetben elhelyezve történik oly módon, hogy a konkrét program kiválasztását az adott terület kapcsán felkért szakemberek segítik. A művészeti vezető, az őt segítő nemzetközi tanácsadók és szakmai mentorok személyükben jelentenek garanciát az egyes programok művészi minőségére.

Mindhárom programcsomagunk szakmai és művészeti tartalmának felügyeletére egy-egy neves nemzetközi művészt kértünk fel, hogy a programok európai léptékű összeállítása és szakmai színvonala biztosított legyen. Az ÚT programcsomag szakmai mentora Adrian Schwarzstein (ES), a VÁROS programcsomagé Sergej Korsakov (RUS) és a PÁRBESZÉD programcsomagé Matija Solce (SLO).

Egyes speciális tartalmat és külön ismereteket, szakmai kapcsolatokat igénylő programsávoknál további szakmai mentorok segítik a programok összeállítását. Dr. Sári Zsolt néprajzkutató a szürkemarhák útját bemutató kereskedelmi tengely és a céhlegény tengely esetében. Kiss Tamás, a Győri Egyházmegyei Könyvtár és Kincstár vezető levéltárosa a Corvinák útjánál, illetve a Kereszténység útjához tartozó programoknál, Petrányi Barna, a Pro Progressione művészeti vezetője a Duna-projekteknél, Zoltan Kunckel a Menekülők és települők útjánál vezeti a szakmai munkát. A szakmai mentorok kapcsolatrendszere és szaktudása az adott területen garancia arra, hogy a kiválasztott programok minősége és tartalmi hitelessége megfelelő legyen. Az egyes programcsomagok fenti leírásánál felsorolt szakmai partnerek kiválasztása már az ő nevükhöz köthető.

■ Miként kombinálja a helyi kulturális örökséget és hagyományos művészeti formákat új, innovatív és kísérletező kulturális kifejezőmódokkal?

Áramlás tematikánk Győr kulturális örökségére épül. Minden programsávunkban ennek az örökségnek a kibontására, megismerésére törekszünk. Kulturális örökségünk haszna a jelenkorra, annak innovatív továbbélésében van. Az EKF program lehetőség számunkra, hogy saját áramlásunkat európai dimenzióba helyezzük, és a minket a kontinenssel tradicionálisan összekötő utak és szálak mentén elérhessük európai jövőnket is.

Minden művészeti programsávunk a hagyományos művészeti formák használata mellett vagy azokkal párhuzamosan dolgozik a virtuális térrel is. Az áramlás gondolatának legszélesebb körű továbbélését az összegyűjtött tudás és élmények virtuális összegzésében látjuk. Vannak programjaink, amiknek eredménye csak a virtuális térben érhető el, ilyenek például a FesztiválON virtuális táncszínházi produkciói, vagy ott kerülnek összegzésre, ott láthatóak együtt, mint például a Tematikus utakhoz kapcsolódó, Európa különböző pontjain egyszerre megvalósuló és az adott környezetet a műalkotás részévé emelő csoportos kiállítások. Újító, kísérletező határátlépések a Duna-projekt sportot és előadóművészetet összekapcsoló programjai. Kert programunk az európai kerttörténet tanulságainak megismerésére építi újító kísérleteit a művészi igényességű városi kertek tervezésében. Egyes közösségépítő programjainkat olyan online felületekkel támogatjuk, ahol a közösség tagjainak lehetősége van az adott témában a folyamatos tapasztalatcserére és információszerzésre. Ilyen a Város-műhely online felülete, vagy a Városkert programhoz tartozó oldal.

Történeti fókuszú programjaink mindegyikéhez olyan 21. századi ellenpontot rendelünk, amin keresztül a fiatal generációk kézzelfogható értelmezésre találhatnak az adott témában. A barokk programoknál beszélünk a technika robbanásszerű fejlődéséről és annak visszahatásáról a társadalomra, a Céhlegények útjánál a mai ösztöndíjprogramok jelentőségéről, a Corvinák kiállítás ellenpontjaként az információátadás egy másik, napjainkban, perceinkben alakuló, fejlődő új információs rendszeréről az emodzsikról. 2023-ra már könnyen lehet, hogy ez a modern vizuális írás kiteljesedve a mindennapi élet alapvető világnyelve lesz, ugyanúgy hordozva a kor tudásának összegzését, mint egykor Mátyás Corvinái. Ez a 21. századi képirás mentes a világnyelvek politikai örökségének terhétől, életkor- és nyelvtudásfüggetlen, és megfelelő információs és kommunikációs lehetőség az utazóknak, vándorlóknak, menekülőknak. A Corvina kiállítással és konferenciával együtt, izgalmas virtuális kiállítás formájában mutatjuk be ezt az új információs jelenséget, a kialakulását, és elemezzük ki konferencián a lehetőségeit és hatását az emberiségre.

■ Bevonja a várost, illetve tervezi, hogy bevonjon helyi művészeket és kulturális szervezeteket a kulturális program kidolgozásába és megvalósításába?

Adjon néhány példát és nevezzen meg néhány helyi művészt és kulturális szervezetet, amelyekkel együttműködést tervez, valamint részletezze a kapcsolat jellegét!

Azoknál a programsávoknál, ahol a programok megvalósítása közvetlenül egy-egy győri művészeti intézmény már működő művészeti fesztiváljához, illetve szakmai munkájához kötődik (Párbeszéd a táncról – Győri Balett – igazgató: Kiss János, Párbeszéd a zenéről – Győri Filharmonikus Zenekar – igazgató: Fűke Géza, Generációk párbeszéde – Vaskakas Bábszínház – igazgató: Kocsis Rozi, Párbeszéd a képzőművészetben – Rómer Flóris Művészeti és Történeti Múzeum – igazgató: Grászli Bernadett), az adott intézmény feladata a 2023-as program összeállítása és a hazai és nemzetközi együttműködő partnerek kiválasztása és felkérése is. Ezek a programelemek úgy kerültek beépítésre Áramlás tematikánkba, hogy azok fent leírt tartalmát már az adott intézmények vezetői határozták meg.

A VÁROS programcsomag elsődleges célja a városban rejlő kreatív energiák felszabadítása, összegzése és a városban élő és alkotó egyének és szervezetek támogatása. A 2018 tavaszától kétheti rendszerességgel működő EKF Klub a fiatal győri alkotókat és közösségi szereplőket hívta össze, és a művészeti vezetés a velük való folyamatos diskurzusra támaszkodva alakította ki a VÁROS programcsomag elemeit. Ez a jövőben is folytatódó párbeszéd az alapja a városról való kreatív gondolkodásunknak, segített a Kreatív Győr Stratégia megalkotásában, és továbbra is támogatja a program művészeti vezetőit, egyfajta helyi civil szakmai kontrollt és segítséget adva. Az EKF Klub aktív szereplőivel megalakuló Város-műhely ennek a közös tervezői és alkotói folyamatnak ad saját keretet a programszerkezeten belül is, és biztosítja a közös munka feltételeit az EKF program keretei között.

A 2018-as felkészülési évben a lehető legszélesebb összefogásban kerestük a lehetőségét az Áramlás tematikánk társadalmi megismertetésének győri alkotók közreműködését kérve. Tavasszal megjelent információs füzetünk borítóját Kántor Emánuel győri amatőr fotós készítette, GYŐR2023 táskánkat Csermák Zsuzska győri iparművész tervezte, a támogatói együttműködést aláíró partnereink kishajós ajándékát Csurák Erzsébet selyemfestő készítette. A GYŐR2023-as programot népszerűsítő kisfilmsorozatunkban Bede-Fazekas Csaba, Dunai Csenge, Járai Márk, Gáti Oszkár, Görbicz Anita, Mednyánszky René – Menzkie, Nyári Károly, Szabó Konrád, Weisz Mátyás – DJ Matyi és Dallos Bogi beszéltek arról, hogy nekik mit jelent az áramlás, és szerintük mit jelentene Győrnek a 2023-as EKF cím.

PROGRAMOK			FINANSZÍROZÁS (EURÓBAN)						2023														
				2018	2019	2020	2021	2022	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	2024	2025	
ÚT	TEMATIKUS UTAK	Kereskedelmi tengely	A	133 333																			
		Céhlegény tengely	B	958 334																			
		Hajózási tengely	C	262 500																			
		A kereszténység útja	D	400 000																			
		Vasúti tengely	E	204 167																			
		Muzsikások útja	F	389 580																			
		Corvinák útja	G	858 975																			
		Menekülők és települők útjai	H	1 713 141																			
		Duna-projektek	I	1 400 000																			
		Kert program	J	659 936																			
	Úton – Utcafesztivál	K	1 266 675																				
VÁROS		Ki lakik a városban?	L	455 135																			
		Jelek a városban	M	250 000																			
		Város-műhely	N	2 097 378																			
		Legyen a Te helyed	O	57 692																			
		Városnap	P	254 487																			
PÁRBESZÉD		Párbeszéd a barokkról	Q	2 941 025																			
		Párbeszéd a táncról	R	179 487																			
		Párbeszéd a zenéről	S	955 128																			
		Generációk párbeszéde	T	477 243																			
		Vallásközi párbeszéd	U	633 513																			
		Párbeszéd a képzőművészetben	V	750 000																			
		Fesztivál Fogadó	W	6 012 821																			
Nyitó-záró ceremónia																							
ÖSSZES KÖLTSÉG (€)			25 012 148																				

■ KIEMELT PROGRAMOK ■ FOLYAMATOS VAGY IDŐSZAKOS PROGRAMOK ■ FEL- ÉS LEVEZETŐ PROGRAMOK ■ VÁROSÉV PROGRAMOK

Cvör

4. Megvalósítási képesség

■ **Igazolja és bizonyítékkal támassza alá azt, hogy széles körű és erős politikai támogatással bír, valamint elnyerte a megfelelő helyi, regionális és nemzeti hatóságok fenntartható elkötelezettségét.**

Helyi politikai és szakmai támogatottság

2017. február 13-án Borkai Zsolt polgármester vezetésével megalakult az EKF pályázatot előkészítő bizottság. A szervezetben kulturális szakemberek és a győri kulturális intézmények vezetői mellett a közgyűlési frakciók képviselői is helyet kaptak, hogy szakmailag megalapozott, a városi politikai szereplők által támogatott pályázat jöjjön létre.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése 2017. október 27-i ülésén elfogadott 154/2017. (X. 27.) számú határozatával hivatalosan is kifejezte szándékát az Emberi Erőforrások Minisztériuma által meghirdetett az EKF 2023 cím elnyerésére szóló pályázaton való részvételre. A Közgyűlés a határozatát ellenszavazat nélkül fogadta el, élvezve minden politikai párt helyi támogatását. Ugyanez a testület 2018. november 8-án, tartott ülésén a 182/2018. (XI. 8.) és a 183/2018 (XI. 8.) számú határozataival elfogadta a Kreatív Győr Stratégiát és jelen pályázatot, pártokon átívelő támogatottságról biztosítva a pályázati programot és annak jövőbeni megvalósulását.

Beruházások támogatottsága

Magyarország Kormánya és az Önkormányzat a Modern Városok Program keretében 2017. április 28. napján együttműködési megállapodást kötött a város további fejlődése és megújulása érdekében. A Kormány a megállapodásban foglaltak eredményes kormányzati végrehajtása érdekében szándékát kormányhatározatban erősítette meg. A Magyarország Kormánya és az Önkormányzat közötti együttműködési megállapodás végrehajtásával összefüggő feladatokról szóló 1387/2017. (VI.27.) Korm. határozatban a Kormány több fejlesztéssel közvetlenül is támogatja Győr kulturális életének fellendítését.

Régiós támogatottság

Borkai Zsolt polgármester 2017. december 12-én ünnepélyes aláírási ceremónia keretei között, a győri EKF pályázat regionális partnerségben történő lebonyolításának megerősítéseként együttműködési megállapodást kötött Sopron és Dunaszerdahely városok polgármestereivel, a fertői Esterházy- és a nagycenki Széchenyi-kastélyok kezelőivel, valamint a Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóságával és a Pannonhalmi Főapátsággal. Az aláíró partnerek delegált szakemberei együttműködtek velünk a kulturális tartalom programelemeinek kidolgozásában, ezzel is biztosítva azok jövőbeni megvalósulásának reális alapjait.

Támogatottság az üzleti szektorban

Győr kulturális és közösségi projektjeinek hagyományosan megbízható, anyagi és erkölcsi támogatói a helyi vállalkozások. A kulturális és gazdasági szereplők közötti kapcsolat további erősítését és az EKF év programjainak támogatását együttműködő partnerként a Győr-Moson-Sopron Megyei Kereskedelmi és Iparkamara minden fórumát kihasználva segíti. A Kamara szervezésében megvalósított szakmai programok résztvevői megismerve Győr EKF pályázatának tartalmát, kapcsolódva az áramlásba, saját eszközeikkel segítik a cél megvalósulását.

Győr polgármesterének kezdeményezésére 2018. szeptember 26-án ünnepi gála keretei között került sor az Önkormányzat és a győri gazdasági élet meghatározó szereplőinek partnerségi szándéknyilatkozat aláírására a GYŐR2023 program támogatásáról. A város részéről Borkai Zsolt polgármester, míg a gazdasági szereplők részéről az Agrofeed Kft., az Alcufer Kft., az Audi Hungaria Zrt., a DANA Hungary Kft., a Leier Hungária Kft., a NEMAK Győr Kft., a QP Zrt., a Security Patent Csoport, az UNIVERSITAS-Győr Nonprofit Kft. és a Vill-Korr Hungária Kft. vezetői látták el kézjegyükkel a dokumentumot. A programot támogató győri gazdasági szereplők köre nem zárult be, a gála óta újabb cégek, elsőként a West Hungária Bau Kft. is jelezte csatlakozási szándékát az Önkormányzatnak.

Támogatottság az oktatásban

Programunk szervesen épül az oktatási intézményekre, ezen belül is hangsúlyosan a művészeti oktatásra. A Széchenyi István Egyetem vezetése és Győr Megyei Jogú Város polgármestere együttműködésüket nyilatkozatban rögzítették, és a 2016 decemberében alakult Művészeti Kar és az EKF pályázatának közös fejlesztését tűzték ki célul.

■ Igazolja és bizonyítékkal támassza alá, hogy a város megfelelő és alkalmas infrastruktúrával rendelkezik vagy fog rendelkezni a cím viseléséhez. Ehhez az alábbi kérdésekre kell válaszolni:

- Ismertesse röviden, hogy az Európa Kulturális Fővárosa miként veszi igénybe és fejleszti a város kulturális infrastruktúráját!**

Jelenlegi helyzet

A város elsősorban saját, zömében belvárosi kulturális intézményrendszerére támaszkodva biztosítja a lakosság magas színvonalú kulturális és közösségi programokhoz történő hozzáférését.

Csak a szűk belvárosban öt színházteremben és egy hangversenysteremben összesen 1610 nézőtéri szék várja a közönséget minden este. Jelenleg négy, 2023-ra hat megújult belvárosi köztér ad helyszínt a szabadtéri rendezvényeknek. További fejlesztéseink célja részben az, hogy ezt a belváros fókuszú művészeti infrastruktúrát szélessítsük, és a város jelentős kulturális intézményeinek új helyszínéül, a szűk belvároson kívül találjunk új otthont, ezekkel a jelentős beruházásokkal generálva a város teljes hatóterében az új kulturális fókuszok kialakítását.

A Modern Városok Program fejlesztései

Pályázatunk beruházási gerincét a Modern Városok Program fejlesztései adják. A programban megfogalmazott 18 fejlesztés közvetve vagy közvetlenül szolgálja EKF évünk sikeres megvalósítását. A programban szereplő beruházások mindegyikénél kiemelt szempont a zöldfelületek fejlesztése, a fenntarthatóság biztosítása és az okos műszaki megoldások legszélesebb körű alkalmazása, amit Győr az élhető város fejlesztéseként értelmez.

A fejlesztések részletei a fejezet végén található táblázatból ismerhetők meg részletesen. Az intézkedés Kormány által vállalt garanciáiról a Megvalósítási képesség, Beruházások támogatottsága fejezetben írtunk.

Az EKF programhoz kapcsolódó önkormányzati fejlesztések

Azok az infrastrukturális fejlesztések, amik a kultúra területén kitűzött céljaink megvalósításához szükségesek, és az első forduló EKF pályázati anyag, valamint a

stratégiaalkotási folyamat alapozó vizsgálatakor kerültek felszínre, a következők szerint lettek rögzítve a Kreatív Győr Stratégiában azért, hogy megvalósulásuk a pályázati döntéstől függetlenül megalapozott legyen.

Komplex szolgáltatásokat biztosító ifjúsági közösségi színtér: A Kreatív Győr Stratégia helyzetelemzése és több stratégiai dokumentum is rámutatott az ifjúsági közösségi színterek szükségére. Szükséges egy, egyszerre közösségi térként és ifjúságfejlesztési központként is működő színtér – külső forrás bevonásával történő – kialakítása. A színtér komplex szolgáltatásokat kell nyújtson. A komplex szolgáltatásokat biztosító ifjúsági közösségi színtér működtetési koncepcióját részletes vizsgálatnak kell megalapoznia.

Kulturális intézményekben az egyenlő esélyű hozzáférés minél teljesebb körű biztosítása: A kulturális értékekhez való hozzáférés lehetőségeinek bővítése érdekében az infrastruktúra-felújításoknál külön figyelmet kell fordítani a kommunikációs akadálymentesítésre, ideértve az elmúlt években megkezdett digitalizációs tevékenység folytatását is a távolról való hozzáférés biztosítása érdekében. Az új beruházások esetében – hasonlóan az elmúlt évek gyakorlatához – az egyenlő esélyű hozzáférés minél teljesebb körű biztosítására kell törekedni.

Közösségi terek megújítása: A közösségi együttlétek infrastrukturális feltételeinek megteremtése érdekében – a megvalósuló beruházások (Generációk Háza, Rómer Ház), továbbá a már betervezett fejlesztések (Napóleon-ház, Apátúr-ház, a könyvtár központi épülete, színház) mellett – szükséges további fejlesztések megvalósítása is. Ennek keretében arra kell törekedni, hogy Győr közösségi térként is funkcionáló kulturális intézményei minden tekintetben méltó találkozási pontjai legyenek a közösségeknek.

Új találkozási pontok, pop-up közösségi helyek: A Kreatív Győr Stratégia az alábbi helyszíneken irányozza elő új találkozási pontok, pop-up közösségi helyek kialakítását: lakótelepek: állandó és ideiglenes elemeket is tartalmazva, a közösségi találkozások lehetőségének biztosítása mellett a közösségfejlesztő és kulturális részvételt erősítő közszolgáltatások megjelenítésével; a folyópartok: egyrészt a partokat közösségi helyként használó, jellemzően ifjúsági közösségek számára, másrészt az elcsöndesedés, a pihenés, a város forgatagából való kiszakadás lehetőségét biztosítva; parkok: egyszerre bővítve azok funkcióit és hozzájárulva a területek környezeti minőségének és közbiztonságának megőrzéséhez. A pop-up terek évenkénti újraterelítése lehetőséget ad a polgárok megszólítására is: milyen funkció kerüljön ki, illetve mivel bővüljön az ideiglenes közösségi tér. A pop-up terek továbbá – a kereteik között megvalósuló közösségi tevékenységek kedveltségének és eredményességének vizsgálataival – távlatosan megalapozhatják egy-egy állandó közösségi szintér kialakítását.

Öntevékeny művészeti közösségek központja: A helyzetelemzés bemutatta: a közösségi művelődési intézmények tevékenységének is köszönhetően folyamatosan nő az előadó- és alkotóművészeti közösségek, csoportok száma. A kedvező – és a továbbiakban is erősítendő – tendencia azonban egy hiányt is eredményezett: a kulturális intézmények – telítettségük okán – nem tudnak (próba)helyet biztosítani. Szükséges tehát megvizsgálni az öntevékeny művészeti közösségeket befogadni képes további infrastruktúra biztosításának lehetőségeit, akár új ingatlan kialakításával, akár meglévő átalakításával.

Alkotóterek: A már működő kollektív alkotóterek számának bővítése egyszerre segíti a – várost még jobban izgalmasabbá tevő – művészeti alkotások megszületését, és összességében annak a részcelnak a megvalósulását is, hogy Győr az innovatív művészeti kezdeményezések, projektek központja legyen. Az alkotóterek egyrészt a magas művészeti értéket képviselő alkotások megszületésének infrastrukturális keretei, másrészt azonban inspirálnak, adott esetben közös alkotásokra, szakmai támogatásra adnak lehetőséget. Az alkotóterek megteremtik annak lehetőségét is, hogy – akár a művészcsere-programok keretében, akár azoktól függetlenül – Győr alkotási lehetőséget kínáljon a hazai és a külföldi művészvilág meghatározó egyéniségeinek.

Design inkubációs központ: A design iparág feltörekvő szereplőinek, vállalkozásainak piaci megerősödését két tényező hátráltatja: a jogi, könyvelési, adózási területek bonyolult szabályozásából eredő adminisztrációs problémák, továbbá a megfelelő értékesítési csatornák, lehetőségek hiánya, illetve megtalálásuk nehézsége. A Design inkubációs központ létrehozásának első lépése a fenti funkciók, szolgáltatások elindítása, működtetése. Második lépésként a szolgáltatások köre kiállítóteremmel, értékesítési helyszínnel, kedvezményesen bérelhető irodákkal, műhelyekkel bővül – immáron egy, a szükséges forrás rendelkezésre állása esetében e célra megépített infrastruktúra keretében, a városfejlesztési célokra is figyelemmel várhatóan Győr egyik decentrumában.

Fesztivál Fogadó: A GYŐR2023-as év kiemelt programjainak kiszolgálásához két új helyszín kialakítását terveztük első forduló pályázati anyagunkban: „Egyrészt egy szabad zöldövezeti területet, városi rendezvényparkot építünk, másrészt egy meglévő épületet az EKF évére ideiglenesen Fesztivál Fogadóvá alakítunk.”

A két önmagában is jelentős beruházás kivitelezéséhez olyan megoldást találtunk, ami sikeres megvalósulása esetén a két közösségi szintér erejét összeadja, sőt megsokszorozza. A Fesztivál Fogadó és a Városi rendezvénypark tervezett funkcióit összevonva, egy jelenleg üresen álló,

159 128 négyzetméteres, volt szovjet katonai területen megalkotjuk Győr új ifjúsági, közösségi színterét, az EKF év Fesztivál Fogadóját.

A beruházás lehetőségéhez adott területet és a megvalósuláshoz szükséges költségkeretet (részletek a fejezet végén található táblázatban) Győr biztosítja, amennyiben a város elnyeri az EKF címet.

Mivel a terület jelenleg is az Önkormányzat tulajdonában van, azon már 2019 tavaszán megkezdődhetnek a munkálatok. A tervezés és a kivitelezés folyamata önmagában is egy rendhagyó közösségépítő program. Városi műhelyek, építészeti pályázatok, fiatalok körében végzett felmérések és csoportos beszélgetések szolgálnak majd alapul ahhoz a közösségi tervezéshez, amit részben építészek, kertépítészek, városépítészek, részben a Cardboardia csapatának bevonásával, a Város-műhely klub közreműködésével végzünk. A közösségi tervezési folyamatot az EKF Művészeti Igazgatósága koordinálja. Ez a közép-európai szinten egyedülálló projekt számtalan urbanisztikai kérdést tesz fel a városnak, és különböző kutatási programokkal keresi a jövőbe mutató helyes válaszokat.

A terület tesztelése, az igények folyamatos felmérése és az ötletek kipróbálása miatt, részben pedig a helyszín azonnali bekapcsolására a város vérkeringésébe, már 2019-ben rendezünk itt programokat is. A terület jelenlegi adottságai (közművesített, közvetlen közúti, kerékpáros kapcsolata van) tervszerű ráfordítással, alapszinten máris lehetővé teszik a közösségi hasznosítást, ami alkalmat ad arra, hogy a végső állapot a tervezés-használat kettősségéből alakuljon ki.

A tervezéskor és a beruházáskor keressük a környezettudatos megoldásokat (már pályázati szakaszban van egy, a területen megvalósítandó 20 700 négyzetméteres napelempark kialakítása), törekszünk a jelenlegi különleges ökoszisztéma megőrzésére, a fák védelmére. Az épületeknél elvárás a könnyűszerkezetes, környezettudatos és energiatakarékos, ökotudatos tervezés és kivitelezés. A területet körültekintően alakítjuk alkalmassá a mobil rendszerek fogadására (szaniterek, iroda és lakókonténerek, sátrak, pavilonok), ezzel biztosítva a helyszín későbbi kihasználhatóságát.

A tervezési folyamat szakmai mentora a YOUROPE elnöksége, akik Európa legnagyobb zenei fesztiváljainak rendezőiként saját tapasztalataikkal, évente személyes helyszíni konzultációval segítik munkánkat, hogy 2023-ra valóban európai színvonalú ingatlant biztosítsunk a Kulturális és Művészeti tartalom fejezetben leírt programokhoz.

Törekszünk a terület intenzív bekapcsolására a város vérkeringésébe, ezért megvizsgáljuk annak lehetőségét, hogy az EKF évben kishajójáratot indítunk Egyetem, Belváros megállókkal. A hajóállomások egyben az EKF programév ideiglenes információs és turisztikai pavilonjai is lesznek, amik tervezésére nemzetközi hallgatói ötletműhelyt szervezünk a felvezető években. A cél, hogy az EKF programévre kialakuljon Győrben egy új, fiatalos, kreatív belváros-alternatíva, megosztva a programokat és a közönséget a két pólus között, ugyanakkor minden módon (hajó, busz, kerékpárkölcsonzó, parkolók, kerékpártárolók) biztosítva a gyors és rugalmas közlekedés lehetőségét a két végpont között.

• Milyen tulajdonságokkal bír a város megközelíthetőség szempontjából (regionális, országos és nemzetközi közlekedés)?

Győr a Bécs–budapesti európai közlekedési tengelyben helyezkedik el, ennek megfelelően kiváló kelet-nyugati közúti, vasúti és vízi úti kapcsolatokkal rendelkezik.

A Győr–Gönyű Országos Közforgalmú Kikötő fejlesztése folyamatos. A Győrt átszelő Mosoni-Duna-ág tervezetten 2023-ig megvalósuló hajózhatóvá tételével ugrásszerűen megnőne a városba vízi úton érkező látogatók száma.

A környező fővárosok (Bécs, Budapest, Pozsony) közvetlen autópálya-összeköttetéssel (M1, A4, D1, D2) 60–90 perc alatt elérhetőek, illetve Prága is csak 3,5 órányi autóútra fekszik tőlünk. A Győrt elkerülő útgyűrű még nem teljes, de a keleti elkerülő utat a 14. számú főút és az M1-es autópálya között 2018-ban már átadták.

Győr három nemzetközi repülőtér (BUD: Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér, VIE: Vienna–Schwechat Nemzetközi Repülőtér, BTS: Milan Rastislav Štefánik Nemzetközi Repülőtér) közelségét is élvezi, melyeket autópálya köt össze Győrrel. A Győrtől 16 km-re fekvő Győr–Pér Nemzetközi Repülőtér fejlesztései révén Boeing 737-es és Airbus 320-as kategóriájú gépek fogadására is alkalmassá vált.

Győr vasúti összeköttetései kelet-nyugati irányban kiválóak, a Budapestet Béccsel összekötő nemzetközi útvonal fontos állomása a város, ahol a személy-, gyors-, InterCity, EN és Railjet vonatok állnak meg. Nemzetközi vasúti forgalomban Győr Európa nagyvárosaiból közvetlenül vagy budapesti, illetve bécsi átszállással érhető el. A belvárosban található győri vasútállomás a tervek szerint 2023-ra megújul.

Győr a nemzetközi EuroVelo6 Duna menti kerékpárút jelentős, kerékpárosbarát infrastruktúrával kiválóan ellátott állomása. Jelenleg évente több ezer turista érkezik kerékpáron a városba, növelve a kereskedelmi vendégéjszakák számát. A városban belül található kerékpárutak állapota kiváló, hálózata igen gazdag, fejlesztése folyamatos. A város bevezető útszakaszai közül jelenleg a Győrt az UNESCO világörökségi helyszín Pannonhalmával összekötő szakasz kivitelezésének előkészítése zajlik.

Városban belüli közlekedési lehetőségek

Győr közúthálózata alapvetően sugaras szerkezetű, amelyet az M1 autópálya külső délről elkerülő szakasza és a Szigethy Attila út–Ipar utca belső körirányú útvonala, valamint a Szent István út (1. sz. főút) városbelsőn átmenő szakasza egészíti ki. A belváros tehermentesítésére belső elkerülő utak létesítése a cél. A tervezett elkerülő utak közül a nyugati elkerülőt az 1. sz. főút és a 14. számú főút között a közelmúltban átadták.

A városban zajló, illetve tervezett közintézményi beruházások (Nemzeti Színház felújítása, hangversenyerem, konferencia-központ építése) mindegyike prioritásként kezeli a parkolóhelyek bővítését. A belvárosban a közeljövőben új, kulturális funkcióval egybekötött parkolóház is átadásra kerül. Folyamatosan bővül a belvárosi peremterületi parkolóhálózat.

A városban meglévő autóbusz-közlekedés hálózata az igényekhez folyamatosan igazított. Rendezvények idején az Önkormányzat éjszakai buszjáratokat közlekedtet. A fizetős autóbusz-közlekedés mellett a City busz ingyenesen igénybe vehető szolgáltatás, a belvárost kapcsolja össze az egyetemi várossrészszel.

2015-ben indult Győrben a közösségi közlekedést támogató rendszer, a GyőrBike. Városszerte 31 gyűjtőállomás és több mint 200 kerékpár vehető igénybe. Több mint 100 km-es kerékpáros úthálózat folyamatosan bővül.

• Mekkora a város felvevő képessége turistaszállások tekintetében?

A városba látogatókat 92 db szálláshely és 5985 db kereskedelmi szállásférőhely fogadja. A győri szálláshelyeket típus szerinti megosztásban a szállodák vezetik, számuk 27. A városban továbbá 23 panzió, 36 egyéb szálláshely, 3 kemping, valamint 3 kollégiumként és kereskedelmi szálláshelyként egyaránt funkcionáló szálláshely működik.

A városba látogató turisták a magasabb színvonalú szállásokat részesítik előnyben, továbbá az üzleti, sport- és konferenciaturizmus szerepe is nagyobb, így ennek megfelelően épült ki a kapacitás.

Szálláshely-kategória	Darabszám	Szobaszám	Férőhely
4 csillagos hotel	8	321	678
3 csillagos hotel	19	648	1387
Panzió	23	239	585
Egyéb	42	1406	3335
Összesen	92	2614	5985

Győr nem rendelkezik 5 csillagos szálláshellyel, a négycsillagos kategóriából kiemelkedik a négy csillag superior besorolású 103 szobás szálloda. A szállások fogadóképacitása az elmúlt években növekedést mutat, így az elmúlt években több fejlesztés is történt, mely mennyiségi és minőségi fejlődést eredményezett. A közeljövőben, 2020-ig két nagyobb szálláshelyfejlesztő projekt kerül megvalósításra, melynek keretében egy háromcsillagos sport- és konferenciahotel épül kb. 80-90 szobával, valamint az egyik négycsillagos hotel bővíti konferencia- és szobakapacitását kb. 40 szobával.

Kereskedelmi szálláshelyek vendégforgalma

2017-ben a város kereskedelmi szálláshelyein 190 337 vendég 417 491 éjszakát töltött el, mely megoszlása szerint 58,3% (111 027 fő) külföldi és 41,7% (79 310 fő) belföldi. A vendégéjszakák számát tekintve az összes vendégéjszaka 50,4%-át (210 458 éj) töltötték Győrben a külföldi vendégek, míg 49,6%-át (207 033 éj) a belföldi vendégek. A 2009-es év adatait a 2017-es évével összevetve a vendégéjszakák száma 187 567-ről 417 491-re növekedett.

Az Európai Ifjúsági Olimpiai Fesztivál alatt, 2017 nyarán egy időben közel 10 000 fő éjszakai szállását és ellátását tudta a város zökkenőmentesen biztosítani, a kereskedelmi szálláshelykapacitást kollégiumi szállások bevonásával és az Olimpiai falu ideiglenesen rendelkezésre álló férőhelyeivel egészítve ki.

Az EKF cím elnyerése robbanásszerűen növelné meg az érdeklődést a város kereskedelmi szálláshelyei iránt. A meglévő szálláshelyek jelenleg 50%-os kapacitáskihasználtságát tovább javítva, kiegyensúlyozott éves mutatószámokkal. A 2023-ig várható fejlesztések révén további férőhelyekkel bővül a város kínálata, így a megnövekedett férőhelyszám harmonikusan kihasználja majd a megnövekedett keresletet, és várhatóan növeli a régió szálláskapacitásának kihasználtságát is.

- Kulturális, városi és turisztikai infrastruktúra szempontjából melyek azok a város által tervbe vett projektek (ideértve a felújítási projekteket is), amelyeket az Európa Kulturális Fővárosa kezdeményezéssel kapcsolatban a jelen időpont és a cím viselésének éve között meg kíván valósítani? Mi az ehhez a munkához tervezett időbeli ütemezés? (Ez az utolsó kérdés az előzetes kiválasztási szakaszban opcionális).**

Lásd a következő oldalak táblázatában.

Beruházás	Előkészítés, tervezés időszaka	Megvalósítás időszaka	Tervezett költség (Euró) (1 Euró=312 Ft)
I. Közvetlen kapcsolódás			
A Győri Nemzeti Színház megújítása, a II. János Pál tér rehabilitációja a parkolási helyzet rendezésével	2017–2019	2019–2021	80 128 205
Új hangversenyerem építése	2017–2020	2021–2022	48 076 923
Új kiállítási és konferenciaközpont létrehozása	2017–2020	2021–2022	48 076 923
Apátúr-ház felújítása	2014–2018	2018–2020	9 615 385
Fesztivál Fogadó és városi rendezvénypark	2018–2019	2020–2022	9 615 385
Napóleon-ház felújítása	2019–2019	2020–2022	3 205 128
Új balett-terem létrehozása	2016–2017	2017–2018	484 311
Digitális Fejlesztési Központ (Egyetem)	2017–2018	2018–2020	19 230 769
Nemzeti Várprogram Győr-Moson-Sopron megyében Nagycenk, Fertőd, Sopron, Mosonmagyaróvár	2017–2018	2018–2020	28 205 128
Teret a közösségnek – közösségépítő terek kialakítása	2017–2018	2018–2020	1 344 301
Zöld város kialakítása I.	2016–2017	2017–2019	11 500 999
Zöld város kialakítása II.	2017–2018	2018–2020	2 150 641
Kulturális rendezvények infrastrukturális hátterének fejlesztése Győrben	2017	2017–2019	4 806 090
Vízi élménypark megvalósítása	2017–2019	2019–2021	38 461 538
Kulturális rendezvények kapacitásbővítése Győrben	2017	2018–2019	277 244
Dunaszerdahely fürdő kulturális fejlesztése	2017	2018–2019	480 769
Ifjúsági közösségi tér létrehozása	2018–2019	2020–2022	8 012 821
Designer inkubációs központ létrehozása	2018–2019	2020–2022	8 012 821
II. Közvetett kapcsolódás			
Gazdaság- és sportgazdaság-fejlesztést és a munkaerő mobilitását ösztönző közlekedésfejlesztés Győrben I.	2016	2016–2018	5 187 821
Gazdaság- és sportgazdaság-fejlesztést és a munkaerő mobilitását ösztönző közlekedésfejlesztés Győrben II.	2017	2018–2020	7 310 897
Kerékpáros és parkolási infrastruktúra-fejlesztés Győrben	2016–2017	2017–2018	6 410 256
Kerékpáros és parkolási infrastruktúra-fejlesztés Győrben II.	2017	2018–2020	2 003 205
Kerékpáros közlekedési hálózatfejlesztés Győrben	2017	2018	355 769
Győr–Pannonhalma kerékpárút megépítése	2016–2019	2019–2020	12 820 513
Városi belső keleti elkerülő út hiányzó szakaszának és új Mosoni-Duna-híd megépítése	2017–2020	2020–2022	32 051 282
Xantus János Állatkert átfogó fejlesztése	2016–2018	2018–2020	6 538 462
Sporthotel építése	2017–2019	2019–2021	9 935 897
Az intermodalitás javítása és a parkolási helyzet rendezése a vasútállomás és a helyközi buszpályaudvar környezetében	2018–2020	2021–2022	54 487 179

Finanszírozási források	Végrehajtók / megvalósítók	Fenntartók
Modern Városok Program (állami)	Önkormányzat	Önkormányzat (üzemeltető: Győri Nemzeti Színház)
Modern Városok Program (állami)	Önkormányzat	Önkormányzat (üzemeltető: Győri Filharmonikus Zenekar)
Modern Városok Program (állami)	Önkormányzat /állami szereplő(k)/ magántőke szerepvállalásával	Önkormányzat
Önkormányzat	Önkormányzat	Önkormányzat (üzemeltető: Rómer Flóris Művészeti és Történeti Múzeum)
Önkormányzat	Önkormányzat	Önkormányzat
Önkormányzat	Önkormányzat	Önkormányzat (üzemeltető: Rómer Flóris Művészeti és Történeti Múzeum)
Önkormányzat	Önkormányzat, Győr-Szol Zrt.	Győri Balett Társulat
Modern Városok Program (állami)	Széchenyi István Egyetem	Széchenyi István Egyetem
EU – ERFA forrás	Budavári Ingatlanfejlesztő és Üzemeltető Nonprofit Kft. NÖF Nonprofit Kft.	Pályázatot megvalósító szervezetek
EU – ERFA forrás	Pályázatot megvalósító szervezetek	Pályázatot megvalósító szervezetek
EU – ERFA forrás	Önkormányzat, Győr-Szol Zrt.	Önkormányzat, Győr-Szol Zrt.
EU – ERFA forrás	Önkormányzat	Önkormányzat
EU – ERFA forrás	Önkormányzat, Győr Projekt Kft.	Önkormányzat, Győr Projekt Kft.
Modern Városok Program (állami)	Önkormányzat	Rába Quelle Kft.
EU – ERFA forrás	Önkormányzat	Önkormányzat
EU – ERFA forrás	Dunaszerdahely Város Önkormányzata (SK)	Dunaszerdahely Város Önkormányzata (SK)
Állami támogatás (közvetlen EKF projekt állami támogatás)	Önkormányzat	Önkormányzat
Állami támogatás (közvetlen EKF projekt állami támogatás)	Önkormányzat	Önkormányzat
EU – ERFA forrás	Önkormányzat, Magyar Közút Nonprofit Zrt.	Önkormányzat
EU – ERFA forrás	Önkormányzat, Magyar Közút Nonprofit Zrt.	Önkormányzat
EU – ERFA forrás	Önkormányzat, Győr-Szol Zrt.	Önkormányzat, Győr-Szol Zrt.
EU – ERFA forrás	Önkormányzat	Önkormányzat
EU – ERFA forrás	Önkormányzat	Önkormányzat
Modern Városok Program (állami)	NIF Zrt.	Magyar Közút Nonprofit Zrt.
Modern Városok Program (állami)	NIF Zrt.	Győr MJV Útkezelő Szervezete
Modern Városok Program (állami)	Önkormányzat	Xantus János Állatkert Közhasznú Nonprofit Kft.
Modern Városok Program (állami)	Önkormányzat	Győr Projekt Kft.
Modern Városok Program (állami)	Önkormányzat, MÁV Zrt., ÉNYKK	Győr MJV Útkezelő Szervezete, MÁV, ÉNYKK, Győr-Szol Zrt.

5. Társadalmi kapcsolatok

■ Ismertesse, hogy miként vonta be a helyi lakosságot és a civil társadalmat a pályázat előkészítésébe és miként vesznek részt az adott év megvalósításában!

2018-ban sokat tettünk azért, hogy a győriekhez eljuttassuk az EKF kezdeményezés jelentőségét, Áramlás pályázatunk üzenetét és érzékeltesük a folyamatot, aminek együtt részesei lehetünk. Fontosnak tartjuk, hogy mindenki átérezze ennek súlyát és felkeltsük a figyelmet a kezdeményezés iránt, hogy utána nagyobb nyitottsággal fogadják az emberek a nekik eljuttatott üzeneteket és bizalommal váljanak a program részeseivé. Érezniük kell a felelősségüket Európa kulturális jövőjének formálásában, hisz minden program értük, Európa kulturális gyökereinek elmélyítése érdekében valósul meg. Ezt a célt szemünk előtt tartva folytattuk a 2018 februárjában megerősítést nyert Áramlás tematikánk közvetítését Győr, a régió és Magyarország felé. Győrnek már meglévő, széles spektrumú, tömeg- és magaskultúrát egyaránt nyújtó programkínálata adta a lehetőséget, hogy a különböző rendezvényeken bemutathassuk pályázatunkat és céljainkat az európai szellemiség tükrében. Sikeresen elértük a gyermekeket és gyereknyelvre fordítottuk az áramlat-élményt a nemzetközileg is elismert Györköfcfesztiválon. A gyermekek, akik nemcsak Magyarországról, hanem határon túlról is érkeztek hozzánk, az áramlás részévé válhattak és magukkal vihették az áramlás üzenetét, egy saját kezűleg hajtogatott kishajót vagy egy kézzel festett dunai kavicsot, amit az áramlásnak köszönhetően gyűjtöttünk Szigetköz szívében. A Györköfcfesztivál és a Vaskakas Bábszínház csapata a jövőben is fontos partner lesz a legkisebbek kreatív eléréséhez.

Júniusban a nyári táborszézon megkezdésével, az Önkormányzat győrújbaráti táborában Európa eddigi kulturális fővárosait bemutató kiállítást indítottunk útjára, ami az iskolaév kezdetétől már a győri iskolákat járja sorra, vetélkedőkkel és pályázatokkal kiegészülve, eljuttatva a pályázati időszak izgalmát a kisdíjakhoz is. Bár a városban működő oktatási intézmények többségének fenntartója a magyar állam, a közvetlen jó kapcsolat garancia rá, hogy az oktatási intézmények az előkészítéshez kapcsolódva bevonják az általános és középiskolás gyermekeket, fiatalokat az előkészítés izgalmas és közösségépítő folyamataiba.

Az oly nehezen elérhető és aktív párbeszédre fogható ifjúságot – a már 2017-ben kérdőívezés útján nyert eredmények alapján megrendezett – 31! 3 folyó 1 sziget összművészeti fesztiválon szólítottuk meg. A fesztivál célja az volt, hogy közelebb hozza egymáshoz a fiatalokat és a művészetet, valamint olyan élmény alapú kulturális szórakozást nyújtson, ahol a különböző helyszíneken zajló események igazi közösségi élményt teremtenek a résztvevőknek. A fesztivál a jövőben is legfőbb fórum lehet az EKF és az ifjúsági korosztály között.

Nemcsak az EKF népszerűsítését, hanem a 2023-as év önkéntes toborzásának alapjait is megteremtettük, amikor májusban a győri 24 órás vetélkedő „aludj máskor!” diákrendezvényen 10 középiskolás csapat – köztük partneri városunk, Sopron csapata is – égett heteken át EKF-lázban és készítette el a „Győr legyen EKF” filmjeit. A vetélkedőn 500 fiatal mérte össze kreativitását, kitartását, és a közösségépítés mellett megélhették a pozitív versengés élményét, mellyel átértékelték azt, amit az EKF címért dolgozva érzünk mi is a versenyben lévő városokkal együtt.

A helyi szociális szféra is nagyban hozzájárult a szépkorúak és a fogyatékkal élők bevonására. Rendezvényeik központi témája idén az áramlás volt. Több száz kishajót hajtogatottak és kiscsoportos beszélgetések alkalmával foglalkoztak a pályázattal.

A Múzeumok Éjszakáján az EKF színpadon három napon át léptek fel utcafesztiválok népszerű szereplői, melyen a látogatók elkészíthették saját kishajójukat kitűző formájában, és ez alatt a három nap alatt alig volt olyan fiatal a városban, aki ne értesült volna egy jó hangulatú rendezvény keretei között Győr pályázatáról és az Áramlás tematikáról.

Számos győri kötődésű, különböző nemzedékhez tartozó ismert személy fogalmazta meg videóüzenetben, hogy számára mit jelent az áramlás és mit jelentene az Európai Kulturális Fővárosa cím elnyerése. Pl. Görbicz Anita világhírű kézilabdázó, Bede-Fazekas Csaba Kossuth-díjas magyar operaénekes, színész, Szabó Konrád, a Tailorland megálmodója, extrém sportoló, aki idén bekerült a Forbes Magyarország 30 sikeres magyar 30 alatt című listájára, és igazi példakép lehet a fiatalok számára elhivatottságát tekintve, de benyomásaikról beszéltek még balettművészek, zenészek és egyéb alkotók is.

Helyi médiapartneri kapcsolatainkon keresztül, az egyre sikeresebb Facebook- és Instagram-csatornáinkon, valamint az informatív 2023gyor.hu internetes oldalunkon folyamatosan beszámoltunk az EKF-programokról, a pályázat alakulásáról. Nem volt olyan hét, hogy a Győr Plusz Média sajtóorgánumai ne foglalkoztak volna többször is Győr EKF szereplésével és annak aktualitásaival. A Győr Plusz Rádió önálló, GYŐR2023 magazinműsort indított, amit 20 000 ember hallgat. Az EKF pályázatunkat népszerűsítő kisfilmjeink a Győr Plusz TV-ben augusztus 1-től mindennap láthatóak.

A helyi lakosságnak fotópályázatot is hirdettünk, melynek köszönhetően a kishajó valószínűleg több európai országban járt idén, mint bármelyikünk. Ahova az áramlás elsodorta, ott sokan készítettek fotót benne, és osztották ezt meg közösségi média felületeiken, így városunkban is.

A Győrbe látogató művészek is örömmel fotózkodtak a hajtogatott papírhajóval, ezzel is jelezve csatlakozási szándékukat programunkhoz és támogatva azt. A készült képeket sokan meg is osztották közülük, hirdetve az EKF pályázat jelentőségét.

Második alkalommal valósult meg az EKF Nap a városban régóta nem látott összefogás keretében, melyen az amatőr művészek mellett utcazenészek és különböző műfajok képviselői álltak színpadra, az estet pedig a város három legnagyobb kulturális intézményének, a Győri Balettnak, a Győri Filharmonikus Zenekarnak és a Győri Nemzeti Színháznak a közös produkciója zárta. A szeptember első hétvégéjén megrendezett Mi vagyunk az áramlás! EKF Nap a jövőben is a győriek közösségi erejéről és a programban való aktív részvételről szól majd, lehetőséget teremtve mind az intézményeknek, mind az öntevékeny művészeti csoportoknak a bemutatkozásra.

Győr méltán büszke női kézilabdacsapatára. Minden héten megtelik az Audi Aréna Győr, amikor a Győri Audi ETO KC csapatának mérkőzései vannak. Az 5500 fős arénában a nézők minden mérkőzés alkalmával megtekinthetik az EKF filmünket, és értesülnek arról, miként válhatnak az áramlás részévé.

A fenti elemekkel a pályázatunk népszerűsítése, támogatottságának és ismertségének növelése volt a célunk, lehetőség szerint minél több helyi polgárt bevonva, hogy felkészítsük őket a következő szakaszra, amikor tényleges alakítóivá és szószólóivá válhatnak a programoknak.

Pályázatunk európai fiatalok körében történő népszerűsítése érdekében a Sziget Fesztiválon állandó standot üzemeltettünk, ahol a fesztivál több mint 500 000 látogatójának nyílt lehetősége megismerni Győr pályázatát. A fesztiválozók elkészíthették saját hajós jelvényüket, táskájukat vagy fotóikat kishajójukban és megjelölhették városukat Európa-térképünkön.

■ Milyen módon teremt a cím új és fenntartható lehetőséget a polgárok széles köre számára a városban a kulturális tevékenységeken való részvételre – különös tekintettel a fiatalokra, önkéntesekre és a társadalom peremére szorult és hátrányos helyzetű (kisebbségi) csoportokra? Kérjük, részletesen ismertesse, hogy milyen módon teszi elérhetővé ezeket a tevékenységeket a fogyatékkal élők és idősek számára! Ismertesse a program idevágó programjait ezen csoportokra nézve! (Ez a kérdés az előzetes kiválasztási szakaszban opcionális).

Város programcsomagunk minden eleme arra irányul, hogy alapvető szemlélet- és közösségformálást hajtsunk végre az EKF évre való felkészülés közben, minden területen feltárva és kiaknázva erőforrásainkat, és lehetőségeinket konkrét programokkal kapcsolva össze.

Rövid távú célunk felkészülni a 2021-es Városév méltó és emlékezetes megünneplésére, hogy az alkalom hosszú távú városi közösségépítő lehetőségét maximálisan kihasználhassuk. Hosszú távon célunk, hogy Győr kreatív gazdaságát megerősítsük, és kitágítsuk azoknak a lehetőségeknek a körét, amik vonzóvá tehetik Győrt a szektor szereplői számára, és vonzóvá tehetik a kreatív gazdaságot mint életpályamodellt a győriek számára. Utóbbi célunk időben jóval túlmutat 2023-on.

A kulturális tevékenységekhez való hozzáférésnek elsősorban nem a lehetőségeit szeretnénk tágítani, hanem változtatni kívánunk azon a szemléletmódon, ahogy a kérdéshez hozzáállunk, a passzív befogadásról az aktív részvételre, az áramlat-élmény megtapasztalásának közösségi lehetőségére helyezve a hangsúlyt.

A Cardboardia győri műhelyének megalapításával a közösségi városépítés eszköztárát adjuk. A Roby Lakatos mentorprogram a hátrányos helyzetű tehetséges gyermekek felzárkóztatását segíti azzal, hogy sikeres szakmai mentorokat állít eléjük példaként. Az Út programcsomag kert programjai az egyéni építkezés, kertépítés, termelés lehetőségét adják városi környezetben is. A Város-műhely fóruma lehetőséget teremt a győri kreatív alkotók és a szociális foglalkoztatás közötti kapcsolat elmélyítésére. Jó példa a Misina Design szociális műhelyekben készülő designertermékei. A kialakított csatornák szélesítésével törekszünk az EKF emléktárgyak ilyen módon történő jövőbeni gyártására. A Mokka Csoport által elkezdett, városi rendezvények régi molinóiból gyártott utcabútorok és használati tárgyak további fejlesztéséhez vagy a SetUp és a Miabaro saját győri márkájának továbbfejlesztéséhez a szükséges infrastruktúra biztosításával, lehetőségteremtő környezet kialakításával járulunk hozzá. Ezeknek az egyedi projekteknek gyűjtőfóruma és koordinálója az EKF Klubból alakuló Város-műhely, ahol a felsorolt példák is felszínre kerültek.

Célunk, hogy az egyedi alkotás szándékát összekössük az alkotás lehetőségével, és a problémák megoldására eszközként használjuk a közösségi alkotás módszerét. Ez olyan szisztéma, amit mindannyiunknak tanulni kell, és ezt a tanulási folyamatot sokszorosan gyorsíthatja fel egy olyan motiváció, mint az EKF cím elnyerése.

A Kreatív Győr Stratégiában stratégiai célként került rögzítésre a „Kulturális intézményekben az egyenlő esélyű hozzáférés minél teljesebb körű biztosítása” (lásd a Megvalósítási képesség fejezetben). Áramlás programunk megvalósításakor mindezen túl törekszünk egy lélektani akadálymentesítésre is, hogy ne csak a fizikális, de a mentális gátak is leomoljanak. Ezért indítottunk el az idei évtől számos, fent részletezett programot, hogy elérjünk és bekapcsoljunk mindenkit, az óvodáktól a nyugdíjas szociális ellátásig.

■ Ismertesse a közönség fejlesztésére kidolgozott átfogó stratégiát, valamint különösen az oktatással való kapcsolatait és az iskolák részvételét!

Az áramlás témájának hiteles feldolgozásához elengedhetetlen a közönség aktív részvétele, hiszen passzív befogadásból nem jöhet létre áramlat-élmény. Közönségszervezésünk alapja ezért az aktív közreműködésre való buzdítás, aminek legfontosabb bázisai azok a formális közösségek, amik már eleve az összetartozás élményét biztosítják. Közöttük is elsősorban az iskolák a jövő közönségének jelenlegi színterei. Megszólításuk a Város és a Párbeszéd programcsomagok elemei között található műhelyekkel, fórumokkal, a kreativitás és a párbeszéd felélesztésére irányuló konkrét akciókkal történik már a felvezető években. A pénzügyek fejezetben felsorolt, már elnyert pályázati források sokrétűen teszik lehetővé számunkra, hogy ezeknek a programoknak biztos alapot adhassunk már 2019-től. Új közösségi terek kialakításával, közösségi és identitásformáló projektekkel, pályázatokkal segítjük a helyi közösség beágyazását az EKF programjaiba. Ezeket a városrészi fejlesztéseket emocionálisan is összekapcsoljuk az EKF címmel, és az általa a városnak nyújtott lehetőséggel. A gyermekek és a fiatalok megszólításánál három üzenetre koncentrálunk: egyrészt a város mint kreatív tér felfedezésére, megélésére és a kreatívvá alakítás közösségi és egyéni lehetőségére, másrészt a párbeszéd fontosságára a különböző kultúrák között, valamint a közösségi áramlat-élményre, az áramlat-élmény üzenetének átadására, a játék, a játékosság fontosságára.

Kiemelt célként fogalmaztuk meg a Győrben működő, országos hírű művészeti középiskolák bevonását a programok aktív megvalósításába. Egyrészt azért, mert a bővíteni kívánt, győri kreatív szektor bázisát ezek a felnövő nemzedékek adják, másrészt azért, mert az egyetemi szintre lépő győri művészeti oktatás alapja a középfokú képzésből kikerülő, lehetőségeit a kreatív gazdaságban és a művészet területén látó fiatalság. Ez a stabil szakmai alap, kiegészülve a Győri Művésztelep és a Torula Művészter alkotópályázati lehetőségeivel, új városi pályázatokkal és a Város-műhely kreatív várostervezői feladataival nemcsak a helyi középiskolák diákjait tudja megszólítani, de az EKF címre építve, esetenként az ország összes művészeti középiskoláját. Ez az a korosztály, amelyik leginkább megéri és megérti egy EKF év semmivel össze nem hasonlítható lehetőségét. Feladatunk ennek az érdeklődésnek a felkeltése és bevonásuk elérése.

EKF programunk fontos jövőbeni pillére az a művészeti egyetemi képzés, aminek alapjait a 2016 decemberében a Széchenyi István Egyetem keretében megalakult Művészeti Kar adja. A következő időszak feladata a képzési profil kialakítása, és a képzéstípusok beindításakor nagyban meghatározza jövőnket egy sikeres EKF pályázat. Több program megvalósításakor építünk az egyetem építész és mérnöki képzésére, nemzetközi kapcsolataira, turisztikai és kutatási programjaira és hallgatói bázisára.

A YOUROPE – The European Festival Association Európai Fesztiválszövetséggel kötött együttműködési megállapodásunkra alapozva egyedülálló európai fesztiválszervezői képzést indítunk, aminek gyakorlati képzése összekapcsolódik a felvezető évek feladataival, és oktatási csereprogramjaiban épít olyan európai egyetemek együttműködésére, mint a Popakademie Baden-Württemberg (University of Popular Music and Music Business) és a FH Kufstein Tirol (University of Applied Sciences).

6. Irányítás

A) PÉNZÜGYEK

A VÁROS KULTURÁLIS KÖLTSÉGVETÉSE

- **Mekkora kulturális költségvetése volt a városnak az elmúlt 5 évben (a jelenlegi Európa Kulturális Fővárosa címre való pályázás költségeit leszámítva)? (Töltse ki az alábbi táblázatot!)**

Az alábbi táblázat az Önkormányzat kulturális költségvetését tartalmazza a 2013–2018 közötti időszakra vonatkozóan. (A pályázatban szereplő valamennyi táblázatban a költségvetési adatok 312 Ft/euró árfolyamon értendők.)

év	A város éves kulturális célú költségvetése (euróban)	A város éves kulturális célú költségvetése (a város teljes éves költségvetésének %-ában kifejezve)
2013	17 898 717	12,2%
2014	20 203 949	11,5%
2015	19 644 547	12,6%
2016	20 838 865	11,4%
2017	19 355 809	9,0%
2018	21 186 719	10,1%

A 2018-as évi kulturális költségvetési tétel – összhangban a város azon vállalásával, hogy teljesen elkülönítetten kezeli az EKF projekt és az Önkormányzat kulturális költségvetését – nem tartalmazza a 2018. évben az EKF projekt működtetésére szánt 253.451 euró saját erőből finanszírozott költségeket.

- **Amennyiben a város az éves kulturális költségvetéséből kívánja az Európa Kulturális Fővárosa projektet finanszírozni, akkor kérjük, tüntesse fel ezt az összeget a pályázat benyújtásának évétől az Európa Kulturális Fővárosa címviselése évéig bezárólag.**

Az Önkormányzat az átláthatóság érdekében az EKF projekt költségvetését nem kívánja együtt kezelni a kulturális költségvetéssel. Az elkülönített EKF projekt költségvetése a következőkben részletesen bemutatásra kerül mind működési, mind beruházási szempontból.

- **Mekkora összeget kíván a város a kultúrára fordítani az éves költségvetésből az Európa Kulturális Fővárosa évét követően (euróban, és a teljes éves költségvetés %-ában)?**

A sikeres EKF projekt megvalósítását követően, alapozva a kultúra iránti megnövekedett igényekre, Az Önkormányzat növelni fogja a kultúrára fordított költségvetését. A jelenlegi kulturális költségvetést, ami Az Önkormányzat éves összköltségvetésének átlagos 10-11%-a, – a jelenlegi feltételek fennállása és változatlan jogszabályi környezet mellett – nagyságrendileg az éves tervezett kulturális költségvetés 15%-ára kívánja növelni az EKF évét követően.

Nominálisan ezt kifejezve, feltételezve, hogy Az Önkormányzat költségvetése (312 €/Ft árfolyamon) ezen években 205-220 millió euró, a település a költségvetéséből 26-28 millió eurót tervez fordítani a kultúrára, ami jelentős, 4-7 millió euró értékű növekedést jelent.

A CÍM VISELÉSÉNEK ÉVÉRE SZÓLÓ MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGVETÉS

A működési kiadásokat fedező bevétel

- **Ismertesse a teljes működési költségvetést (vagyis kifejezetten a működési kiadások fedezésére elkülönített összeget)! A költségvetésnek fedeznie kell az előkészítési fázist, a cím viselésének évét, valamint a címviselés hatásaival kapcsolatos tevékenységek értékelését és fenntartását. Töltse ki az alábbi táblázatot is!**

Működési célú költségek teljes bevétele (euróban)	a közszférából (euróban)	a közszférából (%-ban kifejezve)	a magánszektorból (euróban)	a magánszektorból (%-ban kifejezve)
25 012 148	22 435 897	89,7%	2 576 251	10,3%

Az EKF program működési költségeire 2018-tól a város 25,0 millió eurót tervez, melynek közel 90%-a a közszférából származik. Ez a tervezett működési költségvetés tartalmazza az előkészítő évek költségeit, valamint az EKF évének megvalósítási forrásait egyaránt.

A források összetételét és ütemezését az további táblázatok mutatják be.

A közszférából származó bevétel:

- **Milyen lebontásban érkezik bevétel a közszférából/állami szektorból a működési költségek fedezésére? Töltse ki az alábbi táblázatot:**

Bevétel a közszférából a működési célú költségek fedezetére	euróban	%
Nemzeti kormányzat	8 012 821	35,71%
Város	9 615 384	42,86%
Régió	0	0,00%
EU (kivéve a Melina Mercouri díjat)	4 807 692	21,43%
Egyéb	0	0,00%
Összesen	22 435 897	100%

- **Az állami finanszírozó hatóságok (város, régió, állam) már megszavazták-e vagy tettek-e pénzügyi vállalást a működési kiadások fedezésére? Ha nem, akkor mikor kerül erre sor?**

Az Önkormányzat Közgyűlése összpárti támogatottság mellett megszavazta és elfogadta 2018. november 8-án tartott ülésén 183/2018. (XI. 8.) számú közgyűlési határozatában a benyújtani kívánt EKF pályázatot, valamint a pályázat részeként jóváhagyta a programok finanszírozásához szükséges forrás biztosítását.

Az EKF projekt optimális megszervezéséhez a város szükségesnek ítéli a költségvetésben bemutatott állami forrásbevonást. A kormányzat tájékoztatása szerint „A 2023. évi Európa Kulturális Fővárosa címre vonatkozó kiválasztási eljárás irányító hatósága, a címet viselő város kijelölése után, a nyertes pályázat működési és tőkeköltségeihez való kormányzati hozzájárulásról szóló kormány-előterjesztés benyújtását fogja kezdeményezni”.

■ Milyen stratégiát alkalmaz arra, hogy az uniós programok/alapok keretében anyagi támogatást szerezzen a működési kiadások fedezésére?

Az Önkormányzat jelenleg is nagy sikerrel alkalmazza forrásfedezési stratégiáját, melynek alapján elmondhatjuk, hogy Győr azon városok szűk csoportjához tartozik, amelynek közvetlen brüsszeli nyertes és megvalósított pályázata van (proj. ref. numb: 579880-EPP-1-2016-2-HU-SPO-SNCESE; proj. title: Volunteering at European Youth Olympic Festival Győr 2017). Továbbá jelenleg is rendelkezik olyan nyertes pályázatokkal, amelyeket az EKF előkészítésére fordít (lásd alábbi táblázat).

A fent megjelölt 4.807.692 eurós európai uniós forrás 65%-a már rendelkezésre áll, melyről támogatási szerződést kötött az Önkormányzat vagy stratégiai partnere.

A következő felsorolt pályázatok mindegyike teljes szinergiában áll az EKF célkitűzéseivel, és a pályázati anyagban megjelölt fejlesztéseket hivatottak elérni, valamint támogatni.

Projekt címe és azonosítója	Időpont/ időszak	Összes költség (Euró, 1 E=312 Ft)
A helyi identitás és kohézió erősítése Győr városában TOP-6.9.2-16-GY1-2018-00001	2019–2022	1 730 769 €
Ki lakik a városban? – Élő emlékezet, élő közösségek, élő város TOP-7.1.1-16-2016-00044	2019–2021	300 481 €
Mutasd meg magad! – A lakosság közösségi aktivitásának fejlesztése TOP-7.1.1-16-2016-00044	2019–2021	300 481 €
Sokszínű közösségek – Szinergiageneráló közös kezdeményezések megvalósítása TOP-7.1.1-16-2016-00044	2019–2021	200 321 €
Cultural programmes for bridging gaps between Győr and Dunajská Streda (Cultacross) SKHU/1601/1.1/041	2018–2019	231 235 €
Győr-Újváros szociális városrehabilitációhoz kapcsolódó társadalmi együttműködést erősítő komplex program TOP-6.9.1-15-GY1-2016-00001	2016–2021	292 314 €

E projektek teljes támogatástartalma 3.055.600 euró, mely az európai uniós források vállalásának 65%-át teszi ki. A fennmaradó tervezett támogatás jelenleg a pályázat fejlesztési stádiumában van az alábbi témákban:

- EKF projekt önkéntes pályázata – 500.000 euró – forrás: Erasmus+ – Főbb tevékenységek: toborzás, kiválasztás, oktatás, önkéntesek megvalósításban való közreműködése, önkéntesek koordinálása és résztvevők utókövetése
- Több ország kulturális intézményét összefogó, kulturális témájú szakmai és programszintű együttműködést ösztönző program – 750.000 euró – lehetséges forrás Duna Transznacionális Program, Interreg Europe, Interreg Central Europe, Norvég Alap

- Duna menti városok kultúrturisztikai együttműködésének fejlesztése – 500.000 euró –
források: Duna Transznacionális Program, Interreg Europe, Interreg Central Europe

Természetesen az Önkormányzat folyamatosan figyeli mindazon pályázati forrásokat, amelyeket a fejlesztési elképzeléseibe illeszthet. E folyamatos pályázatfigyelés kiterjed mind a nemzeti, mind a regionális, mind a közvetlen brüsszeli forrásokra.

Ki kell emelni, hogy a 2018. évben készült Kreatív Győr Stratégia a jövőben lehetséges források figyelembevételével történt, így a fejlesztéseket még biztosabban lehet meghatározni. A forráskutatás hatékonyságnövelésének érdekében az Önkormányzat jelenleg is több – hasonló fejlesztési elképzeléssel rendelkező – nemzetközi partnerrel tart kapcsolatot és fogalmazott meg közös fejlesztési koncepciókat, így nemcsak önállóan, hanem konzorciumi formában is nagyobb eséllyel tud egy operatív program felhívásán eredményesen részt venni. Idén megkezdődött a 2021–2027 programozási ciklus tervezése, mely első felmérő, stratégiaalkotást célzó egyeztetéseiben az Önkormányzat súlypontként emelte ki, és jelezte az állam felé a kultúra jelentőségét, a téma terület támogatásának szükségességét. A jövőbeni egyeztetéseken is kiemeljük a kultúra támogatásának jelentőségét, így a következő támogatási ciklus elején is várhatóan eredményesen tudunk pályázni és projektet megvalósítani uniós forrásból, mely az EKF célkitűzéseire összpontosul.

■ Milyen időterv mellett érkezik be a működési kiadásokat fedező bevétel a város és/ vagy az EKF-projekt előkészítéséért és megvalósításáért felelő szerv számára, ha a város elnyeri az Európa Kulturális Fővárosa címet? Töltse ki az alábbi táblázatot (ez a kérdés az előzetes kiválasztási szakaszban opcionális):

Alapvetően 4 fő elkülönített forrásból (saját forrás, magánérős források, állami és EU-s támogatások) tervezi az Önkormányzat a működési költségek fedezését.

Az alábbi táblázat mutatja be a működési kiadásokat fedező bevételek érkezését.

A működési célú kiadások bevételei forrásai	2018	2019	2020	2021	2022	2023
EU	78 237	899 330	975 556	741 583	800 894	1 312 091
Nemzeti kormány	0	0	441 026	1 161 539	2 739 391	3 670 865
Város	253 451	384 615	500 577	627 308	2 210 346	5 639 087
Régió	0	0	0	0	0	0
Szponzorok	0	0	0	0	644 063	1 932 188
Egyéb	0		0	0	0	0

A magánszektorból származó bevétel:

■ Milyen stratégiát alkalmaz arra, hogy a magánszférából anyagi támogatást szerezzen a működési kiadások fedezésére? Milyen tervet kíván alkalmazni a támogatók bevonására?

Az EKF projekt egyik meghatározó eleme a magánszféra kultúra iránti érzékenységeinek növelése. Az érzékenységnövelés nemcsak a szponzorációt (anyagi és természetbeni formáját) jelenti, hanem a vállalatok kultúra iránti társadalmi felelősségvállalásának fejlesztését, valamint az európai kultúra ügye melletti elköteleződést is.

A projekt szponzorációjára különös figyelmet fordítunk, a feladatra a magánszférával való kapcsolattartásra külön munkatársakat választunk ki. E munkatársak feladata a vállalati megkeresés stratégiájának operatív megvalósítása. Tapasztalataink alapján a sikeres szponzori együttműködés kialakításának fő alappillére, hogy a vállalati értékek és érdekek közvetlenül, jól látható módon találkozzanak a szponzoráció tárgyával, azaz jelen esetben az EKF márka alatt azonosított üzenetekkel.

E fő mozgatórugó mentén kiemelendő, hogy a hagyományos szponzorációs eszközök (pl. hirdetési felületeken való megjelenés biztosítása) mellett nagy hangsúlyt fektetünk a kreatív szponzorációs módszerekre is, ezzel törekedve a lehető legtöbb win-win kapcsolat létrehozására.

A tudatos megkeresési stratégiát alkalmazva minden esetben kiemelésre kerül az EKF márkának az információs tőke ereje, amellyel a vállalat nemcsak a meglévő, hanem a leendő fogyasztókat is meg tudja szólítani, és egyben kultúra iránti társadalmi felelősségvállalását is tudja közvetíteni. A megkeresések során vizsgálatra kerül a vállalatok jövőbeni fejlesztéseinek esetleges összekapcsolása az EKF projektelemekkel. Ezzel a technikával is elérhető olyan win-win kapcsolat, amely ösztönözheti az adott vállalkozást, hogy támogassa fejlesztéseivel és/vagy tőkéjével közvetlenül az EKF évét, valamint a győri kulturális élet fejlődését.

Biztosak vagyunk benne, hogy az EKF cím viselésének lehetősége nemcsak a városra, kulturális intézményeire hathat kedvezően, hanem a város gazdasági szereplőit is segítené. Emellett a zászlóshajó projektelemeink megvalósításához kívánunk bevonni gazdasági társaságokat szponzorációs együttműködés keretében.

A szponzoráció mellett jelentős eszköz az a magyar jogszabályok adta lehetőség, mellyel a gazdasági szereplők támogatathatják az előadó- és filmművészetet a társasági adójukból. E támogatással a vállalatok azon túl, hogy a társaságiadó-befizetéseiket a társadalmi felelősségvállalási szempontjuk szerint irányíthatják, még gazdasági és konkrét pénzügyi előnyben is részesülhetnek, mivel e felajánlások meghatározott mértéke után adójóváírást kapnak.

A megkeresés három csoportra fog fókuszálni.

Az első csoportba a már meglévő kapcsolati hálóba tartozó társaságok tartoznak, amelyek jelenleg is támogatnak kulturális programokat, tevékenységeket.

A második csoportba azon cégeket soroltuk, amelyeknek tulajdonosi szerkezetében megjelenik az állam, azaz tágabban értve a köztulajdon. Fontosnak tartjuk, hogy ezen nagy foglalkoztatók ismerjék az EKF programot, és magukénak érezzék a kultúrát, hiszen ezzel a kapcsolattal már közvetlenül a programok célcsoportját is meg tudjuk szólítani.

A harmadik csoportba azon társaságokat soroltuk, amelyek fogékonyak lehetnek a kultúra iránti társadalmi felelősségvállalásra, és gazdasági erejükhöz mérten akarnak e tevékenységre erőforrást fordítani.

A jelentkező szervezetek számára különböző támogatási kategóriák kerülnek meghatározásra, amelyek lehetővé teszik, hogy eltérő méretű vállalkozások is hozzájárulhassanak az eseménysorozathoz.

Működési kiadások:

■ **Ismertesse a működési kiadások lebontását az alábbi táblázat kitöltésével.**

A működési költségek lebontása

Programfinanszírozási kiadások (euróban)	Programfinanszírozási kiadások (%-ban kifejezve)	Promóció és marketing (euróban)	Promóció és marketing (%-ban kifejezve)	Bér-, rezszi- és adminisztrációs költségek (euróban)	Bér-, rezszi- és adminisztrációs költségek (%-ban kifejezve)	Egyéb (kérjük euróban)	Egyéb (kérjük részletezni) (%-ban kifejezve)	Teljes működési költségek
17 266 593	69,03%	3 714 651	14,85%	3 425 773	13,70%	605 131	2,4%	25 012 148

A meglévő programszervezési tapasztalatok alapján a működési költségek kb. 70%-át a programok finanszírozására fordítjuk. A fennmaradó forrás felét – nagyságrendileg 3,71 millió eurót – a projekt és a programok népszerűsítésére, valamint hasonló mértékben a megvalósítók bérköltségére és egyéb költségekre fordítjuk. Egyéb kategóriába soroltunk minden olyan költséget, amely olyan, a programmegvalósításhoz kapcsolódó költségtétel, mely hosszabb távon, több alkalommal támogatja a fejlesztéseket.

■ A működési kiadások realizálódásának tervezett időbeli ütemezése (ez a kérdés az előzetes kiválasztási szakaszban opcionális):

Kiadási ütemezés*	Programfinanszírozási kiadások (euróban)	Programfinanszírozási kiadások (%-ban kifejezve)	Promóció és marketing (euróban)	Promóció és marketing (%-ban kifejezve)	Bér-, rezszi- és adminisztrációs költségek (euróban)	Bér-, rezszi- és adminisztrációs költségek (%-ban kifejezve)	Egyéb (kérjük részletezni) (euróban)	Egyéb (kérjük részletezni) (%-ban kifejezve)
2018	223 153	67,28%	40 518	12,22%	46 018	13,87%	22 000	6,63%
2019	812 157	63,25%	174 149	13,56%	138 640	10,80%	158 999	12,38%
2020	1 356 049	70,73%	235 785	12,30%	244 287	12,74%	81 036	4,23%
2021	1 892 657	74,80%	287 981	11,38%	288 787	11,41%	61 004	2,41%
2022	4 168 454	65,19%	1 252 553	19,59%	873 597	13,66%	100 091	1,57%
2023	8 182 123	71,78%	1 517 665	13,31%	1 679 444	14,73%	20 000	0,18%
2024	482 000	57,72%	158 000	18,92%	95 000	11,38%	100 000	11,98%
később	150 000	46,88%	48 000	15,00%	60 000	18,75%	62 000	19,38%

A tőkekiadásra vonatkozó költségvetés:

■ Milyen lebontásban érkezik bevétel az állami szektorból a cím viselésének évével kapcsolatos tőkeköltségek fedezésére? Töltse ki az alábbi táblázatot:

Közvetlen kiadások

Bevételek a közszférából a tőkekiadás fedezetére	euróban	%-ban kifejezve
Nemzeti kormányzat	250 000 000	77,72%
Város	22 920 208	7,13%
Régió	0	0,00%
EU (a Melina Mercouri díj kivételével)	48 765 172	15,16%
Egyéb	0	0,00%
Összesen	321 685 381	100,00%

Közvetett és közvetlen kiadások összesen

Bevételek a közszférából a tőkekiadás fedezetére	euróban	%-ban kifejezve
Nemzeti kormányzat	365 833 333	79,74%
Város	22 920 208	5,00%
Régió	0	
EU (a Melina Mercouri díj kivételével)	70 033 121	15,26%
Egyéb	0	0,00%
Összesen	458 786 662	100,00%

■ Az állami finanszírozó hatóságok (város, régió, állam) már megszavazták-e vagy tettek-e pénzügyi vállalást a tőkekiadások fedezésére? Ha nem, akkor mikor kerül erre sor?

A GYŐR2023 program megvalósítását segítő és támogató beruházások fedezetének legnagyobb hányadát Magyarország Kormánya nyújtja, amelyről már a 1387/2017. (VI. 27.) számú kormányhatározat formájában vállalást tett.

A táblázatban megjelölt, az Európai Uniótól származó források mindegyikére vonatkozóan az Önkormányzat rendelkezik támogatási szerződéssel, így nagy biztonsággal kijelenthető, hogy eredményes pályázat esetén a szükséges infrastruktúra rendelkezésre fog állni. Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése 2018. november 8-án tartott ülésén 183/2018. (XI. 8.) számú közgyűlési határozatában elfogadta a benyújtani kívánt EKF pályázatot, valamint a pályázat részeként jóváhagyta az infrastrukturális beruházások finanszírozásához szükséges forrás biztosítását.

■ **Milyen stratégiát alkalmaz arra, hogy az uniós programok/alapok keretében anyagi támogatást szerezzen a tőkekiadások fedezésére?**

A működési költségek biztosításához használt forrásszerzési stratégiát kívánja használni a város a beruházásoknál is, viszont fontos kiemelni, hogy a legtöbb tervezett beruházás már rendelkezik támogatási szerződéssel. E ténytől függetlenül az Önkormányzat folyamatosan keresi a fejlesztési elképzeléseihez a kiegészítő forrásokat.

■ **Milyen időbeli ütemezésben érkeznek be a tőkekiadásokat fedező bevétel a város és/vagy az EKF-projekt előkészítéséért és megvalósításáért felelős szerv számára, ha a város elnyeri az Európa Kulturális Fővárosa címet? (Töltse ki az alábbi táblázatot. (Ez a táblázat az előzetes kiválasztási szakaszban opcionális):**

Közvetlen kulturális beruházások bevétele

A tőkekiadások bevételi forrásai	2018	2019	2020	2021	2022	2023
EU	12 021 534	23 244 030	13 499 608	0	0	0
Nemzeti kormányzat	801 282	17 895 299	77 457 265	104 166 667	49 679 487	0
Város	484 311	5 128 205	7 692 308	4 273 504	5 341 880	0
Régió	0	0	0	0	0	0
Szponzorok	0	0	0	0	0	0
Egyéb	0	0	0	0	0	0

Közvetett és közvetlen beruházások bevétele együttesen

A tőkekiadások bevételi forrásai	2018	2019	2020	2021	2022	2023
EU	24 609 653	29 392 971	16 030 497	0	0	0
Nemzeti kormányzat	1 891 026	27 268 162	99 147 436	139 129 274	98 397 436	0
Város	484 311	5 128 205	7 692 308	4 273 504	5 341 880	0
Régió	0	0	0	0	0	0
Szponzorok	0	0	0	0	0	0
Egyéb	0	0	0	0	0	0

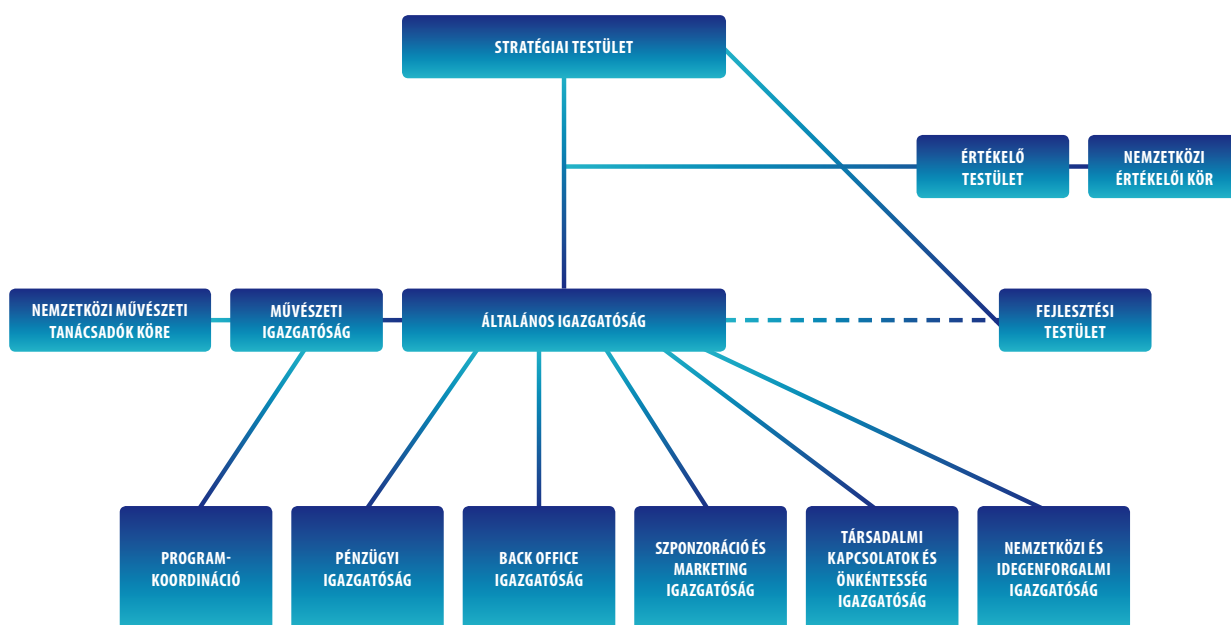
■ **Amennyiben lehetséges, akkor ide illesszen be egy táblázatot, amely feltünteti az új kulturális infrastruktúrára fordítandó, a cím viselésének évében felhasznált összegeket részletező táblázatot.**

A címviselés évére az új kulturális infrastruktúrával kapcsolatos beruházások lezárulnak, ennek ütemezését a *Megvalósítási képesség* című fejezet végén szereplő táblázatban részletezzük.

B) SZERVEZETI STRUKTÚRA

■ Milyen irányítási és teljesítési struktúrát kíván kialakítani az Európa Kulturális Fővárosa évének megvalósításával kapcsolatban?

Az első fordulóban tervezett szervezeti struktúránkat, megfontolva a zsűri javaslatát, oly módon alakítottuk át, hogy az stabilabb alapot adhasson a megvalósításhoz, a folyamatban mindvégig biztosítva a művészeti koncepció sérülésmentességét és az elért eredmények továbbélésének lehetőségét. A GYŐR2023 EKF év irányító szervezete elkülönülten kezeli a programalkotás, az értékelés, nyomon követés és a beruházások területeit.

A fejlesztési terület független az EKF szervezetétől, a beruházások koordinációját Győr Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának munkatársai végzik. A Hivatal szakapparátusa kellő humán erővel rendelkezik a feladat ellátásához. A beruházások megvalósulása a pályázati eredménytől független, mind azok körét, mind ütemezését tekintve azok megvalósítása a 2023-as év előttre várható. A fejlesztési terület munkatársaival a kapcsolatot elsősorban a Stratégiai Vezetés, részben az általános igazgató tartja.

A megvalósítás irányító szervezete a Stratégiai Testület. A Testület az EKF címet elnyerő és a program megvalósításáért jogi felelősséggel tartozó Önkormányzat által kijelölt, széles körű irányító szervezet. Feladata a megvalósulás folyamatának koordinálása az egyes városi és hivatali szereplők között, összehangolva és segítve a megvalósulás folyamatát és az elért eredmények nyomon követése. A Testület vezetője Győr Megyei Jogú Város polgármestere, tagjai a megvalósításban érintett városi szervezetek, intézmények képviselői, a turisztika területén dolgozók képviselőivel, a gazdasági élet, az oktatás szereplőivel kiegészülve. A Stratégiai Testület kéthavi, havi, majd heti rendszerességgel tartja üléseit, amin az Általános Igazgatóság aktuálisan érintett területeinek vezetőivel, esetenként külső szakértők vagy szereplők meghallgatása mellett konzultál, illetve dönt a várost érintő kérdésekben. Feladata továbbá az Értékelő Testület és azon keresztül a Nemzetközi Értékelői Kör beszámolóinak elfogadása.

Az Általános Igazgató feladata a megvalósításhoz kapcsolódóan az operatív vezetés, az EKF év előkészítését és megvalósítását végző, saját autonóm vezetéssel és apparátussal bíró szakmai

területek összefogása, koordinációja, kommunikáció irányítása és az általános kérdésekben való megvalósítás, valamint a Stratégiai Testület felé való kapcsolattartás. Az egyes területek a következők:

A Művészeti Igazgatóság a Művészeti Igazgató vezetése mellett felel az EKF programjának szakmai minőségéért, az Áramlás tematika koherenciájáért és az egyes programsávok összehangolásáért. Az általa vezetett Programkoordinációs csapat feladata a konkrét programok előkészítése, megszervezése, művészekkel és szakértőkkel való kapcsolattartás 2023-ban és az előkészítő évek alatt. A Művészeti Vezető közvetlen tanácsadó testülete a Nemzetközi Művészeti Tanácsadók Köre, ami a három programcsomag művészi programjának kialakításában már a pályázati szakaszban közreműködő nemzetközi művészeti tanácsadókból és a Nemzetközi Főtanácsadóból áll.

A Pénzügyi Igazgatóság feladata az EKF program gazdasági koordinációja, számlák kifizetése, könyvelés, pályázati, szponzori támogatások elszámolása, pénzügyi tranzakciók nyomon követése.

A Back Office Igazgatóság feladata a szerződések előkészítése, közbeszerzések bonyolítása, jogi támogatás, a funkcionális feladatok ellátása, biztosítása, mint pl. infokommunikáció, ellátás.

A Szponzorációs és Marketing Igazgatóság felel minden EKF program megvalósításáért, marketing- és szponzorációs területeken tett vállalások teljesüléséért és azoknak a programmal való összhangba hozásáért. Elsődleges feladata a GYŐR2023 Áramlás program egészéhez általános és egyes elemeihez speciális támogatók felkutatása, megnyerése, és a megkötött megállapodások gondozása, figyelemmel a művészeti tartalom és az EKF program üzeneteinek sérülésmentes megtartására és azok üzeneteinek kommunikációs támogatására a partnereken keresztül is.

A Társadalmi Kapcsolatok és Önkéntesség Igazgatóság kapcsolatot tart a város szociális, oktatási szervezeteivel, szereplőivel, gondozza és előkészíti a társadalom, a győri polgárság egészének vagy egyes csoportjainak aktivizálását célzó programokat, megteremtve a művészeti programok szervezeti és humán hátterét. Feladata a 2023-as EKF év lebonyolításában aktívan közreműködő önkéntesek szervezése, koordinálása, az önkéntes vezetők képzése és az önkéntes programok 2023 utáni továbbélésének megalapozása.

A Nemzetközi és Idegenforgalmi Igazgatóság felel a GYŐR2023-as program európai jelenlétének stabil biztosításáért. Kapcsolatot tart a program európai és Európán túli partnereivel, elsősorban a turizmus, az általános irányítás és reprezentáció területeken, valamint a volt és leendő EKF városok, külföldi stratégiai partnerek körével és Győr testvérvárosaival. Kiemelt feladata a 2023-as év előkészítése és szervezése a potenciális partnerként szóba jöhető nemzetközi turisztikai szereplőkkel.

Az Általános Igazgatóság alá rendelt egyes egységek mindegyikének kiemelt feladata Győr EKF pályázatában megfogalmazott programjának, az Áramlás tematika üzenetének és küldetésének a saját területükön történő támogatása és az EKF program szellemiségéhez való megfeleltetése, különös tekintettel a Művészeti Igazgatóság által szervezett művészeti program megvalósításának széles körű szakmai támogatására.

■ **Hogyan szervezi meg ezt a struktúrát vezetői szinten? Ismertesse, hogy ki lesz az a személy (személyek), aki(k) felelősséget vállal(nak) a projekt teljes levezényléséért**

■ **Miként kíván gondoskodni arról, hogy a teljesítési struktúra megfelelő képességű és tapasztalattal rendelkező személyzettel bírjon a kulturális programnak a cím viselésének évére történő megtervezéséhez, irányításához és teljesítéséhez?**

Ez a két fenti kérdés ábrák, a szervezésre vonatkozó rendelkezések, személyzeti létszám és az elsődleges felelősséget viselő személyek önéletrajzainak mellékelésével válaszolható meg.

Az operatív irányítás az Általános Igazgató feladata lesz. A művészeti program megfelelő színvonalon és a pályázattal összhangban történő megvalósításának felelősei kiválasztásra kerültek már a pályázati szakaszban. A pályázatunkban leírt művészeti tartalom kialakítása az ő nevükhöz köthető.

Pál Kálmán (H): A GYŐR2023 program Művészeti Igazgatója, a GYŐR2023 pályázat művészeti és kulturális programjának szerkesztője, az Áramlás tematika és a megvalósítás alapját képező, ÚT, VÁROS, PÁRBESZÉD programcsomagokból álló programstruktúra kidolgozója. Képzőművész, színházi rendező, kulturális szakértő, rendezvényszervező. Az EFFE Laureate díjas győri Öt Templom Fesztivál és Öt Templom Advent fesztiválok fesztiváligazgatója. A Pécs 2010 EKF kiemelt programjaként megvalósult Cirkusz és Utcaszínház Fesztivál társszervezője és lebonyolítója. Az EU Trio soros elnökség rendezvényének programgazdája. 2011-ben társszervezője és lebonyolítója Brüsszelben az EU soros elnökség hivatalos záró rendezvényének. Színházi munkái elsősorban fesztiválközegben megvalósuló utcaszínházi produkciók, nemzetközi műhelyek és workshopok. Egyik legnagyobb léptékű nemzetközi munkája a 2014-ben a Sziget Fesztiválon, nyolc különböző országból érkező 250 közreműködővel megvalósított utcaszínházi produkció, a Kelet-Európa Vurstli.

Szép Fruzsina (H/D): A GYŐR2023 program Nemzetközi Főtanácsadója. 2014-től a berlini Lollapalooza fesztivál igazgatója és művészeti vezetője, korábban hat éven át a Sziget programigazgatója. Négy nyelven beszélő bölcész és szakirányú végzettségű kulturális menedzser, a YOUROPE Európai Fesztiválszövetség elnökségi tagja, nemzetközi zenei és kulturális konferenciák meghívott előadója, címzetes főiskolai docens, a Chevalier des Arts et des Lettres francia állami kitüntetés és a European Festival Award for Excellence and Passion birtokosa. Társalapítója a 2017-ben létrehozott TAKE A STAND nevű társadalmi mozgalomnak, melynek hitvallása a tolerancia, a tisztelet, a béke, a nyitottság, a másság elfogadása és a demokratikus párbeszéd az európai zeneiparban, a globális fesztiválközösségben és a fesztiválokra látogatók millióinál. Budapesten született, de Münchenben nőtt fel, diplomáit viszont Magyarországon szerezte. Hét éven át volt a Muzsikás együttes és Sebestyén Márta menedzsere, 2005-ben a brüsszeli Magyar Kulturális Intézet megbízott igazgatója. Részt vett a Magyar Zenei Exportiroda megalapításában, amelyet három éven át vezetett. Létrehozta a RegiON nemzetközi zenei konferenciát és zenei seregszemlét. A 2010 és 2015 között EU-forrással működő CEETEP (Central Eastern European Talent Exchange Program) alapítója, ami folyó év elejétől az ETEP (European Talent Exchange Program) része, és e szervezet érdeme, hogy 2016 januárjában Közép-Kelet-Európa volt a rangos hollandiai Eurosonic Noorderslag zeneszakmai fesztivál fókuszában. A 2004-ben útjára indított Roots & Routes nemzetközi tehetséggondozó program egyik irányítója. Tagja volt továbbá az olasz, francia és a holland-magyar kulturális évadok szervező testületeinek, számos nemzetközi zenei és művészeti projekt és összejövétel közreműködője, résztvevője és előadója.

Adrian Schwarzstein (ES): Az ÚT programcsomag művészeti tanácsadója, színész, rendező. Egyszemélyes utcaszínházi előadásával járja a világot (Európa, Izrael, Szingapúr, Ausztrália, Kanada, Brazília, Argentína). Utcaszínház és Commedia dell'arte témákban workshopokat tart

Európán túl Amerikában, Ausztráliában, Indiában, Izraelben. Alapítója és vezető rendezője a barcelonai Kamchatka nemzetközi utcaszínházi társulatnak, aminek tagjai művészi irányítása alatt csoportos improvizációs képzésen vettek részt, és Barcelona utcáin kutatásokat folytattak a bevándorlás tárgyában, hogy előadásaikkal szembenézzenek egy olyan társadalommal, melyet ellentmondásai mély integrációs problémákba sodortak. A Kamchatka előadásait 27 ország nemzetközi utcaszínházi fesztiváljain több mint négyszázszor játszották Norvégiától Japánig. Adrian Schwarzsztajn a bremeni La Strada Festival fődíjasa, a grazi La Strada Festival többszörösen meghívott rendezője.

Sergej Korsakov (RUS): A VÁROS programcsomag művészeti tanácsadója, újságíró, producer, az orosz, amerikai, angol és holland tagokból álló Cardboardia csoport vezetője, képzőművész, rendező. A Cardboardia egy terület nélküli ország, ami 2008 óta szervez szabadtéri workshopokat Európában és a világban, hogy az a kreativitás felébresztésével oldjon meg urbanisztikai vagy más kérdéseket, közös alkotásra hívva a résztvevőket. Sergej Korsakov 2012-ben közreműködött a kassai EKF programban (USE THE CITY Tributes Festival), jelenleg az Elefsina 2021 program előkészítésén dolgozik.

Matija Solce (SLO): A PÁRBESZÉD programcsomag művészeti tanácsadója zenész, színész, bábművész és rendező. A prágai DAMU Színházi Akadémia tanára. Szlovén állampolgársága ellenére 2005-ben elnyerte a legjobb cseh színész díját. 2007-ben az észti TREFF fesztivál fődíját, 2010-ben a ljubljani Lutka fesztivál különdíját kapta. Nemzetközi zenei műhelyek szervezésével és irányításával foglalkozik Szlovéniában és Csehországban, színházi műhelyeket szervez és különböző zenészekkel és más művészekkel dolgozik szerte a világon. Művészi munkájának alapja a nemzetközi párbeszéd a zene és a nonverbális színház nyelvén. Közreműködött a Maribor 2012 programban.

■ Miként gondoskodik arról, hogy a helyi hatóságok és a struktúra között (a művészeti csapatot is beleértve) megfelelő együttműködés valósuljon meg?

A helyi hatóságok és az EKF programot megvalósító szervezet közötti folyamatos, konstruktív kapcsolatra garancia a Stratégiai Testület fent részletezett és a szervezeti ábrán jelölt rendszere. A folyamatos kapcsolattartás, valamint a Stratégiai Testülethez közvetlenül becsatornázott ellenőrzési rendszer biztosítja a program minőségének megőrzését és céljainak fenntartását. A megfelelő együttműködés bizonyítéka, hogy jelen pályázatot hasonló struktúrában, a művészeti vezetés függetlenségét mindvégig tiszteletben tartva készítettük el.

■ Milyen kritériumok szerint és milyen rendszerben került vagy kerül majd kiválasztásra a főigazgató és a művészeti igazgató? Milyen profillal rendelkeznek vagy fognak rendelkezni ezek a személyek? Mikortól kezdve töltik be tisztségüket? Mi lesz ezeknek a személyeknek a konkrét tevékenységi köre?

Az Általános Igazgató az operatív végrehajtás fő felelőse. Irányítja és ellenőrzi az egyes területek munkáját, azok illeszkedését a pályázatban megfogalmazott tervekhez és mérföldkövekhez. Kiválasztása nyílt pályázattal 2019-ben történik. A tisztség betöltéséhez szükséges hasonló méretű és összetettségű projekt vezetésében szerzett jártasság, ugyanakkor fontos, hogy a helyi szereplőket és lehetőségeket ismerő szakember legyen. Nem feltétel ugyanakkor a művészeti területen szerzett gyakorlat, hiszen a művészeti irányítás szakmai kérdésekben teljesen független lesz.

Az EKF program megbízott Művészeti Igazgatója Pál Kálmán, a művészeti program kialakításának egyszemélyű, független felelőse. Feladata a teljes program művészi színvonalon tartott megvalósítása. Munkáját és döntéseit közvetlenül segíti a négyfős (Szép Fruzsina, Adrian Schwarzsztajn, Sergey Korsakov, Matija Solce) Nemzetközi Művészeti Tanácsadók Köre. A Testület felelős minden a GYŐR2023 Áramlás programmal kapcsolatos művészi döntésért és a programok megfelelő színvonalú megvalósításáért. A kiválasztott személyek önmagukban és eddigi közös munkáikkal jelentenek garanciát a program művészi minőségére és megvalósulásának szakszerűségére. A Művészeti Igazgató kinevezése sikeres pályázati szereplés esetén a program megvalósítására 2019-től szól. A nemzetközi tanácsadók külső szakértőként, megbízásos jogviszonyban vele párhuzamosan kezdik el munkájukat.

2019-ben minden igazgató a már felmerülő feladattól függő számú, de legalább három-három munkatárssal kezdi meg munkáját. 2021-től ez a létszám igazgatóságunként hat főre, majd 2023-ban tíz főre nő. 2024-ben, a programév lezárultával a létszám igazgatóságunként három főre csökken úgy, hogy a programban felszabaduló munkatársakat lehetőség szerint folyamatosan átveszik a város kulturális intézményei, megőrizve és továbbörökítve a program során felhalmozódott tudást. A struktúra működtetésekor mindvégig szem előtt tartjuk az áramlás elvét, és amennyiben az aktuális feladatok vagy a megvalósítás közben szerzett tapasztalatok úgy kívánják, a fenti létszámkeretek átcsoportosíthatóak, bővíthetőek. A munkatársak toborzása hagyományos eszközökkel, fejtárgy általi közvetítéssel, állásinterjúval, hirdetések útján történik, de lehetőség szerint törekszünk főállású munkatársaink közé emelni azokat a szaktudással, motivációval és megfelelő képességekkel és készségekkel rendelkező önkénteseket is, akiket az előkészítés közben ismertünk meg. Az állandó munkatársak mellett 2021-től gyakornoki programot indítunk a program széles körű tapasztalatainak átadására és a tudás megőrzésére. 2022-ben és 2023-ban rezidens program keretében várjuk a külföldi önkénteseket, különösen azokat a fiatalokat, akik 2024-től egy új EKF programban kívánják munkájukat tovább folytatni. És fontosnak tartjuk azok csatlakozását is a megvalósító csapathoz, akik már tapasztalatokkal rendelkeznek az EKF cím lebonyolításában, megvalósításában, azaz már dolgoztak más EKF projektben. Őket külön szólítjuk meg és ösztönözzük a hozzánk történő csatlakozásra.

C) VÉSZHELYZETI TERVEZÉS

■ Végrehajtott/tervbe vett-e kockázatelemzési gyakorlatot?

A kockázatelemzés a megvalósítás fontos része, ezzel biztosíthatjuk GYŐR2023 programunk sikerességét. Körültekintő megtervezésével nagyban hozzájárulhatunk a várható akadályok megelőzéséhez vagy a bekövetkezett nehézségek tudatos leküzdéséhez. A vészhelyzeti tervezésbe ezért az összes érintett terület szereplőit bevontuk, hogy biztosan minden felmerülő kockázatra fény derülhessen. Workshopok és interjúk keretein belül szakértők bevonásával térképeztük fel a kockázati tényezőket, és kerestük az enyhítő, valamint ezeket megakadályozó megoldásokat. Ezenfelül az összes elérhető információt felhasználva, korábbi tapasztalatokból merítve dolgoztuk ki vészhelyzeti tervünket.

■ Melyek a legfőbb erősségei és gyengeségei a projektjének?

A GYŐR2023 program vizsgálatához a bizottság kijelölte a mérvadó témaköröket, és szakértők segítségével vizsgálta meg a tényezőket. A vizsgálat az alábbi három fő szempont alapján történt.

Terület	Erősségek	Gyengeségek
Kulturális	- Nagy múltú és díjazott fesztiválok, nagy látogatottságú közösségi programok - Történelmi örökségünk személyekben, eseményekben - A Duna és az egyik legjelentősebb európai országút közvetlen jelenléte, melyek a kultúrák közvetlen, spontán szállítói - Győr földrajzi elhelyezkedéséből adódóan a kultúra vevői nemcsak a város lakóira értelmezhetők, hanem az aranyháromszög (Bécs, Pozsony, Budapest) térségére - Nemzetközi hírű, nyelvfüggetlen előadásokat bemutató társulatok - A kulturális infrastruktúra alapja megfelelő - Erős műemléki környezet és erre alapozó kulturális kínálat - Kétpólusú városszerkezet: Barokk (katolikus) – Újváros (Öt európai vallás)	- A Győr adottságait kihasználó szabadtéri rendezvényhelyszínek minősége fejlesztésre szorul - A múzeumi infrastruktúra nem megfelelő a reprezentatív kiállítások bemutatásához - A kulturális intézmények egységes online megjelenése nem megoldott - Kevés a magas minőséget képviselő, rétegtudatát megszólító program - A kulturális szektorban kevés a munkalehetőség a közszférán túl - Gyenge a győri „saját” kultúra támogatása, utaztatásának mecenatúrája–menedzselése - A kulturális életpályamodellek hiánya
Gazdasági & Politikai	- A nagyobb volumenű beruházásokra rendelkezésre áll a forrás, az Önkormányzat biztosítja az önerőt a projekthez - Az Önkormányzat jó nemzetközi kapcsolatokkal rendelkezik - A helyi vállalkozások társadalmi felelősségvállalása és kulturális szponzorációja erős - A lakosság fizetőképessége egyre jobban növekszik, alacsony a munkanélküliség - A helyi közgyűlés valamennyi frakciója egyhangúlag támogatja a pályázatot - A pályázati koncepció kidolgozását politikai pártoktól független szakértők végzik - Rövid távon stabil és kiszámítható intézményi finanszírozás - A város könnyen megközelíthető - A lakosság dinamikus gazdaságorientált politikai érzékenysége - Aktív és erősödő kapcsolat a startup-ökoszisztéma fejlesztése iránt elkötelezett szereplők között - Az egyetem kreatív gazdaság területén való aktivitása	- Innováció és szabadalmak hiánya - Egységes online jegyértékesítés minden kulturális szereplőre való kiterjedése - Kevés a fizikai (munka)teret is biztosítani képes kreatív gazdasági inkubációs központ - A kreatív gazdaság szereplőinek a szükségesnél csekélyebb mértékű a vállalkozások működtetésével, menedzsmentjével kapcsolatos tudása, kompetenciája - Szakképzett és motivált munkaerő hiánya a kulturális szektorban
Társadalmi	- Vallási sokszínűség kulturális hatása (püspöki székhely, sokrétű szakrális hagyomány) - A közösség fogékony az önkéntes munkára (EYOF) - Közügyi intézmények kultúrára nevelésének magas szintje - A generációk közötti kulturális együttműködés erős - Győr egyetemváros, több mint tízezer hallgatóval	- Gyenge a városrészi szintű identitás, a helyi értékek feledésbe merülnek és nem kielégítő a feldolgozottságuk - A műszaki képzés túlsúlya miatti nem kiegyenlített képzési struktúra - Gyenge a fiatalok lokálpatrióta kötődése és kulturális fogyasztásuk egysíkú

■ Miként tervezi leküzdeni a gyenge pontokat – ideértve a kockázatok csökkentését, tervezési eszközöket, vészhelyzeti tervezést, stb.?

Az alábbi táblázatokban rangsoroltuk a jelen állás szerint meghatározható kockázatokat bekövetkezési valószínűségük és hatásuk szerint. A kockázatok csökkentésének lépései ez alapján határozhatók meg.

A megvalósítás során folyamatosan figyelemmel kísérjük a lehetséges kockázati tényezők alakulását. A kockázatokkal kapcsolatos észrevételeket a továbbiakban a féléves, éves és kétéves jelentésekben vizsgáljuk és terjesztjük az értékelők elé.

Kockázati tényező		Enyhítés	Kockázat valószínűsége (1–4)	Kockázat projektre gyakorolt hatása (1–4)	Kockázat
Kulturális					
1	Célközönség érdeklődésének stagnálása a kultúra iránt	Szakértők bevonása a tervezési, értékelési folyamatba, a megfelelő programválasztás és kultúrmarketing érdekében	2	3	6
2	A kulturális trend folyamatos változásából adódóan felmerülhet, hogy a program aktualitását veszti, vagy érdektelenné válik a közönség számára	A megvalósítók kiemelt figyelmet fordítanak a trendek változásaira, és szükség szerint hangolják az egyes programokat	2	3	6
3	A kulturális üzenetek kódolás-dekódolási folyamata nem feltétlen egyértelmű, az üzenetek célba érkezése nem mindig 100%-os	A célcsoportelemzés és kommunikációs csatorna körütekintő megválasztása	3	3	9
Gazdasági					
4	Kockázatot hordoz a jelenleg még nem ismert 2020 utáni uniós támogatási rendszer	A megvalósítás forrásoldala diverzifikált, támaszkodik a helyi forrásokra, az állami, a magánszféra és az EU támogatásaira	2	3	6
5	Lemondott programok, és elmaradó események kockázata	Elállásokat, felmondásokat jól kezelő, megbízót védő szerződések kötése	3	4	12
6	Infrastrukturális kivitelezések csúszásából eredő kockázat	A vállalt tevékenységek számonkérhetőségét és vis major helyzeteket jól kezelő, megbízót védő szerződések kötése	3	3	9
7	Külföldi vendégek alacsony, tervezettől elmaradó száma	Kiemelt figyelem a nemzetközi közönség felé és a kulturális szereplők igényeire	2	2	4
8	A projekt megvalósulását célzó létesítmények jövőbeni kihasználatlansága	A beruházások valós igényekre épülnek, és a tervezés során fontos szempont a fenntarthatóság	2	1	2
Társadalmi					
9	A kultúra sokféleségéből adódó érdeklődések kockázata	Számos program központi eleme a folyamatos párbeszéd a társadalmi csoportok között	2	2	4
10	Társadalmi feszültségek növekedése (a városi területek hétköznapi használata ellehetetlenül a programok miatt)	A megoldás a rendezvények jó, körütekintő elosztása, ütemezése	2	2	4
11	Lakosság életkörülményeinek megváltozása	Előzetes tervezés, lakosság folyamatos tájékoztatása és bevonása	2	1	2
12	Biztonsági tényezők	A programok magas szintű biztosítása megoldott	1	1	1

		A projektre gyakorolt hatása			
Kockázat valószínűsége	Bekövetkezési esélyek	1	2	3	4
	4				
	3			3; 6	5
	2	8; 11	7; 9; 10	1; 2; 4	
	1	12			

D) MARKETING ÉS KOMMUNIKÁCIÓ

■ Össze tudná foglalni a művészeti programot egy szlogennel?

Az egyre szélesebb körű összefogás és együttgondolkodás eredményeként a művészeti program kiteljesedéséhez igazodva, az első fordulóban használt Enjoy the flow! szlogent 2018 tavaszán megváltoztattuk, és a továbbiakban a We are the flow! vagyis Mi vagyunk az

áramlás jelmonddal jellemeznénk koncepciókat. Ez a változás jól mutatja azt a folyamatot, aminek mentén művészi programunk megvalósulásának középpontjába egyre inkább az aktív győri polgárok, a különböző színes egyének és az általuk formált közösségek kerültek. Akik alakítják, formálják az egészet, magukkal és magukban hordozzák a városra és a programra jellemző áramlásérzést. A város elfogadott Kreatív Győr Stratégiája sem a fogyasztó bázisú közösségre, hanem a kultúra aktív részeseiből, alakítóiból álló egyénekre alapoz. Már a 2018-as év az áramlás jegyében zajlott Győrben, a kulturális intézmények, a programhoz csatlakozott partnerek működésükbe, mindennapjaikba és rendezvényeikbe beleszőtték az áramlás szellemiségét, így a résztvevőkkel kibővülve aktív szereplőivé, formálóivá és közvetítőivé váltak a megfogalmazott üzenetnek.

Az új szlogennel együtt vezettük be a GYŐR2023 pályázat szimbólumaként azt a kishajót, ami nemcsak a pályázat valóban kézzelfogható jelképe lett, de szimbolizálja mindazt, amiről pályázatunkban az áramlás tematika kapcsán szólni szeretnénk. Győr az EKF programok között egyedülálló módon nemcsak a város neve és az EKF év évszáma szimbólumot kívánja használni, hanem magát a hajtogatott papírhajót is, aminek jelentősége a 2023-as év elmúltával is változatlan marad, közös kreativitásunkra, együtt megélt élményinkre és felfedezett új lehetőségeinkre emlékeztet minket.

■ Mi a város által tervezett marketing és kommunikációs stratégia az Európa Kulturális Fővárosa évére? (Különös tekintettel a médiastratégiára és a szélesebb közönség mobilizálására. A végleges kiválasztási szakaszban figyelmet kell fordítani az írott sajtóval és az audiovizuális szektorral tervezett és kialakított partnerségekre – ezáltal gondoskodva a rendezvénysorozat médiavisszhangjáról –, valamint a stratégiához kapcsolódó tervekre).

A marketing és kommunikációs stratégia célja, hogy a művészeti koncepcióban megfogalmazott magas szintű kulturális programokat költséghatékony módon, a kor lehetőségeit megragadva, a marketing eszköztárát bevetve, de nem klasszikus módon alkalmazva népszerűsítsük úgy, hogy az európai polgárok aktív részesei legyenek az EKF kezdeményezésnek. Európa lakosainak korra, nemre, végzettségre és társadalmi státuszra tekintet nélkül lehetőségük legyen átélni az áramlásélményt. Azt szeretnénk, ha nemcsak a győriek és a magyarok lennének az áramlásunk formálói, hanem egy európai szintű összefogás eredményeként teljesedne ki programunk 2023-ban.

Az első körös pályázatunkban megfogalmazott marketingaktivitások és feladatok szintén megvalósultak az idei évben (arculati kézikönyv, márkázás, 2023gyor.hu stb.), melyek nélkülözhetetlen kellékei további tevékenységünknek.

Mit kívánunk tenni a még szélesebb körű nyilvánosság érdekében 2023-ig a győri EKF program népszerűsítése érdekében a korábban megfogalmazott célon kívül?

Kommunikációs tevékenységünk során több célcsoportot és a nekik szánt üzenetrendszer határoltuk körül a programjainkhoz igazodva. Már a kommunikációs kampány folyamán szükségünk lesz ezen kategóriák szegmentált alábontására is, hiszen az üzenetek megfogalmazási stílusában, a kommunikációs csatornák kiválasztásában törekednünk kell arra, hogy a hitelesség mellett azokat a médiumokat és kommunikációs technikákat használjuk, melyek el is éri mindazokat, akikhez szólni szeretnénk. Mindemellett nagyon fontos, hogy következetesen tervezzük meg tevékenységünket, hogy mindenre kellően felkészültek legyünk és megfelelő nyitottsággal fogadjuk a különböző célcsoportoktól érkező javaslatokat.

A kommunikáció szempontjából meghatározó főbb és további célcsoportok a következők:

Főbb kommunikációs célcsoportok	Főbb területek
Lakosság	Győr teljes lakossága
Polgárok	Minden magyarországi polgár
Turisták	Belföldi és az Európai Unió területére érkező turisták (nem az adott ország lakosai), akik szabadidejük eltöltésére érkeznek adott országba Külföldi turisták (akik adott országban tartózkodnak)
Nemzetek	Európa nemzetei
További kommunikációs csoportok	Területek
Városi kulturális intézmények	Győr város kulturális életét meghatározó intézmények
Régió kulturális intézményei	A régió kulturális életét meghatározó intézmények
Egyéb szervezetek	Kulturális szervezetek, szóba jöhető partner városok
Sajtóorgánumok	Nemzetközi, országos és helyi (tévé, rádió, nyomtatott és online médiumok) Kulturális területen működő szaksajtó
Partnerek, cégek	Kultúra iránt elkötelezett vállalkozások, egyéb szereplők Kommunikációs céljainkat segítő partnerek, akikkel a kölcsönös partnerség jegyében erősíthetjük egymás céljait
Európán kívüli nemzetek	A programunk által megcélzott Európán kívül eső lakosok

A különböző célcsoportokat nem tervezzük jobban szétbontani, hiszen fontos számunkra, hogy a programokon is mindenki minél aktívabban, lehetőségeihez mérten becsatlakozhasson, ezért a kommunikáció lehetséges csatornáit alkalmazzuk mindenki számára befogadhatóan.

A legfontosabb stratégiai és kommunikációs célok:

Stratégiai célok	Kommunikációs célok
EKF kezdeményezés népszerűsítése Az érintettek támogatásának megnyerése, a programokban való minél szélesebb körben történő aktív részvételre ösztönzés Minél több partner bizalmának, így a címért harcba szállt városok megnyerése is, a kultúra területén tevékenykedők ösztönzése EKF 2023 összefogás eredményeként történő megvalósítása	EKF kezdeményezés jelentőségének bemutatása, Európa kulturális gyökereinek felélesztése az emberek tudatában EKF kezdeményezéssel járó lehetőségek kiemelése Az EKF 2023 betöltött szerepének és összetett hatásának kommunikálása EKF 2023 művészeti programjának, konkrét elképzeléseinek és becsatlakozási lehetőségeinek bemutatása A kezdeményezésben betöltött egyén szerepének ismertetése Az áramláslélmény minél szélesebb körrel történő megosztása A nemzetközi partnerségek, az európai dimenzió kiszélesítése és az összefogás erejének kommunikálása, együttműködés aktivizálása mint belső kommunikációs cél

A kommunikációs eszközök minden lehetséges módját bevetjük, hogy integrált kampányt valósíthassunk meg (ATL, BTL, PR-eszközök, alternatív reklámozási technikák és új médiaeszközök), de költséghatékony szemléletmód mellett, melyet a partneri kapcsolatok kialakítása tesz lehetővé számunkra. Az alábbiakban felsoroljuk, egyes eszközök alkalmazását milyen módon képzeljük el:

Szponzorok: már 2018-ban számos vállalkozás kötelezte el magát programunk támogatása mellett és fejezte ki csatlakozási szándékát. Így az általuk szervezett programokba és

cégfilozófiába is beleszőjük az áramlást a jövő évtől kezdve, így aktív közvetítőivé válnak ők is pályázati céljainknak. A párbeszéd programelemünkbe is bevonjuk szponzorainkat. Pl. Audi Hungaria Zrt. esetén a gyártósorról legördülő autósodák szétáramlanak Európában és a világban. A több mint 10 000 munkavállalót a belső kommunikációs csatornáikon keresztül ösztönözzük a programba való becsatlakozásra, illetve a mobilplatformon keresztül munkahelyükre menet is áramlásélményt juttatunk el hozzájuk. Célunk, hogy a 2023-as évre ne csak a győri kulturális élményeket osszuk meg szerte Európában kommunikációs tevékenységünk segítségével, hanem a győrieknek elhozzuk Európa színes kultúráját városunkba, melyben a nemzetközi cégek nagy segítségünkre lesznek. Szponzoraink egy része termékpalettájának megjelenésébe beleszövi majd üzeneteinket, a program arculatát, melyet népszerűsítési célra használunk fel és játékokat építünk rá.

Médiapartnerek: a helyi médiumokkal kiváló kapcsolatot ápolunk, így ők már idén támogatták kommunikációs céljainkat. Ezeknek a partneri kapcsolatoknak a kibővítésére, országos és határon átnyúló partnerségek kialakítására kidolgoztuk médiapartneri programunkat, mellyel mind szponzoraink céljait, mind saját céljainkat elő tudjuk segíteni amellet, hogy érdekes és egyedi tartalmat tudunk szolgáltatni folyamatosan médiapartnereink számára. Célunk, hogy a művészeti programunkban megvalósított elemek által partnereink képviselői személyesen is megtapasztalhassák útjuk, az együttműködés és a városunkban töltött idő során az áramlat-élményt. A Győrbe érkező Intercityk fedélzetén már idén téma volt pályázatunk, a jövő évben ezen keresztül VR-szemüvegeket elhelyezve tematikus útjainkból nyújtanánk ízelítőt és kis kedvcsinálót az utazóknak, de ezt megvalósítanánk médiapartnereink különböző print felületein más-más tematikára építve.

Nagykövetek, kiemelt közvetítők: idén a győri kötődésű hírnököket hívtuk segítségül. Nem szeretnénk fixen meghatározott számú nagykövetet, hírnököt rendelni programunkhoz, így minden évben bővítjük a bevont személyek körét, az áramlás dinamikáját követve. A 2019-es év első felében folytatjuk a győri hírnökök bevonását, majd a következő évben már nem feltétlenül győri kötődésű, országosan ismert személyeket vonunk be, majd nemzetközileg ismerteket, és végül összeáll egy olyan csapat, amely büszke arra, hogy EKF kiemelt és hiteles alakja lehet elért sikerei és eredményei mellett. 2023-ra ebből egy olyan anyag születik, mely a későbbi fővárosok kommunikációját is segítheti.

A közösségi média erejét is szeretnénk kihasználni, és ugyan még nehéz megjósolni, hogy miként változnak az ebben rejlő lehetőségek 2023-ig, de több, az egyes konkrét programokhoz kapcsolódó emocionális kampányt tervezünk indítani. Azt szeretnénk a felületen keresztül megmutatni, hogy mennyire fontos számunkra az egyén és közösség szerepe a programunk szempontjából. Az egyént és közösséget cselekvésre ösztönző kampányunk célja az lenne, hogy adjanak áramlat-élményeket mindazok számára, akiknek esetleg ez valamilyen szociális okból nem, vagy csak korlátozottan hozzáférhető.

A közterületi felületeket sem a megszokott módon tervezzük alkalmazni, ezekre kivisszük kiállításaink meghatározó darabjait, mintha a különböző múzeumokban látnánk őket. Ezzel célunk a minőségi kultúrát ingyenesen bárki számára elérhetővé tenni, és kultúrafogyasztásra, kulturális aktivitásra ösztönözni egy minél szélesebb közönséget, hogy a programjaink aktív szereplőivé váljanak. Így nemcsak az utcát, de az utcai reklámfelületeket is kulturális célra használjuk, indirekt módon valósítva meg programjaink reklámozását elsősorban azoknál az eseményeknél, amikhez nem tartoznak szabadtéri installációk, kiállításdobozok vagy más egyedi tárgyak.

A 2023-ban a Győrbe vízen érkezők – elképzeléseink szerint – ezt megtehetik majd GYŐR2023 hajóval, melyen áramlás közben igazi kulturális kalandozásban lehet részük. A hajó programjai kapcsolódnak Duna-projektjeink kulturális koncepciójához és hozzájárulnak a

Duna szerepének megértéséhez, hiszen ez a folyó maga az áramlás. A felvezető években a város folyóit szelő sétahajót alakítjuk arculatunkhoz és külön sétahajóprogramot szervezünk a kulturális áramlás jegyében.

A kulturális koncepcióból jól látszik, hogy különböző színtereket jelöl meg. Az egyik ilyen izgalmas színteret a Kert program foglalja magába, mely igazán különleges környezetbe helyez kulturális rendezvényeket. A Kert programban elsajátított tudás eredményeként célunk, hogy az európai kerttörténetet elsajátító szakemberek megalkossák a jövő parkját, kertjét városunkban, mely mindig az EKF címre emlékezteti a helyieket és a városba látogatókat a jövőben, és amely szintén az áramlás közvetítőinek közös összefogásának eredményeként jön létre.

Kommunikációs és marketing elképzeléseink során nem üzeneteket szeretnénk átadni, hanem a megfogalmazott célok mentén témákat szeretnénk szolgáltatni, mely segíti a közvetítők interakcióját és a társadalmi párbeszéd folyamatos meglétét a meghatározott utak mentén városunkban. 2024-re szeretnénk, ha számos maradandó és a jövőben is közbeszéd tárgyát képező nyomot hagynánk az EKF kezdeményezésnek köszönhetően az utókornak.

■ Miként mobilizálja saját polgárait a külvilág felé történő kommunikáció céljára?

Programunk célja, hogy a város polgárait aktívan bevonja az egyes elemekbe, alakítói és formálói legyenek az áramlásnak, megélik az áramlat-élményt. Ha ezt sikerül elérnünk, akkor fogják magukénak érezni az EKF címet és hírnökeivé válnak pályázatunknak. Azt szeretnénk, ha a művészeti minőség hitelét maga a program adná, és a kommunikáció üzenete már az átélt élmények nagyszerűsége lenne, a leghitelesebb forrástól, magától a közönségtől. A győri közönség nagy kultúradelvelő és -fogyasztó, magas az igénye a minőségi és magas szintű kultúrára, eddig is ők adták a város kulturális nyüzsgését és szívesen osztották meg tapasztalataikat. Az olyan élményeket, melyeket pedig maguk formálnak az áramlás jegyében, még inkább sajátjuknak érznek majd, így ahhoz szükséges teret nyitnunk, hogy még szélesebb körrel tudjanak közvetlenül kapcsolatba lépni. Ennek érdekében kihasználjuk a kor adta digitális lehetőségeket és kialakítunk egy olyan mobil Élmény platformot, amelyet nemcsak központilag szerkesztünk, hanem a helyi polgárok is alakíthatják azt, tölthetik tartalommal, élményeket oszthatnak meg ezen keresztül, melyekkel másokat is az EKF programban történő aktív részvételre ösztönözhetnek. A többnyelvű alkalmazás az áramlás aktív megélésére, győri látogatásra buzdít, de használatához nincs szükség helyi jelenlétre. Az erős vizuális megfogalmazásra, egyezményes jelekre építő platformhoz a földrajzi határok és nyelvi korlátok elmosódásával Európa bármely országából bárki becsatlakozhat és máris az áramlás aktív részesévé válhat. Ennek kommunikációjában a médiapartnereink és az európai dimenzióban megjelölt társaink lesznek segítségül. Ezt a platformot számos, a művészeti koncepciót adó programelembe becsatornázzuk, összekapcsoljuk az összes lehetséges felülettel. Célunk, hogy életre keltsük a várost, ahol élünk, és virtuális tartalommal töltjük fel, hogy minden helyi polgár tisztában legyen múltjával, jelenével, jövőjével, az EKF küldetésével és hitvallásával. A felület történeti háttéranyagát a Ki lakik a városban? programban nyert információk, a Legyen a Te helyed program aktuális információi vagy a Város-műhely eredményei adják. Így akár bárki munkába menet, barátokkal vagy családdal sétálva egyet, de kulturális élményei során is érdekességeket tudhat meg környezetéről és érdekességeket oszthat meg másokkal. Fontos, hogy ezáltal a folyamatos áramlás és újdonság iránti vágy ne szakadjon meg, az érdeklődést fenntartsuk, sőt fokozzuk folyamatosan, mely a polgárok aktív közreműködésével érhető el. Ha nem egy személyben, hanem közös erővel teszünk ezért, akkor ez 2023-ban fog kicsúcsosodni, amikor a helyi polgárok minden információval felvértezve mindannyian házigazdáivá, igazi nagyköveteivé válnak Európa Kulturális Fővárosának.

■ Miként tervezi a város annak a tényét kiemelni, hogy az Európa Kulturális Fővárosa egy európai uniós kezdeményezés?

Projektjeink nagy része az európai partnerségnek köszönhetően valósul meg, melyeknél nemcsak elvárás, de kötelező elem az Európai Unió szerepének hangsúlyozása. Az arculati megjelenéseknél külön hangsúlyt fektetünk az uniós szimbólumok alkalmazására, de a hangsúlyt leginkább az áramlásban rejlő lehetőségekre helyezzük, hiszen az áramlás széles jelentéstartalommal bír. Sokan korunk problémájaként élik meg és rosszul értelmezik, nem lehetőséget, hanem korlátokat látnak benne, ezért az egymás felé áramoltatott információ kiemelt jelentőségű és a párbeszéd nélkülözhetetlen kellék. Az Unió alapja pedig a párbeszéd és együttgondolkodás, a szinergiában történő áramlás, mely koncepciónk mozgatórugója is. Fontos, hogy kellő időt és energiát szánjunk a programunk során lefolytatott párbeszédnek szerepének hangsúlyozására, hogy minél szélesebb körben valósítsuk meg ezeket az Unió adta lehetőségeket megragadva, és kölcsönös bizalommal álljunk partnereink, az áramlás minden szereplője felé. A kulturális párbeszéd, a közös áramlat-élmény erősíti az európai kohéziót, erősíti Európa kulturális gyökereit. Úgy képzeljük, hogy az EKF címet elnyerő városnak ebben meghatározó szerep jut kommunikációs tevékenységének és programjának kiteljesítése során, melyhez az Európai Unió nem határokat szab, hanem kiszélesíti az áramlás perspektíváját. A párbeszéd és a programok által okozott felszabadult pillanatok középpontjában álló egyének, közösségek pedig átélnek a „flow-t”, elfeledkeznek önmagukról, környezeti problémáikról, és eggyé válnak az EKF küldetésével, az Unió kezdeményezésével. Tehát célunk visszanyúlik a kezdetek kezdetéhez, amikor Jean Monnet megfogalmazta: Mi nem államok szövetségét építjük, hanem népeket egyesítünk. Ezzel az üzenettel kifejezte a közösségek valódi célját, melynek egyik leghatásosabb módja a kultúrák közelítése, megismertetése, elfogadtatása, mellyel az emberek közti tolerancia, a szolidaritás, szabadságok kiterjesztése és a másság elfogadása mélyíthető. Ezek mind az Európai Unió legfontosabb értékei közé tartoznak, és melyekről napjainkban sem szabad megfeledkeznünk. Mindehhez a programunk középpontjában álló áramlás, az azon belül megvalósuló oda-vissza mozgások és különböző hatások képesek hozzájárulni oly módon, hogy az áramlás által minden uniós polgár részesévé, sőt alakítójává válhat EKF koncepcióknak, ezzel is kiteljesítve az alapító atyák céljait.

KIEGÉSZÍTŐ INFORMÁCIÓK

■ Néhány sorban ismertesse, hogy mi teszi a pályázatát különlegessé a többiekével szemben!

Győr pályázatának témája az áramlás. Azt mondjuk, az áramlás mi vagyunk. De az áramlás egyben az európai közösség alapja is, hiszen az Európai Unió „négy alapszabadsága” az áruk, a szolgáltatások, a személyek és a tőke szabad mozgása, maga az áramlás. Ha Európán belül megszűnne az áramlás, az veszélyeztetné magát az Uniót is. 2023-ban a győri áramlás az Európai Unió jelentőségéről szeretne szólni. Tematikus útjaink között mind a négy alapszabadság európai áramlására mutatunk példát: a Kereskedelmi tengely az áruk, a Céhlegény tengely a személyek, a Muzsikások útja a szolgáltatások és a Corvinák útja a tőke szabad mozgásának lehetőségeit és fontosságát mutatja be. Pályázatunk megvalósításának középpontjában azok az emberek és intézmények állnak, akik idáig elkísértek, segítettek és bíztak bennünk. Csak együtt áramolhatott az a pozitív energia, ami végigkísért minket ezen a szép és megtisztelő folyamaton. Egy kihívást, egy álmot és egy célt tartottunk szem előtt, azt, hogy Győr büszke, emberi, szerethető és bátor viselője lehessen az Európa Kulturális Fővárosa címnek.

■ További megjegyzéseket fűzhet a pályázathoz, amennyiben ezt szükségesnek érzi.

—

2. sz. MELLÉKLET A PÁLYÁZÓ ÁLTAL TETT NYILATKOZAT

Alulírott Borkai Zsolt:

az alábbi jogi személy képviselőjében:

teljes hivatalos név: Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata

hivatalos jogi forma: Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata

teljes hivatalos cím: 9021 Győr, Városház tér 1.

adóigazgatási szám: 15735595-2-08

1. tanúsítom, hogy

- a) a jelen pályázatban foglalt adatok, információk és dokumentumok teljes körűek, valósak és hitelesek;
- b) a pályázónál a saját forrás rendelkezésre áll;
- c) a pályázó megfelel az *államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény* 50. §-ában meghatározott követelményeknek (azaz a pályázat benyújtásakor nincs lejárt esedékességű, meg nem fizetett köztartozása, megfelel a rendezett munkaügyi kapcsolatok követelményeinek, átlátható szervezetnek minősül stb.),
- d) nem áll fenn harmadik fél irányában olyan kötelezettsége, amely a pályázat céljának megvalósulását megghiúsíthatja.

2. tanúsítom továbbá, hogy a pályázó városra nem érvényes az alábbi, az uniós díjak elnyeréséből kizáró körülmények közül egyik sem:

- a) csődbe ment vagy felszámolás alatt áll, ügyeit bíróság által kirendelt ügygondnok kezeli, hitelezőkkel megállapodást kötött, üzleti tevékenységeit felfüggesztették, ilyen kérdések kapcsán eljárás alatt áll, illetve nemzeti jogszabályok vagy szabályok által előírt hasonló eljárás alapján a fentiekkel hasonló helyzetben van;
- b) valamely tagállam illetékes hatósága jogerős ítéletet hozott szakmai kötelelességszegéssel kapcsolatos bűncselekmény miatt;
- c) súlyos szakmai kötelelességszegést követett el, amelyet a Bizottság bármely, általa igazolhatónak tekintett módon megállapíthat – ideértve az Európai Befektetési Bank és a nemzetközi szervezetek határozatait is;
- d) nem teljesítették a társadalombiztosítási hozzájárulási vagy adófizetési kötelezettségüket azon ország jogi rendelkezéseivel összhangban, ahol székhellyel rendelkeznek, vagy az engedélyezésre jogosult tisztviselő országában, illetve abban az országban, ahol a kezdeményezést meg kell valósítani;
- e) csalás, korrupció, bűnszervezetben való részvétel, pénzmosás vagy bármely más, az Unió pénzügyi érdekét sértő jogellenes tevékenység miatt jogerős ítélet született vele szemben;
- f) közigazgatási szankció sújtja amiatt, hogy az ajánlatkérő által kért – a beszerzési eljárásban való részvétel feltételét jelentő – információk közlésekor hamis nyilatkozatot tett, vagy elmulasztotta ezen információk közlését, illetve az uniós költségvetésből finanszírozott szerződéssel kapcsolatban megállapították, hogy súlyos szerződésszegést követett el; ellene jogerős végzéssel elrendelt, vagy egyéb, jogszabályban meghatározott eljárás nincs folyamatban,

3. kijelentem, hogy a pályázó város:

- g) nem áll fenn összeférhetetlenség a díjjal összefüggésben; összeférhetetlenség állhat fenn különösen gazdasági érdekek, politikai vagy nemzeti kötődés, családi, érzelmi vagy más közös érdek következtében; (ennek értelmezéshez lásd: Az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról szóló, 2012. október 25-i pénzügyi rendelet (Hivatalos Lap, L 298, 2012.10.26.) 106. cikkének (1) pontjában, valamint a 107., 108. és 109. cikkében említett körülményeket);
- h) késlekedés nélkül értesíti a Bizottságot bármely olyan körülményről, amely összeférhetetlenségnek tekinthető, illetve összeférhetetlenséghez vezethet;
- i) nem nyújtott vagy fog nyújtani, nem kísérelt meg vagy fog megkísérelni és nem fogadott el vagy fog elfogadni semmilyen pénzbeli vagy természetbeni előnyt semmilyen fél számára, illetve féltől úgy, hogy az törvénytelen előnyt vagy korrupciót eredményezne a díj odaítélésének közvetett vagy közvetlen befolyásolása céljából;
- j) pontos, a valóságnak megfelelő és hiánytalan információkat szolgáltatott a díj odaítélésének eljárása keretében.

4. Kijelentem, hogy a pályázó város teljes mértékben megfelel a vonatkozó pályázati felhívásban megjelölt kritériumoknak.

5. Elismerem, hogy az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról szóló, 2012. október 25-i pénzügyi rendelet (Hivatalos Lap, L 298, 2012.10.26., 1. o.) 131. cikkével és a benne foglalt pályázati szabályzat (Hivatalos Lap, L 362, 2012.12.31., 1. o.) 145. cikkével összhangban a hamis adatszolgáltatást elkövető pályázó bizonyos feltételek mellett közigazgatási szankciókkal és pénzbírsággal sújtható.

Ha díj odaítélésére kiválasztják a várost, akkor a pályázó város elfogadja a pályázati felhívásban foglalt feltételeket.

Vezetéknév, keresztnév: Borkai Zsolt

A városban betöltött cím vagy tisztség: Polgármester

A pályázó aláírása [és hivatalos bélyegzője]:

Dátum: 2018. november 8.

A pályázati felhívásra való válasza kapcsán a személyes adatok (pl. név, lakcím és önéletrajz) felvételre és feldolgozásra kerülnek, amelyeket a személyes adatok közösségi intézmények és szervek által történő feldolgozása tekintetében az egyének védelméről, valamint az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló 45/2001/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (2000. december 18.) szerint dolgoznak fel. Ettől eltérő megjelölés hiányában a kérdésekre a jelen űrlapon adott válaszok és a bekért személyes adatok a pályázatnak a pályázati felhívás szerinti elbírálásához szükségesek és az Emberi Erőforrások Minisztériuma kizárólag erre a célra fogja az adatokat feldolgozni. A személyes adatok feldolgozásának részleteiről az alábbi oldalon található adatkezelési nyilatkozatban tájékozódhat:

http://ec.europa.eu/dataprotectionofficer/privacystatement_publicprocurement_en.pdf.

Személyes adatait a Bizottság számvitelért felelős tisztviselője a korai előrejelző rendszerben (EWS) és az EWS mellett a közbeszerzési eljárásban való részvételből kizárt pályázók központi adatbázisában (CED) is bejegyzi annak ellenőrzése céljából, hogy az alábbiakban említett körülmények nem állnak-e fenn:

- a korai előrejelző rendszerről szóló 2008/969 bizottsági határozat (2008.12.16.) (további tudnivalóért lásd a http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/legal_entities/legal_entities_en.cfm oldalon elérhető adatvédelmi nyilatkozatot), vagy
- a közbeszerzési eljárásban való részvételből kizárt pályázók központi adatbázisáról szóló 2008/1302 bizottsági rendelet (2008.12.17.) (további tudnivalóért lásd a http://ec.europa.eu/budget/explained/management/protecting/protect_en.cfm#BDCE oldalon elérhető adatvédelmi nyilatkozatot)

